COMENTARII BECK

Dan Oancea
(coordonator)

Legea privind organizarea şi exercitarea profesiei de avocat

Comentariu pe articole

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

II 36 479
BCU IASI

EDITURA C.H. BECK

II 36 479
BCU IASI

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

COMENTARII BECK

Legea privind organizarea şi exercitarea profesiei de avocat

Comentariu pe articole

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Coordonator:

Dr. Dan Oancea, avocat Baroul Bucureşti, profesor universitar la Facultatea de Drept a Universităţii din Bucureşti

Autori (în ordine alfabetică):

Sergiu George Bratu, avocat Baroul Giurgiu, formator I.N.P.P.A.

Dr. Traian Cornel Briciu, avocat Baroul Bucureşti, conferenţiar universitar la Facultatea de Drept a Universităţii din Bucureşti, formator I.N.P.P.A.

Mihăiţă Bubatu, avocat Baroul Olt, formator I.N.P.P.A.

Gigi Nucu Candet, avocat Baroul Bacău

Dr. Petruţ Ciobanu, avocat Baroul Bucureşti, lector universitar la Facultatea de Drept a Universităţii din Bucureşti, formator I.N.P.P.A.

Cristina Gheorghe, avocat Baroul Braşov, formator I.N.P.P.A.

Dr. Gabriel Cornel Grigore, avocat Baroul Constanţa, lector universitar la Facultatea de Drept şi Ştiinţe Administrative a Universităţii „Ovidius" din Constanţa

Dr. Dan-Sergiu Oprea, avocat Baroul Braşov, lector universitar la Facultatea de Drept a Universităţii „George Barițiu" din Braşov, formator I.N.P.P.A.

Mircea Pop, avocat Baroul Cluj, formator I.N.P.P.A.

Sorin Dumitru Rusu, avocat Baroul Suceava

Radu Ştef, avocat Baroul Maramureş

Modalitatea de citare pentru lucrarea de faţă

• atunci când se face referire la carte în general:

D. Oancea (coord.), Legea privind organizarea şi exercitarea profesiei de avocat. Comentariu pe articole, Ed. C.H. Beck, Bucureşti, 2015

• atunci când se face referire la o anumită pagină, se citează împreună cu autorul/autorii trecuţi în subsolul paginii (verificându-se contribuţia de la pagina IV):

T. Briciu, în *D. Oancea* (coord.), Legea privind organizarea şi exercitarea profesiei de avocat. Comentariu pe articole, Ed. C.H. Beck, Bucureşti, 2015, p. 4.

Pentru citarea exactă se pot folosi şi elementele de structură ale comentariului: numărul articolului, punctul şi/sau numărul marginal corespunzător (parag.).

Cu privire la principiul libertăţii, a se vedea *T. Briciu*, în *D. Oancea* (coord.), Legea privind organizarea şi exercitarea profesiei de avocat. Comentariu pe articole, Ed. C.H. Beck, Bucureşti, 2015, p. 4, parag. 5.

CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Coordonator
Dan Oancea

724464

Legea privind organizarea şi exercitarea profesiei de avocat

Comentariu pe articole

0 000010 98323 BCU IAŞI

Editura C.H. Beck
Bucureşti 2015

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ "M. EMINESCU" • IAŞI •
21. MAI. 2020
ALE

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Contribuţia autorilor:

Dan Oancea – coordonator
Sergiu George Bratu, Dan Oancea – art. 49-59
Traian Cornel Briciu – art. 1-4, art. 12-20, art. 22-24
Mihăiţă Bubatu – art. 71-85
Gigi Nucu Candet – art. 21, 29-32, art. 34-37
Petruţ Ciobanu – art. 39
Cristina Gheorghe, Dan Oancea – art. 5-11, art. 38, art. 40-48
Gabriel Cornel Grigore, Dan Oancea – art. 60-70
Dan Sergiu Oprea – art. 96-101, art. 110-111
Mircea Pop, Dan Oancea – art. 25-28, art. 102-109, art. 112-116
Sorin Dumitru Rusu – art. 86-90
Radu Ştef – art. 33, art. 91-95

Editura C.H. Beck este acreditată CNATDCU şi este considerată editură cu prestigiu recunoscut.

Legea privind organizarea şi exercitarea profesiei de avocat
Comentariu pe articole
Dan Oancea (coordonator)

Copyright © 2015 – Editura C.H. Beck

Toate drepturile rezervate Editurii C.H. Beck.
Nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul scris al Editurii C.H. Beck.
Drepturile de distribuţie în străinătate aparţin în exclusivitate editurii.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Legea privind organizarea şi exercitarea profesiei de avocat : comentariu pe articole / Dan Oancea (coord.), Bratu Sergiu, Briciu Traian, ... - Bucureşti : Editura C.H. Beck, 2015
Bibliogr.
Index
ISBN 978-606-18-0363-7

I. Oancea, Dan (coord.)
II. Bratu, Sergiu
III. Briciu, Traian Cornel

347.965(498)(094)

Editura **C.H. BECK**
Bucureşti, Str. Serg. Nuţu Ion nr. 2, sector 5
Tel.: 021.410.08.47; 021.410.08.73
Fax: 021.410.08.48
E-mail: comenzi@beck.ro

Redactor: Andreea Alexe
Tehnoredactor: Cătălin Mantu

INSTITUTUL DE STUDII JURIDICE UNIVERSITARE LIBRARY

Cuprins

Cuvânt-înainte ..... **VII**

Abrevieri ..... **XI**

Ghid de utilizare ..... **XIII**

	Art.	Pag.
Legea nr. 51/1995 privind organizarea şi exercitarea profesiei de avocat	**1-116**	**1**
Capitolul I. Dispoziţii generale	**1-11**	**1**
Capitolul II. Dobândirea calităţii de avocat	**12-28**	**69**
Secţiunea 1. Condiţiile de înscriere în avocatură	12-26	69
Secţiunea a 2-a. Încetarea şi suspendarea calităţii de avocat	27-28	118
Capitolul III. Drepturile şi îndatoririle avocatului	**29-48**	**122**
Secţiunea 1. Drepturile avocaţilor	29-39	122
Secţiunea a 2-a. Îndatoririle avocaţilor	40-48	182
Capitolul IV. Organizarea profesiei de avocat	**49-70**	**207**
Secţiunea 1. Baroul	49-59	207
Secţiunea a 2-a. Uniunea Naţională a Barourilor din România – UNBR	60-70	234
Capitolul V. Asistenţa judiciară	**71-85**	**281**
Secţiunea 1. Cazurile şi condiţiile de acordare a asistenţei judiciare	71-75	281
Secţiunea a 2-a. Organizarea activităţii de acordare a asistenţei judiciare	76-85	293
Capitolul VI. Răspunderea disciplinară	**86-90**	**306**
Capitolul VII. Casa de Asigurări a Avocaţilor	**91-95**	**323**

BCU / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Capitolul VIII. Exercitarea în România a profesiei de către avocaţii care au obţinut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene şi ale Spaţiului Economic European 96-111 332
Secţiunea 1. Dispoziţii generale 96-101 332
Secţiunea a 2-a. Exercitarea cu caracter permanent a profesiei în România de către avocaţii care au obţinut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene şi ale Spaţiului Economic European 102-109 367
Secţiunea a 3-a. Exercitarea în România, prin prestarea de servicii, a profesiei de către avocaţii provenind din statele membre ale Uniunii Europene şi ale Spaţiului Economic European 110-111 384
Capitolul IX. Dispoziţii tranzitorii şi finale 112-116 390

Anexe 397
Hotărârea privind adoptarea Statutului profesiei de avocat 397
Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană 563
Regulamentul de organizare şi funcţionare a Uniunii Naţionale a Barourilor din România (UNBR) şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR 575
Decizii interpretative ale UNBR 609

Index alfabetic 615

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Cuvânt-înainte

Lucrarea de faţă reprezintă materializarea unui proiect lansat, ca o provocare, într-o sedinţă a Consiliului UNBR din anul 2012. Constatând că pe piaţa de carte juridică comentariile privind legislaţia profesiei de avocat sunt insuficiente şi că modul în care este organizată şi funcţionează profesia de avocat în România şi particularităţile acesteia sunt uneori imperfect cunoscute sau înţelese, am adresat, în urma consultării cu echipa executivă de la acea vreme a UNBR, o invitaţie membrilor Consiliului de a forma un colectiv în vederea elaborării unei lucrări care să comenteze legislaţia avocaturii. Deşi lansat într-un asemenea context, acest proiect nu este unul instituţional, chiar dacă cei care s-au oferit să participe la acesta – colectivul de autori al prezentei lucrări – erau membri ai unui înalt for decizional al avocaţilor. Respectiva demnitate profesională a reprezentat doar garanţia că autorii lucrării sunt angrenaţi profund în problematica profesiei de avocat, cunoscând bine, din interiorul acesteia, atât particularităţile nobilei noastre profesii, cât şi dificultăţile pe care le generează uneori în practică aplicarea legii avocaţilor şi a legislaţiei secundare aferente.

Această lucrare nu se doreşte a fi un demers ştiinţific de cercetare a tematicii abordate, ci un instrument care să servească cunoaşterii şi înţelegerii corecte a acesteia. Autorii au socotit că o astfel de abordare pragmatică, de factură explicativă şi interpretativă, este preferabilă uneia doctrinare, în considerarea interesului urmărit atunci când a fost iniţiat acest proiect. De aceea, ei s-au străduit să releve în comentariile lor, în mod prioritar, sensul normelor legale analizate şi corelaţiile dintre acestea şi legislaţia secundară din materia reglementării profesiei de avocat. Scopul urmărit este acela ca cititorul, pornind de la prevederile Legii nr. 51/1995, să cunoască şi normele corespondente cuprinse în Statutul profesiei de avocat, Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană şi Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR, precum şi, acolo unde este cazul, particularităţile de interpretare stabilite prin Deciziile cu caracter interpretativ ale Consiliului UNBR.

Nutrim speranţa că lucrarea va fi utilă tuturor celor care doresc să cunoască mai bine profesia de avocat, inclusiv celor cu care avocaţii interacţionează în viaţa profesională de zi cu zi. Suntem convinşi că o bună cunoaştere a

legislaţiei avocaturii creează premizele înţelegerii corecte a principiilor şi valorilor fundamentale ale profesiei ce trebuie respectate de către avocaţi: independenţa avocatului în raporturile cu ceilalţi profesionişti, respectarea secretului profesional, prevenirea conflictelor de interese, demnitatea, onoarea şi probitatea, loialitatea faţă de client, competenţa profesională, respectarea confraţilor şi a tuturor persoanelor cu care avocatul intră în relaţii profesionale, respectarea statului de drept şi contribuirea la buna administrare a justiţiei, autoreglementarea profesiei.

Profesia de avocat se confruntă în prezent cu provocări nemaiîntâlnite în îndelungata sa existenţă, care pun în pericol aceste principii şi valori. Societatea modernă este marcată de tendinţe de îngustare a sferei private a cetăţeanului sub motivul ocrotirii sale. Captiv într-un sistem instituţional care funcţionează în mod coordonat, expus procedurilor birocratice de tot felul, cetăţeanul este confruntat cu ingerinţa în viaţa sa particulară a autorităţilor statului, care îi cunosc, stochează, prelucrează şi transmit datele personale. Supravegherea în masă a devenit un factor critic, de natură a pune în pericol drepturile fundamentale ale cetăţeanului. În acest context, cabinetul avocatului a rămas unul dintre puţinele locuri de refugiu în care cetăţeanul se poate bucura de privilegiul confidenţialităţii pe care i-o oferă relaţia profesională cu acesta, în care poate să-şi expună deschis problemele pe care le are şi de unde poate primi sfaturile, soluţiile şi asistenţa de care are nevoie. Există tendinţa ca acest privilegiu profesional să fie perceput ca reprezentând factor de risc pentru stat, iar această percepţie este nu de puţine ori generată de neînţelegerea rolului şi funcţiei avocatului într-o societate, a independenţei acestuia, precum şi a faptului că ocrotirea profesiei de avocat înseamnă, implicit, ocrotirea ordinii de drept. Pe de altă parte, cu referire la România, provoacă îngrijorare frecventele situaţii în care este tolerată de către autorităţi, în mod inexplicabil, practicarea ilegală a profesiei de avocat, fenomen de o periculozitate extremă pentru interesele cetăţeanului şi pentru însuşi statul de drept, cu efecte inclusiv transfrontaliere, ce au provocat legitime reacţii din partea mai multor state europene. Sperăm ca prin această lucrare să putem contribui la lămurirea eventualelor neclarităţi care ar putea fi invocate ca justificări pentru cele arătate mai sus.

Nu în ultimul rând, ne dorim ca prezenta lucrare să vină în întâmpinarea nevoilor candidaţilor la examenul de primire în profesia de avocat, pentru ca disciplina «Organizarea şi exercitarea profesiei de avocat», a cărei cunoaştere este esenţială pentru cei care doresc să acceadă în această

profesie, să nu mai fie, aşa cum frecvent s-a întâmplat în ultimii ani, o piatră de netrecut.

În calitate de coordonator al lucrării, mulţumesc colegilor autori pentru efortul făcut. Nu le-a fost uşor ca, printre procese şi consultaţii, în luptă permanentă cu timpul, cu aşteptările şi speranţele clienţilor şi sub presiunea sarcinilor suplimentare pe care le-au avut de îndeplinit în calitate de formatori, cadre didactice, conducători sau reprezentanţi ai profesiei, să-şi găsească timpul şi liniştea pentru a scrie. Iar prin aceasta au demonstrat că valoarea unui avocat este dată, în mare măsură, şi de disponibilitatea de a se pune, necondiţionat, în slujba comunităţii.

Prof. univ. dr. Dan Oancea
Avocat

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Abrevieri

alin.	- alineat(ul)
art.	- articol(ul)
c.	- contra
C.civ.	- Codul civil – Legea nr. 287/2009
C.pen.	- Codul penal – Legea nr. 286/2009
C.proc.civ. din 1865	- Codul de procedură civilă din 1865 (în prezent abrogat)
C.proc.civ.	- Codul de procedură civilă – Legea nr. 134/2010
C.proc.pen.	- Codul de procedură penală – Legea nr. 135/2010
CJ	- revista „Curierul Judiciar" (C.J., ediţia on-line – www.curieruljudiciar.ro)
CEDO	- Curtea Europeană a Drepturilor Omului
DCC	- Decizia Curţii Constituţionale
Dreptul	- revista „Dreptul"
Ed.	- Editura
ed.	- ediţia
I.C.C.J.	- Înalta Curte de Justiţie şi Casaţie
INPPA	- Institutul Naţional de Pregătire Profesională a Avocaţilor
JO	- Jurnalul Oficial al Uniunii Europene
lit.	- litera
M.Of.	- Monitorul Oficial al României, Partea I
n.n.	- nota noastră
O.G.	- ordonanţa Guvernului
O.U.G.	- ordonanţa de urgenţă a Guvernului
p.	- pagina

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

parag.	- paragraf(ul)
pct.	- punct(ul)
RRDJ	- Revista Română de Jurisprudenţă
RRDP	- Revista Română de Drept Privat
urm.	- următoarele
UNBR/U.N.B.R.	- Uniunea Naţională a Barourilor din România
U.I.F.	- Unităţi de Informaţii Financiare
UE	- Uniunea Europeană
vol.	- volum(ul)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Ghid de utilizare

Structura acestei cărţi este una dintre cele mai complexe din colecţia Comentarii Beck. Acest comentariu a fost conceput în aşa fel încât, prin calitatea, cantitatea şi structurarea informaţiei deopotrivă, să vină în ajutorul/întâmpinarea celor care doresc să îmbrăţişeze nobila profesie de avocat, cât şi membrilor corpului profesional al avocaţilor, precum şi tuturor celor interesaţi să cunoască modul în care este organizată şi exercitată profesia de avocat în România.

Pentru a ne asigura că cele concepute de noi apar la fel de simplu de citit şi pentru dumneavoastră, vă prezentăm în continuare un „ghid de utilizare" a cărţii.

Redacţia

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Textul articolului din Legea nr. 51/1995

Capitolul I
Dispoziţii generale

Art. 1

(1) Profesia de avocat este liberă şi independentă, cu organizare şi funcţionare autonome, în condiţiile prezentei legi şi ale statutului profesiei.

(2) Profesia de avocat se exercită numai de avocaţii înscrişi în tabloul baroului din care fac parte, barou component al Uniunii Naţionale a Barourilor din România, denumită în continuare UNBR.

(3) Constituirea şi funcţionarea de barouri în afara UNBR sunt interzise. Actele de constituire şi de înregistrare ale acestora sunt nule de drept. Nulitatea poate fi constatată şi din oficiu.

După fiecare articol sunt făcute corelaţii cu alte articole din Legea nr. 51/1995, din Statutul privind profesia de avocat, precum şi alte acte normative incidente la care se face trimitere în interiorul comentariului.

Corelaţii legislative: *art. 60 alin. (5)-(6) din Legea nr. 51/1995; art. 1, 3, 4, 5 din Statut*

La începutul fiecărui articol regăsiţi o bibliografie conţinând numele complete ale autorilor şi operelor citate în cadrul comentariului, dar şi alţi autori indicaţi doar ca referinţă bibliografică, în încercarea de a-i ajuta pe cei care doresc să aprofundeze tema abordată pentru o documentare completă.

Bibliografie: *C.L. Popescu*, Legalitatea, continuitatea şi unicitatea ordinului profesional al avocaţilor din România, în CJ nr. 1/2007; *L. Dănilă*, Organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, Ed. C.H. Beck, Bucureşti, 2007; *J.Fr. Renucci*, Tratat de drept european al drepturilor omului, Ed. Hamangiu, Bucureşti, 2009; (...)

Sumar

După fiecare articol este realizat un sumar al comentariului, pentru a oferi cititorului informaţii relevante despre abordarea şi complexitatea comentariului fiind indicate numerele de pagină.

§1. Principiile organizării şi exercitării profesiei de avocat 2
1.1. Principiul legalităţii 2
1.2. Principiul libertăţii 4
1.3. Principiu independenţei 8
1.4. Principiul autonomiei şi descentralizării 11

Briciu

Comentariu

Comentariul fiecărui articol este structurat pe subtitluri numerotate, astfel încât să se poată urmări și găsi mai ușor de către cititor chestiunile abordate.

§1. Principiile organizării și exercitării profesiei de avocat

Primul articol al legii consacră o parte dintre principiile esențiale ale organizării profesiei de avocat. Dacă ar fi existat o denumire marginală a acestui prim articol de lege, cel mai probabil ar fi purtat denumirea de *„principiile organizării profesiei de avocat"* sau *„principiile organizării avocaturii"*. În deplin acord cu dispoziția legală, Statutul prevede că exercitarea profesiei de avocat se face în condițiile și limitele impuse de Constituție, de Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, de Statut și Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană. (...) 1

În oglinda paginii s-a realizat o a doua numerotare a ideilor, care a ajutat la structurarea Indexului, reprezentând al doilea criteriu de căutare din acesta.

1.1. Principiul legalității

Acesta presupune faptul că avocatura nu reprezintă o simplă profesie juridică, ci reprezintă o profesie indispensabilă sistemului judiciar. Interferențele dintre activitatea avocatului și aceea de administrare a justiției fac ca statul să considere profesia de **„interes public"** și să se implice în reglementarea ei. **Principiul legalității** cuprinde mai multe aspecte: 2

În interiorul comentariului propriu-zis găsiți marcate în bold cuvinte-cheie în structurarea ideilor, ce se regăsesc de altfel și în Indexul de la sfârșitul cărții. Acesta a fost conceput, prin dublă trimitere, ca un motor suplimentar de căutare pentru cei care sunt interesați să localizeze mai lesne în interiorul cărții chestiuni punctuale.

În subsolul paginii este trecut numele autorului care a comentat articolul respectiv.

Briciu

BCU IAȘI - CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Legea pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat

nr. 51/1995, *republicată*[1)]

(M.Of. nr. 98 din 7 februarie 2011)

cu modificările aduse prin:

- **O.U.G. nr. 10/2011** privind abrogarea alin. (8) al art. 39 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat (M.Of. nr. 113 din 14 februarie 2011), aprobată prin Legea nr. 26/2013 pentru aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 10/2011 privind abrogarea alin. (8) al art. 39 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat (M.Of. nr. 126 din 7 martie 2013);

- **Legea nr. 71/2011** pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil (M.Of. nr. 409 din 10 iunie 2011);

- **DCC nr. 1519/2011** (M.Of. nr. 67 din 27 ianuarie 2012);

- **Legea nr. 76/2012** pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (M.Of. nr. 365 din 30 mai 2012);

- **O.U.G. nr. 4/2013**[2)] privind modificarea Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum şi pentru modificarea şi completarea unor acte normative conexe (M.Of. nr. 68 din 31 ianuarie 2013), aprobată cu modificări prin Legea nr. 214/2013 pentru aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 4/2013 privind modificarea Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum şi pentru modificarea şi completarea unor acte normative conexe (M.Of.nr. 388 din 28 iunie 2013);

- **Legea nr. 187/2012**[3)] pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 757 din 12 noiembrie 2012), rectificată în M.Of. nr. 117 din 1 martie 2013);

- **DCC nr. 297/2014** (M.Of. nr. 521 din 14 iulie 2014).

[1)] Republicată în temeiul art. VI din Legea nr. 270/2010 privind modificarea şi completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat (M.Of. nr. 872 din 28 decembrie 2010), dându-se textelor o nouă numerotare.

[2)] Potrivit O.U.G. nr. 4/2013: „Art. I. Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 30 mai 2012, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 1. Articolul 81 va avea următorul cuprins: «Art. 81. Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 545 din 3 august 2012, cu completările ulterioare, intră în vigoare la data de 15 februarie 2013». 2. Articolul 82 va avea următorul cuprins: «Art. 82. Prezenta lege intră în vigoare la data prevăzută la art. 81, cu excepţia dispoziţiilor art. 80, care intră în vigoare la 3 zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, şi a dispoziţiilor art. 38 pct. 1 şi 2, care intră în vigoare la data de 1 iulie 2013»".

[3)] Potrivit Legii nr. 187/2012: „Art. 247. Cu excepţia prezentului articol, a art. 121 pct. 8 şi a art. 249, care intră în vigoare la 3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, prezenta lege intră în vigoare la data de 1 februarie 2014".

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Capitolul I
Dispoziţii generale

Art. 1

(1) Profesia de avocat este liberă şi independentă, cu organizare şi funcţionare autonome, în condiţiile prezentei legi şi ale statutului profesiei.

(2) Profesia de avocat se exercită numai de avocaţii înscrişi în tabloul baroului din care fac parte, barou component al Uniunii Naţionale a Barourilor din România, denumită în continuare UNBR.

(3) Constituirea şi funcţionarea de barouri în afara UNBR sunt interzise. Actele de constituire şi de înregistrare ale acestora sunt nule de drept. Nulitatea poate fi constatată şi din oficiu.

Corelaţii legislative: art. 60 alin. (5)-(6) din Legea nr. 51/1995; art. 1, 3, 4, 5 din Statut

Bibliografie: C.L. Popescu, Legalitatea, continuitatea şi unicitatea ordinului profesional al avocaţilor din România, în CJ nr. 1/2007; *L. Dănilă*, Organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, Ed. C.H. Beck, Bucureşti, 2007; *J.Fr. Renucci*, Tratat de drept european al drepturilor omului, Ed. Hamangiu, Bucureşti, 2009; *C.L. Popescu*, Pledoarie a avocatului în şedinţa publică. Calificarea procedeelor utilizate de procuror drept ilegale şi abuzive. Condamnare penală pentru calomnie, cu obligaţia de a plăti despăgubiri şi cheltuieli judiciare. Libertatea de exprimare. Ingerinţă. Proporţionalitate. Necesitatea într-o societate democratică. Violarea art. 10 din Convenţie, în CJ nr. 6/2003; *D.E. Ungureanu*, Comentariu la sentinţa civilă nr. 7026, C.A. Bucureşti, Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal, în RRDJ nr. 4/2013; *I. Leş*, Instituţii judiciare contemporane, Ed. C.H. Beck, Bucureşti, 2007; *S. Spinei*, Organizarea profesiilor juridice liberale, Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2010; *R. Martin*, Déontologie de l'avocat, 9ème ed., Litec, Paris, 2008; *T.C. Briciu*, Instituţii judiciare. Principiile de organizare a justiţiei. Magistratura. Avocatura, Ed. C.H. Beck, Bucureşti, 2012; *M. Voicu*, Avocatura – profesie liberală în spaţiul juridic european – statutul, cariera, limitele şi îngrădirile exercitării profesiei de avocat, în RRDP nr. 5/2009

Sumar

§1. Principiile organizării şi exercitării profesiei de avocat 2
1.1. Principiul legalităţii 2
1.2. Principiul libertăţii 4
1.3. Principiul independenţei 8
1.4. Principiul autonomiei şi descentralizării 11
1.5. Păstrarea secretului profesional 12
§2. Unicitatea instituţiilor profesiei de avocat 18

Comentariu

§1. Principiile organizării şi exercitării profesiei de avocat

1 Primul articol al legii consacră o parte dintre principiile esenţiale ale organizării profesiei de avocat. Dacă ar fi existat o denumire marginală a acestui prim articol de lege, cel mai probabil ar fi purtat denumirea de *„principiile organizării profesiei de avocat"* sau *„principiile organizării avocaturii"*. În deplin acord cu dispoziţia legală, Statutul prevede că exercitarea profesiei de avocat se face în condiţiile şi limitele impuse de Constituţie, de Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, de Statut şi Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană. Potrivit acestuia [pct. 1 alin. (2) din Codul deontologic al avocaţilor], exercitarea profesiei de avocat este supusă următoarelor principii fundamentale: *a) principiul legalităţii; b) principiul libertăţii; c) principiul independenţei; d) principiul autonomiei şi descentralizării; e) principiul păstrării secretului profesional.* Este de observat că pe lângă *legalitate, libertate, independenţă, autonomie*, care se desprind în mod evident din art. 1 din Legea nr. 51/1995, enumerarea din Statut cuprinde şi *principiul secretului profesional.* Enumerarea statutară nu este în afara legii, deoarece şi *principiul secretului profesional* beneficiază de consacrare legală (art. 11 din Legea nr. 51/1995).

1.1. Principiul legalităţii

2 Acesta presupune faptul că avocatura nu reprezintă o simplă profesie juridică, ci reprezintă o profesie indispensabilă sistemului judiciar. Interferenţele dintre activitatea avocatului şi aceea de administrare a justiţiei fac ca statul să considere profesia de *„interes public"* şi să se implice în reglementarea ei. *Principiul legalităţii* cuprinde mai multe aspecte:

3 **A. Organizarea şi funcţionarea profesiei sunt legal reglementate.** Deşi este o profesie exercitată în forme private, coordonatele principale ale acesteia (structura organelor profesiei, accesul în profesie, drepturile şi obligaţiile ce compun Statutul avocatului) nu sunt lăsate la libera apreciere a membrilor corpului, ci sunt reglementate prin lege. Interesul public legat de importanţa activităţii întreprinse de avocaţi şi, mai ales, apropierea acestora de administrarea actului de justiţie, face ca statului să nu îi fie indiferentă organizarea avocaturii.

B. Profesia de avocat nu poate fi exercitată de orice persoană, ci numai de avocaţii înscrişi în tabloul avocaţilor întocmit de baroul din care fac parte [A se vedea şi I.C.C.J., Secţiile Unite, Decizia (în interesul legii) nr. XXVII din 16 aprilie 2007 (M.Of. nr. 772 din 14 noiembrie 2007), prin care s-a decis că asistenţa juridică acordată în procesul penal unui inculpat sau învinuit de o persoana care nu a dobândit calitatea de avocat în condiţiile Legii nr. 51/1995, modificată şi completată prin Legea nr. 255/2004, echivalează cu lipsa de apărare a acestuia]. În fiecare judeţ şi în municipiul Bucureşti există şi funcţionează un singur barou, persoană juridică de interes public, care este constituit din toţi avocaţii înscrişi în tabloul avocaţilor care au sediul profesional principal în localităţile de pe raza acestuia. Toate barourile din România, constituite potrivit legii, sunt membre de drept ale Uniunii Naţionale a Barourilor din România (UNBR). Aceasta din urmă este persoană juridică de interes public, înfiinţată prin lege şi este unica succesoare de drept a Uniunii Avocaţilor din România (pentru o documentată şi exemplară tratare a legalităţii şi continuităţii profesiei de avocat în România, a se vedea *C.L. Popescu*, Legalitatea, continuitatea şi unicitatea ordinului profesional al avocaţilor din România, în CJ nr. 1/2007, p. 34-63). Legea este categorică, arătând că există **o singură** Uniune Naţională a Barourilor din România, iar constituirea şi funcţionarea de structuri autointitulate barouri, în afara UNBR, sunt interzise. Orice acte de înfiinţare a unor asemenea structuri nelegale sunt nule de drept [art. 1 alin. (3) teza a II-a din Legea nr. 51/1995]. Sunt sancţionate penal folosirea fără drept a denumirilor de „Barou", „Uniunea Naţională a Barourilor din România" ori „Uniunea Avocaţilor din România" sau a denumirilor specifice formelor de exercitare a profesiei de către orice persoană fizică sau juridică, precum şi folosirea însemnelor profesiei (purtarea robei sau a insignei) în alte condiţii decât cele legale [art. 60 alin. (6) din Legea nr. 51/1995]. 4

C. În exerciţiul profesiei, avocaţii nu pot desfăşura decât activităţile prevăzute de lege. 5

D. Activităţile pe care legea le conferă avocaţilor constituie, în lipsa unor prevederi exprese contrare, monopol al acestora şi nu pot fi exercitate de alte persoane fizice sau juridice, indiferent de obiectul lor de activitate. Exercitarea de către o persoană a activităţilor determinate de lege ca fiind specifice profesiei de avocat constituie infracţiune. 6

E. Actele specifice profesiei de avocat îndeplinite de o persoană care nu a dobândit calitatea de avocat în condiţiile legii sunt nule. Deşi art. 26 7

din Legea nr. 51/1995 prevede că „actele specifice profesiei de avocat îndeplinite de o persoană care nu a dobândit calitatea de avocat în condiţiile legii sunt nule, *dacă au adus o vătămare ce nu poate fi remediată în alt mod, în afară de cazul în care modul de îndeplinire a acestora a fost de natură să producă o eroare comună cu privire la calitatea celui care le-a săvârşit*", apreciem că referirea pe care textul o face la condiţia vătămării a fost înlăturată prin dispoziţiile art. 176 pct. 2 C.proc.civ., care includ nulitatea ce decurge din nelegalitatea reprezentării în sfera nulităţilor necondiţionate de vătămare, coroborate cu dispoziţiile art. 83 lit. k) din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, conform cărora *se abrogă orice dispoziţii contrare noului Cod de procedură civilă, chiar dacă sunt cuprinse în legi speciale*. De altfel, în materie penală, instanţa supremă a statuat în cadrul unui recurs în interesul legii că asistarea sau reprezentarea părţii de către o persoană care nu a dobândit legal titlu profesional de avocat echivalează cu o lipsă de apărare [I.C.C.J., Secţiile Unite, Decizia (în interesul legii) nr. XXVII din 16 aprilie 2007 (M.Of. nr. 772 din 14 noiembrie 2007)]. Baroul are calitatea procesuală pentru a chema în judecată, printr-o cerere de despăgubiri, persoana care exercită fără drept acte specifice profesiei de avocat. Sumele obţinute cu titlu de despăgubiri au o destinaţie stabilită prin lege: organizarea activităţii de pregătire profesională a avocaţilor.

1.2. Principiul libertăţii

8 Acest principiu decurge din natura de profesie liberă pe care o are avocatura. Libertatea de gândire şi de exprimare i-a caracterizat întotdeauna pe avocaţi. Acest principiu se apropie foarte mult de cel al independenţei, în unele lucrări acestea fiind tratate ca un singur principiu – „al libertăţii şi independenţei" (*L. Dănilă*, Organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, p. 70-84). Întrepătrunderea celor două principii este evidentă, căci este greu de vorbit despre libertate în lipsa independenţei. Totuşi, considerăm că reglementarea separată a celor două principii se explică prin faptul că destinatarii lor sunt diferiţi: *în timp ce libertatea are în vedere avocatul, ca profesionist aflat în exerciţiul profesiei, independenţa se referă la profesie în ansamblu în raporturile cu autorităţile. Principiul libertăţii* se manifestă sub următoarele aspecte:

9 **A. Avocatul este liber să îşi aleagă, să schimbe şi să dispună în tot sau în parte de forma de exercitare a profesiei, în condiţiile şi cu respectarea**

procedurilor prevăzute de lege. Nu există un drept al organelor profesiei de a impune avocatului o anumită formă de exercitare a profesiei, individuală sau asociativă. Avocatul optează în funcţie de aspiraţiile sale, de modul în care concepe exercitarea profesiei, de capacităţile materiale etc.

B. Alegerea avocatului de către justiţiabil este liberă. Orice persoană 10
îşi poate alege în mod liber avocatul, orice prevedere prin care o persoană ar putea impune alteia un anumit avocat sau ar restrânge în vreun fel libertatea de alegere a avocatului fiind lovită de nulitate absolută. Totuşi, în această privinţă există unele limitări. În jurisprudenţa CEDO s-a reţinut că principiul alegerii libere a avocatului de către acuzat nu este unul absolut, fiind susceptibil de limitări atunci când acestea corespund unor interese legitime şi sunt proporţionale scopului urmărit (a se vedea *J.Fr. Renucci*, Tratat de drept European al drepturilor omului, p. 508 şi hotărârile CEDO pronunţate în cauzele *Lagerblom c. Suedia*, *Croissant c. Germania*).

În cazurile privitoare la acordarea asistenţei judiciare obligatorii sau 11
dispuse de către organul judiciar ori cele privind asistenţa judiciară prin avocat ca formă a ajutorului public judiciar şi a asistenţei gratuite, partea care beneficiază de aceste facilităţi nu poate refuza serviciul avocatului desemnat. Limitarea libertăţii de alegere este explicată prin faptul că, în aceste situaţii, partea nu doreşte sau nu poate să angajeze un avocat, fie pentru a împiedica procesul penal, fie pentru că nu are resurse materiale. Plata avocatului va fi făcută de stat, iar nu de parte. Chiar şi în aceste situaţii, partea căreia i se acordă serviciul avocaţial în condiţiile arătate are dreptul de a renunţa la avocatul desemnat şi de a alege un avocat cu care să încheie un contract de asistenţă juridică. Esenţial este că angajarea avocatului ales de parte face să înceteze mandatul avocatului desemnat din oficiu (art. 169 din Statut). Libertatea de a alege avocatul trebuie să ţină seama de unele limitări ale dreptului de practică al avocatului impuse prin lege, din raţiuni ce ţin de interese de ordin public, precum: dreptul de a pune concluzii la anumite instanţe de rang superior sau la alte instituţii (de exemplu, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Curtea Constituţională) este recunoscut numai avocaţilor cu vechime de peste 5 ani de la definitivarea în profesie [art. 23 alin. (3) din Legea nr. 51/1995], avocaţii care au deţinut funcţia de judecători nu pot pune concluzii la instanţele unde au funcţionat, iar foştii procurori şi cadrele de poliţie nu pot acorda asistenţă judiciară la unitatea de urmărire penală la care şi-au desfăşurat activitatea timp de 5 ani de la încetarea funcţiei respective [art. 20 alin. (8) din Legea nr. 51/1995], deputatul sau senatorul care, pe

durata exercitării mandatului de parlamentar, doreşte să exercite şi profesia de avocat nu poate să pledeze în cauzele ce se judecă de către judecătorii sau tribunale şi nici nu poate acorda asistenţă juridică la parchetele de pe lângă aceste instanţe, după cum nu poate pleda în anumite cauze cum ar fi, într-o enumerare nelimitativă, infracţiunile de corupţie, infracţiunile asimilate infracţiunilor de corupţie ori cele privind spălarea banilor [art. 82[1] din Legea nr. 161/2003]. Faptul că un justiţiabil nu poate apela pentru o cauză determinată la un anumit avocat, din pricina acestor limitări, nu poate fi considerată a fi limitare nelegitimă a dreptului de a alege avocatul deoarece, aşa cum am arătat, limitările de acest fel sunt fundamentate pe raţiuni de interes public şi sunt rezonabile faţă de scopul urmărit prin instituirea lor.

12 În mod surprinzător şi de neînţeles chiar, analizând motivarea hotărârii, Curtea Constituţională a constatat neconstituţionalitatea art. 21 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, potrivit căruia *profesia de avocat nu poate fi exercitată la instanţele, precum şi la parchetele de pe lângă acestea, inclusiv la Direcţia Naţională Anticorupţie, Direcţia de Investigare a Infracţiunilor de Criminalitate Organizată şi Terorism, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie sau la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, unde soţul avocatului sau ruda ori afinul său până la gradul al treilea inclusiv îndeplineşte funcţia de judecător sau procuror, indiferent de secţia, direcţia, serviciul sau biroul în care îşi desfăşoară activitatea* – DCC nr. 1519 din 15 noiembrie 2011 (M.Of. nr. 67 din 27 ianuarie 2011). În esenţă, Curtea Constituţională a reţinut că *dreptul la un avocat ales conferă dreptului la apărare plenitudinea atributelor exercitării sale, în condiţiile în care o apărare eficientă nu poate fi realizată decât dacă între parte şi avocatul care îi reprezintă interesele există o relaţie bazată pe încredere deplină, având în vedere faptul că partea urmează să îi încredinţeze avocatului informaţii de natură personală, pe baza cărora acesta va construi o apărare adecvată*. De aceea, în opinia Curţii, *justiţiabilul trebuie să beneficieze de dreptul de a-şi alege acel avocat faţă de care are certitudinea că îi va apăra în mod corespunzător interesele legitime*. S-a apreciat că nu este necesară restrângerea unor drepturi, precum cel al alegerii libere a avocatului, întrucât dispoziţiile din Codurile de procedură civilă şi penală referitoare la abţinere şi recuzare sunt de natură să satisfacă şi exigenţele cuprinse în Decizia nr. 2006/928/CE a Comisiei din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare şi verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referinţă specifice

în domeniul reformei sistemului judiciar şi al luptei împotriva corupţiei (JO L nr. 354 din 14 decembrie 2006), referitoare la existenţa, în toate statele membre, a unui sistem judiciar şi administrativ imparţial, independent şi eficient, înzestrat cu mijloace suficiente, între altele, pentru a lupta împotriva corupţiei. În fine, Curtea apreciază că limitarea dreptului de a pune concluzii la instanţele la care activează, în calitate de judecători, soţii sau rudele avocatului ar afecta dreptul de alegere a unui anume avocat şi, implicit, restrângerea dreptului la apărare. Soluţia Curţii este *surprinzătoare* deoarece intervine după respingerea ca neîntemeiată a aceleiaşi excepţii de neconstituţionalitate, reţinând, prin DCC nr. 294 din 9 iunie 2005 (M.Of. nr. 614 din 15 iulie 2005), că interdicţia instituită prin art. 21 alin. (1) din Legea nr. 51/1995 (care, la acea dată, se regăsea la art. 20 alin. (1) din Legea nr. 51/1995) *„vizează sfera dreptului de a exercita profesia de avocat de către membrii barourilor, iar nu restrângerea dreptului la apărare al cetăţeanului, prevăzut la art. 24 alin. (1) din Constituţie"*. Soluţia Curţii este de neînţeles, chiar şi după citirea motivării sale, deoarece limitarea era instituită din raţiuni ce ţineau de evitarea conflictului de interese şi de înlăturarea oricăror suspiciuni asupra imparţialităţii actului de justiţie. Corpul profesional al avocaţilor, prin organele sale reprezentative, a dezavuat decizia Curţii Constituţionale.

C. Avocatul este liber să accepte sau nu un anumit client ori un anumit serviciu. Avocatul poate oricând să depună mandatul, renunţând la îndeplinirea serviciului avocaţial. Există şi în această privinţă o excepţie: avocatul desemnat să asigure asistenţă judiciară ca urmare a aprobării unei cereri de ajutor public judiciar formulată de către o persoană nu poate refuza această sarcină profesională decât în caz de conflict de interese (de exemplu, cu un client anterior – *n.n.*) sau pentru alte motive justificate. Refuzul nejustificat de a efectua serviciul avocaţial pentru care a fost desemnat constituie abatere disciplinară (art. 72 din Legea nr. 51/1995). Totuşi, este de reţinut că nu orice avocat poate fi desemnat pentru îndeplinirea acestor sarcini, ci numai cei înscrişi, la cererea lor, în registrul de asistenţă judiciară. Prin urmare, există o limitare a dreptului de a accepta un anumit client sau o anumită cauză, dar aceasta este acceptată de avocat atunci când solicită înscrierea în acest registru special. 13

D. În exercitarea profesiei, avocatul nu poate fi supus niciunei restricţii, presiuni, constrângeri sau intimidări din partea autorităţilor sau instituţiilor publice ori a altor persoane fizice sau persoane juridice. 14

1.3. Principiul independenței

15 Potrivit **principiului independenței**, în exercitarea profesiei avocatul se supune numai legii, Statutului profesiei și Codului deontologic. Scopul activității avocatului este acela de a promova și apăra drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanelor. *Cum ar putea avocatul să îl apere cu succes și fără teamă pe clientul său, dacă nu ar fi el însuși independent față de stat sau autorități publice?* Din această perspectivă se vorbește despre independența funcțională a avocaturii, care se manifestă în raporturile dintre profesia de avocat și organele statale. Sub acest aspect, profesia de avocat se bucură de o organizare și conducere proprii, în afara oricărei ingerințe statale. Statul și-a asumat numai rolul de reglementare a structurilor organizatorice și a principalelor coordonate ale statutului profesional al avocaților. Corpului profesional însă îi revine conducerea efectivă a profesiei, iar în această privință nu există ingerințe statale.

16 *Principiul independenței* se concretizează în:

- dreptul avocaților de a alege organele profesiei;
- dreptul avocaților ca în cadrul organelor alese – Congresul Avocaților – să procedeze la o reglementare a activității lor, prin adoptarea de norme infra-parlamentare, cum sunt cele cuprinse în Statut;
- inexistența unui drept de control al statului asupra activității avocatului (de exemplu, răspunderea disciplinară revine în totalitate organelor alese în cadrul corpului profesional).
- avocații nu au un raport de subordonare față de instanțe sau parchete, nici măcar atunci când sunt desemnați să acorde asistență juridică din oficiu. Poziția avocatului trebuie să rămână aceea de apărare a intereselor legitime ale persoanei, indiferent că acest lucru convine sau nu autorităților judiciare într-un anumit moment. În aplicarea principiului independenței, statul garantează avocatului impunitatea, în mod general și prealabil, pentru orice susținere necesară realizării apărării. În acest sens, se prevede că avocatul nu răspunde penal pentru susținerile făcute oral sau în scris în fața instanțelor de judecată, a altor organe de jurisdicție, a organelor de urmărire penală ori a altor autorități, dacă aceste susțineri sunt în legătură cu apărarea și sunt necesare stabilirii adevărului. Este de reținut că independența manifestată de avocat față de organele judiciare nu trebuie confundată cu dreptul de a spune orice și în orice formă. Avocatul nu este apărat pentru nerespectarea solemnității ședinței de judecată care constituie abatere disciplinară și nici pentru folosirea unor cuvinte ori gesturi jignitoare

sau obscene, de natură să perturbe activitatea instanţei, acestea din urmă conturând infracţiunea de încălcare a solemnităţii justiţiei (art. 278 C.pen.). Cu privire la libertatea avocatului de a se exprima, inclusiv de a critica în termeni care pot fi uneori categorici şi tranşanţi, măsurile luate de instanţă sau de procuror, este relevantă decizia CEDO în cauza *Nikula c. Finlanda*, a se vedea *C.L. Popescu*, Pledoarie a avocatului în şedinţa publică. Calificarea procedeelor utilizate de procuror drept ilegale şi abuzive. Condamnare penală pentru calomnie, cu obligaţia de a plăti despăgubiri şi cheltuieli judiciare. Libertatea de exprimare. Ingerinţă. Proporţionalitate. Necesitatea într-o societate democratică. Violarea art. 10 din Convenţie, în CJ nr. 6/2003, p. 51-57. În cauză, Curtea a decis asupra condamnării penale pentru calomnie a unui avocat, stabilind că aceasta, chiar dacă are ca obiect numai despăgubiri şi cheltuieli judiciare, constituie o violare a dreptului la libera exprimare. Avocatul calificase, în cadrul unei pledoarii ţinute în şedinţă publică, drept ilegale şi abuzive procedeele utilizate de procuror. Curtea a stabilit că sancţionarea penală a acestuia reprezintă o ingerinţă în libertatea de exprimare care nu este necesară într-o societate democratică, fiind disproporţionată. Este adevărat că, în motivarea soluţiei, instanţa de contencios european a reţinut faptul că afirmaţiile au fost făcute în sala de şedinţă, în timpul pledoariei, ceea ce a constituit un element important în favoarea avocatului. Curtea a apreciat că afirmaţiile nu pot avea caracter de insultă, fiind critici de ordin procedural. În contextul în care aceste afirmaţii ar fi fost făcute în presă, opinia Curţii ar putea fi diferită, deoarece se recunoaşte ca fiind corectă o anumită restrângere a dreptului la libera exprimare, atunci când aceasta este necesară pentru apărarea unor valori indispensabile statului, precum imaginea justiţiei. A se vedea CEDO, cauza *Prince c. Regatul Unit*;

- avocaţii dispun de un sistem de pensii propriu, distinct de sistemul public. Acesta are caracter privat şi este gestionat de Casa de Asigurări a Avocaţilor.

Un alt aspect al *principiului independenţei* avocatului vizează rapor- 17
turile acestuia cu clientul. Pentru a îndeplini adevăratul său rol, ce îmbină interesul privat cu cel public, avocatul trebuie să fie independent nu numai faţă de autorităţile statului, ci şi faţă de propriul client, precum şi faţă de orice altă persoană care ar avea interes în cauză. Codul deontologic insistă asupra faptului că multitudinea îndatoririlor ce îi revin avocatului impune o independenţă absolută. Prin aceasta se înţelege înlăturarea oricărei presiuni,

în special celei derivate din propriile sale interese ori intereselor din afară. Avocatul nu trebuie să deroge de la normele de etică pentru a se face plăcut clientului, terţelor persoane sau chiar magistratului (pct. 2.1.1 din Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană). Avocatul nu este un subordonat al clientului şi nu urmează necondiţionat interesele acestuia, ci numai în limita în care ele sunt legitime. Avocatul nu trebuie să se confunde cu clientul, adesea pătimaş şi exagerat în aşteptări, ci trebuie să îşi păstreze acea detaşare faţă de concretul speţei, specifică profesionistului. El nu trebuie să se lase atras în tensiunile cazului pe care îl are de instrumentat, deoarece în acest fel se confundă cu partea şi îşi pierde aura de partener al justiţiei, coborând la nivelul unui simplu mandatar. De asemenea, avocatul lucrează doar în beneficiul clientului. El nu poate accepta o cauză pentru motive ce ţin de un interes propriu în cauza respectivă sau din dorinţa de a servi interesele altor persoane decât clientul. Acest aspect al principiului independenţei, care din păcate nu este destul de bine înţeles de către mulţi dintre avocaţi, se consideră încălcat atunci când se constată în persoana avocatului:

- existenţa unui interes propriu ori al persoanelor apropiate lui în cauza care i-a fost încredinţată;
- prestarea de activităţi avocaţiale în scopul de a se face plăcut clienţilor, magistraţilor sau publicului;
- prestarea de activităţi avocaţiale din simplă complezenţă;
- existenţa oricăror presiuni în scopul nerespectării secretului profesional;
- subordonarea întregii activităţi a avocatului unui singur client, adică activitatea practicată sub forma denumită *„in-house lawyer"*. În viziunea CJUE, astfel cum a fost expusă în cauza *Akzo Nobel Chemical Ltd.*, *privilegiul confidenţialităţii comunicărilor* faţă de instituţiile Statului (în materia dreptului concurenţei) revine numai avocaţilor independenţi, adică acelor avocaţi care nu se află în raporturi de muncă cu clientul. La baza distincţiei dintre avocaţii externi (care beneficiază de independenţă) şi cei interni stă concepţia ce reflectă tradiţiile juridice comune ale statelor membre şi care se regăseşte în ordinea juridică a Uniunii. Conform acestei concepţii, rolul avocatului este acela de colaborator al justiţiei, calitate în care se prezumă că asistenţa juridică acordată clientului a fost dată în interesul superior al acesteia. Avocatul intern nu se bucură de independenţă reală. Deşi se poate supune aceloraşi reguli deontologice, poziţia sa faţă de client se caracterizează prin dependenţă *de facto*, deoarece eventuala

detaşare de interesele nelegitime ale clientului este mult mai dificilă atunci când respectivul client are faţă de avocat o poziţie de veritabil angajator. Deşi Curtea se referă la avocaţii interni ca fiind cei care au un contract de muncă cu clientul, credem că aceeaşi este şi situaţia acelor avocaţi care se comportă *de facto* ca veritabili angajaţi – prin exclusivitate acordată unui singur client, derularea de fapt a activităţii în spaţiile clientului şi cu supunerea unui program stabilit de client, dar şi prin supunerea unui regulament de organizare a activităţii stabilit de client. Chiar dacă se încheie un contract de asistenţă juridică între avocat şi client, subordonarea faţă de client şi deodată cu aceasta, ieşirea de sub protecţia oferită de privilegiul confidenţialităţii comunicării, se poate reţine şi în situaţia aşa-numiţilor *„in-house lawyers"* (pentru o analiză a problemei privilegiului confidenţialităţii comunicărilor între avocat şi client în materia concurenţei, a se vedea *D.E. Ungureanu*, Comentariu la sentinţa civilă nr. 7026, C.A. Bucureşti, Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal, în RRDJ nr. 4/2013, p. 91-99).

1.4. Principiul autonomiei şi descentralizării

Aceste principii nu se referă la raporturile profesiei cu statul sau cu 18
autorităţile publice deoarece în această privinţă vorbim de principiul independenţei, văzut din perspectiva sa funcţională. Atunci când se vorbeşte de autonomie şi descentralizare se are în vedere organizarea internă a profesiei. Baroul, care reprezintă în filosofia actuală a legii *„leagănul vieţii profesionale"*, are patrimoniu şi buget proprii. Gestiunea bugetului, alegerea organelor de conducere şi disciplinare la nivelul baroului revin membrilor acestuia. Aşa cum se poate observa, în acest caz nu se pune problema unei independenţe, ci numai a unei autonomii. **Voinţa baroului** nu este suverană în toate cazurile. Avocatura este o profesie unitară, organizată la nivel naţional şi serveşte unui stat naţional şi unitar. Politicile profesionale nu pot fi stabilite la nivel de barou deoarece ar contraveni necesităţii de a avea standarde naţionale în profesia de avocat. Argumentul suprem şi de necontestat al respingerii independenţei barourilor şi al fundamentării unei autonomii ponderate, bazate pe descentralizare, îl reprezintă competenţele naţionale pe care le deţine avocatul. În sistemul nostru, avocatul are dreptul nelimitat de a pune concluzii în faţa oricărei instanţe din ţară, indiferent de baroul în care îşi are sediul. Cum am putea vorbi de politici regionale sau locale şi standarde pe criterii teritoriale atât timp cât avocatul, indiferent

unde îşi are sediul, are aceleaşi drepturi de exercitare a profesiei pe întreg teritoriul ţării? În plus, anumite interese publice legate de profesia de avocat, cum ar fi calitatea asistenţei juridice, se manifestă la nivel naţional, iar nu teritorial, această concepţie fiind determinată de însuşi imperativul constituţional al caracterului unitar şi naţional al statului român. Pornind de la cele arătate, trebuie acceptat că, în anumite privinţe, voinţa baroului este limitată, profesia în întregime urmând să se supună voinţei exprimate de organele centrale ale profesiei (de exemplu, examenul de primire în profesie se face în baza unui examen organizat de UNBR, iar nu de către fiecare barou în parte; examenul de dobândire a titlului profesional de avocat definitiv se face în condiţiile absolvirii Institutului Naţional pentru Pregătirea şi Perfecţionarea Avocaţilor – INPPA – care este o instituţie ce îşi desfăşoară activitatea sub autoritatea Consiliului UNBR; luarea deciziilor ce implică relaţiile dintre barouri presupune intervenţia unui organ central – Congresul Avocaţilor; dreptul de a face propuneri autorităţilor cu iniţiativă legislativă nu poate aparţine fiecărui barou în parte, ci numai Congresului Avocaţilor etc.). Chiar dacă, aşa cum s-a arătat, unele decizii se iau exclusiv la nivel central, poate chiar împotriva voinţei unui anumit barou, dar în consonanţă cu voinţa colectivă a profesiei, trebuie reţinut că şi voinţa exprimată la nivel central se formează în mod democratic, deoarece Congresul Avocaţilor sau Consiliul UNBR sunt organe compuse, aşa cum vom arăta, din reprezentanţi ai barourilor (în acest sens, unii autori au reţinut şi principiile colegialităţii în luarea deciziilor şi caracterul democratic al alegerii organelor de conducere şi al adoptării deciziilor; a se vedea *S. Spinei*, Organizarea profesiilor juridice liberale, p. 45-46).

1.5. Păstrarea secretului profesional

19 Păstrarea secretului profesional reprezintă una dintre obligaţiile ce revin avocatului în activitatea sa profesională. Aceasta a fost ridicată la rangul de principiu călăuzitor al activităţii de avocat datorită importanţei sale deosebite şi faptului că ţine de esenţa profesiei. Avocatul este dator să păstreze secretul profesional privitor la orice aspect al cauzei care i-a fost încredinţată. Păstrarea secretului profesional depăşeşte limitele interesului privat al clientului, fiind o problemă de interes public (în acest sens, se arată că obligaţia păstrării secretului profesional, deşi reprezintă o parte componentă a raportului avocat – client, nu are natură contractuală, ci una legală; *L. Dănilă*, Organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, p. 64).

Inexistenţa unei garanţii serioase privind păstrarea secretului profesional ar afecta încrederea în actul de justiţie nu numai a persoanei care a fost în concret afectată, ci şi a societăţii în ansamblu care ar putea să considere că se află într-o situaţie de insecuritate juridică sub acest aspect. Păstrarea secretului profesional reprezintă un principiu complex, ce cuprinde deopotrivă obligaţii, dar şi drepturi pe care avocatul le are în raporturile cu organele statului, care ar putea fi tentate, într-o problemă concretă, să solicite acestuia informaţii aflate în cadrul exerciţiului activităţii profesionale. El comportă aspecte precum:

A. Avocatul are **obligaţia de a nu divulga informaţiile** dezvăluite de client sau aflate în cadrul activităţii profesionale, dar nici nu poate fi silit să le divulge. Prin urmare, avocatul are nu numai obligaţia de a nu spune, dar şi **dreptul la tăcere**. În acest sens, Statutul prevede că avocatul nu poate fi obligat în nicio circumstanţă şi de către nicio persoană să divulge secretul profesional [art. 8 alin. (3)]. În concretizarea acestei reguli, legea prevede că avocatul nu poate fi ascultat ca martor (calitatea de martor are însă întâietate faţă de cea de avocat pentru lucrurile aflate anterior angajamentului său în această calitate – *n.n.*); 20

B. Obligaţia de a păstra secretul profesional este **absolută**. Ea se întinde asupra tuturor activităţilor avocatului, ale asociaţilor săi, ale avocaţilor colaboratori, ale avocaţilor salarizaţi din cadrul formei de exercitare a profesiei, inclusiv asupra raporturilor cu alţi avocaţi. Obligaţia de a păstra secretul profesional revine şi persoanelor cu care avocatul conlucrează în exercitarea profesiei, precum şi salariaţilor săi (avocatul este dator să le aducă la cunoştinţă această obligaţie), precum şi tuturor organelor profesiei de avocat şi salariaţilor acestora cu privire la informaţiile cunoscute în exercitarea funcţiilor şi atribuţiilor ce le revin; 21

C. Obligaţia de a păstra secretul profesional este **nelimitată în timp**. Ea nu este limitată la durata contractului de asistenţă şi nici la cea a calităţii de avocat. În acesta privinţă, există două limitări: avocatul poate să folosească informaţiile cu privire la un fost client, dacă acestea au devenit publice; avocatul poate folosi informaţiile primite de la client, dacă este urmărit penal (avocatul – *n.n.*), disciplinar sau există o contestaţie în privinţa onorariilor convenite, dar numai pentru necesităţi stricte pentru apărarea sa. 22

D. Orice comunicare sau corespondenţă profesională între avocaţi, între avocat şi client, între avocat şi organele profesiei, indiferent de forma în care a fost făcută, este confidenţială. Corespondenţa şi informaţiile 23

transmise între avocaţi sau între avocat şi client, indiferent de tipul de suport, nu pot fi în niciun caz aduse ca probe în justiţie şi nici nu pot fi lipsite de caracterul confidenţial. În relaţiile cu un avocat înscris într-un barou din afara Uniunii Europene, avocatul trebuie să se asigure, înainte de a schimba informaţii confidenţiale, că în ţara în care îşi exercită profesia confratele străin există norme ce permit asigurarea confidenţialităţii corespondenţei şi, în caz contrar, să încheie un acord de confidenţialitate sau să îl întrebe pe clientul său dacă acceptă, în scris, riscul unui schimb de informaţii neconfidenţiale.

24 **E.** În legătură cu păstrarea secretului profesional, există şi *interdicţia avocatului de a avea clienţi cu interese contrare*. Aceasta s-a dezvoltat ca o obligaţie distinctă, dar izvorul evitării conflictului de interese se află tot în imperativul secretului profesional. Chiar dacă nu ar divulga informaţiile confidenţiale primite de la un client, apărarea unor clienţi cu interese contrare ar conduce la consecinţe la fel de grave prin folosirea acestora în detrimentul celui care le-a oferit.

25 Corelativ imperativului păstrării secretului profesional şi în scopul asigurării caracterului real şi efectiv al acestuia sunt reglementate şi o serie de reguli privind efectuarea **publicităţii profesionale** de către avocaţi: în raporturile sale cu mijloacele de comunicare în masă, avocatul este obligat să respecte interesele clientului său, onoarea şi reputaţia profesiei, precum şi obligaţiile profesionale care includ, printre altele, şi păstrarea secretului profesional [art. 244 alin. (3) teza I din Statut]; conţinutul şi modul de prezentare a adresei de internet se avizează, în prealabil, de Consiliul baroului şi trebuie să respecte demnitatea şi onoarea profesiei, precum şi secretul profesional [art. 249 alin. (2) din Statut]; interdicţia de nominalizare a clienţilor din portofoliu sau de indicare a litigiilor în care forma de exercitare a profesiei a fost sau este implicată. Sunt ţări în care indicarea portofoliului de clientelă, precum şi orice referire la clienţii anteriori sau în curs sunt interzise cu desăvârşire, indiferent de existenţa sau nu a consimţământului acestora (Spania – „referirea directă sau indirectă la clienţi ai avocatului care foloseşte publicitatea", Luxemburg – „este interzisă orice publicitate personală care să permită identificarea clientelei avocatului sau a cabinetului sau ori a cazurilor instrumentate", Franţa, Slovenia – „oferirea de date privind numărul de cauze câştigate şi alte cauze, numărul clienţilor şi relevanţa acestora, participarea la cauze de renume, complexitatea cauzelor soluţionate" – se înţelege că

a fortiori nu este admisă indicarea clientelei), dar sunt şi ţări în care este admisă prezentarea informaţiilor referitoare la clientelă, dar numai cu consimţământul expres al fiecărui client (Austria), uneori adăugându-se şi alte condiţii (de exemplu, numai la cerere sau în cadrul broşurilor informative ale cabinetului, care nu pot însă circula în spaţiul public, fiind oferite numai celor care vizitează cabinetul sau în cadrul manifestărilor cabinetului – Germania) – în sensul interdicţiei prezentării clientelei în Franţa, a se vedea *R. Martin*, Déontologie de l'avocat, p. 247; interdicţia de a oferi informaţii privind realizările de ordin financiar, cifra de afaceri sau succesele profesionale. În plan european, enunţarea cifrelor de afaceri ori a succeselor profesionale este în general interzisă, fiind apreciată ca incluzând în sine elemente comparative sau ca fiind incompatibile cu principiile de moderaţie şi discreţie proprii avocaturii şi privită ca un mod incorect şi agresiv de captare a clientelei, deoarece calitatea serviciilor în domeniul profesional al avocatului nu depinde nici de „cifra de afaceri" şi nici de „succesul profesional" (sunt menţiuni exprese în acest sens în Austria – unde se interzice în mod expres „enunţarea cifrelor de afaceri ori a succeselor profesionale"; Germania – „informaţii asupra succeselor de ordin financiar şi asupra cifrelor de afaceri sunt interzise"; Spania, Luxemburg, Franţa – „avocatul nu poate menţiona numărul de cazuri, rezultatele obţinute, procentajul de reuşită sau cifra sa de afaceri"). Această interdicţie conduce în mod logic şi la interdicţia de a participa la alcătuirea de topuri, clasamente întemeiate pe criterii de clientelă, condiţii financiare oferite, cifră de afaceri, succese repurtate etc.; interdicţia furnizării de informaţii în vederea includerii în clasamente întocmite pe criterii financiare. Interdicţia este unanimă, păstrarea secretului profesional fiind de esenţa avocaturii. De asemenea, ea stă la baza interdicţiei de a oferi informaţii despre onorariile încasate sau alte date care implică în mod necesar dezvăluirea aspectelor protejate de secretul profesional. În măsura în care în sistemul nostru secretul profesional are caracter absolut, oferirea acestor date nu se poate realiza, nici măcar cu consimţământul clientului – art. 249[1] din Statut.

Încălcarea secretului profesional reprezintă o abatere disciplinară gravă pentru avocat. **26**

Există însă şi prevederi care sunt de natură să pună sub semnul întrebării dreptul avocatului de a nu divulga secretul profesional autorităţilor şi, implicit, dreptul clientului de a-i fi protejată confidenţialitatea informaţiilor **27**

încredinţate avocatului. Intră sub incidenţa Legii nr. 656/2002 pentru prevenirea şi sancţionarea spălării banilor, precum şi pentru instituirea unor măsuri de prevenire şi combatere a finanţării actelor de terorism (art. 8) şi notarii publici, avocaţii şi alte persoane care exercită profesii juridice liberale, în cazul în care acordă asistenţă în întocmirea sau perfectarea de operaţiuni pentru clienţii lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acţiuni sau părţi sociale ori elemente ale fondului de comerţ, administrarea instrumentelor financiare sau a altor bunuri ale clienţilor, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcţionării sau administrării unei societăţi comerciale, constituirea, administrarea ori conducerea societăţilor comerciale, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare ori desfăşurarea, potrivit legii, a altor activităţi fiduciare, precum şi în cazul în care îşi reprezintă clienţii în orice operaţiune cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile. Persoanele desemnate au obligaţii de raportare a operaţiunilor suspecte (art. 4 şi 15 din Legea nr. 656/2002). În plan european există Directiva 2005/60/CE privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor şi finanţării terorismului. Potrivit art. 2, aceasta se aplică şi notarilor, precum şi membrilor altor profesii liberale juridice (avocaţi) atunci când participă, în numele şi pe seama clientului, la orice tranzacţie financiară sau imobiliară sau când acordă asistenţă pentru planificarea sau executarea tranzacţiilor pentru client referitoare la: *a)* cumpărarea şi vânzarea de bunuri imobile sau entităţi comerciale; *b)* gestionarea banilor, a valorilor mobiliare sau a altor active ale clientului; *c)* deschiderea sau gestionarea de conturi bancare, conturi de economii sau conturi de valori mobiliare; *d)* organizarea contribuţiilor necesare pentru crearea, funcţionarea sau gestionarea societăţilor; *e)* crearea, funcţionarea sau gestionarea de trusturi, societăţi sau structuri similare.

28 Directiva indică statelor ca prin legislaţia internă să oblige persoanele la care se referă să coopereze cu aşa-numitele Unităţi de Informaţii Financiare (U.I.F.) în următoarele modalităţi: informând prompt U.I.F., din proprie iniţiativă, în cazul în care persoana sau instituţia reglementată are cunoştinţă, suspectează sau are motive temeinice să suspecteze că se comite ori s-a comis, ori a avut loc o tentativă de spălare a banilor sau de finanţare a terorismului; furnizând prompt U.I.F., la cererea acesteia, toate informaţiile necesare, în conformitate cu procedurile stabilite prin legislaţia

aplicabilă. Oricum ar fi puse lucrurile şi orice principii s-ar invoca, avocatul este obligat la delaţiune. Totuşi, art. 23 al Directivei introduce unele nuanţe care îi salvează într-o anumită măsură pe avocaţi (sau alte categorii de jurişti) de a fi descalificaţi complet sub aspect profesional. Se introduc două derogări: obligaţia de raportare să nu se facă direct U.I.F., ci unui organism profesional, care va avea obligaţia de direcţionare a informaţiilor primite către U.I.F.; obligaţiile de raportare nu se aplică notarilor, membrilor profesiilor liberale juridice, auditorilor, experţilor contabili externi şi consilierilor fiscali în privinţa informaţiilor pe care aceştia le primesc de la unul dintre clienţii lor sau le obţin în legătură cu unul dintre clienţii lor în cursul evaluării situaţiei juridice a clientului lor sau al îndeplinirii sarcinii de a apăra sau de a reprezenta clientul respectiv în sau în legătură cu o procedură judiciară, inclusiv consultanţa privind iniţierea sau evitarea unei proceduri, indiferent dacă aceste informaţii sunt primite sau obţinute înainte, pe parcursul sau după această procedură. Prin urmare, atunci când avocatul evaluează situaţia juridică a unui client sau reprezintă un client în cadrul unei proceduri judiciare, nu se impune, în temeiul directivei, obligaţia referitoare la aceste activităţi de a raporta suspiciuni de spălare a banilor sau de finanţare a terorismului. Astfel, consultanţa juridică se supune în continuare **obligaţiei secretului profesional**, cu excepţia cazului în care consultantul juridic participă la spălarea banilor sau la finanţarea terorismului, în care consultanţa juridică este furnizată în scopul spălării banilor sau finanţării terorismului sau a cazului în care avocatul ştie că îi este solicitată consultanţă juridică de către client în scopul spălării banilor sau finanţării terorismului. Între UNBR şi Oficiul Naţional pentru Spălarea Banilor s-a încheiat în cursul anului 2005 un Protocol (*http://www.unbr.ro/fisiere/file/materiale/legislatie/protocol_all_121105(1).pdf*) având ca obiect schimbul reciproc de informaţii. Protocolul cuprinde unele dispoziţii care sprijină activitatea avocaţilor, precum obligaţia avocaţilor de a raporta UNBR actele suspecte, aceasta din urmă fiind entitatea care va raporta Oficiului sau nereţinerea în sarcina avocaţilor a unei obligaţii de raportare a datelor sau informaţiilor de care aceştia află din cuprinsul unor acte ce fac obiectul raportărilor conform legii din partea altor entităţi, instituţii sau persoane care au obligaţia de raportare.

Aşa cum arătam şi cu altă ocazie (*T.C. Briciu*, Instituţii judiciare, p. 407), imperative precum lupta împotriva terorismului şi spălării banilor 29

au condus la punerea într-o ecuaţie cel puţin periculoasă a unui principiu fundamental al avocaturii, cum este cel al secretului profesional. Între nevoia de informaţii a autorităţilor publice care luptă contra terorismului şi operaţiunilor de spălare a banilor şi tradiţionalul drept la tăcere recunoscut avocaţilor, se pare că primul a învins: inviolabilitatea secretului profesional nu este înlăturată, dar a fost zguduită din temelii (pentru o analiză amănunţită a modului în care prin normele comunitare în materia combaterii acţiunilor de terorism şi spălare a banilor se ajunge la o descalificare a statutului profesional al avocatului, incompatibilă cu preeminenţa dreptului într-o societate democratică, a se vedea *M. Voicu*, Avocatura – profesie liberală în spaţiul juridic european – statutul, cariera, limitele şi îngrădirile exercitării profesiei de avocat, în RRDP nr. 5/2009, p. 177, 193). Cum am mai atras atenţia (*T.C. Briciu*, Instituţii judiciare, p. 407), mai grav este că o derogare, chiar şi în cazul unor lucruri atât de grave (terorismul), poate fi numai pretextul pentru o suită de derogări, poate în domenii pe care societatea le va considera la un moment istoric la fel de importante. Şi astfel, ce va mai rămâne din păstrarea secretului profesional?

§2. Unicitatea instituţiilor profesiei de avocat

30 În doctrină (*T.C. Briciu*, Instituţii judiciare, p. 335), s-a arătat că legea recunoaşte instituţiilor profesiei de avocat următoarele caracteristici:

- **legalitatea** – organizarea UNBR şi a barourilor, precum şi a celorlalte instituţii ale profesiei este prevăzută în lege (a se vedea *C.L. Popescu*, Legalitatea, continuitatea şi unicitatea ordinului profesional al avocaţilor din România, în CJ nr. 1/2007, p. 35);

31 - **unicitatea** – există o singură Uniune Naţională a Barourilor din România, iar barourile se constituie şi funcţionează numai în cadrul acesteia. Constituirea şi funcţionarea de barouri în afara legii sunt interzise, orice acte de constituire fiind nule de drept, nulitatea putând fi constatată şi din oficiu (*C.L. Popescu*, Legalitatea, continuitatea şi unicitatea ordinului profesional al avocaţilor din România, în CJ nr. 1/2007, p. 59);

32 - **continuitatea** – UNBR este succesoarea de drept a Uniunii Avocaţilor din România. Legea recunoaşte drepturi neîntrerupte de la înfiinţarea barourilor şi a Uniunii până în prezent (*C.L. Popescu*, Legalitatea, continuitatea şi unicitatea ordinului profesional al avocaţilor din România, în CJ nr. 1/2007, p. 59);

- **natura de instituţii de interes public**, cu consecinţe pe plan procedural, precum **competenţa instanţelor de contencios administrativ**, în ce priveşte controlul actelor acestora. 33

Dacă alin. (1) al articolului consacră *legalitatea* organizării profesiei, alin. (2) şi (3) consacră, în mod expres, *unicitatea* instituţiilor profesiei de avocat, în timp ce *continuitatea instituţională* este susţinută de dispoziţiile art. 60 alin. (5) din Legea nr. 51/1995. Am arătat că interesul public legat de importanţa activităţii întreprinse de avocaţi, apropierea acestora de administrarea actului de justiţie, implicarea de o manieră indispensabilă în cadrul unor proceduri (de exemplu, asistenţă juridică obligatorie în anumite cauze penale, asistenţă juridică oferită în cadrul ajutorului public judiciar în materie civilă, serviciul de curatelă judiciară instituit de noul Cod de procedură civilă etc.) reprezintă argumente suficiente pentru ca Statului să nu îi fie indiferentă calitatea celor care practică această profesie. Dimensiunea publică, care tradiţional afectează profesia, justifică „monopolul" avocaţilor asupra activităţilor ce intră în aria de competenţă definită de lege şi „unicitatea instituţională". La fel cum nimeni nu poate înfiinţa instanţe judecătoreşti sau parchete, tot aşa nu poate fi acceptată „înfiinţarea de barouri" prin acte convenţionale (în acest sens, a se vedea I.C.C.J., Secţia civilă şi de proprietate intelectuală, decizia nr. 6618 din 26 noiembrie 2004; I.C.C.J., Secţia civilă şi de proprietate intelectuală, decizia nr. 6619 din 26 noiembrie 2004; instanţa supremă a reţinut că statutul unei asociaţii încalcă legea, deoarece *are în obiectul de activitate înfiinţarea de barouri de avocaţi*; s-a constatat că statutul asociaţiei încalcă dispoziţiile Legii nr. 51/1995, lege organică ce reglementează desfăşurarea profesiei de avocat, exclusiv în cadrul barourilor de avocaţi ce funcţionează numai în cadrul Uniunii Avocaţilor din România, exercitarea profesiei de avocat în afara acestui cadru constituind chiar infracţiune). Încălcarea acestei interdicţii vizează ordinea statală, actele contrare fiind lovite de nulitate absolută. 34

Art. 2

(1) În exercitarea profesiei avocatul este independent şi se supune numai legii, statutului profesiei şi codului deontologic.

(2) Avocatul promovează şi apără drepturile, libertăţile şi interesele legitime ale omului.

(3) Avocatul are dreptul să asiste şi să reprezinte persoanele fizice şi juridice în faţa instanţelor autorităţii judecătoreşti şi a altor organe de

jurisdicție, a organelor de urmărire penală, a autorităților și instituțiilor publice, precum și în fața altor persoane fizice sau juridice, care au obligația să permită și să asigure avocatului desfășurarea nestingherită a activității sale, în condițiile legii.

(4) Orice persoană are dreptul să își aleagă în mod liber avocatul.

(5) În exercitarea dreptului de apărare avocatul are dreptul și obligația de a stărui pentru realizarea liberului acces la justiție, pentru un proces echitabil și într-un termen rezonabil.

Corelații legislative: art. 2, art. 6 alin. (2)-(4), art. 7, art. 10, art. 169 din Statut

Bibliografie: C. Bîrsan, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ed. a 2-a, Ed. C.H. Beck, București, 2010; *V.M. Ciobanu, T.C. Briciu, C.C. Dinu*, Drept procesual civil. Drept execuțional civil. Arbitraj. Drept notarial, Ed. Național, București, 2013

Comentariu

1 Art. 2 din Legea nr. 51/1995 insistă asupra **principiului independenței și libertății** avocatului, precum și asupra unor aspecte ce decurg din acestea: desfășurarea liberă și nestingherită a activității, alegerea liberă a avocatului, apărarea de către avocat a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale omului. Asupra acestora ne-am referit în comentariul aferent art. 1.

2 **Accesul liber la justiție, existența unui proces echitabil și termenul rezonabil** de derulare a procedurii sunt drepturi fundamentale reglementate în Convenția europeană a drepturilor omului (art. 6 pct. 1; pentru reflectarea principiilor liberului acces la justiție, dreptului la un proces echitabil și la un termen rezonabil în jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, a se vedea *C. Bîrsan*, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, p. 468-568) și consacrate prin legea fundamentală a statului român, Constituția României, în forma revizuită în anul 2003 (a se vedea art. 21 din Constituția României; pentru analizarea conținutului dreptului la un proces echitabil, în termen optim și previzibil, consacrat și în noul Cod de procedură civilă, a se vedea *V.M. Ciobanu, T.C. Briciu, C.C. Dinu*, Drept procesual civil, p. 82-91). Este de observat că, în privința celor trei drepturi fundamentale, avocatul nu are numai dreptul, dar și obligația de a le realiza. Folosirea de către avocat a unor acte sau procedee nepermise de lege în scopul tergiversării soluționării cauzelor reprezintă, din această perspectivă, o încălcare a obligațiilor sale profesionale.

Art. 3

(1) Activitatea avocatului se realizează prin:

a) consultaţii şi cereri cu caracter juridic;

b) asistenţă şi reprezentare juridică în faţa instanţelor judecătoreşti, a organelor de urmărire penală, a autorităţilor cu atribuţii jurisdicţionale, a notarilor publici şi a executorilor judecătoreşti, a organelor administraţiei publice şi a instituţiilor, precum şi a altor persoane juridice, în condiţiile legii;

c) redactarea de acte juridice, atestarea identităţii părţilor, a conţinutului şi a datei actelor prezentate spre autentificare;

d) asistarea şi reprezentarea persoanelor fizice sau juridice interesate în faţa altor autorităţi publice cu posibilitatea atestării identităţii părţilor, a conţinutului şi a datei actelor încheiate;

e) apărarea şi reprezentarea cu mijloace juridice specifice a drepturilor şi intereselor legitime ale persoanelor fizice şi juridice în raporturile acestora cu autorităţile publice, cu instituţiile şi cu orice persoană română sau străină;

f) activităţi de mediere;

g) activităţi fiduciare desfăşurate în condiţiile Codului civil;

h) stabilirea temporară a sediului pentru societăţi comerciale la sediul profesional al avocatului şi înregistrarea acestora, în numele şi pe seama clientului, a părţilor de interes, a părţilor sociale sau a acţiunilor societăţilor astfel înregistrate;

i) activităţile prevăzute la lit. g) şi h) se pot desfăşura în temeiul unui nou contract de asistenţă juridică;

j) orice mijloace şi căi proprii exercitării dreptului de apărare, în condiţiile legii.

(2) Activităţile prevăzute la alin. (1) se exercită numai de avocat, dacă legea nu prevede altfel.

Corelaţii legislative: art. 89-107 din Statut

Bibliografie: L. Dănilă, Organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, Ed. C.H. Beck, Bucureşti, 2007; *V.M. Ciobanu, M. Nicolae* (coord.), Codul de procedură civilă, comentat şi adnotat, vol. I, Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2013; *V.M. Ciobanu, T.C. Briciu, C.C. Dinu*, Drept procesual civil. Drept execuţional civil. Arbitraj. Drept notarial, Ed. Naţional, Bucureşti, 2013; *L.Gh. Zidaru*, Despre obligativitatea asistenţei juridice în recurs, prin avocat sau consilier juridic, potrivit Noului Cod de procedură civilă (*http://www.juridice.ro/111612/despre-obligativitatea-asistentei-juridice-in-recurs-prin-avocat-sau-consilier-juridic-potrivit-noului-cod-de-procedura-civila.html*), publicat în data de 20 iunie 2010; *Fl.A. Baias, V.M. Ciobanu, G. Boroi, T.C. Briciu, C.C. Dinu, L.Gh. Zidaru*, Punctul de vedere al Facultăţii de Drept a Universităţii din Bucureşti cu privire la neconstituţionalitatea dispoziţiilor Noului Cod de procedură civilă privind obligativitatea asistenţei juridice în recurs, în RRDP nr. 3/2014 (*www.juridice.ro*); *T.C. Briciu*, Aspecte ale revizuirii în procesul civil, determinate de noul Cod de procedură civilă, în RRDP nr. 1/2013; *Gh. Florea*, Apărarea în procesul civil, Ed. Universul

Juridic, Bucureşti, 2006; *D.A. Ghinoiu*, Metode alternative de soluţionare a litigiilor în sistemul dreptului comunitar, în RRDP nr. 4/2010; *Şt. Naubauer*, Unele clarificări privind obligaţia părţilor din procesul civil de a participa la şedinţa de informare asupra avantajelor medierii şi regimul sancţionator aplicabil în caz de neconformare, în RRDJ nr. 5/2013; *Fl.A. Baias, E. Chelaru, R. Constantinovici, I. Macovei* (coord.), Noul Cod civil. Comentariu pe articole, Ed. C.H. Beck, Bucureşti, 2012; *Şt. Naubauer*, Legea organizării şi exercitării profesiei de avocat, Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2013; *T.C. Briciu*, Unele aspecte de noutate în materia taxelor judiciare de timbru pentru cererile introduse la instanţele judecătoreşti, în RRDP nr. 4/2013

Sumar

§1. Consultaţii şi cereri cu caracter juridic 23
§2. Asistenţa şi reprezentarea judiciară a clienţilor 26
§3. Redactarea de acte juridice, atestarea identităţii părţilor, a conţinutului şi a datei actelor 28
§4. Asistarea şi reprezentarea persoanelor fizice sau juridice interesate în faţa altor autorităţi publice cu posibilitatea atestării identităţii părţilor, a conţinutului şi a datei actelor încheiate 28
§5. Activităţi de mediere 29
§6. Activităţi fiduciare 31
§7. Stabilirea temporară a sediului pentru societăţi comerciale la sediul profesional al avocatului şi înregistrarea acestora, în numele şi pe seama clientului, a părţilor de interes, a părţilor sociale sau a acţiunilor societăţilor astfel înregistrate 31
7.1. Stabilirea temporară a sediului unor societăţi la sediul profesional al avocatului 32
7.2. Avocatul poate îndeplini orice formalităţi legale necesare în vederea înregistrării, în numele şi pe seama clientului, a societăţilor, a părţilor de interes, a părţilor sociale şi a acţiunilor, în condiţiile legii 32
§8. Orice mijloace şi căi proprii exercitării dreptului de apărare, în condiţiile legii 32

Comentariu

1 În mod tradiţional, funcţia avocatului este aceea de a pleda, adică de a reprezenta şi a acorda asistenţă juridică în faţa instanţelor judecătoreşti. Astăzi, complexitatea realităţilor sociale şi economice a condus la diversificarea activităţilor ce revin avocatului. Cu privire la acestea trebuie reţinut:

- în exerciţiul profesiei, de principiu, avocatul poate exercita numai acele activităţi care sunt prevăzute de lege;

- activităţile prevăzute de lege ca fiind în sfera de competenţă funcţională a avocatului, reprezintă un monopol al acestei profesii, ele neputând fi exercitate şi de alte persoane. Orice derogare de la această regulă trebuie expres prevăzută;

- nu există o competenţă teritorială în exerciţiul profesiei de avocat. Orice avocat înscris într-un barou, poate îndeplini activităţile specifice exerciţiului profesiei în orice circumscripţie din ţară. În mod regulat însă, avocatul îşi desfăşoară activitatea în raza teritorială a baroului în care este înscris şi unde îşi are sediul. Nimic nu îl împiedică să îşi deschidă sedii secundare pe raza altor barouri, atunci când activitatea în acea zonă capătă caracter regulat. În cazul acelor forme de exercitare a profesiei de avocat a căror activitate se desfăşoară *preponderent* în circumscripţia unui barou situat pe raza altui judeţ decât cel în care se află situat sediul lor principal, stabilirea unui sediu secundar în circumscripţia celui dintâi barou *este obligatorie*. Nerespectarea acestei obligaţii constituie abatere disciplinară gravă. Potrivit Statutului (art. 223), o activitate va fi considerată a fi desfăşurată preponderent pe raza altui barou dacă aceasta generează majoritatea angajamentelor profesionale încheiate în decursul unui semestru calendaristic de către respectiva formă de exercitare a profesiei. În acest caz, forma de exercitare a profesiei are obligaţia de a solicita aprobarea deschiderii sediului secundar în termen de cel mult 15 zile de la începerea următorului semestru.

§1. Consultaţii şi cereri cu caracter juridic

Consultaţiile şi cererile cu caracter juridic pot fi acordate, în scris sau verbal, în funcţie de solicitările şi de domeniile de interes ale clientului (a se vedea şi *L. Dănilă*, Organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, p. 36). Prin exprimare generică, în această categorie pot fi cuprinse activităţi precum: 2

a) redactarea şi/sau furnizarea către client, prin orice mijloace, după caz, a opiniilor juridice şi informaţiilor cu privire la problematica solicitată a fi analizată;

b) elaborarea de opinii juridice;

c) elaborarea proiectelor de acte juridice (contracte, convenţii, statute etc.) şi asistarea clientului la negocierile referitoare la acestea;

d) elaborarea proiectelor de acte normative;

e) participarea în calitate de consultant la activitatea organelor deliberative ale unei persoane juridice, în condiţiile legii;

f) orice alte consultaţii în domeniul juridic.

3 Avocatul poate întocmi şi formula în numele şi/sau interesul clientului cereri, notificări, memorii sau petiţii către autorităţi, instituţii şi alte persoane, în scopul ocrotirii şi apărării drepturilor şi intereselor legitime ale acestuia (art. 90 din Statut).

4 Noul Cod de procedură civilă a prevăzut iniţial obligativitatea reprezentării prin avocat în recurs, precum şi în ceea ce priveşte căile de atac de retractare – contestaţia în anulare şi revizuirea (art. 13, 83, 84, 490 C.proc.civ.) dar Curtea Constituţională a admis o excepţie de neconstituţionalitate referitoare la aceste dispoziţii [DCC nr. 462 din 17 septembrie 2014 referitoare la admiterea excepţiei de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 13 alin. (2) teza a II-a, art. 83 alin. (3) şi art. 486 alin. (3) C.proc.civ. (M.Of. nr. 247 din 10 aprilie 2015)]. Motivarea Curţii este total neconvingătoare. Curtea a reţinut că obligativitatea reprezentării prin avocat în recurs ar reprezenta o îngrădire a accesului la această cale de atac şi că nu ar exista un raport de proporţionalitate între scopul urmărit de legiuitor prin norma legală ş gradul de afectare a drepturilor fundamentale. Totuşi, din motivarea deciziei transpare faptul că ceea ce ar afecta cu adevărat posibilitatea de a exercita calea de atac a recursului ar fi caracterul restrictiv al condiţiilor în care se poate accesa ajutorul public judiciar în forma asistenţei juridice gratuite. În realitate, aşa cum s-a arătat în doctrină, obligativitatea reprezentării prin avocat în recurs *urmăreşte protecţia părţilor care nu au pregătire juridică şi – ceea ce este un deziderat al întregii societăţi – sporirea calităţii actului de justiţie şi creşterea eficienţei sistemului judiciar prin evitare a supraaglomerării instanţei supreme, în condiţiile în care art. 483 alin. (3) C.proc.civ. dispune că „recursul urmăreşte să supună Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie examinarea sa, în condiţiile legii, a conformităţii hotărârii alocate cu reguli de drept aplicabile”*. S-a arătat cu deplin temei că soluţia noului Cod de procedură civilă este în consonanţă cu practica majorităţii ţărilor din Europa şi apreciată de Curtea de la Strasbourg ca fiind în concordanţă cu drepturile fundamentale consacrate de CEDO (în cauza *Gillow c. Regatul Unit*, prin Hotărârea din 24 noiembrie 1986, s-a decis că obligaţia de a formula cereri prin avocat în faţa instanţei supreme nu încalcă dreptul de acces la un tribunal; despre caracterul constituţional şi convenţional al obligativităţii reprezentării sau asistării prin avocat în cadrul

recursului, a se vedea *Fl.A. Baias, V.M. Ciobanu, G. Boroi, T.C. Briciu, C.C. Dinu, Gh. L. Zidaru*, Punctul de vedere al Facultăţii de Drept a Universităţii din Bucureşti cu privire la neconstituţionalitatea dispoziţiilor noului Cod de procedură civilă privind obligativitatea asistenţei juridice în recurs, în RRDP nr. 3/2014). Obligativitatea reprezentării prin avocat (sau, în cazul persoanelor juridice, consilier juridic) în căile extraordinare de atac nu a reprezentat o soluţie legislativă care să-ţi fi propus să restrângă dreptul la apărare, aşa cum spun unii critici, ci dimpotrivă, să creeze un drept la apărare efectiv în locul unuia iluzoriu. Recursul, ca de altfel şi celelalte căi extraordinare de atac, are un grad de tehnicitate juridică foarte ridicat, care în mod rezonabil nu poate fi atins de persoane nespecializate în domeniul juridic. Criticile ce se pot formula, în limitele legii, nu vizează fondul cauzei, ci aspecte de procedură sau de interpretare ori aplicare a legii. Persoanele nespecializate în domeniul juridic sunt tentate să invoce în căile de atac simplele lor nemulţumiri, nefăcând distincţia între aspecte de temeinicie, legalitate, procedură, iar în măsura în care instanţa, constatând neîncadrarea în motivele de recurs ori alte vicii de formă, ar respinge recursul, partea inocentă în propria necunoaştere ar avea un sentiment de frustrare. Or, a recunoaşte părţii dreptul de a face recurs, pentru ca, ulterior, din cauza aspectelor de tehnică de redactare, acesta să fie anulat sau respins, ar reprezenta un drept iluzoriu, iar nu unul efectiv [a se vedea poziţia UNBR cu privire la „Obligativitatea asistenţei juridice în recurs, prin avocat sau consilier juridic, potrivit noului Cod de procedură civilă" (*http://unbr.ro/ro/punct-de-vedere-cu-privire-la-constitutionalitatea-obligativitatii-asistentei-juridice-in-recurs-prin-avocat-sau-consilier-juridic-potrivit-noului-cod-de-procedura-civila/*), (*www.juridice.ro*), în data de 24 iunie 2014]. Este mai bine a pune condiţia redactării recursului de către avocat, existând astfel, cel puţin la nivel de prezumţie, garanţia că acel recurs va fi analizat de către judecători, iar nu anulat pentru vicii de formă. Pentru acei justiţiabili care nu pot face faţă cheltuielilor pe care le presupune încheierea unui contract de asistenţă juridică, soluţia de apărare a drepturilor o reprezintă apelarea la sistemul de ajutor public judiciar pus la dispoziţie de stat (monopolul privind reprezentarea, conferit de lege avocaţilor, este o realitate europeană întâlnită în cazul multor state şi se impune adesea nu numai în faţa instanţelor supreme ale acestor state, ci chiar în faţa instanţelor ierarhic inferioare, ca o garanţie a caracterului efectiv şi real al dreptului la apărare. Pentru un tablou al situaţiei monopolului

privind reprezentarea prin avocat în statele membre ale Consiliului Europei la nivelul anului 2010, a se vedea Raportul Comisiei Europeană pentru eficiența justiției („CEPEJ") a Consiliului Europei privind „Rolul avocaților în cadrul procedurilor judiciare în Europa").

5 În pofida argumentelor aduse în doctrină, a faptului că reprezintă o practică legislativă existentă în majoritatea țărilor europene și a faptului că este apreciată drept concordantă cu drepturile consacrate prin CEDO, Curtea Constituțională a declarat neconstituționalitatea textelor care consacră obligativitatea reprezentării prin avocat în cazul persoanelor fizice, pentru ca printr-o decizie ulterioară, nepublicată încă la data redactării prezentului comentariu, să declare neconstituționalitatea și în privința textelor care consacră obligativitatea reprezentării prin avocat sau consilier juridic în cazul persoanelor juridice (pentru critica soluției Curții Constituționale, dar și pentru argumentarea necesității reintroducerii asistenței obligatorii prin avocat în cazul căilor extraordinare de atac, a se vedea *C. Bîrsan, M. Livescu*, Efectivitatea dreptului de acces la Justiție în materie civilă, în Avocatura în România, 150 de ani în linia întâi a luptei pentru drept, Ed. Hamangiu, București, 2015, p. 73-111).

§2. Asistența și reprezentarea judiciară a clienților

6 Avocatul poate asigura asistarea și reprezentarea clienților săi în fața instanțelor judecătorești, a organelor de urmărire penală, a autorităților cu atribuții jurisdicționale, a notarilor publici și a executorilor judecătorești, a organelor administrației publice și a instituțiilor, precum și a altor persoane juridice.

7 În realizarea acestei activități, avocatul poate folosi toate actele, mijloacele și operațiunile permise de lege și necesare ocrotirii și apărării intereselor clientului (art. 91 din Statut).

8 Asistența judiciară presupune dezvoltarea în instanță, prin concluzii orale, a unor teze juridice propuse judecătorului ca modalități de soluționare a cauzei. În principiu, asistența juridică nu presupune reprezentare. Nimic nu împiedică însă clientul să acorde și drept de reprezentare avocatului pentru a compărea în instanță în locul lui. Procedura cunoaște situații în care reprezentarea nu este posibilă, avocatul putând numai să asiste clientul (de exemplu, în cauzele de divorț, în fața instanțelor de fond, cu excepția situațiilor în care unul dintre soți execută o pedeapsă privativă de libertate,

este împiedicat de o boală gravă, este pus sub interdicţie, are reşedinţa în străinătate sau se află în altă asemenea situaţie care îl împiedică să fie prezent personal). **Pledoaria** reprezintă un monopol rezervat avocatului. Dacă partea apelează la reprezentarea printr-un mandatar care nu are calitatea de avocat, acesta din urmă poate face actele necesare interesului părţii, dar nu poate pune concluzii în faţa instanţei asupra excepţiilor şi asupra fondului, decât dacă este el însuşi asistat/reprezentat de avocat [art. 83 alin. (1) C.proc.civ.]. În faţa primei instanţe şi a instanţei de apel, mandatarul care nu este avocat poate pune concluzii şi asupra excepţiilor şi fondului în două situaţii de excepţie: mandatul decurge dintr-o lege sau hotărâre judecătorească; mandatarul este soţ sau rudă până la gradul al doilea inclusiv cu partea şi este licenţiat în drept [art. 80 alin. (5) şi art. 83 alin. (2) C.proc.civ.].

În principiu, asistarea de către avocat reprezintă o facultate pentru parte. Evident că participarea unui specialist la expunerea tezelor juridice în faţa instanţei reprezintă o garanţie suplimentară a valorificării drepturilor recunoscute de lege. Prin limbajul folosit, tehnicile de interpretare utilizate şi claritatea expunerii, avocatul contribuie la evidenţierea aspectelor de drept şi de fapt favorabile părţii pe care o asistă/reprezintă (pentru funcţia tehnico-procesuală pe care o ocupă pledoaria avocatului în cadrul procesului civil, a se vedea *Gh. Florea*, Apărarea în procesul civil, p. 124-126. Pentru aceleaşi aspecte, a se vedea *L. Dănilă*, Organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, p. 37). Sunt însă situaţii în care asistarea/reprezentarea de către/prin avocat este obligatorie, partea neputând susţine singură concluzii în faţa instanţelor de judecată. Se încadrează în această ipoteza, în primul rând, cauzele penale în care asistenţa juridică este obligatorie. **9**

Persoanele juridice pot fi reprezentate şi prin consilier juridic [art. 84 alin. (1) C.proc.civ.]. Este de reţinut că, faţă de caracterul clar şi lămurit al art. 84 alin. (1) C.proc.civ., este interzisă reprezentarea judiciară a persoanelor juridice de către alte persoane juridice. Din aceleaşi raţiuni nu este acceptabilă nici construcţia juridică prin care mandatarul – persoană juridică, prin reprezentatul său legal sau prin avocatul sau consilierul juridic desemnat, înţelege să reprezinte în faţa instanţelor de judecată pe mandant – persoană juridică. **10**

§3. Redactarea de acte juridice, atestarea identității părților, a conținutului și a datei actelor

11 Avocatul este obligat să țină evidența actelor întocmite cu atestarea identității părților, a conținutului, a consimțământului și a datei și să le păstreze în arhiva sa profesională, în ordinea întocmirii lor. Un act juridic semnat în fața avocatului, care poartă o încheiere, o rezoluție, o ștampilă sau un alt mijloc verificabil de atestare a identității părților, a consimțământului și a datei actului, poate fi prezentat notarului spre autentificare (art. 92 din Statut). Pentru a conferi terților încrederea în corectitudinea mențiunilor făcute de avocat, Statutul prevede că acesta este obligat să țină evidența actelor întocmite și să le păstreze în arhiva sa profesională, în ordinea întocmirii lor. În termen de cel mult 3 zile de la data întocmirii actelor, sub sancțiunea inopozabilității față de terți, avocatul este obligat să înregistreze operațiunea în Registrul electronic al actelor întocmite de avocat potrivit art. 3 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 51/1995, în conformitate cu procedura prevăzută în Regulamentul de organizare și funcționare a registrului, aprobat de Consiliul UNBR.

§4. Asistarea și reprezentarea persoanelor fizice sau juridice interesate în fața altor autorități publice cu posibilitatea atestării identității părților, a conținutului și a datei actelor încheiate. Apărarea și reprezentarea cu mijloace juridice specifice a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice în raporturile acestora cu autoritățile publice, cu instituțiile și cu orice persoană română sau străină

12 În mod tradițional, asistența sau reprezentarea juridică s-a manifestat în raporturile cu autoritățile judiciare sau organe jurisdicționale. Se observă că legiuitorul a mers mai departe și a conferit avocaților dreptul de a asista și reprezenta sub aspect juridic în fața oricărei autorități, chiar și fără atribuții jurisdicționale, precum și în fața oricăror persoane, juridice sau fizice, române sau străine. În virtutea acestor atribuții, avocatul își poate asista/reprezenta juridic clientul în fața autorităților administrației publice locale sau centrale (primării, consilii locale, județene etc.), diferitelor instituții publice (ministere, prefecturi sau alte autorități, precum Oficiul pentru Protecția Consumatorilor – OPC), notarilor publici, executorilor

judecătoreşti, mediatorilor (în acest caz, este posibilă numai asistarea, iar nu şi reprezentarea), experţilor, băncilor etc. Reprezentarea/asistarea de către avocat presupune şi o prerogativă ce decurge din încrederea oferită de stat acestei categorii de profesionişti: *posibilitatea atestării identităţii părţilor, a conţinutului şi a datei actelor încheiate.*

§5. Activităţi de mediere

Medierea este o modalitate de soluţionare alternativă a conflictelor, a diferendelor. Această activitate este nou reglementată prin modificările aduse legislaţiei în domeniu, reprezentând o armonizare atât faţă de cerinţele pieţei, cât şi faţă de legislaţia europeană în domeniu. Intervenţia legiuitorului nostru în sensul de a crea un anumit avantaj medierii faţă de alte forme alternative de soluţionare a litigiilor trebuie înţeleasă şi prin prisma Directivei 2008/52/CE privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă şi comercială. Este adevărat că această directivă este aplicabilă numai litigiilor transfrontaliere, dar legiuitorul nostru a dat curs prevederilor acesteia şi în ceea ce priveşte litigiile interne. De altfel, chiar în partea introductivă a Directivei se prevede: „Dispoziţiile prezentei directive ar trebui să se aplice numai medierii în cazul litigiilor transfrontaliere, dar nimic nu ar trebui să împiedice statele membre în a aplica aceste dispoziţii în egală măsură procedurilor interne de mediere" (pentru o analiză aprofundată a preocupărilor la nivel european pentru metodele alternative de soluţionare a disputelor şi a directivei privind medierea, a se vedea *D.A. Ghinoiu*, Metode alternative de soluţionare a litigiilor în sistemul dreptului comunitar, în RRDP nr. 4/2010, p. 64-104). **13**

Medierea este o negociere asistată de un terţ (mediatorul), respectiv o tehnică consensuală de rezolvare a conflictelor, constând într-o comunicare permanent orientată către încheierea unei înţelegeri între părţi care au atât interese comune, cât şi divergenţe. Mediatorul propune părţilor în procedura de mediere o soluţie, fără a avea atribuţia de a o impune acestora. Părţile în procedura de mediere pot accepta sau refuza, în scris, propunerea finală de mediere (tranzacţia). **14**

Medierea are un caracter voluntar şi se bazează pe convenţia părţilor (acord de mediere) de a rezolva o dispută sau o neînţelegere. **15**

Calitatea de avocat este compatibilă cu cea de mediator. Potrivit Legii nr. 192/2006 privind medierea şi organizarea profesiei de mediator (M.Of. nr. 441 din 22 mai 2006), avocatul care dobândeşte calitatea de mediator **16**

potrivit prevederilor acestei legi, poate desfăşura activitatea de mediere la sediul unde îşi exercită activitatea de bază.

17 În procedura de mediere, părţile pot fi asistate de avocaţi, alţii decât avocatul mediator. De asemenea, este de reţinut că avocatul care, în calitate de mediator, a desfăşurat activitate de mediere în legătură cu o anumită dispută sau conflict, nu va putea sub nicio formă să dea consultaţii, sfaturi sau să asiste/reprezinte una din părţile aflate în procedura de mediere în legătură cu afacerea respectivă sau altele cu caracter conex acesteia. Această interdicţie se extinde şi asupra colaboratorilor sau salarizaţilor avocatului respectiv. Încălcarea acestei reguli ar trebui să atragă sancţionarea în ambele profesii – avocat şi mediator.

18 Pe lângă activitatea de mediere, a cărei desfăşurare este condiţionată de dobândirea calităţii de mediator, avocatul, fără a deţine o asemenea calitate, poate îndeplini activitatea *de informare asupra avantajelor medierii*, prevăzută de art. 2 din Legea nr. 192/2006. În acest caz, procedura poate fi îndeplinită chiar de avocatul care are un contract de asistenţă judiciară cu una dintre părţi, deoarece nu există un caz de incompatibilitate. Este de reţinut că, în acest caz, avocatul nu îndeplineşte o procedură de mediere, ci numai de informare asupra avantajelor acestei proceduri. Dacă, după această informare, reclamantul doreşte să recurgă la procedura medierii, urmează să se adreseze unui mediator (posibil şi avocat, dar cu necesitate, altul decât cel cu care are contract de asistenţă juridică). În măsura în care reclamantul nu socoteşte că procedura medierii ar putea să îi servească în respectiva cauză, avocatul *va atesta în scris* că i-a adus la cunoştinţă avantajele medierii, fiind deschisă calea declanşării procedurii judiciare prin înregistrarea cererii de chemare în judecată. Certificatul de informare sau procesul-verbal privind refuzul de participare la şedinţa de informare asupra avantajelor medierii, prevăzute în art. 2 alin. (1^1) din Legea nr. 192/2006, sunt acte specifice mediatorului. Categoriile de profesionişti ai dreptului care, potrivit art. 2 alin. (1^3) din Legea nr. 192/2006, pot îndeplini informarea asupra avantajelor medierii constată îndeplinirea acestei proceduri în formele specifice activităţii lor. În cazul avocaţilor, se eliberează un înscris care atestă aducerea la cunoştinţă reclamantului a avantajelor medierii, care se ataşează cererii de chemare în judecată. În aceeaşi logică, instanţa, atunci când îndeplineşte aceeaşi procedură de informare asupra avantajelor medierii, consemnează aceasta în încheierea de şedinţă. În acest sens, a se vedea şi poziţia CSM, adoptată în şedinţa plenului din 10 decembrie 2013,

prin care s-a validat punctul de vedere cuprins în Nota Direcţiei legislaţie, documentare şi contencios nr. 16947/1154/2013 privind opiniile exprimate de judecători asupra pct. 4 al Legii nr. 214/2013, care completează art. 2 din Legea nr. 192/2006 privind medierea şi organizarea profesiei de mediator (în sensul că, atunci când îndeplineşte procedura de informare asupra avantajelor medierii, avocatul nu urmează procedura prevăzută în Legea medierii pentru mediator, a se vedea şi *Şt. Naubauer*, Unele clarificări privind obligaţia părţilor din procesul civil de a participa la şedinţa de informare asupra avantajelor medierii şi regimul sancţionator aplicabil în caz de neconformare, în RRDJ nr. 5/2013, p. 173-180).

§6. Activităţi fiduciare

Activitatea fiduciară se poate desfăşura numai în baza unui contract de asistenţă special încheiat în acest scop. 19

În prezent, activităţile fiduciare sunt supuse reglementărilor Codului civil (art. 773-791). Avocatul care desfăşoară astfel de activităţi este supus şi obligaţiilor ce decurg din aceste dispoziţii (pentru analiza detaliată a regulilor conform cărora funcţionează fiducia, a se vedea *R. Constantinovici*, în *Fl.A. Baias, E. Chelaru, R. Constantinovici, I. Macovei* (coord.), Noul Cod civil. Comentariu pe articole, 2012, p. 822-836). 20

§7. Stabilirea temporară a sediului pentru societăţi comerciale la sediul profesional al avocatului şi înregistrarea acestora, în numele şi pe seama clientului, a părţilor de interes, a părţilor sociale sau a acţiunilor societăţilor astfel înregistrate

Sunt reglementate două atribuţii ale avocatului: prima este stabilirea temporară a sediului pentru societăţi la sediul profesional al avocatului şi a doua este reprezentată de înregistrarea acestora, a părţilor de interes, a părţilor sociale sau a acţiunilor societăţilor, în numele şi pe seama clientului (terminologia „societăţi comerciale" trebuie reconsiderată ca urmare a intrării în vigoare a Codului civil, conform art. 6 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil). 21

7.1. Stabilirea temporară a sediului unor societăţi la sediul profesional al avocatului

22 Stabilirea temporară a sediului unor societăţi la sediul profesional al avocatului presupune utilizarea sediului profesional al avocatului pentru scopul limitat al constituirii legale şi autorizării funcţionării societăţii sau, după caz, pentru mutarea sediului ori pentru stabilirea unui sediu secundar al societăţii în cauză.

23 În vederea stabilirii temporare a sediului societăţii în cauză, avocatul va întocmi şi semna cu reprezentantul societăţii un contract separat de asistenţă juridică având numai acest obiect.

24 Perioada pentru care sediul societăţii în cauză este stabilit la sediul profesional al avocatului nu poate depăşi un an. Se apreciază că, faţă de raţiunile legii (caracterul esenţialmente temporar al „găzduirii" sediului societăţii la cel al avocatului), termenul de un an nu se poate prelungi prin prelungirea contractului de asistenţă sau încheierea unui nou contract de asistenţă având acest obiect (a se vedea *Şt. Naubauer*, Legea organizării şi exercitării profesiei de avocat, p. 40).

25 Dovada sediului societăţii se face cu contractul de asistenţă juridică.

7.2. Avocatul poate îndeplini orice formalităţi legale necesare în vederea înregistrării, în numele şi pe seama clientului, a societăţilor, a părţilor de interes, a părţilor sociale şi a acţiunilor, în condiţiile legii

26 Avocatul va întocmi şi păstra registre de părţi de interes, părţi sociale sau de acţiuni, emise de societăţile înregistrate de acesta în numele şi pe seama clientului. Avocatul poate efectua, la cererea clientului, operaţiuni în aceste registre, inclusiv cesiuni şi constituiri de garanţii şi poate emite, la cererea persoanei îndreptăţite, extrase din aceste registre, în condiţiile legii.

27 Această activitate se poate desfăşura în temeiul unui contract de asistenţă juridică încheiat special în acest scop.

§8. Orice mijloace şi căi proprii exercitării dreptului de apărare, în condiţiile legii

28 Una dintre formele prevăzute de lege pentru realizarea dreptului la apărare este şi **curatela judiciară**.

Desemnarea curatorului judiciar intervine în diferite situaţii determinate în Codul de procedură civilă, dintre care enumerăm: cazul în care persoana fizică lipsită de capacitate de exerciţiu sau cu capacitate de exerciţiu restrânsă nu are reprezentant/o persoană care să o asiste şi există urgenţă [art. 58 alin. (1) teza I şi alin. (2)]; în caz de conflict de interese între reprezentantul legal şi reprezentat [art. 58 alin. (1) teza a II-a]; când o persoana juridică sau altă entitate chemată să stea în judecată nu are reprezentant [art. 58 alin. (1) teza a II-a]; în cazul în care instanţa dispune citarea prin publicitate [art. 167 alin. (3)]; în cazul în care părţile nu aleg un mandatar sau nu se înţeleg asupra unui mandatar comun pentru comunicarea actelor, atunci când instanţa apreciază că este necesară reprezentarea părţilor [art. 202 alin. (3)]; în cazul începerii executării contra moştenitorilor [art. 687 alin. (1) şi (3)] etc. 29

Instituţia curatelei speciale nu reprezintă o noutate. Ea a existat şi în vechiul Cod de procedură civilă. Noul Cod de procedură civilă a adus unele modificări: 30

- a extins curatela specială şi la situaţii care nu intrau anterior sub incidenţa acesteia (de exemplu, în cazul citării prin publicitate – art. 167 C.proc.civ.);
- a încredinţat serviciul de curatelă judiciară avocaţilor, prezumaţi de legiuitor a îndeplini cel mai bine exigenţele profesionale pentru aducerea la îndeplinire a activităţii specifice acesteia;
- a reglementat mai bine conţinutul activităţii de curatelă; de exemplu, în cazul conflictului de interese sau persoanei juridice care nu are temporar reprezentanţi (art. 58 C.proc.civ.) curatela este extinsă, curatorul având drepturile reprezentantului legal; aceeaşi este soluţia şi în cazul citării prin publicitate (art. 167 C.proc.civ.), deoarece curatorul reprezintă în cadrul dezbaterilor interesele celui citat prin publicitate; în cazul coparticipării (art. 202 C.proc.civ.) curatorul reprezintă interesele coparticipanţilor şi îi se comunică actele de procedură;
- a statuat caracterul remunerat al curatelei (se accepta şi anterior că activitatea de curatelă este remunerată, dar nu era clar regimul de plată).

Noul Cod de procedură civilă prevede că desemnarea curatorului special se face de către instanţa care judecă procesul, dintre avocaţii desemnaţi în acest scop de barou pentru fiecare instanţă judecătorească. În aplicarea acestei dispoziţii legale, Statutul profesiei prevede că fiecare barou organizează un Registru al avocaţilor care pot fi desemnaţi de instanţele judecă- 31

toreşti, în calitate de curatori speciali, în care sunt înregistraţi toţi avocaţii care au consimţit să îndeplinească activitatea de curator special. UNBR centralizează registrele barourilor şi ţine evidenţa Registrului naţional al avocaţilor care pot fi desemnaţi de instanţele judecătoreşti, în condiţiile legii, în calitate de curatori speciali. După ce instanţa numeşte un avocat în calitate de curator, comunică încheierea baroului, iar decanul baroului comunică avocatului desemnat înştiinţarea de numire, precum şi copia încheierii prin care a fost numit curator special. Avocatul desemnat să îndeplinească serviciul de curatelă poate refuza exercitarea mandatului primit numai în caz de conflict de interese sau pentru alte motive justificate. Refuzul nejustificat al avocatului desemnat de a acorda asistenţă judiciară constituie abatere disciplinară [art. 153 alin. (1) şi (2)] şi poate atrage radierea avocatului şi din Registrul de asistenţă juridică sau refuzul de a fi inclus în acest registru [art. 162 alin. (4) lit. d)]. În exerciţiul activităţii de curatelă, avocatul are toate drepturile şi obligaţiile prevăzute de lege pentru reprezentantul legal. Avocatul este ţinut de respectarea principiilor şi regulilor de bază ale relaţiei dintre avocat şi client consfinţite în art. 108-119 din Statut. S-a arătat că, în unele cazuri, cum ar fi cel al citării prin publicitate, curatelă judiciară îndeplinită de avocat, poate asigura numai apărările pur tehnice, fără posibilitatea de a contrazice situaţia de fapt propusă de partea adversă, de vreme ce avocatul-curator nu are un dialog cu partea ale cărei interese le reprezintă [*Gh. Florea*, în *V.M. Ciobanu, M. Nicolae* (coord.), Codul de procedură civilă. Comentat şi adnotat, vol. I, p. 484].

32 În ceea ce priveşte plata curatorului, Codul prevede numai că instanţa, prin încheiere, fixează o remuneraţie provizorie, stabilind şi modalitatea de plată. Odată cu încetarea calităţii de curator, la cererea acestuia, analizând şi activitatea desfăşurată, instanţa va putea majora remuneraţia [art. 58 alin. (4) C.proc.civ.].

33 Anumite clarificări privind avansarea şi suportarea sumelor reprezentând plata curatorului au fost aduse prin O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru. Legiuitorul a încercat să răspundă la principala problemă pusă în practică: *cine plăteşte remuneraţia curatorului special?* Înainte cu puţin timp de intrarea în vigoare a ordonanţei, Consiliul UNBR a luat în discuţie această problemă (a se vedea *T.C. Briciu*, Unele aspecte de noutate în materia taxelor judiciare de timbru pentru cererile introduse la instanţele judecătoreşti, în RRDP nr. 4/2013, p. 84-86). S-a arătat, cu acea ocazie, că din cuprinsul dispoziţiilor art. 58 C.proc.civ., rezultă că plata

remuneraţiei curatorului va fi stabilită de instanţă şi va fi pusă în sarcina uneia dintre părţi, de principiu cea interesată în derularea procedurii, urmând ca sumele astfel avansate să se constituie în cheltuieli de judecată. Această soluţie este susţinută şi de dispoziţiile art. 202 alin. (3) teza finală C.proc.civ. Nu există nicio raţiune pentru a se considera că ne aflăm în faţa unui caz special de ajutor public judiciar pentru ca sumele să fie suportate de stat. Desigur că, în măsura în care partea în sarcina căreia instanţa a pus plata remuneraţiei curatorului nu poate face faţă acestei cheltuieli şi se încadrează în plafoanele de venit stabilite de legea ajutorului public judiciar, la cerere, aceasta va putea primi ajutor public judiciar şi în privinţa suportării plăţii curatorului. Numai în acest caz sumele privind curatela vor fi suportate de stat, în cadrul unui ajutor public judiciar acordat părţii în sarcina căreia cade plata curatorului. Soluţia adoptată de ordonanţă se apropie de această viziune. Conform acesteia, regula o constituie avansarea remuneraţiei de către persoana ale cărei interese sunt ocrotite prin numirea curatorului. Excepţia este reprezentată de situaţia ca avansarea remuneraţiei curatorului să se facă de cealaltă parte, atunci când instanţa apreciază că o asemenea măsură este în interesul continuării procesului. Totuşi, este lesne de imaginat că, din punct de vedere practic, numărul cazurilor care se vor încadra la excepţie va fi semnificativ mai mare decât al celor care reprezintă regula. Profilul cel mai frecvent al *persoanei ocrotite* – minor lipsit temporar de reprezentare sau persoană care este citată prin publicitate – face ca, cel puţin în cazuri de acest fel, avansarea sumelor necesare plăţii curatorului să fie pusă în sarcina părţii interesate de continuarea procedurii.

O altă excepţie de la regulă o constituie avansarea remuneraţiei curato- 34
rului special din fonduri bugetare. Instanţa poate decide în acest sens prin încheiere, numai dacă sunt întrunite două condiţii cumulative: *a) cazuri urgente, care nu suferă amânare* şi *b)* dacă *nu sunt îndeplinite condiţiile pentru a proceda la obligarea avansării remuneraţiei de către partea adversă* celui ocrotit prin luarea măsurii curatelei. De exemplu, dacă cel ocrotit este pârâtul, este uşor să pui în sarcina reclamantului avansarea remuneraţiei curatorului, deoarece, în caz de neconformare, instanţa poate suspenda cauza, conform art. 242 alin. (1) C.proc.civ.; în cazul în care cel ocrotit este însă chiar reclamantul, va fi dificil de „mobilizat" pârâtul să avanseze remuneraţia, neexistând un mijloc procedural de aceeaşi eficienţă.

Sumele reprezentând remuneraţia curatorului special, avansate de 35
către părţi sau plătite din bugetul statului, după caz, constituie cheltuieli

judiciare, urmând a fi suportate de partea care pierde procesul. Există şi un caz de exonerare de la plata cheltuielilor judiciare ce decurg din remuneraţia curatorului special, respectiv cel al părţii ocrotite prin numirea curatorului care a pierdut procesul şi este lipsită de venituri sau care face parte dintr-o categorie pentru care legea prevede acordarea asistenţei juridice gratuite. În acest caz, sumele plătite din buget rămân în sarcina statului. Nu aceeaşi este situaţia dacă sumele au fost avansate de partea adversă celui ocrotit, caz în care acesta din urmă va fi obligat la plata cheltuielilor de judecată incluzând şi remuneraţia curatorului.

36 Atunci când remuneraţia pentru activitatea de curatelă se avansează din bugetul statului, plata se efectuează numai prin barou. Sumele destinate plăţii remuneraţiilor pentru activitatea de curatelă, stabilite prin încheierea instanţei, se virează într-un cont distinct deschis de fiecare barou. Baroul comunică instanţei detaliile contului bancar aflat la dispoziţia sa în vederea plăţii sumelor stabilite prin încheiere cu titlul de remuneraţie a curatorului special. Respectarea de către barouri a destinaţiei acestor fonduri este supusă şi controlului UNBR [art. 91[1] alin. (5) din Statut].

37 În ceea ce priveşte cuantumul remuneraţiei curatorului, legea lasă acest aspect la aprecierea instanţei. Soluţia este principial corectă, deoarece activitatea de curatelă nu are caracter uniform, fiind diferită sub aspectul întinderii în timp şi conţinutului problematicii fiecărei cauze. Totuşi, în practică, au fost semnalate cazuri în care, sub argumentul nereglementării, instanţele au stabilit valori derizorii, aflate de multe ori sub limita decenţei pe care o presupune o activitate profesională prezumată de legiuitor ca fiind calificată. În această situaţie, este de preferat luarea în seamă a poziţiei conform căreia instanţa va determina remuneraţia curatorului, luând în considerare, în special, protocolul privind stabilirea onorariilor pentru furnizarea serviciilor de asistenţă juridică în materie penală, pentru prestarea, în cadrul serviciului de ajutor public judiciar, a serviciilor de asistenţă juridică şi/sau de reprezentare ori de asistenţă extrajudiciară, precum şi pentru asigurarea serviciilor de asistenţă juridică privind accesul internaţional la justiţie în materie civilă şi cooperare judiciară internaţională în materie penală, încheiat între Ministerul Justiţiei şi UNBR [în acest sens, a se vedea *M. Tăbârcă*, în *V.M. Ciobanu, M. Nicolae* (coord.), Codul de procedură civilă. Comentat şi adnotat, vol. I, p. 182]. Poziţia exprimată se întemeiază pe apropierea, sub aspectul naturii juridice, a serviciului de curatelă de cel de asistenţă judiciară, chiar dacă între cele două instituţii

există diferenţe certe. În opinia noastră, faţă de dispoziţiile şi raţiunile legii, care stabileşte, de principiu, avansarea cheltuielilor privind plata curatorului special în sarcina părţilor, soluţia prezentată ar putea fi îmbrăţişată cel mult pentru situaţia în care, pentru motivele arătate anterior, plata se face de la bugetul statului. În celelalte cazuri, soluţia raportării la protocolul încheiat pentru asistenţa judiciară ar fi utilă cel mult pentru fixarea remuneraţiei iniţiale datorate curatorului. Legiuitorul a dorit ca remuneraţia curatorului special să fie proporţională cu activitatea acestuia, lăsând instanţei dreptul de apreciere pentru fiecare caz în parte.

Art. 4

În exercitarea profesiei şi în legătură cu aceasta avocatul este protejat de lege.

Corelaţii legislative: art. 7 alin. (3), (5), (6) din Statut; art. 39 din Legea nr. 51/1995; art. 278-279 C.pen.

Bibliografie: *M.A. Hotca, R. Slăvoiu*, Noul Cod penal şi Codul penal anterior, Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2014; *V. Dobrinoiu, I. Pascu, M.A. Hotca, I. Chiş, M. Gorunescu, C. Păun, N. Neagu, M. Dobrinoiu, M. Sinescu*, Noul Cod penal comentat. Partea specială, ed. a II-a, revăzută şi adăugită, Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2014

Sumar

§1. Avocatul este protejat de lege în exercitarea profesiei 37
§2. Impunitatea de care beneficiază avocatul cu privire la actele efectuate în exerciţiul profesiei 38

Comentariu

§1. Avocatul este protejat de lege în exercitarea profesiei

În exercitarea profesiei avocaţii sunt ocrotiţi de lege, fără a putea fi asimilaţi funcţionarului public sau altui salariat, cu excepţia situaţiilor în care atestă identitatea părţilor, a conţinutului sau datei unui act. În exercitarea profesiei, avocatul nu poate fi supus niciunei restricţii, presiuni, constrângeri sau intimidări din partea autorităţilor sau instituţiilor publice ori a altor persoane fizice sau persoane juridice [art. 7 alin. (3) din Statut]. 1

În exerciţiul activităţii lor, avocaţii sunt protejaţi de legea penală la fel ca şi judecătorii sau procurorii. Potrivit art. 279 C.pen., care reglementează 2

infracţiunea de *„ultraj judiciar"*, ameninţarea, lovirea sau alte violenţe, vătămarea corporală, loviturile sau vătămările cauzatoare de moarte ori omorul, săvârşite împotriva unui avocat în legătură cu exercitarea profesiei (ca de altfel şi împotriva unui judecător sau procuror aflat în exercitarea atribuţiilor de serviciu), se sancţionează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracţiune, ale cărei limite speciale se majorează cu jumătate. De asemenea, săvârşirea unei infracţiuni împotriva unui avocat/judecător/procuror ori împotriva bunurilor acestuia, în scop de intimidare sau de răzbunare, în legătură cu exercitarea profesiei/exercitarea atribuţiilor de serviciu, se sancţionează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracţiune, ale cărei limite speciale se majorează cu jumătate. Aceeaşi pedeapsă se aplică şi dacă faptele privesc un membru de familie al avocatului/judecătorului/procurorului. Explicaţia incriminării distincte a faptei de ultraj faţă de avocat/judecător/procuror rezidă în faptul că aceste persoane au atribuţii judiciare de a căror îndeplinire depinde în mod decisiv buna desfăşurare a cursului unui proces şi rezultatul acestuia (a se vedea Expunerea de motive a noului Cod penal (*www.just.ro*); *M.A. Hotca, R. Slăvoiu*, Noul Cod penal şi Codul penal anterior, p. 388). Şi infracţiunea de încălcare a solemnităţii şedinţei (art. 278 C.pen.) este reglementată, inclusiv pentru protecţia avocaţilor, deoarece sunt sancţionate manifestările jignitoare îndreptate împotriva oricărei persoane din sala de şedinţă, indiferent dacă participă sau nu la procedura judiciară, deci cu atât mai mult atunci când acestea sunt îndreptate împotriva avocatului, judecătorului sau procurorului (*M.A. Hotca, R. Slăvoiu*, Noul Cod penal şi Codul penal anterior, p. 387; *N. Neagu*, în *Colectiv*, Noul Cod penal comentat. Partea specială, p. 434).

§2. Impunitatea de care beneficiază avocatul cu privire la actele efectuate în exerciţiul profesiei

3 Pentru a garanta libertatea de exprimare şi independenţa avocatului, legea conferă acestuia o *impunitate* cu privire la actele efectuate în exerciţiul profesiei. Avocatul nu răspunde penal pentru susţinerile făcute oral sau în scris, în forma adecvată şi cu respectarea prevederilor referitoare la solemnitatea şedinţei de judecată [potrivit art. 39 alin. (2) din Legea nr. 51/1995, *avocatul este obligat să respecte solemnitatea şedinţei de judecată, să nu folosească cuvinte sau expresii de natură a aduce atingere*

autorităţii, demnităţii şi onoarei completului de judecată, procurorului, celorlalţi avocaţi şi părţilor ori reprezentanţilor acestora în proces; este de reţinut că, potrivit art. 278 C.pen., dacă foloseşte cuvinte sau gesturi jignitoare sau obscene, de natură să perturbe activitatea instanţei, avocatul poate deveni subiect activ al infracţiunii de încălcare a solemnităţii şedinţei], în faţa instanţelor de judecată, a organelor de urmărire penală sau a altor organe administrative de jurisdicţie şi nici dacă sunt în legătură cu consultaţiile oferite justiţiabililor ori cu formularea apărării în acea cauză, dacă ele sunt făcute cu respectarea normelor de deontologie profesională [art. 39 alin. (3) din Legea nr. 51/1995].

Pentru asigurarea secretului profesional, actele şi lucrările cu caracter profesional aflate asupra avocatului sau în cabinetul său sunt inviolabile. Percheziţionarea avocatului, a domiciliului ori a cabinetului său sau ridicarea de înscrisuri şi bunuri nu poate fi făcută decât de procuror, în baza unui mandat emis în condiţiile legii. De asemenea, nu vor putea fi ascultate şi înregistrate, cu niciun fel de mijloace tehnice, convorbirile telefonice ale avocatului şi nici nu va putea fi interceptată şi înregistrată corespondenţa sa cu caracter profesional, decât în condiţiile şi cu procedura prevăzute de lege. 4

Art. 5

(1) Formele de exercitare a profesiei de avocat sunt: cabinete individuale, cabinete asociate, societăţi civile profesionale sau societăţi profesionale cu răspundere limitată.

(2) În cabinetul individual îşi poate exercita profesia un avocat definitiv, singur sau împreună cu alţi avocaţi colaboratori.

(3) Cabinetele individuale se pot asocia în scopul exercitării în comun a profesiei; drepturile şi obligaţiile avocaţilor titulari ai unor cabinete asociate îşi păstrează caracterul personal şi nu pot fi cedate. În mod corespunzător cabinetele individuale se pot asocia şi cu societăţile civile profesionale.

(4) Cabinetele individuale se pot grupa pentru a-şi crea facilităţi tehnico-economice în vederea exercitării profesiei şi îşi păstrează individualitatea în relaţiile cu clienţii.

(5) Societatea civilă profesională se constituie din 2 sau mai mulţi avocaţi definitivi. În societatea civilă profesională îşi pot exercita profesia şi avocaţi colaboratori sau avocaţi salarizaţi. Societatea civilă profesională şi avocaţii care profesează în cadrul ei nu pot acorda asistenţă juridică persoanelor cu interese contrare.

(6) Cabinetele grupate, cabinetele asociate, societăţile civile profesionale şi societăţile profesionale cu răspundere limitată pot avea şi proprietate comună.

(7) Avocatul poate schimba oricând forma de exercitare a profesiei, cu înştiinţarea baroului din care face parte.

(8) Avocatul nu îşi poate exercita profesia, în acelaşi timp, în mai multe forme de exercitare a acesteia.

(9) Formele de exercitare a profesiei pot fi înstrăinate prin acte între vii numai între avocaţi definitivi şi aflaţi în exerciţiul profesiei sau pot fi lichidate la încetarea calităţii, cu respectarea regimului investiţiilor reglementat prin prezenta lege.

Corelaţii legislative: *art. 6-9, art. 37, art. 56 alin. (2) lit. h) din Legea nr. 51/1995; art. 3 alin. (3), art. 6 alin. (2), art. 9 alin. (1), art. 44 alin. (2), art. 56 alin. (2), art. 122 alin. (5) şi (6), art. 128 alin. (1), art. 180-219, art. 222, art. 223, art. 225, art. 226 alin. (2) şi (3), art. 244, art. 246-249, art. 257 alin. (2), art. 295, art. 296 alin. (2) din Statut*

Sumar

§1. Modalităţi de exercitare a profesiei 40
§2. Cabinetul individual de avocat 41
§3. Cabinete de avocat asociate 42
§4. Cabinete de avocat grupate 43
§5. Societatea civilă profesională 44
§6. Patrimoniul de afectaţiune 47

Comentariu

§1. Modalităţi de exercitare a profesiei

1 Deşi, la o primă lectură, norma analizată pare să aibă un conţinut strict formal, la o analiza mai atentă observăm complexitatea acesteia, faptul că, dincolo de reglementarea unor elemente de natură strict organizatorică, sunt avute în vedere aspecte importante ale relaţiilor intraprofesionale, precum şi ale relaţiilor dintre avocaţi şi clienţi.

2 Enumerarea limitativă din alin. (1) menţionează *formele* în care avocatul îşi poate desfăşura activitatea profesională: cabinetul individual, cabinetele asociate, societăţile civile profesionale şi societăţile profesionale cu răspundere limitată.

3 Începând cu alineatul (2), norma legală vine să analizeze *modalităţile* de exercitare a profesiei de avocat, acestea fiind: avocatul titular al cabinetului individual, avocatul asociat în cadrul cabinetelor asociate, în cadrul societăţii civile profesionale de avocaţi ori în cadrul societăţii civile profesionale cu răspundere limitată, avocatul colaborator, avocatul salarizat în interiorul profesiei.

Independenţa ce guvernează profesia acordă avocatului libertate deplină în alegerea modalităţii în care doreşte să exercite activităţile specifice, reglementările de ordin formal având ca unic scop respectarea principiilor prevăzute de Legea nr. 51/19951, Statutul profesiei şi Codul deontologic: legalitatea, libertatea, independenţa, autonomia şi descentralizarea, precum şi păstrarea secretului profesional. Astfel, fiecare avocat va putea alege modalitatea în care doreşte să profeseze, fără a putea însă funcţiona concomitent în mai multe forme de exercitare a profesiei. 4

Observând şi reglementările din cuprinsul articolelor următoare, devine evidentă intenţia legiuitorului de a garanta nu doar respectarea principiilor ce guvernează exercitarea profesiei, ci şi scopul acesteia, exprimat în cuprinsul art. 2 din Statut: „apărarea drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime ale persoanelor fizice şi juridice, de drept public şi de drept privat". 5

Avocatul are deplină libertate de a-şi alege sau de a schimba forma de exercitare a profesiei, singura obligaţie ce-i incumbă fiind aceea de a înştiinţa baroul din care face parte. Singurele limitări prevăzute de Legea nr. 51/1995 şi Statut se referă la avocaţii stagiari, a căror situaţie face obiectul unor norme distincte în această materie (art. 18-19 din Legea nr. 51/1995 şi art. 295-298 din Statut). 6

Revenind la formele de exercitare a profesiei enumerate anterior, în cadrul acestora avocaţii colaboratori îşi exercită profesia în baza unui contract de colaborare (a se vedea anexa nr. IX din Statut), iar avocaţii salarizaţi, în baza unui contract de salarizare în interiorul profesiei (a se vedea anexa nr. X din Statut). 7

§2. Cabinetul individual de avocat

Acesta ia fiinţă prin avizarea, conform dispoziţiilor art. 56 alin. (2) lit. h) din Legea nr. 51/1995, de către Consiliul baroului în a cărui rază teritorială acesta îşi va avea sediul principal, a actului de înfiinţare completat de către avocatul definitiv titular. Actul de înfiinţare a cabinetului individual de avocat va cuprinde menţiuni referitoare la denumirea cabinetului, la sediul profesional şi, după caz, datele de identificare ale avocaţilor colaboratori ai respectivului cabinet. 8

Cabinetul individual de avocat se individualizează prin denumire, care cuprinde numele avocatului titular, urmat de sintagma „cabinet de avocat". Cu respectarea normelor statutare, denumirea poate figura pe firma cabinetului şi va fi utilizată în actele profesionale ale acestuia. 9

10 Respectând dispoziţiile alin. (9) al art. 5 din Legea nr. 51/1995, conform căruia „formele de exercitare a profesiei pot fi înstrăinate prin acte între vii numai între avocaţi definitivi şi aflaţi în exerciţiul profesiei" şi reţinând importanţa pe care denumirea cabinetului individual o are, Statutul profesiei stabileşte inclusiv posibilitatea păstrării acestui nume şi după decesul titularului, singura condiţie fiind existenţa acordului tuturor moştenitorilor celui decedat, exprimat în formă autentică.

11 Reţinem, în continuare, rigoarea normei statutare care stabileşte obligaţia dobânditorului denumirii transmise în acest mod de a înştiinţa baroul şi de a informa publicul în acest sens, de a anunţa schimbarea intervenită cu privire la titularul cabinetului.

12 Potrivit dispoziţiilor art. 214 alin. (1) din Statut, avocatul titular al cabinetului individual îşi exercită profesia singur sau împreună cu alţi avocaţi colaboratori.

§3. Cabinete de avocat asociate

13 În vederea desfăşurării în comun a activităţii profesionale, legislaţia profesiei prevede posibilitatea asocierii cabinetelor individuale de avocat, care se realizează pe baza unei convenţii de asociere intitulată „Convenţie de asociere a cabinetelor individuale de avocaţi (cabinete asociate)" (a se vedea anexa nr. XXIX din Statut), încheiată în formă scrisă, cu respectarea condiţiilor de fond prevăzute de Legea nr. 51/1995 şi de Statut.

14 Convenţia de asociere se încheie între cel puţin două cabinete individuale care, pe durata asocierii, îşi exercită profesia în numele asocierii, avocaţii din cabinetele asociate intrând în relaţii cu clienţii în numele asocierii din care fac parte. În raport de aceasta reglementare, cabinetele asociate nu pot angaja clienţi cu interese contrare, iar în ipoteza în care unul dintre cabinetele asociate se opune în mod temeinic, celalalt cabinet asociat nu va putea accepta o anumită cauză sau client.

15 Drepturile şi obligaţiile avocaţilor titulari ai cabinetelor asociate îşi păstrează caracterul personal şi nu pot fi cedate. Convenţia de asociere nu aduce atingere drepturilor şi obligaţiilor aferente patrimoniului de afectaţiune profesională al fiecărui cabinet individual care face parte din asociere. Convenţia de asociere se depune la barou, iar după ce Consiliul baroului constată că aceasta îndeplineşte toate condiţiile legale, dispune înregistrarea sa. Cabinetele de avocaţi asociate se individualizează prin

denumire, care cuprinde numele tuturor titularilor urmate de sintagma „cabinete de avocat asociate".

Art. 214 alin. (2) din Statut prevede că în situaţia asocierii cabinetelor individuale şi pentru perioada cât aceasta asociere funcţionează, calitatea de avocat titular al cabinetului individual încetează, fiind înlocuită de aceea de avocat asociat. La data şi ca o consecinţă a încetării formei de exercitare a profesiei rezultată din asocierea cabinetelor se redobândeşte calitatea de avocat titular al cabinetului individual. 16

Astfel cum rezultă din cuprinsul tezei finale a alin. (3), în acelaşi scop al exercitării în comun a profesiei, asocierea se poate realiza nu numai între cabinete individuale, dar şi între un cabinet individual de avocat şi o societate civilă profesională. 17

§4. Cabinete de avocat grupate

În cazul în care singurul scop al colaborării între cabinete individuale de avocat este acela al asigurării facilităţilor tehnico-economice, acestea se pot grupa. Exemple de facilităţi tehnico-economice, în accepţiunea textului legal, sunt: folosirea în comun a unor salariaţi, folosirea în comun a unui patrimoniu profesional. 18

Cabinetele grupate se înfiinţează în baza unei convenţii de grupare (a se vedea anexa nr. XI din Statut), încheiată în formă scrisă, cu respectarea condiţiilor de fond prevăzute de Legea nr. 51/1995 şi de Statut. Spre deosebire de situaţia cabinetelor asociate, în cazul cabinetelor grupate, fiecare cabinet îşi păstrează individualitatea în raport cu clienţii. 19

Diferenţele de esenţă între situaţia asocierii cabinetelor individuale şi cea a grupării lor sunt determinate de scopul urmărit; în cazul asocierii acesta vizează exercitarea în comun a profesiei în timp ce în situaţia grupării cabinetelor se urmăreşte exclusiv crearea unor facilităţi tehnico-economice legate exclusiv de funcţionarea cabinetelor. În raport de această distincţie, drepturile şi obligaţiile ce ţin de exercitarea profesiei primesc anumite nuanţări. 20

Astfel, deşi asocierea nu restrânge drepturile avocaţilor asociaţi şi nu poate aduce atingere drepturilor şi obligaţiilor aferente patrimoniului de afectaţiune profesional al fiecărui cabinet în parte, relaţia avocat-client (pentru fiecare dintre avocaţii din cabinetele asociate) se stabileşte în numele asocierii din care fac parte. 21

22 Acest principiu justifică, în mod firesc, interdicţia aplicabilă numai avocaţilor din cabinetele asociate de a angaja clienţi cu interese contrare, precum şi obligaţia fiecărui cabinet asociat de a nu angaja un client sau o cauză atunci când unul din cabinetele asociate se opune în mod justificat.

23 Consecinţa firească a apariţiei unei noi entităţi profesionale o reprezintă individualizarea cabinetelor asociate prin denumirea cuprinzând numele tuturor titularilor acestora urmate de sintagma „cabinete de avocat asociate".

24 Respectând aceleaşi principii, cabinetele individuale se pot asocia şi cu societăţi civile profesionale, situaţie în care denumirea asocierii va cuprinde denumirea societăţii civile profesionale urmată de denumirea cabinetului individual asociaţi, iar apoi de sintagma „în asociere".

§5. Societatea civilă profesională

25 Această formă de exercitare a profesiei este constituită de doi sau mai mulţi avocaţi definitivi care contribuie (în natura şi/sau în numerar) la formarea unui patrimoniu de afectaţiune, în scopul desfăşurării activităţii profesionale.

26 Convenţia de asociere, denumită „Contract pentru constituirea unei societăţi civile profesionale de avocaţi" (a se vedea anexa nr. XII din Statut) cuprinde exclusiv menţiunile privind avocaţii care au convenit să se asocieze în această formă, denumirea şi durata, condiţiile asocierii (formă, obiect, scop, denumire, sediu, durată, capital social, organe de conducere, cesiunea şi transmiterea părţilor sociale, dizolvarea, lichidarea etc.) fiind reglementate de statutul societăţii civile profesionale de avocaţi (a se vedea anexa nr. XIII din Statut).

27 Similar convenţiei de asociere, statutul societăţii se încheie în formă scrisă, cu respectarea condiţiilor de fond prevăzute de Legea nr. 51/1995 şi de Statutul profesiei.

28 Aşa cum s-a arătat prin Decizia (cu caracter interpretativ) nr. 386/2012 a Consiliului UNBR, premiza funcţionării societăţii civile de avocaţi, întocmai ca şi a societăţii profesionale cu răspundere limitată, o reprezintă exercitarea efectivă de către asociaţi a profesiei de avocat. Astfel fiind, scăderea numărului de asociaţi activi sub pragul minim de doi asociaţi având calitatea de avocat definitiv, prevăzut de Legea nr. 51/1995, conduce la dizolvarea şi lichidarea societăţii (a se vedea Decizia interpretativă nr. 386/2012 a Consiliului UNBR).

Pe lângă avocaţii asociaţi, în cadrul societăţii civile profesionale îşi 29
pot desfăşura activitatea şi avocaţi colaboratori sau avocaţi salarizaţi, cu menţiunea că toţi avocaţii din cadrul societăţii civile profesionale exercită profesia în numele societăţii din care fac parte. În mod firesc, avocaţii care fac parte din aceeaşi societate profesională nu pot acorda asistenţă juridică persoanelor cu interese contrare.

Prin semnarea contractului de asistenţă juridică, raportul juridic civil 30
se naşte între client şi societatea civilă profesională, serviciile profesionale urmând a fi prestate de oricare dintre avocaţii desemnaţi de avocatul coordonator (societatea civilă profesională de avocaţi este coordonată de un avocat coordonator sau de un avocat asociat desemnat de acesta; avocatul coordonator reprezintă societatea în raporturile cu terţii), fără a se cere opţiunea clientului.

Cu titlu de excepţie, atunci când reprezentarea şi asistenţa juridică în faţa 31
instanţelor, parchetelor, organelor de cercetare penală şi a altor autorităţi se face doar de către avocatul desemnat ori acceptat de client, contractul va cuprinde menţiunea numelui acestui avocat, precum şi dreptul sau interdicţia de substituire a acestuia.

Societatea civilă profesională de avocaţi se individualizează prin denu- 32
mire, care cuprinde numele a cel puţin unuia dintre asociaţi, urmat de sintagma „societatea civilă de avocaţi". Condiţiile şi obligaţiile instituite de lege şi statut cu privire la afişarea numelui, transmiterea sau păstrarea acestuia, analizate anterior cu privire la cabinetul individual de avocat se regăsesc întocmai şi în cazul societăţii civile de avocaţi.

Societatea civilă profesională de avocaţi se poate reorganiza prin 33
absorbţie, fuziune, divizare totală sau divizare parţială. Divizarea se realizează prin împărţirea patrimoniului de afectaţiune profesională între una sau mai multe forme de exercitare a profesiei preexistente sau care iau astfel fiinţă. În ipoteza divizării parţiale, societatea nu încetează să existe, însă o parte din patrimoniul său de afectaţiune profesională se transmite către o altă formă de exercitare a profesiei preexistentă sau nou înfiinţată. Societatea civilă de avocaţi nu are personalitate juridică, dar aceasta va putea sta în judecată, în calitate de reclamant sau pârât, în litigiile născute în desfăşurarea activităţii sale profesionale.

Toate formele de exercitare a profesiei, analizate anterior, precum şi 34
societatea profesională cu răspundere limitată, reglementată la art. 6 din Legea nr. 51/1995, pot avea şi bunuri în proprietate comună.

35 Formele de exercitare a profesiei pot fi înstrăinate (în cazul societăţilor civile profesionale, convenţia de înstrăinare a formelor de exercitare a profesiei de avocat va avea ca obiect exclusiv părţile sociale deţinute de asociaţi) prin acte între vii numai între avocaţi definitivi cu drept de exercitare a profesiei sau pot fi lichidate, în cazul încetării calităţii de avocat [a se vedea art. 22 (încetarea calităţii de asociat) din Statutul societăţii civile profesionale de avocaţi, cuprins la Anexa nr. XIII a Statutului: *„22.1. Asociatul care din orice motiv pierde dreptul de exercitare a profesiei de avocat, asociatul exclus din societate, asociatul care s-a retras din societate sau asociatul pus sub interdicţie are la dispoziţie un termen de 3 luni pentru cesionarea părţilor sociale, în condiţiile prevăzute în prezentul titlu. 22.2. În cazul în care, la expirarea acestui termen, cesiunea nu a avut loc, părţile sociale se vor formula iar statutul se va modifica corespunzător"*].

36 În practică s-au ivit situaţii în care societăţi civile profesionale de avocaţi, constituite din doi avocaţi, dintre care unul suspendat din exerciţiul profesiei, au continuat să funcţioneze, susţinându-se că prin Legea nr. 51/1995 nu este prevăzută, pentru societăţile civile profesionale de avocaţi, cerinţa ca asociaţii să se afle în exerciţiul profesiei. Chestiunea a necesitat intervenţia Consiliului UNBR care, prin Decizia (cu caracter interpretativ) nr. 386/03.03.2012, a hotărât că în cazul suspendării din exerciţiul profesiei a unuia din cei doi asociaţi ai societăţii civile profesionale de avocaţi, neurmată de o cesionare către un terţ, în termenul de trei luni prevăzut de art. 22 alin. (1) din Statutul societăţii civile profesionale de avocaţi cuprins la Anexa nr. XIII din Statut, a părţilor sale sociale, sau de o reorganizare a societăţii civile profesionale în altă formă de exercitare a profesiei, devin aplicabile prevederile art. 29 alin. (4) din Statutul societăţii civile profesionale de avocaţi, potrivit cărora societatea rămasă cu un singur asociat intră în lichidare. Prin aceeaşi decizie s-a precizat că întrucât lichidarea unei societăţi este subsecventă dizolvării sale, dizolvarea trebuie considerată a se fi produs la împlinirea termenului de trei luni de la data la care a avut loc suspendarea din profesie a unuia din cei doi asociaţi.

37 În toate cazurile de înstrăinare a formelor de exercitare a profesiei de avocat, contractele încheiate de transmiţători cu avocaţii stagiari rămân în fiinţă şi se preiau de către dobânditor, dacă acesta îndeplineşte condiţiile prevăzute de Legea nr. 51/1995 şi de Statutul profesiei. De asemenea, o formă de exercitare a profesiei se poate transforma în altă formă de exercitare a profesiei prevăzută de lege, fără a intra în lichidare.

Analizând toate aceste aspecte, reţinem libertatea avocatului de a-şi alege, de a schimba ori de a dispune în tot sau în parte de forma de exercitare a profesiei în conştiinţa, în condiţiile şi cu respectarea normelor legale şi statutare. Rămâne ca, în raport de elemente particulare cum ar fi proiecţia proprie privind exercitarea profesiei, dorinţele sau aspiraţiile profesionale, posibilităţile materiale ori domeniul în care doreşte să profeseze efectiv etc., avocatul definitiv să poate alege forma în care doreşte să profeseze la un moment dat. 38

Indiferent că a optat pentru o formă individuală ori asociativă, singurele obligaţii ce revin avocatului (sau avocaţilor) sunt de a anunţa sau de a supune autorizării baroului atât înfiinţarea unei anumite forme de exercitare, cât şi schimbările intervenite cu privire la aceasta. 39

Organele profesiei nu au dreptul de a impune unui avocat o anumită formă de exercitare a profesiei, ci doar obligaţia de a verifica îndeplinirea de către acestea a condiţiilor de fond şi forma prevăzute de Legea nr. 51/1995 şi Statutul profesiei de avocat. 40

Reglementarea prin norme statutare a tuturor aspectelor ce ţin de înfiinţarea, înregistrarea, modificarea sau încetarea formelor de organizare a profesiei este o reflecţie firească a faptului că avocatura este o profesie unitară, organizată la nivel naţional, care poate fi exercitată numai de avocaţii înscrişi în tabloul baroului din care fac parte, barou component al Uniunii Naţionale a Barourilor din România. În baza dispoziţiilor art. 44 alin. (2) din Statut, baroul trebuie să aibă o evidenţă clară şi actuală nu numai a avocaţilor definitivi şi stagiari ce intră în componenţa sa, ci şi a formelor exercitare a profesiei şi a avocaţilor ce le compun. 41

§6. Patrimoniul de afectaţiune

În temeiul prevederilor art. 31 alin. (3) C.civ., toate formele de exercitare a profesiei de avocat beneficiază de un patrimoniu de afectaţiune [art. 31 alin. (3) C.civ.: *„Patrimoniile de afectaţiune sunt masele patrimoniale fiduciare, constituite potrivit dispoziţiilor titlului IV al cărţii a III-a, **cele afectate exercitării unei profesii autorizate**, precum şi alte patrimonii determinate potrivit legii" – n.n.*]. 42

Potrivit prevederilor art. 180 alin. (3) din Statut, atât la momentul constituirii formelor de exercitare a profesiei, cât şi ulterior acestuia, avocaţii au dreptul de a stabili care este patrimoniul pe care înţeleg să-l afecteze desfăşurării profesiei în respectiva formă şi în limitele căruia urmează să 43

răspundă în legătură cu activitățile desfășurate în calitate de profesioniști. În acest scop, se aplică procedura adoptată de Consiliul UNBR privind Registrul electronic al evidenței patrimoniului de afectațiune al avocaților, registru a cărui principală funcție este aceea de a asigura opozabilitatea față de terți a înscrierilor pe care le cuprinde.

44 Până în prezent Consiliul UNBR nu a stabilit însă procedura menționată și, în consecință, nu există încă un registru electronic dedicat operațiunilor de înregistrare a patrimoniilor de afectațiune.

45 Pentru acest considerent, prin Hotărârea nr. 1069/2015 a Consiliului UNBR, validată de Congresul avocaților, au fost introduse două noi alineate la art. 180 din Statut, care au un caracter tranzitoriu. Astfel, s-a prevăzut că dispozițiile alin. (3) devin aplicabile de la data ce se va stabili în acest scop prin hotărârea Consiliului UNBR pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Registrului electronic [art. 180 alin. (4) din Statut]. Până la această dată, operarea diviziunii patrimoniale se va face prin declarație înscrisă în statutul societății civile profesionale, în actul de înființare al cabinetului individual de avocat, în convenția de asociere a cabinetelor individuale de avocați, după caz, sau prin declarație separată, întocmită în formă scrisă și înregistrată la baroul din care face parte avocatul; în consecință, orice creditor al unui avocat a cărui creanță s-a născut în legătură cu profesia poate solicita baroului informații privind masa patrimonială afectată exercitării profesiei avocatului conform declarațiilor înregistrate la barou [art. 180 alin. (5) din Statut]. Așadar, potrivit acestor dispoziții, până când va deveni operațional Registrul electronic al evidenței patrimoniului de afectațiune al avocaților, avocații au posibilitatea de a declara, în forma menționată, compunerea patrimoniului lor profesional de afectațiune iar baroul are obligația de a înregistra aceste declarații.

Art. 6

(1) Societatea profesională cu răspundere limitată este o societate cu personalitate juridică, constituită în condițiile prevăzute de prezenta lege și de Statutul profesiei de avocat, prin asocierea a cel puțin 2 avocați definitivi, aflați în exercițiul profesiei, indiferent dacă dețin sau nu ori dacă aparțin sau nu unei alte forme de exercitare a profesiei.

(2) Dobândirea personalității juridice a societății profesionale cu răspundere limitată are loc la data înregistrării la barou a deciziei emise de către consiliul baroului în a cărui rază teritorială se află sediul ei principal.

(3) Societatea profesională cu răspundere limitată este titulară a unui patrimoniu propriu.

(4) Obligaţiile şi răspunderea societăţii profesionale cu răspundere limitată sunt garantate cu patrimoniul propriu. Asociaţii răspund personal numai în limita aportului social al fiecăruia.

(5) În situaţia în care societatea profesională cu răspundere limitată se constituie din avocaţi care fac parte din alte forme de exercitare a profesiei, acestea din urmă pot să nu fie supuse lichidării, dacă asociaţii convin astfel.

(6) Forma de exercitare a profesiei din care provine asociatul, dacă este cazul, îşi încetează activitatea profesională desfăşurată în nume propriu pe perioada în care avocatul titular sau, după caz, avocaţii titulari ai acesteia au calitatea de asociat în societatea profesională cu răspundere limitată. Pe perioada în care forma de exercitare a profesiei îşi încetează activitatea din această cauză, în Tabloul avocaţilor se menţionează corespunzător situaţia privind încetarea activităţii, în condiţiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

(7) În cazul prestaţiilor profesionale constând în asistenţă şi reprezentare juridică la instanţe, parchete, organe de cercetare penală sau alte autorităţi, societatea profesională cu răspundere limitată are obligaţia de a menţiona în contractul încheiat cu clientul numele avocatului/avocaţilor ales/aleşi sau acceptat/acceptaţi de client să asigure serviciul profesional, precum şi acordarea sau, după caz, neacordarea dreptului de substituire.

(8) Societatea profesională cu răspundere limitată conduce contabilitatea în partidă simplă şi este supusă regimului transparenţei fiscale. Plata impozitului pe venit se face de către fiecare asociat, pentru venitul său propriu.

Corelaţii legislative: art. 5 alin. (6), art. 7, art. 8 alin. (1) lit. c), art. 9 alin. (1), (2), (3) din Legea nr. 51/1995; art. 182 alin. (5), (6), art. 183 alin. (2), art. 199-211 din Statut

Sumar

§1. Societate profesională cu răspundere limitată 49
§2. Avocatul colaborator 54
§3. Avocatul salarizat în interiorul profesiei 55

Comentariu

§1. Societate profesională cu răspundere limitată 1

Societatea profesională cu răspundere limitată este singura formă de exercitare a profesiei de avocat care are personalitate juridică, momentul dobândirii acesteia fiind data înregistrării la barou a deciziei emise de către consiliul baroului în a cărui rază teritorială se afla sediul ei principal (Consiliul baroului sesizat, constatând îndeplinirea condiţiilor legale a convenţiei de asociere, dispune, prin decizie, înregistrarea acesteia. Împotriva deciziei de înregistrare se poate formula plângere de către orice persoană interesată, la organele de jurisdicţie profesională). În raporturile cu terţii,

dovada personalităţii juridice a societăţii profesionale cu răspundere limitată se face prin certificatul de înregistrare eliberat de barou în forma prevăzută de anexa XVI a Statutului. Modelul acestuia este prevăzut în anexa nr. XVI din Statut. Fiecare barou ţine registrul de evidenţă a societăţilor profesionale cu răspundere limitată, modelul acestuia fiind prezentat în anexa nr. XXX din Statut.

2 Aceasta se constituie cu respectarea condiţiilor prevăzute de Legea nr. 51/1995 şi de Statutul profesiei, prin asocierea dintre cel puţin doi avocaţi definitivi, cu drept de exercitare a profesiei şi are un patrimoniu propriu, destinat exercitării profesiei de avocat şi un singur obiect de activitate: exercitarea profesiei de avocat în condiţiile prevăzute de art. 3 din Legea nr. 51/1995.

3 Societatea profesională cu răspundere limitată ia naştere prin încheierea de către asociaţi a unei convenţii de asociere (a se vedea anexa nr. XIV din Statut), denumită „Contract pentru constituirea unei societăţi profesionale de avocaţi cu răspundere limitată". Similar societăţii civile profesionale de avocaţi, condiţiile societăţii profesionale cu răspundere limitată sunt reglementate în Statutul acesteia (anexa nr. XV din Statut). Atât convenţia de asociere, cât şi statutul se încheie în formă scrisă, respectându-se condiţiile de fond prevăzute de Legea nr. 51/1995 şi de Statutul profesiei. Actul constitutiv se încheie în formă autentică în cazul în care, printre bunurile subscrise ca aport la capitalul social se află şi un bun imobil.

4 Din norma statutară cuprinsă la art. 203 reţinem un element cu caracter de particularitate: faptul că în societatea profesională cu răspundere limitată pot avea calitatea de asociaţi doi sau mai mulţi avocaţi definitivi, care sunt în exerciţiul profesiei indiferent dacă sunt înscrişi în acelaşi barou sau în barouri diferite. În cazul în care avocaţii asociaţi provin din barouri diferite, societatea îşi va stabili sediul principal în circumscripţia baroului de apartenenţă a unuia dintre asociaţii fondatori. Actul constitutiv se va depune spre verificare la consiliul baroului de la sediul principal şi se va transmite în scop de informare către toate barourile unde sunt înscrişi asociaţii societăţii profesionale cu răspundere limitată.

5 Statutul societăţii profesionale cu răspundere limitată va cuprinde în mod obligatoriu clauze cu privire la datele de identificare ale asociaţilor, data dobândirii calităţii de avocat şi data definitivării în profesie a fiecărui asociat, denumirea, sediul, capitalul social vărsat, cu menţinerea aportului fiecăruia dintre asociaţi, numărul şi valoarea nominală a parţilor sociale, numărul parţilor sociale atribuite fiecărui asociat, participarea la beneficii

şi la pierderi a fiecăruia dintre ei, asociaţii coordonatori, regulile pentru transmiterea parţilor sociale, condiţiile de retragere din societate, durata societăţii, modul de transformare, reorganizare, dizolvare, lichidare.

Ca orice altă formă de exercitare a profesiei de avocat, societatea profe- 6
sională cu răspundere limitată se individualizează prin denumire, care va cuprinde numele a cel puţin unuia dintre asociaţi, urmat de sintagma „societate profesională de avocaţi cu răspundere limitată".

În vederea înregistrării la barou a societăţii profesionale cu răspundere 7
limitată, asociaţii trebuie să verse integral capitalul social.

Patrimoniul propriu al societăţii profesionale cu răspundere limitată 8
este alcătuit din capitalul social al acesteia, precum şi din bunurile dobândite de societate, cu orice titlu, de-a lungul funcţionarii ei. Capitalul social, reprezentând echivalentul în lei a cel puţin 10.000 (zece mii) euro trebuie vărsat la momentul constituirii societăţii şi se compune din aportul fiecărui asociat, în industrie, în bani, în natură ori în clientelă, cu precizarea că aportul în numerar la formarea capitalului social nu poate fi inferior echivalentului în lei al sumei de 3.000 (trei mii) euro.

Având în vedere faptul că forma de exercitare a profesiei analizată are 9
un patrimoniu propriu, obligaţiile şi răspunderea societăţii profesionale cu răspundere limitată sunt garantate cu acest patrimoniu. Răspunderea personală a avocaţilor asociaţi care îşi exercită profesia în cadrul societăţii este limitată la aportul fiecăruia la capitalul social al acesteia.

Întrucât avocatul nu îşi poate exercita profesia, concomitent, în mai 10
multe forme de exercitare a acesteia, în situaţia în care o societate profesională cu răspundere limitată este înfiinţată de avocaţi care fac parte din alte forme de exercitare a profesiei, acestea din urmă îşi vor înceta activitatea desfăşurată în nume propriu pe perioada în care avocatul titular are calitatea de asociat într-o astfel de societate (în tabloul avocaţilor se va menţiona situaţia privind încetarea activităţii). Aşadar, nu este obligatoriu ca, la momentul înfiinţării societăţii profesionale cu răspundere limitată, formele de exercitare a profesiei din care provin avocaţii asociaţi să intre în lichidare, acestea putând rămâne în fiinţă (fiecare dintre avocaţii nou-asociaţi trebuie să îşi exprime acordul în acest sens), doar că, temporar, activitatea lor va înceta.

Ca şi în cazul societăţii civile profesionale, avocaţii din cadrul societăţii 11
profesionale cu răspundere limitată exercită profesia în numele societăţii din care fac parte, clientela aparţinând societăţii, şi nu avocaţilor care au calitatea de asociaţi. În mod firesc, avocaţii care fac parte din aceeaşi

societate profesională nu pot acorda asistenţă juridică persoanelor cu interese contrare. Totuşi, potrivit dispoziţiilor art. 116 lit. b) teza finală din Statut, nu există conflict de interese dacă „în cadrul unei negocieri, avocaţii care sunt membri ai aceleiaşi forme de exercitare a profesiei intervin separat pentru clienţi diferiţi, care sunt însă informaţi cu privire la această apartenenţă comună".

12 Prin semnarea contractului de asistenţă juridică, raportul juridic se naşte între client şi societatea profesională, serviciile profesionale urmând a fi prestate de oricare dintre avocaţii desemnaţi de avocatul coordonator (societatea profesională de avocaţi este coordonată de un avocat coordonator sau de avocat asociat desemnat de acesta. Avocatul coordonator reprezintă societatea în raporturile cu terţii), fără a se cere opţiunea clientului. Prin excepţie, reprezentarea şi asistenţa juridică în faţa instanţelor, parchetelor, organelor de cercetare penală şi a altor autorităţi reclamă menţionarea în contractul de asistenţă juridică a numelui avocatului ales sau acceptat de client în acest scop, precum şi dreptul sau interdicţia de substituire a acestuia.

13 Înstrăinarea părţilor sociale de către avocaţii asociaţi nu se poate face decât cu respectarea dreptului de preempţiune recunoscut de Statutul profesiei (art. 209 din Statut) celorlalţi avocaţi asociaţi. Notificarea formulată în acest sens va fi adresată tuturor celorlalţi asociaţi şi va cuprinde persoana sau persoanele cărora avocatul doreşte să le transmită părţile sale sociale, precum şi preţul.

14 Dreptul de preemţiune aparţine asociaţilor rămaşi în societate şi urmează să fie exercitat proporţional cu cota de capital deţinută de fiecare dintre asociaţii care îşi exprima intenţia de a dobândi respectivele părţi sociale.

15 Cât priveşte transmiterea către terţi, aceasta poate fi efectuată oricând, cu acordul unanim, exprimat în scris, al asociaţilor care rămân în societate, sau dacă în termenul de 30 de zile mai sus menţionat niciun asociat nu şi-a exercitat dreptul de preemţiune.

16 Statutul profesiei (art. 210 din Statut) recunoaşte oricărui asociat dreptul de a se retrage oricând din societate, cu condiţia notificării în scris a intenţiei de retragere celorlalţi asociaţi şi a baroului din care el însuşi face parte, cu cel puţin trei luni înainte.

17 În situaţia încetării calităţii de asociat (prin pierderea dreptului de exercitare a profesiei, prin excluderea din societate, prin retragerea din societate etc.), avocatul în cauză are la dispoziţie un termen de trei luni pentru a-şi cesiona părţile sociale. În cazul în care, la împlinirea acestui termen, nu s-a realizat

transmiterea părţilor sociale, acestea se vor anula. De asemenea, anularea părţilor sociale intervine şi în situaţia decesului unui asociat.

În toate cazurile, însă, dacă din orice motive, în societate rămâne un singur asociat, acesta nu va putea deţine această calitate mai mult de trei luni, urmând ca, în ipoteza în care în interiorul acestui termen societatea nu s-a transformat în cabinet individual, forma de exercitare să se dizolve de drept şi să intre în lichidare. 18

De reţinut este şi faptul că, dacă prin lege, actul constitutiv sau statut nu se prevede altfel, în cazul transmiterii părţilor sociale, retragerii sau decesului unui asociat, toate bunurile, precum şi oricare alte drepturi, inclusiv clientela, aduse cu titlu de aport la capitalul social de către respectivul asociat, rămân în proprietatea societăţii. 19

Aspectele particulare ce ţin de conducerea societăţii sau asigurarea activităţii executive fac obiectul reglementarii Statutului profesiei şi trebuie să se regăsească în aceeaşi formă în actele constitutive ale societăţii profesionale cu răspundere limitată. 20

Dacă unele aspecte concrete, specifice, cum ar fi competenţele sau puterile avocatului coordonator (sau asociaţilor coordonatori), aleşi prin votul majorităţii avocaţilor asociaţi pentru un mandat de doi ani (dacă în statutul societăţii nu se prevede altfel), urmează a fi stabilite prin actul constitutiv şi statutul societăţii, elementele cu caracter general şi/sau de esenţă sunt reglementate de chiar statutul profesiei. 21

Hotărârile adunării generale sunt luate cu votul asociaţilor reprezentând majoritatea părţilor sociale, cu excepţia cazurilor prevăzute de statutul profesiei, principala excepţie vizând hotărârile ce au ca obiect modificarea actelor constitutive şi pentru care este necesar votul unanim al asociaţilor. 22

Potrivit ultimului alineat al articolului analizat, societatea profesională cu răspundere limitată conduce contabilitatea în partidă simplă, potrivit dispoziţiilor Codului fiscal, însă fiecare asociat achită, separat, impozitul datorat pentru veniturile proprii realizate. Asociaţii vor putea hotărî numirea unor cenzori sau a unui auditor. 23

Nu în ultimul rând, reţinem obligaţia statutară a fiecărui barou de a ţine evidenţa societăţilor profesionale cu răspundere limitată şi de a o publica în forma prevăzută de anexa XXX din Statut. 24

Analiza formelor de exercitare a profesiei impune şi înfăţişarea prevederilor Statutului profesiei de avocat relative la avocatul colaborator şi la avocatul salarizat în interiorul profesiei (a se vedea art. 216-219 din Statut). 25

§2. Avocatul colaborator

26 Colaborarea reprezintă acea modalitate de exercitare a profesiei prin care un avocat îşi consacră activitatea sa unei forme de exercitare a profesiei de avocat.

27 Serviciile avocatului colaborator sunt angajate în baza unui contract de colaborare, încheiat, în formă scrisă şi cu conţinutul prevăzut în anexa IX a Statutului, între acesta şi titularul unui cabinet individual ori coordonatorul celorlalte forme de exercitare a profesiei. În cazul în care el are calitatea de avocat stagiar, contractul va trebui să cuprindă obligatoriu şi clauze de formare profesională iniţială.

28 Avocatul colaborator are dreptul la clientelă proprie numai în cadrul formei de exercitare a profesiei cu care colaborează şi numai cu condiţia încunoştinţării avocatului titular/coordonator al acesteia. În acest caz, contractul de asistenţă juridică se încheie de clientul personal al avocatului colaborator cu forma de exercitare a profesiei cu care acesta colaborează şi cuprinde menţiunea „client personal" al avocatului colaborator. Lucrările profesionale pentru clientela personală a avocatului colaborator se efectuează prin intermediul formei de exercitare a profesiei şi poartă stampila personală a acestui avocat, aprobată de forma de exercitare a profesiei şi care va avea inscripţionată menţiunea „avocat colaborator". Ştampila personală a avocatului colaborator trebuie să respecte modelul prevăzut de anexa XXI din Statut, ea putând fi confecţionată şi utilizată de acesta numai cu acordul formei de exercitare a profesiei.

29 În activitatea desfăşurată de avocatul colaborator pentru clientela personală identificăm o dublă răspundere: faţă de client, pe de-o parte, şi faţă de forma de exercitare cu care avocatul colaborator conlucrează şi ale cărei interese nu pot fi în niciun caz prejudiciate prin relaţia cu acest client, pe de altă parte. În considerarea acestei din urmă obligaţii, contractul de colaborare poate cuprinde dispoziţii speciale potrivit cărora, pentru tratarea clientelei proprii avocatul colaborator va încheia o asigurare de răspundere profesională care să acopere eventualele prejudicii aduse formei de exercitare a profesiei. Asigurarea menţionată trebuie să precizeze cuantumul riscului asigurat, fiind distinctă de asigurarea de răspundere profesională prevăzută de art. 42 din Legea nr. 51/1995.

30 Condiţiile în care avocatul colaborator va trata clientela proprie, precum şi proporţia în care rezultatele financiare vor fi încasate de avocatul colaborator din contractele încheiate cu clienţii personali sunt reglementate

prin contractul de colaborare. În orice caz, veniturile realizate în baza acestor contracte nu pot afectate în vreun fel, cuantumul onorariilor lunare retrocedate prevăzute în contractul de colaborare.

De asemenea, avocatul colaborator are dreptul să reţină integral pentru sine veniturile obţinute din activitatea desfăşurată în cadrul asistenţei judiciare a baroului. 31

În considerarea principiului libertăţii ce guvernează nu numai formele, ci şi modalităţile de exercitare a profesiei, contractul de colaborare poate fi denunţat de oricare dintre părţi, cu condiţia înştiinţării celeilalte/celorlalte părţi cu cel puţin 3 luni înainte. Evident, în cazul colaboratorului stagiar trebuie avute în vedere şi dispoziţiile statutare privind formarea profesionala iniţială. 32

§3. Avocatul salarizat în interiorul profesiei

Spre deosebire de avocatul colaborator, avocatul salarizat în interiorul profesiei îşi consacră activitatea unei forme de exercitare a profesiei căreia îi este subordonat în ceea ce priveşte determinarea condiţiilor concrete de muncă şi nu are dreptul la clientelă proprie. Contractul de salarizare, încheiat în formă scrisă între titularul cabinetului individual sau coordonatorul celorlalte forme de exercitare a profesiei va conţine în mod obligatoriu menţiunile din anexa nr. X din Statutul profesiei, la care se adăugă clauzele pentru formare profesională iniţială, dacă avocatul salarizat este stagiar. 33

Art. 7

Orice avocat, indiferent de forma de exercitare a profesiei, poate să încheie convenţii de colaborare cu experţi sau cu alţi specialişti, în condiţiile legii. Societăţile civile profesionale şi societăţile profesionale cu răspundere limitată pot încheia astfel de convenţii numai cu acordul tuturor asociaţilor.

Corelaţii legislative: art. 188 din Statut

Comentariu

În vederea desfăşurării activităţii profesionale în cele mai bune condiţii, în scopul optimizării rezultatelor activităţii profesionale pe care o desfăşoară, avocaţilor din cadrul formelor de exercitare a profesiei li se recunoaşte dreptul de a încheia convenţii de colaborare cu specialişti din alte ramuri de activitate. Asemenea convenţii se pot încheia, cu notari, cu experţi, cu executori judecătoreşti, cu traducători etc. 1

2 În funcţie de specificul formei de exercitare a profesiei, decizia încheierii unor astfel de contracte de colaborare se ia, după caz, de avocatul titular al cabinetului individual de avocat sau prin acordul tuturor asociaţilor formelor societare de exercitare a profesiei. Această limitare impusă de legiuitor este întru-totul justificată, având în vedere nu numai obligaţiile privitoare la păstrarea secretului profesional, dar şi faptul că forma de exercitare a profesiei răspunde în nume propriu faţă de clienţi cu privire la lucrările realizate în baza unor astfel de colaborări.

Art. 8

(1) Formele de exercitare a profesiei de avocat şi cabinetele grupate vor fi individualizate prin denumire, după cum urmează:

a) în cazul cabinetului individual – numele avocatului titular, urmat de sintagma cabinet de avocat;

b) în cazul cabinetelor asociate – numele tuturor titularilor, urmate de sintagma cabinete de avocat asociate;

c) în cazul societăţilor civile profesionale şi al societăţilor profesionale cu răspundere limitată – numele a cel puţin unuia dintre asociaţi, urmat de sintagma societate civilă de avocaţi sau, după caz, societate profesională de avocaţi cu răspundere limitată;

d) în cazul cabinetelor grupate – numele fiecărui titular de cabinet, urmat de sintagma cabinete de avocat grupate.

(2) Denumirea formei de exercitare a profesiei, individualizată potrivit alin. (1), poate fi păstrată şi după decesul sau plecarea unuia dintre asociaţi, cu acordul acestuia, sau, după caz, al tuturor moştenitorilor celui decedat, exprimat în formă autentică.

(3) Denumirile prevăzute la alin. (1) vor figura pe firmele cabinetelor sau societăţilor, în condiţiile stabilite de statutul profesiei.

(4) În cazul tuturor formelor de exercitare a profesiei de către avocaţii străini se pot utiliza denumirea şi numele formei de exercitare a profesiei din ţară sau din străinătate, în condiţiile prezentului articol.

Corelaţii legislative: *art. 122 alin. (1) lit. a) şi alin. (2), art. 181 alin. (3), art. 183 alin. (1) lit. i), art. 191, art. 193, art. 194, art. 197, art. 200 din Statut*

Comentariu

1 Denumirea formelor de exercitare a profesiei reprezintă unul dintre principalele elemente de identificare al acesteia, având rolul de a o individualiza în diversele raporturi juridice în care aceasta va fi implicată.

2 Potrivit dispoziţiilor enunţate, denumirea cabinetului individual de avocat este formată din numele avocatului titular, urmat de sintagma „cabinet

de avocat" (de exemplu: „Alexandru Popescu – Cabinet de avocat" sau „A. Popescu – Cabinet de avocat").

Denumirea cabinetelor asociate de avocat cuprinde numele tuturor avocaţilor titulari ai cabinetelor care s-au asociat, urmate de sintagma „cabinete de avocat asociate" (de exemplu: „Alexandru Popescu, Mihai Rusu – Cabinete de avocat asociate" sau „A. Popescu, M. Rusu – Cabinete de avocat asociate"). 3

Cabinetele grupate vor fi individualizate printr-o denumire specifică, care cuprinde numele fiecăruia dintre titularii cabinetelor individuale de avocaţi care s-au grupat, urmat de sintagma „cabinete de avocat grupate" (de exemplu: „Alexandru Popescu, Mihai Rusu – Cabinete de avocat grupate" sau „A. Popescu, M. Rusu – Cabinete de avocat grupate"). 4

Societatea civilă profesională de avocaţi se individualizează printr-o denumire care cuprinde numele a cel puţin unuia dintre asociaţi, urmat de sintagma „societate civilă de avocat" (de exemplu: „Alexandru Popescu – Societate civilă de avocaţi" sau „Popescu şi Rusu – Societate civilă de avocaţi"). 5

În fine, denumirea societăţii profesionale cu răspundere limitată este formată din numele a cel puţin unuia dintre avocaţii asociaţi, urmat de sintagma „societate profesională de avocaţi cu răspundere limitată" (de exemplu: „Alexandru Popescu – Societate profesională de avocaţi cu răspundere limitată" sau „Popescu şi Rusu – Societate profesională de avocaţi cu răspundere limitată"). 6

Denumirile formelor de exercitare a profesiei se utilizează în actele profesionale (contracte de asistenţă juridică, împuterniciri avocaţiale, acţiuni civile, plângeri penale, cereri administrative etc.), figurează pe firma folosită de forma de exercitare a profesiei (anexa nr. XXII din Statut), este menţionată pe ştampila utilizată de forma de exercitare a profesiei (anexa nr. XXI din Statutul profesiei de avocat) şi pe parafa profesională (anexa nr. XXIII din Statut). 7

În cazul în care, denumirea formei de exercitare a profesiei, individualizată potrivit dispoziţiilor alin. (1), este păstrată, în temeiul dispoziţiilor alin. (2), şi după plecarea unuia dintre asociaţi, cu acordul acestuia din urmă ori, în caz de deces al asociatului, cu acordul tuturor moştenitorilor săi, exprimat în formă autentică, cel care dobândeşte denumirea astfel transmisă trebuie să înştiinţeze baroul şi publicul despre schimbarea intervenită. 8

Prin dispoziţiile Legii nr. 51/1995, cele ale Statutului profesiei de avocat, precum şi cele ale Codului deontologic al avocaţilor din Uniunea 9

Europeană, avocaţilor care au obţinut calificarea profesională într-unul dintre statele membre ale Uniunii Europene şi ale Spaţiului Economic European li se recunoaşte, în anumite condiţii [art. 66 lit. e), art. 96 şi urm. din Legea nr. 51/1995; art. 21-21, art. 329-332, anexa XXXI din Statut, pct. 15 din Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană], dreptul de a exercita profesia de avocat în România. Dispoziţiile ultimului alineat al articolului analizat au în vedere aceasta ipoteză şi precizează că avocatul căruia i-a fost recunoscut dreptul de a exercita profesia de avocat în România poate utiliza în acest sens fie denumirea din statul de origine, fie pe cea din România, urmând să fie înregistrat în Tabloul special al avocaţilor străini (anexa nr. VIII din Statut).

Art. 9

(1) Convenţiile de grupare şi de asociere a cabinetelor, actele de constituire a societăţilor civile profesionale de avocaţi şi a societăţilor profesionale cu răspundere limitată, precum şi convenţiile prevăzute la art. 7 se încheie în formă scrisă, cu respectarea condiţiilor de fond prevăzute de lege şi de statutul profesiei.

(2) Consiliul baroului sesizat verifică îndeplinirea condiţiilor legale şi, constatând îndeplinirea lor, dispune înregistrarea convenţiei în termen de o lună de la înregistrarea cererii.

(3) Împotriva deciziei consiliului baroului orice persoană care se consideră vătămată într-un drept sau interes legitim al său poate formula plângere la organele de jurisdicţie profesională, în condiţiile prezentei legi şi ale statutului profesiei.

(4) Barourile ţin evidenţa separată a avocaţilor pentru fiecare formă de exercitare a profesiei.

Corelaţii legislative: art. 56 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 51/1995; art. 182 alin. (7), art. 183 alin. (1) lit. h), art. 184, art. 187, art. 188 alin. (1) din Statut

Comentariu

1 Forma şi conţinutul convenţiilor de grupare şi asociere a cabinetelor sau a actelor de constituire şi statutelor societăţilor civile de avocaţi, societăţilor profesionale cu răspundere limitată sau convenţiilor prevăzute de art. 7 din Legea nr. 51/1995 au fost evidenţiate cu ocazia analizării dispoziţiilor art. 5, 6 şi 7 din Legea nr. 51/1995.

2 Potrivit dispoziţiilor Legii nr. 51/1995 şi ale Statutului profesiei de avocat, cererea de înregistrare, modificare, transmitere, încetare etc. a oricărei forme

de exercitare a profesiei, însoţită de toate înscrisurile doveditoare, se depune la baroul în a cărui raza teritorială se afla sediul principal al acesteia şi se soluţionează de consiliul baroului.

În vederea verificării îndeplinirii condiţiilor prevăzute de Legea nr. 51/1995 şi de Statut cu privire la soluţionarea cererilor cu care a fost sesizat, consiliul baroului poate delega un consilier. Întrucât alin. (2) precizează că se va proceda la înregistrarea convenţiei în termen de o lună de la data înregistrării cererii, consiliul baroului sau consilierul delegat în acest scop trebuie să verifice îndeplinirea de către aceasta a condiţiilor legale în termen de cel mult o luna de la data sesizării sale. În cazul în care, urmare a verificărilor efectuate, consiliul baroului constată că cererea cu care a fost învestit respectă prevederile legale va dispune înregistrarea convenţiei. 3

Decizia consiliului baroului, prin care s-a soluţionat cererea cu privire la înregistrarea, modificarea, transmiterea, încetarea etc. formei de exercitare a profesiei poate fi atacată la organele de jurisdicţie profesională, în condiţiile prevăzute de Legea nr. 51/1995 şi de Statutul profesiei [a se vedea art. 76 din Statut, art. 66 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 51/1995]. 4

Potrivit Legii nr. 51/1995, barourile au obligaţia de a organiza o evidenţă separată a tuturor formelor de exercitare a profesiei care funcţionează în raza teritorială a acestora, Statutul profesiei de avocat cuprinzând în anexele sale formele de organizare a acestor evidenţe (anexa VI, partea a II-a şi anexa nr. XXX din Statut). 5

Reglementarea prin lege a tuturor acestor aspecte ce ţin de înfiinţarea, evidenţierea, organizarea sau modificările aduse formelor de organizare a profesiei relevă o dată în plus importanţa profesiei, precum şi faptul că aceasta este guvernată de principiile legalităţii, libertăţii, independentei, autonomiei şi descentralizării. 6

Avocatura este o profesie indispensabilă sistemului judiciar, iar interesul public al acesteia determină implicarea statului în reglementarea organizării şi funcţionarii sale. Astfel, deşi profesia se exercită în forme private, aspectele principale ce ţin de structura organelor profesiei, accesul în profesie, drepturile şi obligaţiile ce compun statutul avocatului au primit o reglementare legală. 7

Din chiar dispoziţiile art. 1 alin. (2) al Legii nr. 51/1995 reţinem faptul că *profesia de avocat nu poate fi exercitată de orice persoană, ci numai de avocaţii înscrişi în tabloul avocaţilor întocmit de baroul din care fac parte, barou component al UNBR.* În acest context, în mod firesc, normele statutare cuprind reglementari stricte în materia analizată. 8

9 Avocatul este liber să își aleagă, să schimbe și să dispună în tot sau în parte de forma de exercitare a profesiei, în condițiile și cu respectarea procedurilor prevăzute de lege și statut.

10 Independența avocatului constă în dreptul său de a exercita profesia supunându-se numai legii, statutului profesiei și codului deontologic. Independența profesiei se manifestă prin dreptul acordat corpului profesional de a asigura conducerea efectivă a profesiei.

11 Avocatura este și trebuie să rămână o profesie unitară, organizată la nivel național și servește unui stat național și unitar. Necesitatea evidentă de a stabili și păstra standarde naționale în profesia de avocat este determinată, în primul rând, de competentele naționale pe care le deține avocatul. Altfel spus, atât timp cât orice avocat membru al unui barou component al UNBR poate exercita activități profesionale pe întreg teritoriul țării, poate pune concluzii în fața oricărei instanțe din țară, reglementarea funcțională a exercitării profesiei trebuie să aibă un caracter unitar.

12 Aceste principii justifică instituirea unor dispoziții ferme cu privire la formele și modalitățile de exercitare a profesiei, dar și la obligația barourilor de a urmări respectarea acestora prin raportare la dispozițiile legale și statutare.

13 Nu în ultimul rând, obligațiile ce revin organelor profesiei, instituite prin dispozițiile art. 56 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 51/1995 și art. 44 din Statut justifică întru-totul necesitatea comunicării sau supunerii spre aprobare baroului a oricăror modificări aduse de avocați cu privire la forma sau modalitatea de exercitare a profesiei.

Art. 10

(1) Barourile și UNBR asigură exercitarea calificată a dreptului de apărare, competența și disciplina profesională, protecția demnității și onoarei avocaților membri.

(2) În fiecare județ există și funcționează un singur barou membru al UNBR, cu sediul în localitatea de reședință a județului.

(3) Fiecare barou organizează și asigură funcționarea a câte unui serviciu de asistență judiciară pe lângă fiecare judecătorie. Consiliul baroului răspunde de organizarea și funcționarea acestui serviciu.

Corelații legislative: *art. 14, art. 26, art. 49-70, art. 71-85 din Legea nr. 51/1995; art. 4, art. 12, art. 26, art. 238, art. 243, art. 62-88, art. 269-275, art. 150-172 din Statut; pct. 3.7.2 din Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană; art. 83, art. 90-91 C.proc.civ.; art. 90 C.proc.pen.*

Bibliografie: *T.C. Briciu,* Instituții judiciare. Principiile de organizare a justiției. Magistratura. Avocatura, Ed. C.H. Beck, București, 2012

Comentariu

Primul alineat al art. 10 sintetizează principii de bază ale avocaturii, 1
evidenţiind legătura indisolubilă dintre caracterul unitar al profesiei de avocat, care este organizată la nivel naţional, şi principiul autonomiei şi descentralizării. Această legătură este determinată de necesitatea stabilirii unor politici profesionale naţionale, obligatorii pentru întregul corp profesional în condiţiile în care oricare avocat, indiferent pe raza cărui barou îşi are sediul, are dreptul să-şi exercite profesia, inclusiv dreptul de a pune concluzii în fata instanţelor, pe întregul teritoriu al ţării.

În considerarea principiilor de mai sus, barourile şi UNBR asigură: 2

A. Exercitarea calificată a dreptului la apărare, garantată de reguli 3
stricte ce reglementează dobândirea calităţii de avocat, stagiul de pregătire profesională şi formarea profesională iniţială pe întreaga perioada a stagiului dar şi pregătirea continuă a fiecărui avocat în parte.

Remarcăm faptul că, garantând dreptul la apărare, art. 24 din Constituţie 4
precizează faptul că *„în tot cursul procesului, părţile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu"*. Altfel spus, prin chiar legea fundamentală legiuitorul precizează că garanţia respectării dreptului la apărare o constituie asistarea părţii de către avocat.

Aceeaşi concluzie se desprinde şi din art. 83 C.proc.civ., privind 5
normele ce reglementează reprezentarea convenţionala a persoanelor fizice. Astfel, deşi reprezentarea unei persoane fizice în faţa primei instanţe se poate face de către avocat sau mandatar, dacă acesta din urmă nu are şi calitatea de avocat el nu va putea *„pune concluzii asupra excepţiilor procesuale şi asupra fondului decât prin avocat, atât în etapa cercetării procesului cat şi în etapa dezbaterilor"*.

Nu în ultimul rând, dispoziţia cuprinsă la art. 26 din Legea nr. 51/1995, 6
conform căreia numai avocaţii înscrişi în barourile ce compun UNBR au dreptul să exercite activităţi de asistenţă juridică, nu are doar scopul de a proteja profesia şi membrii acesteia, cum ar putea să pară la o primă lectură. Pornind de la utilitatea publică a serviciilor prestate de avocat, norma anterior evocată urmăreşte, în principal, interesul public, vine să garanteze celor care apelează la serviciile unui avocat faptul că vor beneficia de o apărare calificată.

B. Competenţa şi disciplina profesională sunt, la rândul lor, garantate 7
Primirea în profesie se face numai în baza unui examen riguros, organizat în mod unitar şi la nivel naţional de UNBR; calitatea de avocat definitiv

se dobândeşte prin absolvirea Institutului National pentru Pregătirea şi Perfecţionarea Avocaţilor (INPPA), care îşi desfăşoară activitatea sub autoritatea Consiliului UNBR.

8 Barourile au atribuţii clare încă din etapa înscrierii la examenul de admitere în profesie (de exemplu, asigură verificarea şi avizarea dosarelor candidaţilor înscrişi), dar şi obligaţia de a organiza conferinţe de stagiu, cercuri de studii, de a edita publicaţii [art. 56 alin. (2) lit. j) din Legea nr. 51/1995].

9 În virtutea atribuţiilor conferite prin Legea nr. 51/1995 [art. 66 lit. d)-h) şi lit. j)], Consiliul UNBR asigură atât selecţia riguroasă a celor care doresc să devină avocaţi sau să profeseze ca avocaţi în Romania cât şi perfecţionarea continuă a celor care au dobândit acest drept.

10 Reţinând vocaţia naţională a fiecărui avocat, Consiliul UNBR este cel care stabileşte şi apoi urmăreşte aplicarea normelor privind pregătirea şi perfecţionarea profesională a avocaţilor, activitate reglementată în mod detaliat de legislaţia secundară a profesiei (a se vedea Capitolul V din Statutul profesiei şi Capitolul III din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR aprobat prin Hotărârea nr. 5/8 iulie 2011 a Consiliului UNBR cu modificările aduse prin Hotărârea nr. 301 din decembrie 2011).

11 Disciplina profesională are, la rândul său, o reglementare unitară la nivelul întregii ţări, atât în ceea ce priveşte faptele ce pot fi calificate ca atare, cât şi procedurile de urmat în situaţia în care un avocat săvârşeşte o astfel de faptă.

12 **C. Protecţia demnităţii şi onoarei avocaţilor.** Barourile şi UNBR au şi rolul de a proteja demnitatea şi onoarea membrilor corpului profesional al avocaţilor.

13 Conform dispoziţiilor art. 12 alin. (3) din Statut *„Barourile şi UNBR au obligaţia, din oficiu sau la cerere, să acţioneze prin toate mijloacele legale pentru protecţia profesiei, a demnităţii şi onoarei corpului de avocaţi"*.

14 Demersurile efectuate în acest scop au în vedere nu doar politicile profesionale iniţiate, dezvoltate şi promovate în interesul şi pentru apărarea profesiei sau demersuri întreprinse în mod punctual în acest sens în relaţia cu Statul sau instituţii ale acestuia, ci şi măsuri de natură internă ce urmăresc această finalitate.

15 Astfel, dacă fiecare avocat în parte are obligaţia, asumată inclusiv prin jurământul depus la înscrierea în barou, de a exercita profesia *„...cu cinste*

şi demnitate", organele profesiei au obligaţia de a veghea ca eventualele fapte nedemne săvârşite de un avocat să nu afecteze în mod nedrept imaginea confraţilor săi.

O garanţie a respectării disciplinei profesionale, a onoarei şi a prestigiului profesiei o reprezintă instituţia răspunderii disciplinare a avocaţilor. Potrivit dispoziţiilor art. 86 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, avocatul răspunde disciplinar pentru nerespectarea dispoziţiilor Legii profesiei, pentru nerespectarea dispoziţiilor Statutului profesiei, a deciziilor obligatorii adoptate de organele de conducere ale baroului sau ale UNBR, precum şi pentru orice fapte săvârşite în legătură cu profesia sau în afara acesteia, care sunt de natură a afecta onoarea, demnitatea, prestigiul, integritatea profesiei 16

Analizând condiţiile înscrierii în profesie, Legea nr. 51/1995 stabileşte la art. 14 cazurile în care o persoană este nedemnă de a fi avocat. Prin norme legale (art. 27, 28 din Legea nr. 51/1995) şi statutare (art. 50 din Statut) sunt prevăzute proceduri clare pentru suspendarea din profesie a celor care sunt urmăriţi penal pentru fapte de natură să aducă atingere prestigiului profesiei sau încetarea calităţii de avocat a celor condamnaţi definitiv pentru fapte prevăzute de legea penală şi care îi fac nedemni de a fi avocaţi [art. 58 alin. (2) din Statut]. Scopul urmărit de legiuitor este evident: fiecare persoană care doreşte să dobândească titlul de avocat şi apoi să păstreze această calitate trebuie să ofere, în permanenţă, garanţii de moralitate şi probitate. 17

Dispoziţia art. 10 alin. (2), conform căreia *„în fiecare judeţ există şi funcţionează un singur barou membru al UNBR, cu sediul în localitatea de reşedinţa a judeţului"* este extrem de importantă, mai ales în contextul ultimilor ani, perioadă în care, datorită lipsei unei reacţii ferme, în baza legii, a instanţelor de judecată şi parchetului, activităţile constând în exercitarea fără drept a profesiei de avocat au proliferat în mod îngrijorător. 18

Dispoziţiile art. 1 şi 60 din Legea nr. 51/1995 stabilesc în mod clar calitatea UNBR de continuator al Uniunii Avocaţilor din România (înfiinţată prin Legea din 6 decembrie 1864 pentru constituirea corpului de advocaţi), precum şi faptul că profesia de avocat se exercită numai de avocaţi înscrişi în tabloul baroului din care fac parte şi care trebuie să fie un barou component al UNBR. 19

În pofida celor prevăzute la art. 1 alin. (3) şi 60 alin. (6) din Legea nr. 51/1995, aşa-zisele „barouri" înfiinţate prin hotărâri judecătoreşti a căror nulitate avea să fie constatată, continuă să funcţioneze deşi situarea lor în afara legii a fost în mod repetat stabilită prin hotărârile instanţelor naţionale (inclusiv I.C.C.J. şi Curtea Constituţională a României) şi a Curţii Europene. 20

21 Reţinând utilitatea publică a activităţii prestate de avocat, rolul său de garant al respectării drepturilor şi libertarilor cetăţenilor, necesitatea garantării unei activităţi profesionale calificate ce poate fi asigurată numai printr-o verificare corespunzătoare a cunoştinţelor profesionale la admiterea în profesie şi pe toată perioada desfăşurării acesteia, identificam tot atâtea argumente ce obligă organele abilitate să ia, de urgenţă, măsurile necesare stopării de urgenţă a acestui fenomen, care a dobândit şi dimensiuni transfrontaliere.

22 De altfel, este greu de înţeles că, în condiţiile în care I.C.C.J., Secţia civilă şi de proprietate intelectuală, decizia nr. 6618 din 26 noiembrie 2004 a reţinut că „Statutul unei asociaţii încalcă legea deoarece *are în obiectul de activitate înfiinţarea de barouri de avocaţi*", astăzi, la 10 ani de la pronunţarea acestei hotărâri, să existe încă persoane care pretind că au calitatea de avocat, deşi funcţionează în aşa-zise barouri constituite în modul arătat de instanţa supremă.

23 Evidenţiem o dată în plus faptul că toleranţa nejustificată manifestată faţă de acest fenomen afectează nu numai pe adevăraţii profesionişti, respectiv pe avocaţii care şi-au câştigat dreptul de a exercita această profesie cu respectarea întocmai a dispoziţiilor legale, dar şi justiţiabilii, care sunt efectiv înşelaţi de cei ce exercită fără drept pretinse activităţi de asistenţă juridică.

24 Cel *de-al treilea alineat al articolului analizat abordează tema asistenţei judiciare*, respectiv obligaţia organelor profesiei de a asigura organizarea şi funcţionarea unui birou de asistenţă juridică pe lângă fiecare judecătorie şi răspunderea directă a consiliului baroului în ceea ce priveşte organizarea şi funcţionarea acestui serviciu.

25 Cum cazurile şi condiţiile de acordare a asistenţei judiciare fac obiectul reglementarii Capitolului V din Legea nr. 51/1995 şi Subsecţiunii a 3-a din Statutul profesiei, la acest moment reţinem doar **obligaţia organizării** acestui serviciu cu **identificarea clară a titularului acestei obligaţii**: Consiliul baroului.

26 Este din nou evidenţiată importanţa activităţii desfăşurate de avocat, rolul sau de garant al respectării drepturilor şi libertăţilor cetăţenilor, utilitatea publică a serviciilor prestate. Dacă nu ar fi fost aşa, nu am fi regăsit preocuparea expresă a Statului în sensul asigurării apărării pentru toţi cetăţenii săi şi nici instituirea unor reguli de natură a garanta dreptul la apărare. Uniunea Naţională a Barourilor din România şi barourile

colaborează cu instanţele judecătoreşti, precum şi cu parchetele organizate pe lângă acestea, cu Consiliul Superior al Magistraturii, cu Ministerul Justiţiei în vederea desfăşurării în condiţii optime a activităţii de acordare a asistenţei judiciare.

Nu în ultimul rând, importanţa asistenţei judiciare este relevată şi de obligaţia instituită în sarcina Ministerului Justiţiei sau a autorităţilor administraţiei publice de a pune la dispoziţie, în sediile instanţelor şi cu titlu gratuit, spaţiile necesare organizării de către barouri a serviciilor de asistenţă judiciară. 27

Sintetizând cele mai sus analizate, reţinem o serie de caracteristici pe care doctrina le-a identificat ca aparţinând profesiei de avocat: legalitatea, unicitatea, natura de instituţii de interes public a organelor profesiei (a se vedea, în acest sens, *T.C. Briciu*, Instituţii judiciare). 28

Art. 11

Avocatul este dator să păstreze secretul profesional privitor la orice aspect al cauzei care i-a fost încredinţată, cu excepţia cazurilor prevăzute expres de lege.

Corelaţii legislative: art. 35, art. 36 din Legea nr. 51/1995; art. 8-10, art. 228 din Statut; pct. 2.3 din Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană

Comentariu

Un principiu fundamental ale profesiei de avocat este cel al păstrării secretului profesional. 1

Imperativul păstrării secretului profesional, consacrat legal prin art. 11 al Legii, impune avocatului obligaţia de a nu dezvălui şi, corelativ, dreptul de a refuza dezvăluirea oricăror informaţii privitoare la orice aspect al cauzei încredinţate lui de către client. Această obligaţie legală fundamentală, care ţine de esenţa profesiei şi a rolului avocatului în raport cu cetăţeanul într-un stat de drept, este detaliată prin prevederile Statutului profesiei, potrivit cărora secretul profesional este de ordine publică, iar obligaţia păstrării acestuia are caracter absolut şi este nelimitată în timp (art. 8 şi 9 din Statut). 2

Această obligaţie vizează nu numai activităţile proprii ale avocatului, dar se întinde şi asupra asociaţilor, avocaţilor colaboratori, avocaţilor salarizaţi şi salariaţilor din cadrul formei sale de exercitare a profesiei, precum şi asupra raporturilor tuturor acestora cu alţi avocaţi şi cu alte persoane cu care 3

conlucrează [art. 9 alin. (2) şi (3) din Statut]. Se înţelege că aceste din urmă persoane sunt altele decât avocaţii, cu ele avocatul colaborând, constant sau ocazional, în vederea exercitării profesiei sale (experţi, traducători, notari, mediatori, lichidatori etc.).

4 Aceeaşi obligaţie revine şi organelor profesiei de avocat şi salariaţilor acestora, în privinţa informaţiilor cunoscute în exercitarea funcţiilor şi atribuţiilor ce le revin [art. 9 alin. (3) din Statut].

5 Fiind vorba despre „orice aspect al cauzei", rezultă că obiect al confidenţialităţii îl reprezintă nu numai informaţiile, datele şi documentele de orice fel, indiferent de suportul acestora, furnizate avocatului de către clientul său, dar şi documentele întocmite de avocat însuşi şi care conţin informaţii sau date furnizate de către client în scopul acordării asistenţei juridice sau referiri la acestea. Nu în ultimul rând, această obligaţie are în vedere şi corespondenţa dintre avocat şi clientul său, cât şi corespondenţa profesională dintre avocaţi şi cea dintre avocaţi şi organele profesiei.

6 În raporturile cu un avocat înscris într-un barou din afara Uniunii Europene, înainte de a schimba informaţii cu caracter confidenţial, fiecare avocat trebuie să se asigure că în ţara în care îşi exercită profesia confratele său există norme juridice care garantează confidenţialitatea corespondenţei, urmând ca, în caz contrar, să încheie un acord de confidenţialitate ori să obţină acordul clientului cu privire la un schimb de informaţii realizat în aceste condiţii [art. 10 alin. (3) din Statut].

7 Pe cale de consecinţă, corespondenţa şi informaţiile de mai sus nu pot fi aduse ca probe în justiţie şi nici nu pot fi lipsite de caracterul confidenţial [art. 10 alin. (4) din Statut].

8 Chestiunea „lipsirii" corespondenţei şi informaţiilor de caracterul confidenţial reprezintă, în opinia noastră, o reiterare a prevederilor Statutului profesiei, care prevede că, în nicio împrejurare, avocatul nu poate fi obligat, de nicio persoană, să divulge secretul profesional şi că, deci, nici chiar clientul, dar şi nicio o altă persoană sau autoritate, nu îl poate dezlega pe avocat de această obligaţie [art. 8 alin. (2) din Statut]. Potrivit aceloraşi prevederi, sunt exceptate de la aceasta numai cazurile în care avocatul este urmărit penal sau disciplinar sau atunci când există o contestaţie în privinţa onorariilor convenite, cazuri în care, desigur, interesele avocatului sunt acelea care reclamă ca el să poată invoca, în folosul său, informaţii sau documente care cad în sfera secretului profesional.

9 În acest context, semnalăm chestiunea raportului dintre prevederile art. 11 din Legea nr. 51/1995, coroborat cu art. 8 alin. (3) din Statutul profesiei,

pe de-o parte, şi prevederile art. 46 alin. (2) din Legea nr. 51/1995, pe de altă parte, potrivit cărora avocatul nu poate fi ascultat ca martor şi nu poate furniza relaţii niciunei autorităţi sau persoane cu privire la cauza care i-a fost încredinţată, decât dacă are dezlegarea prealabilă, expresă şi scrisă din partea tuturor clienţilor săi interesaţi în cauză (a se vedea *infra*, p. 196-197). Aparent am fi în prezenţa unui conflict între Legea nr. 51/1995 şi Statutul profesiei de avocat, căci Legea nr. 51/1995 prevede că clientul îşi poate da acordul cu privire la audierea ca martor a avocatului, iar Statutul prevede că nicio persoană, inclusiv clientul, sau autoritate nu-l poate dezlega pe avocat de secretul profesional. Această abordare este greşită. Nu există un atare conflict între cele două dispoziţii, pentru motivul că art. 46 alin. (2) nu reprezintă o excepţie de la principiul păstrării secretului profesional enunţat de art. 11 din Legea nr. 51/1995, ci trebuie înţeles ca o aplicare a excepţiei prevăzute la acelaşi articol, excepţie referitoare la cazurile „prevăzute expres de lege". Cu alte cuvinte: Păstrarea secretului profesional este o obligaţie a avocatului atât timp cât legea (de exemplu, o lege specială) nu prevede expres situaţii de exonerare a sa de aceasta. În astfel de situaţii îşi găsesc aplicabilitatea prevederile art. 46 alin. (2) din Legea nr. 51/1995, când avocatul poate fi audiat ca martor sau poate furniza relaţii, dar numai dacă are dezlegarea din partea clientului său, dată în condiţiile prevăzute de acelaşi articol. În alte cazuri, nici clientul şi nici alte persoane sau autorităţi nu-l pot dezlega pe avocatul de obligaţia păstrării secretului profesional.

10 De asemenea, tot ca o garanţie a păstrării secretului profesional, dispoziţiile art. 46 alin. (1) din Legea nr. 51/1995 interzic avocatului să asiste sau să reprezinte părţi cu interese contrare şi să pledeze împotriva unei persoane care l-a consultat anterior, în legătura cu acea cauză.

11 În considerarea importanţei aceleiaşi obligaţii de păstrare a secretului profesional, cu valoare de principiu legal fundamental al profesiei de avocat, dispoziţiile Codului deontologic stabilesc în mod imperativ ca avocatul care transmite unui avocat dintr-un alt stat membru o anumită comunicare, căreia doreşte să îi confere caracter confidenţial, va trebui să precizeze expres acest lucru înainte de expedierea comunicării respective. În cazul în care destinatarul comunicării nu poate asigura acest caracter, trebuie să îl informeze pe expeditor, de îndată, despre acest lucru.

12 Fiind ţinut de obligaţia păstrării secretului profesional, avocatul nu poate angaja o cauză sau un nou client dacă, prin aceasta, riscă să fie dezvăluite secretele aflate de la un altul.

13 Actele şi lucrările profesionale ale avocatului, aflate asupra sa sau în cabinetul său au caracter inviolabil, iar sediul profesional al avocatului trebuie să ofere garanţiile necesare păstrării secretului profesional. Percheziţionarea avocatului, a sediului său profesional, a domiciliului acestuia şi ridicarea, cu aceasta ocazie, a unor înscrisuri şi bunuri nu poate fi făcută decât de procuror, în baza unui mandat emis în condiţiile legii procesual penale. Apreciem totuşi că se impune ca prin Codul de procedură penală să fie reglementate garanţii suplimentare în cazul percheziţiei realizate la sediul sau la domiciliul avocatului, similare celor existente în legislaţia altor state europene (de exemplu Belgia, Luxemburg, Polonia, Portugalia), constând în participarea obligatorie la aceste percheziţii a unui reprezentant al conducerii baroului în raza căruia avocatul îşi desfăşoară activitatea profesională, sub sancţiunea nulităţii actului de procedură. Aceleaşi măsuri procedurale şi garanţii asociate sunt necesare în ceea ce priveşte operaţiunile de ridicare a datelor stocate în mijloacele informatice, care trebuie să fie limitată strict la cele legate de cauza în curs de instrumentare şi să nu afecteze capacitatea avocatului sau a formei de exercitare a profesiei din care acesta face parte de a-şi desfăşura în continuare activitatea profesională [cu privire la legislaţia în această privinţă în unele ţări europene, a se vedea (*http://unbr.ro/ro/wp-content/uploads/2014/12/BROSURA_CONF14_BERLIN_RO.pdf*)]

14 Fără o garanţie a păstrării secretului profesional, clientul nu va dezvălui niciodată avocatului său toate informaţiile necesare pentru ca acesta să poată acorda o asistenţă juridică calificată. Avocatul este confidentul clientului său şi trebuie să-i ofere acestuia toate garanţiile necesare păstrării caracterului secret al oricăror informaţii pe care acesta i le furnizează.

15 În fine, în considerarea importanţei principiului analizat, care implică, aşa cum am văzut mai sus, atât o obligaţie a avocatului, dar şi un drept al acestuia, Statutul profesiei de avocat califică drept abatere disciplinară gravă încălcarea acestei obligaţii, în oricare dintre componentele sale, avocatul vinovat urmând a răspunde disciplinar în faţa organelor profesiei.

16 Instituirea acestor garanţii privind păstrarea secretului profesional se impune cu atât mai mult cu cât acest aspect nu vizează numai interesul privat al clientului în cauza, ci reprezintă o chestiune de interes public ce ţine de încrederea în actul de justiţie.

Capitolul II
Dobândirea calităţii de avocat

Secţiunea 1. Condiţiile de înscriere în avocatură

Art. 12

(1) Poate fi membru al unui barou din România cel care îndeplineşte următoarele condiţii:

a) are exerciţiul drepturilor civile şi politice;

b) este licenţiat al unei facultăţi de drept cu durata stabilită de lege;

c) nu se găseşte în vreunul dintre cazurile de nedemnitate prevăzute de prezenta lege;

d) este apt, din punct de vedere medical, pentru exercitarea profesiei.

(2) Îndeplinirea condiţiei prevăzute la lit. d) a alin. (1) trebuie dovedită cu certificat medical de sănătate, eliberat pe baza constatărilor făcute de o comisie medicală constituită în condiţiile prevăzute în statutul profesiei.

Corelaţii legislative: art. 14-21 din Statut

Comentariu

În prezent, legea nu mai reţine **condiţia de a fi cetăţean român,** 1
accederea în profesie fiind independentă de aceasta.

Condiţia promovării examenului de primire în profesie este regle- 2
mentată mai jos, la art. 17.

Îndeplinirea condiţiilor prevăzute de lege se dovedeşte pe baza actelor 3
ataşate cererii de primire în profesie, adresată decanului baroului unde doreşte să exercite profesia. Potrivit art. 15 din Statut, cererea este însoţită de următoarele acte: a) copie a actului de identitate şi a actelor de stare civilă; b) copie a diplomei de licenţă şi, după caz, copii ale înscrisurilor care dovedesc îndeplinirea, timp de cel puţin 5 ani, a funcţiei de judecător, procuror, notar public, consilier juridic sau jurisconsult, precum şi promovarea examenului de definitivat în profesia respectivă ori îndeplinirea condiţiilor prevăzute de art. 14 alin. (2). În cazul în care se solicită primirea în profesie pe bază de diplome eliberate de instituţiile de învăţământ superior din altă ţară, se va depune şi dovada de echivalare, în condiţiile legii; c) copie a cazierului judiciar, eliberată cu cel mult 15 zile înainte de data depunerii cererii;

d) certificat privind starea de sănătate a candidatului, eliberat de instituţia sanitară stabilită de barou conform hotărârii UNBR. Durata de valabilitate a certificatului este de 60 de zile de la data emiterii; e) certificat eliberat de baroul competent în care solicitantul a mai fost înscris în profesie, care să ateste cauzele încetării calităţii de avocat ori, dacă este cazul, motivele respingerii unei cereri anterioare de primire în profesie; f) două fotografii de tip legitimaţie.

4 Statutul profesiei reglementează şi o publicitate a cererii de primire în profesie, în vederea eventualelor opoziţii. Această procedură este utilă, în special în descoperirea cazurilor de nedemnitate, care nu reies în toate situaţiile din actele care însoţesc cererea de primire. În termen de cel mult 3 zile de la înregistrare, cererea de primire în profesie se comunică de către barou UNBR şi se afişează la sediul baroului şi pe pagina web a baroului şi a UNBR. În termen de 10 de zile de la afişarea cererii pe pagina web a baroului şi a UNBR, orice persoană poate face opoziţie la cererea de primire în profesie, indicând motivele şi arătând împrejurările şi probele pe care îşi întemeiază opoziţia. Soluţionarea opoziţiei este de competenţa consiliului baroului la care a fost înregistrată cererea de primire în profesie.

5 În vederea soluţionării cererii de primire şi a eventualelor opoziţii, decanul baroului desemnează dintre membrii consiliului baroului un avocat-raportor, care verifică îndeplinirea condiţiilor de primire în profesie. După depunerea raportului, în termen de cel mult 5 zile, consiliul baroului analizează îndeplinirea condiţiilor pentru primirea în profesie şi soluţionează eventualele opoziţii. Hotărârea poate fi atacată în termen de 15 zile de la comunicare la Comisia permanentă a UNBR, care va soluţiona contestaţia cu cel puţin 15 zile înaintea datei anunţate a examenului naţional de primire în profesie. În cazul contestaţiilor formulate de persoanele scutite de examen, termenul de soluţionare este de 30 de zile de la data înregistrării contestaţiei. Hotărârea Comisiei permanente a UNBR se afişează pe pagina web a UNBR. Deşi Statutul profesiei prevede că se pronunţă o hotărâre motivată asupra cererii de primire în profesie, în realitate hotărârea este dată numai asupra condiţiilor de primire în profesie, deoarece, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege, primirea în profesie este condiţionată de promovarea examenului. În realitate, în afara cazurilor în care nu este necesar examenul, hotărârea are ca obiect numai verificarea existenţei celorlalte condiţii şi reprezintă o etapă necesară înscrierii şi susţinerii examenului de primire în profesie. Aceasta rezultă cu claritate

din chiar alin. (4) al art. 20 din Statutul profesiei, potrivit căruia *„se poate prezenta la examenul național de primire în profesie numai candidatul cu privire la care consiliul baroului sau, după caz, Comisia permanentă a UNBR a pronunțat o hotărâre favorabilă asupra cererii de primire în profesie formulate de acesta"*.

Art. 13

(1) Membrul unui barou dintr-o altă țară poate exercita profesia de avocat în România, în cazul îndeplinirii condițiilor prevăzute de prezenta lege.

(2) Pentru a acorda consultanță juridică privind dreptul românesc, avocatul străin are obligația de a susține un examen de verificare a cunoștințelor de drept românesc și de limbă română, organizat de UNBR.

(3) Avocatul străin poate exercita profesia de avocat în România, la alegere, în cadrul uneia dintre formele de organizare prevăzute la art. 5.

(4) Avocatul străin nu poate pune concluzii orale sau scrise în fața instanțelor judecătorești și a celorlalte organe jurisdicționale și judiciare, cu excepția celor de arbitraj internațional.

(5) Onorariile cuvenite avocatului străin se vor înregistra și se vor plăti integral în România.

(6) Avocatul străin care exercită profesia în România este obligat să se înscrie în tabloul special ținut de fiecare barou și se supune prevederilor prezentei legi, ale statutului profesiei și codului deontologic.

Corelații legislative: art. 16, 21 din Statut

Bibliografie: T.C. Briciu, Instituții judiciare. Principiile de organizare a justiției. Magistratura. Avocatura, Ed. C.H. Beck, București, 2012

Comentariu

Legea nr. 51/1995 și Statutul profesiei reglementează dreptul avocaților străini de a practica profesia în România. Există o diferență majoră de regim juridic între avocații străini membri ai unui barou dintr-o țară a Uniunii Europene sau din Spațiul Economic European și cei din dintr-o țară care nu face parte din aceste structuri. 1

Membrul unui barou din altă țară poate exercita profesia de avocat în România, dacă îndeplinește condițiile prevăzute de lege. Avocatul străin poate exercita profesia de avocat în România, la alegere, în cadrul uneia dintre formele de organizare ale profesiei prevăzute în Legea nr. 51/1995. 2

3 Avocatul străin care exercită profesia în România este obligat să se înscrie în tabloul special ţinut de fiecare barou şi se supune prevederilor legii, ale Statutului profesiei şi Codului deontologic.

4 Cererea de primire în profesie se depune la baroul în care doreşte să profeseze. Art. 16 din Statut reglementează forma cererii şi actele ce urmează a fi ataşate acesteia.

5 În ceea ce priveşte exerciţiul profesiei, legea impune două limitări în privinţa sferei activităţilor pe care le poate desfăşura avocatul străin în România:

a) pentru a acorda consultanţă juridică privind dreptul românesc, avocatul străin are obligaţia de a susţine un examen de verificare a cunoştinţelor de drept românesc şi de limbă română, organizat de UNBR. Examenul va cuprinde probe scrise şi orale privind instituţiile de bază ale dreptului românesc şi cunoştinţele de limba română. Cererea formulată de membrul unui barou din altă ţară de a fi autorizat să acorde consultanţă juridică privind dreptul românesc se depune la preşedintele UNBR (art. 21 din Statut). Cererea se înaintează baroului în care este înscris avocatul pentru avizare şi raport. Raportul este întocmit de decanul baroului şi se înaintează Comisiei de examinare. Comisia de examinare este desemnată de Consiliul UNBR şi poate fi alcătuită din avocaţi şi cadre didactice din instituţiile de învăţământ juridic superior, acreditate în condiţiile legii. Metodologia examenului de verificare a cunoştinţelor de drept românesc şi de limba română ale avocaţilor străini se stabileşte prin hotărâre a Consiliului UNBR;

b) avocatul străin nu poate pune concluzii orale sau scrise în faţa instanţelor judecătoreşti şi a celorlalte organe jurisdicţionale şi judiciare, cu excepţia celor de arbitraj internaţional.

6 Onorariile cuvenite avocatului străin se înregistrează şi se plătesc integral în România.

7 Reguli speciale se aplică avocaţilor străini membri ai unui barou dintr-o ţară a Uniunii Europene sau din Spaţiul Economic European. Prin Legea nr. 201/2004 privind completarea Legii nr. 51/1995 (M.Of. nr. 483 din 28 mai 2004); (a se vedea *infra* comentariul la art. 96-111; *T.C. Briciu*, Instituţii judiciare, p. 373-375) s-a asigurat cadrul juridic necesar, de la data aderării României la Uniunea Europeană, al transpunerii în dreptul intern, a *acquis-ului* comunitar în materia exercitării profesiei de avocat.

Art. 14

Este nedemn de a fi avocat:

a) cel condamnat definitiv prin hotărâre judecătorească la pedeapsa cu închisoare pentru săvârşirea unei infracţiuni intenţionate, de natură să aducă atingere prestigiului profesiei;

b) cel care a săvârşit abuzuri prin care au fost încălcate drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului, stabilite prin hotărâre judecătorească, sau a săvârşit abateri disciplinare grave, sancţionate cu măsura excluderii din profesie, ca sancţiune disciplinară;

c) cel căruia i s-a aplicat pedeapsa interdicţiei de a exercita profesia, pe durata stabilită prin hotărâre judecătorească sau disciplinară.

Corelaţii legislative: art. 26 din Statut

Sumar

§1. Verificarea existenţei cazurilor de nedemnitate 73
§2. Cazurile de nedemnitate 74
2.1. Primul caz de nedemnitate 74
2.2. Al doilea caz de nedemnitate 75

Comentariu

§1. Verificarea existenţei cazurilor de nedemnitate

Demnitatea reprezintă o condiţie de intrare în profesia de avocat, dar ea trebuie să existe nu numai la primirea în profesie, ci şi pe toată durata acesteia, deoarece ar fi de neconceput ca o persoana să rămână avocat, deşi nu mai întruneşte o condiţie esenţială pentru primirea în profesie. Prin urmare, cazurile de nedemnitate se verifică la intrarea în profesie, atunci când se solicită reînscrierea în tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei, după o suspendare a exerciţiului profesiei ca urmare a unei situaţii de incompatibilitate, dar şi pe întreaga durată a exerciţiului profesiei [art. 26 alin. (1) din Statut]. 1

Cel care solicită intrarea în profesie ori reînscrierea pe tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei este obligat să prezinte consiliului baroului la care depune cererea înscrisuri din care să rezulte condiţiile de încetare a exerciţiului profesiei din care provine (atunci când este cazul), respectiv a celei pe care a exercitat-o în perioada de incompatibilitate. Consiliul baroului verifică existenţa cazurilor de nedemnitate, inclusiv dacă persoana în cauză a fost exclusă din profesia din care provine ca urmare a săvârşirii 2

unor abateri disciplinare grave (a se vedea *supra* comentariul de la art. 12). În urma examinării, Consiliul baroului respinge cererea de înscriere în profesie ori cea de înscriere în tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei. În acest ultim caz, Consiliul baroului poate dispune şi încetarea calităţii de avocat, deoarece cel nedemn nu poate rămâne în cadrul corpului profesional chiar dacă nu exercită profesia (adică suspendat din exerciţiul profesiei).

3 În situaţia în care cazul de nedemnitate intervine după primirea în profesie, avocaţii care se găsesc în unul dintre cazurile de nedemnitate prevăzute de art. 14 lit. a), lit. b) teza I, lit. c) şi d) din Legea nr. 51/1995 sunt obligaţi să prezinte baroului *hotărârile judecătoreşti prin care au fost condamnaţi definitiv la pedeapsa cu închisoarea pentru săvârşirea unei infracţiuni intenţionate de natură să aducă atingere prestigiului profesiei, prin care li s-a aplicat pedeapsa interdicţiei de a exercita profesia* sau *prin care au fost condamnaţi definitiv pentru fapte săvârşite în legătură cu exercitarea profesiei*. Consiliul baroului va examina, în termen de 15 zile, hotărârile judecătoreşti, respectiv înscrisurile ce privesc condiţiile încetării profesiei practicate de către avocatul înscris în tabloul avocaţilor incompatibili şi va aprecia asupra demnităţii avocatului. În urma examinării Consiliul hotărăşte, după caz, menţinerea în profesie sau încetarea calităţii de avocat, potrivit Legii nr. 51/1995. Decizia motivată se comunică în termen de 15 zile avocatului în cauză, precum şi preşedintelui UNBR, împreună cu hotărârea judecătorească şi înscrisurile în baza cărora a fost verificată starea de nedemnitate. Decizia consiliului baroului poate fi atacată de preşedintele UNBR şi/sau de avocatul în cauză, în termen de 15 zile de la comunicare. Consiliul UNBR va analiza contestaţia şi va hotărî în condiţiile Legii nr. 51/1995. Decizia consiliului baroului de încetare a calităţii de avocat este executorie. Despre încetarea calităţii de avocat baroul se face menţiune corespunzătoare în tabloul avocaţilor.

§2. Cazurile de nedemnitate

2.1. Primul caz de nedemnitate

4 Acesta presupune întrunirea cumulativă a următoarelor condiţii: *1. Condamnarea în mod definitiv prin hotărâre judecătorească la pedeapsa cu închisoarea.* Legea nu face deosebire între condamnarea la închisoare cu executare şi cu suspendare; *2. Infracţiunea pentru care s-a pronunţat condamnarea să fi fost săvârşită cu intenţie* – potrivit art. 16 C.pen., fapta

este săvârşită cu intenţie când făptuitorul: a) prevede rezultatul faptei sale, urmărind producerea lui prin săvârşirea faptei; b) prevede rezultatul faptei sale şi, deşi nu-l urmăreşte, acceptă posibilitatea producerii lui; de asemenea, intenţia depăşită există atunci când fapta constând într-o acţiune sau inacţiune intenţionată produce un rezultat mai grav, care se datorează culpei făptuitorului; *3. Infracţiunea să aducă atingere prestigiului profesiei.* Determinarea exactă a măsurii în care o anumită infracţiune aduce atingere prestigiului profesiei de avocat reprezintă o problemă lăsată la aprecierea suverană a organelor profesiei de avocat, competentă să stabilească asupra cazului de nedemnitate. Problema este dificilă deoarece se pare că legiuitorul a acceptat că ar putea fi infracţiuni care, chiar dacă au condus la condamnarea la pedeapsa închisorii, nu ar aduce atingere prestigiului profesiei de avocat. Este cel puţin ciudat deoarece însăşi ideea pedepsei închisorii este de natură, prin ea însăşi, să aducă atingere prestigiului profesiei. Cu toate acestea, voinţa legiuitorului a fost alta şi rămâne organelor profesiei să stabilească care anume infracţiuni au potenţial de a afecta prestigiul profesiei sau, mai bine zis, care infracţiuni nu ar avea o asemenea consecinţă. Până în prezent, nu există o listă a infracţiunilor care afectează/nu afectează prestigiul profesiei, soluţionarea problemei nedemnităţii făcându-se de la caz la caz. Totuşi, trebuie remarcat că nu poate fi acceptată teza conform căreia nedemnitatea ar putea interveni numai în cazul infracţiunilor intenţionate săvârşite în exercitarea profesiei sau în legătură cu exerciţiul profesiei. Punerea semnului egalităţii între infracţiuni care afectează prestigiul profesiei şi cele săvârşite în legătură cu profesia de avocat conduce la lăsarea în afara câmpului de aplicare al nedemnităţii a unei serii de infracţiuni care în niciun caz nu pot fi compatibile cu calitatea de avocat (de exemplu, falsul în înscrisuri, chiar dacă nu ar fi în legătură cu profesia de avocat, omorul, tâlhăria, violul, infracţiunile în legătură cu traficul de stupefiante etc.). Nici interpretarea *ad litteram* a art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995 şi nici cea logică nu pot conduce la concluzia că nedemnitatea ar fi limitată la infracţiunile săvârşite cu intenţie numai în legătură cu profesia de avocat.

2.2. Al doilea caz de nedemnitate

Al doilea caz de nedemnitate cuprinde în realitate două ipoteze: *să-* 5
vârşirea de abuzuri prin care au fost încălcate drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului, stabilite prin hotărâre judecătorească şi *săvârşirea de abateri disciplinare grave, sancţionate cu măsura excluderii din*

profesie, ca sancțiune disciplinară. În ceea ce privește a doua ipoteză, aceasta pare a avea în vedere situația unei încercări de revenire în profesia de avocat după ce, anterior, persoana a fost exclusă din această profesie, ca urmare a unei abateri disciplinare grave. Totuși, din interpretarea art. 26 alin. (2) din Statut – *Consiliul baroului va întreprinde cercetări (...) pentru a verifica dacă solicitantul se găsește în cazul de nedemnitate prevăzut de art. 14 lit. b) teza a II-a din Lege, respectiv dacă a fost exclus din profesia din care provine ca urmare a săvârșirii unor abateri disciplinare grave* – rezultă că nedemnitatea intervine nu numai în cazul excluderii din profesia de avocat, ci și în cazul excluderii din altă profesie pe care persoana în cauză a exercitat-o anterior cererii de intrare în avocatură.

Art. 15

Exercitarea profesiei de avocat este incompatibilă cu:

a) activitatea salarizată în cadrul altor profesii decât cea de avocat;

b) ocupațiile care lezează demnitatea și independența profesiei de avocat sau bunele moravuri;

c) exercitarea nemijlocită de fapte materiale de comerț.

Corelații legislative: *art. 27-32 din Statut*

Bibliografie: *T.C. Briciu,* Instituții judiciare. Principiile de organizare a justiției. Magistratura. Avocatura, Ed. C.H. Beck, București, 2012

Sumar

§1. Rațiunea incompatibilităților 76
§2. Cazurile de incompatibilitate 77
2.1. Activitatea salarizată în cadrul altor profesii decât cea de avocat ... 77
2.2. Ocupațiile care lezează demnitatea și independența profesiei de avocat sau bunele moravuri 78
2.3. Exercitarea nemijlocită a „activităților de producție, comerț s au prestări de servicii" 78

Comentariu

§1. Rațiunea incompatibilităților

1 **Incompatibilitățile** reprezintă imposibilitatea unei persoane de a cumula exercitarea profesiei de avocat cu exercițiul concomitent al altei calități. Cazurile de incompatibilitate prevăzute de Legea nr. 51/1995 reprezintă

modalităţi de asigurare pentru avocat a independenţei specifice profesiei, dar şi de păstrare a demnităţii şi prestigiului corpului profesional.

Instituirea incompatibilităţilor în profesia de avocat are la bază, în prin- 2
cipal, două raţiuni: *a)* **interesul public** ce marchează profesia de avocat şi care acordă acesteia o dimensiune de sobrietate şi solemnitate apropiată magistraturii. Din această perspectivă trebuie să înţelegem de ce exerciţiul anumitor activităţi, chiar dacă sunt legale şi apreciate în societate (de exemplu, actele de comerţ), nu sunt compatibile cu poziţia de avocat. Aceasta, prin menirea pe care o are în cadrul sistemului judiciar, se apropie mai mult de statutul magistratului, cu tot corolarul de îngrădiri ce au rostul de a contura imaginea de sobrietate, intangibilitate şi distanţare specifică oamenilor justiţiei (exercitarea magistraturii şi a avocaturii dau imaginea justiţiei, în ansamblu); *b)* **asigurarea independenţei specifice profesiei de avocat.** Exerciţiul cumulativ al unor calităţi sau funcţii este de multe ori prilejul apariţiei unor interese diferite de cele ale profesiei de avocat, apte să creeze, în mod rezonabil, o îndoială serioasă asupra scopului acţiunilor întreprinse de avocat (de exemplu, sfatul avocatului a fost în favoarea clientului sau în considerarea celeilalte calităţi sau funcţii?; dacă avocatul nu avea şi o altă calitate sau funcţie, ar fi dat acelaşi sfat clientului său?).

Incompatibilităţile se deosebesc de **interdicţii**. Deşi acestea din urmă se 3
aseamănă foarte mult cu incompatibilităţile, care îşi au baza în asigurarea independenţei avocatului, se deosebesc de ele prin faptul că, în timp ce incompatibilităţile se referă la toţi avocaţii, interdicţiile vizează situaţia particulară în care se află un anume avocat. Interdicţiile sunt limitări ale exerciţiului profesiei de avocat, instituite din raţiuni ce ţin de evitarea conflictului de interese, asigurarea aparenţei de imparţialitate a justiţiei sau asigurarea unui standard ridicat în cazul anumitor prestaţii profesionale (de exemplu, reprezentarea sau asistarea la Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie şi Curtea Constituţională).

§2. Cazurile de incompatibilitate

2.1. Activitatea salarizată în cadrul altor profesii decât cea de avocat

Această activitate este incompatibilă cu exerciţiul profesiei de avocat 4
deoarece natura raporturilor de subordonare pe care le impune încheierea unui contract de muncă este contrară unuia dintre principiile fundamentale ale profesiei de avocat – *independenţa* [art. 2 alin. (1) din Legea

nr. 51/1995]. Legea exceptează, în mod firesc, de la aplicarea incompatibilității activitatea salarizată desfăşurată în interiorul profesiei de avocat. Aşa cum am mai arătat, avocatul salarizat nu încheie un contract de muncă cu forma de exercitare a profesiei în interiorul căreia activează. Contractul de salarizare a cărui formă este prezentat la pct. 1.4 din anexa X din Statut nu reprezintă un contract de muncă (în acest sens, a se vedea *T.C. Briciu*, Instituţii judiciare, p. 360, nota nr. 2).

2.2. Ocupaţiile care lezează demnitatea şi independenţa profesiei de avocat sau bunele moravuri

5 Ocupaţiile care lezează demnitatea şi independenţa profesiei de avocat sau bunele moravuri sunt incompatibile cu exercitarea profesiei de avocat. Legea nu defineşte care sunt acele ocupaţii care ar leza demnitatea şi independenţa profesiei de avocat sau bunele moravuri. Atunci când vorbim despre ocupaţii care afectează demnitatea profesiei sau bunele moravuri, sfera acestora nu se restrânge la activităţile interzise de lege. Pentru acestea nu ar fi nevoie de o prevedere legală care să interzică exercitarea lor concomitentă cu cea a profesiei de avocat. Este clar că legea are în vedere ocupaţii legale, dar care nu sunt în consonanţă cu ideea de solemnitate şi sobrietate pe care trebuie să o prezinte un om al justiţiei, precum este considerat avocatul. În ceea ce priveşte ocupaţiile care ar leza independenţa profesiei de avocat, determinarea domeniului se face prin raportare la art. 16, care determină în mod limitativ ocupaţiile care sunt compatibile cu profesia de avocat. Prin urmare, legiuitorul nu a făcut o listă a ocupaţiilor incompatibile, ci a menţionat în cadrul art. 16 acele activităţi, funcţii, ocupaţii care sunt compatibile cu exercitarea profesiei de avocat (a se *infra* comentariul la art. 16).

2.3. Exercitarea nemijlocită a „activităţilor de producţie, comerţ sau prestări de servicii"

6 Este incompatibilă exercitarea nemijlocită a „activităţilor de producţie, comerţ sau prestări de servicii" [conform art. 8 alin. (2) din Legea nr. 71/2011, termenul *„fapte de comerţ"* trebuie înţeles ca *„activităţi de producţie, comerţ sau prestări de servicii"*]. Sunt incompatibile cu exercitarea profesiei de avocat, dacă legi speciale nu prevăd altfel:

- *„activităţi de producţie, comerţ sau prestări de servicii"* exercitate cu sau fără autorizaţie;

- calitatea de asociat într-o societate în nume colectiv, de comanditar într-o societate în comandită simplă sau în comandită pe acţiuni (a se vedea terminologia utilizată de art. 2 din Legea societăţilor nr. 31/1990);
- calitatea de administrator într-o societate în comandită pe acţiuni;
- calitatea de preşedinte al consiliului de administraţie, administrator unic, sau membru în comitetul de direcţie al unei societăţi pe acţiuni sau cu răspundere limitată.

Totuşi, avocatul **poate fi asociat sau acţionar** la societăţile cu răspun- 7
dere limitată sau la cele pe acţiuni.

De asemenea, potrivit Statutului profesiei, avocatul poate îndeplini 8
funcţia de membru în consiliul de administraţie al unei societăţi pe acţiuni sau cu răspundere limitată, cu obligaţia de a aduce acest fapt la cunoştinţa decanului baroului în care îşi exercită profesia. Avocatul este obligat să furnizeze toate explicaţiile asupra condiţiilor în care el exercită funcţia de membru al consiliului de administraţie şi să prezinte toate documentele doveditoare în acest sens, cu respectarea regulilor confidenţialităţii. Dacă se apreciază de consiliul baroului că exercitarea funcţiei de membru al consiliului de administraţie este sau devine incompatibilă cu demnitatea şi cu regulile de conduită impuse avocaţilor poate, în orice moment, să solicite celui interesat să părăsească funcţia pe care o ocupă. Decizia consiliului baroului se comunică, de îndată, avocatului în cauză. Încălcarea de către avocat a acestor prevederi constituie *abatere disciplinară gravă.*

Art. 16

Exercitarea profesiei de avocat este compatibilă cu:

a) calitatea de deputat sau senator, consilier în consiliile locale sau judeţene;

b) activităţi şi funcţii didactice în învăţământul juridic superior;

c) activitatea literară şi publicistică;

d) calitatea de arbitru, mediator, conciliator sau negociator, consilier fiscal, consilier în proprietate intelectuală, consilier în proprietate industrială, traducător autorizat, administrator sau lichidator în cadrul procedurilor de reorganizare şi lichidare judiciară, în condiţiile legii.

Corelaţii legislative: art. 27-32 din Statut

Bibliografie: I. Leş, Convergenţe şi ambiguităţi privitoare la statutul unor profesiuni juridice liberale, în RRDP nr. 3/2008

Sumar

§1. Excepţii de la incompatibilitatea activităţii de avocat cu alte profesii....80
§2. Efectele existenţei unui caz de incompatibilitate 83

Comentariu

§1. Excepţii de la incompatibilitatea activităţii de avocat cu alte profesii

1 Statutul profesiei operează cu o enumerare limitativă. Orice alte calităţi sau funcţii, în afara celor prevăzute în mod expres ca fiind compatibile cu profesia de avocat, intră în sfera incompatibilităţilor. Prin urmare, nu sunt compatibile cu profesia de avocat exercitarea calităţii de executor judecătoresc, notar public, detectiv particular, expert tehnic etc. Exercitarea profesiei de detectiv particular este incompatibilă cu exerciţiul profesiei de avocat deoarece, indiferent de forma de organizare a activităţii de detectiv, suntem în prezenţa unei incompatibilităţi determinate de afectarea independenţei avocatului. Potrivit art. 3 alin. (3) din Legea nr. 329/2003, „În activitatea desfăşurată, detectivul particular se supune legii, statutului societăţii specializate sau al cabinetului individual de detectivi particulari", ceea ce este de natură a pune în discuţie independenţa avocatului, iar absenţa excepţiilor, cum sunt cele prevăzute la art. 16 din Legea nr. 51/1995, atrage incompatibilitatea profesiei de avocat cu cea de detectiv particular.

2 Este evident că dispoziţiile art. 16 reprezintă o veritabilă excepţie de la art. 15 lit. b) – *ocupaţiile care lezează demnitatea şi independenţa profesiei de avocat sau bunele moravuri*. Art. 16 joacă rolul de a indica care sunt acele ocupaţii al căror exerciţiu nu afectează, în concepţia legiuitorului, demnitatea şi independenţa profesiei de avocat sau bunele moravuri. Dacă în legătură cu „bunele moravuri" nu au existat discuţii, unele probleme le ridică identificarea acelor ocupaţii care ar afecta demnitatea şi profesia de avocat. Nu există posibilitatea şi nici nu este bine să se întocmească un nomenclator al acestora. Pentru acest motiv legiuitorul a optat pentru identificarea acelor ocupaţii care nu afectează demnitatea şi independenţa profesiei de avocat. Pentru a evita însă confuzii legate de corelarea art. 14 şi 15 din Legea nr. 51/1995 şi pentru a asigura previzibilitatea şi predictibilitatea dispoziţiilor legale în materie de incompatibilităţi, se impune precizarea neechivocă a faptului că exercitarea profesiei de avocat

este incompatibilă cu exercitarea oricăror funcţii sau ocupaţii în afară de cele expres permise de lege. În cauza *Mateescu c. România*, Curtea de la Strasbourg a apreciat că, în ceea ce priveşte exerciţiul profesiei de medic, legea nu este suficient de previzibilă, astfel încât petentul să fi putut să prevadă în mod rezonabil că nu i se i se va permite să exercite simultan profesiile de medic şi avocat. Or, este de dorit o reglementare mai clară, de maniera celei cuprinse în Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor şi procurorilor [art. 5 alin. (1)], care să indice fără echivoc că ocupaţiile care nu lezează demnitatea şi independenţa profesiei de avocat sunt acelea indicate de legiuitor ca fiind compatibile cu exerciţiul acesteia (de exemplu, exercitarea profesiei de avocat este incompatibilă cu orice funcţie publică sau privată, precum şi cu orice ocupaţie, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege).

Este de observat că incompatibilităţile reţinute în sarcina avocaţilor 3
nu sunt absolute. Există excepţii de la regula generală a imposibilităţii cumulului oricărei calităţi cu exerciţiul profesiei de avocat. De altfel, nici în cazul judecătorilor şi procurorilor incompatibilităţile nu au un caracter absolut, fiind permis în anumite situaţii cumulul de activităţi. Legea nr. 51/1995 şi Statutul permit avocatului exerciţiul concomitent al unor calităţi sau funcţii pe care, în raport cu realităţile economice şi sociale, le apreciază ca inofensive sau cu un grad de vulnerabilitate redus faţă de valorile protejate prin instituirea sistemului de incompatibilităţi. În unele cazuri, limitarea regulii incompatibilităţii decurge din potenţialul redus de risc pe care îl comportă exerciţiul anumitor calităţi sau chiar din completarea firească şi onorantă pe care acestea o aduc profesiei de avocat (de exemplu, activităţi şi funcţii didactice în învăţământul juridic superior, activitatea literară şi publicistică). Într-o opinie, exprimată în literatura de specialitate, compatibilitatea se referă numai la exerciţiul funcţiilor didactice, iar nu şi la exercitarea unor funcţii de conducere în cadrul instituţiilor de învăţământ. (a se vedea *I. Leş*, Convergenţe şi ambiguităţi privitoare la statutul unor profesiuni juridice liberale, în RRDP nr. 3/2008, p. 63). În alte cazuri, excepţiile de la regula incompatibilităţii decurg dintr-un compromis, apreciat acceptabil pentru profesia de avocat, între imaginea de serenitate şi nevoia de dezvoltare profesională în domenii conexe profesiei de avocat, cum sunt cele ce implică exercitarea profesiei de mediator, consilier fiscal, consilier în proprietate intelectuală, consilier în proprietate industrială, traducător autorizat, administrator sau lichidator în cadrul procedurilor de reorganizare şi lichidare judiciară.

4 În fine, spre deosebire de magistraţi, avocaţii pot desfăşura activităţi politice. Mai mult, beneficiind de avantajul înţelegerii legilor şi de o capacitate de comunicare superioară altor profesii, în mod tradiţional, avocaţii au dovedit în timp abilităţi incontestabile în domeniul politicii interne şi externe. Tradiţia avocaţilor politicieni s-a impus. De aici şi posibilitatea firească de a permite avocatului aflat în exerciţiul profesiei exercitarea concomitentă a acelor calităţi ce decurg în mod firesc din desfăşurarea activităţii politice – calitatea de deputat sau senator, consilier în consiliile locale sau judeţene. Aici, acceptarea compatibilităţii este însoţită, aşa cum vom arăta, de interdicţia avocatului aflat în exerciţiul unui mandat de deputat sau senator de a desfăşura activităţile specifice profesiei de avocat în legătura cu anumite persoane sau categorii de cauze de natură a crea suspiciuni credibile de conflicte de interese sau care ar afecta imaginea politicianului.

5 În cazul celor care îndeplinesc calitatea de deputat sau senator, deşi se prevede compatibilitatea acestor funcţii cu exercitarea profesiei de avocat, este de reţinut că prin lege specială [Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenţei în exercitarea demnităţilor publice, a funcţiilor publice şi în mediul de afaceri, prevenirea şi sancţionarea corupţiei (M.Of. nr. 279 din 21 aprilie 2003)] sunt reglementate anumite interdicţii în exercitarea profesiei de avocat. Acesta nu poate să pledeze în cauzele ce se judecă de către judecătorii sau tribunale şi nici nu poate acorda asistenţă juridică la parchetele de pe lângă aceste instanţe. Avocatul aflat în situaţia arătată nu poate acorda asistenţă juridică învinuiţilor sau inculpaţilor şi nici nu îi poate asista în instanţe în cauzele penale privind:

- infracţiunile de corupţie, infracţiunile asimilate infracţiunilor de corupţie, infracţiunile în legătură directă cu infracţiunile de corupţie, precum şi infracţiunile împotriva intereselor financiare ale Comunităţilor Europene, prevăzute în Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea şi sancţionarea faptelor de corupţie, cu modificările şi completările ulterioare;
- infracţiunile prevăzute în Legea nr. 143/2000 privind combaterea traficului şi consumului ilicit de droguri, cu modificările şi completările ulterioare;
- infracţiunile privind traficul de persoane şi infracţiunile în legătură cu traficul de persoane, prevăzute în Legea nr. 678/2001 privind prevenirea şi combaterea traficului de persoane, cu modificările şi completările ulterioare;

- infracţiunea de spălare a banilor, prevăzută în Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea şi sancţionarea spălării banilor, cu modificările ulterioare;
- infracţiunile contra securităţii naţionale, prevăzute în art. 394-412 C.pen.;
- infracţiunile contra înfăptuirii justiţiei, prevăzute în art. 266-286 C.pen.;
- infracţiunile de genocid, contra umanităţii şi de război, prevăzute în art. 438-445 C.pen. (Legea nr. 161/2003 face referire la articolele cuprinse în vechiul Cod penal; textul este reactualizat pe baza confruntării corespondenţei cu noul Cod – *n.n.*).

Avocatul având calităţile menţionate anterior nu poate să pledeze în cauzele civile împotriva statului, autorităţilor sau instituţiilor publice, companiilor naţionale ori societăţilor naţionale, în care acestea sunt părţi. De asemenea, nu poate să pledeze în procese intentate statului român, în faţa instanţelor internaţionale. 6

Aceste interdicţii nu se aplică în cauzele în care avocatul este parte în proces sau acordă asistenţă ori reprezentare soţului ori rudelor până la gradul al IV-lea inclusiv. 7

Întrucât interdicţiile prezentate sunt prevăzute pentru evitarea incompatibilităţilor privind calitatea de parlamentar, încălcarea lor atrage, pe lângă sancţiunile specifice profesiei de avocat şi sancţionarea demnitarului în cauză conform Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcţiilor şi demnităţilor publice, pentru modificarea şi completarea Legii nr. 144/2007 privind înfiinţarea, organizarea şi funcţionarea Agenţiei Naţionale de Integritate, precum şi pentru modificarea şi completarea altor acte normative (M.Of. nr. 621 din 2 septembrie 2010). 8

§2. Efectele existenţei unui caz de incompatibilitate

Spre deosebire de situaţia magistraţilor, în cazul avocaţilor, apariţia unui caz de incompatibilitate nu presupune renunţarea la calitatea de avocat, ci numai la exerciţiul acesteia. Avocatul care, aflându-se în exerciţiul profesiei, dobândeşte o calitate sau funcţie ce îl face incompatibil cu exerciţiul profesiei de avocat, îşi poate păstra calitatea de avocat, dar îşi suspendă exerciţiul profesiei. Avocatul devenit incompatibil are obligaţia să încunoştinţeze în scris consiliul baroului, solicitând trecerea sa de pe Tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei pe Tabloul avocaţilor incompatibili. 9

10 Atunci când situaţia care determină incompatibilitatea este preexistentă primirii în profesia de avocat, efectele acesteia din urmă se produceau doar sub condiţia rezolvării stării de incompatibilitate [art. 25 alin. (2) din Legea nr. 51/1995]. Iniţial, legea prevedea un termen de 2 luni de la comunicarea deciziei de primire în profesie pentru a se rezolva starea de incompatibilitate anterioară intrării în profesie, sub sancţiunea caducităţii deciziei de primire în profesia de avocat. Recent, Curtea Constituţională a apreciat că impunerea termenului de 2 luni pentru renunţarea la funcţia exercitată anterior primirii în avocatura este neconstituţională [DCC nr. 297 din 22 mai 2014 (M.Of. nr. 521 din 14 iulie 2014)] în care Curtea a constatat că sintagma *„care trebuie rezolvată în termenul de două luni de la emiterea deciziei"* prevăzută în art. 25 alin. (2) din Legea nr. 51/1995 este neconstituţională. Curtea a apreciat drept neconstituţională existenţa unui tratament diferit în rezolvarea stării de incompatibilitate între avocaţii care dobândesc starea de incompatibilitate după primirea în profesie şi cei care deţin o funcţie incompatibilă cu exerciţiul profesiei încă anterior primirii în avocatură: *„Curtea observă că, deşi în cazul avocaturii incompatibilitatea este indisolubil legată de exercitarea efectivă a acestei profesii, efectul constatării stării de incompatibilitate este diferit în funcţie de momentul în care aceasta intervine. Astfel, dacă incompatibilitatea intervine după primirea în profesie, ca efect al constatării acestei stări, astfel cum s-a arătat, persoanele în cauză sunt trecute pe tabloul avocaţilor incompatibililor, în vreme ce în cazul în care starea de incompatibilitate este chiar efectul primirii în profesia de avocat, persoana nerenunţând la funcţia deţinută anterior, în termen de două luni de la emiterea deciziei de primire în profesie, ca efect al constatării acestei stări persoanei în cauză i se aplică o veritabilă sancţiune, acea a excluderii din profesie"*. Soluţia Curţii nu este în afara criticii deoarece diferenţele de tratament în rezolvarea cumulului funcţiei de avocat cu o altă funcţie incompatibilă, după cum avocatul dobândeşte starea de incompatibilitate fiind în exerciţiul profesiei sau o deţine încă anterior intrării în profesie, se întemeia pe o diferenţă între situaţiile celor două categorii. Diferenţa porneşte de la ideea corectă că intrarea în profesia de avocat se face în scopul legitim de a exercita respectiva profesie, iar nu exclusiv pentru a-şi preconstitui, într-un viitor incert şi nedeterminat, o posibilitate de exercitare a acestei profesii. În cazul în care avocatul, aflându-se în exerciţiul profesiei, dobândeşte o funcţie incompatibilă cu exerciţiul profesiei, soluţia suspendării din exerciţiul profesiei de avocat se

impune deoarece la momentul intrării în avocatură nu avea reprezentarea că ulterior, pe parcursul vieţii sale profesionale, va dobândi o asemenea funcţie. În timp ce persoana care îndeplineşte o funcţie incompatibilă cu exerciţiul profesiei de avocat, dacă solicită intrarea în profesia de avocat, este normal să solicite această primire în vederea exercitării avocaturii, iar nu pentru a fi apoi imediat suspendată din exerciţiul profesiei de avocat, pe care, de altfel, nu a exercitat-o niciodată. Ceea ce nu a înţeles Curtea este că ideea de suspendare în sine este legată de apariţia unui eveniment (de exemplu, dobândirea unei funcţii incompatibile) în exerciţiul profesiei de avocat. *Nu poţi suspenda ceea ce nu este în curs!* Cel care exercită o funcţie ce îl face incompatibil cu profesia de avocat are posibilitatea firească să solicite intrarea în avocatură atunci când decide să înceteze funcţia ce l-ar face incompatibil. Termenul de 2 luni era prevăzut pentru realizarea aspectelor formale ale încetării funcţiei anterior deţinute, dar se presupunea că, atunci când o persoană a luat decizia de a fi primită în avocatură, a făcut acest demers în scopul legitim de a exercita profesia, iar nu de a îşi menţine funcţia anterioară.

Cum până în prezent legiuitorul nu a reglementat o altă modalitate problema vizată de textul legal declarat neconstituţional, rezultă că, în acest moment, nu există un termen legal în interiorul căruia cel care este primit în profesia de avocat să îşi reglementeze situaţia de incompatibilitate preexistentă. Rezultă că persoanele aflate în această situaţie, după emiterea deciziei de primire în profesie, vor fi înscrise, pe baza deciziei consiliului baroului, pe tabloul avocaţilor incompatibili. Înscrierea pe tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei se va face la cerere, după încetarea stării de incompatibilitate. De altfel, aceasta rezultă şi din considerentele deciziei Curţii Constituţionale: *„Curtea apreciază că scopul urmărit putea fi atins prin trecerea, din oficiu sau la cerere, a avocaţilor aflaţi în stare de incompatibilitate la data primirii în profesie pe tabloul avocaţilor incompatibili, astfel cum, de altfel, se întâmplă cu acei avocaţi a căror stare de incompatibilitate survine după primirea în profesie".* **11**

Continuarea exercitării profesiei după intervenirea cazului de incompatibilitate constituie o *gravă abatere disciplinară*, ce se sancţionează cu excluderea din profesie. Totodată, fapta reprezintă şi exercitarea fără drept a profesiei de avocat, cu consecinţele prevăzute de lege. **12**

Pe lângă incompatibilităţile ce opresc îndeplinirea de către avocat a altor calităţi sau funcţii, mai nou, Statutul profesiei a instituit şi incompatibilităţi **13**

în exercitarea unor funcţii în cadrul profesiei de avocat. Persoanele care îndeplinesc funcţii în cadrul organelor de conducere ale baroului, UNBR şi instituţiilor aflate sub autoritatea acesteia, Casei de Asigurări a Avocaţilor şi filialelor acesteia nu pot participa la rezolvarea unei cereri, la luarea unei hotărâri sau decizii ori la încheierea unui act juridic prin care se produce un folos material pentru acestea, pentru soţul/soţia ori pentru rudele sau afinii până la gradul al III-lea inclusiv ale acestora. De asemenea, persoanele anterior enumerate nu pot participa la rezolvarea unei cereri sau la luarea deciziilor cu privire la persoane fizice şi juridice cu care au relaţii cu caracter patrimonial. În cazul existenţei unui conflict de interese, aceste persoane sunt obligate să se abţină de la soluţionarea cererii, de la participarea la luarea hotărârii sau deciziei, informând în prealabil, în acest sens, organul profesional corespunzător. Prin conflict de interese se înţelege situaţia în care una dintre persoanele enumerate, soţul/soţia, rudele sau afinii acesteia până la gradul al III-lea inclusiv are/au un interes personal de natură patrimonială, care poate influenţa îndeplinirea cu obiectivitate a atribuţiilor acesteia. Încălcarea acestor reguli este calificată de Statutul profesiei drept **abatere disciplinară gravă.**

Art. 17

(1) Primirea în profesie se realizează numai în baza unui examen organizat de UNBR, cel puţin anual şi la nivel naţional, potrivit prezentei legi şi Statutului profesiei de avocat.

(2) Examenul pentru primirea în profesia de avocat se susţine în cadrul Institutului Naţional pentru Pregătirea şi Perfecţionarea Avocaţilor şi se desfăşoară în mod unitar, în centrele teritoriale ale acestuia, având la bază o metodologie elaborată şi aprobată de Consiliul UNBR.

(3) Tematica examenului este unică la nivelul UNBR, iar selectarea subiectelor se face de comisia naţională de examen.

(4) Comisia naţională de examen este formată cu precădere din avocaţi – cadre didactice universitare, care au minimum 10 ani vechime în profesia de avocat. Desemnarea acesteia se face de Comisia permanentă a UNBR, la propunerea barourilor.

(5) Dispoziţiile art. 102 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor şi procurorilor, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, se aplică în mod corespunzător, precum şi judecătorilor de la instanţele internaţionale.

Corelaţii legislative: art. 33-38 din Statut

Bibliografie: E. Herovanu, Principiile procedurii judiciare, Institutul de Arte Grafice „Lupta" N. Stroilă, Bucureşti, 1932

Sumar

§1. Modalitatea de primire în profesia de avocat 87
§2. Organizarea examenului de primire în profesie 89

Comentariu

§1. Modalitatea de primire în profesia de avocat

Primirea în profesie a constituit una dintre cele mai delicate şi dificile probleme cu care s-a confruntat corpul profesional al avocaţilor începând cu anul 1995. Am putea spune că organele profesiei care au avut de gestionat acest aspect s-au confruntat cu: 1

a) concepţia fundamental greşită conform căreia exerciţiul liberal, de esenţa profesiei, ar presupune şi un acces nelimitat şi necircumstanţiat de existenţa unor cunoştinţe juridice adecvate rolului profesiei în statul de drept;

b) un sistem de învăţământ juridic care nu mai prezintă unitatea celui anterior anului 1995, între absolvenţii multitudinii de facultăţi de drept, de la cele grupate în aşa-numitul Hexagon, până la cele răspândite în toate colţurile ţării, existând diferenţe de cunoştinţe juridice inimaginabile;

c) impresia, apărută după anul 1990, că domeniul juridic reprezintă o sursă inepuizabilă de câştig financiar, fapt ce a generat o afluenţă de persoane deţinătoare de diplome universitare către avocatură. Faptul că, în realitate, mulţi dintre aceştia erau licenţiaţi numai formal nu a fost cea mai mare problemă, deoarece cea cu adevărat gravă era aceea că mulţi nu aveau aspiraţii compatibile cu profesia de avocat, năravurile acestora fiind dintre cele mai nocive profesiei;

d) o legislaţie fluctuantă, care nu a oferit condiţiile organizării unui examen consecvent şi unitar la nivelul ţării;

e) slăbiciunile umane, întrepătrunse uneori cu un soi de „înţelegere umană" manifestată în principal la nivel local, în perioada în care examenele erau organizate la nivel de barou;

f) incapacitatea funcţională a organelor profesiei de a gestiona o problemă atât de sensibilă, atunci când dorinţa de permisivitate a accesului în profesie a cuprins majoritatea reprezentanţilor barourilor în organele de

conducere ale UNBR; vorbim despre o „incapacitate funcţională", deoarece atât timp cât accesul este gestionat de organe profesionale supuse cenzurii majorităţii reprezentanţilor din teritoriu, iar această majoritate are, la un anumit moment, concepţii de permisivitate excesivă a accesului în profesie, aceasta va fi poziţia care va prevala; numai cedarea procedurilor de acces în profesie unui organism independent sub aspect funcţional sau măcar cu o largă autonomie decizională sub acest aspect, ar putea conferi totală credibilitate sistemului de selecţie.

2 Analizând cele petrecute în timpul scurs până în prezent, precum şi starea actuală a profesiei, observăm că problema nu este chiar nouă, fiind o racilă mai veche, observată şi evidenţiată de mari procedurişti. Profesorul E. Herovanu, făcând o analiză generală asupra organizării corpului de avocaţi din România din vremurile sale, menţiona problemele ce decurg din permisivitatea accesului în avocatură: „O chestiune de mare importanţă, pe care nici legile vechi, nici cea actuală n-a atins-o, e cea care priveşte *plethora* avocaţilor, suprapopularea barourilor peste capacitatea activităţii lor normale. Prin independenţa pe care o asigură, prin frumuseţea destinaţiei sale, şi încă prin alte lucruri, desigur, cariera de avocat atrage în fiecare an un număr considerabil de elemente noi. Concurenţa ce decurge, lupta pe care o provoacă, devin o primejdie reală; practica profesională întâmpină dificultăţi tot mai mari; pentru elementul tânăr, mai ales, ea devine o sursă de mari deziluzii şi de suferinţe; şi astfel, în mod fatal, nivelul moral al Corpului scade. Nu e decât timpul de a pune capăt acestei stări de lucruri, de a găsi un remediu echitabil şi practic, care fără a înlătura liberul acces al profesiunii, să împiedice, totuşi, afluenţa aceasta care nu mai poate aduce nimic bun. *Numerus clausus*? Alte condiţii de selecţionare? E de văzut. Problema e pusă" (*E. Herovanu*, Principiile procedurii judiciare, p. 451).

3 În prezent, prin ultima modificare majoră a Legii nr. 51/1995, primirea în avocatură a fost aşezată pe baze ce dau speranţa unei îmbunătăţiri a situaţiei. Cedarea sarcinii organizării examenului de primire în profesie unei instituţii specializate în pregătirea iniţială, Institutul Naţional pentru Pregătirea şi Perfecţionarea Avocaţilor (INPPA), reprezintă o premisă pentru crearea unei forme de selecţie cu standarde unice pentru toate barourile. Desigur, rămâne de văzut dacă acest sistem, introdus foarte târziu, va fi păstrat ca atare şi nu va fi diluat prin „inovaţii" contrare scopului său.

4 **Regula o reprezintă susţinerea unui examen**. De la regula susţinerii examenului pentru intrarea în profesie **au existat** în diferite perioade şi

excepţii, acestea aprobându-se, la cerere, în următoarele situaţii: a) pentru titularul diplomei de doctor în drept; b) pentru cel care până la data primirii în profesia de avocat a îndeplinit funcţia de judecător, procuror, notar public, consilier juridic sau jurisconsult timp de cel puţin 10 ani şi dacă nu i-a încetat activitatea din motive disciplinare care îl fac nedemn pentru profesia de avocat.

Aceste excepţii au fost înlăturate, confirmându-se regula, adică accederea în profesie prin susţinerea unui examen. În prezent, de la aceasta a rămas **o singură excepţie**: *accederea în profesie fără susţinerea unui examen a persoanelor care au deţinut funcţia de judecător la Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie cărora le-a expirat mandatul pentru care au fost numiţi ori, după caz, care au fost eliberaţi din motive neimputabile, precum şi, în aceleaşi condiţii, judecătorii de la instanţele internaţionale.* 5

§2. Organizarea examenului de primire în profesie

Examenul de primire în profesie se organizează în mod obligatoriu, cel puţin o dată pe an. Examenul este anunţat pe pagina web a UNBR cu cel puţin 60 de zile înainte de data susţinerii acestuia. Anunţul cuprinde şi *data examenului de primire în profesie, locul/locurile organizării acestuia, tematica şi bibliografia examenului*. *Metodologia de examinare* stabilită de UNBR va fi adusă la cunoştinţa celor interesaţi cu cel puţin 30 de zile înainte de data examenului, prin afişare pe pagina web a UNBR. 6

Examenul de primire în profesie se organizează, la nivel naţional, de UNBR. Deşi responsabilitatea organizării examenului revine UNBR, desfăşurarea efectivă a acestuia se face în cadrul INPPA. Desfăşurarea examenului trebuie să respecte condiţia legală de a fi *unitar* pe întreg teritoriul ţării. Acest lucru nu împiedică ca, din raţiuni ce ţin de apropierea candidaţilor de locul desfăşurării examenului, să se decidă organizarea examenului în mai multe centre teritoriale ale INPPA, dacă prin aceasta se poate păstra regula unităţii examenului. În acest sens, luând în considerare numărul de candidaţi, a zonelor din care provine majoritatea acestora, precum şi a eficienţei organizării examenului, Consiliul UNBR stabileşte dacă examenul va fi desfăşurat în localitatea sediului central al INPPA şi/sau, după caz, în unul ori mai multe centre teritoriale ale INPPA [art. 33 alin. (3) teza a II-a din Statut]. Caracterul unitar al examenului nu se rezumă numai la locul desfăşurării examenului. Tematica, bibliografia şi metodologia de 7

examinare sunt unice la nivelul UNBR şi se stabilesc de Consiliul UNBR, cu luarea în considerare a propunerilor formulate de INPPA.

8 Comisia permanentă a UNBR desemnează comisia naţională de examinare, ai cărei membri sunt, cu precădere, avocaţi – cadre didactice universitare cu o vechime în profesia de avocat de cel puţin 10 ani. Având în vedere contradicţia dintre art. 17 alin. (4) din lege, care foloseşte sintagma „cu precădere", şi art. 33 alin. (5) din Statutul profesiei, care o foloseşte pe cea de „în majoritate", prin Hotărârea Consiliului UNBR 962/24.05.2014, dată în organizarea examenului din anul 2014, dar care are valoare de principiu, s-a precizat că în comisia naţională de examen vor fi desemnaţi **cu prioritate** avocaţi care sunt şi cadre didactice universitare.

9 Din rândul membrilor comisiei naţionale de examinare, Comisia permanentă a UNBR stabileşte, cu luarea în considerare a propunerilor barourilor, componenţa comisiei teritoriale/comisiilor teritoriale care este/sunt delegată/delegate la centrul/centrele teritorial/teritoriale de examen. De asemenea, Comisia permanentă a UNBR stabileşte materiile la care se organizează probe scrise şi orale şi organizează activitatea de examen. Statutul impune ca examinarea să se facă la 5 materii de examen, din care cel puţin la 3 materii examinarea să fie în scris.

10 Conform regulamentului de organizare a examenului de primire în profesia de avocat, se stabilesc două feluri de examen: unul pentru cei care aspiră la dobândirea calităţii de avocat stagiar şi altul pentru cei care doresc primirea în profesie ca avocaţi definitivi.

11 Examenul pentru primirea în profesia ca avocat stagiar asigură totodată şi admiterea în cadrul INPPA, deoarece pregătirea iniţială în cadrul acestuia este obligatorie pentru toţi avocaţii stagiari. Ambele examene se susţin la următoarele discipline: *organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, drept civil, drept procesual civil, drept penal şi drept procesual penal.* Examenele sunt în formă scrisă şi constau, în prezent, în susţinerea unei probe tip grilă la disciplinele indicate. Testul grilă cuprinde 100 de întrebări din toate materiile de examen, adică câte 20 de întrebări pentru fiecare disciplină. Sunt declaraţi admişi candidaţii care obţin cel puţin 10 puncte la fiecare disciplină în parte şi un punctaj total de cel puţin 70 de puncte.

12 După validarea examenului, Consiliul UNBR dispune primirea în profesie a candidaţilor admişi şi emite **decizia de primire în profesie.**

13 Promovarea examenului de accedere în profesie şi validarea acestuia produce o serie de consecinţe:

a) persoana care a promovat examenul va fi primită în profesie pe baza unei decizii a Consiliului UNBR;

b) în baza *deciziei de primire în profesie* emisă de Consiliul UNBR, cel care a promovat examenul are dreptul să solicite *înscrierea în profesie*. Aceasta se face prin hotărâre a consiliului baroului, prin care se va dispune şi înscrierea în tabloul avocaţilor baroului respectiv; prin urmare, promovarea examenului nu acordă în mod direct şi nemijlocit dreptul de a exercita profesia. Este nevoie de înscrierea în tabloul avocaţilor, pe baza hotărârii consiliului baroului în care va activa respectivul avocat;

c) înainte de înscrierea în tabloul avocaţilor, avocatul trebuie să depună jurământul în faţa consiliului baroului, în forma prevăzută la art. 22 din Legea nr. 51/1995: *„Jur să respect şi să apăr Constituţia şi legile ţării, drepturile şi libertăţile omului şi să exercit profesia de avocat cu cinste şi demnitate. Aşa să-mi ajute Dumnezeu!"*; jurământul poate fi depus şi fără formula religioasă. În acest caz, jurământul va începe cu formula: *„Jur pe onoare şi conştiinţă!"*;

d) înainte de înscrierea în tabloul avocaţilor, solicitantul trebuie să depună declaraţia prevăzută la art. 5 alin. (1) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 293/2008;

e) cei care, la data emiterii *deciziei de primire în profesie* îndeplineau o calitate incompatibilă cu profesia de avocat, dacă nu fac dovada că au renunţat la funcţia sau calitatea care generează starea de incompatibilitate, vor fi înscrişi pe tabloul avocaţilor incompatibili.

Art. 18

(1) La începutul exercitării profesiei avocatul efectuează în mod obligatoriu un stagiu de pregătire profesională cu durata de 2 ani, timp în care are calitatea de avocat stagiar.

(2) Condiţiile efectuării stagiului, drepturile şi obligaţiile avocatului stagiar, ale avocatului îndrumător, precum şi ale baroului faţă de aceştia sunt reglementate prin statutul profesiei.

(3) În perioada stagiului, cu acordul avocatului îndrumător, avocaţii stagiari pot urma cursuri de masterat, care sunt luate în considerare la aprecierea formării profesionale iniţiale, în condiţiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

(4) Stagiul se suspendă în caz de lipsă motivată din profesie ori în caz de încetare a îndrumării profesionale fără culpa avocatului stagiar. Perioada de stagiu anterior efectuată se socotește pentru îndeplinirea stagiului.

(5) După efectuarea stagiului avocatul stagiar va susține examenul de definitivare.

(6) Avocatul stagiar respins de trei ori la examenul de definitivare va fi exclus din profesie.

Corelații legislative: art. 288-308 din Statut

Sumar

§1. Obligația avocatului stagiar de a efectua un stagiu de pregătire profesională 92
§2. Excepții de la obligativitatea efectuării stagiului de formare profesională 93
§3. Contractul de formare profesională inițială 94
3.1. Obligațiile formei de exercitare cu care avocatul stagiar încheie contractul de formare profesională inițială 95
3.2. Obligațiile avocatului stagiar 96
§4. Suspendarea stagiului de formare profesională 96
4.1. În caz de lipsă motivată din profesie ori în caz de încetare a îndrumării profesionale fără culpa avocatului stagiar 96
4.2. În cazurile prevăzute pentru suspendarea calității de avocat 97
4.3. Dacă, din orice motive obiective, încetează îndrumarea avocatului titular 97
§5. Obligația avocatului stagiar de a urma un program de formare profesională 97

Comentariu

§1. Obligația avocatului stagiar de a efectua un stagiu de pregătire profesională

1 Numărul cel mai ridicat de primiri în profesie se înregistrează în categoria celor proaspăt licențiați în drept. Ei reprezintă sursa principală pentru împrospătarea corpului profesional al avocaților. Aceștia, la începutul exercitării profesiei, efectuează în mod obligatoriu un stagiu de pregătire profesională cu durata de 2 ani, timp în care au calitatea de avocat stagiar.

2 Stagiul este definit de normele statutare ca fiind perioada parcursă la începutul exercitării profesiei și are ca scop pregătirea și formarea profesională inițială a avocatului în vederea obținerii titlului profesional de avocat definitiv.

În perioada stagiului, avocatul are titlul profesional de „avocat stagiar", 3
sub care este înscris în Tabloul avocaților cu drept de exercitare a profesiei.

În afara excepțiilor prevăzute expres de lege, stagiul este **obligatoriu** 4
și efectiv. Consiliul baroului trebuie să urmărească dacă, în perioada stagiului, avocatul beneficiază de îndrumarea profesională necesară formării profesionale inițiale și dacă urmează cursurile de formare inițială în forma instituționalizată a INPPA.

§2. Excepții de la obligativitatea efectuării stagiului de formare profesională

În cazul anumitor categorii de persoane, legiuitorul a apreciat că expe- 5
riența profesională dovedită în alte funcții sau calități este suficientă pentru ca, odată primite în profesia de avocat, să fie scutite, în tot sau în parte, de obligativitatea formării profesionale inițiale din timpul stagiului, conferindu-le direct titlul profesional de avocat definitiv. Trebuie reținut că aceste persoane nu sunt scutite de examenul de primire în profesia de avocat, ci numai de cel de dobândire a titlului profesional de avocat definitiv. Fac excepție judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție cărora le a expirat mandatul pentru care au fost numiți ori, după caz, care au fost eliberați din motive neimputabile, precum și judecătorii de la instanțele internațional, care sunt scutiți și de examenul de primire în profesie.

Există posibilitatea primirii în profesia de avocat, fără obligația 6
îndeplinirii stagiului, în cazul următoarelor categorii de persoane:

- cei care, până la data susținerii examenului de primire în profesie, au îndeplinit funcția de judecător, procuror, notar public, consilier juridic sau jurisconsult timp de 5 ani, cu condiția promovării examenului de definitivat în profesia din care provin;
- cei care, timp de 5 ani neîntrerupți, au îndeplinit funcții de specialitate juridică, prevăzute ca atare în organigrama Parlamentului, Administrației Prezidențiale, Guvernului, Curții Constituționale, Avocatului Poporului, Curții de Conturi și a Consiliului Legislativ;
- avocatul stagiar care a exercitat cel puțin un mandat de parlamentar, primar, viceprimar, președinte de consiliu județean sau vicepreședinte de consiliu județean, care dobândește, la cerere, calitatea de avocat definitiv. Se observă că, spre deosebire de celelalte două situații, această ipoteză are în vedere numai situația celui care fiind avocat stagiar, în timpul stagiului, începe exercițiul unui mandat de parlamentar, primar, viceprimar,

preşedinte de consiliu judeţean sau vicepreşedinte de consiliu judeţean. În acest caz, scutirea de stagiu este parţială, deoarece până la data primirii respectivului mandat este de presupus că avocatul a parcurs o parte din stagiu. Diferit de celelalte două situaţii, în cazul acesta scutirea de stagiu este supusă analizei în cadrul unei proceduri de verificare. Solicitantul îşi susţine cererea în cadrul unui interviu organizat, în acest sens, de barou. Din comisia de interviu fac parte decanul sau prodecanul baroului, care prezidează comisia, precum şi 2 consilieri desemnaţi de consiliul baroului, dintre care unul îndeplineşte calitatea de secretar. La interviu sunt verificate în prealabil înscrisurile depuse de solicitant împreună cu cererea şi, dacă este cazul, se solicită lămuriri suplimentare privitoare la acestea. Dacă dosarul este considerat complet, se evaluează aptitudinile solicitantului prin prisma exigenţelor profesionale cărora trebuie să le răspundă avocaţii definitivi. În cazul în care se constată necesitatea completării dosarului solicitantului cu alte înscrisuri relevante, interviul este reprogramat pentru o dată care nu va putea depăşi 15 zile de la data primului interviu, caz în care verificarea aptitudinilor solicitantului este amânată pentru această din urmă dată. Interviul poate fi reprogramat o singură dată. Desfăşurarea interviului este consemnată într-un proces-verbal întocmit de secretarul comisiei. În termen de 30 de zile de la data interviului, consiliul baroului pronunţă o hotărâre motivată, pe care o comunică UNBR, împreună cu copia procesului-verbal încheiat cu prilejul interviului. Hotărârea poate fi atacată în termen de 15 zile de la comunicare la Consiliul UNBR [art. 294 alin. (5) şi (6) din Statut].

§3. Contractul de formare profesională iniţială

7 Pentru a fi înscris în Tabloul avocaţilor stagiari cu drept de exercitare a profesiei, avocatul stagiar trebuie să înregistreze la barou un contract de formare profesională iniţială, care poate îmbrăca forma unui contract de colaborare profesională sau a unui contract de salarizare în interiorul profesiei, încheiat cu una din formele de exercitare a profesiei organizate conform Legii nr. 51/1995. Prin respectivul contract, forma de exercitare a profesiei îşi asumă obligaţii faţă de stagiar, iar prin înregistrarea acestuia îşi asumă obligaţii şi faţă de organele profesiei. Contractul prevede condiţiile de lucru specifice raporturilor de muncă dintre forma de exercitare a profesiei şi stagiar, dar dincolo de acestea sunt esenţiale următoarele prevederi cu caracter particular.

3.1. Obligaţiile formei de exercitare cu care avocatul stagiar încheie contractul de formare profesională iniţială

Faţă de stagiar, *forma de exercitare a profesiei îşi asumă obligaţia* de 8
a asigura cel puţin venitul minim garantat pe economia naţională (apreciat de Statut ca fiind *venit echitabil*), distinct de veniturile ocazionale ale avocatului stagiar asigurate din asistenţa judiciară pentru care a fost desemnat de serviciul de asistenţă judiciară al baroului. Neîndeplinirea de către avocatul care asigură îndrumarea profesională a obligaţiilor de îndrumare şi de asigurare a venitului minim garantat, constituie *abatere disciplinară gravă.* Distinct de răspunderea disciplinară, consiliul baroului poate decide şi interzicerea de a mai încheia contracte de formare profesională pentru o perioadă de la unu la 5 ani.

Faţă de barou, *forma de exercitare a profesiei se angajează* la 9
următoarele:

a) să asigure executarea contractului de formare profesională iniţială, printr-un avocat îndrumător anume desemnat, fiind obligată să îl informeze pe decan, în scris, asupra oricărei cauze de încetare a îndrumării; îndrumarea se va realiza conform hotărârilor adoptate de Consiliul UNBR, pe baza propunerilor formulate de INPPA. Avocaţii pot acorda îndrumare profesională numai avocaţilor stagiari înscrişi în baroul din care ei fac parte. Avocatul îndrumător trebuie să aibă reputaţie profesională neştirbită şi o vechime de cel puţin 6 ani în calitatea de avocat definitiv. Dacă, din orice motive, pe perioada stagiului, avocatul definitiv care încheie contractul de formare profesională iniţială nu îşi îndeplineşte obligaţiile asumate, consiliul baroului îi solicită să depună un raport motivat asupra situaţiei intervenite. În cazul în care se constată că avocatul, cu rea-credinţă, nu şi-a îndeplinit obligaţiile asumate prin contractul încheiat cu avocatul stagiar, consiliul baroului iniţiază procedura disciplinară;

b) să asigure plata contribuţiei la fondul de formare profesională necesară pentru îndeplinirea atribuţiilor prevăzute de lege şi statut pentru asigurarea formarii profesionale iniţiale în cadrul INPPA;

c) să permită participarea avocatului stagiar la formele de pregătire profesională iniţială organizate în cadrul INPPA, cu respectarea programului stabilit de INPPA pentru acestea.

Dacă, din orice motive, pe perioada stagiului, avocatul definitiv care 10
încheie contractul de formare profesională iniţială nu îşi îndeplineşte obligaţiile asumate, consiliul baroului îi solicită să depună un raport motivat

asupra situației intervenite. În cazul în care se constată că avocatul, cu rea-credință, nu și-a îndeplinit obligațiile asumate prin contractul încheiat cu avocatul stagiar, consiliul baroului va declanșa procedura disciplinară împotriva sa.

3.2. Obligațiile avocatului stagiar

11 În replică, avocatul stagiar *are următoarele îndatoriri*:

a) să își perfecționeze pregătirea profesională teoretică și să își însușească tehnica de practică avocațială;

b) să participe la toate conferințele de stagiu organizate de consiliul baroului, să pregătească în scris subiectele conferințelor și lucrările avocațiale repartizate de coordonatorul conferințelor de stagiu;

c) să efectueze lucrările avocațiale repartizate de avocatul îndrumător și de serviciul de asistență judiciară al baroului;

d) să participe la toate manifestările profesionale la care este convocat de către organele de conducere ale profesiei;

e) să desfășoare o activitate efectivă în profesie și să anunțe în scris orice motiv de suspendare a stagiului.

f) să urmeze cursurile de pregătire și perfecționare profesională organizate de INPPA, să îndeplinească îndatoririle ce decurg din această calitate și să respecte contractul de formare profesională încheiat cu INPPA.

12 Pe durata stagiului, avocatul este supus regulilor deontologice și statutare aplicabile oricărui avocat. Totuși, *capacitatea profesională a stagiarului este limitată*: el poate pune concluzii numai la judecătorie, dar poate asista sau reprezenta partea în fața organelor de urmărire penală, a autorităților cu atribuții jurisdicționale, a notarilor publici și a executorilor judecătorești, a organelor administrației publice, a instituțiilor și a altor persoane juridice.

§4. Suspendarea stagiului de formare profesională

13 Am arătat că durata stagiului este de 2 ani și că acesta trebuie urmat *efectiv*. Legea prevede cazurile și condițiile în care *stagiul se suspendă*:

4.1. În caz de lipsă motivată din profesie ori în caz de încetare a îndrumării profesionale fără culpa avocatului stagiar [art. 18 alin. (4)]

14 Prin lipsă *motivată din profesie* se înțelege situația în care avocatul stagiar nu își poate exercita efectiv stagiul timp de cel puțin 30 de zile

consecutive, din motive de sănătate, atestate cu acte medicale relevante, sau ca urmare a unor acte de autoritate emise de organele competente ale statului, intervenite în legătură cu obligațiile cetățenești ale avocatului stagiar și independent de culpa acestuia. Stagiul nu se suspendă în perioada în care avocatul stagiar urmează o formă de pregătire și perfecționare profesională la o instituție de învățământ superior (cursuri cu frecvență), dacă forma de exercitare a profesiei cu care stagiarul se află în raporturi contractuale profesionale atestă baroului acordul pentru frecventarea cursurilor și se obligă să garanteze plata contribuțiilor și taxelor prevăzute de lege în contul și pentru avocatul stagiar pe perioada cursurilor.

4.2. În cazurile prevăzute pentru suspendarea calității de avocat

Trebuie precizat că, în situația în care un avocat stagiar devine incom- 15
patibil, acesta nu poate fi înscris în tabloul avocaților incompatibili și nu îi poate fi ridicată incompatibilitatea decât dacă avocatul care s-a obligat să asigure formarea profesională inițială este de acord cu suspendarea stagiului și cu executarea contractului inițial după ridicarea incompatibilității. În caz contrar, avocatul stagiar devenit incompatibil trebuie să prezinte un nou contract de colaborare pentru formare profesională inițială cu un avocat care îndeplinește condițiile legale de competență profesională apt a asigura, prin îndrumare, formarea profesională inițială.

4.3. Dacă, din orice motive obiective, încetează îndrumarea avocatului titular

În acest caz, toate obligațiile impuse de lege, de Statutul profesiei și de 16
hotărârile consiliului privind îndrumarea avocatului stagiar sunt preluate de către un alt avocat, iar consiliul baroului sprijină avocatul stagiar pentru a-și găsi un îndrumător. Până la găsirea altui îndrumător, *stagiul se suspendă*. Suspendarea stagiului este decisă de consiliul baroului.

§5. Obligația avocatului stagiar de a urma un program de formare profesională

Pe durata stagiului, avocatul are obligația de a urma un program de 17
formare profesională. Această îndatorire are ca obiectiv principal familiarizarea avocatului aflat la început de carieră cu problemele de organizare, funcționare și deontologie ale profesiei, însușirea practicilor și deprinderilor

specifice profesiei de avocat şi consolidarea cunoştinţelor teoretice şi de jurisprudenţă a instanţelor naţionale şi europene. Stagiul are ca obiectiv principal trecerea de la pregătirea de tip universitar, axată în principal pe cunoaşterea teoretică, la cea de tip profesional-aplicativ, bazată pe întocmirea de lucrări cu pronunţat caracter practic, specifice profesiei (de exemplu, cereri de chemare în judecată, întâmpinări, redactări de contracte sau alte acte cu conţinut juridic, note de probe, strategii de construire şi conducere a unui proces etc.).

18 Pregătirea profesională iniţială se desfăşoară în două **forme**:

- prin activitatea din cadrul formei de exercitare a profesiei cu care a încheiat un contract de formare profesională, sub coordonarea avocatului îndrumător;

- prin urmarea cursurilor INPPA, perioada în care avocatul stagiar urmează cursurile INPPA fiind inclusă în durata stagiului.

19 Cele două forme de pregătire profesionale sunt cumulative şi obligatorii. Statutul profesiei de avocat mai reglementează şi o formă de pregătire profesională iniţială cu caracter complementar – conferinţele de stagiu organizate de barou. Conferinţa de stagiu cuprinde: expuneri asupra problemelor juridice, studiul doctrinei juridice şi al practicii judiciare, lucrări avocaţiale scrise, dezbateri de speţe. Aceasta a fost forma tradiţională de pregătire iniţială a avocaţilor stagiari, constituind mult timp singura formă de pregătire instituţionalizată a stagiarilor şi având rolul de a completa formarea profesională pe care aceştia o primeau de la avocaţii îndrumători, în cadrul formelor de exerciţiu a profesiei. În cele din urmă, s-a impus forma de pregătire în cadrul INPPA, care a devenit obligatorie. A rămas totuşi reglementat şi sistemul conferinţelor de stagiu, însă, chiar şi în privinţa acestora, s-a stipulat că ele se desfăşoară pe baza unui program aprobat anual de INPPA (art. 300 din Statut).

20 Reprezintă o caracteristică a profesiei de avocat aceea că formarea profesională iniţială trebuie să se desfăşoare concomitent cu exerciţiul profesiei. Dacă auditorii de justiţie, cursanţi ai Institutului Naţional al Magistraturii, dobândesc calitatea de judecători şi procurori stagiari numai după absolvirea acestui Institut, în avocatură stagiarul are calitatea de avocat încă de la data înscrierii sale în tabloul avocaţilor şi nu poate începe şi absolvi cursurile INPPA decât în condiţiile în care are înregistrat la barou un contract de formare profesională cu una din formele de exercitare a profesiei. În acelaşi timp, pregătirea făcută în cadrul cabinetului sau

societăţii cu care are contract nu este suficientă, fiind obligatorie şi urmarea cursurilor INPPA.

Avocatul stagiar care urmează cursurile de pregătire şi perfecţionare profesională organizate de INPPA este obligat să îndeplinească şi îndatoririle ce decurg din această calitate şi să respecte contractul de formare profesională încheiat cu INPPA. Absenţa repetată de la cursurile INPPA, precum şi orice alte acte de încălcare a Statutului şi regulamentului acestuia conduc la exmatricularea avocatului stagiar. Exmatricularea din cadrul INPPA reprezintă o *abatere disciplinară gravă*, care conduce la *pierderea calităţii de avocat stagiar*. Soluţia este logică, deoarece exmatricularea presupune imposibilitatea de a susţine examenul de absolvire. Or, **examenul de absolvire a cursurilor INPPA este, în principiu, singura formă de dobândire a titlului de avocat definitiv**. Fără posibilitatea de definitivare din profesie, rămânerea în profesie nu îşi are rostul, stagiatura fiind o situaţie de provizorat care nu se poate permanentiza. 21

Cursurile INPPA se desfăşoară în localitatea sediului central (Bucureşti), în centrele teritoriale ale acestuia sau, în mod excepţional, în altă localitate hotărâtă de către conducerea INPPA. Centrele teritoriale ale INPPA pot fi organizate şi menţinute potrivit Statutului INPPA, pentru mai buna desfăşurare a activităţii INPPA în teritoriu şi apropierii avocaţilor stagiari de instituţia responsabilă de formarea profesională iniţială. Centrele teritoriale nu au personalitate juridică şi reprezintă puncte de activitate ale INPPA. În prezent, în cadrul INPPA funcţionează 6 centre teritoriale la: Braşov, Cluj, Craiova, Galaţi, Iaşi şi Timişoara. Sistemul centrelor teritoriale este de natură să pună probleme în realizarea unei pregătiri unitare pentru toţi avocaţii stagiari, dar el s-a impus faţă de numărul mare de avocaţi stagiari, faţă de costurile deosebite pe care le-ar fi presupus deplasarea tuturor stagiarilor în Bucureşti şi faţă de faptul că pregătirea în cadrul INPPA se desfăşoară în paralel cu activitatea din cadrul formelor de exercitare a profesiei. Există un sistem de arondări a avocaţilor din barouri pe centre teritoriale ale INPPA. Principiul arondării este următorul: 22

- avocaţii stagiari înscrişi în barourile din raza teritorială a Curţii de Apel Bucureşti urmează cursurile în cadrul structurii centrale a INPPA;
- ceilalţi avocaţi stagiari urmează cursurile în cadrul centrelor teritoriale, pe baza principiului proximităţii, în raport cu acest principiu făcându-se arondarea. Trebuie reţinut că arondarea la un anumit centru teritorial nu se face individual, ci la nivel de barou, fiind obligatorie pentru toţi avocaţii stagiari înscrişi în baroul respectiv;

- orice avocat stagiar, indiferent de baroul în care este înscris, are dreptul să solicite înscrierea şi să urmeze cursurile desfăşurate în cadrul structurii centrale a INPPA, deoarece competenţa teritorială a acestuia se întinde pe întreg teritoriul ţării. Prin urmare, centrele teritoriale reprezintă o opţiune creată în scopul facilităţii apropierii stagiarului de locul în care se desfăşoară pregătirea profesională iniţială. Stagiarul poate renunţa la acest beneficiu, în cazul în care îşi asumă dificultăţile pe care le-ar presupune urmarea cursurilor în Bucureşti. Sunt cazuri în care conducerea unor barouri a optat pentru pregătirea stagiarilor în cadrul structurii centrale a INPPA, cu toate că principiul proximităţii conducea către centrul teritorial cel mai apropiat. Este o soluţie statutară, deoarece, aşa cum am arătat, numai competenţa centrelor este limitată teritorial, structura centrală acoperind întreaga suprafaţă a ţării.

23 Cursurile INPPA se desfăşoară conform unei programe unitare, structura cursurilor şi sistemul de evaluare finală stabilite de INPPA fiind unice, aplicabile deopotrivă şi în centrele teritoriale. Cursurile organizate de INPPA se întind pe durata celor 2 ani de stagiu, însă programarea se face pe module, cu pauze suficient de mari pentru a permite cursanţilor să îşi desfăşoare activitatea şi în cadrul cabinetelor sau societăţilor cu care au încheiat contracte de colaborare. Pe de altă parte, aşa cum am mai arătat, este o obligaţie profesională a titularilor respectivelor cabinete şi societăţi să nu împiedice în niciun fel prezenţa avocaţilor stagiari la cursurile INPPA. Modulele organizate în *anul I de stagiu* au ca scop familiarizarea stagiarilor cu aspectele de etică şi organizare profesională, precum şi dobândirea unor cunoştinţe ori formare a unor aptitudini necesare în exerciţiul profesiei şi care nu formează obiectul principal de preocupare în cadrul programelor universitare (*organizarea instanţelor şi parchetelor; tehnici de argumentare juridică; metodologia actului juridic şi judiciar*). Modulele organizate în *anul II de stagiu* au ca obiectiv asigurarea: a) unui standard de competenţe generale în domeniile fundamentale ale dreptului prin: cunoaşterea noutăţilor legislative în domeniile ce fac obiectul tematicii; cunoaşterea practicii judiciare în domeniile relevante; perfecţionarea tehnicilor de redactare a actelor juridice şi judiciare; dezvoltarea gândirii juridice specifice activităţii de avocat; b) unui standard de competenţe în domeniul dreptului European prin informarea asupra: structurii instituţiilor europene şi competenţelor acestora, jurisprudenţei CEDO, jurisprudenţei CJUE şi dreptului european al muncii. Accentul pregătirii cade asupra studiului individual, formatorii INPPA stabilind numai direcţiile de studiu, bibliografia relevantă şi temele

de lucru. Întreaga activitate de lucru a stagiarilor de anul II se evidențiază în caietul de lucrări profesionale, care reprezintă principalul instrument de evidență a activității de pregătire inițială a avocatului stagiar aflat în *anul II de stagiu*. Caietul de lucrări profesionale cuprinde temele indicate de către formatorii INPPA care asigură îndrumarea cursanților în domeniile ce fac obiectul tematicii. În spiritul îmbinării pregătirii profesionale acordate în cadrul formelor de exercitare a profesiei cu cea acordată în cadrul INPPA, caietul de lucrări profesionale, semnat și de avocatul îndrumător, este predat Institutului înaintea sesiunii de examen. Așa cum vom arăta, el constituie baza problemelor ridicate în cadrul colocviului susținut în cadrul examenului de absolvire a INPPA.

După parcurgerea modulelor de pregătire din cadrul INPPA, avocatul stagiar susține examenul de absolvire a INPPA. Promovarea examenului conferă titlul profesional de avocat definitiv. 24

Art. 19

Activitatea unui avocat stagiar poate fi îndrumată numai de avocați definitivi cu o vechime de cel puțin 6 ani în această calitate și care se bucură de o reputație profesională neștirbită.

Corelații legislative: art. 296 din Statut

Comentariu

Pentru a îndeplini calitatea de îndrumător, Legea nr. 51/1995 prevede două condiții cumulative: *a)* vechimea în profesie de cel puțin 6 ani de la definitivare și *b)* o reputație profesională neștirbită. În ceea ce privește condiția legată de vechime, se remarcă faptul că legea cere ca vechimea să fie în calitatea de avocat definitiv. În ceea ce privește condiția reputației neștirbite, Legea nr. 51/1995 nu oferă criterii de determinare a acesteia. Aprecierea rămâne la nivelul consiliului baroului din care face parte respectivul avocat. Se presupune că un criteriu obiectiv îl poate reprezenta absența oricărei sancțiuni disciplinare. 1

Pe lângă condițiile impuse de lege pentru ca un avocat să poată oferi îndrumare profesională, Statutul profesiei impune și alte condiții: avocatul *îndrumător să fie titular al unui cabinet individual sau avocat asociat*; să aibă achitate la zi taxele și contribuțiile către barou și C.A.A.; să fie titular al unui contract de asigurare profesională. 2

3 Consiliul baroului poate stabili numărul de contracte de colaborare profesională sau de salarizare în interiorul profesiei pentru formarea profesională inițială care pot fi încheiate de un avocat.

4 Avocații pot acorda îndrumare profesională numai avocaților stagiari înscriși în baroul din care ei fac parte.

Art. 20

(1) Calitatea de avocat definitiv se dobândește în baza unui examen organizat de UNBR, anual și la nivel național, potrivit prezentei legi și Statutului profesiei de avocat sau prin promovarea examenului de absolvire a Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților, în condițiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

(2) Examenul de definitivare se susține în cadrul Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților și se desfășoară în mod unitar, pe centre teritoriale, având la bază o metodologie elaborată și aprobată de Consiliul UNBR.

(3) Tematica examenului de definitivare este unică la nivelul UNBR, iar selectarea subiectelor se face de comisia națională de examen.

(4) Comisia națională de examen este formată, cu precădere, din avocați – cadre didactice universitare, care au minimum 10 ani vechime în profesie. Desemnarea acesteia se face de Comisia permanentă a UNBR, la propunerea barourilor.

(5) Cel care a promovat examenul de primire în profesia de avocat și care până la data susținerii examenului de primire în profesia de avocat a îndeplinit funcția de judecător, procuror, notar public, consilier juridic sau jurisconsult timp de 5 ani, dobândește calitatea de avocat definitiv, fără susținerea examenului de definitivare prevăzut la alin. (1), cu condiția promovării examenului de definitivat în profesia din care provine.

(6) Dispozițiile alin. (5) se aplică și persoanelor care au promovat examenul de intrare în profesia de avocat și care au îndeplinit funcții de specialitate juridică în aparatul Parlamentului, Administrației Prezidențiale, Guvernului, Curții Constituționale, Avocatului Poporului, Curții de Conturi și Consiliului Legislativ timp de 5 ani neîntrerupți.

(7) Avocatul stagiar care a exercitat cel puțin un mandat de parlamentar, primar, viceprimar, președinte de consiliu județean sau vicepreședinte de consiliu județean, dobândește la cerere calitatea de avocat definitiv.

(8) Avocații – foști judecători nu pot pune concluzii la instanțele unde au funcționat, iar foștii procurori și cadrele de poliție nu pot acorda asistență juridică la unitatea de urmărire penală la care și-au desfășurat activitatea, timp de 5 ani de la încetarea funcției respective.

***Corelații legislative:** art. 305-310 din Statut*

Sumar

§1. Dobândirea calităţii de avocat definitiv 103
§2. Efectele dobândirii titlului de avocat definitiv 105
§3. Interdicţii 105

Comentariu

§1. Dobândirea calităţii de avocat definitiv

Aparent, sunt reglementate două modalităţi de dobândire a titlului de avocat definitiv. Potrivit legii, dobândeşte calitatea de avocat definitiv avocatul stagiar care a promovat examenul de definitivare, precum şi avocatul care a promovat examenul de absolvire a INPPA. Această prevedere are însă caracter tranzitoriu, deoarece după intrarea în vigoare a noii modificări a legii, intervenită în anul 2010, toţi avocaţii stagiari au fost obligaţi să frecventeze cursurile INPPA, ceea ce presupune că examenul de definitivat a fost înlocuit cu cel de absolvire a cursurilor INPPA. Evident, pentru cei care erau avocaţi stagiari la data intrării în vigoare a legii care a instituit obligativitatea urmării cursurilor INPPA, a subzistat dreptul de a susţine examenul de definitivat. În prezent, aceste situaţii tranzitorii s-au epuizat. Examenul de definitivat nu se mai organizează, singura formă de dobândire a titlului profesional de avocat definitiv fiind promovarea examenului organizat la finalizarea pregătirii în cadrul INPPA, urmând a ne ocupa numai de acesta din urmă. 1

Examenul de absolvire a INPPA se desfăşoară în fiecare an, la data şi locul stabilite de Consiliul de conducere al INPPA. Pentru centrele teritoriale ale INPPA, locul desfăşurării examenului este stabilit la propunerea respectivelor centre teritoriale. Proba scrisă se desfăşoară la aceeaşi dată şi oră pentru INPPA şi centrele teritoriale ale acestuia. Examenul constă în susţinerea a două probe: 2

a) Proba orală (colocviu) se susţine la toate disciplinele urmate în cadrul cursurilor de pregătire profesională iniţială din anul II de stagiu. În cadrul probei se urmăreşte cu precădere, relevarea capacităţii candidaţilor de a aplica în practică cunoştinţele teoretice dobândite, a abilităţilor lor de analiză şi sinteză. Dezbaterile în cadrul probei orale au la bază lucrările profesionale pe care stagiarii le-au pregătit în cursul perioadei de pregătire profesională. La fiecare probă orală, candidaţii sunt apreciaţi cu 3

calificativele *„admis"* sau *„respins"*. Proba orală are caracter eliminatoriu. Nepromovarea la o singură disciplină atrage pierderea întregului examen;

4 *b) Proba scrisă (test de verificare a cunoștințelor)* se susține la disciplinele organizarea și exercitarea profesiei de avocat, drept civil, drept procesual civil, drept penal, drept procesual penal. La proba scrisă participă numai avocații care au obținut calificativul *„admis"* la toate disciplinele din cadrul probei orale. Proba scrisă constă în rezolvarea unor cazuri practice cuprinse într-un chestionar compus din câte 10 speţe pentru fiecare materie de examen, în total 50 de cazuri practice. Fiecărei întrebări îi corespund mai multe variante de răspuns, din care una sau două pot fi corecte, existând și posibilitatea ca nicio variantă să nu fie corectă. Rezultatul la proba scrisă este exprimat într-un calificativ – „nesatisfăcător – NS", „satisfăcător – S", „bine – B" și „foarte bine – FB". Potrivit regulamentului de examen, calificativele la proba scrisă se acordă în funcție de numărul de răspunsuri corecte, după cum urmează: 1-30 răspunsuri corecte = nesatisfăcător (NS); 31-37 răspunsuri corecte = satisfăcător (S); 38-44 răspunsuri corecte = bine (B); 45-50 răspunsuri corecte = foarte bine (FB). Sunt declarați respinși la examen candidații care au obținut calificativul „nesatisfăcător – NS".

5 Validarea rezultatelor examenului de absolvire a INPPA, inclusiv a celui desfășurat în cadrul centrelor teritoriale, se face de către Consiliul de Conducere al INPPA. Soluția se desprinde din interpretarea art. 310 alin. (1) și (3) din Statutul profesiei. Potrivit alin. (1) *„rezultatele examenului* (de definitivat – *n.n.*) *vor fi comunicate, spre validare, Comisiei permanente a UNBR. INPPA va comunica, în mod corespunzător, rezultatele examenului de absolvire"*, iar alin. (3) prevede că *„în baza rezultatelor examenului de definitivare, validate potrivit dispozițiilor alin. (1) sau, după caz, a rezultatelor examenului de absolvire comunicate de INPPA* (...)". Este evident că validarea de către Comisia permanentă a UNBR se referă numai la examenul de definitivat (inexistent în prezent), validarea examenului de absolvire a INPPA fiind o chestiune internă a acestei instituții. Prin raportare la Statutul INPPA, singurul organ cu atribuții de validare a examenului este Consiliul INPPA, potrivit prevederilor regulamentului de examen. În baza rezultatelor examenului de absolvire comunicate de INPPA, Comisia permanentă a UNBR emite hotărârea de constatare a calității de avocat definitiv, pe care o comunică barourilor în vederea efectuării înscrierii în tabloul avocaților definitivi și o publică

pe pagina web a UNBR. Data dobândirii titlului profesional de avocat definitiv este considerată data împlinirii termenului stagiului (doi ani de la data înscrierii în tabloul avocaţilor), chiar dacă promovarea examenului de absolvire a INPPA are loc înainte sau după această dată. Exerciţiul efectiv al drepturilor şi obligaţiilor aferente acestui titlu profesional poate avea loc numai cu începere de la data emiterii hotărârii Comisiei permanente a UNBR de constatare a calităţii de avocat definitiv.

Avocaţii stagiari declaraţi respinşi sau care nu s-au prezentat la examenul 6
de absolvire a INPPA sunt înscrişi din oficiu pentru următoarea sesiune a examenului de absolvire a INPPA. Avocatul stagiar respins sau care nu s-a prezentat la trei sesiuni ale examenului de absolvire a INPPA este exclus din profesie.

§2. Efectele dobândirii titlului de avocat definitiv

Dobândirea titlului de avocat definitiv produce efecte semnificative în 7
planul Statutului profesional al avocatului:

- avocatul definitiv are dreptul să devină titularul unei forme de exercitare a profesiei (titular al unui cabinet individual, cabinet asociat ori asociat într-o societate civilă profesională/societate profesională cu răspundere limitată;
- avocatul definitiv are dreptul să pună concluzii la toate instanţele, cu excepţia Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie şi Curţii Constituţionale, unde va putea pune concluzii numai după împlinirea unei vechimi neîntrerupte în profesie de cel puţin 5 ani de la definitivare;
- începe să curgă termenul de 6 ani necesar dobândirii dreptului de a acorda îndrumare profesională unui avocat stagiar.

§3. Interdicţii

8

Sunt instituite următoarele interdicţii:

- avocaţii – foşti judecători nu pot pune concluzii la instanţele unde au funcţionat, timp de 5 ani de la încetarea funcţiei deţinute. Prin instanţe, în înţelesul legii, se înţelege: judecătoriile, tribunalele, tribunalele specializate, curţile de apel, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie şi Curtea Constituţională, inclusiv instanţele militare la care avocaţii au funcţionat ca judecători, indiferent de secţia la care au funcţionat. În cazul în care, avocatul a funcţionat ca judecător la mai multe instanţe, interdicţia operează pentru

fiecare instanţă şi se calculează distinct de la data încetării activităţii la instanţa respectivă. Aceeaşi interdicţie se aplică şi magistraţilor-asistenţi de la Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie şi de la Curtea Constituţională, executorilor judecătoreşti, grefierilor şi personalului auxiliar al instanţelor judecătoreşti şi al Curţii Constituţionale (art. 39 din Statut);

- avocaţii foşti procurori şi cadre de poliţie nu pot acorda asistenţă juridică la organul de urmărire penală la care şi-au desfăşurat activitatea timp de 5 ani de la încetarea funcţiei respective. În cazul în care avocatul fost procuror sau cadru de poliţie a funcţionat şi în calitate de judecător, interdicţia priveşte atât instanţele, cât şi organele de urmărire penală, pentru fiecare dintre acestea, durata fiind calculată în mod corespunzător. Aceeaşi interdicţie se aplică avocaţilor foşti procurori, cu privire la dreptul de a pune concluzii la instanţele corespunzătoare parchetului în care au funcţionat. Dispoziţiile referitoare la interdicţii se aplică şi personalului auxiliar al organelor de urmărire penală.

Art. 21

(1) Profesia de avocat nu poate fi exercitată la instanţele, precum şi la parchetele de pe lângă acestea, inclusiv la Direcţia Naţională Anticorupţie, Direcţia de Investigare a Infracţiunilor de Criminalitate Organizată şi Terorism, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie sau la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, unde soţul avocatului sau ruda ori afinul său până la gradul al treilea inclusiv îndeplineşte funcţia de judecător sau procuror, indiferent de secţia, direcţia, serviciul sau biroul în care îşi desfăşoară activitatea.

(2) Dispoziţiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător şi avocatului al cărui soţ, rudă ori afin până la gradul al treilea inclusiv îndeplineşte funcţia de judecător la Curtea Constituţională ori funcţia de judecător financiar, consilier de conturi sau procuror financiar la instanţele Curţii de Conturi.

(3) Dispoziţiile alin. (1) nu se aplică cabinetului asociat, societăţii civile sau societăţii profesionale cu răspundere limitată în care este asociat ori angajat cel căruia i se aplică interdicţia menţionată la alin. (1) şi (2).

(4) Dispoziţiile alin. (1) şi (2) se aplică şi avocatului titular, avocatului asociat, avocatului colaborator sau salarizat în cadrul profesiei, care se foloseşte de forma de organizare profesională ori de raporturile de conlucrare profesională stabilite în condiţiile legii în scopul eludării acestor interdicţii.

Corelaţii legislative: art. 41 alin. (2), art. 42 din Statut

Comentariu

Prevederea în discuţie instituie o veritabilă interdicţie a exercitării profesiei de avocat în cazurile arătate. Această interdicţie a fost instituită la nivel individual şi nu se aplică formelor colective de exercitare a profesiei, sub condiţia informării de către acestea, în termen de cel mult 5 zile de la intervenirea situaţiei, a baroului în raza căruia au sediul profesional [art. 41 alin. (2) din Statut]. Încălcarea de către avocaţi a acestei interdicţii constituie abatere disciplinară gravă (art. 42 din Statut). 1

Curtea Constituţională a României a admis excepţia de neconstituţionalitate cu privire la prevederile art. 21 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, cu motivarea că acest text de lege contravine dispoziţiilor art. 16, art. 24, art. 41, art. 53 din Constituţia României [DCC nr. 1519 din 15 noiembrie 2011 referitoare la excepţia de neconstituţionalitate a art. 21 alin. (1) din Legea nr. 51/1995 (M.Of. nr. 67 din 27 ianuarie 2012)]. S-a apreciat că este nesocotit dreptul la apărare, care implică şi dreptul părţii de a-şi alege avocatul, precum şi dreptul avocatului de a asista şi reprezenta persoanele fizice şi juridice în faţă tuturor instanţelor, autorităţilor şi instituţiilor. 2

Rezultă că, prin declararea ca neconstituţională a art. 21 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, a fost eliminată interdicţia de a exercita profesia de avocat la instanţele, precum şi la parchetele de pe lângă acestea, Direcţia Naţională Anticorupţie (DNA), Direcţia de Investigare a Infracţiunilor de Criminalitate Organizată şi Terorism (DIICOT), Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie sau la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, unde soţul avocatului, ruda sau afinul acestuia, până la gradul al III-lea inclusiv, îndeplineşte funcţia de judecător sau procuror, urmând ca drepturile procesuale ale părţilor, în condiţiile în care apare o asemenea relaţie de rudenie sau afinitate între avocat şi unul din funcţionarii mai sus arătaţi, să fie ocrotite pe calea altor instituţii juridice, respectiv abţinerea sau recuzarea. 3

În legătură cu decizia Curţii Constituţionale, observăm că aceasta nu s-a pronunţat şi asupra alin. (2), (3) şi (4) ale art. 21 din Legea nr. 51/1995. Aceste prevederi sunt norme de trimitere la alin. (1) ale aceluiaşi articol, în opinia Curţii, astfel încât rămân fără obiect, în urmă admiterii excepţiei de neconstituţionalitate. 4

Odată cu intrarea în vigoare a noului Cod de procedură penală, constatăm că, în cuprinsul acestuia, este prevăzut un caz particular al interdicţiei 5

prevăzute la art. 21 din Legea nr. 51/1995, şi anume acela potrivit căruia nu poate fi avocat al unei părţi sau al unui subiect procesual principal soţul procurorului şi judecătorului ori o rudă până la gradul al IV-lea a acestora [art. 82 alin. (1) lit. a) C.proc.pen.]. Prin procuror sau judecător nu se poate înţelege decât magistratul care instrumentează cauza. Chiar dacă ipoteza avută în vedere de Codul de procedură penală se referă la un caz strict particular, fără îndoială că aceasta reinstituie o interdicţie asupra căreia Curtea Constituţională s-a pronunţat prin decizia mai sus amintită.

6 Dincolo de motivele pe care se întemeiază decizia Curţii Constituţionale, aceasta rămâne una surprinzătoare prin faptul că elimină o normă prin care profesia de avocat urmărea un export de integritate. Sigur că abţinerea sau recuzarea, ca mijloace prevăzute de lege pentru evitarea conflictelor de interese, reprezintă posibile remedii ale unor stări de lucruri anormale, dar ele depind în mare măsură de percepţia subiectivă, individuală a celor aflaţi în situaţii care reclamă recurgerea la acestea şi, deci, nu prezintă aceleaşi garanţii ca interdicţia legală.

Art. 22

(1) La înscrierea în barou avocatul depune în faţa consiliului baroului, în cadru solemn, următorul jurământ: „Jur să respect şi să apăr Constituţia şi legile ţării, drepturile şi libertăţile omului şi să exercit profesia de avocat cu cinste şi demnitate. Aşa să-mi ajute Dumnezeu!"

(2) Jurământul poate fi depus şi fără formula religioasă, în acest caz, jurământul va începe cu formula: „Jur pe onoare şi conştiinţă!"

Corelaţii legislative: art. 47 din Statut

Comentariu

1 Înscrierea în tablou a avocaţilor definitivi şi stagiari se face numai după depunerea jurământului în forma prevăzută de lege. Jurământul se depune într-un cadru solemn, în faţa consiliului baroului, de către avocaţii nou-înscrişi în barou.

2 Jurământul conţine elemente esenţiale ale crezului profesional, respectiv Constituţia, apărarea legilor ţării, a drepturilor şi libertăţilor omului, cinstea şi demnitatea. Referirea la divinitate poate fi înlocuită în cazul celor fără confesiune cu formula „jur pe onoare şi conştiinţă!". Deşi textul nu prevede în mod expres aceasta, apreciem că referirea la divinitate din formula

jurământului se schimbă potrivit credinței religioase a avocatului. De asemenea, apreciem că, în cazul persoanelor ale căror concepții religioase sau de conștiință nu pot depune jurământ, se poate aplica o formulă mai suplă, care însă să păstreze esența crezului profesional, de exemplu, *„mă oblig să respect și să apăr (...)"*.

Pe lângă jurământ, înscrierea în tabloul avocaților după primirea în profesie este condiționată de depunerea declarației prevăzute la art. 5 alin. (1) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității. 3

Art. 23

(1) Avocatul stagiar poate pune concluzii numai la judecătorie și poate asista ori reprezenta partea la organele și instituțiile prevăzute la art. 3.

(2) Avocații stagiari, după înscrierea în barou, au obligația să urmeze cursurile Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților, în perioada de stagiu.

(3) Avocatul definitiv are dreptul să pună concluzii la toate instanțele, cu excepția Înaltei Curți de Casație și Justiție și Curții Constituționale, unde va putea pune concluzii dacă are o vechime neîntreruptă în profesie de cel puțin 5 ani de la definitivare.

(4) Avocatul definitiv este obligat să frecventeze formele de pregătire profesională continuă organizate de barou, Institutul Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților sau de formele de exercitare a profesiei, în condițiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

Corelații legislative: art. 314-317 din Statut

Sumar

§1. Obligația avocatului stagiar de urma cursurile INPPA pe perioada stagiului 109
§2. Obligația avocatului definitiv de pregătire profesională continuă 110

Comentariu

§1. Obligația avocatului stagiar de urma cursurile INPPA pe perioada stagiului

Pe durata stagiului, avocatul este supus regulilor deontologice și statutare aplicabile oricărui avocat. Totuși, capacitatea profesională a stagiarului 1

este limitată: el poate pune concluzii numai la judecătorie, dar poate asista sau reprezenta partea în faţa organelor de urmărire penală, a autorităţilor cu atribuţii jurisdicţionale, a notarilor publici şi a executorilor judecătoreşti, a organelor administraţiei publice, a instituţiilor şi a altor persoane juridice. Am arătat că durata stagiului este de doi ani şi că acesta trebuie urmat efectiv.

2 Pe durata stagiului, avocatul are obligaţia profesională de a urma un program de formare profesională iniţială, iar la finalul perioadei de stagiu să susţină şi să promoveze examenul de absolvire a INPPA. Conţinutul obligaţiei de formare iniţială, precum şi aspectele relevante ale examenului de absolvire a INPPA au fost analizate în cadrul comentariului de la art. 18.

§2. Obligaţia avocatului definitiv de pregătire profesională continuă

3 După parcurgerea modulelor de pregătire din cadrul INPPA, avocatul stagiar susţine examenul de absolvire a INPPA. Promovarea examenului conduce la dobândirea titlului profesional de avocat definitiv.

4 La fel ca şi judecătorii şi procurorii, avocaţii au obligaţia de pregătire profesională continuă. Ideea că participarea la întâlniri sau alte forme de pregătire profesională ar fi inadecvată pentru un avocat cu experienţă profesională este total greşită. Nevoia de pregătire continuă este determinată de evoluţia permanentă a dreptului. În prezent, în România, intrarea în vigoare a patru noi coduri fundamentale reprezintă o provocare pentru toţi profesioniştii dreptului, care trebuie să depună eforturi semnificative pentru asimilarea prevederilor acestora, indiferent de experienţa lor profesională.

5 Statutul profesiei prevede că pregătirea profesională continuă *„presupune lărgirea cunoştinţelor şi competenţelor în noi domenii ale dreptului, lărgirea cunoştinţelor în domeniul procedurilor şi al legilor aplicate în Uniunea Europeană, precum şi dobândirea certificării pregătirii profesionale continue la standarde compatibile cu pregătirea profesională a avocaţilor din celelalte state membre ale Uniunii Europene”*. Dispoziţiile din Statutul profesiei converg în mod fericit cu cele europene în materie.

6 Modalităţile de realizare a pregătirii profesionale prevăzute de Statutul profesiei sunt următoarele: a) activităţile coordonate şi îndrumate de Departamentul de pregătire profesională continuă al INPPA; b) asistenţa la cursuri, seminare, reuniuni, conferinţe, simpozioane, congrese şi orice altă

formă organizată pentru realizarea actualizării cunoştinţelor şi tehnicilor de exercitare a profesiei; c) pregătirea on-line; d) redactarea şi publicarea de note, articole, eseuri, studii pe probleme juridice; e) activităţi specifice în cercurile de studii organizate de barouri; f) activităţi organizate în cooperare cu instituţii de învăţământ sau instituţii de realizare a pregătirii profesionale în domenii conexe activităţii specifice profesiei de avocat; g) orice altă activitate recunoscută de organele profesiei.

Principalul rol în pregătirea continuă a avocaţilor revine INPPA, dar, sub coordonarea acestuia, pot desfăşura această activitate şi barourile, precum şi formele de exercitare a profesiei. Consiliul UNBR, cu ajutorul INPPA, elaborează un program anual privitor la evaluarea şi controlul pregătirii profesionale continue a avocaţilor. Acest program ţine cont de conlucrarea dintre INPPA şi barouri pentru realizarea pregătirii profesionale continue în mod coerent şi unitar la nivel naţional. 7

Controlul îndeplinirii obligaţiei de pregătire profesională revine în competenţa baroului. Dovada participării avocaţilor la activităţile de formare profesională continuă va sta la baza eliberării Certificatului de atestare a titlului profesional de avocat, care se va realiza periodic (odată la doi ani) de către fiecare barou. 8

Art. 24

(1) Baroul are obligaţia să întocmească anual tabloul avocaţilor definitivi şi stagiari în ordine alfabetică, cu menţionarea numelui, prenumelui, titlului ştiinţific, datei înscrierii în barou, sediului profesional, formei de exercitare a profesiei şi a instanţelor la care au dreptul să pună concluzii.

(2) A doua parte a tabloului va cuprinde cabinetele asociate, societăţile civile profesionale şi societăţile profesionale cu răspundere limitată, cu indicarea sediului şi a avocaţilor care le compun.

(3) Prin grija baroului, tabloul anual al avocaţilor şi modificările intervenite sunt comunicate la începutul fiecărui an instanţelor judecătoreşti, organelor de urmărire penală şi autorităţilor administrative ale judeţului sau municipiului Bucureşti, precum şi UNBR.

Corelaţii legislative: art. 44-48 din Statut

Comentariu

Tabloul avocaţilor are o însemnătate deosebită de vreme ce exerciţiul legal al profesiei este condiţionat de înscrierea în acesta. Legea prevede că numai *„avocatul înscris în tabloul baroului are dreptul să asiste şi* 1

să reprezinte" (art. 29 din Legea nr. 51/1995), iar *„exercitarea oricărei activităţi de asistenţă juridică specifică profesiei de avocat şi prevăzută de art. 3* (din Legea nr. 51/1995 – *n.n.*) *de către o persoană fizică sau juridică ce nu are calitatea de avocat înscris într-un barou şi pe tabloul avocaţilor acelui barou constituie infracţiune"* [art. 26 alin. (1)]. Rezultă că înscrierea în tabloul avocaţilor nu are un simplu efect de informare a terţilor, ci implică însăşi dobândirea dreptului de a exercita în mod legal profesia de avocat.

2 Decanul baroului are obligaţia de a desemna avocaţi responsabili cu verificarea cazurilor de exercitare a activităţii de asistenţă juridică de către persoanele neînscrise în tabloul avocaţilor. De asemenea, atunci când există informaţii cu privire la persoane care exercită nelegal activităţi prevăzute de lege ca fiind specifice avocatului, consiliul baroului are obligaţia de a sesiza autorităţile competente şi de a lua măsurile legale ce se impun în vederea declarării nulităţii actelor respective şi plăţii despăgubirilor prevăzute de lege [art. 26 alin. (4)] în sarcina persoanei care a exercitat fără drept profesia de avocat.

3 Responsabilitatea întocmirii tabloului avocaţilor revine baroului. Potrivit Statutului profesiei, până la data de 15 ianuarie a fiecărui an, decanul supune aprobării consiliului baroului tabloul avocaţilor.

4 Tabloul avocaţilor are forma prevăzută în anexa nr. VI din Statut şi cuprinde:

a) numele şi prenumele avocaţilor definitivi şi stagiari cu drept de exercitare a profesiei şi sediul profesional al acestora;

b) cabinetele asociate, societăţile civile profesionale şi societăţile profesionale cu răspundere limitată, cu indicarea sediului acestora şi a avocaţilor care le compun;

c) restrângeri ale dreptului de a profesa, potrivit prevederilor art. 20 alin. (8) şi art. 21 din Legea nr. 51/1995, precum şi ale art. 41 alin. (2) din Statut;

d) menţiuni privind încetarea calităţii de avocat, pentru motiv de nedemnitate, conform art. 26 alin. (7) din Statut.

e) situaţiile de întrerupere a activităţii profesionale a formelor de exercitare a profesiei;

f) alte menţiuni relevante: titlul ştiinţific în domeniul ştiinţelor juridice; data înscrierii în barou şi numărul deciziei; sediul profesional principal (adresă, tel./fax, e-mail, pagină web); sediul profesional secundar (adresă, tel./fax, e-mail, pagină web); birou de lucru (adresă, tel./fax, e-mail,

pagină web); modalitatea de exercitare a profesiei (titular – T, asociat – A, colaborator – C, salarizat – S.

Tabloul avocaţilor este structurat în două părţi: 5

- Partea I cuprinde avocaţii, fiind structurată în Partea I-A (avocaţi definitivi) şi Partea I-B (avocaţi stagiari);

- Partea II cuprinde formele colective de exercitare a profesiei – cabinete asociate, societăţi civile profesionale şi societăţi profesionale cu răspundere limitată – şi numele avocaţilor ce le compun.

Înscrierea în tablou a avocaţilor definitivi şi stagiari este precedată şi condiţionată de: 6

- depunerea jurământului prevăzut de art. 22 din Legea nr. 51/1995;

- depunerea declaraţiei prevăzute la art. 5 alin. (1) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 293/2008.

Refuzul înscrierii, al reînscrierii sau al menţinerii în tabloul avocaţilor poate fi contestat la consiliul baroului. Decizia consiliului baroului poate fi contestată la Consiliul UNBR, în termen de 15 zile de la data comunicării. Contestaţia este suspensivă de executare. 7

Pe lângă tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei, mai sunt prevăzute încă două tablouri cu caracter special: *cel a avocaţilor incompatibili* şi *cel al avocaţilor străini*. 8

Tabloul avocaţilor incompatibili este prevăzut în art. 25 din Legea nr. 51/1995, iar forma acestuia este stabilită în anexa nr. VII din Statutul profesiei. Acest tablou se verifică şi se reactualizează până la data de 15 ianuarie a fiecărui an. Din interpretarea art. 25 din Legea nr. 51/1995, rezultă că responsabilitatea întocmirii şi actualizării tabloului avocaţilor incompatibili revine consiliului baroului. 9

Avocatul care se află într-un caz de incompatibilitate este obligat să aducă la cunoştinţă consiliului baroului această situaţie. Consiliul baroului poate emite şi din oficiu decizia de trecere pe tabloul avocaţilor incompatibili, însă este obligatorie ascultarea avocatului. Avocatul va fi convocat în vederea ascultării prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire. Lipsa nejustificată a avocatului la data indicată în convocare nu împiedică luarea măsurii. 10

Tabloul avocaţilor străini este prevăzut în art. 13 alin. (6) din Legea nr. 51/1995, iar forma acestuia este stabilită în anexa nr. VIII. În acest tablou se menţionează: 11

- avocaţii străini cu drept de exercitare a profesiei în România;

- formele de exercitare a profesiei din care aceştia fac parte;
- avocaţii străini care provin dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau al Spaţiului Economic European, care sunt autorizaţi să îşi desfăşoare activităţile profesionale sub titlul profesional corespunzător obţinut într-un stat membru, indicându-se şi dacă aceştia desfăşoară activităţi avocaţiale cu caracter permanent pe teritoriul României şi titlul profesional sub care îşi desfăşoară activitatea.

12 Tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei, cel al avocaţilor străini şi cel al avocaţilor incompatibili, reactualizate lunar, se aduc la cunoştinţa membrilor baroului, precum şi UNBR.

13 De asemenea, la începutul fiecărui an, tabloul anual al avocaţilor precum şi cel al avocaţilor străini şi modificările intervenite, se comunică instanţelor judecătoreşti, organelor de urmărire penală şi autorităţilor administrative ale judeţului sau municipiului Bucureşti. În prezent, tabloul avocaţilor poate fi accesat şi de pe paginile de web ale Ministerului Justiţiei şi ale Consiliului Superior al Magistraturii.

Art. 25

(1) Consiliul baroului emite decizii de trecere pe tabloul avocaţilor incompatibili, la cerere sau din oficiu, iar reînscrierea pe tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei se face numai la cerere, după încetarea stării de incompatibilitate.

(2) În cazurile în care există incompatibilitate, decizia de primire în profesie va produce efectele numai de la data încetării stării de incompatibilitate, care trebuie rezolvată în termen de două luni de la emiterea deciziei.

Corelaţii legislative: art. 31-32 din Statut

Comentariu

1 Primul alineat are în vedere situaţia avocaţilor care, la un moment dat, ocupă funcţii sau exercită activităţi care îi fac incompatibili cu exercitarea profesiei de avocat. Avocatul aflat într-o atare situaţie va fi trecut, prin decizia consiliului baroului, la cerere sau din oficiu, pe tabloul avocaţilor incompatibili. Emiterea unei decizii de trecere din oficiu pe acest tablou nu se poate face fără ascultarea avocatului aflat în situaţie de incompatibilitate, care este convocat în acest scop prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire [art. 31 alin. (1) din Statut]. Condiţia ascultării este una firească şi menită a-l proteja pe cel aflat într-o asemenea situaţie, acesta având astfel dreptul de a-şi exprima poziţia faţă de o asemenea măsură.

Cu toate acestea, dacă avocatul a fost convocat în fața consiliului baroului pentru a fi ascultat, iar acesta nu se prezintă în mod nejustificat, consiliul baroului poate adopta și emite o astfel de decizie. Într-o interpretare contrară și restrictivă, s-ar putea ajunge la situația în care avocatul în cauză, refuzând prezentarea în fața consiliului, poate paraliza luarea unei astfel de decizii, pentru că ascultarea sa nu poate avea loc [art. 31 alin. (2) din Statut]. 2

Desigur că, atunci când trecerea pe tabloul avocaților incompatibili este cerută chiar de persoana în cauză, cerința ascultării sale nu-și mai are rostul. 3

Alineatul al doilea privește o situație diferită, aceea a persoanei care a promovat examenul de primire în profesia de avocat, dar care îndeplinește o funcție sau exercită o activitate care o face incompatibilă cu deținerea calității de avocat. În acest caz, decizia de primire în profesie, emisă de barou în baza rezultatelor examenului de primire în profesie, validate de Consiliul UNBR, nu va putea produce efecte (dobândirea de către persoana în cauză a calității de avocat și înscrierea acesteia în tabloul avocaților cu drept de exercitare a profesiei) decât de la data încetării stării de incompatibilitate. Cu alte cuvinte, pentru a putea fi înscrisă în tabloul avocaților cu drept de exercitare a profesiei, persoana respectivă trebuie să înlăture mai întâi motivul de incompatibilitate (de exemplu, să renunțe la funcția care o face incompatibilă). 4

Pe de altă parte, nu se poate pune problema trecerii persoanei aflate în stare de incompatibilitate direct pe tabloul avocaților incompatibili, pentru că textul primului alineat al acestui articol prevede, în mod neechivoc, că avocatul incompatibil este „trecut" pe tabloul avocaților incompatibili și nu „înscris" pe acest tablou. Aceasta înseamnă că este vorba despre trecerea de pe un tablou (cel al avocaților cu drept de exercitare a profesiei) pe un altul (cel al avocaților incompatibili), ceea ce înseamnă, mai departe, că pentru a putea fi declarat incompatibil, avocatul trebuie să fi avut anterior dreptul de exercitare a profesiei. 5

Același alineat prevede că încetarea stării de incompatibilitate a persoanei la care se referă cel de-al doilea alineat trebuie rezolvată în termen de două luni de la emiterea deciziei de primire în profesie. Potrivit Statutului profesiei de avocat, sancțiunea pentru nerezolvarea de către petent a situației de incompatibilitate este caducitatea [art. 33 alin. (1) din Statut], care este constatată de către consiliul baroului [art. 33 alin. (2) din Statut]. 6

Cu privire la termenul prevăzut de aceste dispoziții, Curtea Constituțională a României, prin DCC nr. 297 din 22 mai 2014 (M.Of. nr. 521 din 14 iulie 2014) a hotărât însă (cu o opinie separată în sens contrar) că „sintagma *„care trebuie rezolvată în termen de două luni de la emiterea deciziei"*, prevăzută în art. 25 alin. (2) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat este neconstituțională". În motivarea acestei decizii, Curtea Constituțională a reținut că instituirea obligației încetării stării de incompatibilitate în termen de două luni de la emiterea deciziei de primire în profesie, cu consecința, în cazul neîndeplinirii acestei obligații, a excluderii din profesie, constituie o veritabilă sancțiune, care depășește limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru atingerea scopului avut în vedere. În aceste condiții, Curtea a constatat că, „deși se circumscrie unui obiectiv legitim, mijloacele utilizate nu sunt proporționale cu scopul urmărit, contravenind astfel principiului nediscriminării consacrat de prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1)".

7 Rămâne, așadar, în sarcina legiuitorului să prevadă, în locul sintagmei declarată neconstituțională, o limitare care să răspundă dezideratului proporționalității, menționat de Curtea Constituțională.

Art. 26

(1) Exercitarea oricărei activități de asistență juridică specifică profesiei de avocat și prevăzută la art. 3 de către o persoană fizică sau juridică ce nu are calitatea de avocat înscris într-un barou și pe tabloul avocaților acelui barou constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale.

(2) Instanțele sunt obligate să verifice și să se pronunțe asupra calității de reprezentant al unei persoane care se prezintă ca avocat, exercitând acte specifice acestei profesii și folosind însemnele profesiei de avocat.

(3) Actele specifice profesiei de avocat, efectuate în mod public de o persoană care nu a dobândit calitatea de avocat în condițiile prezentei legi, sunt nule dacă s-a produs o vătămare ce nu poate fi remediată în alt mod, în afară de cazul în care modul de îndeplinire a acestora a fost de natură să producă o eroare comună cu privire la calitatea celui care le-a săvârșit.

(4) În cazurile prevăzute de prezentul articol, baroul are dreptul la acțiune în despăgubiri împotriva persoanei fizice sau juridice care exercită fără drept profesia de avocat.

(5) Sumele obținute cu titlu de despăgubiri potrivit alin. (4) vor fi cuprinse în bugetele barourilor și vor fi folosite în mod exclusiv pentru organizarea activității de pregătire profesională a avocaților, în condițiile legii.

Corelații legislative: *art. 348 C.pen.; art. 236-237 din Statut*

Comentariu

Exercitarea activităţii menţionată la alin. (1) constituie infracţiunea de exercitare fără drept a unei profesii sau activităţi, care se sancţionează de art. 348 C.pen. cu închisoare de la 3 luni la 1 an sau cu amendă. 1

Conform art. 236-237 din Statut, însemnele profesiei de avocat sunt: roba, insigna şi legitimaţia. 2

Este de remarcat necesitatea îndeplinirii cumulative a celor două condiţii, de a avea calitatea de avocat şi de a fi înscris pe tabloul avocaţilor, pentru evitarea îndeplinirii calităţii de subiect activ al infracţiunii de exercitare fără drept a profesiei de avocat. 3

Activităţile de asistenţă juridică specifică profesiei de avocat, prevăzute la art. 3, sunt cele de la alin. (1) lit. a) la lit. h), precum şi cele de la lit. j). 4

Alin. (3) instituie o obligaţie în sarcina instanţelor de a verifica şi de a se pronunţa asupra calităţii de reprezentant al unei persoane care se prezintă ca avocat, exercitând acte specifice acestei profesii şi folosind însemnele profesiei de avocat, roba, insigna şi legitimaţia. 5

Credem că este doar o scăpare a legii atunci când a stabilit această obligaţie numai în sarcina instanţelor, întrucât şi organele care exercită atribuţii în procesul penal (procurorul, organele poliţiei, structurile specializate) trebuie să verifice deţinerea calităţii de avocat de către persoanele care se prezintă sub acest titlu, folosind însemnele profesiei. 6

Orice altă interpretare ar goli de sens prezenta reglementare, întrucât, în caz contrar, o persoană care nu are calitatea de avocat s-ar putea prezenta în faţa unui organ de urmărire penală, fără ca acesta să îi verifice calitatea profesională pretinsă. 7

Baroul are legitimare procesuală activă legală, stabilită prin alin. (4), în ce priveşte dreptul la acţiunea în despăgubiri împotriva persoanei care exercită fără drept profesia de avocat. Baroul are astfel dreptul de a solicita obligarea celui în cauză la plata despăgubirilor stabilite şi dovedite de barou. Sumele astfel obţinute nu vor putea reprezenta un mijloc de îmbogăţire a baroului, ci trebuie folosite, potrivit dispoziţiilor alin. (5), exclusiv într-un scop socialmente util, respectiv pentru susţinerea cheltuielilor generate de organizarea pregătirii profesionale a avocaţilor. 8

BCU CLUJ / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Secțiunea a 2-a. Încetarea și suspendarea calității de avocat

Art. 27

Calitatea de avocat încetează:

a) prin renunțarea scrisă la exercițiul profesiei;

b) prin deces;

c) dacă împotriva avocatului s-a luat măsura excluderii din profesie ca sancțiune disciplinară;

d) dacă avocatul a fost condamnat definitiv pentru o faptă prevăzută de legea penală și care îl face nedemn de a fi avocat, conform legii.

Corelații legislative: art. 14, art. 28 lit. b) și art. 89 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 51/1995; art. 58-61 din Statut

Comentariu

1 Încetarea calității de avocat ca urmare a **renunțării scrise** la aceasta are loc în baza unei cereri adresată consiliului baroului. Cu 60 de zile înainte de încetarea calității sale profesionale, avocatul este obligat să finalizeze toate cauzele angajate sau să își asigure substituirea în acestea, prin înlocuirea sa cu un avocat având cel puțin aceeași vechime în profesie ca cea deținută de avocatul renunțător, pentru a putea pune concluzii în fața instanțelor, conform legii (art. 59 din Statut).

2 Apreciem că termenul de 60 de zile este unul rezonabil, întrucât acesta permite avocatului renunțător să își asigure substituirea în cauzele care nu se vor finaliza până la data încetării calității sale de avocat, desigur, dacă până la acel termen, cauzele angajate nu încetează prin finalizarea lor sau în alt mod.

3 În cazul **decesului** avocatului, cauzele în care acesta a fost angajat vor fi preluate de către avocații colaboratori sau de asociații acestuia, iar în lipsa lor, de către avocații desemnați de către consiliul baroului (art. 60 din Statut).

4 Evident, această reglementare vizează în primul rând protejarea intereselor clientului care, din cauza decesului avocatului angajat, ar rămâne lipsit de apărarea pentru care a încheiat contractul de asistență juridică. Pe de altă parte, prioritatea continuării acordării asistenței profesionale acelui client, conferită avocaților colaboratori sau asociaților celui decedat, reprezintă un mijloc de protecție recunoscut legal acelei formei de exercitare a profesiei, care are astfel posibilitatea menținerii în portofoliul său a cauzei acelui client, pentru care a prestat deja servicii avocațiale.

BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY LIBRARY

Numai în cazul inexistenței acestor colaboratori sau asociați, consiliul baroului are obligația de a desemna un avocat care să continue îndeplinirea mandatului încetat în atare împrejurări. 5

Excluderea din profesie a avocatului operează în condițiile prevăzute de art. 89 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 51/1995. În sistemul sancțiunilor disciplinare, excluderea este cea mai gravă, ea aplicându-se pentru abateri disciplinare grave, pentru fapte grave care aduc atingere prestigiului profesiei de avocat în general sau în special, prin interpretarea în concret a gravității faptei săvârșite de către avocat. 6

Cazurile de nedemnitate a avocatului sunt prevăzute de art. 14 din Legea nr. 51/1995. Este de remarcat aici o distincție în ceea ce privește nedemnitatea prevăzută de art. 14 lit. c) din Legea nr. 51/1995, în sensul că aplicarea pedepsei interdicției de a exercita profesia, pe durata stabilită prin hotărâre judecătorească sau disciplinară, nu atrage încetarea calității de avocat, ci doar suspendarea exercițiului dreptului de a profesa, pe durata pentru care a fost aplicată interdicția. În acest sens, Legea nr. 51/1995 prevede în mod expres în art. 28 lit. b) că în această situație calitatea de avocat este numai suspendată. Apreciem că o precizare trebuie făcută pentru ipoteza în care această măsură este dispusă de instanță, cu titlul de pedeapsă complementară, caz în care organul competent al profesiei (consiliul baroului) nu o va putea ignora și dispune excluderea din profesie a avocatului pentru considerentul că infracțiunea pentru care acesta a fost condamnat ar aduce atingere prestigiului profesiei, deoarece lit. c) a art. 27 vizează în mod evident o altă ipoteză decât cea prevăzută la lit. a). 7

Încetarea calității de avocat se constată prin decizie a consiliului baroului și are drept consecință radierea celui în cauză din Tabloul avocaților [art. 58 alin. (2) din Statut], inclusiv în cazul în care încetarea este efectul pronunțării unei decizii disciplinare de excludere din profesie, pronunțată de instanța disciplinară conform art. 87 și urm. din Legea nr. 51/1995. 8

Este de precizat că încetarea dreptului de a exercita profesia de avocat, ca urmare a pensionării, nu atrage și pierderea calității de avocat [art. 58 alin. (3) din Statut]. Pensionarea reprezintă o încetare a dreptului de a exercita profesia, ca urmare a îndeplinirii de către avocat a vârstei de pensionare, și nu o sancțiune aplicată avocatului. Astfel fiind, de exemplu, avocatul pensionar rămâne membru al Casei de Asigurări a Avocaților, bucurându-se de toate drepturile conferite de Legea nr. 51/1995 și de Statut, inclusiv cel de a alege și a fi ales în organele de conducere ale acesteia [art. 6 alin. (1), art. 127 9

alin. (2), art. 140, art. 149 alin. (3) din Statutul Casei de Asigurări a Avocaţilor].

Art. 28

Calitatea de avocat este suspendată:

a) în caz de incompatibilitate, pe durata existenţei acestei stări;

b) pe perioada interdicţiei de a profesa, dispusă prin hotărâre judecătorească sau disciplinară;

c) în caz de neplată totală sau parţială a taxelor şi a contribuţiilor profesionale către barou, către UNBR şi către sistemul propriu de asigurări sociale, timp de 3 luni de la scadenţa acestora şi până la lichidarea integrală a datoriilor;

d) la cererea scrisă a avocatului.

Corelaţii legislative: *art. 15-16, art. 89 alin. (1) lit. d), art. 90 din Legea nr. 51/1995; art. 27-32, art. 49-54 şi art. 58 alin. (2) din Statut*

Comentariu

1 Cazurile de incompatibilitate care atrag suspendarea din exerciţiul profesiei, şi respectiv cazurile de compatibilitate sunt reglementate de art. 15-16 din Legea nr. 51/1995 şi de art. 27-32 din Statut. Baroul are obligaţia de a verifica periodic menţinerea situaţiei care a justificat suspendarea. Pe perioada suspendării, avocatul suspendat este evidenţiat în Tabloul avocaţilor în secţiunea destinată avocaţilor fără drept de exercitare a profesiei [art. 58 alin. (2) din Statut].

2 Dreptul de a exercita profesia de avocat poate fi suspendat în cazul în care împotriva avocatului s-a pus în mişcare acţiunea penală sau s-a dispus trimiterea în judecată pentru săvârşirea unei infracţiuni de natură a aduce atingere prestigiului profesiei, până la pronunţarea unei hotărâri judecătoreşti definitive. Aceasta este o facultate care aparţine consiliului baroului, şi nu o obligaţie (art. 51 din Statut).

3 Suspendarea calităţii de avocat pe durata interdicţiei de a profesa a fost analizată mai sus (a se vedea *supra*, p. 116).

4 Suspendarea operează şi în cazul neplăţii totale sau parţiale a taxelor şi contribuţiilor profesionale către barou, UNBR şi către sistemul propriu de asigurări sociale, timp de 3 luni de la scadenţa acestora şi până la lichidarea debitelor cu acest titlu. Trebuie precizat că, indiferent dacă avocatul în cauză a contestat sau nu această măsură, el poate formula o cerere în atenţia

BCU CLUJ / UNIVERSITY LIBRARY

consiliului baroului prin care să arate că în realitate el nu are datorii cu acest titlu sau că a achitat restanţele existente; în acest caz, după verificarea susţinerilor avocatului sau a dovezii efectuării plăţii, consiliul baroului poate dispune încetarea măsurii suspendării şi ştergerea menţiunilor din tablou (art. 52 din Statut).

În cazul în care suspendarea intervine la cererea avocatului, cererea nu trebuie motivată, fiind necesară însă indicarea perioadei pe care se solicită suspendarea. Este posibil însă ca petentul să nu indice o atare perioadă, în acest caz suspendarea operând până la data la care el solicită reînscrierea pe tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei şi încetarea efectelor suspendării. 5

În toate cazurile, decizia consiliului baroului poate fi contestată la Consiliul UNBR, în termen de 15 zile de la comunicare [art. 51 alin. (5) din Statut]. Contestaţia nu suspendă executarea. 6

Constituie abatere disciplinară gravă nerespectarea de către avocat a obligaţiei substituirii în termen de 15 zile de la data comunicării măsurii suspendării (art. 54 din Statut), precum şi exercitarea profesiei de către avocatul al cărui drept de exercitare este suspendat (art. 53 din Statut). Fiindu-i suspendată calitatea şi, implicit, dreptul de a profesa, avocatul nu mai poate îndeplini activităţi profesionale şi trebuie, deci, să-şi asigure substituirea în cauzele în care a fost angajat, scopul prevederii statutare reprezentându-l protejarea clientului beneficiar al serviciilor de asistenţă juridică contractate, care nu trebuie lipsit de apărare din cauze care nu-i sunt imputabile. Termenul de 15 zile, prevăzut în acest scop, este unul rezonabil, îngăduind timpul necesar asigurării unei substituiri corespunzătoare, dar şi suficient de strict încât să nu pericliteze, prin trecerea unui interval de timp prea îndelungat, interesele clientului. 7

BCU IAŞI

Capitolul III
Drepturile şi îndatoririle avocatului

Secţiunea 1. Drepturile avocaţilor

Art. 29

(1) Avocatul înscris în tabloul baroului are dreptul să asiste şi să reprezinte orice persoana fizică sau juridică, în temeiul unui contract încheiat în formă scrisă, care dobândeşte dată certă prin înregistrarea în registrul oficial de evidenţă.

Avocatul, precum şi clientul au dreptul să renunţe la contractul de asistenţă juridică sau să îl modifice de comun acord, în condiţiile prevăzute de Statutul profesiei. Renunţarea unilaterală a clientului nu constituie cauză de exonerare pentru plata onorariului cuvenit, pentru serviciile avocaţiale prestate, precum şi pentru acoperirea cheltuielilor efectuate de avocat în interesul procesual al clientului.

Corelaţii legislative: *art. 41, art. 40-48, art. 121, art. 122, art. 124, art. 129, art. 147, art. 148, art. 231 din Statut; art. 20 alin. (8); art. 21 din Legea nr. 51/1995*

Bibliografie: *C. Stătescu, C. Bîrsan,* Drept civil. Teoria generală a obligaţiilor, ed. 9, Ed. Hamangiu, Bucureşti, 2008

Sumar

§1. Consideraţii relative la înscrierea în tabloul avocaţilor 123
1.1. Tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei 123
1.2. Tabloul avocaţilor străini.....124
1.3. Tabloul avocaţilor incompatibili 124
§2. Aplicabilitatea principiului libertăţii cu privire la contractul de asistenţă juridică.....125
§3. Contractul de asistenţă juridică 126
3.1. Condiţiile intrinseci ale contractului de asistenţă juridică. Modalităţi de încheiere.....126
3.2. Conţinutul contractului de asistenţă juridică.....128
3.3. Condiţii extrinseci ale contractului de asistenţă juridică 129
3.4. Obiectul contractului de asistenţă juridică 130
3.5. Efectele contractului de asistenţă juridică.....131
3.6. Obligaţii ce se nasc în sarcina clientului.....131
3.7. Obligaţii ce se nasc în sarcina avocatului 132

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

3.8. Încetarea contractului de asistenţă juridică 135
3.9. Soluţionarea litigiilor legate de naşterea modificarea, stingerea interpretarea şi executarea contractului de asistenţă juridică 136

Comentariu

Art. 29 din Legea nr. 51/1995 deschide Capitolul III privind drepturile şi îndatoririle avocatului, Secţiunea 1 – Drepturile avocaţilor. Textul face trimitere, mai înainte de toate, la drepturile avocatului în relaţia cu clientul său şi este în directă legătură cu dispoziţiile art. 1 alin. (1) privitoare la principiul independenţei şi legalităţii, consideraţii pe care nu le mai reluăm (a se vedea *supra* comentariul la art. 1 din Legea nr. 51/1995). 1

Observăm, însă, că problema drepturilor avocatului trebuie privită din două perspective diferite, după cum este vorba despre raporturile dintre avocat şi client sau despre raporturile dintre avocat şi ordinul profesional din care face parte. Prezentul articol vizează numai problematica relaţiei dintre avocat şi client. 2

§1. Consideraţii relative la înscrierea în tabloul avocaţilor

Au dreptul de a exercita profesia de avocat şi, pe cale de consecinţă, de a încheia contracte de asistenţă juridică, numai avocaţii înscrişi în tabloul anual al avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei. 3

1.1. Tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei

Decanul baroului supune aprobării consiliului baroului tabloul avocaţilor până la data de 15 ianuarie a fiecărui an. Până la data de 31 ianuarie, tabloul avocaţilor se comunică, potrivit Legii nr. 51/1995, către conducerea instanţelor de judecată, a parchetelor şi unităţilor de poliţie. Totodată, tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei, tabloul avocaţilor străini şi tabloul avocaţilor incompatibili sunt reactualizate lunar şi se aduc la cunoştinţa membrilor baroului. Tablourile reactualizate sunt comunicate către UNBR în termen de 5 zile de la reactualizare pe cale electronică şi în formă stabilită de aceasta (art. 44-48 din Statut). 4

Tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei cuprinde următoarele elemente: 5

a) numele şi prenumele avocaţilor definitivi şi stagiari cu drept de exercitare a profesiei şi sediul profesional al acestora;

b) cabinetele asociate, societăţile civile profesionale şi societăţile profesionale cu răspundere limitată, cu indicarea sediului acestora şi a membrilor care le compun;

c) restrângeri ale dreptului de a profesa [art. 20 alin. (8) şi art. 21 din Legea nr. 51/1995 şi art. 41 alin. (2) din Statut];

d) menţiuni privind încetarea calităţii de avocat [art. 26 alin. (7) din Statut];

e) situaţii de întrerupere a activităţii profesionale a formelor de exercitare a profesiei;

f) alte situaţii relevante.

1.2. Tabloul avocaţilor străini

6 Avocaţii străini sunt cuprinşi într-un tablou special. Acesta cuprinde, pe lângă menţiunile similare arătate la tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei, următoarele menţiuni:

a) formele de exercitare a profesiei din care fac parte;

b) avocaţii străini care fac parte dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau a Spaţiului Economic European care sunt autorizaţi să desfăşoare activităţi profesionale sub titlul profesional corespunzător obţinut într-un stat membru sunt trecuţi separat;

c) dacă aceştia desfăşoară activităţi avocaţiale cu caracter permanent pe teritoriul României şi titlul profesional sub care îşi desfăşoară activitatea;

d) dacă aceştia sunt autorizaţi să acorde consultanţă juridică privind dreptul românesc [art. 44 alin. (3)-(4) din Statut].

1.3. Tabloul avocaţilor incompatibili

7 Pe acest tablou sunt trecuţi avocaţii care se află într-o situaţie de incompatibilitate şi al căror drept de exercitare a profesiei a fost, în consecinţă, suspendat. Tabloul avocaţilor incompatibili cuprinde date referitoare la:

a) numele şi prenumele avocatului incompatibil;

b) dată aprobării cererii de înscriere pe tablou;

c) numărul deciziei consiliului baroului prin care s-a aprobat înscrierea stării de incompatibilitate;

d) data radierii incompatibilităţii înscrise pe tablou;

e) numărului deciziei emise de către consiliul baroului de ridicare a stării de incompatibilitate [art. 44 alin. (5) din Statut].

Legea nr. 51/1995 prevede că exercitarea profesiei de avocat este incompatibilă cu: 8

a) activitatea salarizată în cadrul altor profesii decât cea de avocat;

b) ocupaţiile care lezează demnitatea şi independenţa profesiei de avocat sau bunele moravuri;

c) exercitarea nemijlocită de acte de comerţ.

În legătură cu condiţia de a fi înscris pe tablou, ca element premergător al încheierii contractului de asistenţă juridică, mai adăugăm două consideraţiuni. Prima se referă la avocaţii stagiari, care nu pot fi înscrişi pe tablou decât în urma depunerii jurământului prevăzut de Legea nr. 51/1995. Jurământul se depune într-un cadru solemn în faţa consiliului baroului de către avocaţii nou înscrişi în barou. 9

Cea de-a doua se referă la avocaţii definitivi pentru care înscrierea în profesie este condiţionată de depunerea declaraţiei prevăzute la art. 5 alin. (1) din O.U.G. nr. 24/2008 aprobată prin Legea nr. 293/2008. 10

Un important sprijin în ţinerea la zi a evidenţei avocaţilor înscrişi în barourile componente ale Uniunii Naţionale a Barourilor din România l-a adus tehnica informatică. Tabloul avocaţilor este ţinut acum în format electronic de către barouri, iar actualizarea acestuia se poate face practic în timp real. El a fost compatibilizat cu sistemul informatic al instanţelor şi parchetelor şi integrat în acesta, fiind preluat, totodată, pe paginile web ale Consiliului Superior al Magistraturii şi Ministerului Justiţiei. În exercitarea obligaţiei prevăzute de lege privind verificarea calităţii de avocat a persoanelor care se prezintă sub acest titlu, instanţele au primit recomandarea de a recurge la acest mijloc (Hotărârea nr. 79 din 26 ianuarie 2015 a Secţiei pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii), în vederea evitării consecinţelor decurgând din actele celor se prezintă în faţa instanţelor de judecată fără a avea calitatea de avocat sau dreptul de exercitare a acestei profesii. 11

§2. Aplicabilitatea principiului libertăţii cu privire la contractul de asistenţă juridică

Potrivit primei teze a art. 29 alin. (1), avocatul poate reprezenta orice persoană fizică sau juridică. Fără îndoială că la baza acestui principiu nu poate sta decât acordul intervenit între avocat şi clientul său. S-a arătat mai sus că, în baza principiului libertăţii, avocatul poate alege orice client, dar şi invers. 12

13 A două teza a primului alineat arată că asistenţa şi reprezentarea pot fi asigurate de către avocat numai în temeiul unui contract de asistenţă juridică încheiat în formă scrisă, care dobândeşte dată certă prin înregistrarea în registrul oficial de evidenţă.

§3. Contractul de asistenţă juridică

14 Contractul de asistenţă juridică poate fi definit ca fiind acel contract numit, încheiat între o formă de exercitare a profesiei de avocat, pe de-o parte, şi o persoană fizică sau juridică, numită client, pe de altă parte, prin care cea dintâi se obligă la o anumită prestaţie profesională de specialitate în favoarea celui din urmă. Contractul de asistenţă juridică reuneşte în conţinutul său elemente proprii contractului de mandat, precum şi elemente specifice unui contract de prestări de servicii, având caracteristici deosebite.

15 Contractul de asistenţă juridică este un contract civil sinalagmatic, consensual, cu titlu oneros, *intuitu personae*, în formă scrisă cerută *ad probationem*, cu un conţinut generic stabilit prin formularul cuprins în anexa nr. VIII din Statut.

Statutul profesiei de avocat reglementează conţinutul contractului de asistenţă juridică (art. 122 din Statut) şi stabileşte condiţiile de valabilitate ale acestuia, atât cele intrinseci, cât şi cele extrinseci.

3.1. Condiţiile intrinseci ale contractului de asistenţă juridică. Modalităţi de încheiere

16 Statutul profesiei de avocat reglementează încheierea contractului de asistenţă juridică în formă scrisă. Condiţiile cerută de lege sunt similare cu cele necesare pentru încheierea oricărei convenţii sinalagmatice. Cu toate acestea, având în vedere specificul relaţiei dintre client şi avocat, după cum vom vedea, Statutul profesiei de avocat prevede în mod expres anumite cazuri în care condiţia formei scrise lipseşte la data stabilirii acordului dintre părţi, ea urmând a fi complinită ulterior [a se vedea art. 121 alin. (4) din Statut].

17 Statului profesiei de avocat prevede că un contract de asistenţă juridică poate fi încheiat şi prin orice mijloc de comunicare la distanţă [art. 121 alin. (2) din Statut]. În atare situaţie, data încheierii contractului este data la care a intervenit acordul de voinţă între avocat şi client. Sunt stabilite

şi două cazuri în care se prezumă că avocatul a luat la cunoştinţă despre încheierea contractului de asistenţă juridică la una din următoarele date:

- data la care contractul a sosit prin fax sau prin e-mail la sediul profesional al avocatului, cu particularitatea că, dacă transmisiunea s-a făcut prin fax după ora 19:00, se prezumă că avocatul a luat la cunoştinţă de încheierea contractului în ziua lucrătoare imediat următoare [art. 121 alin. (2) lit. a) din Statut]. Ne referim aici la semnătura electronică sau la cea transmisă prin fax.

- atunci când acordul de voinţă al clientului a fost transmis prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, contractul de asistenţă juridică se consideră încheiat la dată primirii scrisorii.

Statutul prevede posibilitatea încheierii contractului de asistenţă juri- **18**
dică şi sub formă unei scrisori-angajament care să indice raporturile dintre avocat şi destinatarul scrisorii cu privire la activităţile desfăşurate de avocat, onorariul perceput sau orice alte condiţii [art. 121 alin. (3) din Statut]. Textul prevede obligativitatea semnării scrisorii de către avocat, precum şi obligativitatea semnării de către client cu menţiunea expresă de accept a conţinutului scrisorii. Remarcăm faptul că acest text nu cuprinde o derogare fără echivoc de la principiul încheierii contractului de asistenţă juridică în formă scrisă, ci poate, cel mult, de la cerinţa încheierii acestuia în mai multe exemplare. Clauzele cuprinse într-o asemenea scrisoare nu pot fi decât cele general acceptate în contractul de asistenţă juridică. Textul nu prevede şi o menţiune cu privire la data când se consideră încheiat acest contract, dar sigur că aceasta nu poate fi decât data la care avocatul a luat la cunoştinţă de faptul că destinatarul scrisorii şi-a însuşit-o şi a semnat-o. Condiţiile prevăzute în Statut operează şi în acest caz [art. 121 alin. (3) din Statut].

Există situaţii în care contractul de asistenţă juridică este considerat a **19**
fi încheiat în momentul în care clientul achită onorariul. Textul Statutului nu detaliază această ipoteza, ci doar menţionează această posibilitate de încheiere a contractului de asistenţă juridică în mod tacit, precizând că în acest caz data contractului este cea menţionată în cuprinsul său [art. 121 alin. (4) din Statut]. Fără îndoială că, şi în acest caz, avocatul are obligaţia de a completa un contract tip care se consideră a fi acceptat de către client în momentul efectuării plăţii. Rămâne deschisă discuţiei problema dacă avocatul ar putea completa un asemenea contract şi cu clauze ce excedează exemplarul tipizat, cum ar fi prevederea unui onorariu de succes, de pildă,

sau clauza relativă la cheltuieli excedentare făcute în interesul clientului sau legate de proces (deplasări, taxe de timbru, onorarii de expert, copii, legalizări etc.). Nu credem că, în ipoteza unui contract confirmat prin plata onorariului, avocatul ar putea completa contractul şi cu asemenea clauză, întrucât un asemenea contract ar fi încheiat unilateral de către avocat. În opinia noastră, posibilitatea încheierii în acest mod a contractului este o chestiune de fapt care ţine de o imposibilitate temporară (absenţa clientului, imposibilitatea semnării, urgenţa cauzei etc.) şi trebuie încheiat şi semnat în formă scrisă în cel mai scurt timp posibil.

20 Interpretarea mai sus arătată este în deplină concordanţă şi cu cazul prevăzut la alin. (5) al art. 121 din Statut, potrivit căruia, în mod excepţional, contractul de asistenţă juridică poate fi încheiat şi în formă verbală. Practic, între cele două situaţii nu există ca diferenţa decât faptul că în prima ipoteză s-a plătit onorariul.

21 Statutul profesiei prevede şi posibilitatea încheierii unui contract de asistenţă juridică prin care clientul să indice un terţ drept beneficiar al serviciilor avocaţiale. Suntem, aşadar, în prezenţa unei stipulaţii pentru altul care necesită acceptarea din partea terţului beneficiar, acceptare prevăzută de Statut, cu precizarea că aceasta poate fi şi tacită [art. 121 alin. (6) din Statut].

22 Practic, toate cele patru ipoteze prevăzute de Statut [art. 121 alin. (3)-(6) din Statut] prevăd posibilităţi de încheiere a contractului de asistenţă juridică în condiţiile în care clientul se află într-o imposibilitate de a fi prezent personal la momentul contractării cu avocatul.

3.2. Conţinutul contractului de asistenţă juridică

23 Contractul de asistenţă juridică trebuie să cuprindă în mod obligatoriu următoarele elemente: datele de identificare ale formei de exercitare a profesiei, denumirea sediul profesional şi reprezentantul acesteia, datele de identificare a clientului, obiectul contractului, onorariul, atestarea identităţii clientului sau a reprezentantului acestuia, modul de soluţionare a litigiilor dintre avocat şi client şi semnăturile părţilor.

24 Lipsa oricărui element mai sus arătat este de natură a atrage nevalabilitatea contractului de asistenţă juridică, dacă s-a produs o vătămare ce nu poate fi altfel remediată.

25 În ceea ce priveşte identificarea formei de organizare a profesiei, tipizatul ce se regăseşte în anexa I a Statutului profesiei de avocat prevede că aceasta

se face prin cuprinderea în conţinutul contractului de asistenţă juridică a formei de organizare, numelui avocatului titular, sediului profesional al acesteia, numărului şi datei emiterii deciziei de înfiinţare a formei de exercitare a profesiei. În opinia noastră, ar fi fost utilă şi menţionarea, în cuprinsul contractului de asistenţă juridică, a numărului poliţei de asigurare de răspundere profesională a avocatului.

În ceea ce-l priveşte pe client, Statutul nu conţine o prevedere în legătură 26
cu identificarea acestuia. Este clar, însă, că aceasta nu se poate face decât în urma verificării actelor de identitate de către avocat după procedura similară notarială, cu atât mai mult cu cât tipizatul de contract cuprinde o rubrică pentru actul de identitate.

3.3. Condiţii extrinseci ale contractului de asistenţă juridică

Condiţiile extrinseci ale contractului de asistenţă juridică sunt detaliate 27
în ultimele trei alineate ale art. 122 din Statut.

Potrivit acestor texte, contractul de asistenţă juridică va fi tipărit în 28
formulare tipizate şi înseriate ce vor conţine sigla UNBR, pe cea a baroului emitent, denumirea UNBR şi pe cea a baroului emitent.

Formele de exercitare a profesiei pot emite şi utiliza formularele prevă- 29
zute de Statut cu respectarea cerinţelor prevăzute de art. 122 alin. (4) din Statut. Emiterea şi utilizarea tipizatelor se va face în mod individual pe cheltuiala proprie a formei de organizare a profesiei. Acestea vor fi personalizate cu elementele de identificare a formei de exercitare a profesiei şi înseriate cu serii unice acordate de barou. Formei de exercitare a profesiei îi revine obligaţia de a înscrie aceste serii pe contractele de asistenţă juridică.

În condiţiile în care contractul de asistenţă juridică va fi utilizat în 30
raporturile cu cetăţenii străini, acestea vor putea fi redactate într-o limbă de circulaţie internaţională, cu condiţia asigurării corespondenţei depline a traducerii cu modelul cuprins în Anexa I la Statut.

Această reglementare a tipizatelor a generat în practică o serie de 31
probleme. S-a constatat, astfel, că tipizatul cuprins în Anexa nr. 1 la Statutul profesiei de avocat nu cuprinde totalitatea situaţiilor ce pot fi generate de relaţia avocat-client. Este foarte adevărat însă că acest model de contract nu interzice şi adăugarea sau lămurirea sau detalierea şi altor situaţii care pot interveni între avocat şi client. De altfel, pct. 5 al modelului de contract, intitulat „Alte clauze" şi prevăzut cu un spaţiu punctat, este destinat tocmai

completării contractului cu prevederile suplimentare convenite de părţi, care, dacă depăşesc limitele spaţiului fizic alocat, pot fi continuate pe pagini ataşate contractului.

32 În practică s-a mai constatat că unele instanţe refuză învestirea cu formulă executorie a contractului de asistenţă juridică, cu motivarea că exemplarul rămas la cotorul registrului de contracte şi care este autocopiativ nu întruneşte condiţiile unui exemplar original întrucât semnătura clientului este autocopiată sau deoarece acesta poartă menţiunea duplicat. Această situaţie a fost corectată prin adăugarea alin. (7) la art. 121 din Statut, potrivit căruia orice exemplar al contractului de asistenţă juridică, care poartă în original semnătura părţilor, este considerat original. Fără îndoială că reglementarea contractului de asistenţă juridică, oricât de detaliată ar fi, nu ar putea acoperi toate situaţiile ce se pot întâlni în practică.

33 Instituirea unui contract-cadru, prevăzut într-un act normativ, chiar şi cu caracter secundar, reprezintă un sprijin pentru stabilirea unor raporturi corecte şi principiale între client şi avocat. El nu instituie o limitare a voinţei părţilor contractante, atât timp cât, aşa cum am arătat mai sus, cuprinsul său poate fi augmentat, în baza negocierilor dintre client şi avocat, pentru a fi adaptat specificului cazului.

3.4. Obiectul contractului de asistenţă juridică

34 Obiect al contractului de asistenţă juridică îl poate forma una sau mai multe dintre activităţile pe care, în baza art. 3 din Legea nr. 51/1995, un avocat le poate desfăşura în folosul clientului său. Este admis şi un caracter general al obiectului, atunci când avocatului îi este conferit dreptul de a realiza acte de administrare şi conservare a patrimoniului clientului, deci când este greu de prevăzut ce anume va trebui să întreprindă în mod concret avocatul în exercitarea unei asemenea însărcinări. Cu această excepţie, este în interesul ambelor părţi ca obiectul contractului să fie unul caracterizat, suficient de bine determinat, pentru a nu genera ulterior discuţii referitoare la întinderea obligaţiilor profesionale asumate de avocat.

35 În practică se întâlnesc şi cazuri în care, în cazul unui litigiu, se prevede că obiectul contractului de asistenţă juridică îl reprezintă asistenţa şi reprezentarea juridică a clientului în toate fazele de jurisdicţie (la fond şi în calea/căile de atac). Considerăm că această practică contravine dispoziţiilor legale menţionate, cu atât mai mult cu cât în acest fel clientul devine unul „captiv", fără posibilitatea de a recurge la un alt avocat în cazul în care ar dori acest lucru.

Statutul profesiei de avocat prevede obligaţia avocatului de a încheia contractul de asistenţă juridică în atâtea exemplare câte părţi sunt, de a ţine o evidenţă strictă a contractelor încheiate într-un registru special, precum şi de a păstra în arhiva sa câte un duplicat de pe fiecare contract şi de pe fiecare împuternicire [art. 121 alin. (7) şi (8) din Statut]. 36

Deşi nu prevăd în mod expres, aceste dispoziţii nu fac decât să confirme opinia noastră, potrivit căreia şi în cazul în care contractul de asistenţă juridică se încheie în lipsa clientului, avocatul are obligaţia de a întocmi contractul şi de a-l înregistra, urmând ca, în cel mai scurt timp, acesta să fie însuşit de client prin semnătură. Nu este de neglijat nici posibilitatea ca avocatul să facă menţiune în cuprinsul contractului despre motivul lipsei clientului, data şi ora când s-a făcut angajamentul verbal, data la care a fost primită scrisoarea ce confirmă angajamentul, precum şi orice altă împrejurare ce poate servi la determinarea momentului şi a condiţiilor în care a fost încheiat contractul de asistenţă juridică. 37

Prin urmare, şi contractele încheiate în condiţiile prevăzute alin. (5) al art. 121 din Statut constituie angajamente valabil încheiate, câtă vreme onorariul a fost achitat. Reprezintă, de asemenea, o variantă de contract de asistenţă juridică valabil încheiat şi cazul, întâlnit cel mai adesea în materie de consultanţă comercială, în care clientul (de regulă o societate comercială din ţară sau străinătate) solicită consultanţă prin intermediul mijloacelor de comunicare la distanţă. În acest caz, părţile nu se întâlnesc pentru a semna un contract. Clientul plăteşte onorariul în baza facturilor primite de avocat (de avans şi finală) care, de asemenea, sunt transmise prin mijloace de comunicare electronice. Considerăm că acceptarea facturii fiscale şi plata acesteia fac deplină dovadă cu privire la relaţiile dintre avocat şi client. 38

3.5. Efectele contractului de asistenţă juridică

Efectele principale ale contractului de asistenţă juridică constau în definirea obligaţiilor reciproce ce revin părţilor semnatare. Prin urmare, trebuie deosebit între obligaţiile clientului şi obligaţiile avocatului încă de la încheierea contractului de asistenţă juridică. 39

3.6. Obligaţii ce se nasc în sarcina clientului

În ceea ce-l priveşte pe client, două sunt efectele principale ale contractului de asistenţă juridică: 40

- obligaţia de plată a onorariului de avocat şi a tuturor cheltuielilor legate de activitatea avocatului;

- obligaţia de a furniza avocatului, în mod corect, toate actele şi informaţiile necesare soluţionării cauzei ce îl priveşte şi de a-şi asuma toate demersurile pe care avocatul le efectuează pe baza datelor furnizate, cu respectarea şi în limitele mandatului primit de la client.

41 Contractul de asistenţă juridică devine titlu executoriu în ceea ce priveşte sumele datorate de client avocatului [art. 124 alin. (1) şi (2) din Statut].

3.7. Obligaţii ce se nasc în sarcina avocatului

42 Mai înainte de a detalia efectele contractului de asistenţă juridică cu privire la exercitarea mandatului de către avocat, se impun a fi făcute unele observaţii cu caracter general.

43 În lipsa unor prevederi exprese, avocatul este împuternicit să efectueze orice act specific profesiei în vederea realizării intereselor clientului.

44 În condiţiile în către contractul de asistenţă juridică prevede, în mod expres, o anumită activitate, acesta are caracterul unui mandat special sub imperiul căruia avocatul poate încheia, inclusiv prin înscrisuri sub semnătură privată sau în formă autentică, acte de conservare, administrare sau dispoziţie în numele şi pe seama clientului. Unii autori deosebesc între contractul de asistenţă juridică încheiat în vederea efectuării unui singur demers juridic şi contractul de asistenţă juridică încheiat cu caracter general, privitor la o cauză litigioasă în ansamblu. Aici trebuie însă adăugat ceea ce arătam mai sus, şi anume că un contract de asistenţă juridică privind asistenţa şi reprezentarea într-un litigiu este totuşi limitată la o anumită fază de jurisdicţie (fond, apel sau recurs), aceasta nefiind de natură a afecta acest caracter general al mandatului.

45 Obligaţiile ce revin avocatului sunt unele de diligenţă. Prin urmare, încheierea contractului de asistenţă juridică nu poate fi condiţionată de obţinerea unui anumit rezultat. Caracteristic obligaţiei de diligenţă este faptul că obligaţia debitorului nu constă în îndatorirea, precizată încă de la început, de a atinge un anumit rezultat determinat, ci în îndatorirea sa de a depune toată diligenţa necesară pentru ca rezultatul dorit să se realizeze (a se vedea *C. Stătescu, C. Bîrsan*, Drept civil. Teoria generală a obligaţiilor, p. 5).

46 În practică, nu întotdeauna acest lucru este înţeles în mod corect. Deseori, clientul consideră că, de vreme ce a angajat un avocat, de exemplu pentru un litigiu, acesta trebuie să-i câştige procesul. Obligaţia de diligenţă ce revine avocatului în baza încheierii contactului de asistenţă

juridică trebuie, în mod obligatoriu, coroborată cu principiile şi regulile de bază ale relaţiei dintre client şi avocat, reglementate de Secţiunea a 2-a, art. 121-149 din Statut. În condiţiile în care contractul de asistenţă juridică nu este încheiat pentru o anumită activitate, avocatul poate îndeplini orice act specific profesiei.

Acest lucru presupune dreptul avocatului de a asista, a reprezenta ori a exercita orice alte activităţi specifice profesiei. 47

Efectele contractului de asistenţă juridică ce se nasc în persoana avocatului sunt următoarele: 48

- efectul important imediat este acela că avocatul se va legitima faţă de terţi cu împuternicirea avocaţială, întocmită potrivit anexei II din Statut. Noţiunea de „terţi" include persoanele fizice şi persoanele juridice de drept public şi privat;

- în toate cazurile, avocatul are obligaţia de a acţiona numai în limitele contractului de asistenţă juridică încheiat cu clientul său. Deşi Statutul este laconic cu privire la această obligaţie, considerăm că ea nu trebuie privită în mod absolut şi că, în mod excepţional, avocatul poate depăşi limitele mandatului atunci când interesele imediate ale clientului său o cer şi când legea o permite. Amintim aici faptul că ambele coduri de procedură permit declararea căii de atac de către avocat, chiar în lipsa unui mandat expres din partea clientului;

- obligaţia avocatului de a consilia clientul cu promptitudine, corectitudine şi diligenţă;

- obligaţia avocatului de se abţine atunci când interesele clienţilor sunt conflictuale ori când există conflict de interese. De asemenea, el are datoria de a se abţine de la un nou angajament atunci când există riscul afectării confidenţialităţii născute dintr-un angajament anterior.

În încercarea sa de a elimina orice arbitrariu în materie, Statutul defineşte cazurile în care există ori nu conflict de interese. Există conflict de interese atunci când: 49

a) în cadrul activităţii de consultanţă, avocatul, care are obligaţia de a da clientului său o informaţie completă şi reală, nu poate face acest lucru fără a compromite interesele unui sau unor clienţi, alţii decât cel către care se prestează consultanţă. Statutul raportează acest conflict la analiza situaţiei prezentate, utilizarea mijloacelor juridice preconizate sau la concretizarea rezultatului urmărit.

b) în activitatea de asistare şi de apărare, asistarea pentru mai multe părţi ar determina avocatul să adopte pentru una dintre acestea o altă

apărare decât cea pe care ar fi făcut-o dacă ar fi apărat numai această din urmă parte.

c) prin modificarea sau evoluţia situaţiei ce i-a fost prezentată iniţial, avocatul identifică existenţa uneia din situaţiile arătate la punctele de mai sus.

50 Nu există însă conflict de interese atunci când:

a) după ce şi-a informat clienţii, şi a primit acordul acestora, avocatul încearcă să concilieze interesele contrare;

b) în deplin acord cu clienţii, avocatul îi consiliază pe aceştia să adopte o strategie comună sau atunci când, în cadrul unor negocieri, avocaţii, care sunt membri ai aceleiaşi forme de organizare, intervin separat pentru clienţi diferiţi, informaţi anterior asupra acestei apartenenţe;

c) avocatul informează pe toţi clienţii posibil afectaţi de asistenţa juridică acordată despre existenţa sau posibilitatea ivirii unui conflict de interese, precum şi despre posibilele consecinţe negative ale acestuia, iar fiecare dintre respectivii clienţi îşi dă acordul expres şi prealabil la prestarea activităţii de asistenţă juridică [art. 16 alin. (1) lit. c) din Statut].

51 Aceste ultime două cazuri nu reprezintă veritabilă inexistenţă a conflictului de interese, ci, mai degrabă, o asumare a acestui conflict de către client. Probabil că acestea au fost edictate în vederea satisfacerii clientului în opţiunea sa de a alege un anumit avocat.

52 Modalitatea practică de opţiune a clientului nu este detaliată în cuprinsul Statutului, însă aceasta nu poate fi făcută decât în scris, după informarea sa de către avocat în mod detaliat asupra consecinţelor ce se pot ivi în urmă apariţiei conflictului de interese.

53 Obligaţiile mai sus descrise nu trebuie să fie de natură a încălca independenţa avocatului. Aceasta trebuie înţeleasă în sensul că avocatul nu trebuie să aducă la îndeplinire toate cerinţele părţii, ci numai ceea ce legal este posibil şi recomandat după opinia sa în cauză. Probitatea, spiritul de dreptate şi onestitatea avocatului sunt calităţi care constituie repere nu numai în relaţia dintre avocat şi client, dar şi condiţii ale credibilităţii acestuia şi ale demnităţii profesiei.

54 Independenţa avocatului nu trebuie înţeleasă în mod absolut. Din acest motiv, Statutul profesiei de avocat prevede şi împrejurări ce pot constitui încălcări ale independenţei avocatului:

- existenţa unui interes propriu ori al persoanelor apropiate lui în cauza care i-a fost încredinţată;

- prestarea de activităţi avocaţiale în scopul de a se face plăcut clienţilor, magistraţilor şi publicului;
- prestarea de activităţi avocaţiale din simplă complezenţă;
- existenţa oricăror presiuni în scopul nerespectării secretului profesional.

3.8. Încetarea contractului de asistenţă juridică

Contractul de asistenţă juridică încetează prin: 55
a) îndeplinirea mandatului;
b) decesul avocatului sau a clientului;
c) punerea sub interdicţie/insolvenţă/falimentul clientului;
d) pierderea calităţii de avocat;
e) renunţarea unilaterală a contractului de către una din părţi.
f) acordul părţilor [art. 147 alin. (1) şi (2) din Statut].

Dintre toate aceste cauze de încetare, singura care comportă discuţii este 56
aceea relativă la încetarea contractului de asistenţă juridică prin renunţarea unilaterală a clientului sau a avocatului.

În condiţiile în care clientul are această iniţiativă, acesta are obligaţia 57
de a plăti avocatului onorariul şi cheltuielile făcute de acesta în interesul clientului până la momentul renunţării. Statutul prevede sintagma „onorariul cuvenit pentru activităţile prestate". Textul se referă, aşadar, la activităţile efectiv prestate de către avocat până la momentul rezilierii, precum şi la cheltuielile făcute în interesul clientului în acest interval. Acest lucru face posibilă plata parţială a onorariului până la momentul rezilierii.

În practică, de cele mai multe ori, rezilierea contractului de asistenţă juridică se produce fie ca efect al nemulţumirii clientului faţă de prestaţia avocatului, însoţită, cel mai adesea, de o cerere de restituire, totală sau parţială, a onorariului, fie al nemulţumirii avocatului faţă de atitudinea clientului, care nu furnizează informaţii complete, insistă în promovarea unor acte nerecomandate de avocat, nu achită onorariul sau îl achită cu întârziere etc.

În cazul în care clientul datorează avocatului sume în contul onorariului 58
sau al cheltuielilor făcute în interesul acestuia, avocatul are drept de retenţie asupra bunurilor clientului, mai puţin asupra actelor originale ce i-au fost încredinţate.

În cazul încetării contractului din iniţiativa avocatului, Statutul stabileşte 59
obligaţii atât pentru avocatul care renunţă la contractul de asistenţă juridică,

cât şi pentru cel care îi succede acestuia [art. 148 alin. (1) şi (2) din Statut]. Avocatul care are o asemenea iniţiativă are obligaţia să ia, în timp util, măsuri pentru apărarea intereselor clientului:

- notificarea clientului într-un timp rezonabil până la următorul act procesual, pentru a da răgaz acestuia să-şi angajeze alt apărător;
- predarea documentelor puse la dispoziţia sa de către client;
- predarea bunurilor la care clientul este îndreptăţit;
- înştiinţarea organelor judiciare.

3.9. Soluționarea litigiilor legate de naşterea modificarea, stingerea interpretarea şi executarea contractului de asistenţă juridică

60 Toate litigiile privitoare la naşterea, modificarea, stingerea, interpretarea şi executarea contractului de asistenţă juridică pot fi supuse regulilor de arbitraj şi regulilor de procedură prevăzute de Legea nr. 51/1995 şi Statut. Această clauză de jurisdicţie poate fi însă refuzată de client, stipulându-se, în schimb, jurisdicţia de drept comun. Dacă este însă acceptată, este recomandabil a se solicita acestuia un accept expres şi distinct în acest scop, pentru a nu se invoca ulterior de către client, în calitate de consumator, că această clauză i-a fost impusă şi că este una abuzivă.

Art. 30

Avocatul are dreptul de a alege şi de a fi ales în organele de conducere ale profesiei, în condiţiile prevăzute în prezenta lege şi în statut.

Corelaţii legislative: art. 4 alin. (2), art. 49 alin. (2), art. 66 alin. (2), art. 68, art. 71, art. 80, art. 81 alin. (4), (5), (6), art. 83 alin. (2) şi (4), art. 84 alin. (1) şi (2), art. 86 alin. (2) din Statut

Sumar

§1. Organele de conducere în plan local 137
1.1. Adunarea generală a baroului 137
1.2. Consiliul baroului 138
1.3. Decanul baroului 138
§2. Organele de conducere în plan central 138
2.1. Congresul UNBR 138
2.2. Consiliul UNBR 139
2.3. Comisia permanentă UNBR 139
2.4. Preşedintele UNBR 139
§3. Exerciţiul dreptului de vot 139

Comentariu

Dreptul de a alege şi de **a fi ales** al avocatului sunt drepturi care derivă în mod nemijlocit din şi sunt în strânsă legătură cu principiile şi regulile fundamentale ale exercitării profesiei de avocat, respectiv principiul legalităţii, principiul libertăţii, principul independenţei, principiul autonomiei şi descentralizării. Drepturile la care ne referim nu pot fi văzute altfel decât raportat la structura organizatorică a ordinului profesional al avocaţilor, respectiv organele de conducere colective sau individuale. 1

Trebuie observat că dreptul de a alege este exercitat în formă incipientă numai la nivelul Adunării generale a baroului, întrucât membrii Congresului sunt deja membri aleşi care, la rândul lor, au exerciţiul dreptului de a alege. 2

Organele de conducere ale profesiei se împart în două categorii: **organele de conducere în plan local** şi **organele de conducere în plan central**. 3

§1. Organele de conducere în plan local

Organele de conducere în plan local ale baroului sunt Adunarea generală a baroului, Consiliul baroului şi Decanul (art. 51 din Legea nr. 51/1995 şi art. 65 din Statut). 4

1.1. Adunarea generală a baroului

Este organul colectiv de conducere la nivel local, constituită din totalitatea avocaţilor activi. La această Adunare au dreptul de a participa toţi membrii Baroului, care sunt înscrişi în tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei şi nu se află în situaţii ce atrag incompatibilitatea ori suspendarea dreptului de exerciţiu a profesiei [art. 66 alin. (2) din Statut]. Participarea la Adunarea generală este un drept al oricărui avocat activ, necondiţionat de vreo cerinţă relativă la vechimea în profesie. Dreptul de a participa la Adunarea generală presupune dreptul de a alege, însă nu neapărat şi dreptul de a fi ales, întrucât alegerea în cadrul organelor colective sau individuale de conducere este condiţionată de vechimea în profesie. 5

1.2. Consiliul baroului

6 Este organul colectiv executiv al baroului. Are dreptul de a fi ales în Consiliul baroului orice avocat care este înscris pe tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei, care are o vechime neîntreruptă de cel puţin 8 ani şi care nu se află într-o situaţie ce atrage incompatibilitatea ori suspendarea dreptului de exerciţiu a profesiei (art. 71 din Statut).

1.3. Decanul baroului

7 Poate fi ales în funcţia de decan al baroului de către Adunarea generală a baroului oricare avocat definitiv cu vechime în profesie neîntreruptă de cel puţin 10 ani şi care este membru al baroului de cel puţin 5 ani [art. 74 alin. (1) din Statut]. Mandatul decanului este de 4 ani şi poate fi reînnoit de către adunarea generală o singură dată [art. 52 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 51/1995].

§2. Organele de conducere în plan central

8 Organele de conducere ale UNBR sunt Congresul avocaţilor, Consiliul UNBR, Comisia permanentă a UNBR, preşedintele UNBR (art. 61 din Legea nr. 51/1995).

2.1. Congresul UNBR

9 Este organul suprem de conducere al profesiei de avocat (art. 80 din Statut). Sunt membri de drept în Congresul avocaţilor decanii barourilor şi membrii Consiliului UNBR [art. 81 alin. (4) din Statut]. Din Congresul avocaţilor fac parte şi delegaţii aleşi prin adunările generale ale barourilor [art. 81 alin. (5) din Statut]. Norma de reprezentare este cea stabilită de Statutul profesiei [art. 81 alin. (6) din Statut], iar delegaţii la Congres sunt aleşi de către Adunarea generală a barourilor. La Congresele la care nu sunt alese organele profesiei pot participa în calitate de delegaţi şi avocaţii care nu îndeplinesc condiţiile de vechime de 8 ani în profesie [art. 79 alin. (3) şi (4) din Statut]. *Per a contrario*, la Congresele la care sunt alese organele colective de conducere a profesiei la nivel central, toţi delegaţii trebuie să îndeplinească condiţia de vechime de cel puţin 8 ani în profesie.

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

2.2. Consiliul UNBR

Este ales de Congresul avocaţilor şi este format din decanii barourilor şi din reprezentanţii barourilor, aleşi de Congres, după următoarea normă de reprezentare: 10

a) un reprezentant pentru barourile care au până la 500 de avocaţi;

b) 2 reprezentanţi pentru barourile care au peste 500 de avocaţi şi câte 2 reprezentanţi pentru fiecare mie care depăşeşte prima mie de avocaţi [art. 84 alin. (1) şi (2) din Statut].

Deşi în Statut nu se regăseşte o condiţie de vechime pentru exercitarea dreptului de a fi ales în Consiliul UNBR, din interpretarea art. 79 alin. (4) din Statut rezultă că, pentru a fi ales în Consiliul UNBR, este necesară întrunirea cumulativă a două condiţii, prima reprezentată de vechimea neîntreruptă în profesie de cel puţin 8 ani şi a doua constând în calitatea de delegat în Congres, care este, la rândul său, tot o consecinţă a dreptului de a fi ales. 11

2.3. Comisia permanentă UNBR

Asigură activitatea permanentă a UNBR [art. 86 alin. (2) din Statut]. Condiţiile de a fi ales în Comisia permanentă a UNBR sunt similare cu cele de a fi ales în Consiliul UNBR, cu precizarea că membrii Comisiei permanente nu pot fi aleşi decât dintre membrii Consiliului UNBR, cu o vechime mai mare de 10 ani în profesie. 12

2.4. Preşedintele UNBR

Are dreptul de a fi ales în această funcţie orice membru al Consiliului UNBR, care are o vechime în profesie de cel puţin 10 ani. Mandatul are o durată de 4 ani şi poate fi reînnoit. 13

§3. Exerciţiul dreptului de vot

Alegerea organelor de conducere din profesia de avocat se face numai prin vot secret, în cadrul Adunărilor generale ale barourilor şi a Congresului UNBR [art. 4 alin. (2) din Statut]. Adunarea generală a baroului este legal constituită numai cu participarea majorităţii avocaţilor care au dreptul de a exercita profesia. Procedura convocării şi desfăşurării Adunării generale este prevăzută în art. 68 şi urm. din Statut. 14

15 Votul electiv este secret şi se exercită printr-un buletin de vot prevăzut cu ştampila baroului/Congresului, spre neschimbare, introdus în urnă [art. 49 alin. (2) din Legea nr. 51/1995]. Buletinul de vot va cuprinde numele şi prenumele candidatului, funcţia pentru care candidează, iar, în cazul Congresului, buletinul de vot va purta şi menţiunea privind baroul din care face parte candidatul [art. 83 alin. (2) din Statut]. Buletinele de vot care nu corespund modelului stabilit de către Congres sau de către Adunarea Generală a baroului vor fi nule de drept [art. 83 alin. (4) din Statut]. Comisia de numărare a voturilor va fi aleasă dintre persoanele care nu candidează.

16 Cu privire la adunările elective ale barourilor, Statutul prevede că în regulamentul pentru organizarea adunării elective se poate prevedea că exprimarea votului să poată fi făcută în formă electronică, cu respectarea dispoziţiilor legale privind cvorumul [art. 68 alin. (8) din Statut]. În acest scop, UNBR a contractat un sistem de vot electronic care poate fi achiziţionat de barourile interesate şi care a fost aplicat deja, în anul 2012, la baroul Ilfov.

17 Congresul electiv al UNBR se convoacă şi se desfăşoară după procedura prevăzută în art. 81 şi următoarele din Statut, iar sistemul de votare este similar cu cel practicat în cadrul barourilor.

18 Separat de organele propriu-zise de conducere ale profesiei de avocat, în plan local şi central, mai există şi Comisa de cenzori a baroului, Comisia centrală de cenzori a UNBR, Comisa de disciplină a baroului, Comisia centrală de disciplină a UNBR. Deşi acestea nu se confundă cu organele de conducere ale profesiei de avocat, având atribuţii de verificare şi control a activităţii financiare, respectiv atribuţiuni în materia abaterilor disciplinare săvârşite de avocaţi, le amintim aici în virtutea faptului că alegerea membrilor în cadrul acestor comisii implică exerciţiul dreptului de a alege şi de a fi ales. Membrii acestor comisii sunt aleşi în condiţii identice cu alegerea membrilor în cadrul organelor de conducere ale baroului şi UNBR, după procedura mai sus descrisă. Condiţiile de vechime pentru exercitarea dreptului de a fi ales sunt similare cu cele corespunzătoare celorlalte funcţii de conducere.

Art. 31

(1) Pentru activitatea sa profesională avocatul are dreptul la onorariu şi la acoperirea tuturor cheltuielilor făcute în interesul procesual al clientului său.

(2) În acest scop, avocatul poate să îşi deschidă un cont bancar pentru încasarea onorariilor şi altul pentru depunerea sumelor primite de la client pentru cheltuieli procesuale în interesul acestuia. Modul de administrare a sumelor predate de client avocatului, pentru cheltuieli procesuale în interesul său, va fi stabilit prin convenţia dintre avocat şi client, în condiţiile prevăzute de statutul profesiei.

(3) Contractul de asistenţă juridică, legal încheiat, este titlu executoriu. Învestirea cu formulă executorie este de competenţa judecătoriei în a cărei rază teritorială se află sediul profesional al avocatului. Restanţele din onorarii şi alte cheltuieli efectuate de avocat în interesul procesual al clientului său se recuperează potrivit dispoziţiilor statutului profesiei.

Corelaţii legislative: art. 121, art. 123-125, art. 127 alin. (3), art. 128-131, art. 144, art. 149 alin. (2) din Statut; art. 274 alin. (1) şi (3) C.proc.civ. din 1865; art. 451, art. 641 şi art. 713 alin. (2) C.proc.civ.

Sumar

§1. Dreptul avocatului la onorariu 142
§2. Categorii de onorarii 143
§3. Interdicţii privind stabilirea onorariului 144
§4. Principiul relativităţii contractului de asistenţă juridică. Efectele contractului de asistenţă juridică cu privire la terţi 145
§5. Cheltuielile efectuate de avocat în interesul clientului 148
§6. Caracterul de titlu executoriu al contractului de asistenţă juridică 149

Comentariu

Contractul de asistenţă juridică, fiind o convenţie sinalagmatică, dă naştere la două obligaţii reciproce: prestarea serviciilor avocaţiale către client şi plata contravalorii acestei prestaţii. Din reglementarea actuală, dată de Legea nr. 51/1995 şi Statutul profesiei de avocat, se desprinde ideea că, mai mult decât o contraprestaţie pentru un serviciu juridic efectuat de către avocat, onorariul este un **drept al avocatului**. Pe lângă onorariu, avocatul are dreptul şi la acoperirea tuturor cheltuielilor făcute în interesul clientului său. 1

§1. Dreptul avocatului la onorariu

2 Onorariile de avocat se stabilesc în mod liber între cele două părţi (art. 128 din Statut). Deşi negocierea dintre avocat şi client este liberă, Statutul profesiei de avocat prevede, cu titlu exemplificativ, unele criterii ce trebuie avute în vedere la stabilirea onorariului:

- timpul şi volumul de muncă solicitat pentru executarea mandatului primit sau activitatea solicitată de client;
- natură, noutatea şi dificultatea cazului;
- importanţa intereselor în cauză;
- împrejurarea că acceptarea mandatului acordat de client îl împiedică pe avocat să accepte alt mandat;
- notorietatea, titlurile, vechimea în muncă, experienţa, reputaţia şi specializarea avocatului;
- conlucrarea cu experţi sau alţi specialişti, impusă de natura, obiectul, complexitatea şi dificultatea cazului;
- avantajele şi rezultatele obţinute pentru profitul clientului ca urmare a muncii depuse de avocat;
- situaţia financiară a clientului;
- constrângerile de timp în care avocatul este obligat de împrejurările cauzei să acţioneze pentru a asigura servicii legale performante [art. 127 alin. (3) din Statut].

3 Este **interzisă** stabilirea unor onorarii minime, recomandate sau maxime de către organele de conducere ale profesiei, de către formele de exercitare ale profesiei sau de către avocaţi (art. 128 din Statut). Această prevedere a fost stipulată în Statut ca o consecinţă directă a unei dispoziţii a Consiliului Concurenţei; Adresa Consiliului Concurenţei cu nr. 425 din 8 martie 2000, prin care acesta a solicitat Consiliului Uniunii Avocaţilor din România abrogarea dispoziţiilor art. 58 lit. e) din Legea nr. 51/1995 şi ale art. 94 din Statut privind eliminarea tarifelor minime de onorarii unice pe ţară pentru serviciile prestate de avocaţi, în raport cu prevederile art. 73 alin. (2) din Legea nr. 21/1996, cu argumentul că existenţa tarifelor minime unice de onorarii afectează consumatorii pentru că astfel trebuie să plătească onorarii mai mari decât cele minime şi constituie o barieră la intrarea în profesia de avocat, deoarece obligă avocaţii la începutul carierei să nu coboare onorariul sub un anumit plafon şi limitează astfel numărul potenţialilor clienţi ai acestora.

BCU BUCUREŞTI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

S-ar putea obiecta că inexistenţa unor onorarii minimale i-ar putea determina pe unii avocaţi să practice onorarii derizorii cu scopul de a atrage clientela avocaţilor care practică onorarii corespunzătoare muncii depuse, mai ales în condiţiile economice actuale, când clientela este mai atrasă de ofertanţii cu preţurile cele mai mici. Contraargumentul îl oferă însă prevederile art. 249[1] din Statut, potrivit căruia, indiferent de mijlocul de publicitate utilizat de avocat, sunt interzise „menţiunile referitoare la valoarea serviciilor oferite de avocat, la gratuităţi sau la modalitatea de plată şi care constituie politici de dumping", sub sancţiunea răspunderii pentru comiterea unei abateri disciplinare grave (art. 250 din Statut). 4

Onorariul se determină între avocat şi client în urma negocierii şi trebuie prevăzut în contractul de asistenţă juridică la dată încheierii acestuia, mai înainte de începerea asistenţei sau reprezentării propriu-zise [art. 128 alin. (2) din Statut]. 5

Statutul prevede că, în cazurile mai sus detaliate, în care este imposibilă încheierea contractului mai înainte de prestarea activităţilor contractate, avocatul are obligaţia ca, în cel mai scurt timp cu putinţă, să aducă la cunoştinţă clientului onorariul propus pentru reprezentare [art. 128 alin. (3) din Statut]. Textul nu prevede o modalitate anume, dar este evident că sunt avute în vedere modalităţile de comunicare prevăzute la art. 121 din Statutul profesiei de avocat. În condiţiile în care clientul nu are o manifestare de voinţă expresă cu privire la încetarea reprezentării ori un dezacord explicit cu privire la onorariul propus prin comunicare, acesta este socotit ca fiind acceptat [art. 128 alin. (2) din Statut]. 6

În toate cazurile, onorariul urmează a fi prevăzut în contractul de asistenţă juridică ce urmează a fi încheiat în condiţiile art. 121 alin. (5) ultima teză din Statut, care prevede şi defineşte mai multe categorii de onorarii, precum şi interdicţii de onorarii. 7

§2. Categorii de onorarii

Onorariile avocatului pot fi: onorarii orare, onorarii fixe (forfetare), onorarii de succes şi onorarii formate din combinarea primelor trei categorii. Fiecare categorie de onorariu este definită de Statut. 8

Onorariul orar este cel stabilit pe ora de lucru, respectiv o sumă fixă cuvenită avocatului pentru fiecare oră de servicii profesionale pe care le prestează clientului. 9

10 **Onorariul fix** constă într-o sumă fixă cuvenită avocatului pentru un serviciu profesional prestat către client sau pentru categorii de servicii profesionale prestate către acesta. Onorariul fix (forfetar) poate fi plătit către avocat şi sub forma unor sume de bani periodice [art. 129 alin. (1)-(5) din Statut]. Atât onorariul fix, cât şi cel forfetar sunt datorate avocatului, indiferent de rezultatul obţinut ca urmare a serviciilor prestate. Prevederea nu face altceva decât să sublinieze faptul că obligaţiile asumate de către avocat reprezintă obligaţii de diligenţă, nu de rezultat.

11 **Onorariul de succes** este onorariul datorat către avocat cu titlu complementar, în funcţie de rezultatul serviciului prestat. Acesta constă în plata unei sume care poate fi fixă sau variabilă, stabilită pentru atingerea de către avocat a unui anume rezultat. Onorariul de succes nu exclude însă existenţa onorariilor orare sau fixe [art. 129 alin. (6) din Statut].

12 În privinţa onorariului de succes există însă o limitare, acesta neputând fi practicat, în cauzele penale, decât în legătură cu latura civilă a cauzei [art. 129 alin. (7) din Statut]. Interdicţia practicării onorariului de succes în materie penală are la bază un considerent de ordin moral, decurgând din faptul că libertatea persoanei nu poate sta la baza unei negocieri a onorariului de succes. Discutată şi disputată, această prevedere a rămas în Statut, deşi există şi opinii potrivit cărora o pedeapsă penală mai blândă ori obţinerea unei modalităţi de executare cu suspendare ar putea constitui motiv de acordare a unui onorariu de succes.

13 Statutul prevede, de asemenea, şi posibilitatea stabilirii onorariului în baza unui sistem mixt, constând într-o **combinaţie a onorariilor mai sus arătate**.

14 În toate cazurile, onorariile se plătesc numai de către client sau de către mandatarul acestuia (art. 131 din Statut).

§3. Interdicţii privind stabilirea onorariului

15 Pe lângă interdicţia implicită menţionată mai sus cu privire la onorariul de succes, există şi două interdicţii exprese cu privire la stabilirea onorariilor avocaţiale.

16 Prima dintre acestea se referă la *„pactul de quota litis"*. Acesta este definit ca fiind o convenţie prin care avocatul şi clientul, mai înainte de soluţionarea definitivă a unei cauze, stabilesc în mod exclusiv totalitatea onorariilor avocatului în funcţie de rezultatul judiciar al cauzei, indiferent

dacă aceste onorarii constau într-o sumă de bani, un bun sau orice altă valoare [art. 130 alin. (1)-(2) din Statut].

Cea de-a doua interdicţie se referă la dobândirea, sub orice formă, a unor „aporturi din afacere" [art. 130 alin. (3) din Statut]. 17

Scopul acestor interdicţii îl constituie, în mod evident, garantarea independenţei avocatului ca profesionist. Implicarea sa patrimonială, în formele arătate, în cauza clientului îi afectează grav statutul său de profesionist şi de partener al magistratului în realizarea actului de justiţie, precum şi obiectivitatea pe care trebuie să o demonstreze în apărarea intereselor clientului, cu rezultatul pierderii credibilităţii sale, ceea ce, de cele mai multe ori, produce consecinţe negative asupra însăşi intereselor clientului. 18

§4. Principiul relativităţii contractului de asistenţă juridică. Efectele contractului de asistenţă juridică cu privire la terţi

Contractul de asistenţă juridică constituie legea părţilor între avocat şi clientul său. Cu toate acestea, efectele legate de stabilirea şi plata onorariului se produc şi faţă de un terţ la contract, care este partea potrivnică într-un proces. Efectul care se produce faţă de această parte este acela că va fi obligată la plata cheltuielilor de judecată către cealaltă parte, cheltuieli printre care regăsim şi onorariul de avocat. 19

Dispoziţiile vechiului Cod de procedură civilă prevedeau faptul că partea care cade în pretenţii va fi obligată, la cerere, să plătească cheltuieli de judecată. Judecătorii aveau dreptul să mărească sau să micşoreze onorariile avocaţilor, potrivit cu cele prevăzute în tabloul onorariilor minimale, ori de câte ori constatau motivat că sunt nepotrivit de mici sau de mari faţă de valoarea pricinii sau faţă de munca îndeplinită efectiv de avocat [art. 274 alin. (1) şi (3) C.proc.civ. din 1865]. 20

Faţă de aceste prevederi, remarcăm faptul că legea de procedură consacra principiul potrivit căruia partea care cădea în pretenţii trebuia să suporte, în tot sau în parte, cheltuielile de judecată. Se introducea, în mod artificial, o diferenţă între cheltuielile de judecată, care erau constituite de taxele de timbru, timbrul judiciar, plata experţilor, dezdăunarea martorilor sau orice alte cheltuieli şi onorariul de avocat. Asupra primelor, instanţa nu putea interveni în niciun fel, în vreme ce, cu privire la onorariile de avocat, instanţa putea dispune motivat fie mărirea, fie micşorarea acestora. Vechiul Cod de procedură civilă prevedea două criterii, în baza cărora instanţa 21

putea interveni asupra onorariului avocatului, respectiv valoarea pricinii şi muncă depusă de acesta [art. 274 alin. (3) C.proc.civ. din 1865].

22 Noul Cod de procedura civilă reia problematica cuantumului cheltuielilor de judecată în art. 451 şi urm., iar cu privire la onorariul avocatului, aduce unele elemente de noutate:

- în primul rând, instanţa nu mai are posibilitatea de a mări onorariul avocatului, ci doar de a-l micşora;

- instanţa poate interveni din oficiu asupra onorariilor avocaţilor. Precizăm că, în reglementarea veche, nu exista o interdicţie pentru instanţa de judecată de a interveni din oficiu asupra onorariului, ceea ce făcea posibilă intervenţia. Considerăm că aplicarea unei micşorări a onorariului ar trebui pusă în discuţia părţilor, pentru ca, în baza principiului contradictorialităţii procesului civil, părţile să-şi expună punctul de vedere sau justificările necesare deliberării acestei probleme. Hotărârile luate în mod arbitrar de către instanţă, în deliberare, în legătură cu această problemă nu fac decât să dea naştere la bănuieli mai mult sau mai puţin întemeiate şi să nască frustrări pentru o parte sau alta. De altfel, din practică, s-a constatat că hotărârile luate cu privire la onorarii sunt în sensul micşorării acestora şi, motivate aproape exclusiv pe munca depusă de avocat raportată la numărul de termene la care acesta a fost prezent în instanţă. Instanţele nu s-au cantonat şi asupra celuilalt criteriu, respectiv valoarea litigiului. Nu avem cunoştinţă de nicio hotărâre pronunţată în temeiul vechiului Cod de procedură civilă prin care instanţele de judecată să hotărască mărirea onorariului de avocat.

- măsura luată de către instanţa, în sensul micşorării onorariului de avocat, nu produce efecte asupra raporturilor dintre avocat şi clientul său. Prin aceasta se înţelege faptul că obligaţia de plată a onorariului de avocat subzistă, potrivit contractului de asistenţă juridică, chiar în condiţiile în care instanţa de judecată a decis micşorarea acestui onorariu. Chestiunea a fost tranşată similar şi sub imperiul vechiului Cod de procedură civilă, doar că acum avem de-a face cu o prevedere expresă a legii, binevenită de altfel [art. 451 alin. (2) C.proc.civ.].

23 Cu privire la fundamentul cenzurării de către instanţă a cuantumului onorariului de avocat, în practică s-au exprimat mai multe opinii, după cum urmează:

24 **A.** S-a reţinut că relaţiile dintre client şi avocat, inclusiv onorariul, sunt stabilite conform contractului de asistenţă judiciară, care constituie legea

părţilor, astfel încât instanţa de judecată nu are posibilitatea de a micşora cuantumul acestuia. La baza acestei opinii stă faptul că declanşarea procesului civil produce în sarcina unei părţi un prejudiciu concretizat în cheltuielile de judecată, separat de pretenţiile civile deduse judecăţii şi că acest prejudiciu trebuie reparat integral de către partea care cade în pretenţii şi care şi-a asumat acest prejudiciu odată cu desfăşurarea procesului. Contractul de asistenţă juridică reprezintă legea părţilor şi devine opozabil părţii care cade în pretenţii în mod necondiţionat. Este cea mai solidă dintre teorii, însă are neajunsul că deschide posibilitatea practicării unor onorarii vădit disproporţionate, care au menirea de a împovăra excesiv partea potrivnică în proces. Încheierea unui contract de asistenţă juridică care prevede un astfel de onorariu poate avea şi un rol de intimidare sau descurajare a părţii potrivnice şi poate constitui şi un temei al îmbogăţirii fără justă cauză.

B. Într-o altă opinie, s-a reţinut că, potrivit dispoziţiilor art. 274 alin. (3) C.proc.civ. din 1865, judecătorii au dreptul să mărească sau să micşoreze onorariile avocaţilor, potrivit cu cele prevăzute în tabloul onorariilor minimale, ori de câte ori vor constata motivat că sunt nepotrivit de mici sau de mari faţă de valoarea pricinii sau de muncă îndeplinită de avocat. 25

Dacă s-ar reţine argumentele enumerate la pct. 1, art. 274 alin. (3) C.proc.civ. din 1865 ar fi rămas fără aplicare. S-a arătat faptul că ne aflăm în faţa unei excepţii de la principiul conform căruia actul juridic îşi produce efectele numai între părţi, iar nu şi faţă de terţe persoane. Prin urmare, contractul de asistenţă juridică îşi produce efectele şi faţă de partea adversă. Excepţia arătată mai sus se justifică prin prisma reparării integrale a prejudiciului, ce guvernează materia răspunderii civile delictuale. Numai că dreptul de a pretinde despăgubiri este susceptibil de a fi exercitat abuziv, astfel încât este sarcina instanţei de judecată de a cenzura pretenţiile părţii care a câştigat procesul şi de a aprecia dacă acesta din urmă a săvârşit un abuz de drept când şi-a dat acordul pentru un onorariu avocaţial exagerat de mare. Se apreciază că, în condiţiile în care partea care a câştigat procesul a fost de acord cu un onorariu exagerat, săvârşeşte o faptă ilicită constând în exercitarea abuzivă a dreptului de a-şi angaja un apărător. 26

Opinia este susceptibilă de critici, întrucât abuzul de drept se săvârşeşte cu intenţie şi această intenţie trebuie dovedită şi nu lăsată la aprecierea instanţei. Raţionamentul răspunderii civile delictuale trebuie lăsat să funcţioneze până la capăt şi nu interpretat trunchiat. Pe de altă parte, 27

susţinerea potrivit căreia partea care îşi angajează avocat îşi exercită abuziv un drept este greu de argumentat.

28 În ciuda acestei critici, acest punct de vedere a fost însuşit prin Minuta întâlnirii dintre conducerea CSM şi membrii Comisiei pentru unificarea practicii judiciare cu preşedintele Secţiei civile de la I.C.C.J., reprezentantul PICCJ şi preşedinţii secţiilor civile, conflicte de muncă şi asigurări sociale a curţilor de apel pentru discutarea problemelor de practică judiciară neunitară din 11 iunie 2008 (Minuta CSM nr. 6/17488/1154/2008).

29 **C.** Textul prevăzut la art. 274 alin. (3) C.proc.civ. din 1865 a fost supus de mai multe ori şi analizei Curţii Constituţionale. Curtea Constituţională a reţinut că prerogativa instanţei de a dispune asupra onorariului de avocat este constituţională, argumentele reţinute în susţinerea acestei soluţii fiind construite pe ideea că suportarea de către partea potrivnică a onorariului de avocat presupune, în mod necesar, ca acesta să îi fie opozabil [DCC nr. 401 din 14 iulie 2005 (M.Of. nr. 848 din 20 septembrie 2005)]. Or, partea potrivnică este terţ în raport cu contractul de asistenţă juridică. Obligarea sa la plata onorariului avocaţial este consecinţa însuşirii acestei cheltuieli de către instanţă, prin hotărârea judecătorească, iar, prin efectul hotărârii judecătoreşti, creanţa dobândeşte caracter cert, lichid şi exigibil.

30 **D.** Problema cenzurării onorariului avocaţial este prezentă şi în jurisprudenţa Curţii de Justiţie a Comunităţilor Europene, care a statuat că acesta urmează a fi recuperat numai în măsura în care constituie cheltuieli necesare, care au fost în mod real făcute, în limita unui cuantum rezonabil (cauza *Wouters şi alţii*, Curtea de Justiţie a Comunităţilor Europene).

31 În finalul consideraţiilor privitoare la onorariul de avocat, facem observaţia că majoritatea argumentelor mai sus expuse sunt exprimate în practică în temeiul Codului de procedură civilă din 1865. Considerăm că aceste explicaţii rămân valabile şi în contextul noului Cod de procedură civilă, cu deosebirea că acest ultim act normativ nu face altceva decât să precizeze chestiuni deja dezbătute în practică. Elementul de noutate absolută nu îl reprezintă decât eliminarea posibilităţii de majorare a onorariului avocaţial.

§5. Cheltuielile efectuate de avocat în interesul clientului

32 Separat de onorariul cuvenit, Legea nr. 51/1995 consacră dreptul avocatului la acoperirea tuturor cheltuielilor făcute în interesul procesual al

clientului său. Nu există o detaliere a acestor cheltuieli sau o definiţie a acestora, textul fiind conceput extrem de larg, în ideea de a se acoperi toate situaţiile în care avocatul avansează cheltuieli în interesul clientului. Amintim, cu titlu exemplificativ, cheltuielile legate de corespondenţă, de comunicare, taxe judiciare de timbru, onorarii expert, deplasări etc.

Din punct de vedere formal, Statutul profesiei de avocat stabileşte 33
faptul că aceste cheltuieli se estimează anticipat, la momentul încheierii contractului, şi se desocotesc pe măsura informării documentate a clientului cu privire la cuantumul şi destinaţia lor (art. 125 din Statut). Pot fi distinse mai multe ipoteze cu privire la modalitatea practică de desocotire a acestor cheltuieli:

- clientul avansează o sumă de bani stabilită prin contract, din care avocatul acoperă cheltuielile procesuale, urmând ca socotelile finale să se facă fie după o anumită perioadă de timp, fie la sfârşitul procesului;
- avocatul suportă cheltuielile în interesul clientului, urmând ca, la finalul procesului, acestea să fie restituite de către client;
- clientul acoperă cheltuielile pe măsură ce acestea se fac.

Legea evocă posibilitatea ca avocatul să deschidă un cont bancar 34
separat pentru depunerea sumelor primite de la client, în vederea acoperirii cheltuielilor procesuale în interesul acestuia [art. 131 alin. (2) din Legea nr. 51/1995].

Contractul de asistenţă juridică, învestit cu formulă executorie, consti- 35
tuie titlu executoriu cu privire la restanţele din onorariu şi alte cheltuieli efectuate de avocat în interesul clientului (art. 124 din Statut).

Adăugăm aici faptul că, alături de onorariu, contractul de asistenţă 36
juridică trebuie să cuprindă şi cheltuielile efectuate de avocat în interesul clientului. Numai în aceste condiţii contractul de asistenţă juridică va fi titlu executoriu şi pentru aceste cheltuieli.

§6. Caracterul de titlu executoriu al contractului de asistenţă juridică

Alin. (3) al articolului comentat cuprinde prevederea potrivit căreia 37
contractul de asistenţă juridică, legal încheiat, este titlu executoriu. Prin executarea silită a contractului de asistenţă juridică se pot recupera nu numai onorarii neachitate către avocat, dar şi toate cheltuielile făcute de avocat în interesul clientului său. Procedura de executare silită este cea

prevăzută de dispoziţiile Codului de procedură civilă [art. 124 alin. (2) din Statut].

38 Având în vedere că acest titlu executoriu nu este o hotărâre judecătorească, el trebuie învestit cu formulă executorie [art. 641 alin. (2) C.proc.civ.]. Conform dispoziţiilor procedurii civile, cererea de învestire cu formulă executorie se soluţionează de judecătoria în circumscripţia căreia se află domiciliul sau sediul creditorului sau al debitorului, după caz, în camera de consiliu, fără citarea părţilor. Codul de procedură civilă prevede în acest caz o regulă de drept comun, ce instituie o competenţă alternativă în beneficiul creditorului. În acelaşi timp, Legea nr. 51/1995 prevede că învestirea cu formulă executorie a contractului de asistenţă juridică este de competenţa judecătoriei în a cărei circumscripţie se află sediul profesional al avocatului. Prevederea din Legea nr. 51/1995 reprezintă o normă specială şi prevalează asupra normei de drept comun.

39 Odată sesizată cu cererea de învestire, instanţa va verifica dacă înscrisul întruneşte condiţiile de formă cerute de lege pentru a fi titlu executoriu, precum şi alte cerinţe în cazurile anume prevăzute de lege [art. 641 alin. (3) C.proc.civ.]. Prin „analiza condiţiilor de formă" se înţelege verificarea existenţei elementelor prevăzute de art. 122 din Statutul profesiei de avocat. Respingerea cererii de învestire cu formulă executorie nu ar putea fi pronunţată de către instanţa de judecată decât în condiţiile în care aceasta ar constata lipsa unui element din cele prevăzute la alin. (1) lit. a)-e) şi g) al art. 122 din Statut.

40 O primă particularitate a contractului de asistenţă juridică o constituie aceea că modelul acestui contract este cuprins în Anexa 1 a Statutului. În acelaşi timp, o formă de exercitare a profesiei poate emite şi utiliza, cu acordul prealabil al baroului pe raza căruia se află sediul său profesional principal, în mod individual, formulare personalizate. Din punctul de vedere al învestirii cu formula executorie, între cele două tipuri de formulare – cele tipărite de barou şi cele personalizate – nu există nicio diferenţă. De asemenea, întrucât este permisă redactarea contractului de asistenţă juridică şi într-o limbă de circulaţie internaţională, este necesară, pentru aceleaşi considerente, asigurarea conformităţii depline a traducerii cu versiunea în limba română, răspunderea pentru aceasta revenind formei de exercitare a profesiei care utilizează contracte redactate în altă limbă.

41 O altă particularitate a contractului de asistenţă juridică, învestit cu formulă executorie, constă în aceea că reprezintă titlu executoriu atât cu

privire la onorariu, cât şi cu privire la alte cheltuieli efectuate de avocat în interesul clientului [art. 124 alin. (1) din Statut]. Coroborând prevederile legale cu cele statutare, considerăm că, în cadrul procedurilor de învestire cu formulă executorie, instanţa de judecată nu se poate pronunţa asupra onorariului sau cheltuielilor efectuate de avocat în interesul clientului său, simpla verificare a existenţei acestora ca şi condiţie de formă, fiind suficientă.

Legalitatea încheierii prin care se admite cererea de învestire cu for- 42
mulă executorie poate forma obiectul contestaţiei la executare [art. 641 alin. (5) C.proc.civ.]. Din această dispoziţie legală tragem concluzia că încheierea de învestire cu formulă executorie este supusă cenzurii instanţei de judecată. În cadrul contestaţiei la executare, debitorul are posibilitatea de a solicita anularea unui act de executare silită, desfiinţarea încheierii de învestire cu formulă executorie sau lămuriri privind înţelesul, întinderea sau aplicarea titlului executoriu. Totodată, întrucât contractul de asistenţă juridică nu este o hotărâre judecătorească, pe calea contestaţiei la executare pot fi invocate motive de fapt sau de drept cu privire la fondul dreptului, întrucât nu există o cale procesuală specifică pentru desfiinţarea lui [art. 713 alin. (2) C.proc.civ.].

Art. 32

Contestaţiile şi reclamaţiile privind onorariile se soluţionează de decanul baroului. Decizia decanului poate fi atacată la consiliul baroului, a cărui hotărâre este definitivă.

Corelaţii legislative: art. 132 alin. (1), art. 132 din Statut; art. 66 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 51/1995

Comentariu

Statutul profesiei de avocat prevede modalitatea de soluţionare a 1
contestaţiilor şi reclamaţiilor cu privire la onorariile avocaţiale. Textul nu distinge cu privire la titularul contestaţiilor şi reclamaţiilor. Întrucât părţile potrivnice se pot adresa instanţei de judecată cu privire la micşorarea onorariilor, iar teza potrivit căreia avocatul îşi poate contesta onorariul este greu de argumentat, rezultă că titular al contestaţiilor/reclamaţiilor nu poate fi decât clientul. În practică, contestaţiile şi reclamaţiile cu privire la onorariu privesc, în principal, situaţia în care clientul este nemulţumit

de prestaţia efectuată de avocat şi solicită restituirea integrală sau parţială a onorariului, odată cu denunţarea unilaterală a contractului de asistenţă juridică.

2 Competenţa de soluţionare a acestor reclamaţii aparţine decanului baroului [art. 132 alin. (1) din Statut]. Acesta hotărăşte, prin decizie motivată, după ascultarea părţilor. În practică, Consiliul baroului desemnează un avocat consilier raportor care verifică susţinerile reclamantului şi dosarul părţii. Avocatul vizat de reclamaţie întocmeşte, la rândul său, un referat cu privire la activitatea sa. Cu privire la soluţionarea reclamaţiei/contestaţiei, consilierul desemnat va întocmi un raport. Dacă este necesar, decanul baroului solicită lămuriri de la petent.

3 Decanul baroului aplică procedura medierii şi încearcă concilierea părţilor [art. 132 alin. (2) din Statut]. În condiţiile în care medierea eşuează, decanul emite o decizie motivată prin care hotărăşte fie respingerea plângerii, fie restituirea integrală sau parţială o onorariului. În practică, au existat cazuri în care contestaţiile clienţilor cu privire la onorarii nu au fost soluţionate prin decizie motivată, părţii fiindu-i comunicat numai faptul că plângerea sa a fost respinsă. Acest mod de soluţionare nu este unul corect, întrucât Statutul profesiei de avocat foloseşte în mod expres sintagma „decizia decanului" [art. 132 alin. (3) din Statut].

4 La rândul său, decizia decanului poate fi atacată la Consiliul baroului de către partea interesată [art. 132 alin. (3) din Statut]. Consiliul baroului are obligaţia de a se pronunţa în termen de 30 de zile de la înregistrarea contestaţiei, prin hotărâre motivată [art. 132 alin. (5) din Statut]. Natura juridică a acestor termene nu poate fi decât una de recomandare, întrucât Statutul nu prevede sancţiuni. Consiliul baroului hotărăşte cu privire la legalitatea şi temeinicia deciziei decanului, fără participarea la vot a acestuia. Părţile interesate pot fi invitate în şedinţa de consiliu, pentru a da lămuriri şi explicaţii [art. 132 alin. (4) din Statut]. Hotărârea pronunţată de Consiliul baroului se comunică în cel mult 15 zile de la data pronunţării.

5 La cererea decanului sau a părţii interesate, legalitatea hotărârii Consiliului baroului poate fi verificată, în condiţiile legii, de către Consiliul UNBR. Această cale de atac se exercită în termen de 15 zile de la comunicare [art. 132 alin. (6) din Statut].

6 Din compararea celor două texte, respectiv art. 32 din Legea nr. 51/1995 şi art. 132 alin. (6) din Statut, s-ar putea trage concluzia unei inadvertenţe între cele două reglementări, întrucât art. 32 din Legea nr. 51/1995

stabileşte că decizia decanului poate fi atacată la Consiliul baroului şi că hotărârea acestuia din urmă este definitivă, în vreme ce art. 132 alin. (6) din Statut consacră, practic, o cale de atac ce se exercită la Consiliul UNBR. Fără îndoială că, prin Statut, s-a dorit a se da eficienţă dispoziţiilor legale care reglementează atribuţiile Consiliului UNBR, ca organ de conducere colectiv la nivel central. Consiliul UNBR are posibilitatea de a anula hotărârile consiliilor barourilor pentru cazuri de nelegalitate şi rezolvă plângerile şi contestaţiile făcute împotriva hotărârilor adoptate de către consiliile barourilor, în cazurile prevăzute de lege şi de Statutul profesiei [art. 66 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 51/1995].

Exercitarea controlului de legalitate la nivel central se manifestă pozitiv, nu numai ca o modalitate de armonizare a practicii de soluţionare a contestaţiilor de către consiliile barourilor, dar şi ca o garanţie valabilă pentru contestator, în ceea ce priveşte dreptul său de a primi un răspuns obiectiv la plângerea formulată. 7

Art. 33

(1) Avocaţii au propriul sistem de asigurări sociale.

(2) Sistemul de asigurări sociale al avocaţilor este reglementat prin lege şi se bazează pe contribuţia acestora, precum şi pe alte surse prevăzute de lege ori de Statutul Casei de Asigurări a Avocaţilor.

(3) Timpul servit în avocatură este considerat vechime în muncă.

(4) Avocatul are dreptul la recuperarea capacităţii de muncă, în condiţiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

Corelaţii legislative: art. 91-95 din Legea nr. 51/1995, art. 318 şi urm. din Statut; art. 1 alin. (3) din Regulamentul de organizare şi funcţionare a Casei de Asigurări a Avocaţilor din România; art. 226 alin. (4) din Statut; O.U.G. nr. 221/2000

Sumar

§1. Principiile care guvernează sistemul de asigurări sociale pentru avocaţi 154
§2. Compunerea bugetului propriu al sistemului de asigurări sociale pentru avocaţi 155
§3. Vechimea în muncă 156
§4. Recuperarea capacităţii de muncă 157
4.1. Obligaţia de a notifica baroul 157
4.2. Obligaţia de a-şi asigura substituirea 158

Comentariu

§1. Principiile care guvernează sistemul de asigurări sociale pentru avocați

1 Art. 33 din Legea nr. 51/1995 este inclus în Capitolul III – „Drepturile şi îndatoririle avocaţilor", Secţiunea 1 – „Drepturile avocaţilor".

2 Avocaţii, în calitate de corp profesional distinct, au un sistem propriu de asigurări sociale, separat, din toate punctele de vedere, de sistemul public de asigurări sociale. Acest sistem de asigurări sociale are drept **cadru legal** general Legea nr. 51/1995, Statutul profesiei de avocat şi O.U.G. nr. 221/2000, fiind reglementat în detaliu de Statutul Casei de Asigurări a Avocaţilor şi de Regulamentul de organizare şi funcţionare a Casei de Asigurări a Avocaţilor din România.

3 Sistemul propriu de asigurări sociale pentru avocaţi este guvernat, potrivit Statutului C.A.A., de următoarele **principii**:

4 *a)* **principiul autonomiei**: administrarea sistemului se face în condiţiile legii, în mod de sine stătător, independent de sistemul public de asigurări sociale, prin Casa de Asigurări a Avocaţilor – instituţie autonomă cu personalitate juridică de drept public, şi filialele acesteia, care au personalitate juridică;

5 *b)* **principiul solidarităţii între avocaţi**: toţi avocaţii au drepturi şi obligaţii reciproce şi corelative în cadrul acestui sistem, respectiv obligaţia de a achita contribuţiile stabilite de lege, care este corelativă dreptului de a încasa sumele ce se cuvin cu titlu de pensii, indemnizaţii sau ajutoare materiale/băneşti;

6 *c)* **principiul obligativităţii**: toţi avocaţii contribuie material la fondul sistemului, prin plata unei contribuţii individuale lunare obligatorii, al cărei nivel este stabilit de Consiliul UNBR, iar neplata acestei contribuţii constituie abatere disciplinară gravă. Corelativ acestei contribuţii obligatorii, avocaţii îşi exercită drepturile de asigurări sociale, iar C.A.A. are obligaţia de a achita sumele ce se cuvin avocatului, stabilite în condiţiile legii;

7 *d)* **principiul contributivităţii**: fondurile acestui sistem de asigurări sociale se constituie, în principal, din sumele achitate de către avocaţi cu titlu de contribuţie obligatorie. Corelativ, sumele ce se pot primi de către avocaţi cu titlu generic de asigurări sociale se calculează prin raportare la sumele achitate de către avocaţi, în condiţiile legii;

e) **principiul egalităţii**: toţi avocaţii au drepturi şi obligaţii egale în ce priveşte sistemul de asigurări sociale, fără a putea fi discriminaţi. Conform Hotărârii Consiliului UNBR nr. 857/14.12.2013, începând cu data de 1 ianuarie 2014, contribuţia individuală obligatorie a tuturor avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei la sistemul de asigurări sociale este de 11% din venitul brut realizat de avocat, dar nu mai puţin de suma reprezentând cota minimă obligatorie şi nici mai mult de suma reprezentând cota maximă de contribuţie obligatorie. În cazul cotei minime obligatorii, se face distincţie între avocaţii stagiari (cotă minimă – 80 lei) şi avocaţii definitivi (cotă minimă – 250 lei). Cota maximă de contribuţie obligatorie este aceeaşi atât în cazul avocaţilor stagiari, cât şi în cazul avocaţilor definitivi (în prezent în suma de 1.250 lei; 8

f) **principiul descentralizării**: filialele C.A.A., înfiinţate de către C.A.A. pe lângă fiecare barou, au personalitate juridică, buget propriu şi patrimoniu propriu. Înfiinţarea şi funcţionarea filialelor C.A.A. au drept scop dezvoltarea şi administrarea eficientă a patrimoniului sistemului, prin exercitarea atribuţiilor filialelor la nivelul unui singur barou. Totuşi, integritatea acestui patrimoniu este protejată de către C.A.A., care coordonează, îndrumă şi controlează activitatea filialelor; 9

g) **principiul repartiţiei**: fondurile realizate de către sistem se redistribuie pentru achitarea obligaţiilor ce revin sistemului în ansamblu, conform legii şi statutului C.A.A. 10

§2. Compunerea bugetului propriu al sistemului de asigurări sociale pentru avocaţi

Sistemul propriu de asigurări sociale al avocaţilor este alcătuit din Casa de Asigurări a Avocaţilor şi filialele acesteia. Au calitatea de membri ai C.A.A. toţi avocaţii în activitate, avocaţii pensionari şi urmaşii acestora (în măsura în care au drepturi proprii la pensie şi ajutoare sociale). 11

Casa de Asigurări a Avocaţilor este o persoană juridică de interes public, autonomă, care are rolul de a gestiona sistemul de pensii şi asigurări sociale pentru avocaţi. De asemenea, C.A.A. a înfiinţat, la nivelul fiecărui barou, filiale cu personalitate juridică, a căror activitate o coordonează şi o controlează. 12

Sistemul de asigurări sociale pentru avocaţi are patrimoniu unic şi buget propriu. 13

a) Bugetul sistemului de asigurări sociale pentru avocaţi cuprinde următoarele venituri:

- contribuţia lunară obligatorie a fiecărui avocat înscris în barou cu drept de exercitare a profesiei;
- contribuţia lunară facultativă;
- venituri realizate din folosirea patrimoniului sistemului în activităţi economice producătoare de venituri;
- dobânzi bancare;
- majorări pentru plata cu întârziere a contribuţiilor lunare obligatorii;
- donaţii, subvenţii şi alte venituri prevăzute de lege.

b) Din acest buget se achită următoarele drepturi de asigurări sociale:

• pensii, după cum urmează:
- pensia pentru limita de vârstă;
- pensia de retragere definitivă din profesie;
- pensia de retragere anticipată definitivă din profesie;
- pensia de invaliditate;
- pensia de urmaş;

• indemnizaţii, după cum urmează:
- indemnizaţia pentru incapacitate temporară de muncă;
- indemnizaţia pentru maternitate;

• ajutoare materiale, după cum urmează:
- ajutor de deces;
- ajutor pentru creşterea copilului

• alte drepturi de asigurări sociale prevăzute de Statutul C.A.A.

14 Drepturile de asigurări sociale ale avocaţilor sunt imprescriptibile şi incesibile.

§3. Vechimea în muncă

15 Timpul servit în avocatură este considerat vechime în muncă; în conformitate cu Statutul C.A.A., este considerat stagiu de cotizare.

16 Vechimea în muncă a fost definită ca fiind perioada de timp în care o persoană a muncit. Stagiul de cotizare este definit ca perioada de timp pentru care s-au datorat şi plătit contribuţii de asigurări sociale la sistemul de pensii al avocaţilor.

17 De perioada de timp în care o persoană a exercitat profesia de avocat se va ţine cont la calculul cuantumului drepturilor de asigurări sociale care

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

se cuvin acelei persoane, în funcţie de contribuţiile achitate la fondurile C.A.A.

De asemenea, se va lua în considerare timpul servit în avocatură la calcularea vechimii în muncă în alte profesii juridice, în măsura în care acest lucru este prevăzut de legea specială care reglementează acea profesie juridică. 18

În situaţia în care un avocat este suspendat din profesie, cu scopul exercitării unei funcţii de demnitate publică sau altei funcţii asimilate funcţiei de demnitate publică, perioada de suspendare va fi luată în considerare la stabilirea vechimii în avocatură [art. 318 alin. (3) din Statut] numai în măsura în care au fost achitate cotele de contribuţie la C.A.A. (a se vedea *infra*, comentariul de la art. 34). 19

§4. Recuperarea capacităţii de muncă

Recuperarea capacităţii de muncă a avocatului se face, conform prevederilor art. 226 din Statut, prin una sau mai multe perioade de repaus în fiecare an. Aceste perioade de repaus constituie un drept, iar nu o obligaţie a avocatului. Pe durata acestor perioade de repaus, avocatului îi este interzis să presteze activitate profesională. 20

Perioadele de repaus se stabilesc de către fiecare formă de exercitare a profesiei de avocat, în mod independent şi în raport de criterii ce ţin de organizarea acelei forme de exercitare a profesiei. 21

Statutul profesiei de avocat prevede, corelativ dreptului la recuperarea capacităţii de muncă, două obligaţii: 22

4.1. Obligaţia de a notifica baroul

Potrivit prevederilor alin. (3) al art. 226 din Statut, forma de exercitare a profesiei în care îşi desfăşoară activitatea avocatul care uzează de dreptul de recuperare a capacităţii de muncă are obligaţia de a notifica baroul în tabloul căreia este înscrisă. Această notificare obligatorie este necesară pentru evidenţa scriptică a baroului şi trebuie să cuprindă informaţii despre începerea şi durata fiecărei perioade de repaus pentru fiecare avocat. Comunicarea acestei notificări către barou trebuie efectuată într-o manieră care să confirme expedierea (textul statutar nu prevede confirmarea de către forma de exercitare a profesiei şi nici primirea de către barou a acestei notificări). 23

4.2. Obligația de a-și asigura substituirea

24 Obligația de asigurare a substituirii este prevăzută de alin. (5) al art. 226 din Statut. Aceasta are drept scop protejarea intereselor clientului și îndeplinirea în mod riguros a obligațiilor pe care le are avocatul, în calitate de participant la înfăptuirea actului de justiție. În acest sens, substituirea trebuie asigurată pentru activitățile profesionale care nu suferă amânare sau în cazul în care amânarea ar prejudicia interesele clientului.

25 Obligația de asigurare a substituirii este condiționată de prevederile contractului de asistență juridică. Avocatul poate fi substituit numai dacă clientul este de acord, iar acest acord a fost exprimat prin contractul de asistență juridică. *Per a contrario*, în lipsa acordului expres al clientului, avocatul nu poate fi substituit.

26 Cheltuielile efectuate de către avocat în exercitarea dreptului de recuperare a capacității de muncă reprezintă, potrivit Statutului profesiei, cheltuieli deductibile, în condițiile prevăzute de legislația fiscală, fiind considerate cheltuieli necesare exercitării în mod corespunzător a profesiei de avocat [art. 226 alin. (4) din Statut]. Aceste cheltuieli includ, fără limitare, costuri precum cele legate de transport, cazare, masă, tratamente de refacere etc. Enumerarea făcută în textul statutar are caracter exemplificativ, permițând așadar posibilitatea includerii în aceste cheltuieli și a altor costuri.

Art. 34

Constituie vechime în profesia de avocat perioada în care avocatul a exercitat funcția de judecător, procuror, notar, a îndeplinit funcții de specialitate juridică în aparatul Parlamentului, Administrației Prezidențiale, Guvernului, Curții Constituționale, Avocatului Poporului, Curții de Conturi și Consiliului Legislativ, precum și perioada în care acesta a fost suspendat din profesie în vederea exercitării unei funcții de demnitate publică sau a unei funcții asimilate cu funcția de demnitate publică.

Corelații legislative: art. 16 alin. (1) lit. a), art. 20, art. 28 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 51/1995; art. 297, art. 318 alin. (3) din Statut

Sumar

§1. Cu referire la funcții 159
§2. Cu privire la situația avocatului stagiar 159
§3. Efectele asimilării vechimii 160

Comentariu

Textul în discuţie se referă la ipoteza asimilării ca **vechime în profesia de avocat** a perioadei în care avocatul a exercitat alte funcţii juridice sau de demnitate publică. Beneficiarul acestei prevederi este avocatul, adică persoana care a dobândit calitatea de avocat, prin aceasta înţelegându-se atât avocatul stagiar, cât şi avocatul definitiv. 1

§1. Cu referire la funcţii

Prevederea legală nu face o diferenţiere clară între funcţiile ce pot fi deţinute la un moment dat de către un avocat. Dimpotrivă, din exprimarea celei de-a doua teze, unde este folosită sintagma „funcţii de demnitate publică sau a unei funcţii asimilate cu funcţia de demnitate publică" rezultă că s-a dorit a fi acoperite toate situaţiile în care un avocat ar putea ocupa o asemenea poziţie. Fără îndoială că enumerarea din prima teză a textului are un caracter exemplificativ. Funcţiile de demnitate publică, din perspectiva care ne interesează, sunt de 2 feluri: cele care pot fi exercitate concomitent cu profesia de avocat şi cele care nu pot fi exercitate concomitent cu profesia de avocat. Funcţiile de senator, deputat, consilier în consiliile locale sau judeţene sunt compatibile cu exercitarea profesiei de avocat [art. 16 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 51/1995]. Celelalte funcţii de demnitate publică, enumerate în cuprinsul art. 34 din Legea nr. 51/1995, nu sunt compatibile cu exercitarea profesiei. Prin urmare, avocatul definitiv care ocupă o funcţie de demnitate publică, care nu este compatibilă cu exercitarea profesiei de avocat, devine incompatibil, iar, pe durata existenţei stării de incompatibilitate, calitatea de avocat este suspendată [art. 28 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 51/1995]. 2

Clasificarea prezintă importanţă datorită faptului că numai funcţiile de demnitate publică ce generează incompatibilitate sunt avute în vedere de ultima teză a textului analizat, în sensul că va constitui vechime în profesia de avocat perioada în care avocatul a fost suspendat din profesie în vederea exercitării funcţiei de demnitate publică. 3

§2. Cu privire la situaţia avocatului stagiar

În condiţiile ocupării unei funcţii de demnitate publică, calitatea de avocat este suspendată, întrucât avocatul stagiar devine incompatibil [art. 28 4

alin. (1) lit. a) din Legea nr. 51/1995]. Dacă intervine incompatibilitatea, avocatul stagiar nu poate fi înscris pe Tabloul avocaţilor incompatibili şi nu îi poate fi ridicată această incompatibilitate decât dacă avocatul care s-a obligat să-i asigure formarea profesională iniţială este de acord cu suspendarea stagiului şi cu executarea contractului iniţial, după ridicarea incompatibilităţii [art. 297 alin. (4) din Statut]. În ipoteza în care avocatul care s-a obligat să asigure formarea profesională iniţială nu este de acord cu suspendarea stagiului, avocatul stagiar devenit incompatibil va trebui să prezinte un nou contract de colaborare cu un avocat care îndeplineşte condiţiile legale de competenţă profesională, apt a asigura formarea profesională iniţială [art. 297 alin. (5) din Statut].

§3. Efectele asimilării vechimii

5 Efectul acestei prevederi legale este acela că vechimea în funcţia de demnitate publică sau în funcţia asimilată cu funcţia de demnitate publică este luată în calcul la stabilirea vechimii în avocatură, în condiţiile achitării cotelor de contribuţie la C.A.A., fapt care generează calitatea de membru de drept a C.A.A. şi dreptul de a face parte din sistemul propriu de asigurări sociale a avocaţilor [art. 318 alin. (1), (3) din Statut, art. 8 alin. (3) din Statutul C.A.A.]. Indemnizaţia de demnitar şi celelalte drepturi băneşti încasate, cumulate cu eventualele venituri din activitatea de avocat desfăşurată în perioada mandatului de demnitar, se consideră venituri în profesie şi se iau în calcul atât la stabilirea cotelor de contribuţie, cât şi stabilirea pensiei de C.A.A. [art. 318 alin. (3) din Statut].

6 Prin urmare, avocatul care ocupă o funcţie de demnitate publică, generatoare sau nu de incompatibilitate, beneficiază de vechimea în profesie, fie pe perioada exercitării funcţiei, fie pe perioada suspendării pe motiv de incompatibilitate, cu consecinţa păstrării drepturilor derivate din Statutul C.A.A., cu condiţia achitării contribuţiei de asigurări sociale, în raport de veniturile realizate.

Art. 35

(1) Pentru asigurarea secretului profesional, actele şi lucrările cu caracter profesional aflate asupra avocatului sau în cabinetul său sunt inviolabile. Percheziţionarea avocatului, a domiciliului ori a cabinetului său sau ridicarea de înscrisuri şi bunuri nu poate fi făcută decât de procuror, în baza unui mandat emis în condiţiile legii.

(2) Nu vor putea fi ascultate şi înregistrate, cu niciun fel de mijloace tehnice, convorbirile telefonice ale avocatului şi nici nu va putea fi interceptată şi înregistrată corespondenţa sa cu caracter profesional, decât în condiţiile şi cu procedura prevăzute de lege.

Corelaţii legislative: art. 1, art. 8, art. 9, art. 228 din Statut; art. 128 alin. (4) şi (5), art. 138 alin. (1), art. 139 alin. (4), art. 140 alin. (9), art. 156 alin. (1), art. 157 alin. (1) C.proc.pen.

Bibliografie: P. Gate, Le secret professionnel de l'avocat, Graz. Pal., 1987

Sumar

§1. Obligaţia avocatului la păstrarea secretului profesional.....161
§2. Percheziţionarea 161

Comentariu

§1. Obligaţia avocatului la păstrarea secretului profesional

Textul reprezintă o aplicare a **principiului păstrării secretului profesional** [art. (1) lit. e) din Statut]. Prin secret profesional se înţelege obligaţia avocatului de a nu divulga informaţii de care a luat cunoştinţă în cursul activităţii sale de la clientul său (cu privire la întinderea şi limitele secretului profesional a se vedea *supra* comentariul de la art. 11 din Legea nr. 51/1995). 1

O garanţie legală a respectării acestei obligaţii fundamentale a avocatului o constituie şi caracterul inviolabil conferit prin Legea nr. 51/1995 actelor şi lucrărilor aflate asupra avocatului sau în cabinetul său, caracter prevăzut la teza I a primului alineat. 2

§2. Percheziţionarea

Teza a doua prevede că percheziţionarea avocatului, a domiciliului ori a cabinetului sau ridicarea de înscrisuri sau bunuri nu poate fi făcută decât de procuror, în baza unui mandat. Observăm că textul cuprinde menţiunile 3

potrivit cărora poate fi suspus percheziției atât cabinetul avocatului, cât și domiciliul său, fără a se face distincție dacă domiciliul și cabinetul se regăsesc în aceeași incintă sau se află în locații diferite. De asemenea, textul nu distinge dacă percheziția este făcută în vederea unei cauze ce privește pe avocat ca făptuitor sau urmărește procurarea de dovezi într-o cauză ce privește pe un client al avocatului sau una în care avocatul și clientul ar fi complici.

4 Considerăm că ipoteza percheziției prevăzută de art. 35 din Legea nr. 51/1995 are în vedere numai această din urmă ipoteza – situația unei complicități dintre avocat și client – iar actul procedural în sine nu privește decât sediul profesional al avocatului. Pentru ipoteza în care avocatul este el însuși autorul unei infracțiuni, devin incidente dispozițiile legii penale independent de existența unui secret profesional. În cele ce urmează ne vom referi la incidența normelor referitoare la percheziția domiciliară numai prin prisma complicității avocatului cu clientul său.

5 Fără îndoială că, în condițiile în care percheziția este absolut necesară, aceasta reprezintă o ingerință atât în activitatea curentă a avocatului, cât și în ceea ce privește asigurarea secretului profesional. Așa fiind, percheziția trebuie raportată la situații absolut excepționale și însoțită de garanții procedurale absolute (CEDO, cauza *Andrei și alții c. Franța*). Doctrina a apreciat, de-a lungul timpului, că percheziția poate fi dispusă numai în ipoteza constatării de indicii plauzibile privind participarea avocatului la comiterea unei infracțiuni de favorizare, când, abuzând de privilegiul confidențialității, un client ascunde probe sau bunuri provenite din infracțiuni în cabinetul apărătorului său.

6 Percheziția, ca act de procedură, nu poate fi îndeplinit decât de procuror, în baza unui mandat emis în condițiile legii. Procurorul este primul organ al statului care este chemat să aprecieze asupra oportunității efectuării percheziției, care poate fi domiciliară, corporală, informatică sau a unui vehicul, întrucât el este cel care inițiază procedura de solicitare a mandatului către judecătorul de drepturi și libertăți [art. 156 alin. (1) C.proc.pen.].

7 Dacă în legătură cu modalitățile percheziției nu există nicio nelămurire, problema principală care se ridică în legătură cu acest act de procedură este aceea a oportunității sale.

8 Percheziția domiciliară ori a bunurilor aflate în domiciliu poate fi dispusă dacă există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni de către o persoană, ori la deținerea unor obiecte sau înscrisuri

ce au legătură cu o infracţiune [art. 157 alin. (1) C.proc.pen.]. Problema de interpretare se naşte în legătură cu sintagma „suspiciune rezonabilă". Faţă de vechiul Cod de procedură penală, care cuprindea noţiunea de „indicii temeinice", noţiunea de „suspiciune rezonabilă" ar părea, cel puţin din punct de vedere gramatical, o noţiune mai largă ce ar putea conferi procurorului o libertate mai mare de apreciere, o „largheţe" în administrarea acestui act de procedură. Această concluzie ar putea fi trasă, în lipsa unui raţionament juridic riguros, din definiţiile date de dicţionarul explicativ al limbii române, potrivit căruia, prin „indiciu" se înţelege un semn aparent după care se deduce existenţa unui lucru ori a unui fenomen, iar prin „suspiciune" se înţelege o lipsă de încredere, de îndoială în ceea ce priveşte corectitudinea, legalitatea faptelor sau onestitatea intenţiilor cuiva. Din punctul nostru de vedere, această interpretare este abuzivă. Procurorul se află, procedural, pe o poziţie opusă avocatului şi nu credem că într-un context în care drepturile şi libertăţile omului sunt recunoscute şi ocrotite de lege, Codul de procedură penală a dorit să lase procurorului la îndemână un mijloc de presiune asupra avocatului. Apreciem, aşadar, că noţiunea de „suspiciune rezonabilă" trebuie interpretată în sens restrâns, adică numai în condiţiile în care la baza acesteia stau anumite indicii materiale care să fundamenteze o convingere fermă a procurorului că s-a săvârşit o infracţiune.

În acest sens, CEDO a pronunţat hotărâri prin care percheziţia biroului 9
avocatului a fost privită ca o ingerinţă în viaţa privată, corespondenţă şi, potenţial, în dreptul său la respectarea domiciliului. În acest context, s-a arătat că avocatul este o contra-forţă în serviciul libertăţilor individuale (discursul Gardianului Sigiliilor în faţa Ordinului avocaţilor de la Versailles în 1987, citat de *P. Gate*, Le secret professionnel de l'avocat, Graz. Pal., 1987 Doctr., p. 199, 289). S-a mai arătat că avocatul trebuie să dispună de o independenţă totală faţă de puteri şi să fie la adăpost de ameninţări (CEDO, cauza *Manchevschi c. Moldova*). Considerăm, în deplin acord cu decizia CEDO, că, mai înainte de efectuarea percheziţiei, procurorul trebuie să aprecieze asupra următoarelor elemente:

- dacă este necesar să recurgă la percheziţie pentru a obţine probe materiale ale unor fapte antisociale;
- dacă a fost respectat principiul proporţionalităţii, în sensul că există motive relevante şi suficiente pentru justificarea unei asemenea măsuri;
- dacă există garanţii adecvate şi eficiente împotriva abuzurilor;
- dacă efectuarea percheziţiei este proporţională cu scopul urmărit (CEDO, cauza *Manchevschi c. Moldova*).

10 Deşi legislaţia internă nu oferă o definiţie juridică a noţiunii de „suspiciune rezonabilă", ne însuşim pe deplin această noţiune, aşa cum a fost definită de jurisprudenţa CEDO, în sensul că prin aceasta se înţelege existenţa unor date şi informaţii care pot să convingă un observator obiectiv şi imparţial că este posibil ca o persoană să fi săvârşit o infracţiune.

11 În vederea asigurării secretului profesional, avocatul are obligaţia să se opună la percheziţionarea domiciliului, a sediului profesional principal, a sediului profesional secundar şi a biroului de lucru, precum şi la percheziţia corporală, cu privire la actele sau lucrările cu caracter profesional aflate în locurile mai sus menţionate sau asupra sa [art. 228 alin. (4) din Statut].

12 Avocatul este obligat să se opună şi la ridicarea înscrisurilor şi bunurilor constând în acte şi lucrări cu caracter profesional, dacă nu sunt îndeplinite condiţiile art. 35 din Legea nr. 51/1995. Totodată, avocatul are obligaţia ca, de îndată, să încunoştinţeze despre cele întâmplate pe decanul baroului [art. 228 alin. (5) din Statut].

13 Apreciem însă că protecţia asigurării secretului profesional impune instituirea prin lege a unor garanţii suplimentare, în acord cu prevederile existente în alte state europene, prin condiţionarea realizării percheziţiei şi a ridicării de înscrisuri numai în prezenţa unui reprezentant al conducerii baroului din care avocatul face parte. Reprezentantul baroului ar trebui să aibă nu numai dreptul de a verifica îndeplinirea condiţiilor prevăzute de lege pentru realizarea percheziţiei, dar mai ales dreptul de a autoriza ridicarea anumitor înscrisuri şi bunuri, putând refuza autorizarea ridicării celor care nu au legătură cu cauza. Legislaţia unor state prevede, suplimentar, şi obligaţia organului de urmărire penală a de a înştiinţa în prealabil conducerea baroului asupra percheziţiei care urmează a avea loc sau cel puţin asupra zonei în care aceasta se va desfăşura.

14 Tot în contextul general al asigurării secretului profesional, este stabilită interdicţia de a fi ascultate şi înregistrate, indiferent de mijlocul tehnic utilizat, convorbirile telefonice ale avocatului, precum şi interdicţia interceptării şi înregistrării corespondenţei cu caracter profesional, în afară cadrului şi procedurii prevăzute de lege.

15 Observăm că dispoziţia din art. 35 din Legea nr. 51/1995 a intrat în vigoare înainte de publicarea noului Cod de procedura penală, care, în Capitolul VI – „Metode speciale de supraveghere sau cercetare" – lărgeşte sfera de aplicarea a supravegherii, în înţelesul penal al acestei noţiuni, şi asupra altor mijloace de comunicare decât convorbirile telefonice şi

corespondenţă. Astfel, constituie metode speciale de supraveghere şi cercetare următoarele:

a) interceptarea comunicaţiilor ori a oricărui tip de comunicare la distanţă;

b) accesul la un sistem informatic;

c) supravegherea video, audio sau prin fotografiere;

d) localizarea sau urmărirea prin mijloace tehnice;

e) obţinerea datelor privind tranzacţiile financiare ale unei persoane;

f) reţinerea, predarea sau percheziţionarea trimiterilor poştale;

g) utilizarea investigatorilor sub acoperire şi a colaboratorilor;

h) participarea autorizată la anumite activităţi;

i) livrarea supravegheată;

j) obţinerea datelor generate sau prelucrate de către furnizorii de reţele publice de comunicaţii electronice ori furnizorii de servicii de comunicaţii electronice destinate publicului, altele decât conţinutul comunicaţiilor, reţinute de către aceştia în temeiul legii speciale privind reţinerea datelor generate sau prelucrate de furnizorii de reţele publice de comunicaţii electronice şi de furnizorii de servicii de comunicaţii electronice destinate publicului [art. 138 alin. (1) C.proc.pen.].

Aparent, se naşte o contradicţie între dispoziţiile art. 35 din Legea nr. 51/1995 şi dispoziţiile Codului de procedură penală, care decurge din faptul că art. 35 nu protejează avocatul de multitudinea metodelor speciale de supraveghere şi cercetare. Această contradicţie este rezolvată prin dispoziţiile art. 139 alin. (4) C.proc.pen., care prevede în mod expres că raportul dintre avocat şi persoana pe care o asistă sau o reprezintă nu poate forma obiectul supravegherii tehnice, decât dacă există date că avocatul săvârşeşte ori pregăteşte una dintre infracţiunile prevăzute la art. 139 alin. (2) C.proc.pen., adică „infracţiuni contra securităţii naţionale prevăzute de Codul penal şi de legi speciale, precum şi în cazul infracţiunilor de trafic de droguri, de trafic de arme, de trafic de persoane, acte de terorism, de spălare a banilor, de falsificare de monede ori alte valori, de falsificare de instrumente de plata electronică, contra patrimoniului, de şantaj, de viol, de lipsire de libertate, de evaziune fiscală, în cazul infracţiunilor de corupţie şi al infracţiunilor asimilate infracţiunilor de corupţie, infracţiunilor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene, al infracţiunilor care se săvârşesc prin sisteme informatice sau mijloace de comunicaţii electronice ori în cazul altor infracţiuni pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de 5 ani sau mai mare". 16

17 Existența uneia dintre infracțiunile mai sus arătate constituie o primă limită în cadrul căreia metodele speciale de supraveghere sau cercetare nu pot fi exercitate împotriva unui avocat. A doua limită de protecție a avocatului rezultă din prevederea potrivit căreia probele obținute pe parcursul sau după executarea măsurii de supraveghere, care au vizat și raporturile dintre avocat și suspectul/inculpatul pe care îl apără, în condițiile în care nu avocatul era cel supravegheat, nu pot fi folosite în cadrul niciunui proces penal, acestea urmând a fi distruse de către procuror. Textul stabilește și obligația procurorului de a înștiința pe judecătorul care a dispus măsura supravegherii, iar acesta din urmă dispune informarea avocatului atunci când consideră necesar [art. 139 alin. (4) C.proc.pen.]. Considerăm că această ultimă dispoziție legală trebuie coroborată cu dispozițiile art. 145 C.proc.pen., potrivit cărora, după încetarea măsurii de supraveghere tehnică, procurorul informează în scris, în cel mult 10 zile, pe fiecare subiect al unui mandat despre măsura de supraveghere tehnică ce a fost luată în privința sa. Tragem astfel concluzia potrivit căreia, pe de o parte, procurorul are obligația să îl înștiințeze pe avocat, în orice condiții, despre încetarea măsurii de supraveghere tehnică, atunci când activitatea avocatului a format obiectul acestei măsuri, iar, pe de altă parte, judecătorul care a încuviințat măsură de supraveghere va înștiința pe avocat numai atunci când apreciază că necesar, în condițiile în care măsura a fost luată față de o altă persoană, eventual clientul avocatului, iar raporturile dintre această persoană și avocat, incidental, au fost supravegheate. În acest ultim caz, probele obținute nu pot fi folosite.

18 Un caz distinct îl constituie cererea motivată a persoanei vătămate adresată procurorului, prin care se solicită interceptarea comunicațiilor ori a înregistrării acestora, precum și a oricăror tipuri de comunicări efectuate de acesta, prin orice mijloc de comunicare, indiferent de natura infracțiunii ce formează obiectul cercetării [art. 140 alin. (9) C.proc.pen.]. Considerăm că această posibilitate conferită de lege persoanei vătămate, în relația cu avocatul său, trebuie privită prin prisma dispozițiilor art. 139 alin. (2) C.proc.pen., în sensul că cererea va fi analizată numai în condițiile existenței uneia dintre infracțiunile prevăzute în acest text de lege.

Art. 36

(1) Contactul dintre avocat şi clientul său nu poate fi stânjenit sau controlat, direct sau indirect, de niciun organ al statului.

(2) În cazul în care clientul se află în stare de arest sau detenţie, administraţia locului de arest ori detenţie are obligaţia de a lua măsurile necesare pentru respectarea drepturilor prevăzute la alin. (1).

Corelaţii legislative: art. 224 din Statut; art. 89 alin. (2), art. 356 alin. (2) C.proc.pen.

Comentariu

Prin lege, contactul dintre avocat şi clientul său este strict confidenţial şi nu poate suferi atingeri directe sau indirecte din partea niciunui organ al statutului. Textul consacră **inviolabilitatea dreptului la apărare**, de care beneficiază în mod direct clientul avocatului, precum şi dreptul avocatului de a avea contact cu clientul său în vederea asigurării apărării. Dacă în materie civilă sunt greu de imaginat ipoteze în care contactul dintre avocat şi client ar putea fi stânjenit de către un organ al statului, în materie penală putem întâlni asemenea situaţii. În primul rând, prin „client al avocatului" poate fi înţeles atât clientul aflat în stare de libertate, dar şi clientul aflat în stare de arest preventiv sau de detenţie. În ambele ipoteze, remarcăm că relaţia acestuia cu avocatul trebuie să fie una normală, aflată în afara ilicitului penal, altminteri, relaţia se circumscrie ipotezelor prevăzute la art. 35 din Legea nr. 51/1995. 1

Prin „organ al statului" se înţeleg organele de urmărire penală. Sintagma folosită are un înţeles general, prin aceasta înţelegându-se toate organele de Poliţie şi de Parchet, competente potrivit legii a efectua acte de cercetare penală. 2

Pentru clienţii aflaţi în stare de arest sau detenţie, obligaţia de a lua măsurile necesare pentru asigurarea confidenţialităţii contactului dintre avocat şi client aparţine administraţiei locului de detenţie. 3

Deşi prevederea relativă la contactul dintre avocat şi client este mai veche, această a fost de natură a suscita mai multe controverse, motiv pentru care noul Cod de procedură penală a adus clarificări benefice. Acesta consacră dreptul la apărare a persoanei în cadrul procedurilor judiciare penale, atât în faza de urmărire, cât şi în faza judecăţii. Astfel, persoana reţinută sau arestată are dreptul să ia contact cu avocatul, asigurându-i-se confidenţialitatea comunicărilor, cu respectarea măsurilor necesare de supraveghere vizuală, de pază şi securitate, fără să fie interceptată 4

sau înregistrată convorbirea dintre ei [art. 89 alin. (2) C.proc.pen.]. Prevederea este cuprinzătoare, atât sub aspectul dreptului la contact cu avocatul, cât şi cu privire la obligaţia organului de urmărire penală de a asigura confidenţialitatea comunicărilor, sub rezerva respectării măsurilor de securitate. Având în vedere că textul vorbeşte despre interdicţia de interceptare şi înregistrare, considerăm că aceasta vizează atât contactul nemijlocit, la locul de deţinere, cât şi contactul mijlocit prin intermediul mijloacelor de comunicare la distanţă.

5 Actuala prevedere legală este binevenită, cu atât mai mult cu cât aceasta stabileşte şi o sancţiune, în sensul că orice probă obţinută cu încălcarea drepturilor mai sus arătate este exclusă [art. 89 alin. (2) C.proc.pen.]. Prin excluderea probelor, probabil că s-a dorit mai mult decât o nulitate, iar noţiunea ar trebui înţeleasă, în accepţiunea noastră, în sensul că o probă astfel obţinută nu poate fi primită în niciun fel.

6 Dispoziţii cu privire la asigurarea apărării şi, implicit, la contactul necenzurat dintre avocat şi clientul său regăsim şi în partea relativă la faza judecăţii. Noul Cod de procedură penală instituie obligaţia preşedintelui completului de judecată de a lua măsuri ca persoana vătămată sau una dintre părţi, în condiţiile în care se află în stare de deţinere, să poată lua contact cu avocatul său [art. 356 alin. (2) C.proc.pen.].

7 Contactul nemijlocit cu clientul este un drept absolut al avocatului şi este de esenţa integrităţii profesiei de avocat, fapt care rezultă şi din dispoziţiile Statutului profesiei de avocat, care stabilesc că avocatul poate refuza contactul cu clientul, în prezenţa reprezentantului organului de urmărire penală sau de cercetare penală ori a oricărei autorităţi publice, precum şi în cazul în care există sau are cunoştinţă de existenţa unui sistem de control al contactului cu clientul (art. 224 din Statut). În aplicarea acestor prevederi se impune însă ca autorităţile să asigure condiţiile necesare respectării acestora. În mod special, administraţia locurilor de detenţie ar trebui să amenajeze spaţiile necesare pentru realizarea contactului dintre persoana privată de libertate şi avocat în aşa fel încât supravegherea vizuală permisă de lege să nu facă posibilă şi ascultarea discuţiei dintre aceştia, căci există cazuri în care supravegherea vizuală se realizează prin uşa deschisă a încăperii destinate contactului cu clientul, personalul de pază asistând practic la discuţie.

Art. 37

Avocatul care profesează individual, cabinetele asociate, societatea civilă profesională şi societatea profesională cu răspundere limitată au dreptul la sediu profesional în circumscripţia baroului în care sunt înscrişi şi la sedii secundare în alt barou din ţară sau din străinătate unde sunt luaţi în evidenţă.

Corelaţii legislative: art. 44, art. 104, art. 222 alin. (1), art. 223, art. 228 alin. (2) şi alin. (3), art. 245 din Statut

Sumar

§1. Dreptul la sediu profesional 169
§2. Dreptul la sediu secundar 170

Comentariu

Prevederea legală consacră dreptul avocatului la sediul profesional, atât în circumscripţia baroului în care este înscris cu drept de exercitare a profesiei, cât şi la sedii secundare în alt barou din ţară sau din străinătate. Prima teză a textului prevede dreptul la sediu a tuturor formelor de exercitare a profesiei de avocat, înţelegând prin aceasta avocatul care profesează individual, cabinetele asociate, societatea civilă profesională şi societatea profesională cu răspundere limitată. 1

§1. Dreptul la sediu profesional

Prin sediu profesional se înţelege locul în care forma de exercitare a profesiei îşi desfăşoară activitatea principală, este declarat faţă de autorităţile publice şi primeşte actele de procedură şi corespondenţa profesională. 2

Dovada sediului se poate face cu orice act care atestă un drept de proprietate sau folosinţă a formei de exercitare a profesiei asupra spaţiului în care funcţionează (actul de vânzare-cumpărare, donaţie, schimb, contract de închiriere, de comodat etc.). 3

Sediul profesional al formelor de exercitare a profesiei trebuie să se afle pe raza baroului în care sunt înscrişi în tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei oricare dintre avocaţii titulari sau asociaţi [art. 222 alin. (1) din Statut]. De la această regulă există şi excepţia potrivit căreia, în cazul în care există doi sau mai mulţi asociaţi într-o societate civilă profesională, care au calitatea de avocaţi definitivi, aflaţi în exerciţiul 4

profesiei, înscrişi în barouri diferite, societatea îşi va stabili sediul principal în circumscripţia unuia dintre barourile de apartenenţă al unuia dintre asociaţii fondatori. Actul constitutiv al acestei societăţi va fi verificat de consiliul baroului de la sediul principal al societăţii şi va fi transmis, în scop de informare, către toate barourile unde sunt înscrişi asociaţi ai societăţii profesionale cu răspundere limitată (art. 223 din Statut).

5 Dreptul la sediu profesional al formei de exercitare a profesiei are o importanţă deosebită în desfăşurarea activităţii acesteia, căci sediul profesional este locul unde:

- avocatul păstrează toate informaţiile şi datele de orice tip, în orice formă şi pe orice suport, furnizate de către clientul său [art. 228 alin. (2) din Statut], îşi păstrează lucrările, în scopul asigurării secretului profesional [art. 228 alin. (3) din Statut].
- clientul avocatului îşi poate stabili domiciliul/sediul procesual;
- poate fi stabilit temporar sau mutat sediul unei societăţi comerciale, sediul secundar al acesteia (art. 104 din Statut).
- se comunică actele de procedură şi corespondenţa profesională pentru avocat sau clientul său.

§2. Dreptul la sediu secundar

6 Formele de exercitare a profesiei de avocat au dreptul să îşi stabilească sedii secundare în circumscripţiile baroului din care nu fac parte membrii titulari. Înfiinţarea unui sediu secundar se aprobă, la cerere, de către consiliul baroului în circumscripţia căreia urmează să funcţioneze sediul secundar [art. 223 alin. (1) din Statut].

7 Cererea de deschidere a unui sediu secundar va cuprinde: forma de exercitare a profesiei, adresa sediului secundar, motivul deschiderii sediului secundar, avocaţii care îşi desfăşoară activitatea la sediul secundar, precum şi vechimea acestora [art. 223 alin. (2) din Statut]. Cererea este aprobată prin decizie de către consiliul baroului în care îşi funcţionează sediul secundar şi se comunică baroului pe raza căruia se află sediul principal [art. 223 alin. (3) din Statut]. Dacă Decizia de respingere a cererii de deschidere a sediului secundar poate fi atacată la Consiliul UNBR în termen de 15 zile de la comunicare [art. 223 alin. (4) din Statut].

8 Dacă cererea de înfiinţare a sediului secundar este aprobată, se naşte o obligaţie patrimonială în sarcina avocatului/avocaţilor care urmează să

îşi desfăşoare activitatea în acest sediu, în sensul că acesta/aceştia vor achita taxe de înscriere şi contribuţia la bugetul baroului pe raza căruia funcţionează sediul secundar. Acest lucru nu exonerează avocatul/avocaţii în chestiune de obligaţia de a achita taxe şi la baroul în circumscripţia căruia deţine/deţin sediul principal. Cât priveşte participarea la fondul C.A.A., contribuţia individuală se achită de fiecare membru la filiala C.A.A. de pe lângă baroul la care este înscris sediul principal [art. 223 alin. (5) din Statut].

Deşi deschiderea unui sediu secundar este o chestiune facultativă, lăsată, în principiu, la îndemâna oricărei forme de exercitare a profesiei, Statutul profesiei de avocat stabileşte şi un caz în care deschiderea unui sediu secundar este **obligatorie**. Excepţia vizează cazul acelor forme de exercitare a profesiei de avocat care îşi desfăşoară activitatea, în mod preponderent, în circumscripţia unui barou situat pe raza altui judeţ decât cel în care se află situat sediul lor principal. În acest caz, stabilirea unui sediu secundar în raza teritorială a baroului în care forma de exercitare a profesiei îşi desfăşoară preponderent activitatea este obligatorie. Statutul defineşte şi noţiunea de „activitate desfăşurată preponderent" ca fiind activitatea ce generează majoritatea angajamentelor profesionale încheiate în decursul unui semestru calendaristic de către forma de exercitare a profesiei. În acest caz, forma de exercitare a profesiei are obligaţia să solicite consiliului baroului pe raza căruia îşi desfăşoară activitatea preponderentă aprobarea deschiderii unui sediu secundar în termen de 15 zile de la începerea semestrului următor. Nerespectarea acestei obligaţii constituie *abatere disciplinară gravă*, potrivit dispoziţiilor statutare [art. 223 alin. (6) din Statut]. 9

Sediul profesional al avocatului este, totodată, şi un important element de identificare a acestuia. Statutul profesiei de avocat prevede obligativitatea menţionării sediului profesional în antetul actelor emise de către avocat, indiferent de forma de exercitare a profesiei [art. 225 alin. (2) din Statut]. 10

În tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei, Statutul prevede menţionarea sediului profesional al avocatului, alături de nume, forma de exercitare şi instanţele la care acesta are dreptul de a depune concluzii [art. 44 alin. (2) din Statut]. 11

Art. 38

Ministerul Justiției este obligat să asigure spațiile necesare în vederea desfășurării activității avocaților în sediul instanțelor judecătorești.

Corelații legislative: art. 1, art. 2, art. 10, art. 60 alin. (2), art. 72, art. 78-79 din Legea nr. 51/1995; art. 1, art. 7, art. 62, art. 63, art. 78, art. 91 din Statut

1 Într-o exprimare sintetică ce pare să reglementeze o situație pur administrativă, norma analizată relevă, o dată în plus, principiile ce guvernează profesia. Astfel, până la a observa și detalia modul în care „spațiile necesare în vederea desfășurării activității avocaților în sediul instanțelor" sunt asigurate, reținem obligația instituită de legiuitor, în acest sens, în sarcina Ministerului de Justiție și reprezentanților instanțelor.

2 Este de remarcat faptul că, în considerarea importanței activității desfășurate de avocat, a rolului esențial al acestui profesionist al dreptului în apărarea și promovarea drepturilor, intereselor legitime și libertăților ale persoanelor, legiuitorul a înțeles să instituie o obligație la nivel instituțional cu privire la desfășurarea activității în chiar sediile instanțelor.

3 Dincolo de textul propriu-zis, transpar principiile ce guvernează profesia de avocat, menționate ca atare atât în primul articol al Legii nr. 51/1995, cât și în Statut și în Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană.

4 Indispensabilă sistemului judiciar, avocatura este și trebuie să rămână guvernată de principiul legalității, iar interdependența reală între administrarea actului de justiție și activitatea avocatului determină calificarea acesteia din urmă că fiind una de „interes public".

5 Definirea, prin chiar litera legii [art. 60 alin. (2) din Legea nr. 51/1995], a UNBR ca fiind persoană juridică de interes public vine să fie completată de ceea ce Codul deontologic, anterior evocat, stabilește în mod expres atunci când vorbește despre misiunea avocatului: „Respectul pentru misiunea profesională a avocatului este o condiție esențială a statului de drept și a unei societăți democratice" (pct. 1.1 din Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană).

6 Pentru ca avocatul să poată apăra și promova drepturile, libertățile și interesele legitime ale clientului său, el trebuie să se bucure de libertate și independență profesională reale, având totodată asigurate garanții în ceea ce privește posibilitatea de a-și desfășura activitatea, inclusiv în spațiile instituțiilor de stat – în acest caz, cele ale instanțelor judecătorești.

Independenţa funcţională a avocaturii trebuie să ofere profesionistului avocat posibilitatea de a-şi desfăşura activitatea în instanţă într-un spaţiu pus la dispoziţie de Stat, corespunzător misiunii avocatului. 7

Apropierea avocatului de actul de justiţie presupune în mod necesar asigurarea condiţiilor necesare pentru desfăşurarea – la sediul instanţei – a activităţilor specifice profesiei. Putem spune că, pentru a-şi îndeplini misiunea profesională, pentru a putea veghea la aplicarea legii, la „respectarea statului de drept şi a intereselor celor ale căror drepturi şi libertăţi le apără", avocaţii au nevoie de un spaţiu propice desfăşurării activităţii lor, organizat în incinta sediului instanţei judecătoreşti. 8

Problema analizată a născut şi naşte, în continuare, discuţii ample pornind de la sintagma „spaţiile necesare în vederea desfăşurării activităţii avocaţilor". 9

După intrarea în vigoare a Legii nr. 51/1995, avocaţii au putut să revină la forma privată de organizare, întreruptă brutal de perioada comunistă, regăsindu-şi dreptul de a exercita profesia în mod independent, inclusiv din punct de vedere al formei de exercitare. Situaţia nou creată a dat naştere unor probleme reale în ceea ce priveşte organizarea formelor de exercitare a profesiei, în condiţiile în care, deşi este recunoscut interesul public al activităţii desfăşurate de avocaţi, acestora nu li s-au pus la dispoziţie spaţii pe care să le poată utiliza cu titlu gratuit, cum s-a întâmplat în cazul altor profesii liberale considerate a fi de utilitate publică (notari, medici de familie etc.). 10

Urmează să înţelegem ce înseamnă „spaţii necesare". Faţă de complexitatea formelor de exercitare a profesiei, precum şi de prevederile legale privind dreptul acestora de a avea sediul profesional în circumscripţia baroului în care avocaţii membrii sunt înscrişi, precum şi sedii secundare în alte barouri din ţară sau străinătate (art. 37 din Legea nr. 51/1995), este evident că pentru avocat spaţiul pus la dispoziţie în sediul instanţei nu poate constitui, în niciun caz, locul necesar pregătirii unui dosar cu tot ceea ce înseamnă această activitate (discuţii cu clientul, documentare, studiu, elaborarea lucrărilor profesionale etc.). Rezultă că norma analizată vine să protejeze, în primul rând, interesele justiţiabilului, ale celui care are nevoie de serviciul public prestat de avocat. Pentru justiţiabil acest loc reprezintă de multe ori posibilitatea de a stabili un prim contact cu avocatul pe care doreşte să îl angajeze. Totodată, în acest spaţiu are menirea de a 11

facilita efectuarea unor lucrări urgente, legate de activitatea în instanţă a avocatului, a căror necesitate nu a putut fi anticipată.

12 Având în vedere această funcţionalitate, spaţiile puse la dispoziţie la sediile instanţelor ar trebui să asigure şi posibilitatea transmiterii sau primirii corespondenţei, inclusiv prin fax ori e-mail, fotocopierii unor documente, precum şi să ofere funcţii de spaţii de aşteptare şi de garderobă. Astfel, ar putea fi transpusă în practică garanţia oferită de lege în ceea ce priveşte asigurarea, la sediul instanţelor, a condiţiilor necesare pentru ca avocatul să îşi poată desfăşura nestingherit activitatea profesională şi de a-şi desăvârşi rolul profesional îmbinând interesul privat cu cel public.

13 Spaţiile puse la dispoziţie în sediile instanţelor sunt absolut necesare şi din considerente de ordin funcţional, pentru bunul mers al serviciilor de asistenţă judiciară pe care barourile au obligaţia de a le organiza „pe lângă fiecare judecătorie" [art. 10 alin. (2) din Legea nr. 51/1995].

14 Astfel, alături de norme legale, statutare sau deontologice ce guvernează materia asistenţei judiciare, stabilind drepturile şi obligaţiile justiţiabililor şi/sau avocaţilor în această materie, legiuitorul a reglementat în mod distinct şi aspectele de natură organizatorică prin dispoziţiile art. 79 din Legea nr. 51/1995. Deşi este vorba de această dată despre „spaţii destinate exclusiv acestei activităţi, care se pun la dispoziţie în mod obligatoriu şi cu titlu gratuit de Ministerul Justiţiei (...)", cele două aspecte au multiple şi evidente legături. Spaţiile prevăzute de art. 38 din Legea nr. 51/1995 facilitează, aşadar, şi punerea în practică a dispoziţiilor legale privind asistenţa judiciară.

15 Apreciem acest aspect ca fiind cu atât mai important cu cât, prin noutăţile aduse de Codul de procedură civilă intrat în vigoare la dată de 15 februarie 2013, rolul profesionistului avocat, de garant al aplicării legii, este mai evident. Astfel, desemnarea de către instanţă a unui curator special dintre avocaţii anume desemnaţi de barou în acest sens (art. 58 C.proc.civ.) în cazul curatelei speciale sau numirea unui curator care să participe la dezbateri pentru intereselor pârâtului citat prin publicitate (art. 167 C.proc.civ.) reprezintă completări importante ale domeniilor în care interesul public al profesiei era deja evident.

16 Rolul indispensabil pe care avocatul îl are în cadrul anumitor proceduri, fie că este vorba despre cele penale ori civile, justifică întru-totul interesul public legat de importanţa activităţilor desfăşurate de acesta, manifestat

inclusiv prin asigurarea spaţiilor necesare desfăşurării activităţii la sediile instanţelor, pentru realizarea activităţilor profesionale interdependente de cele ale instanţelor şi pentru apropierea reală a avocatului de actul de justiţie.

Art. 39

(1) În exercitarea profesiei, avocaţii sunt ocrotiţi de lege, fără a putea fi asimilaţi funcţionarilor publici, cu excepţia situaţiilor în care atestă identitatea părţilor, a conţinutului sau datei unui act.

(2) Avocatul este obligat să respecte solemnitatea şedinţei de judecată, să nu folosească cuvinte sau expresii de natură a aduce atingere autorităţii, demnităţii şi onoarei completului de judecată, procurorului, celorlalţi avocaţi şi părţilor ori reprezentanţilor acestora în proces.

(3) Avocatul nu răspunde penal pentru susţinerile făcute oral sau în scris, în forma adecvată şi cu respectarea prevederilor alin. (2), în faţa instanţelor de judecată, a organelor de urmărire penală sau a altor organe administrative de jurisdicţie şi nici dacă sunt în legătură cu consultaţiile oferite justiţiabililor ori cu formularea apărării în acea cauză, dacă ele sunt făcute cu respectarea normelor de deontologie profesională.

(4) Nerespectarea de către avocat a prevederilor alin. (2) şi (3) constituie abatere disciplinară gravă. Răspunderea disciplinară nu exclude răspunderea penală sau civilă.

Corelaţii legislative: art. 1 din Legea nr. 51/1995; art. 177, art. 279 C.pen.

Bibliografie: *Gh. Florea*, Probleme actuale ale aplicării legislaţiei privind profesia de avocat (1), în Curierul judiciar, ediţia on-line, articol publicat la data de 25 aprilie 2014; *T.C. Briciu,* Instituţii judiciare. Principiile de organizare a justiţiei. Magistratura. Avocatura, Ed. C.H. Beck, Bucureşti, 2012; *L. Dănilă*, Organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, ed. 2, Ed. C.H. Beck, Bucureşti, 2008; *G. Antoniu*, Observaţii cu privire la anteproiectul unui al doilea nou Cod penal (I), în Revista de Drept Penal nr. 4/2007; *G. Antoniu* (coord.), Explicaţii preliminare ale noului Cod penal, vol. II, Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2011; *I. Dumitru*, Cu privire la înţelesul termenilor de „public", „funcţionar public" şi „înscris oficial", în Dreptul nr. 6/1997; *C. Duvac*, Conceptul de funcţionar public în lumina Noului Cod penal, în Dreptul nr. 1/2011; *I. Lascu*, Înţelesul unor termeni sau expresii în noua reglementare penală (I), în Revista de Drept Penal nr. 4/2012; *I. Staiu*, Noţiunea de funcţionar. Controverse, în Revista de Drept Penal nr. 4/2003; *G. Antoniu* (coord.), Noul Cod penal, vol. II, Ed. C.H. Beck, Bucureşti, 2008; *M. Udroiu, V. Constantinescu*, Noul Cod penal. Codul penal anterior – prezentare comparativă, observaţii, ghid de aplicare, legea penală mai favorabilă, Ed. Hamangiu, Bucureşti, 2014; *T. Toader* (coord.), Noul Cod penal – comentarii pe articole, Ed. Hamangiu, Bucureşti, 2014; *C.L. Popescu*, Pledoarie a

avocatului în şedinţa publică. Calificarea procedeelor utilizate de procuror drept ilegale şi abuzive. Condamnare penală pentru calomnie, cu obligaţia de a plăti despăgubiri şi cheltuieli judiciare. Libertatea de exprimare. Ingerinţă. Proporţionalitate. Necesitatea într-o societate democratică. Violarea art. 10 din Convenţie, în CJ nr. 6/2003

Sumar

§1. Profesia de avocat este ocrotită de lege 176
§2. Profesia de avocat nu este asimilată funcţionarului public 177
§3. Obligaţia avocatului de a respecta ordinea şi solemnitatea şedinţei de judecată 179
§4. Independenţa profesională a avocatului 180

§1. Profesia de avocat este ocrotită de lege

1 Dispoziţiile art. 39 alin. (1) teza I se coroborează cu dispoziţiile art. 1 alin. (1) din Legea nr. 51/1995 potrivit cărora profesia de avocat este liberă şi independentă, cu organizare şi funcţionare autonome.

2 În exercitarea profesiei, avocaţii sunt ocrotiţi de lege, astfel încât ameninţarea, lovirea sau alte violenţe, vătămarea corporală, loviturile sau vătămările cauzatoare de moarte ori omorul, săvârşite împotriva unui avocat, în legătură cu exercitarea profesiei, sunt sancţionate din punct de vedere penal.

3 Astfel, faptele penale menţionate mai sus sunt sancţionate sub forma infracţiunii de ultraj judiciar, prevăzută şi pedepsită de către 279 C.pen., fapte penale ce se sancţionează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracţiune, ale cărei limite speciale se majorează cu jumătate.

4 Potrivit dispoziţiilor art. 279 alin. (4) C.pen., săvârşirea unei infracţiuni împotriva unui avocat, a unui membru de familie al avocatului ori împotriva bunurilor acestuia, în scop de intimidare sau de răzbunare, în legătură cu exercitarea profesiei, se sancţionează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracţiune, ale cărei limite speciale se majorează cu jumătate.

5 Prin membru de familie, în conformitate cu dispoziţiile art. 177 C.pen., se înţelege:

a) ascendenţii şi descendenţii, fraţii şi surorile, copiii acestora, precum şi persoanele devenite prin adopţie, potrivit legii, astfel de rude;

b) soţul;

c) persoanele care au stabilit relaţii asemănătoare acelora dintre soţi sau dintre părinţi şi copii, în cazul în care conviеţuiesc.

Dispoziţiile din legea penală privitoare la membrul de familie, în limitele prevăzute în art. 177 alin. (1) lit. a) C.pen., se aplică, în caz de adopţie, şi persoanei adoptate ori descendenţilor acesteia în raport cu rudele fireşti. 6

Simpla calitate de avocat nu este suficientă pentru existenţa infracţiunii, cerinţa esenţială fiind ca fapta penală să fie în legătură cu exercitarea profesiei, chiar dacă la momentul efectiv al comiterii infracţiunii avocatul nu se afla în exercitarea profesiei. 7

În cazul infracţiunilor a căror tentativă este incriminată, fapta constituie infracţiunea de ultraj judiciar şi în cazul în care infracţiunea care intră în conţinutul infracţiunii complexe de ultraj judiciar îmbracă forma tentativei. 8

În această situaţie, se aplică dispoziţiile privitoare la tentativă, precum şi dispoziţiile art. 279 C.pen. privitoare la majorarea limitelor speciale. 9

Apreciem că dispoziţiile art. 279 C.pen. privind ultrajul judiciar corespund parţial dispoziţiilor penale cuprinse în art. 39 alin. (2), (3) şi (5) din Legea nr. 51/1995, în forma anterioară noului Cod penal, astfel încât se poate afirma că protecţia avocatului prin mijloace de drept penal nu are caracter de noutate în legislaţia română.

Ca o consecinţă directă a faptului că avocatul este un partener al justiţiei, fiind indispensabil justiţiei şi justiţiabililor [*Gh. Florea*, Probleme actuale ale aplicării legislaţiei privind profesia de avocat (I), în CJ, ediţia on-line, articol publicat la data de 25 aprilie 2014], legiuitorul român a înţeles să confere, în lumina noii legislaţii penale, protecţie prin mijloace de drept penal şi avocatului care se află în exercitarea profesiei, astfel încât legea penală pune pe acelaşi plan avocatul şi membrii familiei sale cu magistratul (judecătorul sau procurorul) şi familia acestuia. 10

§2. Profesia de avocat nu este asimilată funcţionarului public

Dispoziţiile art. 39 alin. (1) teza a II-a se coroborează cu dispoziţiile art. 2 alin. (1) din Legea nr. 51/1995 care stabilesc faptul că, în exercitarea profesiei, avocatul este independent şi se supune numai legii, statutului profesiei şi codului deontologic (*T.C. Briciu,* Instituţii judiciare. Principiile de organizare a justiţiei. Magistratura. Avocatura, p. 335; *L. Dănilă*, Organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, p. 55), fără a putea să fie asimilat funcţionarului public sau altui salariat. 11

12 Potrivit art. 175 C.pen., funcţionarul public, în sensul legii penale, este persoana care, cu titlu permanent sau temporar, cu sau fără o remuneraţie:

a) exercită atribuţii şi responsabilităţi, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative, executive sau judecătoreşti;

b) exercită o funcţie de demnitate publică sau o funcţie publică de orice natură;

c) exercită, singură sau împreună cu alte persoane, în cadrul unei regii autonome, al altui operator economic sau al unei persoane juridice cu capital integral sau majoritar de stat, atribuţii legate de realizarea obiectului de activitate al acesteia.

13 De asemenea, este considerată funcţionar public, în sensul legii penale, persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost învestită de autorităţile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public.

14 În conformitate cu dispoziţiile art. 176 C.pen.: „Prin termenul public se înţelege tot ce priveşte autorităţile publice, instituţiile publice sau alte persoane juridice care administrează sau exploatează bunurile proprietate publică".

15 Considerăm că avocatul nu este funcţionar public şi nici nu poate fi asimilat unui funcţionar public, întrucât nu exercită o activitate de genul celei pe care o desfăşoară funcţionarii sau persoanele asimilate acestora – „un serviciu de interes public pentru care a fost învestită de autorităţile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public" [*G. Antoniu*, Observaţii cu privire la anteproiectul unui al doilea nou Cod penal (I), în Revista de Drept Penal nr. 4/2007, p. 34; *C. Duvac*, Funcţionar public, comentarii, în *G. Antoniu* (coord.), Explicaţii preliminare ale noului Cod penal, vol. II, p. 511; *I. Dumitru*, Cu privire la înţelesul termenilor de „public", „funcţionar public" şi „înscris oficial", în Dreptul nr. 6/1997, p. 66; *C. Duvac*, Conceptul de funcţionar public în lumina Noului Cod penal, în Dreptul nr. 1/2011, p. 32; *I. Lascu*, Înţelesul unor termeni sau expresii în noua reglementare penală (I), în Revista de Drept Penal nr. 4/2012, p. 21; *I. Staiu*, Noţiunea de funcţionar. Controverse, în Revista de Drept Penal nr. 4/2003, p. 32; *V. Pasca*, Funcţionar public, comentariu în *G. Antoniu* (coord.), Noul Cod penal, vol. II, p. 566; *M. Udroiu, V. Constantinescu*, Noul Cod penal – Codul penal anterior – prezentare comparativă, observaţii, ghid de aplicare, legea penală mai favorabilă, p. 241].

Semnificaţia penală a conceptului de funcţionar public nu este identică cu noţiunea de funcţionar public întâlnită în alte domenii ale dreptului, respectiv dreptul administrativ, întrucât noţiunea din dreptul penal are o sferă mult mai largă, datorită caracterului relaţiilor sociale apărate, care impun o cât mai bună ocrotire prin mijloacele dreptului penal [*M.-I. Michinci, M. Dunea*, Funcţionar public, comentariu, în *T. Toader* (coord.), Noul Cod penal – comentarii pe articole, p. 299; DCC nr. 2 din 15 ianuarie 2014 (M.Of. nr. 71 din 29 ianuarie 2014)]. 16

Din interpretarea *per a contrario* a dispoziţiilor art. 39 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, rezultă faptul că avocaţii pot fi asimilaţi funcţionarilor publici, dar numai atunci când atestă identitatea părţilor, a conţinutului sau datei unui act, activităţi ce se realizează în temeiul dispoziţiilor art. 3 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 51/1995 şi art. 92 din Statut. 17

§3. Obligaţia avocatului de a respecta ordinea şi solemnitatea şedinţei de judecată

În conformitate cu dispoziţiile art. 283 alin. (4) lit. g) C.proc.pen., nerespectarea de către avocat a măsurilor luate de către preşedintele completului de judecată, potrivit art. 359 C.proc.pen. privind asigurarea ordinii şi solemnităţii şedinţei de judecată, reprezintă o abatere judiciară care se sancţionează cu amenda judiciară de la 500 de lei la 5.000 de lei, amendă care constituie venit la bugetul de stat. 18

Întrebuinţarea de cuvinte ori gesturi jignitoare sau obscene, de natură să perturbe activitatea instanţei, de către un avocat care participă sau asistă la o procedură care se desfăşoară în faţa instanţei, întruneşte elementele constitutive ale infracţiunii de încălcarea solemnităţii şedinţei, infracţiune prevăzută şi pedepsită de către dispoziţiile art. 278 C.pen. cu închisoare de la o lună la 3 luni sau cu amendă. 19

Prin incriminarea acestei fapte penale, legiuitorul român a înţeles să ocrotească şi să protejeze relaţiile sociale referitoare la înfăptuirea justiţiei, relaţii sociale care trebuie să se desfăşoare în mod normal, fără să existe manifestări jignitoare sau obscene de natură să afecteze solemnitatea procedurilor judiciare desfăşurate în faţa instanţei şi respectul care este datorat autorităţii judiciare. 20

Latura subiectivă a infracţiunii presupune o acţiune de întrebuinţare de cuvinte sau gesturi jignitoare sau obscene, de natură să perturbe activitatea instanţei de judecată. 21

22 Considerăm că prin norma penală de incriminare sunt sancţionate toate manifestările jignitoare îndreptate împotriva oricărei persoane aflate în sala de judecată, indiferent dacă aceasta participă sau nu la desfăşurarea procedurii, indiferent dacă procedura judiciară se desfăşoară în şedinţă publică sau în camera de consiliu, iar manifestările pot cuprinde inclusiv jignirile adresate publicului din sală.

23 Întrebuinţarea de cuvinte ori gesturi jignitoare sau obscene presupune orice manifestare prin care se aduce atingere onoarei sau reputaţiei unei persoane sau se exprimă o desconsiderare faţă de aceasta, precum şi cuvintele ori gesturile care sunt de natură să afecteze demnitatea unei persoane.

24 Pentru existenţa laturii obiective este necesar ca întrebuinţarea de cuvinte ori gesturi jignitoare sau obscene să fie de natură a perturba activitatea instanţei.

25 Considerăm că latura obiectivă se realizează şi atunci când manifestarea avocatului este aptă să tulbure desfăşurarea normală a şedinţei de judecată. Apreciem însă că în aplicarea acestor prevederi ale legii penale trebuie avut în vedere faptul că, spre deosebire de celelalte persoane participante la şedinţa de judecată, avocatul îndeplineşte un rol special, în exercitarea căruia el dispune de mijloace specifice, ce trebuie apreciate prin prisma criteriilor aplicabile unui profesionist care dispune de dreptul de a pleda şi care este implicat într-un duel judiciar caracterizat prin utilizarea de către avocaţi a unei palete extrem de variate de mijloace de exprimare prin care, de altfel, avocaţii se individualizează ca atare. Desigur că aceasta nu înseamnă că avocatul nu are datoria de a se înscrie în coordonatele legale privind conduita judiciară şi a celor privind ocrotirea demnităţii profesiei de avocat. Este însă posibil ca, în exerciţiul funcţiunii sale, un avocat să fie pus în situaţia de a recurge la exprimări care, în contextul lor concret, nu ar fi „de natură să perturbe activitatea instanţei", chiar dacă, în alte împrejurări, ele ar putea avea un asemenea efect.

§4. Independenţa profesională a avocatului

26 Libertatea şi independenţa avocatului reprezintă elemente esenţiale fără de care profesia de avocat nu se poate exercita în mod deplin şi efectiv. Profesia de avocat este o profesie liberă, iar libertatea de gândire şi de exprimare caracterizează prestaţia avocatului, în condiţiile în care libertatea de gândire şi de exprimare nu pot exista de sine stătător fără independenţa profesională.

În exerciţiul profesiei, avocatul nu poate desfăşura decât activităţile permise de lege şi prevăzute expres în art. 3 din Legea nr. 51/1995, fără a putea fi supus vreunei restricţii, presiuni, constrângeri sau intimidări din partea autorităţilor sau instituţiilor publice, a unor persoane fizice sau juridice. 27

Scopul profesiei de avocat, prevăzut în art. 2 din Legea nr. 51/1995, de a promova şi apăra drepturile, libertăţile şi interesele legitime ale omului, nu poate fi realizat decât dacă avocatul este independent şi dacă este ocrotit de lege. 28

Potrivit dispoziţiilor art. 7 alin. (5) din Statut, avocatul se bucură de o impunitate cu caracter general pentru susţinerile necesare exercitării şi susţinerii apărării, întrucât avocatul nu răspunde penal pentru susţinerile făcute oral sau în scris în faţa instanţelor de judecată, a organelor de urmărire penală sau a altor organe administrative de jurisdicţie, dacă aceste susţineri sunt în legătură cu apărarea şi sunt necesare stabilirii adevărului, astfel cum s-a statuat şi în jurisprudenţa CEDO în cauzele *Nikula c. Finlanda*, *Prince c. Regatul Unit* (*C.L. Popescu*, Pledoarie a avocatului în şedinţa publică. Calificarea procedeelor utilizate de procuror drept ilegale şi abuzive. Condamnare penală pentru calomnie, cu obligaţia de a plăti despăgubiri şi cheltuieli judiciare. Libertatea de exprimare. Ingerinţă. Proporţionalitate. Necesitatea într-o societate democratică. Violarea art. 10 din Convenţie, în CJ nr. 6/2003, p. 51-57). 29

De asemenea, avocatul nu răspunde penal pentru susţinerile făcute oral sau în scris şi în situaţia în care susţinerile sunt în legătură cu consultaţiile oferite justiţiabililor ori cu formularea apărării în acea cauză, dacă ele sunt făcute cu respectarea normelor de deontologie profesională, prevăzute în Legea pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, Statutul profesiei de avocat, Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană. 30

Considerăm că exercitarea de către avocat în mod legal a drepturilor, îndeplinirea obligaţiilor prevăzute de lege şi folosirea de către el a tuturor mijloacelor legale pentru apărarea libertăţilor, drepturilor şi intereselor legitime ale clienţilor săi nu sunt de natură să atragă vreo formă de răspundere juridică a avocatului. 31

De asemenea, nici opiniile juridice ale avocatului, dacă sunt făcute cu respectarea normelor de deontologie profesională, nu pot angaja vreo formă de răspundere juridică a acestuia. 32

Secțiunea a 2-a. Îndatoririle avocaților

Art. 40

Avocatul este dator să studieze temeinic cauzele care i-au fost încredințate, angajate sau din oficiu, să se prezinte la fiecare termen la instanțele de judecată sau la organele de urmărire penală ori la alte instituții, conform mandatului încredințat, să manifeste conștiinciozitate și probitate profesională, să pledeze cu demnitate față de judecători și de părțile din proces, să depună concluzii scrise sau note de ședință ori de câte ori natura sau dificultatea cauzei cere aceasta ori instanța de judecată dispune în acest sens. Nerespectarea imputabilă a acestor îndatoriri profesionale constituie abatere disciplinară.

Corelații legislative: art. 7 alin. (2), art. 11, art. 91, art. 109 alin. (2), art. 110, art. 112, art. 133, art. 134, art. 227, art. 229, art. 234 alin. (1), (2) din Statut; pct. 3.1.2, pct. 4.3 teza a II-a din Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană

Bibliografie: C. Stătescu, C. Bîrsan, Drept civil. Teoria generală a obligațiilor, ed. a IX-a, Ed. Hamangiu, București, 2008

Comentariu

1 Primul articol al Secțiunii a 2-a privind îndatoririle avocaților consacră, într-o enumerare cu caracter exemplificativ, o serie de obligații care-i revin avocatului, indiferent de izvorul mandatului primit și indiferent dacă acesta este angajat de către client sau desfășoară activitate din oficiu.

2 Astfel, fără a deosebi între modalitățile în care avocatul poate fi angajat într-o cauză, acestuia îi revin o suită de obligații descrise într-o enumerare care, fără a avea caracter exhaustiv, încearcă să traseze liniile în care avocatul trebuie să își desfășoare activitatea profesională, astfel încât să fie garantată respectarea principiilor fundamentale ale profesiei de avocat. Dintre acestea, libertatea și independența sunt cele ce transpar cu evidență.

3 În concret, după ce a avut libertatea de a decide în ceea ce privește angajarea sau nu a unui client (sau a unei cauze), iar apoi de a alege pașii de urmat pentru ca demersul judiciar să aibă finalitatea urmărită de client, avocatul trebuie să răspundă, deopotrivă, unor exigențe profesionale de natură obiectivă și subiectivă.

4 Norma legală analizată pornește de la natura juridică a obligațiilor care revin avocatului, aceea de obligații de diligență. Față de caracteristica

acestei categorii de obligaţii, şi anume aceea că obligaţia debitorului nu constă în îndatorirea precizată de la început de a atinge un anumit rezultat, ci în obligaţia sa de a depune toate diligenţele necesare pentru ca rezultatul prefigurat să se realizeze (*C. Stătescu, C. Bîrsan*, Drept civil. Teoria generală a obligaţiilor, ed. a IX-a; după cum rezultă din chiar denumirea acestora, ele se deosebesc de obligaţiile de rezultat tocmai prin aceea că persoana care îşi asumă o asemenea obligaţie nu trebuie să obţină un anumit rezultat, ci trebuie să întreprindă toate demersurile pentru obţinerea acestui rezultat, fără că ulterior să i se poată atrage răspunderea dacă, în ciuda acestor diligenţe, rezultatul prefigurat nu a fost atins), prin articolul reprodus legiuitorul enunţă „diligenţele" pe care trebuie să le depună avocatul în exercitarea mandatului său.

După ce a subliniat, o dată în plus, rolul avocatului de a rămâne un adevărat profesionist al dreptului indiferent de modalitatea în care a luat naştere mandatul său profesional (în baza contractului încheiat cu clientul său ori prin desemnarea într-una din modalităţile prevăzute de asistenţa judiciară), textul analizat stabileşte obligaţiile generale – obiective şi subiective – pe care avocatul le are în exercitarea mandatului asumat. 5

Cele enumerate ca fiind principalele îndatoriri ale avocatului vin să asigure finalitatea demersurilor profesionale pe care avocatul le susţine în virtutea rolului său de garant al realizării efective a drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime ale omului. 6

Altfel spus, odată angrenat alături de clientul său în demersul profesional (judiciar sau administrativ), avocatul îşi asumă, practic, obligaţia de a depune toate diligenţele pentru a atinge finalitatea dorită. 7

Pe de altă parte, apreciem că legiuitorul a avut în vedere şi stabilirea acelor repere necesare unei juste aprecieri a activităţii profesionale desfăşurate, în raport de specificul obligaţiei asumate. În acest sens, regăsim într-o enumerare generală acele obligaţii pe care avocatul trebuie să le respecte pentru a nu i se putea imputa o eventuală culpă în executarea contractului de asistenţă juridică, în exercitarea activităţii sale profesionale. 8

Promovarea şi apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale persoanelor fizice sau juridice, de drept privat ori de drept public, reprezintă scopul exercitării profesiei de avocat, iar complexul de obligaţii care revin avocatului în exercitarea activităţii profesionale trebuie să asigure şi să garanteze realizarea acestui scop. 9

Sintagma „în limitele mandatului încredinţat" stabileşte, pe de o parte, obligaţia avocatului de a aduce la cunoştinţă clientului său aspectele im- 10

portante pentru cauza acestuia şi demersurile necesare pentru obţinerea finalităţii dorite şi, pe de altă parte, obligaţia clientului de a-l informa în mod corect şi complet pe apărătorul său. Pentru ca dispoziţiile art. 40 din Legea nr. 51/1995 să fie cât mai clare, urmează că ele să fie coroborate cu dispoziţiile statutare privind efectele contractului de asistenţă juridică (art. 133 şi urm. din Statut).

11 Obligaţia avocatului de a pleda cu demnitate faţă de judecători şi părţile din proces reprezintă o continuare a dispoziţiilor art. 39 alin. (6) din Legea nr. 51/1995, dar şi o reflectare a independenţei avocatului în raport cu clientul său. Devotamentul profesional datorat clientului nu trebuie să se confunde cu asumarea tensiunilor pe care acesta din urmă le-a acumulat, ştiut fiind că un asemenea demers este nu doar lipsit de profesionalism, dar şi păgubitor pentru ambele părţi. Implicarea afectivă a avocatului în cauza clientului său este de natură a afecta imaginea sa de profesionist şi de a pune în pericol echilibrul procesual.

12 Teza finală a articolului menţionat readuce în lumină principiul legalităţii, mai exact acea componentă a principiului legalităţii profesiei de avocat potrivit căreia organizarea şi funcţionarea profesiei sunt reglementate de lege.

13 Astfel, deşi suntem în prezenţa unei profesii liberale, exercitată de persoane private, organizarea, sistematizarea acesteia (organele profesiei, drepturile şi îndatoririle avocatului, sancţiunile aplicabile în cazul angajării răspunderii disciplinare) nu a fost lăsată la aprecierea membrilor acestui corp profesional, ci au fost reglementate de lege, urmând ca avocatul să răspundă disciplinar pentru încălcarea acesteia, precum şi pentru încălcarea Statutului şi a oricăror hotărâri obligatorii ale organelor profesiei.

14 Observăm din nou faptul că, în virtutea principiului independenţei ce guvernează profesia, răspunderea avocatului pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea defectuoasă a obligaţiilor sale profesionale atrage răspunderea disciplinară a acestuia.

15 Normele procedurale ce guvernează materia răspunderii disciplinare în cadrul profesiei, componenţa, organizarea şi funcţionarea instanţelor disciplinare reprezintă veritabile garanţii ale unei juste aprecieri – atât pentru justiţiabil, cât şi pentru avocatul în cauză – a activităţii desfăşurate de către acesta din urmă în litera şi spiritul dispoziţiilor art. 40 din Legea nr. 51/1995, completate cu dispoziţiile statutare incidente.

16 Şi de această dată corpului profesional îi revine sarcina dificilă de a conduce şi reprezenta profesia astfel încât orice demers şi/sau hotărâre

a unui organ al profesiei să reprezinte o nouă confirmare a faptului că principiile ce guvernează avocatură sunt legalitatea şi libertatea.

Pe de altă parte, fiind vorba despre o obligaţie de diligenţă, răspunderea 17
disciplinară poate fi atrasă numai în cazul în care nerespectarea îndatoririlor profesionale se concretizează într-o fapta imputabilă avocatului.

Art. 41

Avocatul este obligat să acorde asistenţă juridică în cauzele în care a fost desemnat din oficiu sau gratuit de către barou.

Corelaţii legislative: art. 73 alin. (2), (3) din Legea nr. 51/1995; art. 153 alin. (1), (2), art. 230 din Statut; pct. 3.7.2 din Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană; art. 90 alin. (2) lit. b), art. 91 C.proc.civ.

Comentariu

În sensul Legii nr. 51/1995 şi al Statutului, prin *asistenţă judiciară* se 1
înţelege asistenţa acordată de un avocat şi reprezintă ansamblul serviciilor prestate de acesta în vederea garantării exercitării eficiente şi efective a dreptului la apărare al persoanei, prin asistare sau reprezentare în faţa organelor sistemului judiciar sau în faţa organelor administraţiei publice, în scopul apărării drepturilor şi intereselor legitime ale beneficiarului asistenţei judiciare, fără ca acesta să fie nevoit a achita onorariul avocaţial, care urmează a fi suportat din fondurile bugetului de stat.

De cele mai multe ori, mandatul avocatului izvorăşte dintr-un contract 2
de asistenţă juridică, încheiat în forma şi condiţiile reglementate de art. 121 şi urm. din Statut.

Există, însă, şi situaţii în care asistenţa judiciară a unui avocat reprezintă 3
o formă a ajutorului public judiciar acordat de stat în temeiul prevederilor art. 6 lit. a) din O.U.G. nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar, fiind acordată în mod gratuit de către barouri, la cererea persoanelor interesate, care îndeplinesc condiţiile prevăzute de lege pentru a beneficia de asistenţa juridică a unui avocat în mod gratuit sau este acordată în cauzele penale în care asistenţa juridică este obligatorie, iar persoană în cauză nu are un apărător ales.

Asistenţa judiciară reprezintă un drept fundamental al cetăţeanului, 4
care este ocrotit şi garantat atât de legislaţia naţională [art. 6 lit. a) din O.U.G. nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă], cât şi

de cea europeană [art. 6 pct. 3 lit. c) din Convenţia europeană a drepturilor omului]. Asistenţa judiciară trebuie să fie tratată că o garanţie procesuală, care să conducă la realizarea unei apărări reale şi efective, putând fi acordată oricând în cursul procesului, indiferent de calitatea procesuală a părţilor.

5 Suntem în prezenţa unei limitări a dreptului avocatului de a accepta sau nu un anumit client, cu precizarea că o astfel de situaţie poate să apară numai cu privire la avocaţii înscrişi, la cerere, în Registrul de asistenţă judiciară. În aceste condiţii, avocatul desemnat să asigure asistenţa judiciară în condiţiile art. 71-72 din Legea nr. 51/1995 sau asistenţa extrajudiciară în condiţiile art. 74 din acelaşi act normativ nu poate refuza această sarcină profesională, decât în cazul în care există un conflict de interese (cu un alt client) sau pentru un alt motiv bine justificat.

6 Tot legea specială este cea care – în cuprinsul art. 7 – stabileşte faptul că neonorarea acestei obligaţii constituie abatere disciplinară.

7 Dispoziţia legală se constituie într-o veritabilă garanţie a respectării dreptului fundamental la apărare, prin servicii juridice prestate de un corp de profesionişti, în mod egal pentru toţi cetăţenii.

8 Dispoziţia legală analizată se corelează cu obligaţia fiecărui barou de a asigura asistenţa judiciară în cauzele penale în care apărarea este obligatorie potrivit dispoziţiilor Codului de procedură penală (sau potrivit diferitelor legi speciale cu dispoziţii penale), în alte cauze decât cele penale ca modalitate de acordare a ajutorului public judiciar sau sub forma asistenţei judiciare gratuite, în condiţiile prevăzute de art. 71 alin. (2) din Legea nr. 51/1995 (în cazuri excepţionale, dacă persoană în cauza este lipsită de mijloace materiale).

9 Esenţial este faptul că, indiferent de izvorul dreptului la asistenţă judiciară, avocatul are aceleaşi drepturi şi obligaţii faţă de client. Prin înscrierea în registrul de asistenţă judiciară, avocatul îşi asumă obligaţia de a acorda asistenţă judiciară în orice cauză în care va fi desemnat, indiferent de temeiul acordării asistenţei judiciare. Încălcarea acestei obligaţii constituie abatere disciplinară, fiind sancţionată în consecinţă [art. 153 alin. (2) din Statut].

10 Asistenţa judiciară reprezintă o componentă a dreptului la un proces echitabil, ocrotit şi garantat de dispoziţiile art. 6 din Convenţia europeană a drepturilor omului (cauza *Atrico c. Italia*, nr. 6694/74). Convenţia europeană a drepturilor omului are că scop protejarea în mod concret şi efectiv a drepturilor persoanelor, nu doar în mod teoretic şi iluzoriu. Tocmai

de aceea, avocatul desemnat să acorde asistenţa judiciară trebuie, în primul rând, să asigure această asistenţă, fiind pasibil, în caz contrar, de aplicarea unei sancţiuni disciplinare, iar apoi să se asigure că asistenţa acordată este una reală, efectivă, şi nu doar formală.

Codul de procedură civilă, intrat în vigoare la data de 15 februarie 2013, introduce instituţia *curatelei speciale*, reglementată în cuprinsul art. 58, iar apoi la art. 167 în materia citării prin publicitate. Regăsim, din nou, rolul avocatului de garant al respectării drepturilor şi intereselor persoanei, dar şi recunoaşterea capacităţii sale profesionale de a lua măsurile necesare pentru păstrarea sau conservarea unor drepturi. 11

Şi de această dată, desemnarea curatorului se face de către instanţă dintre avocaţii desemnaţi de către barou. Fiind vorba despre un nou caz în care dreptul avocatului de a-şi alege clientul suferă o limitare, desemnarea de către barou nu se poate face decât în baza acordului – de principiu – exprimat de avocat prin formularea cererii de înscriere în evidenţele deschise în acest scop. 12

În cadrul modificărilor aduse Statutului prin Hotărârea Consiliului UNBR nr. 852 din 14 decembrie 2013, materia analizată îşi regăseşte reglementarea statutară inclusiv prin trimitere la dispoziţiile art. 108-119, situaţie ce confirmă faptul că obligaţia enunţată la art. 41 din Legea nr. 51/1995 este prezentă, în egală măsură, şi în cazul avocatului desemnat în calitate de curator special. 13

Mai mult decât atât, faptul că baroul este implicat în toate etapele procedurale legate de desemnarea curatorului special şi de plata indemnizaţiei acestuia [art. 6 din Hotărârea Consiliului UNBR nr. 852/2013, respectiv art. 91^1 alin. (5) din Statut], conduc spre aceeaşi concluzie logică a asimilării obligaţiilor stabilite în sarcina curatorului avocat celor stabilite de Legea nr. 51/1995 pentru avocatul desemnat să acorde asistenţă juridică din oficiu sau gratuit. 14

Principiul este confirmat o dată în plus de dispoziţiile art. 162 alin. (4) din Statut (completat astfel prin art. 8 al Hotărârii Consiliului UNBR nr. 852/2013), care stabilesc dreptul consiliului baroului de a refuza, motivat, înscrierea unui avocat în registrul de asistenţă judiciară sau de a dispune radierea din acest registru, în cazul în care avocatul în cauză a refuzat să îndeplinească activitatea de curator după ce a fost numit de instanţă sau a trebuit să fie înlocuit din această calitate din motive imputabile acestuia. 15

Art. 42

Avocatul este obligat să se asigure pentru răspundere profesională, în condiţiile stabilite prin Statutul profesiei.

Corelaţii legislative: art. 231 din Statut; pct. 3.9 din Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană

Comentariu

1 Asigurarea de răspundere profesională reprezintă o garanţie pentru acoperirea prejudiciilor cauzate de avocat în exercitarea profesiei sale. Remarcăm faptul că asigurarea profesională reprezintă o obligaţie legală şi statutară a avocatului, fiind evident scopul urmărit: acela de garanţie pentru clientul acestuia.

2 În sens generic, prin sintagma „risc asigurat" în materia asigurării profesionale a avocatului se desemnează pierderile băneşti pe care asiguratul trebuie să le suporte, în perioada valabilităţii poliţei de asigurare, ori de câte ori a provocat un prejudiciu unui client al său, persoană fizică sau persoană juridică, ca urmare a unor acte sau fapte săvârşite din culpă sa, pentru care devine răspunzător în baza contractului de asistenţă juridică încheiat cu clientul sau a Legii profesiei, a Statutului acesteia, a convenţiilor internaţionale şi a regulilor eticii profesionale.

3 Răspunderea juridică a avocaţilor, ca formă a răspunderii civile, reprezintă consecinţa juridică negativă pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare de către avocat a obligaţiilor profesionale faţă de client, exprimată prin necesitatea reparării prejudiciului cauzat clientului.

4 În practica profesională pot fi întâlnite diferite modalităţi de încălcare a obligaţiilor profesionale, cum ar fi: neprezentarea la un termen procesual, nerespectarea dispoziţiilor legale referitoare la conflictul de interese, nerespectarea obligaţiilor legale referitoare la secretul profesional, efectuarea unei cercetări juridice necorespunzătoare, acordarea de consultaţii juridice incorecte etc. În regulă generală, obligaţiile profesionale asumate de avocat sunt obligaţii de diligenţă, de mijloace, care presupun ca avocatul să manifeste toată diligenţa profesională în vederea atingerii rezultatului propus.

5 În practica internaţională, de-a lungul timpului, s-au înregistrat numeroase cazuri de angajare a răspunderii profesionale a avocatului. De pildă, într-o cauză supusă jurisdicţiei Curţii de Justiţie din statul american

Pennsylvania a fost angajată răspunderea profesională a unui avocat pentru acordarea de consultaţii eronate la încheierea unui contract (cauza *Colman vs. Duane Moris* – în cauza respectivă Curtea a constatat că avocatul, în mod eronat, a spus clientului că acesta nu urmează să achite taxele fiscale restante ale unei întreprinderi vândute).

În mod similar, într-o altă cauză, Curtea Supremă de Justiţie din New York a stabilit încălcarea obligaţiei de confidenţialitate şi a regulilor privind conflictul de interese în cazul unui avocat care a reprezentat ambele părţi la încheierea unui contract de înstrăinare a bunurilor reclamantului, fără a-l informa pe acesta despre acţiunile vătămătoare ale celeilalte părţi contractante. 6

În societatea contemporană, fenomenul răspunderii profesionale a avocaţilor este tot mai răspândit. Prin „răspundere profesională" se înţelege acoperirea prejudiciilor efective încercate de client şi rezultate din exercitarea profesiei cu nerespectarea dispoziţiilor Legii nr. 51/1995, pe cele ale Statutului şi a altor reguli deontologice. Norme în acest sens sunt prevăzute şi de Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană, care subliniază obligaţia avocatului de a se asigura pentru răspundere profesională – „avocatul trebuie să îşi asume răspunderea civilă într-o măsură rezonabilă, ţinând cont de natura şi importanţa riscurilor asumate" (pct. 3.9.1 din Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană încorporat în Decizia Comisiei permanente a UNBR nr. 1468 din 27 octombrie 2007). 7

În România, avocaţii sunt obligaţi să se asigure pentru răspundere profesională în mod diferenţiat, după cum au calitatea de avocaţi definitivi sau avocaţi stagiari. Avocaţii definitivi trebuie să se asigure pentru răspundere profesională pentru un risc asigurat în valoare de minim 6.000 euro anual, iar avocaţii stagiari se asigură pentru un risc în valoare de minim 3.000 euro anual [art. 231 alin. (3) din Statut]. 8

Pentru a sublinia importanţa acestei obligaţii, legiuitorul a prevăzut în mod expres neîndeplinirea acesteia atrage neînscrierea în tabloul anual al avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei [art. 231 alin. (7) din Statut]. Suntem din nou în prezenţa unei garanţii prin care normele ce reglementează organizarea şi exercitarea profesiei de avocat veghează asupra intereselor celor pe care avocaţii îi asistă sau reprezintă. 9

Modalitatea de încheiere a asigurărilor profesionale în cazul formelor colective de exercitare a profesiei de avocat este reglementată prin dispoziţiile 10

art. 231 alin. (5) din Statut. Potrivit acestora, „societatea civilă profesională şi societatea profesională cu răspundere limitată pot încheia asigurare profesională în care să fie cuprinşi toţi avocaţii care îşi exercită profesia în calitate de asociaţi, colaboratori sau salarizaţi în interiorul profesiei".

11 În cazul în care se pune problema angajării răspunderii profesionale a avocatului, sunt supuse verificării toate activităţile desfăşurate în cauza respectivă, pentru a se stabili dacă, pornind de la natura obligaţiilor asumate de avocat – obligaţii de diligenţă – se poate reţine o culpă a acestuia în desfăşurarea activităţii profesionale în acea cauză. În S.U.A. – cauza *Moore vs. Lubnau*, 1993, Curtea Supremă a statului Wyoming a reţinut că propunerea sau nu a unor anumite dovezi în susţinerea cererii de divorţ reprezintă o decizie tactică care ţine în mod esenţial de un anumit tip de raţionament, de o anumită strategie pe care avocatul angajat de reclamantă le-a construit, astfel încât nu se poate angaja răspunderea profesională a acestuia pentru simplul fapt de a nu solicita administrarea unei probe; a se vedea, în acelaşi sens, cauza *Simko vs. Blake*, Michigan, S.U.A. 1995.

12 În considerarea rolului extrem de important pe care avocatul îl are în realizarea actului de justiţie, profesia de avocat implică o responsabilitate sporită; membrii corpului profesional trebuie să conştientizeze acest rol şi să întreprindă toate diligenţele cerute de etică şi deontologia profesională în vederea îndeplinirii acestuia, urmând ca, în caz contrar, să răspundă contractual faţă de clienţi pentru prejudiciile cauzate acestora şi disciplinar în faţa organelor specializate ale profesiei.

Art. 43

Avocatul este obligat să participe la toate şedinţele convocate de consiliul baroului, la activităţile profesionale şi la şedinţele organelor de conducere din care face parte. Absentarea repetată şi în mod nejustificat constituie abatere disciplinară.

Corelaţii legislative: *art. 52, art. 53 din Legea nr. 51/1995; art. 232 din Statut*

Bibliografie: *L. Cătuna*, Organizarea şi exercitarea profesiei de avocat. Sinteze şi grile, Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2012

Comentariu

1 Profesia de avocat este organizată şi funcţionează în baza principiului autonomiei, cu respectarea prevederilor Legii nr. 51/1995 şi ale Statutului,

independenţa profesiei neputând fi îngrădită sau limitată prin acte ale autorităţilor administraţiei publice, ale Ministerului Public, ale instanţelor judecătoreşti sau ale altor autorităţi, decât în cazurile şi în condiţiile expres prevăzute de lege (*L. Cătuna*, Organizarea şi exercitarea profesiei de avocat. Sinteze şi grile).

2 În temeiul autonomiei de care se bucură, profesia de avocat are o organizare de sine stătătoare, având organe proprii de conducere. Prin obligaţia instituită de textul ce face obiectul comentariului, legiuitorul atrage atenţia asupra faptul că, deşi profesia de avocat este marcată de caracterul său liberal şi se exercită în forme private, ea se desfăşoară într-un cadru organizat, iar membrii acestui corp profesional au obligaţia de a participa la şedinţele sau activităţile profesionale organizate de organele de conducere ale profesiei.

3 În ceea ce priveşte organizarea şi conducerea profesiei de avocat, rolul statului este limitat la reglementarea – prin lege specială – a structurilor organizatorice şi cadrului general în care aceasta se desfăşoară, căci conducerea efectivă a profesiei este asigurată în mod independent de corpul profesional.

4 Dreptul avocaţilor de a-şi alege organele de conducere sau reprezentanţii reprezintă una dintre principalele manifestări ale principiului independenţei profesiei. În aceste condiţii, participarea la şedinţele convocate de către cei pe care ei înşişi i-au ales este şi trebuie să rămână una dintre principalele obligaţii profesionale.

5 Trebuie să avem în vedere faptul că principala şedinţă convocată de consiliul baroului este aceea a adunării generale pentru ca apoi, văzând competenţele speciale ale acestui organ de conducere al baroului, să observăm importanţa majoră pe care o are participarea fiecărui avocat la această şedinţă.

6 Concret, în cadrul adunării generale a baroului fiecare avocat participă în mod nemijlocit la adoptarea măsurilor cele mai importante ce ţin de exercitarea profesiei în baroul respectiv, iar, indirect, prin delegaţii aleşi în vederea participării la Congresul avocaţilor, la adoptarea unor politici profesionale de interes general, a unor norme infraparlamentare ce urmează a fi cuprinse în Statutul profesiei sau la formularea de propuneri legislative interesând profesia de avocat.

7 Potrivit dispoziţiilor tezei a II-a a articolului comentat, constituie abatere disciplinară nerespectarea obligaţiei avocatului de a participa la aceste activităţi ale corpului profesional, inclusiv la şedinţele organelor de conducere a profesiei din care avocatul face parte, dacă absenţa este

repetată şi, totodată, nejustificată. Textul nu explică ce se înţelege prin caracterul „repetat" al absenţei şi nici nu stabileşte un interval de timp care să fie avut în vedere pentru evaluarea respectării acestei îndatoriri. De altfel, în teza I a articolului, legiuitorul se referă expres la „toate" activităţile enumerate în text, ceea ce conduce la concluzia că obligaţia de implicare a avocatului în aceste activităţi este una de esenţă şi perpetuă – concluzie firească în privinţa unei profesii care se autoconduce. Dincolo de valoarea de principiu a acestor prevederi, inexistenţa unor limitări în timp este însă de natură să conducă, în practică, la practici neuniforme. Dacă pentru avocaţii desemnaţi în organele de conducere a profesiei există, implicit, o limitare a obligaţiei de a participa la toate activităţile acestor organe (durata mandatului pentru care au fost aleşi), nu există o asemenea limitare pentru cei necuprinşi în aceste structuri. Aceasta înseamnă că un avocat care absentează nemotivat de la o întrunire a adunării generale, va fi supus riscului aplicării unei sancţiuni disciplinare dacă va absenta nejustificat, a doua oară după 10 ani, de exemplu. O asemenea interpretare strictă ar fi însă una excesivă, viaţa demonstrând că există împrejurări în care o neparticipare, deşi nejustificată, nu semnifică şi dezinteresul celui în cauză faţă de viaţa corpului profesional. Ar fi însă de dorit ca prin Statutul profesiei de avocat să fie introduse limite rezonabile pentru evaluarea în timp a îndeplinirii de către avocat a acestei obligaţii fundamentale.

8 În redactarea actuală, art. 232 al Statutului reiterează dispoziţiile art. 43 din Legea nr. 51/1995, dar într-o formă sistematizată. Astfel, un alineat distinct este consacrat avocaţilor care fac parte din organele de conducere ale profesiei. Este, de asemenea, precizată modalitatea de înştiinţare a avocaţilor cu referire la activităţile la care aceştia trebuie să participe: convocarea sau, respectiv, anunţurile afişate la sediile instanţelor din circumscripţia baroului. Interesant este că în alin. (3) legiuitorul secundar a tratat încălcarea obligaţiei într-un registru puţin diferit de Legea nr. 51/1995. Pe de o parte, nu se mai face referire la caracterul repetat al absenţei, fiind menţinută numai cerinţa ca aceasta să fie nejustificată, iar încălcarea obligaţiei de participare este calificată drept abatere disciplinară gravă. Pe de altă parte, activităţile menţionate la alin. (1) şi (2), la care avocatul trebuie să participe, nu mai sunt însoţite de sintagma „toate". Textul din Statut nu cuprinde, aşadar, elementele de circumstanţiere a căror lipsă am semnalat-o în comentariile de mai sus, ceea ce înseamnă că rămâne, deocamdată, la latitudinea organelor de conducere a profesiei să aplice cu înţelepciune şi în mod uniform aceste prevederi.

Art. 44

(1) Avocatul este obligat să țină evidențele cerute de lege și de statut cu privire la cauzele în care s-a angajat și să achite cu regularitate și la timp taxele și contribuțiile stabilite pentru formarea bugetului baroului și a fondurilor Casei de Asigurări a Avocaților din România și ale filialelor. Bugetul UNBR este format din contribuțiile barourilor, stabilite conform legii și statutului profesiei.

(2) Actele întocmite de avocat pentru ținerea evidențelor profesionale cerute de lege, precum și pentru legitimarea față de terți a calității de reprezentant au forță probantă deplină până la înscrierea în fals.

Corelații legislative: art. 28, art. 33, art. 91-95 din Legea nr. 51/1995; art. 49, art. 223 alin. (5), art. 235, art. 239, art. 318-328 din Statut

Sumar

§1. Obligația de a ține evidențele cerute de lege și de Statut 193
§2. Obligația de a achita la timp și cu regularitate taxele și contribuțiile profesionale 194

Comentariu

Primul alineat al normei analizate conține două obligații distincte ale avocatului: de a ține evidențele cerute de lege și statut cu privire la cauzele în care s-a angajat și de a achita la timp și cu regularitate taxele și contribuțiile profesionale. 1

§1. Obligația de a ține evidențele cerute de lege și de Statut

Conform dispozițiilor art. 239 din Statut, în funcție de activitățile pe care le desfășoară, avocatul este obligat să țină următoarele evidențe: contractele de asistență juridică; registrul de evidență a contractelor de asistență juridică (modelul contractului de asistență juridică este cuprins în anexa XVII a Statutului); registrul de înregistrare a actelor juridice atestate de avocat cu privire la identitatea părților, conținutul și data actelor în condițiile art. 3 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 51/1995 (modelul acestui registru este cuprins în anexa XVIII din Statut) și art. 92 alin. (2) din Statut; registrul de înregistrare a activităților fiduciare, în condițiile art. 3 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 51/1995 (modelul acestui registru este cuprins în anexa XIX din Statut); registrul de înregistrare a părților de interes, a părților sociale, a acțiunilor societăților, în condițiile art. 3 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 51/1995 (modelul acestui registru este cuprins în anexa XX din statut). 2

3 În vederea asigurării îndeplinirii acestei obligaţii, Statutul profesiei stabileşte îndreptăţirea consiliului baroului ca, printr-un consilier delegat, să verifice modalitatea în care avocatul îşi îndeplineşte aceste obligaţii, cu precizarea că refuzul avocatului de a prezenta oricare dintre evidenţele solicitate (cu excepţia contractelor de asistenţă juridică, a căror verificare se face numai de decan sau de consilierul desemnat în acest scop), constituie abatere disciplinară [art. 239 alin. (4) şi (5) din Statut].

4 În cuprinsul normei statutare remarcăm reglementarea specială cu privire la verificarea contractelor de asistenţă juridică, evidenţe profesionale ce pot fi verificate numai în cazul unei anchete disciplinare şi numai de către decan sau un consilier desemnat în acest scop. Logica acestei reglementări este evidentă şi ţine de caracterul confidenţial al contractului de asistenţă juridică şi a clauzelor din cuprinsul acestuia.

§2. Obligaţia de a achita la timp şi cu regularitate taxele şi contribuţiile profesionale

5 Obligaţia ce rezultă din teza a doua a alin. (1) este aceea de a achita cu regularitate şi la timp contribuţiile datorate pentru formarea bugetului baroului din care avocatul face parte şi al filialei casei de asigurări a avocaţilor. Termenele de plată şi cuantumul acestor taxe şi contribuţii se stabilesc prin decizie a baroului, respectiv a Consiliului UNBR, şi se aduc la cunoştinţa avocaţilor în cel mult 15 zile de la data adoptării.

6 Reţinând importanţa onorării la timp şi cu regularitate a acestor obligaţii, legiuitorul a stabilit, în caz de neconformare, singura situaţie în care consiliul baroului poate dispune suspendarea celui în cauză fără a fi necesară cercetarea disciplinară prealabilă. Astfel, neplata totală sau parţială a taxelor şi contribuţiilor profesionale către barou, către UNBR şi către sistemul propriu de asigurări sociale, timp de 3 luni de la scadenţa acestora, atrage suspendarea calităţii de avocat până la lichidarea integrală a datoriilor [art. 28 lit. c) din Legea nr. 51/1995 şi art. 49 alin. (1) lit. c) din Statut].

7 Distinct faţă de această sancţiune disciplinară, depăşirea termenului de plată atrage aplicarea unor majorări de întârziere în cuantum de 0,15% pentru fiecare zi de întârziere, calculate în raport de suma datorată [art. 235 alin. (5) din Statut].

8 Singura normă statutară care precizează scadenţa obligaţiilor financiare ale avocatului faţă de bugetul baroului, al UNBR sau al Casei de Asigurări

a Avocaţilor este cea din materia asigurărilor sociale (art. 322 din Statut), astfel încât apreciem că şi celelalte obligaţii financiare ale avocatului au aceeaşi scadenţă.

Beneficiind de un sistem propriu de asigurări sociale, avocaţii au totodată obligaţia de a declara corect şi de a achita la timp sumele datorate, iar plata contribuţiei lunare pentru constituirea bugetului Casei de Asigurări a Avocaţilor este o condiţie obligatorie pentru exercitarea profesiei de avocat. Pe cale de consecinţă, la solicitarea filialei, avocatul este obligat să informeze în scris cu privire la îndeplinirea obligaţiei de a contribui la constituirea fondurilor sistemului de asigurări sociale ale avocaţilor, să indice criteriile în raport cu care a calculat şi achitat contribuţia, să prezinte dovezile de plată a acesteia, în ipoteza în care, din evidenţele filialei, nu rezultă aceste date [art. 324 alin. (1) din Statut]. 9

Pornind de la obligaţiile anterior descrise, constituie abateri disciplinare nedeclararea corectă a veniturilor lunare brute şi refuzul prezentării la controlul efectuat de către organele de control desemnate. 10

Suntem în prezenţa unor norme ce urmăresc menţinerea unui sistem de asigurări sociale stabil şi sănătos, dar şi interesul fiecăruia dintre avocaţi, în condiţiile în care unul dintre principiile pe baza cărora este organizat şi funcţionează sistemul de asigurări al avocaţilor este acela al contributivităţii. 11

Alin. (1) al art. 239 din Statutul profesiei conferă forţă probantă deplină, până la înscrierea în fals, înscrisurilor întocmite de avocat pentru organizarea activităţii şi legitimarea sa faţă de terţi, cu condiţia ca ele să poarte semnătura avocatului şi ştampila formei de exercitare a profesiei în care acesta îşi desfăşoară activitatea. Din exemplificarea dată de art. 239 alin. (3) din Statutul profesiei, reţinem că au această valoare următoarele înscrisuri: împuternicirea avocaţială, delegaţia de substituire, contractul de salarizare în interiorul profesiei, contractul de colaborare, contractul de grupare a cabinetelor individuale. 12

Efectele juridice ale acestei dispoziţii sunt foarte importante. Astfel, contestarea autenticităţii înscrisurilor întocmite de avocat, anterior evocate, se va putea realiza doar prin procedura falsului. Aceste înscrisuri sunt astfel asimilate înscrisurilor autentice, bucurându-se, din această perspectivă, de o forţă juridică superioară celor sub semnătură privată. 13

Art. 45

Avocatul este obligat să restituie actele ce i s-au încredinţat persoanei de la care le-a primit.

Corelaţii legislative: art. 233 din Statut

Comentariu

1 În desfăşurarea activităţii sale, avocatul trebuie să-şi formeze convingerea profesională asupra cauzei cu care a fost învestit de client, pentru a-l putea asista sau reprezenta pe acesta şi a-i susţine interesele în limitele şi cu respectarea legii, inclusiv prin dovedirea susţinerilor pe care le face prin cererile formulate în numele clientului său.

2 În acest scop, clientul va pune la dispoziţia avocatului toate documentele pe care acesta i le solicită sau pe care le consideră necesare pentru rezolvarea în mod favorabil a cauzei care i-a fost încredinţată.

3 Reţinând posibilitatea ca instanţa să solicite avocatului prezentarea originalului înscrisului exhibat sub sancţiunea neluării în seamă a copiei depuse la dosar, este necesar că acesta să se afle în păstrarea avocatului, pe tot parcursul derulării cauzei.

4 Mai mult decât atât, există posibilitatea ca partea căreia i se opune înscrisul prezentat să pună la îndoială autenticitatea acestuia, ipoteză în care instanţa va pune în vedere avocatului care reprezintă partea ce se foloseşte de înscrisul respectiv să prezinte originalul înscrisului, sub aceeaşi sancţiune de a nu se ţine seama de acesta (art. 306 C.proc.civ.).

5 La finalizarea cauzei, a mandatului sau la cererea expresă a persoanei care i-a încredinţat actul original, avocatul are obligaţia de a-l restitui de îndată şi necondiţionat [art. 149 alin. (2) din Statut]. El nu va putea, aşadar, să refuze restituirea în considerarea neîndeplinirii unei obligaţii asumate de client (de exemplu, neplata onorariului).

6 Cu privire la obligaţia care îi revine avocatului de a restitui clientului originalele documentelor încredinţate în vederea soluţionării cauzei în care a fost angajat, observăm aplicarea regulii prevăzute în materia contractului de mandat, în cazul căruia, de asemenea, mandatarul este ţinut de obligaţia de a preda mandantului toate bunurile ce i-au fost încredinţate în vederea îndeplinirii mandatului, la încetarea contractului de mandat (art. 2019 şi art. 2037 C.civ.).

7 Cât priveşte persoana în raport cu care obligaţia analizată este instituită, reţinem sintagma „(...) persoanei de la care le-a primit". În condiţiile în

care contractul de asistenţă juridică se încheie între forma de organizare a profesiei, pe de o parte, şi client, reprezentantul legal sau mandatarul acestuia, în mod firesc avocatul este obligat să restituie înscrisurile originale persoanei care i le-a încredinţat. Aceasta nu înseamnă, însă, că, de exemplu, în cazul în care avocatul a primit înscrisuri de la un împuternicit al unui client arestat preventiv, el va putea refuza cererea clientului, pus ulterior în libertate, de a i se restitui lui înscrisurile al căror titular este acesta.

În ceea ce priveşte modalitatea în care formalitatea urmează a fi îndeplinită, ea este descrisă de art. 233 alin. (2) din Statut: avocatul va întocmi, în acest sens, un proces-verbal semnat de client sau va expedia documentele prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire şi cu conţinut declarat. În concret, forma în care se realizează predarea trebuie să prezinte garanţia predării corecte şi complete a tuturor înscrisurilor originale care s-au aflat pentru o perioadă de timp în păstrarea avocatului. 8

Art. 46

(1) Avocatul nu poate asista sau reprezenta părţi cu interese contrare în aceeaşi cauză sau în cauze conexe şi nu poate pleda împotriva părţii care l-a consultat mai înainte în legătură cu aspecte litigioase, concrete ale pricinii.

(2) Avocatul nu poate fi ascultat ca martor şi nu poate furniza relaţii niciunei autorităţi sau persoane cu privire la cauza care i-a fost încredinţată, decât dacă are dezlegarea prealabilă, expresă şi scrisă din partea tuturor clienţilor săi interesaţi în cauză.

(3) Calitatea de martor are întâietate faţă de calitatea de avocat cu privire la faptele şi împrejurările pe care acesta le-a cunoscut înainte de a fi devenit apărător sau reprezentant al vreunei părţi în cauză.

(4) Dacă a fost ascultat ca martor, avocatul nu mai poate desfăşura nicio activitate profesională în acea cauză.

(5) Avocatul nu poate îndeplini funcţia de expert sau de traducător în cauza în care este angajat apărător.

Corelaţii legislative: art. 114-117, art. 8, art. 242 din Statut; pct. 3.2 din Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană

Sumar

§1. Interdicţia de a asista sau de reprezentare în cazul unui conflict de interese 198
§2. Condiţiile în care avocatul poate fi ascultat ca martor sau poate furniza informaţii unei autorităţi sau persoane 199
§3. Incompatibilitatea cu calitatea de martor, expert sau traducător 200

Comentariu

§1. Interdicția de a asista sau reprezenta în cazul unui conflict de interese

1 Alin. (1) al art. 46 din Legea nr. 51/1995 reglementează instituția **conflictului de interese**. Pornind de la principiul exercitării profesiei în mod independent și reținând obligația avocatului de a își sfătui clientul cu promptitudine, în mod conștiincios, corect și cu diligență (art. 111 din Statut și pct. 3.1.2 din Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană), interdicția evocată constituie una dintre regulile ce guvernează atât încheierea, cât și încetarea raporturilor dintre avocat și client.

2 În considerarea calității de confident al clientului în ceea ce privește cauza pentru care a fost angajat, onorarea obligației de a păstra secretul profesional impune avocatului inclusiv **interdicția de a asista sau reprezenta părți cu interese contrare**. Numai astfel avocatul își va putea îndeplini corespunzător obligația de a depune toată diligența pentru apărarea libertăților, drepturilor și intereselor legitime ale clientului sau (art. 110 din Statut).

3 Alături de obligația păstrării secretului profesional, **confidențialitatea** este una dintre obligațiile fundamentale ale avocatului și constituie temei al relației de încredere deplină dintre avocat și client. Ea reprezintă, totodată, o garanție a onestității, a credibilității avocatului și profesiei.

4 Statutul profesiei și Codul deontologic al avocaților din UE precizează interdicția analizată, stabilind faptul că această operează nu numai atunci când există un conflict de interese, ci și în cazul în care există un „risc semnificativ" de a apărea un astfel de conflict (pct. 3.2.1 din Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană).

5 Avocatul nu poate reprezenta doi sau mai mulți clienți în aceeași cauză dacă intereselor lor sunt contrare sau dacă există riscul intervenirii unui asemenea conflict de interese. În cazul în care un asemenea conflict apare în timpul derulării mandatului ce i-a fost încredințat, avocatul este dator să înceteze reprezentarea.

6 Totodată, avocatul nu va putea pleda împotriva părții care l-a consultat anterior cu privire la aspecte concrete ce fac obiectul litigiului. Obligația de confidențialitate se întrepătrunde cu aceea a păstrării secretului profesional.

7 Aceste obligații decurg din și sunt în strânsă legătură cu obligația de loialitate pe care avocatul o are față de clienții săi. Loialitatea față de client

este de esenţa rolului avocatului, iar în virtutea acesteia avocatul este dator să prevină apariţia unui conflict între interesele clienţilor pe care îi reprezintă sau între interesele acestora şi propriile sale interese.

Pentru că dispoziţiile legale analizate tind să protejeze drepturile şi interesele clienţilor în cauză, Statutul profesiei precizează că nu există conflict de interese: 8

- când exercitarea de către avocat a anumitor activităţi are loc numai după informarea clientului şi cu acordul expres al acestuia, scopul urmărit de avocat fiind tocmai concilierea;
- când, pe baza acordului exprimat de clienţii cu interese aparent contrare, avocatul recomandă adoptarea unei strategii comune;
- în cadrul unei negocieri, când, cu acordul clienţilor, avocaţi din cadrul aceleiaşi forme de organizare a profesiei intervin separat pentru clienţi diferiţi;
- în cazul în care fiecare dintre clienţii care ar putea fi afectaţi de asistenţa juridică acordată, după ce a fost informat în acest sens de către avocat, îşi exprimă acordul expres cu privire la prestarea activităţii de asistenţă juridică (art. 116 din Statut).

Altfel spus, fiind vorba despre o garanţie instituită pentru protejarea intereselor clientului, acesta din urmă poate renunţa la ea sau o poate circumstanţia. 9

§2. Condiţiile în care avocatul poate fi ascultat ca martor sau poate furniza relaţii unei autorităţi sau persoane

Alin. (2) este în strânsă legătură cu obligaţia de respectare a secretului profesional şi a confidenţialităţii tuturor informaţiilor care i-au fost încredinţate avocatului, obligaţie care, în considerarea importanţei sale, are valoare de principiu călăuzitor al profesiei de avocat. În comentariul privind art. 11 din Legea nr. 51/1995 am făcut consideraţii asupra caracterului şi întinderii acestei obligaţii fundamentale a avocatului şi am învederat, totodată, faptul că alin. (2) al art. 46 din Legea nr. 51/1995 nu reprezintă o excepţie de la principiul păstrării secretului profesional, ci îşi găseşte aplicarea numai în acele cazuri în care, prin lege, avocatul este exonerat în mod expres de această îndatorire (a se vedea *supra*, comentariul art. 11). 10

În astfel de cazuri, avocatul poate fi ascultat ca martor sau poate furniza relaţii unei autorităţi sau persoane, dar numai cu privire la cauza care i-a fost încredinţată şi numai cu condiţia manifestării acordului expres al 11

clientului în acest sens, acord care trebuie să fie prealabil şi realizat în formă scrisă. Dacă avocatul reprezintă mai mulţi clienţi care au interese în aceeaşi cauză, acordul trebuie să fie dat, în maniera arătată, de către toţi clienţii, lipsa acordului unui dintre ei împiedicând dezlegarea avocatului de această obligaţie. Se înţelege că acest acord trebuie să fie unul liber şi manifestat în deplină cunoştinţă de cauză, avocatul fiind dator să explice clientului posibilele consecinţe pe care divulgarea unor aspecte protejate de obligaţia de confidenţialitate le poate avea asupra intereselor clientului.

§3. Incompatibilitatea cu calitatea de martor, expert sau traducător

12 Pe de altă parte, atunci când este vorba despre fapte şi împrejurări cunoscute de avocat „înainte de a fi devenit apărător sau reprezentant al vreunei părţi în cauză", calitatea de martor are întâietate faţă de cea de avocat. Premisa acestei prevederi se întemeiază pe considerentul, principial corect, că nu intră în sfera obligaţiilor profesionale ale avocatului aspectele care sunt anterioare încheierii unui raport juridic specific între avocat şi client într-o anumită cauză. Care sunt aceste aspecte şi, mai ales, cum trebuie ele să ajungă la cunoştinţa avocatului pentru a se justifica audierea sa ca martor? Legea precizează că trebuie să fie vorba despre „fapte şi împrejurări", deci despre aspecte faptice şi de context, pentru dovedirea cărora se recurge îndeobşte la proba testimonială. De esenţa acestei probe este că faptele şi împrejurările trebuie cunoscute direct şi nemijlocit de către martor. Rezultă de aici că avocatul nu poate fi în niciun caz audiat ca martor cu privire la aspecte cunoscute indirect, cum ar fi cele comunicate lui de către client, chiar dacă această comunicare s-a realizat înaintea încheierii contractului de asistenţă juridică. De altfel, în practica raporturilor dintre clienţi şi avocaţi, mai întâi are loc o fază de consultare, ocazie cu care clientul încredinţează avocatului informaţiile necesare acestuia pentru a putea stabili specificul cazului şi mijloacele juridice la care trebuie recurs pentru apărarea intereselor clientului, iar mai apoi are loc faza contractuală, în care, în baza informaţiilor colectate în faza precedentă, părţile stabilesc obiectul şi celelalte condiţii ale raportului lor juridic profesional.

13 Interdicţia impusă avocatului de a desfăşura activităţi profesionale în cauză „dacă a fost ascultat că martor" în aceeaşi cauză are în vedere, în mod evident, rolul diferit al acestora în cadrul procesual dat; aceleaşi

considerente fundamentează şi incompatibilitatea calităţii de avocat cu cea de expert sau traducător în cauza în care avocatul a fost angajat apărător. Pe de-o parte, aceste incompatibilităţi sunt menite a proteja independenţa avocatului şi, totodată, a nu-i afecta statutul conferit acestuia prin lege. Pe de altă parte, ele urmăresc ca obiectivitatea pe care o presupune calitatea de martor, expert sau de traducător într-o anumită cauză să nu fie pusă sub semnul întrebării, cu consecinţe negative asupra avocatului care o exercită şi asupra intereselor clientului, de faptul că rolul avocatului este acela de a apăra, cu respectarea legii şi în limitele acesteia, interesele clientului său.

Art. 47

(1) Avocatul este obligat să poarte robă în faţă instanţelor judecătoreşti.

(2) Caracteristicile robei sunt cele stabilite prin statutul profesiei.

(3) Purtarea robei în afară incintei instanţei judecătoreşti este interzisă, cu excepţia cazului în care avocatul este delegat de către organele profesiei să reprezinte baroul sau UNBR într-o ocazie care impune această ţinută.

Corelaţii legislative: art. 236, art. 237 din Statut

Comentariu

În condiţiile Legii nr. 51/1995, avocatului îi revine obligaţia de a purta robă (modelul şi caracteristicile robei sunt prevăzute în anexa nr. XXV din Statut) în faţa tuturor instanţelor judecătoreşti, precum şi în faţa Curţii Constituţionale din România (Legea nr. 47/1992 privind organizarea şi funcţionarea Curţii Constituţionale din România, cu modificările şi completările ulterioare, stabileşte la art. 54: „În timpul şedinţelor publice, judecătorii, magistraţii-asistenţi, procurorii şi avocaţii poartă robă"). 1

De asemenea, avocatul poate purta robă şi în faţa instanţelor judecătoreşti din alte state, respectând condiţiile prevăzute de legislaţia existentă în statele în cauză, dar şi în faţa jurisdicţiilor internaţionale care desfăşoară o activitate ce poate fi asimilată cu cea a instanţelor judecătoreşti. 2

Se poate spune că în România purtarea robei de către avocaţi a stat sub semnul importanţei acordate de stat acestei profesii. În perioada regimului comunist a fost eliminată roba avocatului ca însemn profesional, în condiţiile în care avocaţii erau priviţi ca auxiliari ai justiţiei. Prin adoptarea Legii nr. 51/1995, a fost reinstituită purtarea robei ca obligaţie profesională, dar, iniţial, numai pentru prezentarea în faţa instanţelor de rang superior (nu 3

şi la judecătorii). Ulterior, prin Legea nr. 255/2004 privind modificarea şi completarea Legii nr. 51/1995, purtarea robei a devenit obligatorie în faţa tuturor instanţelor de judecată.

4 Alături de insigna şi legitimaţia avocatului (cu care acesta se legitimează în faţa instanţelor judecătoreşti, a organelor de urmărire penală, a notarilor publici, a executorilor judecătoreşti, a autorităţilor cu atribuţii jurisdicţionale, a organelor administraţiei publice, a instituţiilor publice, în faţă altor persoane fizice sau juridice, inclusiv în faţa avocaţilor cu care intră în contact în desfăşurarea activităţii sale profesionale), roba este un însemn şi, totodată, un simbol al profesiei. Ea îl alătură, în mod firesc, pe avocat celorlalţi participanţi la realizarea actului de justiţie şi, prin caracteristicile sale, semnifică apartenenţa la un corp profesional de elită, fiind acel element exterior care îl deosebeşte pe avocat de alte persoane care au dreptul de a-i reprezenta pe justiţiabili. În acelaşi timp, roba se înscrie în rândul elementelor care conferă sobrietate şi solemnitate şedinţelor de judecată.

5 Fiind o emblemă profesională a avocatului ca actor în justiţie, acesta nu îl poate purta în afară incintei instanţelor de judecată, interdicţie expres menţionată în cuprinsul alin. (3) al art. 47. Excepţia instituită de acelaşi text relevă, o dată în plus, valoarea de simbol a robei.

6 În considerarea funcţiei robei de a reprezenta un însemn al unei profesii de interes public, a cărei organizare şi funcţionare sunt reglementate prin lege, purtarea robei şi/sau însemnelor profesiei de avocat de către o persoană care nu are această calitate constituie infracţiune şi se pedepseşte conform legii penale.

Art. 48

(1) Este interzis avocatului ca, în mod nemijlocit sau prin persoane interpuse, să folosească procedee incompatibile cu demnitatea profesiei în scopul dobândirii clientelei.

(2) De asemenea, este interzis avocatului să folosească mijloace de reclamă sau de publicitate în acelaşi scop. Statutul stabileşte cazurile şi măsura în care avocatul poate informa publicul cu privire la exercitarea profesiei sale.

Corelaţii legislative: *art. 238, art. 243-250 din Statut; pct. 5.4 din Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană*

Comentariu

În primul său alineat, art. 48 instituie pentru avocat o interdicţie cu valoare de principiu, aceea de a nu recurge, el însuşi sau prin alţii, la mijloace de dobândire a clientelei care să se afle în conflict cu demnitatea profesiei. Aceasta înseamnă că mijloacele şi procedeele pe care le poate folosi avocatul în acest scop nu trebuie să fie numai oneste, aşa cum prevede art. 238 din Statutul profesiei, dar şi în acord cu imperativul protejării demnităţii profesiei de avocat. Legiuitorul s-a mărginit, aşadar, să enunţe numai principiul, urmând ca respectarea acestuia să fie supravegheată de organele abilitate ale corpului profesional. 1

Alineatul al doilea este consacrat interdicţiei utilizării mijloacelor de reclamă şi publicitate. Întrucât această interdicţie se adaugă celei din primul alineat, rezultă că formele de reclamă sau publicitate au un regim distinct faţă de procedeele menţionate în primul alineat, scopul fiind acelaşi (dobândirea clientelei). Drept urmare, ele nu se mai raportează la criteriile ce se desprind din primul alineat, fiind interzise *de plano*. Se prevede însă că avocatul are dreptul de **a informa** publicul asupra exercitării de către el a profesiei, dar numai în cazurile şi în limitele reglementate de Statutul profesiei. 2

Prevederile Statutului profesiei (Subsecţiunea a 4-a fost modificată prin Hotărârea Consiliului UNBR nr. 852/2013) fac o distincţie clară între publicitatea formelor de exercitare a profesiei şi publicitatea profesională. 3

Potrivit art. 243 alin. (2) şi (4) din Statut, publicitatea formelor de exercitare a profesiei este constituită din orice forme de comunicare publică, indiferent de mijloacele utilizate, care urmăreşte să aducă la cunoştinţă publicului informaţii asupra naturii sau calităţii activităţilor desfăşurate de formele de exercitare a profesiei. Se prevede expres că această categorie de publicitate nu poate fi folosită în scopul dobândirii de clientelă. 4

Publicitatea profesională are ca obiect promovarea profesiei de avocat şi este o formă de publicitate care se realizează numai de către organele profesiei sau sub supravegherea acestora [art. 243 alin. (3) din Statut]. 5

Statutul profesiei enumeră în art. 244, în mod limitativ, mijloacele care pot fi utilizate de formele de exercitare a profesiei în scop publicitar: 6

- amplasarea unei firme, cu dimensiunile şi menţiunile prevăzute de Statut (art. 245 din Statut);
- anunţuri de publicitate, conforme cu prevederile Statutului (art. 246 din Statut);

- anunţuri şi menţiuni în anuare şi cărţi de telefon;
- invitaţii, broşuri şi anunţuri de participare la conferinţe, colocvii şi altele asemenea, cu caracter profesional sau o componentă juridică, anunţuri realizate cu respectarea prevederilor relevante ale Statutului (art. 247 din Statut);
- corespondenţă şi cărţi de vizită profesionale, cu respectarea dispoziţiilor specifice prevăzute pentru acestea (art. 248 din Statut);
- domeniu de internet şi adresă de e-mail;
- pagină web, cu respectarea prevederilor statutare privind conţinutul şi avizarea prealabilă a acesteia de către consiliul baroului (art. 249 din Statut);
- publicarea de articole în reviste sau alte publicaţii de specialitate ori care nu sunt destinate publicului larg.

7 Totodată, Statutul interzice folosirea următoarelor mijloace de publicitate, care, în concepţia legiuitorului secundar, nu sunt în concordanţă cu demnitatea şi prestigiul profesiei de avocat:

- operaţiuni de racolare a clientelei prin: *a)* oferirea serviciilor prin prezentare proprie sau prin intermediar la domiciliul sau reşedinţa unei persoane sau într-un loc public; *b)* propunerea personalizată de prestări de servicii formulată de o formă de exercitare a profesiei, fără ca aceasta să fi fost în prealabil solicitată în acest sens; este asimilată operaţiunilor de racolare şi adresarea personală sau prin terţi către victimele accidentelor sau moştenitorii acestora, care se află în imposibilitate de alegere a unui avocat;
- acordarea de consultaţii şi/sau redactarea de acte juridice, realizate pe orice suport şi prin orice mijloace de comunicare în masă, cu excepţia publicaţiilor care cuprind rubrici de consultanţă juridică;
- publicarea de materiale cu conţinut publicitar în alte publicaţii decât cele de specialitate ori cele care nu sunt destinate publicului larg;
- aducerea la cunoştinţa publicului a donaţiilor sau a altor liberalităţi acordate de forma de exercitare a profesiei sau de avocaţii din cadrul acesteia, cu excepţia sponsorizărilor de conferinţe, colocvii etc., cu caracter profesional sau cu o componentă de specialitate juridică ori a altor evenimente care nu sunt destinate publicului larg;
- utilizarea unui domeniu de internet rezervat de un agent economic în scopul prezentării sale, în scopul realizării corespondenţei prin e-mail sau al postării unei pagini web;

- prezentarea formei de exercitare a profesiei ori a avocaţilor care funcţionează în cadrul acesteia prin orice mijloace de publicitate realizate sau asociate cu numele sau denumirea unui agent economic sau cu domeniul său de internet rezervat de acesta în scopul prezentării sale;

- promiterea obţinerii unor rezultate care nu depind exclusiv de activitatea formei de exercitare a profesiei;

- comunicarea publică a funcţiilor deţinute în cadrul unor autorităţi, de către avocaţii incluşi în forma de exercitare a profesiei;

- incitarea publică la iniţierea unui litigiu sau a unui conflict sau la amplificarea acestora [art. 244 alin. (2) din Statut].

Aceste dispoziţii statutare au suscitat reacţii critice, prin care s-a reclamat caracterul ambiguu al unor prevederi, în special al celor privitoare la informările realizate prin mijloace electronice. Există, într-adevăr, o inadvertenţă terminologică. Analiza prevederilor art. 249, care se referă la „adresa proprie de internet" relevă că, de fapt, este vorba despre „pagina web" prevăzută la art. 244 alin. (1) lit. g) din Statut, corectă fiind această din urmă sintagmă (care provine din limba engleză – „web page" – *n.n.*). Explicaţia se pare că rezidă în succesiunea în timp a textelor, căci prin modificările aduse subsecţiunii a 4-a a Statutului prin Hotărârea Consiliului UNBR nr. 852/2013 a fost corectată numai sintagma „adresă de internet" cuprinsă la art. 244 alin. (1), nu şi cea de la art. 249. 8

Au existat şi obiecţiuni privitoare la prevederile art. 244 alin. (2) lit. e) şi f), prin care s-a susţinut că referirea la „domeniul de internet utilizat de un operator economic în scopul prezentării sale" ar împiedica avocaţii, de exemplu, să beneficieze de adrese de email deschise pe domenii de internet de largă circulaţie, cum ar fi Google, Yahoo etc., pentru că titularii acestora sunt operatori economici. Analiza prevederilor în cauză relevă că aceste critici sunt nefundamentate. Deschiderea unei astfel de adrese de email nu conduce la o asociere a avocatului cu publicitatea făcută serviciilor comerciale ale titularului domeniului. Or, textul normativ se referă în mod specific la un domeniu utilizat „în scopul prezentării" operatorului economic, căci legiuitorul secundar a avut în mod evident în vedere ca avocatul să nu se asocieze publicităţii pe care comerciantul şi-o face printr-o pagină postată pe domeniul de internet rezervat de el. 9

Art. 249[1] alin. (2) din Statut reglementează şi unele interdicţii absolute de comunicare, indiferent de mijlocul de publicitate utilizat: 10

- menţiunile autolaudative sau comparative;

- nominalizarea clienţilor proprii sau indicarea litigiilor, trecute sau prezente, administrate de forma de exercitare a profesiei;
- informaţiile referitoare la realizările financiare, cifra de afaceri sau succesele profesionale;
- furnizarea de informaţii în scopul includerii în clasamente realizate pe criterii financiare;
- menţiunile referitoare la valoarea serviciilor avocatului, la gratuităţi sau la modalitatea de plată şi care constituie politici de dumping;
- orice afirmaţii contrare demnităţii persoanelor, profesiei sau justiţiei;
- orice forme de publicitate realizate de către terţi.

11 Aceste interdicţii sunt conforme cu reglementările din alte state continental-europene. În acest context, trebuie subliniat faptul că valorile care guvernează exerciţiul profesiei de avocat în spaţiul continental-european au un specific generat de tradiţiile şi cultura proprii ale acestuia, motiv pentru care este dificil să se poată face o comparaţie cu practicile din ţări situate pe alte continente, în special acelea unde statutul profesiei de avocat şi actul avocaţial au trăsături care nu permit realizarea unei delimitări clare între profesionistul în drept şi comerciant, între prestaţiile profesionale ale avocatului şi practicile comerciale.

12 Este de semnalat faptul că alin. (1) al aceluiaşi articol reproduce dispoziţiile cuprinse, într-o formă identică, în art. 243 alin. (4), motiv pentru care s-ar impune eliminarea sa.

13 Ultimul articol al subsecţiunii a 4-a (art. 250 din Statut) prevede că încălcarea dispoziţiilor relative la publicitatea formelor de exercitare a profesiei, prin fapte realizate fie în nume propriu, fie în numele şi pentru forma de exercitare a profesiei, constituie abatere disciplinară gravă.

14 Apreciem că, în pofida criticilor privitoare la caracterul limitativ excesiv al dispoziţiilor statutare ce reglementează publicitatea formelor de exercitare a profesiei de avocat, concepţia actuală a Statutului în această materie se justifică în considerarea necesităţii protejării prestigiului, demnităţii, onoarei şi independenţei profesiei de avocat, valori fundamentale care, în prezent, sunt supuse riscului unei erodări.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Capitolul IV
Organizarea profesiei de avocat

Secțiunea 1. Baroul

Art. 49

(1) Profesia de avocat este organizată și funcționează în baza principiului autonomiei, în limitele competențelor prevăzute în prezenta lege.

(2) Alegerea organelor de conducere ale profesiei de avocat se face numai prin vot secret.

(3) Organele de conducere colegiale iau hotărâri numai prin vot deschis. Deliberările și votul constituie secret profesional.

Corelații legislative: art. 1 din Legea nr. 51/1995, art. 1 și art. 62 din Statut

Comentariu

Primul articol al Capitolului V („Organizarea profesiei de avocat"), aflat la Secțiunea I a acestuia („Baroul") deschide seria articolelor care reglementează organizarea și funcționarea structurii de bază a exercitării profesiei de avocat în România. 1

Ca o observație preliminară, se poate constata că, față de prevederile sale, acest articol este greșit încadrat la această secțiune. El cuprinde prevederi cu valoare de principiu, aplicabile tuturor structurilor profesiei reglementate în cadrul Capitolului IV și nu numai baroului, motiv pentru care el ar fi trebuit să fie poziționat în cadrul unei secțiuni comune, intitulată „Dispoziții generale". 2

Primul alineat enunță **principul autonomiei**, principiu-cheie al organizării, funcționării și conducerii profesiei de avocat, care este limitat numai de competențele atribuite prin lege acestei profesii și care reprezintă o garanție a independenței acesteia. Acest principiu se alătură celorlalte principii fundamentale care guvernează exercitarea profesiei, enumerate la art. 1 din Statut: *principiul legalității, principiul libertății, principul independenței, principiul descentralizării și principiul păstrării secretului profesional*. Așa cum se prevede în același Statut al profesiei, independența profesiei, autonomia baroului ca structură de bază a profesiei de avocat și exercitarea liberă a profesiei nu pot fi îngrădite sau limitate prin actele vreunei autorități publice, ale instanțelor judecătorești, ale Ministerului 3

Public sau alte altor autorităţi decât în cazurile şi în condiţiile expres prevăzute prin lege (art. 62 din Statut).

4 Alineatul al doilea este consacrat **votului secret**, ca regulă a alegerii organelor profesiei, expresie a democraţiei profesionale care guvernează funcţionarea mecanismelor de conducere ale corpului profesional, la orice nivel – barou sau Uniunea Naţională a Barourilor din România.

5 Cel de-al treilea alineat stabileşte, cu valoare de principiu, atât regula votului deschis în ceea ce priveşte adoptarea hotărârilor organelor colegiale de conducere, cât şi cea a secretului deliberărilor şi votului. Acest secret, care face parte din sfera secretului profesional, potrivit Legii nr. 51/1995, este menit a asigura protecţie membrilor structurilor colegiale decidente. Ceea ce contează într-o democraţie reală este rezultatul dezbaterilor şi al votului exprimat în urma lor şi nu poziţia individuală a celor care participă la luarea hotărârilor. Nu poate fi, aşadar, vorba despre o lipsă de transparenţă, căci aceasta este asigurată prin comunicarea publică a hotărârilor organelor profesiei, luate cu respectarea legii.

Art. 50

(1) Baroul este constituit din toţi avocaţii dintr-un judeţ sau din municipiul Bucureşti. Sediul baroului este în oraşul de reşedinţa al judeţului, respectiv în municipiul Bucureşti.

(2) Baroul are personalitate juridica, patrimoniu şi buget propriu.

(3) Contribuţia avocaţilor la realizarea bugetului este stabilita de consiliul baroului.

(4) Patrimoniul baroului poate fi folosit în activităţi producătoare de venituri, în condiţiile legii.

Corelaţii legislative: art. 63, art. 64, art. 333, art. 335 din Statut

Comentariu

1 Baroul reprezintă spaţiul instituţional primordial de legătură cu corpul profesional a avocatului care şi-a stabilit sediul profesional pe raza teritorială a acestuia şi constituie, de asemenea, un element de identificare a avocatului. Baroul îşi are sediul în oraşul de reşedinţa al judeţului, respectiv în municipiul Bucureşti.

2 Baroul este compus din toţi avocaţii înscrişi în tabloul său şi este persoană juridică de interes public, cu patrimoniu propriu şi organizare de sine stătătoare (art. 64 din Statut), detaliată în articolele ce urmează.

BAROUL / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Bugetul propriu al fiecărui barou se constituie din veniturile din activităţi fără scop lucrativ şi din veniturile din activităţi economice, care sunt detaliate prin Statut. 3

Din categoria activităţilor fără scop lucrativ fac parte: 4

- venituri din contribuţiile băneşti şi taxele achitate de avocaţi pentru formarea bugetului baroului ori pentru constituirea fondurilor cu destinaţie specială, hotărâte de organele profesiei, în condiţiile legii (fonduri pentru formarea profesională iniţială, fonduri pentru formarea profesională continuă, fonduri pentru ajutorarea avocaţilor tineri etc.);
- venituri din taxele de înregistrare sau de modificare a actelor privind formele de exercitare a profesiei;
- venituri din donaţii şi sume sau bunuri primite prin sponsorizare;
- venituri din dobânzile şi dividendele obţinute din plasarea disponibilităţilor rezultate din activităţile fără scop lucrativ;
- resurse obţinute de la bugetul de stat şi/sau de la bugetele locale şi subvenţii pentru venituri;
- venituri din acţiuni ocazionale, utilizate în scop social sau profesional, potrivit Legii nr. 51/1995 şi Statutului;
- venituri rezultate din cedarea folosinţei activelor corporale aflate în proprietatea baroului, altele decât cele care sunt sau au fost folosite în activitatea economică;
- ajutoare şi împrumuturi nerambursabile din ţară şi din străinătate şi subvenţii pentru realizarea de venituri;
- venituri din despăgubiri de asigurare pentru pagube şi din subvenţii pentru evenimente extraordinare şi altele similare;
- venituri din diferenţe de curs valutar rezultate din activităţile fără scop lucrativ;
- veniturile obţinute din reclamă şi publicitate;
- alte venituri din activităţile fără scop lucrativ desfăşurate potrivit Statutului.

Fac parte din categoria veniturilor din activităţi economice: 5

- venituri din prestarea de servicii realizate pentru avocaţi, părţi sau alte entităţi;
- venituri din imobilizări financiare;
- venituri din investiţii pe termen scurt;
- venituri din creanţe imobilizate;
- venituri din investiţii financiare cedate;

- venituri din diferenţe de curs valutar;
- venituri din dobânzi;
- alte venituri financiare;
- venituri rezultate din compensaţiile primite pentru cheltuieli sau pierderi în urma calamităţilor sau altor evenimente extraordinare [art. 335 alin. (1) din Statut].

6 Potrivit art. 333 din Statut, baroul îşi organizează contabilitatea în conformitate cu reglementările contabile pentru persoanele juridice fără scop patrimonial.

7 Cuantumul contribuţiei avocaţilor la constituirea bugetului baroului este stabilit de către consiliul baroului în acord cu dispoziţiile Hotărârilor Congresului avocaţilor şi ţinând seama de previziunile bugetare. Hotărârea prin care se stabileşte cuantumul acestei contribuţii trebuie comunicată avocaţilor înscrişi în tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei cu cel puţin 30 zile înainte de punerea să în aplicare (art. 64 din Statut).

Art. 51

(1) Organele de conducere ale baroului sunt:
a) adunarea generală;
b) consiliul;
c) decanul.
(2) În cadrul baroului îşi desfăşoară activitatea comisia de cenzori şi comisia de disciplina. Organizarea, funcţionarea, precum şi atribuţiile acestora sunt reglementate potrivit Statutului profesiei de avocat.

Corelaţii legislative: art. 88 din Legea nr. 51/1995; art. 65 şi art. 72 din Statut

Comentariu

1 Art. 51 are caracter introductiv, acesta făcând o trecere în revistă a organelor şi structurilor de la nivelul baroului. În primul alineat sunt prevăzute organele de conducere, a căror organizare, funcţionare şi competenţe sunt reglementate prin Legea nr. 51/1995 – adunarea generală, consiliul şi decanul, iar în alineatul al doilea se arată că celelalte structuri ale baroului – comisia de cenzori şi comisia de disciplină – sunt reglementate de Statutul profesiei de avocat.

2 Legea nr. 51/1995 dedică în continuare patru articole adunării generale (art. 52-55 din Legea nr. 51/1995), două articole consiliului baroului

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

(art. 56-57 din Legea nr. 51/1995) şi două articole funcţiei de decan (art. 58-59 din Legea nr. 51/1995).

Dintre cele două structuri menţionate la alin. (2) al art. 51, numai comisia de disciplină beneficiază de reglementare prin Legea nr. 51/1995, în cadrul Capitolului VI privind răspunderea disciplinară (art. 88 din Legea nr. 51/1995). Organizarea şi funcţionarea comisiei de cenzori a baroului este reglementată numai de Statut, care, în art. 72, prevede că aceasta este formată dintr-un număr impar de membri, cel puţin 3, aleşi pe o perioadă de 4 ani dintre avocaţii cu o vechime neîntreruptă în profesie de cel puţin 8 ani, mandatul acestora putând fi reînnoit. La alegerea membrilor se urmăreşte ca cel puţin unul să aibă studii economice. Adunarea generală a baroului stabileşte condiţiile remunerării membrilor comisiei în considerarea volumului de activitate al acesteia. Comisia este condusă şi reprezentată de preşedintele acesteia, ales cu majoritate de voturi din rândul membrilor săi. Ea are ca atribuţii principale: supravegherea gestiunii baroului, verificarea legalităţii întocmirii situaţiilor financiare şi a concordanţei lor cu registrele, verificarea regularităţii ţinerii acestor registre, verificarea concordanţei efectuării cheltuielilor în raport de destinaţia aprobată de organele profesiei. În exercitarea acestora, atunci când necesitatea o impune, comisia de cenzori poate apela la serviciile unui contabil autorizat, expert contabil sau auditor extern, care îşi desfăşoară activitatea în mod individual sau în forme asociative. Comisia întocmeşte rapoarte, procese-verbale de verificare a gestiunii şi note de propuneri, pe care le prezintă decanului şi/ sau consiliului baroului. 3

Art. 52

(1) Adunarea generală este formată din toţi avocaţii înscrişi în tabloul baroului cu drept de exercitare a profesiei.

(2) Adunarea generală are următoarele competenţe:

a) stabileşte măsuri pentru exercitarea profesiei în baroul respectiv, în limitele legii şi ale statutului;

b) alege şi revocă decanul, membrii consiliului, membrii comisiei de cenzori şi pe cei ai comisiei de disciplină. Decanul este ales pentru un mandat de 4 ani şi poate fi reales o singură dată. Decanul se alege dintre avocaţii cu o vechime de minimum 10 ani în profesie;

c) alege delegaţii baroului la Congresul avocaţilor;

d) aprobă proiectul de buget al baroului şi dă descărcare consiliului cu privire la activitatea şi gestiunea sa.

Corelaţii legislative: art. 62 din Legea nr. 51/1995; art. 66, art. 67 alin. (5), art. 68 alin. (1), art. 70, art. 81 din Statut

Comentariu

1 Art. 52 reglementează compunerea şi competenţele adunării generale a baroului, cel mai important organ colectiv de conducere a profesiei de la nivelul baroului.

2 Adunarea generală este alcătuită din avocaţii înscrişi în tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei. Nu pot participa, aşadar, la lucrările acestui organ persoanele înscrise în tabloul avocaţilor incompatibili şi nici avocaţii suspendaţi din exerciţiul profesiei (cu privire la incompatibilităţi şi la cazurile de suspendare a dreptului de exercitare a profesiei a se vedea *supra* art. 15 şi 28 din Legea nr. 51/1995 şi art. 29, art. 49 şi art. 50 din Statut). Această idee este întărită de art. 67 alin. (5) şi art. 68 alin. (1) din Statut, în care se face menţiune despre „avocaţii cu drept de a participa la adunarea generală".

3 Dintre competenţele adunării generale enumerate la alin. (2), cea prevăzută la lit. a) este una generală, deoarece se referă la toate hotărârile pe care organul suprem al baroului le poate lua cu privire la exercitarea profesiei, la nivelul baroului respectiv, singurele limite fiind cele instituite prin lege sau prin statutul profesiei. Aşadar, cu respectarea acestor limite şi, deci, a atribuţiilor date în competenţa altor organe sau structuri ale profesiei, adunarea generală decide în cvasi-totalitatea chestiunilor care interesează exerciţiul profesiei de avocat la nivel de barou.

4 O altă atribuţie importantă a adunării generale este cea electivă, căci aceasta alege, o dată la 4 ani, celelalte organe şi structuri ale baroului: decanul, consiliul baroului, comisia de cenzori şi comisia de disciplină. În mod simetric, tot adunarea generală este cea care le poate revoca.

5 Este oarecum surprinzător, din punct de vedere al tehnicii de reglementare, că legiuitorul a inserat la lit. b) a alin. (2), care cuprinde această competenţă a adunării generale, cerinţele pentru ocuparea funcţiei de decan, în loc să aloce acestora un spaţiu în cadrul art. 58, dedicat funcţiei de decan. Se prevede astfel, ca o condiţie de eligibilitate în această funcţie, o vechime de cel puţin 10 ani în profesie, condiţie firească dacă avem în vedere că ocuparea celei mai importante funcţii executive de la nivelul baroului presupune, pe lângă abilităţile personale ale celui ales, şi acea experienţă profesională fără de aceste abilităţi nu ar putea fi eficient

valorificate. Pentru aceleaşi considerente, vechimea avută în vedere de către legiuitor este cea efectivă în profesia de avocat şi nu cea luată în considerare, de pildă, la calculul pensiei.

Sunt prevăzute, de asemenea, durata mandatului decanului – 4 ani – precum şi o limitare, firească într-o democraţie autentică, în ceea ce priveşte reînvestirea aceleiaşi persoane în această funcţie, prevăzându-se că decanul poate fi reales o singură dată. Deşi au existat în practică şi unele păreri contrare, suntem de opinie că Legea nr. 51/1995, în formularea actuală, interzice realegerea mai mult de odată a aceleiaşi persoane, indiferent de durata efectivă a mandatului/mandatelor acesteia, căci durata mandatului precizată de Legea nr. 51/1995 reprezintă o durată maximă. Cu alte cuvinte, teoria „mandatului incomplet" nu operează în această privinţă, nefiind admisibilă realegerea aceleiaşi persoane pentru un al treilea mandat sub motivul că unul dintre mandatele anterioare, din orice cauză, a fost mai scurt. Textul, în opinia noastră, ar trebui deci înţeles astfel: Decanul este ales pentru un mandat care nu poate depăşi 4 ani. Surprinzător este că Legea nr. 51/1995 nu impune această limitare, absolut firească, şi la funcţia de Preşedinte al UNBR. 6

Tot în legătură cu cerinţele pentru ocuparea funcţiei de decan, Statutul adaugă, la art. 74 alin. (1), o condiţie suplimentară, şi anume, că el trebuie să fie membru al baroului de cel puţin 5 ani. Pe calea legislaţiei secundare, corpul profesional a decis, aşadar, că poate accede la această funcţie numai cel care cunoaşte îndeaproape, din proprie experienţă, problemele cu care se confruntă baroul, şi a instituit în acest scop o cerinţă de vechime în acelaşi barou. 7

În virtutea aceloraşi atribuţiuni elective, adunarea generală alege delegaţii baroului la Congresul avocaţilor. Precizăm că, potrivit Legii nr. 51/1995, la lucrările Congresului participă, de drept, membrii Consiliului UNBR, precum şi delegaţii aleşi de barou, potrivit normei de reprezentare stabilite de Statut (art. 62 din Legea nr. 51/1995 – potrivit art. 81. din Statut, decanii barourilor şi membrii Consiliului UNBR sunt membri de drept ai Congresului avocaţilor. Din Congresul avocaţilor fac parte şi delegaţii aleşi de adunările generale ale barourilor, conform normei de reprezentare de un delegat la 200 de avocaţi. Numărul de delegaţi se calculează după cum urmează: un delegat pentru barourile care au până la 200 de avocaţi; 2 delegaţi pentru barourile care au între 201 şi 400 de avocaţi; 3 delegaţi pentru barourile care au între 401 şi 600 de avocaţi şi aşa mai departe). 8

Aceşti delegaţi sunt cei care, împreună cu membrii Consiliului UNBR aleşi din rândul membrilor respectivului barou, sunt vocea baroului la lucrările forului naţional al avocaturii, unde îi reprezintă interesele, şi pot candida, la congresul electiv, pentru a ocupa funcţii la nivelul UNBR.

9 De asemenea, dat fiind că baroul, ca persoană juridică, are patrimoniu şi buget proprii, adunarea generală aprobă bugetul acestuia şi, la încheierea mandatului consiliului baroului, se pronunţă cu privire la activitatea şi gestiunea acestuia.

10 În exercitarea competenţelor sale, adunarea generală a baroului adoptă hotărâri, rezoluţii şi moţiuni, cu respectarea dispoziţiilor legale şi statutare (art. 70 din Statut).

Art. 53

(1) Adunarea generală ordinară se întruneşte anual, în primul trimestru, la convocarea consiliului baroului.

(2) Convocarea se face prin afişare la sediul baroului, la sediul serviciilor de asistenţă din judeţ şi prin publicare într-un ziar local cu cel puţin 15 zile înainte de data stabilită.

(3) Adunarea generală extraordinară poate fi convocată de consiliul sau de comisia de cenzori ale baroului.

(4) La cererea a peste o treime din totalul membrilor baroului consiliul este obligat să convoace adunarea generală extraordinară în termen de cel mult 15 zile de la primirea cererii. În acest caz procedura convocării va fi efectuată cu cel puţin 7 zile înainte de data stabilită.

(5) Şedinţa adunării generale este condusă de decan împreună cu 5 membri aleşi prin vot deschis de cei prezenţi, dintre care unul va fi desemnat secretar. În caz de alegere sau de revocare a decanului ori a membrilor consiliului niciunul dintre aceştia nu va face parte din prezidiu, iar şedinţa va fi condusă de cel mai în vârstă membru prezent.

Corelaţii legislative: art. 66, art. 67, art. 69 din Statut

Comentariu

1 Adunarea generală a baroului poate fi ordinară sau extraordinară (art. 66 din Statut). Convocarea adunării ordinare anuale cade în sarcina consiliul baroului, care stabileşte data acesteia în prima sa şedinţă din luna ianuarie [art. 66 alin. (1) din Statut], de regulă în primul trimestru al anului. Convocarea se realizează prin afişare sau, respectiv, publicare, la sediul baroului, la sediul serviciilor de asistenţă juridică şi într-un ziar local, cu cel puţin 15 zile înainte de dată stabilită de consiliul baroului.

Spre deosebire de adunarea ordinară, cea extraordinară poate fi convo- 2
cată de consiliul baroului sau de comisia de cenzori a acestuia. Competența atribuită în acest scop comisiei de cenzori se explică prin faptul că eventualele incidente sau neregularități intervenite cu privire la gestiunea baroului pot impune o convocare a adunării generale de către organul abilitat a le constata, pentru a fi decise măsurile care se impun, în acest caz convocarea neputând fi lăsată, pentru rațiuni lesne de înțeles, la latitudinea organului care răspunde de administrarea patrimoniului și resurselor financiare ale baroului.

O situație specială este cea prevăzută de alin. (4), în care convocarea 3
adunării generale extraordinare este cerută de un număr de avocați reprezentând cel puțin o treime din numărul total al membrilor baroului și când consiliul baroului are obligația, prin lege, să convoace adunarea generală. Întrucât motivele pentru care poate fi formulată o asemenea solicitare pot fi foarte variate, Legea nr. 51/1995 nu a prevăzut nimic în această privință, după cum nu a prevăzut nici cerințe cu privire la modul concret de formulare a solicitării. Este posibil, așadar, ca avocații, în numărul minim precizat de Legea nr. 51/1995, să formuleze cereri individuale, după cum este la fel de posibil ca un grup de inițiativă să înainteze consiliului baroului o cerere colectivă. Cert este că o asemenea prevedere reprezintă o expresie a democrației profesionale, căci oferă membrilor corpului profesional de la nivelul baroului posibilitatea de a iniția această procedură ori de câte ori consideră că întrunirea organului suprem al baroului se impune. Pentru că o asemenea situație intervine, de regulă, în cazuri excepționale, caracterizate prin necesitatea luării unor măsuri urgente în interesul profesiei, legiuitorul a stabilit un termen scurt pentru întrunirea adunării extraordinare, respectiv de cel mult 15 zile de la data primirii solicitării de către consiliul baroului, care trebuie să îndeplinească procedura de convocare (afișarea/publicarea anunțului de convocare) cu cel puțin 7 zile mai înainte de data stabilită a adunării.

Indiferent de felul adunării generale – ordinară sau extraordinară – 4
organizarea acesteia cade în sarcina exclusivă a consiliului baroului [art. 67 alin. (3) din Statut], neîndeplinirea acestei obligații atrăgând răspunderea disciplinară a celor vinovați [art. 67 alin. (4) din Statut]. Se înțelege de aici că, deși această atribuțiune, cu valoare de obligație, este a consiliului baroului, ca organ colectiv, răspunderea pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea ei necorespunzătoare este una individuală, pe plan disciplinar, ce și revine membrilor consiliului însărcinați cu aceasta, desigur, dacă se constată vinovăția lor.

5 Alin. (4) cuprinde dispoziţii relative la aspectele tehnice ale desfăşurării adunării generale şi care privesc conducerea lucrărilor adunării generale, fie ea ordinară sau extraordinară. Astfel, se prevede că şedinţa adunării generale este condusă de decan împreună cu 5 membri desemnaţi prin vot deschis, dintre care unul îndeplineşte funcţia de secretar, dar se precizează că dacă adunarea are pe ordinea de zi alegerea sau revocarea decanului sau a membrilor consiliului baroului, niciunul dintre **aceştia** nu va putea face parte din prezidiu, în acest caz adunarea urmând a fi condusă de cel mai vârstnic membru prezent.

6 Deşi textul nu este foarte clar în această privinţă, se poate deduce (şi aşa se întâmplă şi în practică) că atunci când pe ordinea de zi figurează alegerea decanului sau a membrilor consiliului baroului, din prezidiul adunării nu poate face parte niciunul dintre candidaţii la aceste demnităţi. Neclaritatea decurge din faptul că legiuitorul recurge la cuvântul "aceştia", care se referă la "decan" şi, respectiv, "membrii consiliului", menţionaţi anterior în aceeaşi teză a II-a a alin. (4), cuvânt care, evident, nu se poate referi şi la candidaţii pentru aceste funcţii, deoarece ei nu sunt menţionaţi. Considerăm că utilizarea sintagmei "cei în cauză", în loc de "aceştia" ar fi fost mai potrivită în acest context, cu atât mai mult cu cât, în actuala formulare, textul pare a se referi, de fapt, numai la ipoteza revocării.

7 Cât priveşte conducerea lucrărilor de către "decanul de vârstă" al celor prezenţi, textul tezei a II-a instituie o excepţie faţă de regula instituită de teza I a alin. (4), potrivit căreia decanul este cel care conduce şedinţa adunării generale. Se pare că textul are în vedere numai cazul în care alegerile au loc pentru ambele funcţii (decan şi consiliu), caz în care, desigur, decanul în exerciţiu, dacă este candidat pentru oricare dintre acestea, nu va putea face parte din prezidiul adunării. Nelămurită rămâne, însă, în opinia noastră, ipoteza în care alegerea priveşte numai calitatea de membru al consiliului baroului, de pildă în cazul în care mandatul unui consilier încetează prematur, iar baroul nu a ales şi consilieri supleanţi. Potrivit textului legal, şi în acest caz conducerea ar trebui să revină decanului de vârstă, căci legiuitorul foloseşte conjuncţia "ori" (*„în caz de alegere sau revocare a decanului **ori** a membrilor consiliului..."*) (*subl. ns.*), deşi nu vedem, într-o atare ipoteză, niciun impediment pentru ca decanul să prezideze şedinţa. Credem că, de fapt, intenţia legiuitorului este în acelaşi sens cu opinia noastră, dar aceasta fost alterată de dorinţa sa de a reglementa, în aceeaşi frază, şi ipoteza alegerii şi a revocării.

Statutul reglementează, în art. 67, şi alte elemente tehnice legate de 8
organizarea şi desfăşurarea adunării generale. Potrivit acestuia, odată cu convocarea trebuie stabilită şi ordinea de zi, existând însă posibilitatea completării ei la cererea scrisă a avocatului cu drept de participare la adunarea generală, dacă aceasta este depusă în scris la barou, cu cel puţin de 5 zile înainte de data adunării, şi dacă adunarea generală aprobă cererea de completare, atunci când se pronunţă, prin vot deschis, asupra ordinii de zi. De asemenea, înscrierile la cuvânt asupra unui punct de pe ordinea de zi se vor face înainte de începerea dezbaterii acestuia, orice înscriere ulterioară neputând fi primită fără aprobarea adunării, dată prin vot deschis.

Prevederi cu caracter tehnic cuprinde şi art. 69 din Statut, care priveşte 9
întocmirea procesului-verbal al adunării generale. Acesta este redactat de către secretarul adunării şi cuprinde:

- modul în care a fost convocată adunarea generală şi caracterul ei ordinar sau extraordinar;
- anul, luna, ziua, ora şi locul unde se desfăşoară adunarea generală;
- numărul membrilor prezenţi;
- componenţa prezidiului adunării generale;
- ordinea de zi votată de adunarea generală;
- luările de cuvânt;
- hotărârile, rezoluţiile şi moţiunile adoptate;
- orice alte activităţi desfăşurate în adunarea generală.

Procesul-verbal, semnat de membrii prezidiului adunării generale, se 10
înregistrează şi se depune la barou, unde poate fi consultat de membrii acestuia şi de UNBR, prin reprezentaţii acesteia.

Art. 54

(1) Adunarea generală este legal constituită cu participarea majorităţii membrilor săi.

(2) În cazul în care numărul legal nu este întrunit, iar pe ordinea de zi a şedinţei nu este inclusă alegerea organelor de conducere a baroului, prezidiul adunării generale, de faţă cu cei prezenţi, stabileşte o nouă adunare generală în termen de cel mult 15 zile de la data primei convocări. Consiliul baroului are obligaţia să îndeplinească procedura convocării cu cel puţin 7 zile înainte de data fixată.

(3) Adunarea generală convocată în condiţiile alin. (2) este legal constituită cu participarea a cel puţin unei treimi din numărul total al membrilor săi.

(4) Hotărârile adunării generale se iau cu votul majorității membrilor prezenți, în afară de cazurile în care legea prevede alt cvorum de ședință și de vot.

Corelații legislative: art. 68 alin. (1), (2), (3) și (7), art. 69-70 din Statut

Comentariu

1 Art. 54 reglementează cvorumul de prezență și cvorumul de vot în adunarea generală, fără a se face distincție între adunarea ordinară și cea extraordinară.

2 Potrivit alin. (1), cvorumul de prezență pentru întrunirea legală a adunării la cea dintâi convocare îl constituie majoritatea membrilor săi. Întrucât adunarea generală este compusă din toți avocații cu drept de exercitare a profesiei [art. 52 alin. (1) din Legea nr. 51/1995], determinarea cvorumului de prezență trebuie făcută prin raportare la numărul total al acestor avocați, fără a se ține deci cont de numărul celor incompatibili sau celor suspendați din profesie.

3 Alin. (2) prevede că în cazul neîntrunirii acestui cvorum, prezidiul adunării, în prezența membrilor participanți la adunare, stabilește o nouă dată pentru ținerea adunării generale, dată care nu poate fi mai târziu de 15 zile de la data primei convocări. Ulterior, consiliul baroului are obligația de a întreprinde operațiunile de convocare cu cel puțin 7 zile înainte de noua dată stabilită pentru desfășurarea adunării. Trebuie subliniat că alin. (2) precizează că această procedură se aplică numai în cazul în care adunarea generală nu are pe ordinea de zi alegerea organelor de conducere ale baroului.

4 Observăm aici o inconsistență de reglementare, care a prevăzut, în art. 53 alin. (5), că membrii prezidiului adunării, alții decât decanul, sunt "aleși" de adunare. Dacă adunarea nu este legal constituită, ea nu poate vota și, deci, nu poate alege valabil nici membrii prezidiului. Totuși, alin. (2) face referire la prezidiu și, mai mult decât atât, conferă adunării puterea de a stabili data noii adunări. O soluție mai simplă și, totodată, coerentă juridic, ar fi fost ca sarcina stabilirii datei celei de-a doua convocări să revină consiliului baroului, care oricum este însărcinat cu îndeplinirea procedurii de convocare, sarcina tehnică a constatării, prin proces-verbal [potrivit art. 68 alin. (2) din Statut, în cazul în care numărul legal nu este

întrunit, prezidiul adunării generale va consemna această împrejurare într-un proces-verbal], a cvorumului de prezenţă insuficient – sarcină dată de art. 69 din Statut secretarului adunării, membru al prezidiului – putând fi dată în acest caz decanului (care conduce de drept şedinţa adunării generale), asistat, eventual, de un secretariat tehnic din rândul personalului baroului.

Potrivit prevederilor alin. (3), noua adunare este valabilă în condiţiile unui cvorum de prezenţă redus, de o treime din numărul membrilor adunării. 5

Alin. (4) stabileşte cvorumul de vot, arătând că, dacă legea nu prevede altfel, hotărârile adunării se iau cu votul majorităţii membrilor prezenţi. 6

Dispoziţiile corespunzătoare din Statut – art. 68 alin. (1), (2), (3) şi (7) – reiau dispoziţiile legale înfăţişate mai sus. 7

Cu privire la chestiunile înscrise pe ordinea de zi, adunarea generală adoptă hotărâri care sunt obligatorii pentru membrii baroului, în condiţiile prevăzute de lege şi de statutul profesiei de avocat. De asemenea, adunarea generală poate adopta rezoluţii şi moţiuni (art. 70 din Statut). Hotărârile adunării generale pot fi anulate de Consiliul UNBR numai pentru motive de nelegalitate ori de încălcare a prevederilor Statutului, cu respectarea autonomiei baroului [art. 76 alin. (2) din Statut]. 8

Art. 55

(1) Adunările generale de alegere a organelor de conducere a baroului sunt legal constituite numai cu participarea majorității membrilor adunării generale a baroului.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), în cazul barourilor care au în evidență mai mult de 500 de avocați cu drept de exercitare a profesiei, în cazul în care, la prima convocare, numărul legal de participanți nu este întrunit sunt aplicabile, în mod corespunzător, dispozițiile art. 54 alin. (2) și (3).

(3) Participarea la adunarea generală de alegere a organelor de conducere a baroului se face personal. Avocatul membru al baroului nu poate delega exercitarea dreptului său de vot unui alt avocat.

Corelații legislative: art. 54 alin. (2) și (3) din Legea nr. 51/1995; art. 68 din Statut

Comentariu

1 Ultimul articol din seria celor consacrate adunării generale a baroului reglementează adunările generale elective, care sunt tratate într-un registru mai strict, dată fiind importanţa lor.

2 În primul alineat se prevede un cvorum de prezenţă reprezentând majoritatea membrilor adunării generale a baroului (cu privire la componenţa adunării generale, a se vedea *supra* comentariul la art. 92), cvorum care este invariabil, indiferent dacă adunarea generală se întruneşte în prima sau a doua convocare.

3 Practica a demonstrat, însă, că întrunirea acestui cvorum se dovedeşte a fi deseori problematică în cazul barourilor cu un număr mare de membri, motiv pentru care alin. (2) reglementează excepţia de la această regulă, stabilind că la barourile cuprinzând mai mult de 500 de avocaţi, dacă la prima convocare nu se întruneşte acest cvorum, se aplică dispoziţiile art. 54 alin. (2) şi (3) din Legea nr. 51/1995, privitoare la procedura reconvocării adunării şi la cvorumul de prezenţă redus la o treime din numărul membrilor adunării.

4 În lipsa altor precizări ale Legii nr. 51/1995, cvorumul de vot în adunarea electivă a baroului este cel stabilit de art. 54 alin. (4) din Legea nr. 51/1995, aspect confirmat de prevederile art. 68 alin. (7) din Statut.

5 Potrivit alin. (3), participarea la adunarea generală de alegere a organelor de conducere ale baroului este personală, exercitarea dreptului de vot neputând fi delegată.

6 Prevederile legale înfăţişate mai sus sunt reluate şi completate de art. 68 alin. (4)-(8) din Statut, care stabileşte că adunarea generală electivă se va desfăşura cu respectarea regulamentului de organizare a alegerilor, care se adoptă de consiliul baroului cu cel puţin 60 de zile înainte de data desfăşurării alegerilor şi rămâne definitiv în termen de 15 zile de la data afişării sale la secretariatul baroului sau/şi pe pagina web a baroului. Acest regulament poate prevedea ca exprimarea votului să poată fi făcută în formă electronică, cu respectarea cerinţelor de cvorum prevăzute de Legea nr. 51/1995. Alegeri realizate în sistem electronic au avut loc în premieră, în anul 2012, la baroul Ilfov, în baza unui program informatic contractat de UNBR şi oferit tuturor barourilor interesate. Această premieră a reprezentat un veritabil succes, alegerile fiind desfăşurate în condiţii de deplină securitate şi confidenţialitate, prin utilizarea unor proceduri transparente

care au permis verificarea ulterioară de către votanţi a modului în care sistemul informatic a reţinut voturile exprimate. Până în prezent un număr de barouri şi-au manifestat interesul de achiziţionare a acestui program de vot electronic, care procură însemnate beneficii, inclusiv economii semnificative legate de logistica aferentă organizării adunărilor elective, în special în cazul barourilor cu un mare număr de avocaţi. Din păcate, baroul căruia recurgerea la acest sistem modern de vot i-ar aduce cele mai mari avantaje – baroul Bucureşti – nu a recurs încă la acesta.

Art. 56

(1) Consiliul baroului este format din 5 până la 15 membri, aleşi pe o perioadă de 4 ani şi care au o vechime continuă în profesie de minimum 8 ani. Decanul şi prodecanul se includ în acest număr.

(2) Consiliul baroului are următoarele atribuţii:

a) adoptă hotărâri pentru aplicarea şi respectarea prevederilor prezentei legi şi ale statutului profesiei;

b) duce la îndeplinire hotărârile Consiliului UNBR şi ale adunării generale a baroului;

c) întocmeşte, modifică şi dă publicităţii tabloul anual al avocaţilor, membri ai baroului, şi îl comunică celor în drept;

d) adoptă măsuri pentru organizarea controlului profesional, disciplinar şi deontologic, pentru soluţionarea sesizărilor şi reclamaţiilor, în condiţiile prevăzute de lege şi de statutul profesiei;

e) verifică şi constată îndeplinirea condiţiilor legale ale cererilor de primire în profesie şi aprobă primirea în profesie cu examen sau cu scutire de examen;

f) hotărăşte asupra stării de incompatibilitate şi asupra încetării acesteia;

g) soluţionează cererile de transfer în conformitate cu prevederile legii şi ale statutului profesiei;

h) verifică şi constată dacă actele privind constituirea, modificarea şi schimbarea formelor de exercitare a profesiei, precum şi convenţiile de grupare sau de conlucrare profesională îndeplinesc condiţiile prevăzute de lege şi de statutul profesiei; organizează şi ţine evidenţa acestora;

i) coordonează activitatea filialelor sau sucursalelor Casei de Asigurări a Avocaţilor din raza de competenţă;

j) organizează conferinţele de stagiu, cercurile de studii şi editează publicaţiile baroului;

k) organizează şi îndrumă activitatea serviciilor de asistenţă juridică din judeţ, potrivit legii şi statutului profesiei;

l) sesizează comisia de disciplină cu judecarea abaterilor disciplinare ale avocaților;

m) suspendă din exercitarea profesiei, pe durata neplății taxelor, avocatul care nu achită taxele și contribuțiile prevăzute de lege și de statutul profesiei timp de 3 luni de la scadența acestora, dacă a fost avertizat despre neplată și nu s-a conformat obligației;

n) soluționează contestațiile împotriva deciziei decanului privind onorariile;

o) stabilește cota de contribuție a avocaților la bugetul baroului;

p) acceptă donațiile și legatele făcute baroului;

q) aprobă statul de funcții și angajează personalul baroului;

r) întocmește proiectul de buget anual, pe care îl supune adunării generale și administrează patrimoniul baroului;

s) prezintă anual adunării generale, spre aprobare, raportul de activitate a consiliului și a decanului, de gestiune curentă și de gestionare a patrimoniului baroului;

t) alege prodecanul baroului;

u) soluționează plângerile și contestațiile împotriva deciziilor decanului baroului;

v) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de lege sau hotărâte de Consiliul UNBR ori de biroul executiv al UNBR.

Corelații legislative: *art. 10 alin. (1), art. 22 alin. (1), art. 25 alin. (1), art. 53 alin. (1) și (3), art. 63 alin. (1), art. 74 alin. (8), art. 79 alin. (2), art. 80 alin. (1), art. 81 alin. (3) și (4), art. 83 alin. (1), art. 86 alin. (2) și (3) și art. 87 alin. (1) din Legea nr. 51/1995; art. 20 alin. (1), (2) și (5), art. 26, art. 29 alin. (4), art. 38 alin. (1), art. 43, art. 48 alin. (2), art. 51 alin. (2) și (3), art. 55-57, art. 60, art. 67 alin. (1), art. 68 alin.(2), art.71, art. 73, art. 74[1], art. 203, art. 222 alin. (3), art. 223, art. 239 alin. (4), art. 248 alin. (1) lit. c), art. 249 alin. (2), art. 270 alin. (2), art. 276, art. 277 alin. (1) și (2), art. 291 alin. (1), art. 294, art. 296 alin. (4) și (6), art. 300 alin. (1), art. 301 alin. (5), art. 303 alin. (3), art. 305 alin. (1), art. 307 alin. (1), art. 324 alin. (2), art. 325 alin. (6) și art. 337 din Statut.*

Comentariu

1 Organul colectiv executiv al baroului este consiliul acestuia, care este compus din 5 până la 15 membri, aleși pentru un mandat de 4 ani din rândul avocaților ce au o vechime neîntreruptă în profesie de cel puțin 8 ani. Legea nr. 51/1995 nu prevede limitări privind realegerea membrilor consiliului, dar Statutul cuprinde o limitare constând într-o condiție de eligibilitate legată de inexistența unor datorii a celor care candidează pentru această

calitate faţă de bugetul UNBR, bugetul baroului, precum şi faţă de Casa de Asigurări a Avocaţilor şi de filialele acesteia [art. 71 alin. (1^1) din Statut].

Concret, numărul membrilor consiliului unui barou se determină în baza prevederilor art. 71 alin. (2) din Statut, care stabileşte că numărul consilierilor este proporţional cu numărul membrilor baroului înscrişi în tabloul avocaţilor, după cum urmează: 2

- 5 consilieri pentru barourile cu mai puţin de 50 de avocaţi;
- 7 consilieri pentru barourile cu un număr de avocaţi cuprins între 51 şi 100;
- 9 consilieri pentru barourile cu un număr de avocaţi cuprins între 101 şi 200;
- 11 consilieri pentru barourile cu un număr de avocaţi cuprins între 201 şi 500;
- 13 consilieri pentru barourile cu un număr de avocaţi cuprins între 501 şi 1.000;
- 15 consilieri pentru barourile cu peste 1.001 de avocaţi.

Decanul şi prodecanii sunt cuprinşi în numărul de mai sus. 3

În vederea unei cât mai judicioase organizări a muncii la nivelul celui mai important for executiv al baroului, Statutul prevede că fiecare consilier va coordona unul sau mai multe departamente de activitate ale consiliului baroului [art. 71 alin. (4) din Statut].

De asemenea, pentru a se evita sincopele generate de încetarea prematură a mandatului unuia sau mai multor consilieri, în funcţionarea acestui organ, Statutul permite barourilor ca odată cu alegerea membrilor consiliilor, să aleagă şi consilieri supleanţi, care, în ordinea numărului de voturi obţinut la alegeri, să ia locul celor al căror mandat a încetat, pentru perioada de mandat rămasă vacantă [art. 71 alin. (5) din Statut]. 4

Potrivit Statutului, şedinţele consiliului au loc lunar, la sediul baroului, lucrările fiind consemnate în registrul de procese-verbale semnat de consilierii prezenţi, registru care, în spiritul transparenţei proprii unei democraţii profesionale reale, poate fi consultat atât de către avocaţii interesaţi, cât şi de organele UNBR [art. 73 alin. (1) şi (2) din Statut]. 5

Sub aspectul competenţelor sale, consiliul baroului decide în cvasitotalitatea chestiunilor ce interesează exercitarea profesiei de avocat la nivelul baroului. Enumerarea atribuţiilor prevăzute la alin. (2) este una nelimitativă, fapt confirmat de prevederile alin. (2) lit. v), potrivit cărora consiliul „îndeplineşte orice alte atribuţii prevăzute de lege sau hotărâte 6

de Consiliul UNBR ori de biroul executiv al UNBR". Sintagma „biroul executiv al UNBR", utilizată de Legea nr. 51/1995, indică o structură care nu este prevăzută ca atare de Legea nr. 51/1995 sau Statut. Presupunem că legiuitorul a intenţionat ca prin această formulare generică să se refere la conducerea executivă a UNBR, compusă din preşedintele şi vicepreşedinţii UNBR.

7 Legea detaliază sau completează, la alte articole, atribuţiile de mai sus ale consiliului baroului, stabilind că acesta:

- răspunde de organizarea şi funcţionarea a câte unui serviciu de asistenţă judiciară pe lângă fiecare judecătorie [art. 10 alin. (1) din Legea nr. 51/1995];
- atestă depunerea, în cadru solemn, a jurământului de către avocat la înscrierea în barou avocatul [art. 22 alin. (1) din Legea nr. 51/1995];
- emite decizii de trecere pe tabloul avocaţilor incompatibili, la cerere sau din oficiu, precum şi, la cerere, de reînscriere pe tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei [art. 25 alin. (1) din Legea nr. 51/1995];
- convoacă adunarea generală ordinară şi extraordinară [art. 53 alin. (1) şi (3) din Legea nr. 51/1995];
- afişează data convocării Congresului avocaţilor şi ordinea de zi la sediul baroului şi la instanţele judecătoreşti din raza acestora [art. 63 alin. (1) din Legea nr. 51/1995];
- soluţionează contestaţiile împotriva deciziei de respingere a cererii de acordare a asistenţei extrajudiciare [art. 74 alin. (8) din Legea nr. 51/1995];
- numeşte un avocat definitiv care să conducă serviciile de asistenţă judiciară; aprobă organizarea, funcţionarea şi atribuţiile serviciilor de asistenţă judiciară, în baza Regulamentului-cadru pentru organizarea serviciilor de asistenţă judiciară, aprobat de Consiliul UNBR [art. 79 alin. (2) din Legea nr. 51/1995];
- organizează Registrul de asistenţă judiciară în care sunt înscrişi avocaţii ce pot fi desemnaţi pentru acordarea asistenţei judiciare şi a asistenţei extrajudiciare [art. 80 alin. (1) din Legea nr. 51/1995];
- emite decizii pentru înscrierea avocatului în Registrul de asistenţă judiciară sau de radiere din acesta [art. 81 alin. (3) şi (4) din Legea nr. 51/1995];
- avizează documentele de decontare pentru plata onorariului pentru asistenţa judiciară [art. 83 alin. (1) din Legea nr. 51/1995];

- primeşte sesizări scrise din partea avocatului care conduce asistenţa judiciară de pe lângă fiecare instanţă privind faptele comise de orice avocat care sunt de natură să prejudicieze onoarea şi prestigiul profesiei sau ale instituţiei, precum şi informări din partea instanţelor judecătoreşti şi parchetelor Ministerului Public privind orice plângere făcută împotriva unui avocat şi orice acţiune de urmărire penală sau de judecată pornită împotriva unui avocat [art. 86 alin. (2) şi (3) din Legea nr. 51/1995];

- anchetează abaterile avocaţilor şi exercită acţiunile disciplinare împotriva acestora [art. 87 alin. (1) din Legea nr. 51/1995];

La rândul său, Statutul prevede că, în cadrul competenţelor ce îi revin, consiliul baroului: 8

- analizează îndeplinirea condiţiilor pentru primirea în profesie, soluţionează eventualele opoziţii şi pronunţă o hotărâre motivată asupra cererii de primire în profesie [art. 20 alin. (1) şi (2) din Statut];

- emite decizie de înscriere în tabloul avocaţilor a celui primit în profesia de avocat, pe baza deciziei de primire în profesie emisă de UNBR [art. 20 alin. (5) coroborat cu art. 25 alin. (2) din Statut];

- verifică şi decide cu privire la cazurile de nedemnitate şi incompatibilitate, hotărând, după caz, menţinerea în profesie sau încetarea calităţii de avocat (art. 26 din Statut);

- apreciază dacă exercitarea funcţiei de membru al consiliului de administraţie sau al consiliului de supraveghere este ori devine incompatibilă cu demnitatea şi cu regulile de conduită impuse avocaţilor, putând să solicite celui interesat să părăsească funcţia pe care o ocupă [art. 29 alin. (4) din Statut];

- soluţionează individual toate cazurile de primire în profesie cu scutire de examen, comunicând şi UNBR decizia de primire în profesie [art. 38 alin. (1) din Statut];

- se sesizează din oficiu cu privire la nerespectarea de către avocaţi a interdicţiilor prevăzute de art. 39-42 din Statut (art. 43 din Statut);

- sesizează autorităţile competente şi ia lua măsurile legale ce se impun cu privire la persoanele care exercită nelegal profesia de avocat [art. 48 alin. (2) din Statut];

- se sesizează pe orice cale cu privire la aplicarea dispoziţiilor Legii nr. 51/1995 şi ale Statutului privind suspendarea exerciţiului dreptului de a profesa, hotărând după ascultarea avocatului în cauză [art. 51 alin. (2) şi (3) din Statut];

- avizează, prin decizie, cererea de transfer într-un alt barou (art. 55-57 din Statut);

- în caz de deces al avocatului, desemnează avocaţi care să preia cauzele acestuia, în lipsa unor colaboratori ori asociaţi ai defunctului (art. 60 din Statut);

- soluţionează cererea de continuare a exercitării profesiei, formulată de avocatul îndeplineşte condiţiile de pensionare prevăzute de lege (art. 61 din Statut);

- stabileşte data la care are loc Adunarea generală ordinară [art. 67 alin. (1) din Statut];

- reconvoacă adunarea generală în cazul în care, la prima convocare, cvorumul de prezenţă nu este îndeplinit [art. 68 alin. (2) din Statut]

- verifică actul constitutiv al societăţii profesionale cu răspundere limitată (art. 203 din Statut);

- aprobă deschiderea unuia sau mai multor birouri de lucru în orice localitate din circumscripţia sa [art. 222 alin. (3) din Statut];

- aprobă înfiinţarea sediilor secundare de către forme de exercitare a profesiei care au sediul pe raza altui barou (art. 223 din Statut);

- are dreptul de a verifica ţinerea de către avocat a evidenţelor prevăzute de Statut [art. 239 alin. (4) din Statut];

- avizează sigla formei respective de exercitare a profesiei [art. 248 alin. (1) lit. c) din Statut];

- avizează conţinutul şi modul de prezentare a adresei de internet a formei de exercitare a profesiei [art. 249 alin. (2) din Statut];

- desemnează secretarul comisiei de disciplină a baroului [art. 270 alin. (2) din Statut];

- execută deciziile disciplinare (art. 276 din Statut);

- primeşte plângerile îndreptate împotriva avocaţilor şi se poate autosesiza în materie disciplinară [art. 277 alin. (1) şi (2) din Statut];

- aprobă cererea de înscriere la examenul pentru primirea în profesie cu titlul de avocat stagiar [art. 291 alin. (1) din Statut];

- hotărăşte, după caz, în urma desfăşurării unui interviu, asupra cererii de dobândire a calităţii de avocat definitiv formulată de avocatul stagiar aflat în situaţiile prevăzute de art. 20 alin. (5)-(7) din Legea nr. 51/1995 (art. 294 din Statut);

- poate stabili numărul de contracte de colaborare profesională sau de salarizare în interiorul profesiei pentru formarea profesională iniţială care

pot fi încheiate de un avocat care îndeplineşte condiţiile art. 19 din Legea nr. 51/1995 [art. 296 alin. (4) din Statut];

- sprijină avocatul stagiar pentru a-şi găsi un îndrumător dacă, din motive obiective, încetează îndrumarea avocatului titular [art. 296 alin. (6) din Statut];

- organizează pregătirea profesională a avocaţilor stagiari prin organizarea conferinţelor lunare de stagiu, conform programului unitar elaborat de INPPA [art. 300 alin. (1) din Statut];

- poate dispune motivat prelungirea stagiului cu un an, evaluând notarea acordată de consilierul coordonator al stagiului, precum şi raportul avocatului îndrumător şi raportul coordonatorului serviciului de asistenţă judiciară [art. 301 alin. (5) din Statut];

- poate decide interdicţia pentru un avocat de a mai încheia contracte de formare profesională pentru o perioadă de la 1 la 5 ani [art. 303 alin. (3) din Statut];

- după terminarea stagiului constată, prin decizie motivată, îndeplinirea efectivă a stagiului şi înscrierea avocatului stagiar pentru susţinerea examenului de definitivat [art. 305 alin. (1) şi art. 307 alin. (1) din Statut];

- primeşte sesizări de la Consiliul de Administraţie al C.A.A. în situaţia în care, în mod nejustificat, avocatul refuză să se prezinte la controlul efectuat de C.A.A. la filiala C.A.A. din care face parte ori dacă acesta refuză să prezinte actele şi informaţiile necesare realizării controlului, sesizând, dacă este cazul, comisia de disciplină a baroului [art. 324 alin. (2) din Statut];

- poate convoca în şedinţă comună consiliul de administraţie al filialei C.A.A. [art. 325 alin. (6) din Statut];

- are dreptul de a încasa şi, respectiv, de a colecta taxe pentru înscrierea în tabloul avocaţilor a avocaţilor primiţi în profesie, acordarea calităţii de avocat definitiv fără susţinerea examenului de definitivare, reînscrierea în tabloul avocaţilor a avocatului suspendat pentru neplata contribuţiilor profesionale, reînscrierea în tabloul avocaţilor a avocatului incompatibil, transferul avocatului dintr-un barou în altul, înfiinţarea pe raza baroului a unui sediu secundar sau a unui birou, înscrierea în tabloul special a avocatului străin, activităţi de secretariat şi jurisdicţie profesională, toate cu respectarea limitelor maxime şi scutirilor stabilite prin decizia Consiliului UNBR (art. 337 din Statut).

9 În exercitarea atribuţiilor sale de mai sus, consiliul baroului adoptă decizii şi hotărâri [art. 73 alin. (3) din Statut]. La fel ca şi în cazul adunărilor generale, hotărârile consiliului baroului pot fi anulate de Consiliul UNBR numai pentru motive de nelegalitate ori de încălcare a prevederilor Statutului, cu respectarea autonomiei baroului [art. 76 alin. (2) din Statut].

10 Art. 74[1] din Statut cuprinde dispoziţii privind modul de comunicare a răspunsurilor la solicitările formulate de avocaţi sau alte persoane, fizice sau juridice, prevederi care, având un caracter general, se aplică tuturor organelor şi structurilor baroului. Potrivit acestora, comunicarea răspunsurilor la cererile formulate de avocaţi se va realiza în aceeaşi modalitate prin care ele au fost transmise baroului, respectiv prin înscris original, expediat prin poştă, prin comunicare fax sau prin e-mail; la fel se procedează şi în ceea ce priveşte comunicarea către alte persoane fizice sau juridice a soluţiilor pronunţate de consiliul baroului la sesizările sau petiţiile formulate de acestea.

Art. 57

Consiliul baroului lucrează legal în prezența a două treimi din numărul membrilor săi și ia hotărâri valabile cu votul majorității membrilor prezenți.

Comentariu

1 Ca în cazul celorlalte organe colective reglementate de Legea nr. 51/1995, valabilitatea lucrărilor, cât şi a hotărârilor consiliului baroului se apreciază în raport de respectarea unui cvorum de prezenţă şi a unui cvorum de vot. Cvorumul legal de prezenţă este de două treimi din numărul membrilor consiliului, iar hotărârile se iau cu votul majorităţii membrilor prezenţi.

Art. 58

(1) Decanul baroului are următoarele competențe:

a) reprezintă baroul în raporturile acestuia cu persoanele fizice și juridice din țară și din străinătate;

b) convoacă și prezidează ședințele consiliului baroului;

c) aprobă cererile de asistență juridică gratuită;

d) exercită căile de atac împotriva hotărârilor comisiei de disciplina și împotriva deciziilor consiliului baroului pentru care sunt prevăzute căi de atac;

e) ordonanțează cheltuielile baroului;

f) ia măsuri privind conducerea baroului care nu sunt de competența adunării generale sau a consiliului baroului;

g) îndeplineşte orice alte atribuţii prevăzute de lege sau hotărâte de organele de conducere ale UNBR şi date în competenţa sa.

(2) Prodecanul îl înlocuieşte pe decan la cererea sau în absenţa acestuia.

(3) Dacă decanul şi prodecanul sunt în imposibilitate temporară de a-şi exercita funcţiile, consiliul baroului poate delega un consilier pentru a îndeplini, în tot sau în parte, atribuţiile decanului.

(4) La Baroul Bucureşti, consiliul baroului alege 2 prodecani. Decanul este înlocuit, la cerere sau în absenţa sa, de către prodecanul pe care îl desemnează în scris.

Corelaţii legislative: art. 32, art. 53 alin. (5), art. 56 alin. (2) lit. s), art. 65 alin. (1), art. 71 alin. (2), art. 72, art. 74. alin. (5) şi (6), art. 89 alin. (3) şi art. 113 alin. (4) din Legea nr. 51/1995; art. 15 alin. (1), art. 17 alin. (5), art. 21 alin. (2), art. 29 alin. (3), art. 44 alin. (1), art. 48 alin. (1), art. 51 alin. (2), art. 55 alin. (1), art. 72 alin. (6), art. 74, art. 74[1], art. 75, art. 132 alin. (1), art. 150 alin. (3), art. 153 alin. (4), art. 168 alin. (2), art. 172 alin. (1), art. 185 alin. (1) şi (5), art. 228 alin. (5), art. 239 alin. (5), art. 240, art. 252 alin. (1), art. 253 alin. (1), art. 254 alin. (3), art. 256-258, art. 262 alin. (1), art. 279 alin. (1) şi (5), art. 281 alin. (4) şi (5), art. 294 alin. (5) şi art. 296 alin. (2) lit. a) din Statut

Comentariu

În calitate de organ executiv al baroului, decanul reprezintă baroul în raporturile acestuia cu persoanele fizice şi juridice din ţară şi din străinătate, angajând baroul şi semnând în numele acestuia, în limitele competenţei sale. 1

Şi în cazul decanului, enumerarea atribuţiilor prevăzute la alin. (1) este nelimitativă, aşa cum rezultă şi din prevederile alin. (1) lit. g), potrivit cărora decanul consiliul „îndeplineşte orice alte atribuţii prevăzute de lege sau hotărâte de organele de conducere ale UNBR şi date în competenţa sa". 2

Legea detaliază sau completează, la alte articole, atribuţiile de mai sus ale decanului, prevăzând că acesta: 3

- soluţionează contestaţiile şi reclamaţiile privind onorariile (art. 32 din Legea nr. 51/1995);

- conduce şedinţa adunării generale, împreună cu 5 membri aleşi prin vot deschis de cei prezenţi, dintre care unul va fi desemnat secretar [art. 53 alin. (5) din Legea nr. 51/1995];

- întocmeşte raportul său anual de activitate, care va fi prezentat de consiliul baroului adunării generale [art. 56 alin. (2) lit. s) din Legea nr. 51/1995];

- reprezintă de drept baroul în consiliul UNBR [art. 65 alin. (1) din Legea nr. 51/1995];

- în cazuri de excepţie, dacă drepturile persoanei lipsite de mijloace materiale ar fi prejudiciate prin întârziere, poate aproba acordarea cu titlu gratuit a asistenţei de specialitate juridică [art. 71 alin. (2) din Legea nr. 51/1995];

- primeşte cererea împreună cu încheierea de încuviinţare prin care a fost aprobată cererea de ajutor public judiciar sub forma asistenţei prin avocat, desemnează un avocat înscris în Registrul de asistenţă judiciară, căruia îi transmite, odată cu înştiinţarea desemnării, încheierea menţionată şi comunică şi beneficiarului ajutorului public judiciar numele avocatului desemnat (art. 72 din Legea nr. 51/1995);

- în temeiul deciziei de acordare a asistenţei extrajudiciare, desemnează un avocat din Registrul de asistenţă judiciară al baroului şi, după posibilităţi, poate aproba acordarea asistenţei extrajudiciare de către un avocat ales de persoana căreia i se acordă asistenţa judiciară [art. 74. alin. (5) şi (6) din Legea nr. 51/1995];

- poate declara recurs împotriva deciziei disciplinare, în termen de 15 zile de la comunicare [art. 89 alin. (3) din Legea nr. 51/1995];

- alături de consiliu, urmăreşte ducerea la îndeplinire a prevederilor alin. (1) şi (2) din art. 113 şi ia măsurile legale în acest sens [art. 113 alin. (4) din Legea nr. 51/1995].

4 La rândul său, Statutul prevede că, în cadrul competenţelor ce îi revin, decanul:

- primeşte cererea formulată de persoana care doreşte să fie primită în profesie [art. 15 alin. (1) din Statut];

- desemnează dintre membrii consiliului baroului un avocat-raportor care va efectua investigaţiile necesare cu privire la moralitatea şi demnitatea celui care solicită primirea în profesie, chiar dacă nu se face opoziţie la înscriere [art. 17 alin. (5) din Statut];

- avizează cererea formulată de membrul unui barou din altă ţară de a fi autorizat să acorde consultanţă juridică privind dreptul românesc şi întocmeşte un raport ce este înaintat comisiei de examinare desemnată de UNBR [art. 21 alin. (2) din Statut];

- primeşte informarea din partea avocatului care îndeplineşte funcţia de membru în consiliul de administraţie sau în consiliul de supraveghere

al unei societăţi comerciale pe acţiuni ori de membru al consiliului de administraţie al unei societăţi comerciale cu răspundere limitată [art. 29 alin. (3) din Statut];

- până la data de 15 ianuarie a fiecărui an, supune aprobării consiliului baroului tabloul avocaţilor [art. 44 alin. (1) din Statut];

- desemnează avocaţii responsabili cu verificarea cazurilor de exercitare a activităţii de asistenţă juridică de către persoanele neînscrise în tabloul avocaţilor [art. 48 alin. (1) din Statut];

- se poate sesiza pe orice cale cu privire la aplicarea dispoziţiilor Legii nr. 51/1995 şi ale Statutului privind suspendarea exerciţiului dreptului de a profesa [art. 51 alin. (2) din Statut];

- primeşte cererea avocatului care, din motive justificate, solicită transferul într-un alt barou [art. 55 alin. (1) din Statut];

- primeşte rapoartele, procesele-verbale de verificare a gestiunii şi notele de propuneri întocmite de comisia de cenzori [art. 72 alin. (6) din Statut];

- primeşte informări cu privire la orice litigiu intervenit între membrii baroului în legătură cu exercitarea profesiei şi încearcă medierea în vederea soluţionării amiabile a litigiului (art. 75 din Statut);

- soluţionează, la cererea oricăreia dintre părţi, prin decizie motivată şi după ascultarea părţilor, contestaţiile şi reclamaţiile privind onorariile [art. 132 alin. (1) din Statut];

- poate aproba acordarea de asistenţă judiciară gratuită în cazuri de excepţie, dacă persoana este lipsită de mijloace materiale, iar drepturile ei ar fi prejudiciate prin întârziere [art. 150 alin. (3) din Statut];

- apreciază asupra caracterului justificat sau nejustificat al refuzului ori renunţării de către beneficiarul ajutorului public judiciar la serviciile avocatului desemnat [art. 153 alin. (4) din Statut];

- în cazul în care organul de urmărire penală, organul de cercetare penală sau organul administraţiei publice locale solicită acordarea asistenţei judiciare gratuite, stabileşte valoarea onorariului ce va fi suportat de partea care ar cădea în pretenţii, având în vedere natura cauzei şi valoarea obiectului material al acesteia [art. 168 alin. (2) din Statut];

- poate retrage asistenţa judiciară gratuită acordată, dacă se dovedeşte că aceasta a fost obţinută prin fraudă sau starea de nevoie a solicitantului a încetat sau s-a ameliorat şi permite plata onorariului [art. 172 alin. (1) din Statut];

- primeşte cererea de conciliere adresată de avocaţi în cazul în care neînţelegerile dintre avocaţi privind formele de exercitare a profesiei nu se rezolvă pe cale amiabilă şi desemnează un avocat ca arbitru în acest scop [art. 185 alin. (1) şi (5) din Statut];

- primeşte informarea din partea avocatului care se opune ridicării înscrisurilor şi bunurilor constând în acte şi lucrări cu caracter profesional în condiţiile în care nu sunt îndeplinite condiţiile art. 35 din Legea nr. 51/1995 [art. 228 alin. (5) din Statut];

- în cazul unei anchete disciplinare, verifică ţinerea de către avocat a evidenţelor prevăzute de lege, putând desemna un consilier în acest scop [art. 239 alin. (5) din Statut]

- primeşte informarea din partea avocatului care intră în conflict cu un alt avocat sau cu magistraţii sau cu alte autorităţi publice şi va încerca concilierea sau, respectiv, va decide asupra măsurilor ce trebuie luate; în cazul în care conflictul intervine între avocaţi aparţinând unor barouri diferite, încearcă soluţionarea prin colaborare cu celălalt decan, cu posibilitatea recurgerii, în caz de neînţelegere, la un al treilea decan (art. 240 din Statut);

- în cazul litigiilor dintre avocaţi cu privire la relaţiile profesionale, precum cele care se nasc din contracte de colaborare sau de salarizare, cele dintre asociaţi ori care privesc conlucrarea între diferitele forme de exerciţiu al profesiei, poate propune părţilor o procedură de mediere, comunicându-le numele mediatorului pe care l-a propus [art. 252 alin. (1) din Statut];

- dacă părţile au acceptat propunerea de mediere, fixează durata procedurii de mediere [art. 253 alin. (1) din Statut];

- la sfârşitul medierii primeşte procesul-verbal redactat de mediator, pe care îl comunică părţilor [art. 254 alin. (3) din Statut];

- primeşte cererea de arbitrare formulată de partea interesată, pe care o comunică de îndată pârâţilor; în cazul în care părţile nu se înţeleg asupra persoanei arbitrului, desemnează un avocat din barou, stabilind regulile de remunerare a acestuia (art. 256-258 din Statut);

- se îngrijeşte de comunicarea către fiecare parte a copiei hotărârii arbitrale [art. 262 alin. (1) din Statut];

- în cadrul cercetării abaterii disciplinare, convoacă în vederea ascultării persoana care a formulat plângerea, precum şi orice alte persoane ale căror declaraţii pot elucida cazul, face verificări de înscrisuri şi culege informaţii, prin mijloacele prevăzute de lege [art. 279 alin. (1) şi (5) din Statut];

- semnează acţiunea disciplinară, iar în caz de abatere gravă, pe baza unui referat motivat, întocmit de consilierul desemnat de consiliul baroului, poate solicita comisiei de disciplină suspendarea din profesie a avocatului în cauză [art. 281 alin. (4) şi (5) din Statut];

- prezidează comisia de interviu pentru avocatul stagiar care a exercitat cel puţin un mandat de parlamentar, primar, viceprimar, preşedinte de consiliu judeţean sau vicepreşedinte de consiliu judeţean şi care solicită acordarea calităţii de avocat definitiv [art. 294 alin. (5) din Statut];

- primeşte informări scrise asupra oricărei cauze de încetare a îndrumării avocatului stagiar [art. 296 alin. (2) lit. a) din Statut].

În exercitarea atribuţiilor sale decanul emite decizii. Ele se consemnează într-un registru special, ţinut la sediul baroului, care poate fi consultat de către orice avocat interesat şi de organele UNBR. Acestea pot fi atacate la consiliul baroului, în termen de 15 zile de la comunicare [art. 76 alin. (2) din Statut]. 5

Decanul baroului este ales de adunarea generală a baroului, cu respectarea condiţiilor prevăzute de Legea nr. 51/1995 şi Statutul profesiei de avocat (cu privire la cerinţele prevăzute pentru ocuparea funcţiei de decan, a se vedea *supra* comentariul la art. 52). 6

Prodecanul este ales de consiliul baroului şi îl sprijină pe acesta în exercitarea funcţiei sale, înlocuindu-l atunci când acesta solicită sau când lipseşte. În practică, odată cu alegerea prodecanului, consiliul baroului alocă acestuia o competenţă funcţională specifică. 7

În situaţia în care atât decanul, cât şi prodecanul se află în imposibilitate temporară de a-şi exercita funcţia, consiliul baroului poate delega un alt consilier pentru a îndeplini, în tot sau în parte, atribuţiile acestuia. 8

În considerarea numărului de avocaţi din baroul Bucureşti şi a problematicii sporite pe care conducerea celui mai mare barou din ţară o presupune, legiuitorul a prevăzut o excepţie de la dispoziţiile alin. (2), stabilind că acest barou are doi prodecani. În cazul absenţei sale sau la cererea sa, decanul baroului Bucureşti poate fi înlocuit de către prodecanul pe care îl desemnează în scris. 9

În ceea ce priveşte comunicarea de către decan a răspunsurilor sale, date în limitele competenţelor atribuite lui prin Legea nr. 51/1995 şi Statut, la solicitările formulate de avocaţi sau de alte persoane, fizice sau juridice, se aplică prevederile art. 74[1] din Statut, prezentate în comentariul nostru privind art. 56 din Legea nr. 51/1995. 10

Art. 59

Avocatul nemulţumit de decizia decanului o poate ataca la consiliul baroului.

Comentariu

1 Deciziile pronunţate de decan în exercitarea atribuţiunilor sale legale şi statutare sunt supuse cenzurii organului colegial de conducere al baroului – consiliul baroului. Este realizat astfel un mecanism eficient de control, la nivelul baroului, al conformităţii actelor emise de decan cu prevederile Legii nr. 51/1995 şi Statutului.

Secţiunea a 2-a. Uniunea Naţională a Barourilor din România – UNBR

Art. 60

(1) Uniunea Naţională a Barourilor din România – UNBR este formată din toate barourile din România şi are sediul în capitala ţării, municipiul Bucureşti.

(2) UNBR este persoană juridică de interes public, are patrimoniu şi buget proprii.

(3) Bugetul UNBR se formează din contribuţia barourilor în cote stabilite de Congresul avocaţilor. Patrimoniul UNBR poate fi folosit şi în activităţi producătoare de venituri, în condiţiile legii.

(4) Baroul de avocaţi se constituie şi funcţionează numai în cadrul UNBR, potrivit prezentei legi şi statutului profesiei.

(5) UNBR este succesoarea de drept a Uniunii Avocaţilor din România.

(6) Folosirea fără drept a denumirilor «Barou», «Uniunea Naţională a Barourilor din România», «UNBR» ori «Uniunea Avocaţilor din România» sau a denumirilor specifice formelor de exercitare a profesiei de avocat, precum şi folosirea însemnelor specifice profesiei ori purtarea robei de avocat în alte condiţii decât cele prevăzute de prezenta lege constituie infracţiune şi se pedepseşte cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

Corelaţii legislative: art. 5 alin. (1)-(3), (5), art. 77, art. 78 din Legea nr. 51/1995; art. 1, art. 2 alin. (1), art. 3-6 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR

Bibliografie: I. Leş, Organizarea sistemului judiciar românesc. Noile reglementări, Ed. All Beck, Bucureşti, 2004; *T. Savu, Şt. Naubauer*, Comentariile noului cadru legal privind profesia de avocat, Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2004; *T. Savu*, Unele

consideraţii privind regimul juridic al organizării şi funcţionării barourilor, în Avocatul nr. 1/2006; *C.L. Popescu*, Legalitatea, continuitatea şi unicitatea ordinului profesional al avocaţilor din România, în CJ nr. 1/2007; pagina web a UNBR (*http://unbr.ro/ro/unbr/prezentare-generala-istoric/*)

Sumar

§1. Istoricul UNBR 235
§2. Principiile organizatorice ale avocaturii 239
§3. UNBR – persoană juridică de drept public, cu buget şi patrimoniu propriu 241
§4. Formarea bugetului UNBR 242
§5. Interdicţia constituirii şi funcţionării de barouri în afara UNBR 242
§6. UNBR – succesoarea de drept a Uniunii Avocaţilor din România 243
§7. Sancţiunea în caz de încălcare a exclusivităţii UNBR 243

Comentariu

§1. Istoricul UNBR

Barourile din România sunt grupate, la nivel naţional, sub forma unei Uniuni – Uniunea Naţională a Barourilor din România, care îşi are sediul în Bucureşti, str. Splaiul Independenţei nr. 5, în incinta Palatului de Justiţie. Aşa cum se arată la alin. (5), Uniunea Naţională a Barourilor din România este succesoarea de drept a Uniunii Avocaţilor din România. Trimiterea pe care textul legal o face în trecut ne impune să facem, în cele ce urmează, un scurt istoric al organizării, la nivel instituţional, a avocaţilor din România. 1

Această incursiune în trecut duce în anul **1864**, când a avut loc cea dintâi organizare a corpurilor de avocaţi, dar care a fost realizată numai la nivel local. Legea de înfiinţare a corpurilor locale de avocaţi, precursoarele barourilor, nu le-a conferit acestora, de la bun început, personalitate juridică, aceasta fiind dobândită mai târziu, în anul 1907, tot prin efectul legii. 2

La nivel naţional, prima structură naţională a fost realizată în baza **Legii nr. 610 din 21 februarie 1923 pentru organizarea şi unificarea corpului de advocaţi**, care a înfiinţat un organ general al barourilor avocaţilor din România, învestit cu personalitate juridică şi denumit „Uniunea Advocaţilor din România". Uniunea Advocaţilor era compusă din barouri, nu din avocaţi, toate barourile din România fiind incluse în aceasta. Acest moment istoric în istoria reglementării profesiei de avocat este reţinut într-o speţă din epoca interbelică: „(...) Până la promulgarea legii de organizare a corpului de avocaţi (21 februarie 1923), barourile erau considerate ca 3

adevărate autorităţi publice, menite prin legea lor de organizare să contribuie la administrarea unuia dintre serviciile publice cele mai importante, cel al justiţiei (...). Prin Legea nr. 610 din 21 februarie 1923, barourile au fost scoase de sub controlul justiţiei şi puse sub controlul «Uniunii corpului de avocaţi din România», organ general al barourilor din România. Prin această inovaţie nu s-a schimbat caracterul barourilor de autorităţi publice menite să contribuie la administrarea serviciilor justiţiei, dar nici nu au căpătat însuşirea de parte integrantă dintre serviciile publice al(e) administraţiei Statului. Aşa fiind, ele au rămas mai departe cu aceeaşi caracteristică de stabilimente publice, *sui generis*, cari nu pot face acte de administraţie, ce ar putea fi cenzurate de contenciosul administrativ, actele lor rămânând sub controlul instanţelor de drept comun" (C.A. Chişinău, Secţia I, decizia nr. 77 din 9 decembrie 1927, în Jurisprudenţa Generală, 1928, p. 1064, apud *Al. Lascarov Moldovanu*, Legea pentru organizarea corpului de avocaţi adnotată cu doctrină, jurisprudenţă, dezbateri parlamentare, expunere de motive, avizul Consiliului legislativ şi rapoarte, Ed. Curierul Judiciar S.A., Bucureşti, 1937, p. 457-458 – citată de *Şt. Naubauer*, Principiile fundamentale ce guvernează exercitarea profesiei de avocat în România, în Pandectele Române nr. 4/2010.

4 **Legea din 28 decembrie 1931 pentru organizarea corpului de avocaţi** a confirmat că Uniunea Avocaţilor din România, înfiinţată prin Legea din 21 februarie 1923, ca organ general al barourilor avocaţilor din România, este şi rămâne persoană juridică.

5 În anul 1939, prin **Decretul-lege din 26 octombrie 1939 pentru numirea şi funcţionarea comisiunilor interimare la Uniunea Avocaţilor şi la Barourile avocaţilor** din ţară, a fost abrogată Legea din 28 decembrie 1931 şi au fost dizolvate atât organele barourilor, cât şi cele ale Uniunii Avocaţilor din România, în locul acestora fiind numite, de către ministrul justiţiei, organe interimare de conducere. Prin acest act normativ, aşadar, au fost dizolvate, pentru considerente politice, numai organele de conducere ale structurilor avocaţilor, nu şi structurile ca atare, căci Uniunea Avocaţilor din România şi barourile au continuat să existe.

6 Prin **Legea nr. 509 din 5 septembrie 1940 pentru organizarea Corpului de avocaţi din România** structura centrală a ordinului avocaţilor – Uniunea Avocaţilor din România – a fost redenumită Uniunea Barourilor Avocaţilor din România. Aceasta era compusă din toate barourile şi era persoană juridică de drept public. Legea menţionată a prevăzut organizarea

de alegeri pentru constituirea organelor centrale ale corpului de avocaţi, precum şi organe interimare la conducerea Uniunii Barourilor Avocaţilor din România.

Prin **Legea nr. 3 din 17 ianuarie 1948 pentru desfiinţarea Barourilor şi înfiinţarea Colegiilor de Avocaţi din România** au fost desfiinţate atât barourile avocaţilor, în locul lor fiind înfiinţate colegii de avocaţi pe judeţe, cât şi Uniunea Barourilor Avocaţilor din România, care a fost înlocuită cu Uniunea Colegiilor de Avocaţi din România, persoană juridică de drept public având drepturile şi obligaţiile prevăzute de Legea nr. 509 din 5 septembrie 1940. Prin efectul acestei legi, patrimoniul fostei Uniuni a Barourilor Avocaţilor din România a trecut asupra nou înfiinţatei Uniuni a Colegiilor de Avocaţi din România. Cu titlu tranzitoriu, până la intrarea în vigoare a unei noi legislaţii privind profesia de avocat, ministrul justiţiei numea organele de conducere ale Uniunii. 7

În condiţiile în care regimul comunist urmărea să-şi asigure controlul asupra tuturor structurilor, mai ales a celor cu vocaţie naţională, în anul 1950 a fost dat **Decretul nr. 39/1950 privitor la profesiunea de avocat**, care a desfiinţat structura centrală a ordinului avocaţilor – Uniunea Colegiilor de Avocaţi din România – şi a lichidat patrimoniul acesteia. Au rămas în fiinţă structurile la nivel teritorial – colegiile de avocaţi – dar şi acestea au fost puse sub controlul Ministerului Justiţiei. 8

Nu la mult timp după aceasta, structurile statului comunist au constatat că este totuşi necesară numirea unui organism al ordinului avocaţilor la nivel naţional şi au dat **Decretul nr. 281/1954 pentru organizarea avocaturii în Republica Populară Română**, prin care a fost înfiinţat Colegiul Central al Colegiilor de Avocaţi din Republica Populară Română, cu personalitate juridică şi având în competenţă organizarea, conducerea şi îndrumarea activităţilor avocaţiale din România. Conducerea generală a avocaturii era exercitată însă, în continuare, de Ministerul Justiţiei, situaţie care a durat până la Revoluţia Română din anul 1989. 9

După căderea regimului comunist, **Decretul-lege nr. 90/1990 privind unele măsuri pentru organizarea şi exercitarea avocaturii în România** a menţionat Uniunea Avocaţilor din România, prevăzând că aceasta este compusă din toţi avocaţii înscrişi în barouri şi că are personalitate juridică. Aşadar, pentru prima oară structura la nivel naţional a corpului profesional nu mai era compusă din barouri, ci nemijlocit din avocaţii din România. Decretul-lege cuprindea o dispoziţie tranzitorie referitoare 10

la „primul congres de constituire" [art. 4 alin. (2)], care privea congresul de alegere a noilor organe ale Uniunii Avocaţilor din România, dispoziţie ce se corela cu articolul final (art. 14), privitor la constituirea organelor Uniunii Avocaţilor din România, în termen de 15 zile de la intrarea în vigoare a actului normativ. Din analiza actului normativ reiese că exista o continuitate a structurilor organizatorice ale profesiei de avocat în România şi că operaţiunea juridică la care a recurs legiuitorul a fost, ca şi în alte cazuri anterioare, cea a transformării persoanei juridice, în sensul că, prin acelaşi act normativ cu putere de lege, pe de-o parte, au fost suprimate persoanele juridice existente (colegiile de avocaţi şi Colegiul Central al Colegiilor de Avocaţi) şi, pe de altă parte, au fost înfiinţate, în locul lor barourile şi Uniunea Avocaţilor din România, în calitate de succesoare universale. Constituirea persoanelor juridice succesoare universale a fost realizată aşadar prin lege, de plin drept, iar termenele prevăzute de Decretul-lege priveau exclusiv constituirea noilor organe de conducere ale structurilor ordinului avocaţilor, iar nu înfiinţarea însăşi a acestor structuri.

11 În forma sa **iniţială**, precum şi ulterior, în forma republicată, **Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat** prevedea că Uniunea Avocaţilor din România, împreună cu barourile, asigura exercitarea calificată a dreptului la apărare, competenţa şi disciplina profesională, protecţia demnităţii şi onoarei membrilor săi. Uniunea Avocaţilor din România era compusă din toţi avocaţii înscrişi în barouri, avea personalitate juridică, patrimoniu şi buget propriu, niciun barou neputând funcţiona în afara Uniunii Avocaţilor din România (art. 52, devenit ulterior republicării art. 57). Legea cuprindea dispoziţii tranzitorii, prin care erau prevăzute termenele pentru alegerea noilor organe de conducere ale Uniunii Avocaţilor din România, dată până la care organele existente urmau a rămâne în funcţie (art. 76, devenit ulterior republicării art. 81). Rezultă că noua lege nu a afectat nici existenţa şi nici personalitatea juridică a structurii naţionale existente (Uniunea Avocaţilor din România), ci numai organizarea şi funcţionarea ei, prevăzând în acelaşi timp alegerea unor noi organe de conducere.

12 **Legea nr. 201/2004 privind completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat** a introdus pentru prima dată sintagma „Uniunea Naţională a Barourilor din România". Această lege, care avea ca scop exclusiv transpunerea acquis-ului comunitar şi reglementarea exercitării avocaturii în România de către avocaţii provenind

din statele membre ale Uniunii Europene şi ale Spaţiului Economic European, era prevăzută a intra în vigoare la data aderării României la Uniunea Europeană şi, deci, nu în urma publicării sale oficiale. Ea nu a schimbat denumirea Uniunii Avocaţilor din România. În realitate, este vorba despre o inadvertenţă legislativă, care se explică prin faptul că, fiind pregătită o modificare substanţială a Legii nr. 51/1995 (care s-a şi realizat puţin mai târziu), în care s-a prevăzut schimbarea denumirii structurii centrale a ordinului avocaţilor din România, noua terminologie a fost utilizată în tot proiectul legii de modificare. Ca urmare a necesităţii respectării calendarului de transpunere a acquis-ului comunitar în vederea aderării, partea din proiectul legii de modificare care viza exercitarea avocaturii în România de către avocaţii provenind din statele membre ale Uniunii Europene şi ale S.E.E. a fost desprinsă din proiectul de lege iniţial, transformată în proiect de lege de sine stătător şi adoptată ca atare, fără a se mai face o corelare cu legislaţia în vigoare la acel moment (care menţiona Uniunea Avocaţilor din România).

13 În urma modificărilor aduse Legii nr. 51/1995 prin **Legea nr. 255/2004**, cadrul juridic în vigoare privind organizarea profesiei de avocat la nivel central s-a modificat, structura naţională a ordinului profesional al avocaţilor din România devenind Uniunea Naţională a Barourilor din România, formată din toate barourile din România, revenindu-se astfel la compunerea originară a structurii naţionale [istoricul a fost preluat, prin adaptare, de pe (*http://unbr.ro/ro/unbr/prezentare-generala-istoric/*)].

§2. Principiile organizatorice ale avocaturii

14 Actuala reglementare a UNBR reflectă o concepţie descentralizată a structurii de organizare consacrând principiul autonomiei barourilor, concepţie care se reflectă în organizarea, funcţionarea şi atribuţiile tuturor organelor de conducere, începând cu baroul şi terminând cu comisia permanentă şi cu preşedintele.

15 În art. 1 alin. (2), Statutul profesiei de avocat declară principii fundamentale ce guvernează exercitarea profesiei de avocat următoarele: legalitatea, libertatea, independenţa, autonomia şi descentralizarea, păstrarea secretului profesional.

16 În literatura de specialitate (a se vedea *I. Leş*, Organizarea sistemului judiciar românesc. Noile reglementări, Ed. All Beck, Bucureşti, 2004, p. 230) s-a observat, pe bună dreptate, că legislaţia în materie nu realizează o sistematizare a principiilor organizatorice ale avocaturii (în opinia autorului

citat, principiile de baza ale organizării avocaturii ar fi: autonomia barourilor; existenţa unor structuri democratice de organizare a avocaturii; colegialitatea organelor de conducere) ce nu se confundă cu principiile exercitării profesiei de avocat, lipsa unei atare sistematizări explicându-se tocmai datorită interdependenţei dintre cele două categorii de principii (*Principiile generale de organizare şi exercitare a profesiei de avocat din perspectiva teoriilor post-moderne despre drept*, în Buletinul Institutului Naţional pentru Pregătirea şi Perfecţionarea Avocaţilor nr. 1/2006, p. 118-120).

17 Cu toate acestea, în art. 6 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR (adoptat prin Hotărârea nr. 5 din 8 iulie 2011 a Consiliului UNBR, cu modificările aduse prin Hotărârea nr. 301 din decembrie 2011 a Consiliului UNBR) sunt reglementate principiile de organizare şi funcţionare.

18 **Autonomia barourilor**, ca principiu organizatoric al avocaturii, este prevăzută în mod expres în art. 1 alin. (1) din Legea nr. 51/1995.

19 Reforma esenţială adusă de Legea nr. 255/2004 a constat în sporirea autonomiei organizatorice şi decizionale a baroului şi în crearea unei structuri instituţionale la nivel naţional (UNBR), în cadrul căreia interesele barourilor să fie apărate şi reglementate mai eficient.

20 Existenţa unei uniuni a barourilor se impune şi în condiţiile descentralizării activităţii acestora pentru asigurarea soluţionării unitare a problemelor legate de profesie, aspect ce nu s-ar putea realiza în absenţa unei asemenea structuri la nivel naţional (*T. Savu*, în *T. Savu, Şt. Naubauer*, Comentariile noului cadru legal privind profesia de avocat, Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2004, p. 148 şi p. 11).

21 Principiul autonomiei barourilor rezultă din prevederile art. 62 din Statut în conformitate cu care *„Independenţa profesiei, autonomia baroului şi exercitarea liberă a profesiei de avocat nu pot fi îngrădite sau limitate prin actele autorităţilor administraţiei publice, ale instanţelor judecătoreşti, ale Ministerului Public sau ale altor autorităţi, decât în cazurile şi în condiţiile expres prevăzute de lege"*.

22 În conformitate cu prevederile art. 50 din Legea nr. 51/1995 şi art. 63 din Statut, barourile care alcătuiesc UNBR sunt constituite din toţi avocaţii dintr-un judeţ sau din municipiul Bucureşti, înscrişi în tabloul avocaţilor, au calitatea de persoană juridică de interes public ca şi UNBR, au patrimoniu şi buget propriu şi au sediul în oraşul de reşedinţa al judeţului, respectiv în municipiul Bucureşti.

Organizarea şi funcţionarea barourilor ca membre de drept al UNBR este reglementată de prevederile art. 49-59 din Legea nr. 51/1995 şi art. 62-76 din Statut. 23

§3. UNBR – persoană juridică de drept public, cu buget şi patrimoniu propriu

Caracterizarea UNBR ca persoană juridică de „interes public" trebuie corelată cu dispoziţiile Codului civil, care, în art. 191, defineşte persoanele juridice de „drept public" ca fiind persoanele juridice care se înfiinţează prin lege. 24

Fiind înfiinţată prin lege, UNBR este o persoană juridică de drept public şi, totodată, unica succesoare a Uniunii Avocaţilor din România [art. 5 alin. (3) din Statut], iar toate barourile din România, constituite cu respectarea legii, sunt membre de drept ale acesteia [art. 1 alin. (2) din Legea nr. 51/1995, art. 5 alin. (2) din Statut]. 25

Prevederile legale şi statutare în această privinţă se completează cu cele regulamentare. Potrivit art. 1 alin. (1) din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR, UNBR este persoană juridică de interes public cu patrimoniu, buget propriu şi organizare de sine stătătoare, care este constituită şi funcţionează în baza Legii nr. 51/1995 şi a Statutului profesiei de avocat; art. 8 şi 10 din acelaşi Regulament prevăd scopul şi, respectiv, atribuţiile UNBR, ca elemente importante în caracterizarea personalităţii juridice a acesteia. 26

În contextul unui necesar punct de vedere referitor la problema de a şti dacă, în cazul barourilor organizate în temeiul Legii nr. 51/1995, se impune parcurgerea unor formalităţi speciale de autorizare şi înregistrare de către autorităţile competenţe, s-a subliniat că „(...) baroul a fost, este şi va rămâne o asociere profesională organizată la nivel teritorial, recunoscută şi înfiinţată prin lege, iar nu o simplă asociaţie – persoană juridică de drept privat – supusă controlului de legalitate la momentul înfiinţării acesteia şi înregistrării în registrul persoanelor juridice" (*T. Savu*, Unele consideraţii privind regimul juridic al organizării şi funcţionării barourilor, în Avocatul nr. 1/2006, p. 29). 27

§4. Formarea bugetului UNBR

28 Alin. (3) reglementează, cu titlu de principiu, patrimoniul UNBR ca element constitutiv al persoanei juridice, astfel cum este el definit şi în art. 187 C.civ. [„Orice persoană juridică trebuie să aibă o organizare de sine stătătoare şi un patrimoniu propriu, afectat realizării unui anumit scop licit şi moral, în acord cu interesul general"].

29 Trebuie remarcată asemănarea dintre modalitatea de reglementare a patrimoniului şi bugetului UNBR şi cea a patrimoniului şi bugetului barourilor.

30 Astfel, în conformitate cu art. 50 din Legea nr. 51/1995 şi art. 64 din Statut, bugetul baroului este constituit prin contribuţia avocaţilor, cuantumul contribuţiei fiind stabilit prin decizia consiliului baroului, în raport cu prevederile bugetului propriu şi cu hotărârile Congresului avocaţilor. Decizia consiliului baroului va fi adusă la cunoştinţă avocaţilor înscrişi în tabloul avocaţilor baroului cu drept de exercitare a profesiei, cu cel puţin 30 de zile înainte de punerea sa în aplicare.

31 Ca şi patrimoniul UNBR, patrimoniul baroului poate fi folosit în **activităţi producătoare de venituri**, în condiţiile legii, cum ar fi, de exemplu, închirierea de spaţii în vederea desfăşurării de activităţi comerciale de către terţi.

§5. Interdicţia constituirii şi funcţionării de barouri în afara UNBR

32 Art. 1 alin. (3) din Legea nr. 51/1995, coroborat cu art. 5 alin. (4) din Statut, interzice constituirea şi funcţionarea de barouri în afara UNBR, actele de constituire şi de înregistrare a unor astfel de entităţi fiind considerate nule de drept în sensul unei **nulităţi absolute**.

33 Condiţionarea legalităţii înfiinţării şi funcţionării barourilor de apartenenţa la UNBR reprezintă o reglementare izvorâtă tocmai din necesitatea evitării apariţiei şi proliferării unor structurilor ilegale paralele. Prin respingerea excepţiei de neconstituţionalitate a art. 48 alin. (1) teza I şi art. 57 alin. (1) şi (4) din Legea nr. 51/1995, Curtea Constituţională a statuat că „(...) organizarea avocaţilor în barouri şi a barourilor în Uniunea Naţională a Barourilor din România nu contravine niciunei dintre dispoziţiile constituţionale invocate în susţinerea excepţiei. Organizarea exercitării prin lege a profesiei de avocat, ca de altfel a oricărei alte activităţi ce prezintă interes pentru societate, este firească şi necesară, în vederea stabilirii competenţei,

a mijloacelor şi a modului în care se poate exercită această profesie, precum şi a limitelor dincolo de care s-ar încălca drepturile altor persoane sau categorii profesionale [DCC nr. 321 din 14 septembrie 2004 (M.Of. nr. 1144 din 3 decembrie 2004); a se vedea, în acelaşi sens, de exemplu, DCC nr. 234 din 25 mai 2004 (M.Of. nr. 532 din 14 iunie 2004) şi DCC nr. 233 din 25 mai 2004 (M.Of. nr. 603 din 5 iulie 2004)].

34 În conformitate cu prevederile art. 62 alin. (2) din Statut, este interzisă aproprierea, uzurparea sau utilizarea denumirii de „barou" de către orice persoană fizică sau persoană juridică, indiferent de natura activităţii desfăşurate de către aceasta, sub sancţiunea prevăzută de lege pentru folosirea fără drept a denumirii unei persoane juridice de interes public, înfiinţată prin lege.

35 Mai mult, exercitarea profesiei de avocat în afara cadrului stabilit prin Legea nr. 51/1995 constituie infracţiune.

§6. UNBR – succesoarea de drept a Uniunii Avocaţilor din România

36 Aşa cum s-a demonstrat în istoricul de mai sus, UNBR este succesoarea de drept a Uniunii Avocaţilor din România.

37 Necesitatea existenţei unei astfel de prevederi a rezultat din contestarea de către structurile ilegale paralele, inclusiv în faţa instanţelor de judecată, a calităţii UNBR de succesor de drept al Uniunii Avocaţilor din România din perioada interbelică [a se vedea, pe larg, *C.L. Popescu*, Legalitatea, continuitatea şi unicitatea ordinului profesional al avocaţilor din România, în CJ nr. 1/2007, studiu publicat inclusiv pe site-ul (*www.unbr.ro*), secţiunea „Interpretări ale legislaţiei"].

§7. Sancţiunea în caz de încălcare a exclusivităţii UNBR

38 Alin. (6) a fost modificat prin art. 51 pct. 3 şi art. 247 din Legea nr. 187/2012, începând cu data de 1 februarie 2014 (data intrării în vigoare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal), prin înlăturarea precizărilor privind subiectul activ al infracţiunii, respectiv sintagma „orice persoană fizică sau persoană juridică, indiferent de obiectul activităţii desfăşurate de aceasta". Înainte de modificare, textul avea următorul conţinut: „(6) Folosirea fără drept a denumirilor „Barou", „Uniunea Naţională a Barourilor din România", „UNBR" ori „Uniunea Avocaţilor din România" sau a denumirilor specifice formelor de exercitare a profesiei de avocat de către orice persoană fizică

sau persoană juridică, indiferent de obiectul activităţii desfăşurate de aceasta, precum şi folosirea însemnelor specifice profesiei ori purtarea robei de avocat în alte condiţii decât cele prevăzute de prezenta lege constituie infracţiuni şi se pedepsesc cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă".

39 Precizăm faptul că, prin Hotărârea nr. 885 din 14 decembrie 2013 a Consiliului UNBR privind luarea măsurilor corespunzătoare pentru adoptarea şi intrarea în vigoare a propunerilor privind modificarea şi completarea Legii nr. 51/1995, la pct. 14 s-a propus abrogarea art. 60 alin. (6), în contextul preocupărilor privind sistematizarea şi îmbunătăţirea reglementărilor cu caracter penal cuprinse în Legea nr. 51/1995, care vizează protecţia profesiei de avocat şi a avocaţilor.

40 În considerarea experienţei dobândite în activitatea de combatere a modului în care acţionează structurile paralele şi ilegale de practicare a avocaturii clandestine, prin pct. 4 al aceluiaşi act al Consiliului UNBR s-a propus modificarea art. 26 din Legea nr. 51/1995, în sensul instituirii obligativităţii instanţelor de judecată de a se pronunţa asupra calităţii de reprezentant al unei persoane care se prezintă ca avocat, exercitând acte specifice acestei profesii şi folosind însemnele profesiei de avocat.

41 Considerăm că această propunere ar trebui fie completată, în sensul ca această obligaţie să revină şi organelor de parchet şi altor autorităţi, fie formulată în termeni generali, astfel încât să vizeze toate autorităţile în faţa cărora pot fi exercitate acte specifice profesiei de avocat.

Art. 61

(1) Organele de conducere ale UNBR sunt:
a) Congresul avocaţilor;
b) Consiliul UNBR;
c) Comisia permanentă a UNBR;
d) preşedintele UNBR.
(2) În cadrul UNBR se constituie şi funcţionează:
a) Comisia centrală de cenzori;
b) Comisia centrală de disciplină;
c) aparatul tehnic-administrativ.

Corelaţii legislative: *art. 79 din Statut; art. 40 şi art. 47-52 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR; art. 88-90 din Legea nr. 51/1995*

Comentariu

Acest text reprezintă o prevedere cu caracter de sistematizare a reglementării, enumerând în mod limitativ, pe de o parte, organele de conducere ale UNBR, iar, pe de altă parte, structurile organizatorice care sunt constituite şi funcţionează în cadrul UNBR. 1

Articolul analizat face distincţia între organele de conducere ale UNBR (Congresul avocaţilor, Consiliul UNBR, Comisia permanentă a UNBR şi Preşedintele UNBR) şi celelalte structuri care „se constituie şi funcţionează" în cadrul UNBR (Comisia centrală de cenzori, Comisia centrală de disciplină şi aparatul tehnic-administrativ). 2

În Secţiunea a II-a a Capitolului IV din Legea nr. 51/1995, intitulat „Organizarea profesiei de avocat", din care face parte art. 61, sunt reglementate numai organele de conducere ale UNBR, iar structurile menţionate în alin. (2) îşi găsesc reglementarea în alte dispoziţii legale, statutare sau regulamentare 3

Astfel, art. 88-90 din Legea nr. 51/1995, art. 272-275 din Statut şi art. 47-52 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR reglementează organizarea, competenţele şi funcţionarea Comisiei centrale de disciplină. 4

Organizarea, atribuţiile, funcţionarea şi răspunderile Comisiei centrale de cenzori sunt reglementate la art. 45-52 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR. 5

În ceea ce priveşte aparatul tehnic-administrativ, art. 87 din Statut prevede că acesta se constituie şi funcţionează în cadrul UNBR, conform hotărârii Comisiei permanente a UNBR; potrivit art. 40 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR, acest aparat are o structură organizatorică determinată, nivelul de salarizare a personalului care îl compune fiind decis de Comisia permanentă. Deşi se precizează că structura organizatorică este cuprinsă într-o anexă a Regulamentului (Anexa 1), această anexă nu este publicată. 6

Problema care se ridică este aceea a raportului dintre aparatul tehnic-administrativ, astfel cum este el reglementat de art. 61 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 51/1995 şi art. 87 din Statut, pe de o parte, şi personalul necesar preşedintelui UNBR pentru îndeplinirea atribuţiilor funcţiei sale, prevăzut de art. 70 din Legea nr. 51/1995. 7

8 Din interpretarea dispoziţiilor legale, şi mai ales având în vedere organele de conducere decidente, respectiv Comisia permanentă a UNBR pentru aparatul tehnic-administrativ şi Consiliul UNBR pentru personalul Preşedintelui UNBR, rezultă că nu există o identitate între cele două structuri administrative.

9 Cu privire la eligibilitatea avocaţilor de a face parte din organele de conducere ale UNBR, art. 79 alin. (3) din Statut instituie cerinţa calităţii de avocat definitiv, precum şi pe cea privind vechimea neîntreruptă în profesie de cel puţin 8 ani.

Art. 62

(1) Congresul avocaţilor este constituit din delegaţi ai fiecărui barou, potrivit normei de reprezentare stabilite de statutul profesiei, şi din membrii Consiliului UNBR.

(2) Congresul avocaţilor se întruneşte anual în sesiune ordinară, la convocarea Consiliului UNBR.

(3) La cererea a cel puţin unei treimi din numărul barourilor, Consiliul UNBR este obligat să convoace Congresul avocaţilor în sesiune extraordinară.

Corelaţii legislative: art. 80-81 din Statut; art. 13-15 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR

Comentariu

1 Dispoziţiile art. 62 din Legea nr. 51/1995 şi art. 80 şi 81 din Statut reglementează felul, componenţa, organizarea şi funcţionarea Congresului avocaţilor.

2 Poziţia Congresului avocaţilor în ierarhia organelor de conducere ale UNBR nu rezultă numai din locul ocupat în enumerare, ci şi din dispoziţiile statutare exprese, în conformitate cu care Congresul avocaţilor este organul suprem de conducere a profesiei de avocat (în acelaşi sens sunt şi prevederile art. 13 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR).

3 Congresul avocaţilor se întruneşte anual, în sesiune ordinară, precum şi ori de câte ori este nevoie, în sesiune extraordinară, la convocarea Consiliului UNBR. De asemenea, Consiliul UNBR, prin Preşedintele UNBR, este obligat să convoace o sesiune extraordinară atunci când cel puţin o treime din numărul barourilor solicită acest lucru. Nici legea şi nici Statutul nu precizează ce se înţelege prin „cerere a unui barou", dar logica

funcționării organelor profesiei de avocat, astfel cum se desprinde aceasta din Legea nr. 51/1995, lasă însă să se înțeleagă că este vorba despre o cerere hotărâtă la nivelul consiliului baroului.

Indiferent de natura sesiunii, convocarea Congresului se face cu cel puțin o lună înainte de data acestuia și trebuie să indice luna, ziua, ora și locul desfășurării, ordinea de zi a acestuia; dacă este vorba despre o sesiune extraordinară, convocarea trebuie să precizeze condițiile convocării și desfășurării acesteia (art. 14 din Regulamentul de organizare și funcționare a UNBR și de desfășurare a ședințelor Consiliului UNBR). 4

Componența Congresului avocaților este aceeași, indiferent de caracterul ordinar sau extraordinar al sesiunii, cu precizările făcute mai jos în cazul în care Congresul are caracter electiv. 5

La Congres participă: 6

a) delegații fiecărui barou, aleși de adunările generale ale barourilor în conformitate cu art. 52 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 51/1995, potrivit normei de reprezentare stabilite de Statutul profesiei, respectiv art. 81 alin. (6) din Statut. În conformitate cu prevederile art. 63 alin. (2) din Legea nr. 51/1995, barourile sunt obligate să își aleagă delegații cu cel puțin 10 zile înainte de congres, pentru a se da posibilitatea acestora de a se pregăti cu privire la problemele de pe ordinea de zi a congresului și, deci, de a-și îndeplini mandatul încredințat. Din interpretarea dispozițiilor art. 79 alin. (3) din Statut rezultă că la sesiunile elective ale Congresului, când organele de conducere ale UNBR sunt alese din rândul participanților la Congres, delegații trebuie să aibă calitatea de avocat definitiv, precum și o vechime neîntreruptă în profesie de cel puțin 8 ani.

b) membrii Consiliului UNBR, respectiv decanii barourilor – care sunt și membri de drept ai Consiliului UNBR în conformitate cu prevederile art. 65 din Lege – și ceilalți membri ai Consiliului.

Art. 63

(1) Convocarea congresului se face cu cel puțin o lună înainte de data stabilită, prin înștiințarea în scris a barourilor și prin publicare într-un ziar central. Consiliile barourilor sunt obligate să afișeze data convocării și ordinea de zi la sediul baroului și la instanțele judecătorești din raza acestora.

(2) Barourile sunt obligate să își aleagă delegații cu cel puțin 10 zile înainte de congres.

(3) Congresul este legal constituit în prezenţa a două treimi din numărul membrilor săi şi adoptă hotărâri cu votul majorităţii membrilor prezenţi.

Corelaţii legislative: *art. 81 alin. (1), art. 82-83 din Statut; art. 9, art. 15 şi art. 17-19 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR*

Comentariu

1 Dispoziţiile art. 63 din Legea nr. 51/1995 reglementează, în continuare, convocarea Congresului avocaţilor. Convocarea se realizează în scris, prin înştiinţare transmisă barourilor de către Preşedintele UNBR, în numele Consiliului UNBR, precum şi prin publicarea convocării într-un ziar central.

2 Termenul de o lună, prevăzut pentru convocare, indiferent de natura sesiunii – ordinară sau extraordinară – este necesar pentru a permite barourilor să organizeze alegerea, cu cel puţin 10 zile înainte de data sesiunii, delegaţilor care le vor reprezenta la Congres, alături de decani şi membrii barourilor în Consiliul UNBR.

3 În vederea asigurării unei publicităţi extinse a Congresului avocaţilor, consiliile barourilor sunt obligate să afişeze data convocării şi ordinea de zi la sediul baroului şi la instanţele judecătoreşti din raza acestora.

4 Cvorumul de prezenţă prevăzut de lege pentru valabilitatea întrunirii Congresului este de 2/3 din numărul membrilor acestuia.

5 Deşi, potrivit alin. (3), cvorumul de vot pentru luarea hotărârilor îl constituie majoritatea membrilor prezenţi, prin Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR, este reglementat un cvorum de vot care diferă în funcţie de felul hotărârii, putând fi majoritatea simplă sau majoritatea absolută. Rezultă de aici că prin legislaţia secundară au fost instituite cerinţe mai severe de vot în privinţa unor hotărâri considerate mai importante pentru organizarea şi funcţionarea profesiei.

6 Potrivit art. 9 din Regulament, care reglementează cvorumul de vot pentru luarea hotărârilor în toate organele de conducere ale UNBR, prin „majoritate simplă" se înţelege majoritatea de jumătate plus unu din voturile membrilor prezenţi, iar prin „majoritate absolută" se înţelege majoritatea de jumătate plus unu din totalul membrilor organului profesiei.

7 Potrivit art. 18 din acelaşi Regulament, hotărârile privind adoptarea şi modificarea Statutului profesiei de avocat, al Casei de Asigurări a

Avocaţilor, aprobarea bugetului anual al UNBR şi a celui al C.A.A., precum şi execuţia bugetară se adoptă cu majoritate absolută de voturi. Hotărârile privind alegerea organelor profesiei, Comisiei centrale de cenzori şi Consiliului de Conducere al C.A.A. se adoptă prin vot secret, cu majoritate simplă. Rezoluţiile şi moţiunile se adoptă cu aceeaşi majoritate, dar prin vot deschis.

Reguli detaliate privind conducerea Congresului, organele de lucru ale acestuia, precum şi alegerea organelor profesiei sunt cuprinse la art. 17 şi art. 19 din Regulament. 8

Art. 64

(1) Congresul avocaţilor are următoarele atribuţii:

a) analizează şi aprobă raportul anual al Consiliului UNBR;

b) alege Comisia centrală de cenzori şi Consiliul de conducere al Casei de Asigurări a Avocaţilor;

c) face propuneri autorităţilor cu drept de iniţiativă legislativă privind profesia de avocat;

d) adoptă şi modifică statutul profesiei şi statutul Casei de Asigurări a Avocaţilor, în conformitate cu prevederile prezentei legi şi pe baza proiectelor întocmite de Consiliul UNBR;

e) adoptă hotărâri privitoare la relaţiile dintre barouri, perfecţionarea pregătirii profesionale şi respectarea regulilor deontologice ale profesiei;

f) alege şi revocă membrii Comisiei centrale de disciplină. Fiecare barou are dreptul de a propune câte un candidat pentru Comisia centrală de disciplină. Competenţa şi procedura de judecată ale Comisiei centrale de disciplină se stabilesc prin statut;

g) aprobă bugetul anual al Casei de Asigurări a Avocaţilor şi execuţia bugetară anuală;

h) aprobă bugetul anual al UNBR şi execuţia bugetară anuală a acestuia şi stabileşte cota de contribuţie a barourilor la formarea bugetului UNBR. Cheltuielile necesare organizării congreselor se suportă de către fiecare barou în funcţie de numărul reprezentanţilor săi.

(2) Hotărârile congresului sunt definitive şi obligatorii pentru toate organele profesiei.

Corelaţii legislative: *art. 60 alin. (3) din Legea nr. 51/1995; art. 64 alin. (2), art. 78 alin. (2), art. 80 alin. (2), art. 83 alin. (1), art. 84 alin. (1), art. 85 alin. (2), art. 296 a lin. (2) lit. b), art. 317 alin. (2) şi (3) din Statut; art. 10, art. 16 şi art. 18 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR*

Sumar

§1. Atribuţiile congresului avocaţilor 250
§2. Actele congresului avocaţilor 253

Comentariu

§1. Atribuţiile congresului avocaţilor

1 Atribuţiile Congresului avocaţilor, astfel cum sunt ele reglementate de Legea nr. 51/1995, reflectă poziţia acestuia de organ suprem de conducere a profesiei de avocat în sistemul organelor profesiei. La acestea se adaugă cele introduse prin legislaţia secundară, respectiv prin Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR, care prevede că în competenţa Congresului se află şi aprobarea afilierii UNBR la organizaţiile internaţionale de profil şi plata contribuţiei datorate acestora. Este prevăzută, de asemenea, posibilitatea mandatării Consiliului UNBR de către Congres pentru a îndeplini, în perioada dintre congrese, unele din atribuţiile acestuia, sub condiţia ratificării lor în congresul imediat următor, subliniindu-se că, în lipsa unui atare mandat, Consiliului UNBR îi este interzisă îndeplinirea unor astfel de atribuţii [art. 16 alin. (2) şi (3) din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR].

2 Aceste atribuţii sunt completate, dezvoltate sau detaliate, în mod incident, de alte prevederi, cuprinse la alte articole, atât din Legea nr. 51/1995, cât şi din Statutul profesiei de avocat:

- stabilirea de către consiliul baroului a cuantumului contribuţiei la bugetul baroului, în raport cu prevederile bugetului propriu şi cu hotărârile Congresului [art. 64 alin. (2) din Statut];

- stabilirea cotelor de contribuţie ale barourilor la formarea bugetului UNBR [art. 60 alin. (3) din Legea nr. 51/1995 şi art. 78 alin. (2) din Statut];

- alegerea Consiliului UNBR [art. 84 alin. (1) din Statut], inclusiv în vederea completării locurilor vacante [art. 65 alin. (3) din Legea nr. 51/1995];

- aprobarea rapoartelor anuale de activitate şi de gestiune a patrimoniului UNBR, întocmite de Consiliul UNBR [art. 66 lit. l) din Legea nr. 51/1995];

- soluţionarea contestaţiilor împotriva hotărârilor Consiliului UNBR, pe motiv de nelegalitate, la cererea majorităţii barourilor, în prima şedinţă a Congresului [art. 85 alin. (2) din Statut];

- stabilirea contribuţiei formelor de exercitare a profesiei la fondul de formare profesională [art. 296 alin. (2) lit. b) din Statut];

- stabilirea cadrului normativ privind controlul îndeplinirii obligaţiilor de pregătire continuă ale avocaţilor şi a programului anual în acest scop [art. 317 alin. (2) şi (3) din Statut].

De asemenea, Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR prevede, la art. 29 alin. (9), competenţa Congresului de a soluţiona şi contestaţiile formulate de membrii Consiliului UNBR, pentru motive de nelegalitate, împotriva hotărârilor şi deciziilor Consiliului UNBR, dacă, în urma analizei contestaţiei, Consiliul UNBR a hotărât menţinerea actului atacat. 3

Prin Hotărârea nr. 885 din 14 decembrie 2013 a Consiliului UNBR (punctele 15-17), validată prin Hotărârea nr. 6 a Congresului Avocaţilor din anul 2014, au fost propuse modificarea şi completarea art. 64 din Lege, după cum urmează: 4

„15. La art. 64 alin. (1), după lit. a) se introduce o nouă literă, lit. a1), care va avea următorul cuprins: «a1) alege şi revocă membrii Consiliului UNBR dintre membrii Congresului, în condiţiile art. 65 alin. (1) din Legea nr. 51/1995 şi prevederilor Statutului profesiei de avocat;»

16. La art. 64 alin. (1) lit. b) se modifica şi va avea următorul cuprins: «b) alege şi revocă Comisia centrală de cenzori;»

17. După lit. h) se introduce un nouă literă, lit. i), care va avea următorul cuprins:

«i) exercită şi alte atribuţii prevăzute de lege".

În mod firesc, în considerarea raportului de subordonare dintre Congresul avocaţilor şi Consiliul UNBR, prevăzut în mod expres în art. 23 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR, este necesară includerea, în rândul atribuţiilor Congresului, a alegerii membrilor Consiliului UNBR dintre membrii Congresului şi a revocării acestora. 5

În privinţa Comisiei centrale de cenzori, prin propunerea legislativă menţionată se doreşte probabil corectarea unei omisiuni, deoarece, în forma actuală, lit. b) a art. 64 menţionează numai alegerea, nu şi revocarea. Desigur că dispoziţia propusă este utilă, în primul rând pentru că înlătură orice speculaţii, deşi este evident că, pentru raţiuni de simetrie, organul care alege este şi cel care revocă. 6

Se poate observa că în forma propusă de lit. b) a art. 64 nu se mai face referire la alegerea (şi revocarea) Consiliului de conducere al Casei de 7

asigurări a avocaţilor. Aceasta se explică prin faptul că, prin aceeaşi hotărâre a Consiliului UNBR, menţionată mai sus, a fost propusă şi modificarea art. 94 din Legea nr. 51/1995 [în prezent, art. 94 din Legea nr. 51/1995 prevede: *„(1) Casa de Asigurări a Avocaţilor este condusă şi administrată de un consiliu format din 5 membri, dintre care 3 avocaţi în activitate şi 2 avocaţi pensionari, aleşi de congres pe o perioada de 4 ani. (2) Consiliul alege din rândurile sale un preşedinte şi un vicepreşedinte. Unul dintre membri, desemnat de preşedinte, îndeplineşte şi funcţia de secretar al consiliului"*], în sensul includerii acestei atribuţii în competenţele Consiliului UNBR, după cum urmează: *„(1) Casa de Asigurări a Avocaţilor este condusă şi administrată de un consiliu format din 7 membri, dintre care 5 avocaţi în activitate şi 2 avocaţi pensionari, aleşi de Consiliul UNBR pentru un mandat de 4 ani, care poate fi reînnoit o singură dată"* (pct. 32 al Hotărârii nr. 885 din 14 decembrie 2013 a Consiliului UNBR).

8 Prin ultimul punct al propunerii legislative (pct. 17 al Hotărârii nr. 885 din 14 decembrie 2013 a Consiliului UNBR) se urmăreşte, în mod evident, sublinierea caracterului enunţiativ al atribuţiilor Congresului, prin intermediul unei trimiteri generice la „alte atribuţii prevăzute de lege".

9 Trimiterile la prevederi legale sau statutare, privitoare la atribuţiile Congresului, menţionate mai sus, se completează, la rândul lor, cu prevederile Regulamentului de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR care, la art. 10, enumeră atribuţiile principale ale UNBR ca entitate. Art. 10: *„UNBR îndeplineşte următoarele categorii principale de atribuţii:*

a) elaborează şi aplică strategii şi politici profesionale în domeniul dezvoltării şi perfecţionării profesiei de avocat;

b) face propuneri autorităţilor cu drept de iniţiativă legislativă privind profesia de avocat şi raporturile acesteia cu sistemul judiciar şi mediul de afaceri;

c) asigură dezvoltarea relaţiilor dintre barouri, perfecţionarea pregătirii profesionale, respectarea deontologiei profesionale şi a regulilor de disciplină profesională; apără onoarea şi demnitatea Corpului avocaţilor;

d) organizează şi supraveghează serviciul statistic general al avocaţilor;

e) organizează şi editează publicaţii proprii şi încurajează editarea de către barouri a unor publicaţii proprii;

f) coordonează activitatea sistemului de asigurări sociale propriu avocaţilor;

g) organizează şi asigură reprezentarea Corpului avocaţilor în raporturile cu autorităţile române şi străine, cu alte organisme şi organizaţii profesionale ale avocaţilor".

Întrucât acest articol face parte din secţiunea intitulată „Organele profesiei. Structuri de conducere", iar UNBR, ca entitate, este constituit din organele şi structurile cuprinse la aceeaşi secţiune, rezultă că aceste atribuţii „principale", sunt comune acestor organe şi structuri. Caracterul comun nu poate face însă abstracţie de competenţele funcţionale ale diferitelor organe şi structuri ale UNBR, astfel că unele dintre aceste atribuţii sunt comune mai multor organe şi structuri, după cum altele aparţin numai uneia sau alteia dintre acestea. 10

Apreciem că, în considerarea importanţei şi a impactului asupra profesiei în ansamblul ei, revin Congresului, în mod firesc, următoarele atribuţii: 11

- de a elabora şi aplica strategii şi politici profesionale în domeniul dezvoltării şi perfecţionării profesiei de avocat;
- de a face propuneri autorităţilor cu drept de iniţiativă legislativă privind profesia de avocat şi raporturile acesteia cu sistemul judiciar şi mediul de afaceri;
- de a asigura dezvoltarea relaţiilor dintre barouri, perfecţionarea pregătirii profesionale, respectarea deontologiei profesionale şi a regulilor de disciplină profesională, precum şi de a apăra onoarea şi demnitatea Corpului avocaţilor.

Toate aceste domenii sunt de o importantă majoră în ceea ce priveşte, pe de o parte, organizarea şi funcţionarea UNBR ca uniune de barouri, iar, pe de altă parte, în ceea ce priveşte asigurarea prestigiului profesional şi social al avocaţilor, şi, pe cale de consecinţă, este firesc ca organul suprem al profesiei să aibă atribuţiile de mai sus, unele dintre acestea putând fi exercitate şi de Consiliul UNBR, direct sau prin delegare (a se vedea *infra* comentariul art. 66). 12

§2. Actele congresului avocaţilor

Atribuţiile Congresului avocaţilor se realizează, în mod firesc, prin actele sale. Art. 83 alin. (1) din Statutul profesiei prevede că aceste acte sunt: *hotărârile, rezoluţiile* şi *moţiunile* adoptate de Congres. 13

Cât priveşte tipul de act care se emite în exercitarea diferitelor atribuţii ale Congresului, relevante sunt prevederile art. 18 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului 14

UNBR, care, în alin. (3) şi (4), arată că organul suprem al profesiei ia **hotărâri** atunci adoptă Statutul profesiei de avocat, Statutul Casei de Asigurări a Avocaţilor şi când aprobă bugetul anual al UNBR şi cel al Casei de Asigurări a Avocaţilor, execuţia bugetară anuală, alegerea organelor profesiei, a Comisiei centrale de cenzori şi a Consiliului de Conducere ale Casei de Asigurări a Avocaţilor.

15 În conformitate cu prevederile alin. (7) al aceluiaşi Regulament, Congresul adoptă **rezoluţii** şi **moţiuni** atunci când exprimă voinţa şi punctele de vedere ale Corpului avocaţilor faţă de problemele de larg interes profesional pentru dezvoltarea profesiei, administrarea actului de justiţie, realizarea separaţiei puterilor în stat, apărarea avocaţilor. De aici se poate trage concluzia că în ceea ce priveşte celelalte acte realizate de Congres în exercitarea atribuţiilor sale, acestea îmbracă forma unor hotărâri.

16 În mod firesc, dată fiind calitatea Congresului de a fi organul suprem al profesiei, hotărârile acestuia sunt definitive şi obligatorii pentru toate organele profesiei şi pentru toţi avocaţii, nesocotirea acestora constituind *abatere disciplinară gravă.*

Art. 65

(1) Consiliul UNBR este format din decanii barourilor şi reprezentanţii barourilor aleşi potrivit normei de reprezentare stabilite în statutul profesiei.

(2) Mandatul de membru al Consiliului UNBR este de 4 ani. În cazul încetării mandatului unuia dintre ei, înlocuitorul său execută diferenţa de mandat. Înlocuitorul este desemnat în condiţiile prevăzute la alin. (1).

(3) În caz de schimbare a decanului unui barou noul decan îl înlocuieşte de drept pe predecesorul său. Celelalte vacanţe sunt completate la proximul congres al avocaţilor.

(4) Consiliul UNBR se întruneşte trimestrial la convocarea preşedintelui UNBR. Convocarea se face cu cel puţin 15 zile înainte de data şedinţei.

(5) La cererea a cel puţin unei treimi din numărul membrilor Consiliului UNBR sau în situaţii excepţionale, preşedintele UNBR va convoca Consiliul UNBR în şedinţă extraordinară, în cel mult 10 zile de la data solicitării sau a evenimentului justificativ.

(6) Consiliul UNBR lucrează în prezenţa a cel puţin două treimi din numărul membrilor săi şi adoptă hotărâri valabile cu votul majorităţii membrilor prezenţi.

Corelaţii legislative: *art. 84-85 din Statut; art. 23, art. 24 alin. (2), art. 26 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR*

Comentariu

Organizarea şi funcţionarea Consiliului UNBR reflectă reforma realizată de Legea nr. 255/2004, care a statuat principiul autonomiei organizatorice şi decizionale a barourilor într-o uniune a barourilor. 1

Acest aspect se reflectă şi în terminologia utilizată de legiuitor în sensul că organul suprem al profesiei este Congresul „avocaţilor", iar Consiliul este al UNBR. 2

Poziţia Consiliului UNBR în cadrul organelor profesiei este menţionată în mod expres în art. 23 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR, potrivit căruia acesta reprezintă organul reprezentativ şi deliberativ al barourilor în perioadele dintre Congresele avocaţilor şi asigură activitatea permanentă a UNBR. 3

În ceea ce priveşte componenţa, Consiliul UNBR este alcătuit din două categorii de membri, respectiv decanii barourilor, pe de o parte, şi reprezentanţii barourilor, pe de altă parte, ultimii fiind aleşi cu respectarea normei de reprezentare stabilite în Statutul profesiei, mandatul fiind de 4 ani pentru ambele categorii. 4

Decanii sunt membri de drept ai Consiliului UNBR, iar, potrivit alin. (3) al acestui articol, în cazul schimbării decanului unui barou, noul decan îl înlocuieşte de drept, în calitate de membru al Consiliului UNBR, pe predecesorul său. 5

În ceea ce-i priveşte pe reprezentanţii barourilor, alţii decât decanii, în cazul încetării mandatului înaintea expirării mandatului, candidatul ce a obţinut următorul număr de voturi în Congresul electiv îl înlocuieşte de drept pe reprezentantul al cărui mandat a încetat pentru diferenţa de timp rămasă. Numai în cazul în care în Congresul electiv nu a existat decât candidatura reprezentantului al cărui mandat a încetat ori dacă cel ce a obţinut următorul număr de voturi în Congresul electiv refuză mandatul ori se află în imposibilitate de a deveni membru al Consiliului UNBR, la proximul Congres va fi ales, pentru diferenţa de timp rămasă, un nou membru al Consiliului UNBR în calitate de reprezentant al baroului respectiv [art. 24 alin. (2) din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR]. 6

7 Diferența de statut între cele două categorii de membri ai Consiliului UNBR – membri de drept și, respectiv, membri aleși – este atestată și de terminologia utilizată de legiuitor în sensul că, în cazul decanilor, este utilizat termenul de „schimbare", iar în cazul reprezentanților barourilor sintagma de „încetare a mandatului".

8 Prin comparație cu norma de reprezentare prevăzută de Statut pentru delegații aleși la congresul avocaților – unde nivelul de reprezentare este de un delegat la 200 de avocați, membri ai unui barou [art. 81 alin. (5) și (6) din Statut], norma de reprezentare pentru reprezentanții barourilor în Consiliul UNBR este mai mare, respectiv:

- un reprezentant pentru barourile cu până la 500 de avocați
- doi reprezentanți pentru barourile cu peste 500 de avocați
- câte doi reprezentanți pentru fiecare mie care depășește prima mie de avocați [art. 84 alin. (2) din Statut].

9 Consiliul UNBR își desfășoară activitatea, la convocarea Președintelui UNBR, în ședințe ordinare, care sunt trimestriale sau în ședințe extraordinare.

10 Ședințele ordinare ale Consiliului UNBR sunt convocate cu cel puțin 15 zile înainte de data ședinței. Ședințele extraordinare se convoacă la cererea cel puțin a unei treimi a membrilor Consiliului UNBR sau în situații excepționale. Reperul în timp pentru convocare în acest caz nu îl mai reprezintă un interval până la data ședinței, ci un interval de 10 zile de la data solicitării sau, respectiv, a intervenirii situației excepționale.

11 Semnalăm, în acest context, discrepanțele existente între termenele prevăzute de art. 65 din Legea nr. 51/1995 și de art. 26 alin. (2) și (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a UNBR și de desfășurare a ședințelor Consiliului UNBR. Potrivit Regulamentului, convocarea ședinței ordinare se face cu cel puțin 10 zile înainte de data ședinței, pe când cele extraordinare trebuie convocate cu cel puțin 5 zile înainte de această dată. Rezultă că în primul caz – ședința ordinară – Regulamentul prevede doar un termen mai scurt, pe când în cel de-al doilea caz – ședința extraordinară – Regulamentul instituie un alt termen, tot mai scurt, dar și un alt mod de calcul al acestuia, căci menționează un termen de „5 zile înainte de data stabilită". Întrucât, în opinia noastră, nimic nu se opune ca pe cale regulamentară să se prevadă un termen mai scurt decât cel indicat de lege (dar nu mai mare), apreciem că acest conflict se tranșează în favoarea termenului prevăzut de Regulament. Ar fi însă recomandabil ca,

cel puţin în privinţa convocării şedinţei extraordinare, să se indice ca reper tot data avută în vedere de Legea nr. 51/1995 (data solicitării, respectiv data intervenirii unui eveniment).

În practică, în ultima sa şedinţă din fiecare an, Consiliul UNBR stabileşte calendarul şedinţelor pentru anul următor. Stabilirea unui astfel de calendar (care, de altfel, ar putea suferi modificări) nu poate însă înlătura cerinţele legale (sau regulamentare) privind convocarea. 12

În toate cazurile, convocarea trebuie transmisă tuturor membrilor Consiliului şi să cuprindă menţiunile prevăzute la art. 26 alin. (5) din Regulament. [art. 26 alin. (5): *„Convocarea, indiferent de natura şedinţei, va fi trimisă tuturor membrilor Consiliului UNBR şi va cuprinde obligatoriu: data şi ora începerii lucrărilor, locul de desfăşurare, ordinea de zi, precum şi eventualele materiale documentare propuse spre dezbatere ori solicitarea de a fi prezentate de membrii Consiliului astfel de materiale"*]. Convocarea se realizează atât prin email şi prin afişare pe pagina web a UNBR, cât şi prin decanii barourilor, care au îndatorirea de a comunica reprezentanţilor barourilor convocarea şi materialele care o însoţesc [art. 26 alin. (6) din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR]. 13

Alin. (6) al articolului comentat prevede un cvorum de prezenţă de cel puţin două treimi din numărul membrilor Consiliului UNBR pentru valabilitatea întrunirii, precum şi majoritatea simplă, în sensul prevăzut de art. 9 din Regulament, pentru luarea hotărârilor. 14

Conducerea, organizarea şi desfăşurarea şedinţelor Consiliului UNBR sunt reglementate de prevederile art. 27 şi 28 din Regulament. 15

Art. 66

Consiliul UNBR are următoarele atribuţii:

a) este organul reprezentativ şi deliberativ al barourilor din România şi asigură activitatea permanentă a UNBR;

b) duce la îndeplinire hotărârile Congresului avocaţilor;

c) rezolvă orice probleme interesând profesia de avocat între sesiunile Congresului avocaţilor, cu excepţia acelora care sunt date în competenţa exclusivă a Congresului avocaţilor;

d) exercită controlul asupra activităţii şi asupra hotărârilor Comisiei permanente a UNBR;

e) organizează examenul de verificare a cunoştinţelor de drept românesc şi de limba română ale avocaţilor străini;

f) organizează și conduce activitatea Institutului Național de Pregătire și Perfecționare a Avocaților, constituit ca persoană juridică de drept privat nonprofit și care nu face parte din sistemul național de învățământ și nu este supus procedurilor de autorizare și acreditare;

g) adoptă hotărâri în toate problemele privind pregătirea și perfecționarea profesională a avocaților, precum și recomandări privind relațiile dintre barouri;

h) organizează examenul de primire în profesia de avocat și de dobândire a titlului profesional de avocat definitiv, în condițiile art. 17 și cu respectarea prevederilor Statutului profesiei de avocat;

i) organizează și supraveghează serviciul statistic general al UNBR;

j) organizează și editează publicațiile UNBR și sprijină publicațiile barourilor;

k) întocmește proiectul de buget al UNBR și îl supune spre aprobare Congresului avocaților, precum și execuția bugetară anuală a bugetului UNBR;

l) întocmește raportul anual de activitate și de gestiune a patrimoniului UNBR și le supune spre aprobare Congresului avocaților;

m) stăruie pentru realizarea bugetului UNBR și executarea de către barouri a hotărârilor adoptate de Congresul avocaților și de Consiliul UNBR;

n) alege și revocă președintele și vicepreședinții UNBR și membrii Comisiei permanente a UNBR, dintre membrii săi, avocați cu o vechime mai mare de 10 ani în profesie, pentru un mandat de 4 ani;

o) verifică legalitatea și temeinicia deciziilor de primire în profesie, date de către consiliile barourilor, la cererea persoanelor interesate;

p) anulează hotărârile barourilor pentru cauze de nelegalitate și rezolvă plângerile și contestațiile făcute împotriva hotărârilor adoptate de consiliile barourilor, în cazurile prevăzute de lege și de statutul profesiei;

q) înființează Casa Centrală de Credit și Ajutor a Avocaților și controlează activitatea acesteia;

r) coordonează activitatea Casei de Asigurări a Avocaților și adoptă regulamentul acesteia;

s) îndeplinește și alte atribuții prevăzute de lege și adoptă hotărâri în interesul profesiei, cu respectarea legii;

t) acordă, la propunerea Comisiei permanente a UNBR, titlul de membru de onoare, respectiv de președinte de onoare al UNBR.

Corelații legislative: art. 62 alin. (2) și (3), art. 64 alin. (1) lit. d), art. 69 alin. (1) lit. b), art. 70, art. 79 alin. (2), art. 87 alin. (2), art. 88 alin. (3), art. 89 alin. (1) lit. c), art. 92 alin. (2) din Legea nr. 51/1995; art. art. 21 alin. (3) și (4), art. 22, art. 24 alin. (1) și (2), art. 26 alin. (6), art. 33 alin. (3) și (4), art. 36 alin. (2), art. 37, art. 38 alin. (2), art. 46, art. 51 alin. (5), art. 57 alin. (2), art. 61 alin. (5), art. 76 alin. (1), art. 86 alin. (3), art. 160 alin. (2), art. 189, art. 223 alin. (4), art. 235 alin. (2) și (3),

art. 275 alin. (1), art. 278 alin. (3), art. 280, art. 281 alin. (1) şi (3), art. 289 alin. (3), art. 294 alin. (6), art. 296 alin. (2) lit. a), art. 309 alin. (1) şi (4), art. 311 alin. (1) şi (3), art. 317 alin. (3), art. 319 alin. (2), art. 327 şi art. 337 alin. (1) din Statut; art. 10, art. 15 alin. (4), art. 19 alin. (8), art. 25, art. 28 alin. (6) şi (8), art. 29 alin. (2), art. 37 alin. (1), art. 62 şi art. 64 alin. (5) din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR

Comentariu

Atribuţiile Consiliului UNBR reflectă locul şi rolul pe care acest organ al profesiei îl are în sistemul organizaţional al UNBR, ca organ reprezentativ şi deliberativ al barourilor din România care asigură activitatea permanentă a UNBR. 1

Enumerarea competenţelor Consiliului UNBR, cuprinsă la art. 66, nu este limitativă, aspect subliniat de menţiunea de la lit. s) că acest organ „îndeplineşte şi alte atribuţii prevăzute de lege". Analiza celorlalte dispoziţii ale legii relevă că, într-adevăr, atribuţiile de mai sus sunt completate de altele, potrivit cărora Consiliul UNBR: 2

- convoacă Congresul avocaţilor, în sesiuni ordinare sau extraordinare [art. 62 alin. (2) şi (3) din Legea nr. 51/1995];
- întocmeşte proiectele statutului profesiei şi statutului Casei de Asigurări a Avocaţilor sau pentru modificarea acestora, pe care le supune Congresului Avocaţilor spre adoptare [art. 64 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 51/1995];
- autorizează încheierea de către preşedintele UNBR convenţiilor, acordurilor şi contractelor care angajează UNBR [art. 69 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 51/1995];
- stabileşte personalul necesar îndeplinirii de către preşedintele UNBR a atribuţiilor funcţiei sale (art. 70 din Legea nr. 51/1995);
- aprobă Regulamentul-cadru pentru organizarea serviciilor de asistenţă judiciară [art. 79 alin. (2) din Legea nr. 51/1995];
- anchetează abaterile şi exercită acţiunea disciplinară în privinţa decanilor barourilor şi membrilor Consiliului UNBR [art. 87 alin. (2) din Legea nr. 51/1995];
- soluţionează recursurile declarate împotriva deciziei disciplinare a Comisiei centrale de disciplină [art. 88 alin. (3) din Legea nr. 51/1995];
- actualizează periodic limitele amenzilor disciplinare, în funcţie de rata inflaţiei [art. 89 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 51/1995];

- stabileşte contribuţia la constituirea fondului Casei de Asigurări a Avocaţilor [art. 92 alin. (2) din Legea nr. 51/1995].

3 Acestor atribuţii legale li se adaugă cele prevăzute de legislaţia secundară, care le amplifică, detaliază sau precizează.

4 **Statutul profesiei de avocat** nu are un articol specific dedicat competenţelor Consiliului UNBR, dar are numeroase prevederi relative la acestea, din analiza cărora rezultă că, în exercitarea atribuţiilor conferite prin Legea nr. 51/1995, Consiliul UNBR:

- stabileşte metodologia examenului de verificare a cunoştinţelor de drept românesc şi de limba română ale avocaţilor străini şi desemnează comisia de examinare [art. 21 alin. (3) şi (4) din Statut];

- soluţionează cererea de primire în profesia de avocat în România a avocaţilor care au obţinut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene sau ale Spaţiului Economic European (art. 22 din Statut);

- se pronunţă asupra cererii de primire în profesia de avocat după susţinerea de către avocaţii străini a examenului de verificare a cunoştinţelor privind dreptul românesc şi de limba română sau după ce comisia de evaluare a decis asupra scutirii solicitantului de susţinerea examenului, conform art. 100 şi 109 din Legea nr. 51/1995 sau asupra suspendării analizării cererii până la efectuarea de către solicitant a stagiului de pregătire în domeniul dreptului românesc, conform art. 100 alin. (2) din Legea nr. 51/1995 [art. 24 alin. (1) şi (2) din Statut];

- soluţionează contestaţia împotriva deciziei consiliului baroului privind menţinerea în profesie sau încetarea calităţii de avocat a unei persoane, pentru motive de nedemnitate [art. 26 alin. (6) din Statut];

- stabileşte, cu luarea în considerare a propunerilor formulate de INPPA, data examenului de primire în profesie, tematica, bibliografia şi metodologia de examinare, care vor fi unice la nivelul UNBR, precum şi dacă examenul va fi desfăşurat în localitatea sediului central al INPPA şi/sau în unul ori mai multe centre teritoriale ale INPPA, făcând şi anunţurile cu privire la cele de mai înainte, prin intermediul paginii web [art. 33 alin. (3) şi (4) din Statut];

- stabileşte taxa de participare la examenul de primire în profesie, precum şi cota ce va reveni baroului la care a fost depusă cererea de primire

în profesie, cuvenită pentru operaţiunile de înregistrare şi verificare a cererilor [art. 36 alin. (2) din Statut];

- validează examenul de primire în profesie, dispune primirea în profesie prin emiterea deciziei în acest sens şi comunică barourilor rezultatele examenului (art. 37 din Statut);
- soluţionează contestaţiile împotriva deciziei consiliilor barourilor:
  - privind primirea în profesie cu scutire de examen [art. 38 alin. (2) din Statut];
  - prin care se refuză înscrierea, reînscrierea sau menţinerea în tabloul avocaţilor (art. 46 din Statut);
  - prin care dispune suspendarea din profesie a avocatului [art. 51 alin. (5) din Statut];
  - prin care se respinge cererea de transfer a avocatului într-un alt barou [art. 57 alin. (2) din Statut];
  - prin care se respinge cererea de menţinere în activitate a avocatului pensionar [art. 61 alin. (5) din Statut];
  - privind înregistrarea, modificarea, transformarea, reorganizarea, transmiterea, încetarea sau lichidarea formei de exercitare a profesiei, precum şi convenţiile de colaborare încheiate de avocat (art. 189 din Statut);
  - prin care se respinge cererea de înfiinţare a unui sediu secundar al formei de exercitare a profesiei [art. 223 alin. (4) din Statut].
- anulează hotărârile adoptate de adunarea generală sau de consiliul baroului, pentru motive de nelegalitate ori de încălcare a prevederilor prezentului statut, cu respectarea autonomiei baroului [art. 76 alin. (1) din Statut];
- soluţionează plângerile împotriva deciziilor şi dispoziţiilor Comisiei permanente a UNBR, formulate de cei interesaţi [art. 86 alin. (3) din Statut];
- aprobă Regulamentul-cadru pentru organizarea serviciilor de asistenţă judiciară, în baza căruia consiliul baroului, prin regulament propriu, stabileşte organizarea, funcţionarea şi atribuţiile acestor serviciu [art. 160 alin. (2) din Statut];
- stabileşte şi face publice cuantumul şi termenul de plată ale taxelor şi contribuţiilor la formarea bugetului UNBR şi a bugetului sistemului de asigurări al avocaţilor [art. 235 alin. (2) şi (3) din Statut];

- judecă, în plen, ca instanţă disciplinară, contestaţiile declarate împotriva deciziilor pronunţate de Comisia centrală de disciplină, ca instanţă de fond, şi a încheierilor prevăzute la art. 90 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 51/1995 [art. 275 alin. (1) din Statut];

- anchetează abaterea disciplinară a unui membru al Consiliului UNBR sau a unui decan, desemnând, în acest scop, pe unul dintre consilieri pentru efectuarea cercetării disciplinare prealabile [art. 278 alin. (3) şi art. 280 din Statut];

- decide, după efectuarea anchetei disciplinare faţă de un membru al Consiliului UNBR sau un decan, după caz, exercitarea acţiunii disciplinare, clasarea cauzei sau completarea cercetărilor; în cazul în care se decide exercitarea acţiunii disciplinare Consiliul UNBR desemnează consilierul însărcinat cu susţinerea acesteia la instanţa disciplinară [art. 281 alin. (1) şi (3) din Statut];

- întocmeşte şi aprobă, la propunerea INPPA şi a barourilor:
  - cadrul unitar al programelor de învăţământ pentru pregătirea profesională a avocaţilor stagiari, în cadrul conferinţelor de stagiu organizate de barouri;
  - programele şi planul de învăţământ propuse de INPPA;
  - cota care se virează de către barouri către INPPA din taxa încasată pentru înscrierea în barou, ca urmare a dobândirii dreptului de primire în profesie [art. 289 alin. (3) din Statut];

- soluţionează plângerea împotriva hotărârii consiliului baroului privind cererea de dobândire a calităţii de avocat definitiv de către avocatul stagiar care a exercitat cel puţin un mandat de parlamentar, primar, viceprimar, preşedinte de consiliu judeţean sau vicepreşedinte de consiliu judeţean [art. 294 alin. (6) din Statut];

- hotărăşte, pe baza propunerilor formulate de INPPA, cu privire la realizarea îndrumării în executarea contractului de formare iniţială [art. 296 alin. (2) lit. a) din Statut];

- organizează anual, la nivel naţional şi în mod unitar, examenul de definitivare în profesia de avocat, potrivit regulamentului de examen de absolvire a INPPA, stabilind, în acest scop, cu luarea în considerare a propunerilor formulate de INPPA, data examenului, tematica, bibliografia şi metodologia de examinare şi locul desfăşurării examenului, precum şi taxa de participare la examen [art. 309 alin. (1) şi (4) din Statut];

- exercită autoritatea asupra INPPA şi adoptă şi modifică statutul INPPA, prin care se stabileşte organizarea şi funcţionarea acestuia [art. 311 alin. (1) şi (3) din Statut];

- adoptă, în baza propunerii INPPA, programa anuală de studiu pentru avocaţii stagiari, programul anual de realizare a pregătirii continue, elaborat de INPPA în conlucrare cu barourile, precum şi regulamentul de organizare şi desfăşurare a examenului de absolvire a INPPA [art. 311 alin. (1) lit. b), c) şi e) din Statut];

- elaborează, pe baza hotărârilor Congresului avocaţilor, programul anual privitor la evaluarea şi controlul pregătirii profesionale continue a avocaţilor [art. 317 alin. (3) din Statut];

- avizează înfiinţarea de filiale ale Casei de Asigurări a Avocaţilor, organizate pe lângă barouri [art. 319 alin. (2) din Statut];

- coordonează activitatea Consiliului de administraţie al Casei de Asigurări a Avocaţilor; aprobă programul anual de investiţii al C.A.A., în ultima şedinţă a fiecărui an pentru anul următor; în intervalul dintre congresele avocaţilor, în caz de abatere gravă şi evidentă ori de nereguli financiare, Consiliul UNBR, din oficiu sau la cererea unei treimi dintre membrii Consiliului UNBR, poate suspenda Consiliul de administraţie al C.A.A. şi numi o conducere interimară, până la proximul congres (art. 327 din Statut);

- stabileşte, prin decizie, limitele maxime şi scutirile de la taxele prevăzute la art. 337 alin. (1) din Statutul profesiei [art. 337 alin. (2) din Statut].

Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR reia în art. 25, intitulat „Competenţele Consiliului UNBR", atribuţiile de mai sus, detaliind unele dintre acestea. 5

Analiza întregului Regulament relevă însă că acesta cuprinde şi unele atribuţii suplimentare în raport cu cele expres prevăzute de Legea nr. 51/1995 şi Statut: 6

- aprobă participarea la Congres a reprezentanţilor unor entităţi, din ţară sau din străinătate, a presei, a altor avocaţi precum şi a invitaţilor preşedintelui UNBR [art. 15 alin. (4)];

- aprobă modelul de buletin de vot pentru alegerea organelor UNBR şi ale Casei de Asigurări a Avocaţilor [art. 19 alin. (8)];

- aprobă, la propunerea Comisiei permanente, Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR [art. 25 lit. b)];

- soluţionează plângerile formulate împotriva deciziilor barourilor privind modul de soluţionare a contestaţiilor şi reclamaţiilor privind onorariile [art. 25 lit. m) pct. 9];

- soluţionează contestaţiile formulate împotriva hotărârilor Consiliului UNBR [art. 25 lit. m) pct. 11], în procedura prealabilă prevăzută de art. 29 pct. 9 din acelaşi Regulament;

- avizează desfiinţarea filialelor Casei de Asigurări a Avocaţilor [art. 25 lit. r)] – pe cale de simetrie faţă de atribuţiunea de avizare a înfiinţării acestora, prevăzută de art. 319 alin. (2) din Statutul profesiei de avocat;

- întocmeşte şi supune spre aprobare Congresului avocaţilor proiectele de hotărâri, rezoluţii şi moţiuni propuse Congresului [art. 25 lit. u)];

- constituie departamente, comisii temporare şi grupuri de lucru, ca structuri de lucru ale Consiliului UNBR, stabilind domeniile şi atribuţiile acestora [art. 28 alin. (6)-(8)];

- aprobă convocarea, la soluţionarea contestaţiilor şi plângerilor ce cad în competenţa Consiliului UNBR, a părţilor interesate [art. 29 alin. (2)];

- stabileşte numărul vicepreşedinţilor UNBR [art. 37 alin. (1)];

- stabileşte, la propunerea Comisiei permanente, modalitatea de selecţie şi formare a personalului de specialitate al INPPA şi centrelor teritoriale ale acestuia (art. 62);

- stabileşte procedura eliberării şi menţinerii certificatelor de atestare a titlului profesional de avocat [art. 64 alin. (5)].

7 Aceste ample competenţe derivă, în mod firesc, din calitatea Consiliului UNBR de a fi organul reprezentativ şi deliberativ al barourilor din România, care „asigură activitatea permanentă a UNBR", aşa cum se arată la lit. a) a articolului comentat. Pentru acelaşi considerent, atribuţiile pe care ne-am străduit să le sintetizăm în prezentul comentariu, prin raportare atât la Legea nr. 51/1995, cât şi la legislaţia secundară, nu ar putea fi prevăzute limitativ, căci funcţionarea în practică a unui asemenea organ cu activitate permanentă poate oricând releva necesitatea asumării şi a altor atribuţii, care să se încadreze logic în sfera competenţei Consiliului UNBR, chiar dacă nu îşi află o reglementare expresă. Acesta este şi motivul pentru care atât articolul comentat, cât şi art. 25 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR, prevăd, în final, că acest organ are şi „alte atribuţii".

8 Date fiind numărul şi varietatea atribuţiilor înfăţişate în prezentul comentariu, nu vom face o analiză şi dezvoltare a fiecăreia dintre acestea.

Unele atribuţiuni trebuie totuşi menţionate în mod special, întrucât au format obiectul unor dispoziţii interpretative date de Consiliul UNBR.

A. Astfel, cu referire la atribuţia prevăzută la lit. p) a articolului comentat, în materia plângerilor împotriva deciziilor consiliului baroului emise în procedura disciplinară, prin Decizia (cu caracter interpretativ) nr. 773 din 26 octombrie 2013 a Consiliului UNBR, privitoare la aplicarea corectă a prevederilor art. 66 lit. p) din Legea nr. 51/1995 şi ale art. 281 alin. (1) din Statut, s-a decis că: 9

1. plângerile şi contestaţiile împotriva unor decizii ale consiliului baroului de exercitare a acţiunii disciplinare vor fi respinse ca inadmisibile;

2. plângerile şi contestaţiile împotriva unor decizii ale consiliului baroului de clasare a cauzei vor fi respinse ca inadmisibile, şi, având în vedere calitatea lor de plângeri prealabile, se vor îndrepta către consiliul baroului, conform art. 7 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

B. În ceea ce priveşte pregătirea profesională a avocaţilor, menţionăm Decizia (cu caracter interpretativ) nr. 745 din 29 iunie 2013 a Consiliului UNBR, privitoare la aplicarea corectă a prevederilor art. 66 lit. g) din Legea nr. 51/1995, prin care s-a hotărât că: 10

1. Formele de exercitare a profesiei de avocat nu pot desfăşura activităţi de pregătire profesională continuă pentru terţi din afara profesiei şi nici pentru avocaţii ce activează în cadrul altor forme de exercitare a profesiei de avocat.

2. Numele profesional al formelor de exercitare a profesiei de avocat nu poate fi preluat în denumirea unor entităţi care să realizeze forme de pregătire profesională continuă în regim comercial sau prevăzute de legislaţia specială privind pregătirea profesională a adulţilor.

3. Formele de exercitare a profesiei pot realiza forme de pregătire profesională continuă pentru proprii avocaţi, cu avizul INPPA sau al centrului teritorial INPPA, după caz, în baza unei documentaţii care să ateste organizatorul, tematica, data şi durata acestora, urmând ca baroul să evidenţieze pregătirea participanţilor.

Recurgerea la decizii interpretative denotă că în practică a fost resimţită nevoia precizării, prin lege, unor atribuţii; totodată, aceleaşi necesităţi practice au impus ca Legea nr. 51/1995 să prevadă, în mod expres, şi alte atribuţii. Pentru aceste motive, prin Hotărârea nr. 885 din 14 decembrie 2013 (validată prin Hotărârea nr. 6 a Congresului Avocaţilor din anul 2014), Consiliul UNBR a formulat o propunere legislativă prin care 11

s-au solicitat următoarele modificări şi completări ale art. 66 din Legea nr. 51/1995 (pct. 18-20):

„18. La art. 66 alin. (1), după lit. f) se introduce o nouă litera, lit. f1), care va avea următorul cuprins:

«f1) aprobă folosirea patrimoniului UNBR şi C.A.A. în activităţi producătoare de venituri, potrivit legii;»

19. La art. 66, lit. p), o) şi r) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

«o) verifică legalitatea şi temeinicia deciziilor de primire în profesie şi de înscriere pe tabloul avocaţilor, date de către consiliile barourilor, la cererea persoanelor interesate;

p) anulează, pentru cauze de nelegalitate, hotărârile cu caracter normativ adoptate de organele de conducere ale baroului, precum şi hotărârile sau deciziile fără caracter normativ, adoptate de acestea, cu excepţia celor care vizează plângeri ale terţilor sau ale avocaţilor împotriva deciziilor adoptate în materia plângerilor împotriva avocaţilor, care încalcă Legea şi Statutul profesiei de avocat, ca urmare a contestaţiei formulate de membrii baroului respectiv sau a sesizării Preşedintelui UNBR;

r) alege şi revocă membrii Consiliului de administraţie al C.A.A., coordonează activitatea acestuia şi exercită controlul activităţii sale la sesizarea consiliului unui barou, a Comisiei permanente sau a Comisiei de cenzori a C.A.A.;»

20. La art. 66, după lit. t) se introduc 3 noi litere, ţ), u) şi v), cu următorul cuprins:

«ţ) emite hotărâri cu caracter interpretativ pentru aplicarea corectă a Legii nr. 51/1995, a Statutului profesiei de avocat, a Statutului C.A.A. şi a altor acte normative emise în baza acestora;

u) desemnează membrii Consiliului de conducere al INPPA, la propunerea Comisiei permanente a UNBR;

v) aprobă bugetul anual al INPPA şi execuţia bugetară anuală a acestuia".

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 67

Comisia permanentă a UNBR se compune din 15 membri, dintre care 5 membri sunt reprezentanţi ai Baroului Bucureşti, iar 10 membri sunt reprezentanţi ai celorlalte barouri din ţară. Preşedintele şi vicepreşedinţii UNBR sunt membri de drept ai Comisiei permanente a UNBR şi se includ în cei 15 membri. Mandatul membrilor Comisiei permanente a UNBR este de 4 ani. În caz de încetare a mandatului unui membru al Comisiei permanente a UNBR, desemnarea înlocuitorului se face pe aceleaşi criterii şi înlocuitorul execută diferenţa de mandat. Unul dintre membrii Comisiei permanente a UNBR îndeplineşte funcţia de secretar al acesteia şi este desemnat prin vot de Comisia permanentă a UNBR. Preşedintele UNBR este şi preşedintele Comisiei permanente a UNBR.

Corelaţii legislative: art. 86 din Statut; art. 30 şi art. 31 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR

Comentariu

În conformitate cu prevederile art. 61 lit. c) din Legea nr. 51/1995, Comisia permanentă a UNBR este, alături de Congresul avocaţilor, Consiliul UNBR şi preşedintele UNBR, unul dintre organele de conducere al UNBR. 1

Locul pe care Comisia permanentă îl ocupă în ierarhia organelor de conducere ale UNBR rezultă din prevederile art. 66 lit. n) din Legea nr. 51/1995, în conformitate cu care una dintre atribuţiile Consiliului UNBR este de a alege şi a revoca membrii Comisiei permanente a UNBR. 2

Pe cale de consecinţă Comisia permanentă a UNBR este subordonată Consiliului UNBR şi, mai departe, Congresului Avocaţilor. 3

Această concluzie este întărită de prevederile art. 68 din Legea nr. 51/1995, care reglementează atribuţiile Comisiei permanente, în conformitate cu care Comisia permanentă este organul executiv al Consiliului UNBR, cu activitate permanentă şi de legătură cu barourile UNBR şi duce la îndeplinire hotărârile Congresului avocaţilor şi ale Consiliului UNBR, supraveghează executarea acestor hotărâri de către barouri, adoptând decizii corespunzătoare [art. 68 lit. a) şi b) din Legea nr. 51/1995]. În acelaşi sens sunt şi prevederile art. 86 alin. (2) din Statut. 4

În ceea ce priveşte componenţa Comisiei permanente, aceasta este alcătuită dintr-un număr fix de 15 membri, dintre care 5 membri sunt reprezentanţi ai Baroului Bucureşti, iar 10 membri sunt reprezentanţi ai celorlalte barouri din ţară. Preşedintele şi vicepreşedinţii UNBR sunt 5

membri de drept ai Comisiei permanente a UNBR şi se includ în numărul total al membrilor comisiei.

6 În ceea ce priveşte compatibilitatea funcţiei de membru al Comisiei permanente cu alte funcţii în sistemul UNBR, inclusiv în sistemul Casei de Asigurări a Avocaţilor, în conformitate cu prevederile art. 30 alin. (3) din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR, calitatea de membru al Comisiei permanente este compatibilă cu calitatea de membru al altor organe ale profesiei şi cu calitatea de decan.

7 Condiţiile de eligibilitate ale candidaţilor la funcţia de membru al Comisiei permanente sunt prevăzute în art. 66 lit. n) din Legea nr. 51/1995, respectiv să fie membri ai Consiliului UNBR şi să aibă o vechime mai mare de 10 ani în profesie.

8 În mod firesc, în calitate de membru de drept, preşedintele UNBR este şi preşedintele Comisiei permanente a UNBR şi conduce, în această calitate, şedinţele Comisiei permanente.

9 Singura funcţie în Comisia permanentă este aceea de secretar, deţinută de unul dintre membrii Comisiei permanente a UNBR, desemnat prin vot de membrii comisiei.

10 Mandatul membrilor Comisiei permanente a UNBR este de 4 ani; în cazul încetării premature a mandatului unui membru, desemnarea înlocuitorului se face pe aceleaşi criterii şi înlocuitorul execută diferenţa de mandat (a se vedea, în acelaşi sens, art. 31 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR).

11 Criteriile prevăzute de textul de lege se referă la păstrarea structurii Comisiei permanente în cazul încetării mandatului unui membru, potrivit căruia 5 membri sunt reprezentanţi ai Baroului Bucureşti, iar 10 membri sunt reprezentanţi ai celorlalte barouri din ţară.

12 O problemă de drept care se ridică în legătură cu dubla calitate a membrilor Comisiei permanente, care sunt şi membri ai Consiliului UNBR, priveşte situaţia în care un membru al Comisiei permanente îşi pierde calitate de membru al Consiliului UNBR. Menţionăm în acest sens ipoteza pierderii calităţii de decan a unui membru al Consiliului UNBR (de exemplu, din cauza expirării mandatului de decan). În această situaţie, având în vedere faptul că decanii barourilor sunt membri de drept ai Consiliului UNBR, se ridică problema dacă persoana în cauză îşi mai păstrează sau nu calitatea de membru al Comisiei permanente. Răspunsul la această întrebare trebuie

să se întemeieze, în opinia noastră, în primul rând pe analiza criteriilor care stau la baza dobândirii celor două calităţi: cea de membru al Consiliului UNBR şi, respectiv, cea de membru al Comisiei permanente. În ipoteza menţionată, calitatea de membru în Consiliul UNBR este dobândită de drept, în virtutea deţinerii funcţiei de decan, pe când calitatea de membru al Comisiei permanente este dobândită în urma unui proces electiv – alegerea celui în cauză de către Consiliul UNBR. Chiar dacă, potrivit dispoziţiilor art. 66 lit. n) din Legea nr. 51/1995, Consiliul alege, dintre membrii săi, membrii Comisiei permanente, nu există nicio dispoziţie în Legea nr. 51/1995 sau în Statutul profesiei de avocat care să prevadă că pierderea calităţii de membru al Consiliului UNBR ar conduce, de drept, la pierderea şi a celei de membru al Comisiei permanente, legiuitorul (primar sau secundar) neavând în vedere o atare ipoteză. Mai mult decât atât, pentru dobândirea acestei din urmă calităţi, Legea nr. 51/1995 stabileşte, cu titlul de condiţie de eligibilitate, pe lângă calitatea de membru al Consiliului UNBR, şi cerinţa specială ca avocatul să îndeplinească, la data alegerii, cerinţa unei vechimi de cel puţin 10 ani în profesie. În aceste condiţii, nu am fi în prezenţa unor suprapuneri de cerinţe care să justifice teza că pierderea unei calităţi ar antrena şi pierderea celeilalte. Pe de-o parte, calitatea de membru al Comisiei permanente presupune un mandat de 4 ani, dobândit în urma unui proces electiv, cel în cauză obţinând un mandat prin alegeri şi nu de drept, iar, pe de altă parte, s-ar putea argumenta că nu ar fi în acord cu filosofia legislaţiei profesiei de avocat ca un mandat electiv să înceteze ca urmare a pierderii unei calităţi pe care avocatul a dobândit-o de drept, în considerarea calităţii sale de decan.

Art. 68

(1) Comisia permanentă a UNBR are următoarele atribuţii:

a) este organul executiv al Consiliului UNBR, cu activitate permanentă şi de legătură cu barourile UNBR;

b) duce la îndeplinire hotărârile Congresului avocaţilor şi ale Consiliului UNBR şi supraveghează executarea acestor hotărâri de către barouri, adoptând decizii corespunzătoare;

c) organizează serviciile Consiliului UNBR şi serviciile proprii şi angajează personalul acestora;

d) asigură execuţia bugetară şi urmăreşte realizarea resurselor bugetului UNBR;

e) acceptă donațiile și legatele făcute UNBR;

f) în realizarea atribuțiilor sale, emite decizii executorii;

g) aprobă propunerile barourilor de desemnare a comisiilor teritoriale necesare pentru susținerea examenului de intrare și definitivare în profesia de avocat.

(2) Comisia permanentă a UNBR este condusă de președintele UNBR și lucrează valabil în prezența majorității membrilor săi și tot astfel adoptă deciziile.

(3) Comisia permanentă a UNBR îndeplinește și alte atribuții stabilite de lege sau de organele ierarhice ale profesiei.

Corelații legislative: *art. 17 alin. (4), art. 20 alin. (4), art. 66 lit. t), art. 76 alin. (1) din Legea nr. 51/1995; art. 16 alin. (1), art. 20 alin. (3), art. 33 alin. (5), art. 86, art. 87, art. 88, art. 88[1], art. 274, art. 275 alin. (2), art. 310 alin. (1) și (3), art. 331 alin. (1) și (4), art. 338 alin. (1) și (4) și Anexa XXXI din Statut; art. 3 alin. (2), art. 22 alin. (2), art. 28 alin. (7), art. 32, art. 34, art. 39 alin. (3) lit. i), art. 39 alin. (7), (8), (11) lit. c), (13), (15)-(16), art. 40 alin. (2), art. 61, art. 62 și art. 66 alin. (2) din Regulamentul de organizare și funcționare a UNBR și de desfășurare a ședințelor Consiliului UNBR*

Sumar

§1. Atribuțiile Comisiei permanente 270
§2. Actele emise de Comisia permanentă 275

Comentariu

§1. Atribuțiile Comisiei permanente

1 În calitate de organ executiv al Consiliului UNBR, cu activitate permanentă de conducere a activității între ședințele acestuia din urmă (a se vedea, în acest sens, și art. 32 din Regulamentul de organizare și funcționare a UNBR și de desfășurare a ședințelor Consiliului UNBR), Comisia permanentă a UNBR are o competență specifică poziției sale în sistemul organelor UNBR, materializată în atribuțiunile enunțate, cu caracter exemplificativ, la alin. (1) al art. 68 din Legea nr. 51/1995. Caracterul nelimitativ al acestor atribuțiuni rezultă din dispozițiile alin. (3), care prevede că alte atribuțiuni sunt cele stabilite de Legea nr. 51/1995 sau de organele ierarhice ale profesiei.

2 La fel cum am procedat în cazul atribuțiunilor Consiliului UNBR (a se vedea *supra* comentariul art. 66), vom sintetiza în cele ce urmează aceste atribuțiuni suplimentare, care decurg, direct sau indirect, din Legea nr. 51/1995 sau din legislația secundară.

Din analiza altor prevederi ale **Legii nr. 51/1995** rezultă următoarele atribuţiuni ale Comisiei permanente: 3

- desemnează comisia naţională de examen pentru examenul de primire în profesia de avocat [art. 17 alin. (4) din Legea nr. 51/1995] şi pentru examenul de dobândire a calităţii de avocat definitiv [art. 20 alin. (4) din Legea nr. 51/1995];
- propune Consiliului UNBR acordarea titlului de membru de onoare, respectiv de preşedinte de onoare al UNBR [art. 66 lit. t) din Legea nr. 51/1995]:
- stabileşte structura organizatorică a Departamentului de coordonare a asistenţei judiciare, organ cu activitate permanentă al UNBR, coordonat de un vicepreşedinte al UNBR [art. 76 alin. (1) din Legea nr. 51/1995].

Atribuţii suplimentare sunt stabilite şi prin **Statutul profesiei de avocat** (care nu cuprinde un articol dedicat competenţelor Comisiei permanente a UNBR), potrivit căruia Comisia permanentă a UNBR: 4

- eliberează avizul conform cu privire la cererea formulată de membrul unui barou din altă ţară în vederea exercitării profesiei de avocat în România [art. 16 alin. (1) din Statut];
- soluţionează contestaţiile împotriva hotărârilor consiliilor barourilor privind cererile de primire în profesie [art. 20 alin. (3) din Statut];
- stabileşte, cu luarea în considerare a propunerilor barourilor, componenţa comisiilor teritoriale care sunt delegate la centrele teritoriale de examen pentru examenul de primire în profesia de avocat; de asemenea, stabileşte materiile la care se organizează probe scrise şi organizează activitatea de examen [art. 33 alin. (5) din Statut];
- hotărăşte cu privire la constituirea şi funcţionarea aparatului tehnic administrativ al UNBR (art. 87 din Statut);
- apără reputaţia profesională a avocatului, la cererea acestuia, dacă cercetările întreprinse şi propunerile înaintate de consiliul baroului din care face parte avocatul fundamentează acest demers (art. 88^1 din Statut);
- desemnează, dintre secretarii UNBR, grefierul Comisiei centrale de disciplină (art. 274 din Statut) şi grefierul Consiliului UNBR, când acest organ este constituit ca instanţă disciplinară [art. 275 alin. (2) din Statut];
- validează examenul de dobândire a calităţii de avocat definitiv şi emite hotărârea de constatare a calităţii de avocat definitiv, pe care o comunică barourilor în vederea efectuării înscrierii în tabloul avocaţilor definitivi şi o publică pe pagina web a UNBR [art. 310 alin. (1) şi (3) din Statut];
- eliberează avizul conform în legătură cu cererea de evaluare şi documentaţia depuse de societăţile civile profesionale care, neavând sediul

profesional în România, doresc să deschidă sedii profesionale secundare în România, şi hotărăşte cu privire la înscrierea societăţii în tabloul avocaţilor baroului [art. 331 alin. (1) şi (4) din Statut];

- stabileşte şi încasează taxe pentru: *a)* înscrierea candidaţilor la examenul de primire în profesie; *b)* înscrierea candidaţilor la examenul de definitivare în profesie; *c)* înscrierea la examenul de verificare a cunoştinţelor de drept românesc şi de limba română a avocaţilor străini; *d)* acordarea de avize conforme, în condiţiile legii; *e)* activităţi de secretariat şi de jurisdicţie profesională [art. 338 alin. (1) şi (4) din Statut];

- desemnează comisia de evaluare pentru proba de cunoştinţe profesionale care se susţine de avocaţii străini care doresc să exercite profesia în România (anexa XXXI la Statut);

5 De asemenea, **Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR** şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR cuprinde un articol dedicat competenţelor UNBR – art. 32 – în care sunt prevăzute şi alte atribuţii ale Comisiei permanente:

- întocmeşte şi supune spre aprobare Consiliului UNBR Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR [lit. b)];

- aprobă organigrama aparatului tehnico-administrativ al UNBR şi stabileşte criteriile de angajare şi verificare anuală a cunoştinţelor profesionale ale angajaţilor în vederea menţinerii acestora pe post [lit. c)];

- aprobă lista invitaţilor la Congresul UNBR [lit. h)].

6 Semnalăm aici o inadvertenţă între dispoziţiile lit. g) a art. 32 al Regulamentului şi cele ale Statutului profesiei de avocat. Potrivit lit. g), Comisia permanentă desemnează arbitrul însărcinat cu arbitrarea litigiilor în care una dintre părţi are calitatea de decan. Potrivit dispoziţiilor statutare (art. 263 coroborat cu art. 257, 258 şi 262 din Statut), părţile din litigiul arbitral (dintre care una este decan) sunt cele care convin asupra unui arbitru din rândul membrilor Comisiei permanente, iar, în lipsa unui acord în acest sens, Preşedintele UNBR face desemnarea. Se impune, aşadar, punerea în acord a prevederilor regulamentare cu cele ale Statutului, întrucât acestea din urmă primează.

7 Acelaşi Regulament cuprinde, la alte articole, completări sau precizări ale atribuţiilor Comisiei permanente:

- hotărăşte schimbarea, temporară sau definitivă, a sediului UNBR, precum şi locul funcţionării unor compartimente ori servicii ale UNBR [art. 3 alin. (2) din Regulament];

- primeşte informări asupra cheltuielilor ocazionate de organizarea Congresului avocaţilor [art. 22 alin. (2) din Regulament];
- desemnează dintre membrii săi pe cei care coordonează comisiile de lucru temporare ale Consiliului UNBR [art. 28 alin. (7) din Regulament];
- prin membrii desemnaţi, coordonează activităţile departamentelor de lucru organizate la nivelul UNBR [art. 34 alin. (10) din Regulament];
- solicită Departamentului economico-financiar şi administrativ date din domeniul financiar-contabil şi situaţii [art. 39 alin. (3) lit. i) din Regulament];
- desemnează purtătorul de cuvânt al UNBR, în persoana vicepreşedintelui UNBR care coordonează departamentul de informare, presă şi relaţii publice sau a unui alt avocat cu experienţă în domeniul comunicării publice [art. 39 alin. (7) şi (8) din Regulament];
- aprobă nomenclatorul sistemului de evidenţă a lucrărilor supuse arhivării [art. 39 alin. (11) lit. c) din Regulament];
- desemnează, dintre membrii săi, doi ofiţeri de legătură cu organizaţiile europene şi, respectiv, cu organizaţiile internaţionale [art. 39 alin. (13) din Regulament];
- aprobă delegarea către un membru al său a atribuţiilor ce revin vicepreşedintelui care răspunde de Departamentul de coordonare a asistenţei judiciare [art. 39 alin. (15) din Regulament];
- coordonează activitatea de formare profesională [art. 39 alin. (16) din Regulament];
- stabileşte nivelurile de salarizare ale personalului angajat al UNBR sau ale indemnizaţiilor colaboratorilor [art. 40 alin. (2) din Regulament];
- aprobă programele pentru cursurile de formare iniţială şi planul anual de desfăşurare a modulelor de pregătire în cadrul INPPA (art. 61 din Regulament);
- propune Consiliului UNBR modalitatea de selecţie şi formare a personalului de specialitate al INPPA şi centrelor teritoriale ale acestuia (art. 62 din Regulament);
- aprobă modelul situaţiei lunare care se comunică de către barouri departamentului de specialitate al UNBR cu privire la taxele şi contribuţiile datorate bugetului UNBR [art. 66 alin. (2) din Regulament].

Aşa cum am arătat mai sus, enumerarea acestor atribuţiuni care intră în 8
competenţa Comisiei permanente a UNBR nu au şi nici nu ar putea avea, datorită specificului funcţiei acestui organ al profesiei, un caracter limitativ.

În acest context menționăm prevederile lit. i) a art. 32 din Regulament, care arată că alte atribuțiuni sunt exercitate de Comisia permanentă în baza și în limitele mandatului dat de Congresul avocaților și/sau de Consiliul UNBR.

9 Întrucât și cu privire la atribuțiile Comisiei permanente s-a resimțit nevoia completării lor, prin lege, Consiliul UNBR, prin propunerea legislativă ce formează obiectul Hotărârii nr. 885 din 14 decembrie 2013 (pct. 21 și 22) a propus următoarele modificări și completări la art. 68 din Legea nr. 51/1995:

„21. La art. 68, după lit. c) se introduce o nouă litera, lit. c1), cu următorul cuprins: «c1) aprobă organigramele și statele de funcții ale UNBR, Casei de Asigurări a Avocaților și Institutului Național de Pregătire și Perfecționare a Avocaților, la propunerea după caz, a Comisiei permanente a UNBR, Consiliului de administrație al C.A.A. și respectiv Consiliului de conducere al INPPA;»

22. La art. 68, după lit. d) se introduce o nouă litera, lit. d1), cu următorul cuprins: «d1) exercită atribuțiile prevăzute de lege cu privire la adunările generale ale acționarilor/asociaților societăților comerciale înființate pentru folosirea patrimoniului UNBR în activități producătoare de venituri".

10 Organizarea și modul de funcționare al Comisiei permanente sunt reglementate de dispozițiile statutare și ale Regulamentului de organizare și funcționare a UNBR și de desfășurare a ședințelor Consiliului UNBR, Legea nr. 51/1995 prevăzând doar faptul că acest organ al profesiei este condus de președintele UNBR și lucrează valabil în prezența majorității membrilor săi și tot astfel adoptă deciziile.

11 Potrivit prevederilor Statului, Comisia permanentă se întrunește înaintea ședințelor Consiliului UNBR și ori de câte ori este necesar, la convocarea președintelui UNBR [art. 86 alin. (1) din Statut]. Regulamentul de organizare și funcționare a UNBR și de desfășurare a ședințelor Consiliului UNBR reia în art. 33 aceste prevederi, arătând, în plus, că sunt aplicabile dispozițiile art. 26 din Regulament, care reglementează convocarea Consiliului UNBR. În consecință, sunt deplin aplicabile și Comisiei permanente dispozițiile referitoare la termenul de convocare, cuprinsul convocării și modalitatea de convocare a ședințelor Consiliului UNBR.

12 Procedura desfășurării ședințelor Comisiei permanente este detaliat reglementată de prevederile art. 34 alin. (1)-(9) din Regulament.

§2. Actele emise de Comisia permanentă

Aşa cum se arată la alin. (1) lit. f) a articolului comentat, în exercitarea atribuţiilor sale Comisia permanentă emite decizii, care au caracter executoriu. 13

Potrivit prevederilor Statutului profesiei de avocat [art. 86 alin. (3) din Statut], actele Comisiei permanente sunt deciziile şi dispoziţiile, care au un caracter obligatoriu, acestea putând fi atacate la Consiliul UNBR de persoanele interesate, în termen de 15 zile de la comunicare. În acelaşi sens sunt şi prevederile art. 34 alin. (11) din Regulament. 14

Sunt aplicabile şi în cazul acestor acte dispoziţiile cu caracter general ale art. 88 din Statutul profesiei de avocat, potrivit cărora plângerea introdusă împotriva actelor emise de organele profesiei nu este suspensivă de executare, cu excepţia cazurilor prevăzute de Legea nr. 51/1995 sau Statut, organul competent să soluţioneze plângerea putând, însă, pentru motive temeinice, să dispună suspendarea efectelor actului până la soluţionarea acesteia. 15

Cu privire la actele emise de Comisia permanentă, ca şi în cazul actelor emise de celelalte organe ale profesiei, ale căror competenţe au fost analizate mai înainte, există inadvertenţe între dispoziţiile legale şi cele statutare şi regulamentare în privinţa denumirii actelor emise; de asemenea, se mai poate constata că, cu unele excepţii, textele legale, statutare sau regulamentare nu clarifică în exercitarea căror atribuţiuni se emit acte dintr-o categorie sau alta. Este, aşadar, de dorit ca reglementările viitoare să aibă în vedere şi aceste aspecte. 16

Art. 69

(1) Preşedintele UNBR are următoarele atribuţii:

a) reprezintă UNBR în relaţiile cu persoanele fizice şi juridice din ţară şi din străinătate;

b) încheie convenţii, acorduri şi contracte în numele UNBR, cu autorizarea Consiliului UNBR;

c) convoacă şi conduce şedinţele Consiliului UNBR şi ale Comisiei permanente a UNBR;

d) ordonanţează cheltuielile bugetare şi extrabugetare ale UNBR;

e) semnează actele Consiliului şi ale Comisiei permanente ale UNBR;

f) supraveghează relaţiile dintre structurile centrale ale profesiei şi barouri, precum şi relaţiile dintre barouri;

g) acordă sprijin şi ajutor barourilor în relaţiile lor cu autorităţile centrale şi locale;

h) veghează la asigurarea condiţiilor corespunzătoare de desfăşurare a activităţii avocaţilor la instanţele judecătoreşti şi la organele de urmărire penală.

(2) Preşedintele este înlocuit, la cerere sau în absenţa sa, de către vicepreşedintele pe care îl desemnează în acest scop.

Corelaţii legislative: art. 66 lit. n), art. 69 alin. (2) din Legea nr. 51/1995; art. 21, art. 26, art. 38, art. art. 38, art. 79 alin. (1), art. 81 alin. (1) şi (2), art. 82 alin. (1), art. 84, art. 86 alin. (2), art. 263 alin. (1), art. 273 lit. b), art. 279 alin. (5), art. 281 alin. (5), art. 285 alin. (2), art. 289 alin. (2) din Statut; art. 15 alin. (5), art. 17, art. 25 alin. (3), art. 27, art. 29 alin. (3) şi (6), art. 34, art. 35, art. 36, art. 38, art. 39 alin. (5) lit. b), art. 41 alin. (1) şi (2), art. 43 alin. (2) lit. h), art. 44 alin. (3), art. 45 alin. (1) şi (2), art. 48 alin. (5) lit. f), art. 52 alin. (1), art. 55 alin. (6) din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR

Comentariu

1 Preşedintele UNBR este subordonat Congresului avocaţilor, Consiliului UNBR şi Comisiei permanente şi asigură, împreună cu vicepreşedinţii UNBR, conducerea curentă a UNBR.

2 În conformitate cu prevederile art. 66 lit. n) din Legea nr. 51/1995, Preşedintele UNBR şi vicepreşedinţii UNBR sunt aleşi de către Consiliul UNBR dintre membrii săi, care au o vechime în profesie mai mare de 10 ani, pentru un mandat de 4 ani. Alegerea se face prin vot secret, cu majoritate absolută de voturi, în prima şedinţă ordinară după alegerea Consiliului UNBR de către Congresul avocaţilor. În mod simetric, Preşedintele şi vicepreşedinţii UNBR pot fi revocaţi de Consiliul UNBR în aceleaşi condiţii (art. 35 din Regulament).

3 Preşedintele UNBR este şi preşedintele Comisiei permanente a UNBR (art. 67 din Legea nr. 51/1995).

4 Atribuţiile Preşedintelui UNBR, prevăzute la lit. a)-h) ale alin. (1) şi reflectă calitatea acestuia de organ de conducere executiv al UNBR. Ca şi în cazul celorlalte organe analizate mai înainte, aceste atribuţii sunt enunţate exemplificativ şi sunt completate sau detaliate de prevederile cuprinse în Statutul profesiei de avocat şi, mai ales, în Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR.

Potrivit **Statutului profesiei de avocat**, Preşedintele UNBR: 5

- primeşte cererile formulate de membrii barourilor din alte ţări prin care aceştia solicită autorizarea de a acorda consultanţă juridică privind dreptul românesc (art. 21 din Statut);
- primeşte de la barouri deciziile pronunţate de consiliile acestora în legătură cu cazurile de nedemnitate, pe care le poate ataca în termen de 15 zile de la comunicare la Consiliul UNBR (art. 26 din Statut);
- poate ataca, în termen de 15 zile de la comunicare, la Consiliul UNBR, deciziile pronunţate de consiliile barourilor cu privire la primirea în profesie cu scutire de examen a unor persoane (art. 38 din Statut);
- convoacă, în numele Consiliului UNBR, Congresul avocaţilor în şedinţă ordinară [art. 81 alin. (1) din Statut];
- convoacă Congresul extraordinar al avocaţilor [art. 81 alin. (2) din Statut];
- conduce lucrările Congresului avocaţilor [art. 82 alin. (1) din Statut];
- îndeplineşte, în materie arbitrală, atribuţiunile prevăzute de art. 257, art. 258 şi art. 262 din Statut, atunci când în litigiul arbitral este implicat un decan [art. 263 alin. (1) din Statut];
- poate ataca la Comisia centrală de disciplină deciziile pronunţate de comisiile de disciplină ale barourilor, precum şi încheierile prin care acestea dispun măsura suspendării din exerciţiul profesiei a avocatului până la soluţionarea definitivă a cauzei disciplinare [art. 273 lit. b) din Statut];
- efectuează acte de cercetare disciplinară în cauzele în care subiect al abaterii disciplinare este un membru al Consiliului UNBR sau un decan, când anchetarea abaterii este de competenţa Consiliului UNBR [art. 279 alin. (5) din Statut], putând, în caz de abatere gravă, solicita comisiei disciplinare competente suspendarea din profesie a avocatului în cauză [art. 281 alin. (5) din Statut]
- primeşte de la instanţa disciplinară decizia de excludere sau de suspendare din profesie a avocatului [art. 285 alin. (2) din Statut];
- primeşte de la barouri hotărârile pronunţate de consiliile acestora privind înscrierea în tabloul avocaţilor a celor care au promovat examenul de primire în profesia de avocat [art. 289 alin. (2) din Statut].

Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare 6
a şedinţelor Consiliului UNBR cuprinde un articol dedicat competenţelor Preşedintelui UNBR – art. 36 – în care, pe lângă reluarea unora dintre atribuţiile menţionate mai sus, se arată că, în realizarea competenţelor prevăzute de Legea nr. 51/1995, Preşedintele UNBR:

- poate mandata alţi membri ai Comisiei permanente sau ai Consiliului UNBR pentru a reprezenta UNBR în relaţiile cu persoanele fizice sau juridice din ţară sau străinătate [alin. (2) lit. a)];

- semnează hotărârile, deciziile şi dispoziţiile adoptate de Consiliul şi/ sau Comisia permanentă ale UNBR [alin. (2) lit. b)];

- încheie şi desface, în condiţiile legii, contractele de muncă ale personalului din cadrul aparatului tehnico-administrativ al UNBR [alin. (2) lit. d)];

- coordonează activitatea de centralizare a tablourilor avocaţilor întocmite de barouri, precum şi reactualizarea lunară a acestora, pentru a asigura evidenţa statistică corectă şi la zi a Corpului avocaţilor şi informarea publică a interdicţiilor ori a conflictelor de interese ale avocaţilor, astfel cum acestea rezultă din tablourile întocmite de barouri, inclusiv prin afişarea centralizatorului tabloului avocaţilor pe pagina web a UNBR [alin. (2) lit. e)];

- supraveghează activitatea de centralizare a deciziilor de excludere sau de suspendare din profesie emise de instanţele disciplinare ale profesiei, precum şi a celorlalte sancţiuni disciplinare [alin. (2) lit. f)];

- ia măsuri pentru buna desfăşurare a activităţii de centralizare a rezultatelor examenelor de dobândire a titlului profesional de avocat definitiv şi de absolvire a INPPA [alin. (2) lit. g)];

7 La art. 17, art. 27 şi art. 34 din Regulament sunt dezvoltate, prin detaliere, atribuţiile Preşedintelui UNBR referitoare la conducerea Congresului, a şedinţelor Consiliului UNBR şi, respectiv, a şedinţelor Comisiei permanente.

8 Prin acelaşi Regulament sunt prevăzute şi alte atribuţii ale Preşedintelui UNBR:

- coordonează direct aparatul tehnico-administrativ al UNBR [art. 15 alin. (5)];

- poate formula contestaţii împotriva deciziilor consiliilor barourilor prin care se constată incompatibilitatea unor avocaţi ca urmare a deţinerii calităţii de asociat sau a îndeplinirii unei funcţii de conducere într-o societatea comercială [art. 25 alin. (3)];

- desemnează un raportor din rândul membrilor Comisiei permanente pentru contestaţiile sau plângerile care se află în competenţa de soluţionare a Consiliului UNBR [art. 29 alin. (3)];

- se îngrijeşte de comunicarea către barouri şi membrii acestora a hotărârilor şi deciziilor Consiliului UNBR [art. 29 alin. (6)];

- încuviinţează punerea de către Departamentul protecţia profesiei, informare şi relaţii publice de informaţii la dispoziţia persoanelor care le solicită [art. 39 alin. (5) lit. b)];

- asigură, personal sau prin vicepreşedintele desemnat de el, conducerea întregii activităţi a aparatului tehnico-administrativ [art. 41 alin. (1)];

- semnează, pentru validitate, personal sau prin vicepreşedintele desemnat de el, actele întocmite de aparatul tehnico-administrativ al UNBR [art. 41 alin. (2)];

- primeşte, din partea Comisiei centrale de cenzori, propuneri privind creşterea siguranţei şi eficienţei depozitării resurselor financiare ale UNBR [art. 43 alin. (2) lit. h)];

- numerotează şi sigilează registrul centralizator al activităţii Comisiei centrale de cenzori [art. 44 alin. (3)];

- primeşte rapoartele, procesele-verbale de verificare gestionară şi notele de propuneri întocmite de Comisia centrală de cenzori [art. 45 alin. (1)];

- solicită Comisiei centrale de cenzori prezentarea periodică către Consiliul UNBR de informări şi rapoarte privind activitatea desfăşurată de Comisie şi neregulile descoperite în timpul verificărilor efectuate [art. 55 alin. (6)];

- comunică Comisiei centrale de cenzori măsurile adoptate de organele profesiei în legătură cu actele întocmite de Comisie [art. 45 alin. (2)];

- primeşte, din partea Comisiei centrale de disciplină, informări lunare scrise privind sancţiunile disciplinare aplicate de completele de judecată constituite la nivelul Comisiei [art. 48 alin. (5) lit. f)];

- se îngrijeşte, împreună cu decanul baroului din care face parte avocatul sancţionat, de punerea în executare a deciziei disciplinare rămasă definitivă [art. 52 alin. (1)].

Acestor atribuţii li se adaugă şi orice alte atribuţii stabilite de Comisia permanentă şi de Consiliul UNBR [art. 36 alin. (2) lit. k) din Regulament]. 9

În exercitarea acestora, Preşedintele UNBR poate fi înlocuit, la cerere sau în absenţa sa, de către vicepreşedintele pe care îl desemnează în acest scop [art. 69 alin. (2) din Legea nr. 51/1995]. 10

Legea nr. 51/1995 şi Statutul profesiei de avocat nu cuprind prevederi specifice privind actele emise de Preşedintele UNBR. Dispoziţii în acest sens sunt însă prevăzute în Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR, potrivit căruia 11

Preşedintele UNBR emite dispoziţii în limita competenţelor aferente funcţiei, ce pot fi atacate în condiţiile prevăzute de Legea nr. 51/1995 şi Statut (art. 38 din Regulament).

Art. 70

Consiliul UNBR stabileşte personalul necesar îndeplinirii atribuţiilor funcţiei pentru preşedintele UNBR.

Corelaţii legislative: art. 61 alin. (2) din Legea nr. 51/1995; art. 87 din Statut; art. 40 şi art. 41 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului UNBR

Comentariu

1 În conformitate cu prevederile art. 61 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 51/1995 coroborat cu art. 87 din Statut, în cadrul UNBR se constituie şi funcţionează un aparat tehnic administrativ conform hotărârii Comisiei permanente a UNBR. Aparent, ar exista un conflict între prevederile art. 70 din Legea nr. 51/1995, care arată că stabilirea personalului tehnic administrativ este de competenţa Consiliului UNBR, şi art. 87 din Statut, care atribuie Comisiei permanente atribuţiuni privind constituirea şi funcţionarea acestuia. Credem că, de fapt, cele două texte normative vizează competenţe diferite şi că aparţine Consiliului UNBR numai atribuţia de a hotărî volumul de personal, în timp ce Comisia permanentă hotărăşte asupra modului de organizare şi funcţionare al acestuia (organigrama), precum şi asupra salarizării.

2 Aceste dispoziţii sunt detaliate de prevederile art. 40 şi 41 din Regulament. Astfel, aparatul tehnico-administrativ are o structură organizatorică prevăzută în Anexa nr. 1 din prezentul Regulament (anexă nepublicată), nivelurile de salarizare ale personalului angajat sau ale indemnizaţiilor colaboratorilor fiind stabilite prin decizie a Comisiei permanente.

3 Conducerea întregii activităţii a aparatului tehnico-administrativ este asigurată de Preşedintele UNBR sau, în situaţiile prevăzute de Legea nr. 51/1995 şi Statut, de vicepreşedintele desemnat de acesta.

4 Actele, indiferent de natură acestora, întocmite de personalul din cadrul aparatului tehnico-administrativ, sunt valide şi angajează din punct de vedere juridic UNBR, numai dacă sunt semnate de Preşedintele UNBR sau, după caz, de vicepreşedintele desemnat.

Capitolul V
Asistenţa judiciară

Secţiunea 1. Cazurile şi condiţiile de acordare a asistenţei judiciare

Art. 71

(1) În cazurile prevăzute de lege, barourile asigură asistenţa judiciară în următoarele forme:

a) în cauzele penale, în care apărarea este obligatorie potrivit dispoziţiilor Codului de procedură penală;

b) în orice alte cauze decât cele penale, ca modalitate de acordare a ajutorului public judiciar, în condiţiile legii;

c) asistenţa judiciară prin avocat, acordată la solicitarea organelor administraţiei publice locale.

(2) În cazuri de excepţie, dacă drepturile persoanei lipsite de mijloace materiale ar fi prejudiciate prin întârziere, decanul baroului poate aproba acordarea cu titlu gratuit a asistenţei de specialitate juridică.

Corelaţii legislative: art. 150, art. 172 din Statut; art. 90-96 C.proc.pen.; art. 90 alin. (2) lit. b) C.proc.civ.; Regulamentul-cadru pentru organizarea serviciilor de asistenţă judiciară ale barourilor; art. 23, art. 35 din O.U.G. nr. 51/2008

Comentariu

Asistenţa judiciară urmăreşte să asigure exercitarea deplină şi calificată a tuturor atributelor dreptului la apărare al beneficiarilor săi. 1

Avocatul desemnat să acorde asistenţă judiciară este protejat de lege, supunându-se numai legii, Statutului profesiei şi Codului deontologic. 2

Consiliul fiecărui barou adoptă regulamentul propriu de organizare şi funcţionare a serviciilor de asistenţă judiciară, organizate la sediile tuturor instanţelor de judecată din judeţ, pentru asigurarea apărării obligatorii şi a asistenţei judiciare, ca formă a ajutorului public judiciar. 3

Regulamentul privind organizarea şi funcţionarea serviciilor de asistenţă judiciară se comunică tuturor instanţelor, parchetelor, organelor de cercetare penală [România a ratificat Convenţia europeană de asistenţă judiciară în materie penală prin Legea nr. 236/1998 (M.Of. nr. 492 din 4

21 decembrie 1998), modificată prin O.U.G. nr. 90/1999 (M.Of. nr. 270 din 11 iunie 1999)] şi autorităţilor publice cu atribuţii privind realizarea asistenţei de pe raza baroului.

5 Potrivit prezentului articol, baroul asigură asistenţă judiciară în toate cazurile în care aceasta este obligatorie conform legii, precum şi la cererea instanţelor de judecată, a organelor de urmărire penală sau a organelor administraţiei publice locale, în cazurile în care acestea apreciază că persoanele se găsesc în imposibilitate vădită de a plăti onorariul.

6 Decanul baroului poate, de asemenea, aproba acordarea de asistenţă juridică gratuită în cazurile în care drepturile persoanei lipsite de mijloace materiale ar fi prejudiciate prin întârziere.

7 La cererea prealabilă a organelor de urmărire penală/instanţelor de judecată, serviciul de asistenţă judiciară va desemna unul sau mai mulţi avocaţi în vederea asigurării asistenţei juridice din oficiu, după cum există sau nu interese contrare ale părţilor implicate.

8 Asistenţa judiciară se acordă în cazurile în care suspectul, inculpatul, partea vătămată sau partea civilă, într-un dosar penal, nu dispune de mijloace pentru plata onorariului cuvenit unui avocat, urmăreşte sau trebuie să fie asistat(ă) de un avocat şi interesele actului de justiţie impun acest lucru, iar organul judiciar, în condiţiile legii, stabileşte aceste împrejurări prin comunicarea motivată, adresată în scris baroului, prin care solicită acestuia din urmă desemnarea unui avocat pentru acordarea asistenţei judiciare.

9 Suspectul sau inculpatul într-un proces penal are dreptul să fie asistat de apărător în tot cursul urmăririi penale şi al judecăţii, iar organele judiciare sunt obligate să-i aducă la cunoştinţă acest drept.

10 Partea vătămată, partea civilă sau partea responsabilă civilmente într-un proces penal poate fi asistată de un apărător, dacă organele judiciare apreciază că aceasta nu se poate apăra singură.

11 În Capitolul VII din noul Cod de procedură penală intitulat „Avocatul. Asistenţa juridică şi reprezentarea", dispoziţiile art. 90-96 reglementează asistenţa juridică obligatorie a suspectului sau inculpatului, a părţii vătămate, a părţii civile şi a părţii responsabile civilmente.

12 Asistenţa juridică este obligatorie când suspectul sau inculpatul este minor, internat într-un centru de detenţie ori într-un centru educativ, când este reţinut sau arestat, chiar în altă cauză, când faţă de acesta a fost dispusă măsura de siguranţă a internării medicale, chiar în altă cauză, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege.

Asistența juridică este obligatorie în cazul în care organul judiciar 13
apreciază că suspectul sau inculpatul nu și-ar putea face singur apărarea și în cursul judecății în cauzele în care legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani.

Conform art. 91 dacă suspectul sau inculpatul nu și-a ales un avocat, 14
organul judiciar ia măsuri pentru desemnarea unui avocat din oficiu.

În tot cursul procesului penal, când asistența juridică este obligatorie, 15
dacă avocatul ales lipsește nejustificat, nu asigură substituirea sau refuză nejustificat să exercite apărarea, deși a fost asigurată exercitarea tuturor drepturilor procesuale, organul judiciar ia măsuri pentru desemnarea unui avocat din oficiu care să îl înlocuiască, acordându-i acestuia un termen rezonabil și înlesnirile necesare pentru pregătirea unei apărări efective, făcându-se mențiune despre aceasta într-un proces-verbal ori, după caz, în încheierea de ședință. În cursul judecății, când asistența juridică este obligatorie, dacă avocatul ales lipsește nejustificat la termenul de judecată, nu asigură substituirea sau refuză să efectueze apărarea, deși a fost asigurată exercitarea tuturor drepturilor procesuale, instanța ia măsuri pentru desemnarea unui avocat din oficiu care să îl înlocuiască, acordându-i un termen de cel puțin 3 zile pentru pregătirea apărării.

Avocatul din oficiu desemnat este obligat să se prezinte ori de câte ori 16
este solicitat de organul judiciar, asigurând o apărare concretă și efectivă în cauză, iar delegația apărătorului din oficiu încetează la prezentarea apărătorului ales.

Asistența juridică este obligatorie dacă persoana vătămată sau partea 17
civilă este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu ori cu capacitate de exercițiu restrânsă. Atunci când organul judiciar apreciază că, din anumite motive, persoana vătămată, partea civilă sau partea responsabilă civilmente nu și-ar putea face singură apărarea, dispune luarea măsurilor pentru desemnarea unui avocat din oficiu.

Fondurile necesare pentru acordarea asistenței juridice gratuite se 18
asigură din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Justiției.

Conform art. 6 lit. e) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și 19
combaterea violenței în familie, victima violenței în familie are dreptul la consiliere și asistență juridică gratuită, în condițiile legii.

În sensul legii, violența în familie reprezintă orice acțiune sau inacțiune 20
intenționată, cu excepția acțiunilor de autoapărare ori de apărare, manifestată

fizic sau verbal, săvârşită de către un membru de familie împotriva altui membru al aceleiaşi familii, care provoacă ori poate cauza un prejudiciu sau suferinţe fizice, psihice, sexuale, emoţionale ori psihologice, inclusiv ameninţarea cu asemenea acte, constrângerea sau privarea arbitrară de libertate.

21 Orice parte într-un proces civil, administrativ sau de dreptul muncii, care nu poate face faţă cheltuielilor judecăţii fără a primejdui propria întreţinere sau cea a familiei, poate să solicite instanţei, în scris, apărare şi asistenţă judiciară gratuită printr-un avocat delegat de baroul avocaţilor [potrivit art. 90 alin. (2) lit. b) C.proc.civ. raportat la art. 71 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 51/1995 şi art. 23 din O.U.G. nr. 51/2008]. Ajutorul public judiciar se acordă, potrivit O.U.G. nr. 51/2008, independent de starea materială a solicitantului, dacă prin lege specială se prevede dreptul la asistenţă judiciară sau dreptul la asistenţă juridică gratuită, ca măsură de protecţie, în considerarea unor situaţii speciale, precum minoritatea, handicapul, un anumit statut şi altele asemenea.

22 Acordarea asistenţei judiciare în cazurile prevăzute de lege se face numai ca urmare a unei comunicări scrise din partea instanţei, a organului de urmărire penală, de cercetare penală sau a organului administraţiei publice locale, adresată baroului şi soluţionată de serviciul de asistenţă judiciară, printr-un avocat desemnat în condiţiile prevăzute de Legea nr. 51/1995.

23 **Asistenţa extrajudiciară** constă în acordarea de consultaţii, formularea de cereri, petiţii, sesizări, iniţierea altor asemenea demersuri legale, precum şi în reprezentarea în faţa unor autorităţi sau instituţii publice, altele decât cele judiciare sau cu atribuţii jurisdicţionale, în vederea realizării unor drepturi sau interese legitime, inclusiv în cursul soluţionării pe căi alternative a disputelor ce pot face obiectul acestora.

24 Asistenţa extrajudiciară se acordă numai persoanelor fizice având domiciliul sau reşedinţa obişnuită în România sau într-un alt stat membru al Uniunii Europene, care îndeplinesc condiţiile prevăzute de O.U.G. nr. 51/2008 şi de Legea nr. 51/1995.

25 Asistenţa juridică gratuită garantează accesul la justiţie al persoanei, pentru realizarea unor drepturi sau interese legitime pe cale judiciară, inclusiv pentru executarea silită a hotărârilor judecătoreşti sau a altor titluri executorii.

26 Potrivit art. 172 din Statutul profesiei, asistenţa judiciară gratuită acordată poate fi retrasă de către decanul baroului, dacă se dovedeşte că a fost obţinută prin fraudă sau dacă starea de nevoie a solicitantului a

încetat sau s-a ameliorat şi permite plata onorariului. Remuneraţia cuvenită avocatului va fi suportată, în condiţiile legii, de partea care a obţinut ilicit asistenţa judiciară gratuită.

Art. 72

(1) În cazul în care, potrivit art. 11-19 din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 193/2008, a fost încuviinţată cererea de ajutor public judiciar sub forma asistenţei prin avocat, cererea împreună cu încheierea de încuviinţare se trimit de îndată decanului baroului din circumscripţia acelei instanţe.

(2) Decanul baroului sau avocatul căruia decanul i-a delegat această atribuţie va desemna, în termen de 3 zile, un avocat înscris în Registrul de asistenţă judiciară, căruia îi transmite, odată cu înştiinţarea desemnării, încheierea prevăzută la alin. (1). Decanul baroului are obligaţia de a comunica şi beneficiarului ajutorului public judiciar numele avocatului desemnat. Beneficiarul ajutorului public judiciar poate solicita el însuşi desemnarea unui anumit avocat, cu consimţământul acestuia, în condiţiile legii.

Corelaţii legislative: art. 151-153 din Statut; O.U.G. nr. 51/2008; art. 90-91 C.proc.civ.; Regulamentul-cadru de organizare şi funcţionare al Serviciului de asistenţă judiciară

Comentariu

Dispoziţiile art. 90 alin. (1) şi (2) lit. b) C.proc.civ. referitoare la condiţiile de acordare a ajutorului public judiciar prevăd că cel care nu este în stare să facă faţă cheltuielilor pe care le presupune declanşarea şi susţinerea unui proces civil, fără a primejdui propria sa întreţinere sau a familiei sale, poate beneficia de asistenţă judiciară constând în apărare şi asistenţă gratuită printr-un avocat desemnat de barou. 1

Instanţa de judecată aprobă cererea de acordare a ajutorului public judiciar prin prisma analizei criteriilor oferite de art. 90 C.proc.civ., respectiv a nivelului cheltuielilor pe care le presupune declanşarea şi susţinerea unui proces civil, veniturile beneficiarului şi posibilitatea de a primejdui propria întreţinere sau a familiei. 2

Pornind de la norma generală, prin dispoziţiile art. 72 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, legiuitorul a stabilit obligaţia pentru instanţa care a încuviinţat cererea de ajutor public judiciar sub forma asistenţei prin avocat de a înainta, de îndată, cererea împreună cu încheierea de încuviinţare decanului baroului din circumscripţia acelei instanţe. 3

4 În termen de 3 zile, decanul baroului sau avocatul căruia decanul i-a delegat această atribuţie va desemna un avocat înscris în registrul de asistenţă judiciară căruia îi va transmite înştiinţarea desemnării şi încheierea instanţei prevăzută la alin. (1) din Legea nr. 51/1995.

5 Totodată, decanul baroului are obligaţia de a comunica şi beneficiarului ajutorului public judiciar numele avocatului desemnat. Prin ultima teză a alin. (2) a acestui articol, s-a prevăzut şi posibilitatea pentru beneficiarul ajutorului public judiciar de a solicita el însuşi desemnarea unui anumit avocat, cu consimţământul acestuia.

6 Statutul profesiei de avocat prevede la art. 151 că ajutorul public judiciar constând în asistenţă judiciară prin avocat cuprinde:

- asistenţă extrajudiciară, care include: acordarea de consultaţii în vederea iniţierii ori soluţionării unui litigiu pentru care legea prevede acordarea ajutorului public judiciar sau, după caz, în vederea iniţierii unei proceduri judiciare, arbitrale ori administrativ-jurisdicţionale în cazurile prevăzute de lege; pregătirea şi întocmirea documentelor pentru iniţierea unei proceduri judiciare, inclusiv a unei proceduri prealabile obligatorii sau facultative, după caz, sau
- asistenţă judiciară constând în asigurarea reprezentării şi asistenţei procesuale în faţa instanţelor judecătoreşti şi a altor organe de jurisdicţie, în condiţiile legii.

7 Asistenţa judiciară şi/sau extrajudiciară este asigurată de avocaţii baroului care formulează opţiuni în acest sens, care sunt înscrişi în tabloul serviciului de asistenţă judiciară al baroului şi desemnaţi în acest sens de decan sau delegaţii acestuia.

8 Acordarea asistenţei judiciare obligatorii se face numai în baza desemnării avocatului, prin eliberarea delegaţiei, ca urmare a unei comunicări scrise adresată serviciului de asistenţă judiciară din cadrul baroului de către instanţă, organul de urmărire penală, de cercetare penală sau organul administraţiei publice locale (art. 3 din Regulamentul-cadru de organizare şi funcţionare al serviciului de asistenţă judiciară).

9 Acordarea asistenţei extrajudiciare în cazurile prevăzute de lege se face numai în baza dispoziţiei instanţei competente sau a desemnării realizate, în acest sens, de decan sau de delegaţii acestuia.

Art. 73

(1) Avocatul desemnat potrivit art. 72 alin. (2) să acorde ajutorul public judiciar nu poate refuza această sarcină profesională decât în caz de conflict de interese sau pentru alte motive justificate.

(2) Refuzul nejustificat de a prelua cazul sau de a continua executarea constituie abatere disciplinară, în condițiile legii.

(3) Refuzul nejustificat al beneficiarului sau renunțarea unilaterală și nejustificată a acestuia la asistența acordată de avocatul desemnat duce la încetarea ajutorului public sub forma asistenței prin avocat.

Corelații legislative: art. 153 din Statut; art. 46 din Legea nr. 51/1995

Comentariu

Prin art. 73 din Legea nr. 51/1995 și art. 153 din Statut s-a prevăzut posibilitatea pentru avocatul desemnat conform art. 152 alin. (2) din Statut de a refuza exercitarea mandatului primit, în situația în care există conflict de interese sau alte motive justificate. 1

Se poate afla în conflict de interese avocatul desemnat să acorde asistență judiciară și care a acordat asistență în aceeași cauză unor părți cu interese contrare [art. 46 alin. (1) din Legea nr. 51/1995]. Un motiv justificat de refuz îl poate constitui audierea ca martor a avocatului în cauza în care a fost desemnat, calitatea de martor având întâietate față de calitatea de avocat [fiind incidente dispozițiile art. 46 alin. (4) din Legea nr. 51/1995]. 2

Refuzul nejustificat, însă, al avocatului desemnat de a acorda asistență judiciară constituie abatere disciplinară. Aprecierea privind caracterul justificat sau nejustificat al refuzului de a acorda asistență judiciară revine decanului baroului. Consiliul Baroului va hotărî asupra efectuării cercetării disciplinare și, eventual, va pune în mișcare acțiunea disciplinară, sesizând Comisia de disciplină competentă. 3

În cazul în care beneficiarul este cel care refuză nejustificat serviciile avocatului desemnat sau renunță la acesta, pierde ajutorul public judiciar acordat, fără a mai avea dreptul să formuleze o nouă cerere de ajutor public judiciar în cauza respectivă. 4

BCU CLUJ / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 74

(1) Asistența extrajudiciară prevăzută la art. 35 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 193/2008, se acordă de Serviciul de asistență judiciară constituit la nivelul fiecărui barou, pe baza unei cereri al cărei model se aprobă de Departamentul de coordonare a asistenței judiciare, care va cuprinde mențiuni privind obiectul și natura solicitării de asistență, identitatea, codul numeric personal, domiciliul și starea materială ale solicitantului și ale familiei sale, atașându-se înscrisuri doveditoare ale veniturilor acestuia și ale familiei sale, precum și dovezi cu privire la obligațiile de întreținere sau de plată. Cererea va fi însoțită și de o declarație pe propria răspundere a solicitantului, în sensul de a preciza dacă în cursul ultimelor 12 luni a mai beneficiat de ajutor public judiciar, în ce formă, pentru ce cauză, precum și cuantumul acestui ajutor.

(2) Dovada stării materiale a solicitantului se face, în principal, cu următoarele documente:

a) adeverință eliberată de autoritățile competente sau de către angajator, după caz, din care să rezulte veniturile profesionale ale solicitantului și ale celorlalți membri ai familiei supuse, potrivit legii, impozitului pe venit, realizate în perioada prevăzută de legislația privind ajutorul public judiciar, sau sumele încasate cu titlu de pensie, indemnizație de șomaj sau asigurări sociale și altele asemenea, încasate pe aceeași perioadă;

b) livretul de familie și, după caz, certificatele de naștere ale copiilor;

c) certificatul de persoană cu handicap al solicitantului sau al copilului, după caz;

d) declarație pe propria răspundere din care să reiasă că solicitantul și ceilalți membri ai familiei nu beneficiază de alte venituri suplimentare;

e) declarație pe propria răspundere privind situația patrimonială a solicitantului și a familiei sale;

f) declarație pe propria răspundere din care să rezulte că solicitantul și/sau celălalt părinte natural ori adoptiv sau, după caz, o altă persoană căreia i s-a încredințat copilul în vederea adopției ori care are copilul în plasament sau în plasament în regim de urgență ori a fost numită tutore se ocupă de creșterea și îngrijirea copilului și că acesta nu este încredințat sau dat în plasament niciunui organism privat autorizat ori serviciu public autorizat sau unei persoane juridice;

g) dovada eliberată de autoritățile competente privind situația bunurilor impozabile ale solicitantului sau, după caz, ale celorlalți membri ai familiei;

h) alte acte necesare stabilirii dreptului la acordarea de asistență judiciară, potrivit legii.

(3) Cererea de acordare a asistenței extrajudiciare se depune la serviciul de asistență judiciară și se soluționează în termen de cel mult 15 zile

lucrătoare de la data înregistrării, prin decizie de admitere ori de respingere, după caz.

(4) În cazul admiterii cererii de acordare a asistenței extrajudiciare, decizia privind acordarea de asistență judiciară va cuprinde următoarele:

a) denumirea actului;

b) denumirea organului emitent;

c) temeiul legal și de fapt pentru emiterea deciziei;

d) persoana căreia i se acordă asistența extrajudiciară;

e) tipul sau forma asistenței extrajudiciare acordate;

f) data eliberării, funcția și semnătura persoanei care a eliberat actul respectiv.

(5) În temeiul deciziei de acordare a asistenței extrajudiciare, decanul baroului competent desemnează un avocat din Registrul de asistență judiciară al baroului.

(6) După posibilități, decanul baroului poate aproba acordarea asistenței extrajudiciare de către un avocat ales de persoana căreia i se acordă asistența judiciară.

(7) Decizia prevăzută la alin. (3) se comunică solicitantului în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii deciziei.

(8) Decizia de respingere a cererii de acordare a asistenței extrajudiciare poate fi contestată la consiliul baroului, în termen de 5 zile de la comunicarea acesteia.

(9) Contestațiile formulate împotriva deciziei de respingere se soluționează de consiliul baroului, cu caracter de urgență la prima ședință a consiliului baroului.

Corelații legislative: art. 154-155 din Statut; art. 35 din O.U.G. nr. 51/2008; Regulamentul-cadru de organizare și funcționare al serviciului de asistență judiciară

Comentariu

Ajutorul public judiciar este o formă de asistență acordată persoanelor fizice prin care se asigură dreptul la un proces echitabil și se garantează accesul egal la actul de justiție pentru realizarea unor drepturi sau interese legitime pe cale judiciară. 1

Ajutorul public judiciar se poate acorda, printre altele, și prin plata onorariului unui avocat care să acorde asistență juridică înaintea demarării unui proces sau în timpul unui proces. Poate solicita acordarea ajutorului orice persoană fizică care nu poate face față cheltuielilor fără a pune în pericol întreținerea sa ori a familiei sale. 2

3 Potrivit art. 35 din O.U.G. nr. 51/2008 asistenţa prin avocat poate fi şi extrajudiciară şi constă în acordarea de consultaţii, formularea de cereri, petiţii, sesizări, iniţierea altor asemenea demersuri legale, precum şi în reprezentarea în faţa unor autorităţi sau instituţii publice, altele decât cele judiciare sau cu atribuţii jurisdicţionale, în vederea realizării unor drepturi sau interese legitime. Asistenţa extrajudiciară trebuie să conducă la furnizarea unor informaţii clare şi accesibile solicitantului, în conformitate cu prevederile legale în vigoare referitoare la instituţiile competente, şi, dacă este posibil, la condiţiile, termenele şi procedurile prevăzute de lege pentru recunoaşterea, acordarea sau realizarea dreptului ori interesului pretins de solicitant.

4 Asistenţa extrajudiciară se acordă conform prevederilor Legii nr. 51/1995, prin serviciul de asistenţă judiciară al fiecărui barou. Acordarea asistenţei extrajudiciare, în cazurile prevăzute de lege, se face numai în baza desemnării, în acest sens, de către decan sau delegaţii acestuia (art. 5 din Regulamentul cadru de organizare şi funcţionare al serviciului de asistenţă judiciară).

5 Solicitantul va depune o cerere în scris care va cuprinde menţiuni privind obiectul şi natura solicitării de asistenţă, identitatea, codul numeric personal, domiciliul şi starea materială ale solicitantului şi ale familiei sale, ataşându-se înscrisuri doveditoare ale veniturilor acestuia şi ale familiei sale, precum şi dovezi cu privire la obligaţiile de întreţinere sau de plată. Cererea va fi însoţită şi de o declaraţie pe propria răspundere a solicitantului, în sensul de a preciza dacă, în cursul ultimelor 12 luni, acesta a mai beneficiat de ajutor public judiciar, în ce formă, pentru ce cauză, precum şi care a fost cuantumul acestui ajutor.

6 Dovada stării materiale a solicitantului se face cu documentele prevăzute la pct. (2) lit. a)-h). Prin familie se înţelege soţul, soţia, persoanele care domiciliază şi gospodăresc împreună cu solicitantul şi persoanele care se află, potrivit legii, în întreţinerea lor.

7 La stabilirea venitului se iau în calcul orice venituri periodice, precum salarii, indemnizaţii, onorarii, rente, chirii, profit din activităţi comerciale sau dintr-o activitate independentă şi altele asemenea, precum şi sumele datorate în mod periodic, cum ar fi chiriile şi obligaţiile de întreţinere.

8 Serviciul de asistenţă judiciară soluţionează cererea în termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia, prin decizie de admitere ori de respingere, după caz.

În cazul admiterii cererii de acordare a asistenței extrajudiciare, decizia privind acordarea de asistență judiciară va cuprinde elementele prevăzute la pct. (4) lit. a)-f). 9

În baza deciziei de admitere, decanul baroului va desemna fie un avocat înscris în registrul de asistență judiciară al baroului, fie un avocat ales de persoana căreia i se acordă asistența judiciară, care, la rândul său, este înscris în registrul de asistență judiciară și și-a exprimat acordul pentru numire. 10

În vederea asigurării dreptului beneficiarului de a își alege avocatul, serviciul de asistență judiciară va afișa în loc vizibil și va publica în mediul informatic registrul de asistență judiciară al baroului (art. 26 pct. 1 din Regulamentul cadru de organizare și funcționare al serviciului de asistență judiciară). 11

Decizia se comunică solicitantului în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii acesteia. 12

Decizia de respingere a cererii de acordare a asistenței extrajudiciare poate fi contestată la consiliul baroului, în termen de 5 zile de la comunicarea acesteia. 13

Contestația formulată împotriva deciziei de respingere se soluționează de consiliul baroului, cu caracter de urgență, în prima ședință a consiliului baroului de după data înregistrării ei. 14

În art. 155 din Statut au fost stabilite 4 situații în care nu se acordă asistență extrajudiciară, respectiv: 15

a) atunci când beneficiul adus solicitantului prin acordarea asistenței nu este justificat;

b) atunci când pretenția este vădit nejustificată, neîntemeiată sau inadmisibilă;

c) în cazul cetățenilor străini sau al persoanelor juridice străine solicitante, atunci când legislația lor națională nu prevede un tratament similar pentru cetățenii români;

d) atunci când solicitantul a fost decăzut din dreptul de a beneficia de asistență judiciară.

BCU "MIHAI EMINESCU" IAȘI UNIVERSITY LIBRARY

Art. 75

Avocatul care acordă asistenţă judiciară potrivit prezentului capitol nu are dreptul să primească de la client sau de la cel apărat niciun fel de remuneraţie sau de alte mijloace de recompensă, nici chiar cu titlu de acoperire a cheltuielilor.

Corelaţii legislative: art. 156 din Statut; art. 66 din Regulamentul-cadru de organizare şi funcţionare al serviciului de asistenţă judiciară

Comentariu

1 Prin asistenţă judiciară se înţelege totalitatea serviciilor prestate de avocat pentru realizarea eficientă şi efectivă a dreptului la apărare (art. 24 din Constituţia României garantează dreptul la apărare) al cetăţeanului justiţiabil, prin asistare ori reprezentare, în faţa organelor sistemului judiciar şi ale administraţiei publice, în scopul apărării drepturilor şi intereselor legitime ale beneficiarului serviciilor avocaţiale, fără ca acesta să plătească onorariul cuvenit avocatului pentru prestaţie, cheltuielile ocazionate fiind suportate din bugetul de stat.

2 Plata onorariilor cuvenite avocaţilor care asigură asistenţă judiciară în temeiul aprobării decanului se dispune de către instanţa competentă, prin încheierea prin care se încuviinţează asistenţa judiciară, pronunţată în temeiul dispoziţiilor obligatorii ale protocolului încheiat între UNBR şi Ministerul Justiţiei.

3 Avocaţii desemnaţi de serviciul de asistenţă judiciară nu au dreptul să primească de la client niciun fel de remuneraţie sau alte mijloace de recompensă, chiar dacă acestea sunt destinate acoperirii cheltuielilor făcute cu asistenţa judiciară.

4 Încălcarea de către avocaţi a dispoziţiilor de mai sus constituie abatere disciplinară şi poate fi sancţionată. Consiliul Baroului va hotărî asupra efectuării cercetării disciplinare şi, eventual, va pune în mişcare acţiunea disciplinară, sesizând Comisia de disciplină competentă.

BCU IAŞI - UNIVERSITY LIBRARY

Secțiunea a 2-a. Organizarea activității de acordare a asistenței judiciare

Art. 76

(1) În cadrul UNBR se organizează Departamentul de coordonare a asistenței judiciare, organ cu activitate permanentă, coordonat de un vicepreședinte al UNBR. Structura organizatorică a acestui departament se stabilește prin decizie a Comisiei permanente a UNBR.

(2) Departamentul de coordonare a asistenței judiciare emite decizii și norme metodologice în limitele atribuțiilor conferite prin prezenta lege, în condițiile și cu procedura prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

Corelații legislative: art. 157 din Statut; Regulamentul-cadru de organizare și funcționare al serviciu de asistență judiciară

Comentariu

În cadrul UNBR funcționează Departamentul de coordonare a asistenței judiciare, organ cu activitate permanentă, coordonat de un vicepreședinte al UNBR sau de către un membru al Comisiei permanente a UNBR, ca urmare a aprobării de către aceasta a delegării atribuțiilor vicepreședintelui UNBR [Hotărârea nr. 418 din 27 septembrie 2008 pentru modificarea și completarea Statutului profesiei de avocat, Decizia nr. 5 din 7 iulie 2011 a Comisiei permanente a UNBR, prin care se deleagă atribuțiile vicepreședintelui UNBR prevăzute la art. 76 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, art. 39 alin. (14) al Regulamentului de organizare și funcționare a Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR) și de desfășurare a ședințelor Consiliului UNBR, aprobat prin Hotărârea Consiliului UNBR nr. 5 din 8 iulie 2011]. 1

La nivelul UNBR se organizează Registrul național de asistență judiciară pe baza registrelor întocmite de barouri. 2

În activitatea sa, Departamentul de coordonare a asistenței judiciare emite decizii și norme metodologice. Structura organizatorică a acestui departament se stabilește prin decizie a Comisiei permanente a UNBR. 3

BCU / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 77

Departamentul de coordonare a asistenței judiciare exercită, în principal, următoarele atribuții:

a) desfășoară conducerea metodologică a activității de acordare a asistenței judiciare;

b) elaborează proiectul de Regulament-cadru pentru organizarea serviciilor de asistență judiciară;

c) propune sau, după caz, avizează proiecte de protocoale ce se încheie cu autoritățile publice competente în scopul obținerii mijloacelor financiare necesare pentru organizarea serviciilor de asistență judiciară;

d) organizează Registrul național de asistență judiciară pe baza registrelor întocmite de barouri;

e) organizează și coordonează metodologia de plată a onorariilor pentru asistența judiciară acordată;

f) efectuează controlul asupra asistenței judiciare acordate;

g) elaborează proiecte de acte normative în domeniul asistenței judiciare, pe care le propune Ministerului Justiției în vederea promovării;

h) stabilește, împreună cu Ministerul Justiției, indicii statistici, ține evidența statistică a sistemului de asistență judiciară și analizează informațiile necesare pentru planificarea și coordonarea corectă a sistemului de asistență judiciară;

i) colaborează cu Ministerul Justiției pentru buna funcționare și planificarea, inclusiv din punct de vedere bugetar, a sistemului de asistență judiciară;

j) popularizează sistemul de asistență judiciară;

k) stabilește formularistica utilizată de barouri pentru organizarea activității de asistență judiciară și extrajudiciară, în condițiile legii;

l) reprezintă UNBR în domeniul asistenței judiciare, în cadrul colaborării internaționale în materie, în condițiile legii sau ale Statutului profesiei de avocat.

Corelații legislative: *art. 158 din Statut; Regulamentul-cadru de organizare și funcționare al serviciului de asistență judiciară*

Comentariu

1 În limitele stabilite de Legea nr. 51/1995 și cu procedura stabilită de Statutul profesiei de avocat, Departamentul de coordonare a asistenței judiciare emite decizii și norme metodologice.

2 Atribuțiile Departamentului de coordonare a asistenței judiciare sunt prevăzute la art. 77 din Legea nr. 51/1995 și art. 158 din Statutul profesiei.

Departamentul de coordonare a asistenţei judiciare aprobă modelul cererii de acordare a asistenţei extrajudiciare care va cuprinde menţiuni privind obiectul şi natura solicitării de asistenţă, identitatea, codul numeric personal, domiciliul şi starea materială a solicitantului şi a familiei sale. 3

Art. 78

În vederea organizării activităţii de asistenţă judiciară, barourile îndeplinesc următoarele atribuţii:

a) organizează serviciile de asistenţă judiciară atât la nivelul fiecărui barou, cât şi la sediul fiecărei instanţe judecătoreşti;

b) organizează şi actualizează Registrul de asistenţă judiciară al fiecărui barou pe baza cererilor avocaţilor, aprobate de consiliul baroului;

c) desemnează avocaţii înscrişi în Registrul de asistenţă judiciară pentru acordarea asistenţei judiciare, ţinând cont de experienţa profesională şi de calificarea avocatului, precum şi de natura şi complexitatea cazului, de celelalte desemnări ale acestuia potrivit prezentei legi şi de gradul de angajare al acestuia;

d) efectuează controlul asupra acordării asistenţei judiciare de către avocaţii din cadrul baroului;

e) organizează şi execută programe de popularizare a sistemului de asistenţă judiciară;

f) îndeplinesc orice alte atribuţii prevăzute de lege sau de Regulamentul-cadru pentru organizarea serviciilor de asistenţă judiciară.

Corelaţii legislative: art. 159 din Statut; Regulamentul-cadru de organizare şi funcţionare al serviciului de asistenţă judiciară

Comentariu

Organizarea, funcţionarea şi atribuţiile serviciilor de asistenţă judiciară se stabilesc potrivit regulamentului aprobat de consiliul baroului, în baza Regulamentului-cadru pentru organizarea serviciilor de asistenţă judiciară aprobat de Consiliul UNBR. 1

Desemnarea avocaţilor înscrişi în registrul de asistenţă judiciară pentru acordarea asistenţei judiciare se face ţinând cont de experienţa profesională şi de calificarea avocatului, precum şi de natura şi complexitatea cazului, de celelalte desemnări ale acestuia şi de gradul de angajare al avocatului. 2

Consiliul baroului efectuează controlul asupra acordării asistenţei judiciare de către avocaţi, organizează şi execută programe de popularizare a sistemului de asistenţă judiciară, ia hotărâri şi emite decizii cu privire la relaţiile dintre serviciul de asistenţă judiciară şi autorităţile judiciare. 3

Art. 79

4 Consiliul baroului aduce la îndeplinire hotărârile, rezoluţiile Adunării Generale a Baroului privitoare la activitatea serviciului de asistenţă judiciară şi îndeplineşte orice alte atribuţii prevăzute de lege sau de regulamentul cadru pentru organizarea serviciilor de asistenţă judiciară [art. 56 lit. k) din Legea nr. 51/1995].

Art. 79

(1) Baroul organizează serviciile de asistenţă judiciară la sediile tuturor instanţelor judecătoreşti din judeţ, în spaţii destinate exclusiv desfăşurării acestei activităţi, care se pun la dispoziţie, în mod obligatoriu şi cu titlu gratuit de Ministerul Justiţiei sau, după caz, de autorităţile administraţiei publice locale.

(2) Serviciile de asistenţă prevăzute la alin. (1) sunt conduse de un avocat definitiv, numit de consiliul baroului, şi sunt coordonate de un membru al consiliului. Organizarea, funcţionarea şi atribuţiile serviciilor de asistenţă judiciară se realizează potrivit regulamentului aprobat de consiliul baroului, în baza Regulamentului-cadru pentru organizarea serviciilor de asistenţă judiciară, aprobat de Consiliul UNBR.

Corelaţii legislative: *art. 160, art. 171 din Statut; Regulamentul-cadru de organizare şi funcţionare al serviciului de asistenţă judiciară*

Comentariu

1 Pentru considerente de eficienţă a funcţionării lor, serviciile de asistenţă judiciară sunt organizate la sediul fiecărei instanţe judecătoreşti. În acest scop, Ministerul Justiţiei sau, după caz, autorităţile administraţiei publice locale, au obligaţia legală de a asigura, gratuit, spaţii afectate exclusiv acestei activităţi.

2 Cheltuielile impuse de amenajarea şi întreţinerea acestor spaţii sunt suportate dintr-un fond constituit de fiecare barou prin prelevarea unei cote de 1% din valoarea sumelor încasate lunar de acesta cu titlul de onorariu pentru asistenţa judiciară [art. 166 alin. (3) din Statut]

3 Conducerea serviciului de asistenţă este asigurată de un avocat definitiv, desemnat de consiliul baroului. Tot consiliul baroului, prin intermediul unui membru al său, este cel care coordonează activitatea acestui serviciu.

4 Temeiul normativ al organizării, funcţionării şi al atribuţiilor serviciilor de asistenţă judiciară îl constituie Regulamentul-cadru pentru organizarea serviciilor de asistenţă judiciară aprobat de Consiliul UNBR.

Potrivit art. 160 alin. (3) din Statut, consiliul baroului poate decide 5
ca serviciul de asistență judiciară să fie condus de un director angajat, pe bază de concurs, prin contract individual de muncă. Această funcție poate fi ocupată de orice persoană fizică care îndeplinește condițiile Regulamentului-cadru pentru organizarea serviciilor de asistență judiciară prevăzute în Statut.

De asemenea, în cadrul serviciului de asistență judiciară pot fi încadrați 6
funcționari. Numărul și structura organizatorică a personalului angajat se stabilesc de către consiliul baroului. Atribuțiile acestor funcționari pot fi însă îndeplinite de unul sau mai mulți avocați desemnați de decan.

Art. 80

(1) Fiecare barou organizează Registrul de asistență judiciară în care sunt înscriși avocații ce pot fi desemnați pentru acordarea asistenței judiciare și a asistenței extrajudiciare.

(2) Registrul este public, se păstrează pe suport hârtie și în format electronic și se publică pe pagina de internet a fiecărui barou.

(3) Actualizarea Registrului de asistență judiciară pentru următorul an calendaristic se efectuează până la sfârșitul lunii septembrie a anului calendaristic precedent.

(4) În cazuri excepționale, în Registrul de asistență judiciară pot fi operate modificări și în cursul anului, potrivit procedurii prevăzute pentru înscrierea în registru.

(5) UNBR organizează Registrul național de asistență judiciară, constituit din registrele de asistență judiciară ale tuturor barourilor.

(6) Registrul național de asistență judiciară se publică pe pagina de internet a UNBR și se actualizează în mod automat odată cu actualizarea datelor din registrul fiecărui barou.

Corelații legislative: art. 161 din Statut; Regulamentul-cadru de organizare și funcționare al serviciului de asistență judiciară

Comentariu

Consiliile barourilor adoptă propriile regulamente de organizare și 1
funcționare ale serviciilor de asistență judiciară, adaptând prevederile Regulamentului-cadru la condițiile concrete și specifice ale fiecărui barou.

În registrul de asistență judiciară al baroului sunt înregistrați toți avocații 2
(definitivi, stagiari) a căror cerere de înscriere în registru a fost aprobată, prin decizie, de consiliul baroului și care, în consecință, pot fi desemnați

pentru acordarea activității de asistență judiciară și extrajudiciară. Cererea de înscriere în acest registru cuprinde mențiunile stabilite prin formularul aprobat de Departamentului de coordonare a asistenței judiciare din cadrul UNBR.

3 Registrul este public și este pus la dispoziția celor interesați atât la sediul baroului, cât și pe pagina acestuia de internet; el este păstrat de barou pe suport hârtie, dar și în format electronic.

4 Registrele de asistență judiciară organizate la barouri și Registrul național de asistență judiciară sunt publice. Registrele de asistență judiciară organizate de barouri se păstrează pe suport de hârtie și în format electronic și se publică pe pagina de internet a fiecărui barou. Registrul național de asistență judiciară se publică pe pagină de internet a UNBR.

5 Operațiunea de actualizare a registrelor de asistență judiciară organizate la fiecare barou este realizată pentru următorul an calendaristic până la sfârșitul lunii septembrie a anului calendaristic precedent.

6 Registrul național de asistență judiciară se actualizează în mod automat odată cu actualizarea datelor din registrul fiecărui barou.

7 În registrele de asistență judiciară pot fi operate, în mod excepțional, modificări și în cursul anului, conform procedurii prevăzute pentru înscrierea în registru [art. 161 alin. (4) din Statut].

Art. 81

(1) Pentru înscrierea în Registrul de asistență judiciară, avocatul depune o cerere la baroul din care face parte.

(2) Cererea prevăzută la alin. (1) se completează conform formularului aprobat de Departamentul de coordonare a asistenței judiciare din cadrul UNBR.

(3) Înscrierea avocatului în Registrul de asistență judiciară se efectuează în baza deciziei consiliului baroului.

(4) Consiliul baroului poate, motivat, să refuze înscrierea în registru sau să radieze din registru un avocat în următoarele cazuri:

a) dacă avocatului solicitant i s-a aplicat o sancțiune disciplinară;

b) dacă avocatul este învinuit pentru săvârșirea unei infracțiuni de drept comun;

c) dacă s-a constatat încălcarea repetată a dispozițiilor prezentei legi sau calitatea inferioară a asistenței judiciare acordate.

(5) Radierea din registru poate fi dispusă pentru o perioadă de un an, iar dacă se constată săvârșirea consecutivă a trei sau a mai multor abateri de la

obligațiile prevăzute de prezenta lege, radierea se poate dispune pentru o perioadă de până la 3 ani.

(6) Refuzul baroului de înscriere a avocatului solicitant în registru, precum și măsura radierii unui avocat din registru pot fi contestate potrivit procedurii prevăzute la cap. VI din prezenta lege.

(7) Decizia de radiere din registru se aduce la cunoștință publicului prin afișare pe pagina de internet a baroului, precum și pe pagina de internet a UNBR.

Corelații legislative: art. 162 din Statut; Regulamentul-cadru de organizare și funcționare al serviciul de asistență judiciară

Comentariu

Toți avocații înscriși pe tabloul avocaților cu drept de exercitare a profesiei pot opta pentru înscrierea în registrul de asistență judiciară. 1

În acest scop, avocații interesați trebuie să formuleze o cerere scrisă, care cuprinde datele de identificare ale avocatului, coordonatele de contact, specificarea componentelor de asistență judiciară pentru care optează, mențiunea că a luat cunoștință de dispozițiile Statutului și prezentei legi, precum și orice alte date stabilite pe cale de norme sau instrucțiuni. Modelul cererii este aprobat de Departamentul de coordonare a asistenței judiciare din cadrul UNBR. Consiliul baroului analizează cererea în proxima ședință de consiliu a baroului și o poate aprobă/respinge prin decizie motivată. 2

Cazurile de respingere prevăzute la alin. (4) al art. 81 se referă la acele împrejurări în care, avocatului solicitant i s-a aplicat o sancțiune disciplinară, avocatul este învinuit pentru săvârșirea unei infracțiuni de drept comun și dacă s-a constatat încălcarea repetată de către avocat a dispozițiilor prezentei legi sau calitatea inferioară a asistenței judiciare acordate. 3

Cererea formulată de avocat reprezintă totodată manifestarea de voință și angajamentul avocatului de a asigura asistență juridică din oficiu, asistență judiciară și extrajudiciară sau asistență specială în cauzele în care va fi desemnat. 4

Radierea din registru poate fi dispusă pentru o perioadă de un an, iar dacă se constată săvârșirea consecutivă a trei sau a mai multor abateri de la obligațiile prevăzute de Legea nr. 51/1995, Statut sau Regulamentul-cadru, radierea se poate dispune pentru o perioada de până la 3 ani. 5

Refuzul baroului de înscriere a avocatului solicitant în registru, precum și măsura radierii unui avocat din registru pot fi contestate potrivit procedurii 6

prevăzute la Capitolul VI din Legea nr. 51/1995 privind răspunderea disciplinară.

7 Decizia de radiere din registru se aduce la cunoştinţa publicului prin afişare pe pagina web a baroului, precum şi pe pagina web a UNBR.

Art. 82

(1) Pentru asistenţa judiciară acordată, avocatul desemnat are dreptul la un onorariu stabilit de organul judiciar, potrivit naturii şi volumului activităţii desfăşurate, în limitele sumelor stabilite prin protocolul încheiat între UNBR şi Ministerul Justiţiei.

(2) Prin actul de încuviinţare a asistenţei judiciare, organul judiciar stabileşte şi valoarea provizorie a onorariului avocatului.

(3) După acordarea asistenţei judiciare, avocatul întocmeşte un referat scris cu privire la prestaţia avocaţială efectivă, conform formularului aprobat de Departamentul de coordonare a asistenţei judiciare din cadrul UNBR. Referatul este supus confirmării organului judiciar, care, în funcţie de volumul şi complexitatea activităţii desfăşurate de avocat, precum şi în raport cu durata, tipul şi particularităţile cauzei, poate dispune menţinerea sau majorarea onorariului stabilit iniţial.

(4) Referatul confirmat potrivit alin. (3) se înaintează baroului, în vederea efectuării formalităţilor prevăzute de lege pentru plata onorariilor.

(5) În cazul în care avocatul este sancţionat disciplinar, potrivit art. 86 alin. (1), avocatul nu va primi onorariul în asigurarea asistenţei judiciare pentru care a fost desemnat, pentru acel caz.

Corelaţii legislative: *art. 163 din Statut; Regulamentul-cadru de organizare şi funcţionare al serviciului de asistenţă judiciară.*

Comentariu

1 Art. 82 şi 83 descriu procedura de plată a onorariului cuvenite pentru asistenţa judiciară acordată de avocatul desemnat.

2 Acest onorariu este stabilit de organul judiciar, care va ţine cont de natura şi volumul muncii depuse de avocat, suma onorariului trebuind să se încadreze în limitele valorice stabilite prin Protocolul specific încheiat de UNBR cu Ministerul Justiţiei.

3 În prima etapă, cu ocazia încuviinţării acordării asistenţei judiciare, organul judiciar fixează un onorariu provizoriu.

4 În a doua etapă, după acordarea asistenţei judiciare, avocatul întocmeşte un referat-tip, în forma stabilită de Departamentul de coordonare

a asistenţei judiciare din cadrul UNBR, prin care detaliază prestaţiile avocaţiale efectuate şi pe care îl înaintează organului judiciar spre confirmare. Organul judiciar analizează referatul şi poate dispune menţinerea onorariului provizoriu, stabilit iniţial, sau majorarea acestuia, ţinând cont de volumul şi complexitatea prestaţiei avocaţiale, precum şi de durata, tipul şi particularităţile cauzei.

În a treia etapă, referatul astfel confirmat este înaintat baroului, care va efectua formalităţile legale, necesare plăţii onorariului, potrivit procedurii stabilite şi cu respectarea termenelor stabilite prin Protocolul încheiat de UNBR cu Ministerul Justiţiei. Referatele confirmate nu se transmit spre plată unul câte unul, ci se centralizează lunar de avocat şi se înaintează baroului. 5

În cazul în care avocatul este sancţionat disciplinar, potrivit art. 86 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, avocatul nu va primi onorariul pentru asistenţa judiciară publică acordată în acel caz. 6

Art. 83

(1) Plata onorariului pentru asistenţa judiciară acordată se face lunar prin virament bancar, pe baza documentelor pentru decontare prevăzute la art. 82 alin. (2), avizate de consiliul baroului.

(2) Sumele necesare pentru plata onorariilor sau, după caz, a remuneraţiilor pentru asistenţa judiciară se virează, lunar, în condiţiile legii, într-un cont distinct, deschis de fiecare barou. Respectarea de către barouri a destinaţiei fondurilor astfel virate face şi obiect al controlului UNBR, în condiţiile stabilite de Statutul profesiei de avocat.

Corelaţii legislative: art. 164 din Statut; Regulamentul-cadru de organizare şi funcţionare al serviciului de asistenţă judiciară

Comentariu

În continuarea procedurii descrisă în art. 82, art. 83 reglementează modul în care se realizează plata efectivă a onorariului pentru asistenţa judiciară. Plata onorariului – care se asigură de Ministerul Justiţiei, în baza bugetului aprobat, prin ordonatorii secundari şi terţiari de credite (Curţi de Apel şi Tribunale) – se face lunar prin virament bancar, pe baza documentelor pentru decontare prevăzute la art. 82 alin. (2) din Legea nr. 51/1995, avizate de consiliul baroului. Plata se suportă din sumele cuprinse distinct în Legea bugetului de stat, din bugetul de venituri şi 1

cheltuieli al Ministerului Justiției la Capitolul 54.01 („Alte servicii publice generale"), Titlul 20 („Bunuri și servicii"), articolul 20.28 („Ajutor public judiciar"), pentru finanțarea sistemului de ajutor public judiciar și a sistemului de asistență judiciară obligatorie.

2 Virarea sumelor destinate efectuării plății onorariilor sau remunerațiilor se face lunar, în contul bancar cu destinație specială deschis de fiecare barou. În teza a 2-a alin. (2) prevede competența UNBR de a efectua controlul asupra respectării destinației acestor fonduri, asigurând astfel disciplina financiară cu privire la utilizarea sumelor plătite cu acest titlu.

3 Serviciul de asistență judiciară la nivelul fiecărui barou informează consiliul baroului în legătură cu desfășurarea activității de asistență judiciară și operațiunile financiar-bancare, inclusiv cu privire la cheltuielile legate de organizarea și funcționarea serviciului.

Art. 84

UNBR și barourile conlucrează cu Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, instanțele judecătorești, precum și cu parchetele de pe lângă acestea, în vederea desfășurării în bune condiții a activității de acordare a asistenței judiciare prevăzute de prezentul capitol.

Corelații legislative: art. 165 din Statut; Regulamentul-cadru de organizare și funcționare al serviciului de asistență judiciară

Comentariu

1 Art. 84 enunță principiul conlucrării care trebuie să guverneze raporturile dintre UNBR și barouri, pe de-o parte, și Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea, pe de altă parte, privitoare la buna desfășurare a activității de asistență judiciară, principiu impus de importanța socială a acestei activități.

2 În aplicarea acestui principiu, UNBR și Ministerul Justiției au încheiat, în anul 2008, Protocolul nr. 113928/2008 privind stabilirea remunerațiilor cuvenite avocaților pentru furnizarea serviciilor de asistență judiciară în materie penală, pentru prestarea, în cadrul sistemului de ajutor public judiciar, a serviciilor de asistență judiciară și/sau reprezentare ori de asistență extrajudiciară, precum și pentru asigurarea serviciilor de asistență judiciară privind accesul internațional la justiție în materie civilă și

cooperarea judiciară internaţională în materie penală, prin care au fost stabilite cuantumul şi modalitatea de plată a acestor remuneraţii. Recent, la data de 6.06.2015, cu ocazia deschiderii lucrărilor Congresului Avocaţilor, cele două părţi au semnat un nou Protocol – Protocolul cu nr. 48025/2015 – prin care, în principal, a fost actualizat nivelul onorariilor prevăzute în Protocolul precedent (a se vedea *infra* comentariul art. 84).

În sfera aceleiaşi conlucrări se înscrie şi protocolul de colaborare încheiat între Consiliul Superior al Magistraturii şi UNBR, prin care cele două entităţi au convenit să coopereze în vederea creşterii încrederii cetăţenilor în actul de justiţie, creşterii calităţii actului de justiţie, respectarea independenţei avocaţilor şi dreptului justiţiabililor de a beneficia de asistenţă juridică furnizate de persoane care au dobândit calitatea de avocat potrivit dispoziţiilor legale (protocolul nr. 115 din 19 mai 2011). Protocolul urmăreşte îmbunătăţirea dispoziţiilor legale care privesc domeniile de interes comun şi consolidarea principiilor integrităţii şi responsabilităţii în activităţile care contribuie la asigurarea securităţi juridice. Părţile şi-au asumat obligaţia de informare reciprocă cu privire la problemele ce se ivesc şi a căror soluţionare este în competenţa celor două instituţii semnatare. 3

De asemenea, UNBR şi Curtea de Apel Bucureşti au încheiat protocolul de colaborare nr. 1/15129/C din 3.11.2011 (înregistrat la UNBR sub nr. 2107/2011) prin care părţile s-au angajat, printre altele, să conlucreze în domeniul asistenţei judiciare în scopul creşterii calităţii apărării şi a eliminării disfuncţionalităţilor din cadrul sistemului de repartizare, raportare şi plăţi asociate serviciilor de asistenţă judiciară. 4

Art. 85

(1) Onorariile pentru asistenţa judiciară acordată în oricare dintre formele prevăzute de prezentul capitol se stabilesc prin protocolul încheiat între UNBR şi Ministerul Justiţiei, în condiţiile legii.

(2) Fondurile necesare pentru plata onorariilor prevăzute la alin. (1) se asigură potrivit art. 26 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările şi completările ulterioare.

(3) Pentru cheltuielile curente necesare funcţionării serviciilor de asistenţă judiciară din cadrul barourilor, din sumele virate lunar pentru plata onorariilor cuvenite pentru asistenţa judiciară, fiecare barou îşi constituie un fond prin reţinerea a 1% din valoarea acestor sume, aprobate şi efectiv vărsate. Reţinerea procentului de 1% se face la achitarea efectivă a onorariului către avocatul îndreptăţit.

(4) Onorariile pentru asistența judiciară acordată în oricare dintre formele prevăzute de prezentul capitol, la solicitarea organelor administrației publice locale, se acordă din fondurile acestor organe, în limitele sumelor stabilite prin protocol încheiat de fiecare barou cu acestea. În lipsa protocolului, sunt aplicabile limitele stabilite prin protocolul prevăzut la art. 82 alin. (1).

Corelații legislative: *Regulamentul cadru de organizare și funcționare al serviciului de asistență judiciară; art. 49 din O.U.G. nr. 80/2013*

Comentariu

1 UNBR și Ministerul Justiției a încheiat Protocolul nr. 113928/2008 (înregistrat la UNBR sub nr. 1693/2008) privind stabilirea onorariilor avocaților pentru furnizarea serviciilor de asistență juridică în materie penală, pentru prestarea, în cadrul sistemului de ajutor public judiciar, a serviciilor de asistență juridică, și/sau reprezentare ori de asistență extrajudiciară, precum și pentru asigurarea serviciilor de asistență juridică privind accesul internațional la justiție în materie civilă și cooperarea judiciară internațională în materie penală. În practică, în pofida termenelor stabilite prin Protocol, au existat în mod frecvent întârzieri în achitarea sumelor prevăzute cu acest titlu, ceea ce a suscitat nemulțumiri în rândul barourilor și avocaților îndreptățiți la plata remunerațiilor.

2 Prin Hotărârea Congresului Avocaților nr. 10/2013 a fost adoptat Memorandumul referitor la asistență judiciară, dezbătut la întâlnirea reprezentanților serviciilor de asistență judiciară de la Cluj, din 22-23 februarie 2013. Prin acest Memorandum s-a hotărât completarea protocolului dintre UNBR și Ministerul Justiției prin includerea unor noi categorii de prestații avocațiale, precum și a unor prevederi prin care să se garanteze achitarea la timp a remunerațiilor cuvenite pentru serviciile prestate și asigurarea spațiilor necesare desfășurării în bune condiții a activității de asistență judiciară.

3 Cu privire la organizarea asistenței judiciare prin barouri, Congresul avocaților a reafirmat că independența profesiei de avocat este singura garanție reală a respectării dreptului la apărare, iar orice demers care ar tinde la subordonarea avocatului prin forme instituțional-organizatorice de modificare a cadrului legal actual este de natură să aducă o gravă atingere construcției statului de drept (art. 2 din Hotărârea Congresului Avocaților nr. 10/2013).

De curând, cu prilejul Congresului Avocaților 2015, a fost încheiat un nou Protocol între UNBR și Ministerul Justiției – Protocolul cu nr. 48025/2015 – prin care au fost diversificate prestațiile avocațiale și a fost actualizat nivelul onorariilor prevăzute în Protocolul din anul 2008, prin raportare la evoluția prețurilor de consum. Deși cuprinde unele precizări în comparație cu Protocolul precedent, acesta nu rezolvă problema arieratelor la plata de către stat a onorariilor pentru serviciile ce formează obiectul acestuia, nu cuprinde prevederi relative la asigurarea spațiilor necesare desfășurării activității de asistență judiciară și nici privind plata remunerației avocaților desemnați de instanță în calitate de curatori speciali, în conformitate cu prevederile art. 58 și art. 167 C.proc.civ., atunci când aceasta se suportă de la bugetul de stat în condițiile prevăzute de art. 49 din O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru. De altfel, acest Protocol a fost semnat de către UNBR cu rezerva art. 10, care prevede că onorariile stabilite prin Protocol sunt onorarii maximale, fiind preluate astfel acele prevederi din vechiul Protocol care în practică au fost aplicate distorsionat de unele instanțe și care au procedat la reducerea fără temei a unor onorarii, oricum modice, acordate pentru serviciile de asistență judiciară prestate de avocați. 4

La alin. (3) este prevăzută sursa de finanțare a cheltuielilor curente necesare funcționării serviciilor de asistență judiciară din cadrul barourilor. În acest scop, fiecare barou își constituie, din sumele virate lunar pentru plata onorariilor cuvenite pentru asistența judiciară, un fond prin reținerea a 1% din valoarea acestor sume, aprobate și efectiv vărsate. Este de precizat că reținerea procentului de 1% are loc la achitarea efectivă a onorariului către avocatul îndreptățit. 5

Ultimul alineat are în vedere serviciile de asistență judiciară solicitate de organele administrației publice locale, cu privire la care se prevede că onorariile se vor achita din fondurile proprii ale acestor organe, în limitele sumelor stabilite prin protocol încheiat de fiecare barou cu acestea sau, în lipsa unui atare protocol, în limitele stabilite prin protocolul încheiat între UNBR și Ministerul Justiției. 6

Capitolul VI
Răspunderea disciplinară

Art. 86

(1) Avocatul răspunde disciplinar pentru nerespectarea prevederilor prezentei legi sau ale statutului, pentru nerespectarea deciziilor obligatorii adoptate de organele de conducere ale baroului sau ale uniunii, precum şi pentru orice fapte săvârşite în legătură cu profesia sau în afara acesteia, care sunt de natură să prejudicieze onoarea şi prestigiul profesiei sau ale instituţiei.

(2) Avocatul care conduce asistenţa judiciară de pe lângă fiecare instanţă este obligat să sesizeze în scris consiliului baroului faptele comise de orice avocat, în condiţiile prevederilor alin. (1).

(3) Instanţele judecătoreşti şi parchetele Ministerului Public sunt obligate să înainteze consiliului baroului orice plângere făcută împotriva unui avocat şi să îl înştiinţeze despre orice acţiune de urmărire penală sau de judecată pornită împotriva unui avocat.

Corelaţii legislative: art. 51, art. 265 şi art. 277 alin. (1) şi (2) din Statut; pct. 1.1-1.2 din Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană

Bibliografie: L. Dănilă, Organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, Ed. C.H. Beck, Bucureşti, 2008

Sumar

§1. Nerespectarea prevederilor actelor normative privind organizarea şi exercitarea profesiei de avocat 307
§2. Nerespectarea deciziilor obligatorii ale organelor de conducere ale profesiei 308
§3. Faptele săvârşite în legătură cu profesia sau în afara acesteia, de natură să prejudicieze onoarea şi prestigiul profesiei 308
§4. Modalităţi de sesizare a săvârşirii unei abateri disciplinare 308

Comentariu

1 Problema răspunderii disciplinare a avocatului formează obiectul reglementării cuprinsă în dispoziţiile Capitolului VI al Legii nr. 51/1995 privind organizarea şi exercitarea profesiei de avocat.

2 Fără a se regăsi în cuprinsul legii o definiţie a răspunderii disciplinare, aşa cum apare, spre exemplu, în legislaţia muncii [art. 247 alin. (2) C.muncii],

legiuitorul procedează doar la indicarea situaţiilor în care intervine această formă a răspunderii avocatului.

Totuşi, normele statutare [art. 265 alin. (2) şi (3) din Statut] preiau ipo- 3
tezele legale menţionate anterior şi le dau forma unei definiţii necesare, subliniind şi distincţia dintre abaterile disciplinare grave şi cele în formă simplă.

Dacă răspunderea disciplinară este o instituţie specifică dreptului muncii 4
şi are o natură contractuală, în cazul avocatului, temeiul juridic al angajării acestei răspunderi nu poate fi decât Legea nr. 51/1995 (*L. Dănilă*, Organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, p. 201).

Astfel, textul supus analizei menţionează trei categorii de fapte impu- 5
tabile avocatului: nerespectarea prevederilor Legii nr. 51/1995 sau ale Statutului, nerespectarea deciziilor obligatorii adoptate de organele de conducere ale profesiei, precum şi acele fapte săvârşite în legătură cu profesia sau în afara acesteia, care sunt de natură să prejudicieze onoarea şi prestigiul profesiei sau ale instituţiei.

§1. Nerespectarea prevederilor actelor normative privind organizarea şi exercitarea profesiei de avocat

În ceea ce priveşte prima categorie, respectiv nerespectarea prevederilor 6
actelor normative ce reglementează organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, apare ca firească şi necesară angajarea răspunderii disciplinare în situaţia în care o persoană, care a dobândit calitatea de avocat, nu înţelege a-şi respecta propria reglementare internă, fie în raporturile cu terţii, fie în raporturile de confraternitate.

În acest sens, în chiar preambulul Codului deontologic al avocaţilor 7
din Uniunea Europeană, care a devenit şi Codul deontologic al avocatului român (cu începere de la 1 ianuarie 2007, când a fost adoptat prin Decizia nr. 1486 din 27 octombrie 2007 a Comisiei permanente a UNBR), în pasajul în care se subliniază misiunea avocatului în societatea bazată pe justiţie, se indică faptul că avocatul are îndatoriri şi obligaţii multiple în raporturile cu clienţii săi, cu instanţele judecătoreşti şi celelalte organe ale statului, cu profesia, în general, şi cu fiecare confrate, în particular, precum şi chiar faţă de public, îndatoriri ce se impun a fi respectate.

Codul deontologic precizează în mod expres la pct. 1.2 că normele deon- 8
tologice sunt destinate să garanteze, prin acceptarea lor liber consimţită,

buna îndeplinire de către avocat a misiunii sale, nerespectarea putând conduce la o sancţiune disciplinară.

§2. Nerespectarea deciziilor obligatorii ale organelor de conducere ale profesiei

9 Cea de-a doua categorie a faptelor de natură a determina angajarea răspunderii disciplinare priveşte nerespectarea deciziilor obligatorii adoptate de organele de conducere ale profesiei. În considerarea acelorași argumente ce ţin de asumarea unui anumit statut profesional, ce implică respectarea unor obligaţii complexe, este de neconceput vreo altă atitudine în raport cu hotărârile adoptate de organele de conducere ce sunt abilitate a realiza atât politicile profesionale, cât şi gestionarea problemelor survenite în activitatea curentă.

§3. Faptele săvârșite în legătură cu profesia sau în afara acesteia, de natură să prejudicieze onoarea și prestigiul profesiei

10 Faptele săvârşite în legătură cu profesia sau în afara acesteia şi care sunt de natură să prejudicieze onoarea şi prestigiul profesiei sau ale instituţiei constituie temei al angajării răspunderii disciplinare a avocatului. Raţiunea instituirii unei sancţiuni pentru faptele menţionate anterior îşi are rădăcinile în rolul special al avocatului în cadrul societăţii şi în respectul pentru misiunea profesională a acestuia, condiţii esenţiale ale statului de drept şi ale unei societăţi democratice [pct. 1.1 parag. (2) din Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană]. Câtă vreme profesia de avocat impune acest respect membrilor societăţii prin valoarea demersului constând în protejarea şi apărarea drepturilor şi libertăţilor cetăţeanului, este inacceptabil ca un membru al corpului profesional să nesocotească el însuşi ceea ce pretinde societăţii.

§4. Modalități de sesizare a săvârșirii unei abateri disciplinare

11 Este de observat că, în considerarea aceluiaşi raţionament expus anterior, sunt sancţionabile nu doar faptele de natură a aduce un prejudiciu de imagine profesiei şi care au fost realizate în exercitarea propriu-zisă a atribuţiilor date prin Legea nr. 51/1995 în competenţa avocatului, dar şi cele realizate în afara acestui cadru strict profesional.

Alin. (2) şi (3) ale art. 86 realizează trecerea de la dreptul substanţial 12
al răspunderii disciplinare la dreptul procedural, indicând modalităţile prin intermediul cărora sunt sesizate organele abilitate prin Legea nr. 51/1995 să asigure protecţia onoarei şi a prestigiului profesiei.

Astfel, **o primă modalitate de sesizare** a săvârşirii unei abateri disci- 13
plinare o reprezintă înştiinţarea scrisă din partea avocatului care conduce asistenţa judiciară de pe lângă fiecare instanţă, adresată consiliului baroului. Potrivit dispoziţiilor Legii nr. 51/1995, serviciile de asistenţă juridică sunt conduse de un avocat definitiv numit de consiliul baroului [art. 79 alin. (2)], acesta putând decide ca serviciul să fie condus de un director angajat prin contract individual de muncă, în ambele situaţii existând însă şi o coordonare din partea unui membru al consiliului [art. 160 alin. (3) din Statut].

În contextul alin. (2) al articolului comentat, s-ar pune firesc întrebarea 14
dacă şi acest angajat al serviciului de asistenţă judiciară ar fi competent a formula personal sesizări scrise adresate consiliului baroului sau ar putea face acest lucru numai prin intermediul avocatului coordonator, câtă vreme Legea nr. 51/1995 stabileşte această obligaţie doar în sarcina avocatului biroului de asistenţă judiciară. Apreciem că, în raport de principiul ierarhiei şi forţei juridice a actelor normative, obligaţia legală aparţine avocatului care conduce serviciul de asistenţă judiciară, pentru angajatul acestui serviciu operând eventual o obligaţie contractuală, dacă aceasta este prevăzută în contractul său individual de muncă.

Cea de-a doua modalitate de sesizare privind săvârşirea unei abateri 15
disciplinare o reprezintă demersul instanţelor judecătoreşti şi al parchetelor Ministerului Public, care sunt obligate să înainteze consiliului baroului orice plângere făcută împotriva unui avocat şi să îl înştiinţeze despre orice acţiune de urmărire penală sau de judecată pornită împotriva unui avocat. Obligaţia legală menţionată anterior se întemeiază pe împrejurarea că răspunderea civilă, penală, administrativă şi disciplinară nu se exclud reciproc, în paralel cu cercetarea organelor parchetului sau a instanţelor judecătoreşti, impunându-se şi implicarea consiliului baroului în verificarea aspectelor de natură a evidenţia eventuala încălcare a normelor deontologice.

O altă posibilitate este reglementată prin dispoziţiile art. 277 alin. (1) 16
şi (2) din Statut, în sensul că sesizarea privind săvârşirea unei abateri disciplinare o poate face şi o terţă persoană care se adresează cu o plângere consiliului baroului, chiar şi consiliul având posibilitatea de a se autosesiza

în privinţa unei astfel de abateri. Această din urmă aptitudine derivă din prevederile art. 265 alin. (1) din Statut, potrivit cărora protecţia onoarei şi prestigiului profesiei, respectarea legii, a statutului profesiei şi a deciziilor obligatorii ale organelor profesiei sunt încredinţate organelor constituite potrivit dispoziţiilor legii.

17 În sfârşit, trebuie remarcat că însuşi avocatul este obligat să încunoştinţeze de îndată consiliul baroului asupra oricărei situaţii care ar putea conduce la suspendarea exerciţiului dreptului său de a profesa [art. 51 alin. (1) din Statut].

Art. 87

(1) Anchetarea abaterii şi exercitarea acţiunii disciplinare sunt de competenţa consiliului baroului.

(2) Anchetarea abaterii şi exercitarea acţiunii disciplinare privind decanii barourilor şi membrii Consiliului UNBR sunt de competenţa Consiliului UNBR. Persoana anchetată sau trimisă în judecată disciplinară nu participă la luarea hotărârii.

(3) Membrii comisiei permanente care sunt anchetaţi nu pot participa la dezbaterile privind luarea deciziei de exercitare a acţiunii disciplinare.

(4) În toate cazurile acţiunea disciplinară poate fi exercitată în termen de cel mult un an de la data săvârşirii abaterii.

Corelaţii legislative: art. 51 alin. (1), art. 278 alin. (1) şi (3), art. 266 alin. (1) şi (2) din Statut

Sumar

§1. Competenţa anchetării abaterii şi a exercitării acţiunii disciplinare.....310
§2. Termenul de exercitare a acţiunii disciplinare.....311

Comentariu

§1. Competenţa anchetării abaterii şi a exercitării acţiunii disciplinare

1 Dispoziţiile acestui articol cuprind practic reglementarea competenţei jurisdicţionale a organelor abilitate să efectueze cercetarea disciplinară şi să exercite acţiunea disciplinară.

2 Criteriul în funcţie de care se determină competenţa jurisdicţională derivă din calitatea persoanei reclamată că ar fi săvârşit o abatere disciplinară.

Potrivit textului normativ, pentru membrii Baroului anchetarea abaterii şi exercitarea acţiunii disciplinare sunt de competenţa consiliului baroului din care fac parte, în timp ce decanii şi membrii Consiliului UNBR pot fi cercetaţi numai de către acest organ de conducere al Uniunii. 3

Dacă pentru prima ipoteză redactarea textului în discuţie este lipsită de echivoc, pentru cea de-a doua situaţie, redactarea normei este aparent susceptibilă de interpretare. Astfel, se poate ridica întrebarea dacă abaterea disciplinară a decanilor şi a membrilor Consiliului UNBR atrage competenţa de cercetare a Consiliului UNBR doar în privinţa acţiunilor realizate de aceştia în calitatea menţionată sau se referă şi la activităţile profesionale curente. 4

Apreciem că, deşi persoanele menţionate au acelaşi titlu profesional ca şi ceilalţi membri ai baroului, nu poate fi primită distincţia între abaterile disciplinare săvârşite în cadrul mandatului dat de client şi cele comise în virtutea mandatului de reprezentare a organului de conducere al Baroului sau UNBR. În acest context îşi găseşte aplicabilitatea principiul *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*. Prin urmare, Consiliul UNBR este abilitat a cerceta atât abaterile săvârşite în calitatea de decan sau membru al Consiliului UNBR, cât şi pe cele realizate de către aceştia în exercitarea curentă a profesiei, competenţa fiind determinată de calitatea de reprezentant a acestor persoane. 5

§2. Termenul de exercitare a acţiunii disciplinare

În sfârşit, reglementarea se referă şi la faptul că, în toate cazurile, acţiunea disciplinară poate fi exercitată în termen de cel mult un an de la data săvârşirii abaterii disciplinare. Sub acest aspect este de remarcat că a fost instituit doar reperul temporal al datei săvârşirii abaterii, fără a exista posibilitatea ca termenul să curgă de la data când abaterea a fost cunoscută de organul abilitat a exercita acţiunea disciplinară. De asemenea, legiuitorul nu prevede decât un termen de decădere privind exercitarea acţiunii disciplinare, fără a mai institui şi un termen pentru aplicarea sancţiunii disciplinare, aşa cum se regăseşte, spre exemplu, în legislaţia aplicabilă angajaţilor [art. 252 alin. (1) C.muncii] sau funcţionarilor publici [art. 77 alin. (5) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcţionarilor publici]. 6

Din această perspectivă, reglementarea apare a fi mai severă decât în cazul altor categorii de persoane, fiind însă pe măsura exigenţelor impuse de statutul social al profesiei. 7

8 Angajarea răspunderii disciplinare a avocatului nu exclude, însă, răspunderea civilă, penală sau administrativă [art. 266 alin. (1) din Statut].

Art. 88

(1) În cadrul fiecărui barou se organizează și funcționează o comisie de disciplină care judecă, în primă instanță și în complet de 3 membri, abaterile disciplinare săvârșite de avocații din acel barou.

(2) În cadrul UNBR este organizată și funcționează Comisia centrală de disciplină, care judecă:

a) ca instanță de fond, în complet de 3 membri, abaterile săvârșite de membrii Consiliului UNBR și de decanii barourilor;

b) în contestație, în complet de 5 membri, potrivit prevederilor statutului profesiei.

(3) Recursul declarat împotriva deciziei disciplinare a Comisiei centrale de disciplină, ca instanță de fond, este judecat de Consiliul UNBR constituit ca instanță disciplinară în plenul său, în afară de persoana implicată în cauză.

(4) Împotriva hotărârilor pronunțate potrivit alin. (2) și (3) partea interesată poate formula contestație la Secția de contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel București.

(5) Procedura judecării abaterilor disciplinare este stabilită în statutul profesiei și se completează cu prevederile Codului de procedură civilă.

Corelații legislative: art. 65, art. 66 lit. p) din Legea nr. 51/1995; art. 268-287 din Statut

Sumar

§1. Comisia de disciplină 313
§2. Comisia centrală de disciplină 313
§3. Consiliul UNBR 314
§4. Procedura de judecare a abaterii disciplinare 314

Comentariu

1 Textul analizat privește constituirea, organizarea și funcționarea instanțelor disciplinare, detalierea necesară a acestor norme fiind realizată prin intermediul dispozițiilor statutare.

2 Din perspectivă istorică, se poate remarca faptul că începând chiar cu prima Lege modernă a avocaților [art. 6 alin. (1) din Legea pentru constituirea corpului de avocați promulgată la data de 6 decembrie 1864], în toate actele normative privind profesia a fost reglementată și subliniată importanța comisiei de disciplină.

În mod evident, Legea nr. 51/1995 şi Statutul (art. 268) prevăd existenţa 3
a trei categorii de instanţe disciplinare, respectiv comisia de la nivelul baroului, comisia centrală a UNBR şi plenul Consiliului UNBR.

§1. Comisia de disciplină

În privinţa comisiei de disciplină din cadrul fiecărui barou, aceasta 4
este independentă în raport cu organele de conducere ale baroului, fiind alcătuită din 5 până la 11 membri cu o vechime de minimum zece ani în profesie, aleşi de adunarea generală a baroului pe o perioadă de 4 ani [art. 269 alin. (1) şi (2) din Statut].

Din punctul de vedere al funcţionării, comisia este coordonată de un 5
preşedinte ales de către membrii acesteia, consiliul baroului având doar competenţa de a desemna un secretar ce are şi funcţia de grefier. Sub îndrumarea preşedintelui, acesta ţine evidenţele şi efectuează lucrările necesare în vederea desfăşurării activităţii comisiei (art. 270 din Statut).

Sub aspectul competenţei, această comisie judecă în primă instanţă, în 6
complet de 3 membri, abaterile disciplinare săvârşite de avocaţii înscrişi în cadrul baroului, cu excepţia celor săvârşite de decan şi de membrii Consiliului UNBR (art. 271 din Statut).

§2. Comisia centrală de disciplină

În privinţa celei de-a doua categorii de instanţe disciplinare, în cadrul 7
UNBR este organizată şi funcţionează Comisia centrală de disciplină.

Această comisie este alcătuită din reprezentanţii desemnaţi de adunările 8
generale ale fiecărui barou dintre avocaţii cu o vechime mai mare de 15 ani în profesie, aleşi de Congresul avocaţilor [art. 272 alin. (1), (2) şi (3) din Statut].

Sub aspect organizatoric, Comisia centrală de disciplină este coordonată 9
de un preşedinte desemnat de Congresul avocaţilor, dintre membrii acesteia [art. 272 alin. (5) din Statut]. Comisia îşi organizează, îşi ţine evidenţele şi îşi desfăşoară lucrările cu sprijinul Comisiei permanente a UNBR, unul dintre secretarii UNBR, desemnat de către Comisia permanentă, îndeplinind şi funcţia de grefier al Comisiei centrale de disciplină (art. 274 din Statut).

În privinţa competenţei, Comisia centrală de disciplină judecă atât ca 10
instanţă de fond, cât şi de recurs. Ca instanţă de fond, în complet de 3 membri, judecă abaterile membrilor Consiliului UNBR şi ale decanilor.

Ca instanţă de recurs, în complet de 5 membri, judecă contestaţiile declarate de avocatul interesat, decanul baroului şi de preşedintele UNBR împotriva deciziilor pronunţate de comisiile de disciplină ale barourilor şi a încheierilor de suspendare a avocatului din exerciţiul profesiei pronunţate în temeiul dispoziţiilor art. 90 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 51/1995 (art. 273 din Statut).

§3. Consiliul UNBR

11 În sfârşit, cea de-a treia categorie a instanţelor disciplinare este reprezentată de plenul Consiliul UNBR, reunit în acest scop.

12 Din punct de vedere organizatoric, această instanţă se compune potrivit dispoziţiilor art. 65 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, unul dintre secretarii UNBR, desemnat de Comisia permanentă, îndeplinind funcţia de grefier al Consiliului UNBR – constituit ca instanţă disciplinară.

13 În competenţa acestei instanţe sunt date contestaţiile declarate împotriva deciziilor pronunţate de Comisia centrală de disciplină, ca instanţă de fond, şi a încheierilor de suspendare a avocatului din exerciţiul profesiei (art. 275 din Statut).

14 Pentru a asigura imparţialitatea şi obiectivitatea instanţelor disciplinare, art. 272 alin. (4) din Statut prevede în mod expres regula potrivit căreia din completele de judecată alcătuite potrivit art. 88 alin. (2) din Legea nr. 51/1995 nu pot face parte soţul sau rudele până la gradul al patrulea inclusiv ale membrilor consiliului baroului din care face parte avocatul trimis în judecată, ale membrilor Consiliului UNBR, în cazul prevăzut la art. 87 alin. (2) din Legea nr. 51/1995, şi nici soţul sau rudele până la gradul al patrulea inclusiv ale părţii care a declanşat, prin plângere, procedura disciplinară.

15 De asemenea, din plenul Consiliului UNBR constituit ca instanţă disciplinară nu pot face parte decanul sau acel membru vizat de judecata de fond a comisiei centrale de disciplină [art. 275 alin. (1) din Statut].

§4. Procedura de judecare a abaterii disciplinare

16 În privinţa procedurii de judecare a abaterii disciplinare, textul Legii nr. 51/1995 face trimitere la art. 277-287 din Statut care se completează în mod necesar cu prevederile Codului de procedură civilă.

În concret, plângerea formulată împotriva unui avocat cu drept de exerciţiu a profesiei, inclusiv avocat pensionar aflat în continuare de activitate, se adresează consiliului baroului pe al cărui tablou figurează acesta. Plângerea formulată faţă de un avocat incompatibil sau a celui retras din profesie se adresează baroului în care avocatul a fost înscris în tablou. Consiliul baroului, sesizat şi prin modalităţile menţionate în comentariile anterioare relative la art. 86 din Legea nr. 51/1995, procedează la anchetarea abaterii indicate. Dacă persoana vizată are calitatea de decan sau membru al Consiliului UNBR, plângerea sau sesizarea va fi înaintată de îndată Consiliului (art. 277 din Statut). 17

Anchetarea abaterii disciplinare se efectuează, cu celeritate, de consiliul baroului sau de Consiliul UNBR, în funcţie de calitatea celui vizat de plângere sau sesizare, fiind desemnat în acest scop un consilier. 18

Deşi anchetarea abaterii este supusă condiţiei celerităţii, trebuie respectată necondiţionat şi punctual procedura care implică convocarea în scris – prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire – a avocatului cercetat, trimisă la sediul său profesional. Convocarea se poate realiza şi printr-un mijloc de comunicare ce asigură conservarea dovezii şi a datei la care s-a făcut înştiinţarea, ori prin luarea la cunoştinţă prin semnătură. 19

În mod imperativ, cercetarea se efectuează numai după încunoştinţarea avocatului cu privire la obiectul anchetei disciplinare prin luarea la cunoştinţă a conţinutului plângerii ori al sesizării, acesta având posibilitatea de a da explicaţii scrise. 20

Refuzul de a da curs convocării sau de a prezenta înscrisurile solicitate de către organul care anchetează abaterea constituie o încălcare a îndatoririlor profesionale, dar nu împiedică desfăşurarea anchetei disciplinare [art. 279 alin. (4) din Statut]. 21

În cursul cercetărilor, preşedintele UNBR, decanul sau consilierul delegat va convoca în vederea ascultării persoana care a formulat plângerea, precum şi orice alte persoane ale căror declaraţii pot elucida cazul, va face verificări de înscrisuri şi va culege informaţii, prin mijloacele prevăzute de lege. 22

Finalizarea cercetărilor se materializează într-un referat scris ce conţine faptele, probele administrate, poziţia celui cercetat şi propunerea privind soluţionarea plângerii sau sesizării. Acest referat va fi înregistrat la secretariatul decanului baroului, respectiv al UNBR, în cel mult 30 de zile de la primirea însărcinării şi, în prima proximă şedinţă, consiliul baroului 23

sau, după caz, Consiliul UNBR procedează la anchetarea abaterii. Avocatul anchetat poate fi convocat, în vederea audierii sale (art. 280 din Statut).

24 După efectuarea anchetei disciplinare, consiliul va decide, după caz, exercitarea acţiunii disciplinare – situaţie în care va desemna şi consilierul însărcinat cu susţinerea acesteia la instanţa disciplinară – clasarea cauzei sau completarea cercetărilor.

25 Soluţia se comunică, în termen de cel mult 15 zile de la luarea deciziei, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau prin remitere directă, cu luare de semnătură, avocatului cercetat, la sediul profesional principal al acestuia, persoanei care a făcut plângerea, la domiciliul declarat de aceasta, precum şi preşedintelui UNBR [art. 281 alin. (2) din Statut].

26 În privinţa deciziei luată în urma finalizării anchetei disciplinare, este important de subliniat că aceasta poate fi supusă controlului de legalitate al Consiliului UNBR, în virtutea prerogativelor conferite acestuia prin art. 66 lit. p) din Legea nr. 51/1995.

27 Sub aspect procedural, s-a pus problema modului de soluţionare a contestaţiilor şi plângerilor adresate Consiliului UNBR în cazul în care consiliul baroului a decis exercitarea acţiunii disciplinare sau, dimpotrivă, a clasat plângerea iniţială.

28 În prima ipoteză, având în vedere că avocatul trimis în faţa comisiei de disciplină se poate apăra, implicit, şi cu privire la temeinicia şi legalitatea deciziei de sesizare a acesteia, apare ca inutilă soluţionarea de către alt organ – Consiliul UNBR – a unei căi de atac vizând decizia consiliului baroului. În contextul menţionat, singura soluţie pe care o poate decide Consiliul UNBR nu poate fi decât respingerea ca inadmisibilă a acestor plângeri sau contestaţii.

29 În cea de-a doua ipoteza, când plângerea sau contestaţia vizează decizia consiliului baroului de clasare a cauzei, având în vedere că aceasta duce la închiderea procedurii disciplinare şi la nesesizarea comisiei de disciplină, Consiliul UNBR a adoptat, într-o perioadă de timp relativ scurtă, pe cale interpretativă, două soluţii procedurale diferite.

30 Astfel, într-o primă interpretare [Decizia (cu caracter interpretativ) nr. 559 din 15 decembrie 2012 a Consiliului UNBR] Consiliul s-a considerat îndrituit să analizeze pe fond problema legată de eventuala abatere disciplinară, putând dispune fie admiterea şi obligarea Consiliului baroului la sesizarea comisiei de disciplină, fie respingerea ca neîntemeiată a plângerii sau contestaţiei.

Ulterior, în raport de problemele ivite în practică, dar şi de reevaluarea argumentelor *de jure* aplicabile acestora, Consiliul UNBR şi-a revizuit opinia [Decizia (cu caracter interpretativ) nr. 773 din 26 octombrie 2013 a Consiliului UNBR, prin care a fost revocată Decizia (cu caracter interpretativ) nr. 559/2012a Consiliului UNBR]. Astfel, s-a decis că plângerile şi contestaţiile formulate împotriva unor decizii ale consiliului baroului de clasare a cauzei vor fi respinse ca inadmisibile. Soluţia derivă din considerarea dreptului potestativ al consiliului baroului de a exercita acţiunea disciplinară. În acest context, Consiliul UNBR nu are nici posibilitatea de a obliga organul de conducere al baroului la valorificarea dreptului menţionat şi nici de a exercita în mod direct acţiunea disciplinară, substituindu-se astfel consiliului baroului. Practic, soluţia de respingere a plângerii ca inadmisibilă a fost impusă de necesitatea eliminării formalismului excesiv în procedura aşa-zisei verificări de legalitate. 31

În acelaşi context, este de menţionat şi Decizia (cu caracter interpretativ) nr. 1008 din 24 mai 2014 a Consiliului UNBR potrivit căreia, anterior respingerii acestor contestaţii, se procedează la verificarea dovezilor privind respectarea de către consiliul baroului a procedurii de soluţionare a plângerii. 32

Totuşi, având în vedere caracterul prealabil al acestor contestaţii şi plângeri, acestea se vor îndrepta, având în vedere calitatea lor de plângeri prealabile, către Consiliul baroului, în calitate de organ emitent, în conformitate cu dispoziţiile art. 7 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004. Petentul nemulţumit de eventuala nouă soluţie pronunţată de către Consiliul baroului, sub aspect pur procesual, are deschisă calea acţiunii în contencios administrativ, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1) din Legea nr. 554/2004. 33

Acţiunea disciplinară se redactează în scris, se motivează în fapt şi în drept, cu indicarea persoanelor care urmează a fi citate în faţa instanţei disciplinare, şi se semnează de către decanul baroului sau, după caz, de preşedintele UNBR. 34

Pe durata urmăririi penale sau a judecării faptei care constituie abatere disciplinară, procedura disciplinară se suspendă, urmând a fi reluată după soluţionarea definitivă a cauzei, în aceste situaţii fiind oprit cursul termenului privind exercitarea acţiunii disciplinare (art. 282 din Statut). 35

În scopul asigurării celerităţii şi în privinţa soluţionării acţiunii disciplinare, preşedintele comisiei de disciplină va fixa de îndată termen 36

de judecată, cu citarea avocatului, a organului profesiei care a exercitat acţiunea şi a celorlalte persoane indicate în acţiune.

37 Citarea în faţa instanţelor disciplinare se face prin scrisoare cu conţinut declarat, recomandată şi cu confirmare de primire, expediată la sediul profesional principal al avocatului. În cazul în care comunicarea nu este posibilă, procedura de citare şi comunicare se va realiza în conformitate cu regulile privitoare la citarea şi comunicarea actelor de procedură cuprinse în Codul de procedură civilă (art. 283 din Statut).

38 În faţa instanţei disciplinare avocatul se înfăţişează personal, singur sau asistat de către un alt avocat. Şedinţa instanţei disciplinare nu este publică nici în etapa cercetării procesului, nici în faza dezbaterilor în fond, iar lucrările şedinţei se consemnează într-o încheiere [art. 284 alin. (1) din Statut].

39 Lipsa părţilor regulat citate nu împiedică judecata, instanţa disciplinară putând pronunţa decizia disciplinară, cu majoritate de voturi, pe baza actelor şi a dovezilor administrate în cauză.

40 Decizia disciplinară rămasă definitivă are autoritate de lucru judecat faţă de părţi şi de organele profesiei şi, indiferent de natura sancţiunii aplicate, se comunică avocatului în cauză la sediul profesional principal al acestuia, baroului în care avocatul este înscris, precum şi preşedintelui UNBR [art. 285 alin. (2) şi (3) din Statut].

41 Contestaţia declarată împotriva încheierii de suspendare din profesie şi împotriva deciziei disciplinare are caracter devolutiv şi determină controlul de legalitate şi de temeinicie a acestora de către organul competent. Contestaţia se depune la secretariatul baroului, respectiv la secretariatul UNBR, iar după expirarea termenelor de declarare se înregistrează la comisia de disciplină care a pronunţat hotărârea, ce o va înainta împreună cu dosarul cauzei, de îndată, instanţei disciplinare competente [art. 285 alin. (4) din Statut].

42 În sfârşit, textul statutar (art. 286 din Statut) face o distincţie categorică şi necesară între calea de atac formulată împotriva deciziei disciplinare a Comisiei centrale de disciplină, ca instanţă de fond, şi cea introdusă la secţia de contencios administrativ a Curţii de Apel Bucureşti.

43 În toate cazurile, dispoziţiile prevăzute în statut privind procedura judecării acţiunilor disciplinare se completează în mod corespunzător cu prevederile Codului de procedură civilă, în măsura în care acestea sunt compatibile.

Sub aspectul aplicării legii în timp, dispozițiile noii legi de procedură se aplică numai proceselor disciplinare începute după intrarea în vigoare a acesteia, cele în curs de desfășurare fiind supuse reglementărilor în vigoare la data la care au fost inițiate, respectiv data la care consiliul baroului sau Consiliul UNBR a decis exercitarea acțiunii disciplinare (art. 287 din Statut). 44

Executarea deciziilor disciplinare se face de către consiliul baroului în care avocatul este înscris (art. 276 din Statut). 45

Art. 89

(1) Sancțiunile disciplinare sunt:

a) mustrarea;

b) avertismentul;

c) amendă de la 50 lei la 500 lei, care se face venit la bugetul baroului. Plata amenzii se va face în termen de 30 de zile de la data rămânerii definitive a hotărârii disciplinare. Neachitarea în acest termen atrage suspendarea de drept din exercițiul profesiei, până la achitarea sumei. Limitele amenzii disciplinare se actualizează periodic de către Consiliul UNBR, în funcție de rata inflației.

d) interdicția de a exercita profesia pe o perioadă de la o lună la un an;

e) excluderea din profesie.

(2) În perioada interdicției avocatul nu poate presta sub nicio formă asistență juridică, nu poate face uz de calitatea de avocat și nu poate participa la activitatea organelor profesiei.

(3) Împotriva deciziei disciplinare pot declara recurs persoana interesată, decanul baroului și președintele uniunii, în termen de 15 zile de la comunicare.

Corelații legislative: art. 27 lit. c), art. 28 lit. b) din Legea nr. 51/1995; art. 53, art. 265, art. 266 alin. (3) din Statut

Sumar

§1. Tipurile de sancțiuni disciplinare 320
§2. Criterii de individualizare a sancțiunilor 321

Comentariu

1 Evoluţia istorică a profesiei şi a legislaţiei specifice a condus, treptat, la diversificarea sancţiunilor disciplinare instituite iniţial sub denumirea de „pedepse disciplinare", în prezent ajungându-se la o paletă de sancţiuni ce fac posibilă o dozare mai corectă a sancţiunii în raport de fapta săvârşită (Legea pentru constituirea corpului de avocaţi din 6 decembrie 1864, prevedea în art. 13 că „pedepsele disciplinare ce se pot aplica avocaţilor ce compromit onoarea şi demnitatea misiunii lor sunt: imputarea, interdicţiunea temporară şi ştergerea definitivă din tablou"; Legea pentru organizarea corpului de avocaţi din 12 martie 1907, reglementa în art. 57 competenţa Consiliului de disciplină de a pronunţa, în funcţie de gravitatea cazului, următoarele pedepse disciplinare: „imputare, interdicţiunea temporară de a profesa până la doi ani şi interdicţiunea absolută de a profesa").

§1. Tipurile de sancţiuni disciplinare

2 Textul cuprinde enumerarea expresă şi limitativă a sancţiunilor disciplinare, într-o ordine graduală, de la cea mai uşoară, mustrarea, şi până la cea mai drastică, respectiv excluderea din profesie.

3 Primele două categorii de sancţiuni – mustrarea şi avertismentul – au efecte preponderent morale, fiind de natură a asigura însă şi o prevenţie generală în raport cu ceilalţi membri ai corpului profesional.

4 Sancţiunea disciplinară a **amenzii** presupune plata sumei stabilită cu acest titlu, în termen de 30 de zile de la data rămânerii definitive a hotărârii disciplinare.

5 Este de remarcat faptul că neplata amenzii în termenul menţionat poate genera o consecinţă chiar mai severă decât următoarea sancţiune prevăzută în ierarhia stabilită de Legea nr. 51/1995. Astfel, dacă sancţiunea mai drastică o reprezintă interdicţia de a exercita profesia pe o perioadă cuprinsă între o lună şi cel mult un an, neplata amenzii atrage suspendarea de drept din exerciţiul profesiei până la achitarea acesteia, fără a mai fi precizat vreun termen-limită.

6 Sancţiunea interdicţiei de a exercita profesia pe o perioadă de la o lună la un an generează şi efectul suspendării calităţii de avocat [art. 28 lit. b) din Legea nr. 51/1995]. În aceste condiţii, este evident că persoana suspendată nu mai poate realiza niciuna dintre activităţile date prin Legea nr. 51/1995

în competența avocatului, nu mai poate face uz de calitatea de avocat și nici nu mai poate participa la activitatea organelor profesiei.

Cea mai severă sancțiune o reprezintă **excluderea din profesie** și produce consecința logică a pierderii calității de avocat [art. 27 lit. c) din Legea nr. 51/1995]. 7

§2. Criterii de individualizare a sancțiunilor

Chiar dacă legislația profesiei nu conține o normă unitară privind criteriile de individualizare a sancțiunilor menționate, așa cum sunt acestea reglementate, spre exemplu, în legislația muncii (art. 250 C.muncii), organele profesiei învestite cu atribuții privind răspunderea disciplinară vor aprecia *in concreto* abaterea și vor aplica sancțiunea corespunzătoare. 8

Pentru individualizarea sancțiunii vor putea fi însă utilizate criterii de individualizare, cum sunt: gravitatea abaterii disciplinare, consecințele acesteia, mijloacele și metodele de săvârșire, prejudiciul adus prestigiului profesiei, persoana avocatului, existența unor abateri și sancțiuni anterioare etc. 9

Fără a proceda la analiza fiecărui criteriu dintre cele enumerate, se impune sublinierea a doar câteva aspecte relevante ce produc consecințe substanțiale în privința individualizării și dozării sancțiunii. Astfel, este de menționat faptul că Statutul evidențiază două categorii de fapte care atrag răspunderea avocaților, respectiv **abaterile disciplinare** (simple) și **abaterile disciplinare grave** [art. 265 alin. (2) și (3) din Statut]. Ne aflăm în prezența unor abateri disciplinare grave ori de câte ori acestea sunt prevăzute în mod expres de dispozițiile legale și statutare. *Per a contrario*, dacă norma nu prevede acest caracter, abaterile disciplinare vor fi considerate simple. 10

De asemenea, în privința tratamentului sancționator, relevantă este și împrejurarea repetării unei abateri, aceasta fiind calificată ca și circumstanță agravantă [art. 266 alin. (3) din Statut], similară recidivei din materia penală. 11

În sfârșit, textul analizat cuprinde și norma procedurală potrivit căreia sancțiunea dispusă prin decizia instanței disciplinare poate fi atacată cu recurs de către persoana interesată, decanul baroului și președintele UNBR, în termen de 15 zile de la comunicare. Subliniem din nou că, în raport de intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă și având în vedere 12

şi modificările corespunzătoare ale normelor statutare incidente în cauză, *calea de atac va fi calificată ca şi contestaţie.*

Art. 90

(1) În caz de abatere evidentă şi gravă, instanţa disciplinară poate lua măsura suspendării avocatului din exerciţiul profesiei până la judecarea definitivă a cauzei.

(2) Împotriva încheierii prin care s-a luat această măsură se poate declara recurs în termen de 5 zile de la comunicare.

(3) Recursul este suspensiv de executare şi va fi soluţionat de urgenţă.

Corelaţii legislative: art. 281 alin. (5) din Statut

Comentariu

1 Măsura suspendării avocatului din exerciţiul profesiei, intempestivă în raport de momentul rămânerii definitive a deciziei instanţei disciplinare, se poate lua doar dacă sunt îndeplinite cumulativ două condiţii: abaterea să aibă caracter grav, iar săvârşirea acesteia să rezulte cu evidenţă din cercetarea întreprinsă.

2 Sub aspect procedural, norma statutară [art. 281 alin. (5) din Statut] prevede că această măsură poate fi luată de comisia de disciplină competentă, la solicitarea preşedintelui UNBR, respectiv a decanului, pe baza referatului motivat întocmit de consilierul desemnat de Consiliul UNBR sau, după caz, de consiliul baroului.

3 Măsura suspendării se dispune în conformitate cu dispoziţiile referitoare la ordonanţa preşedinţială, prevăzute de Codul de procedură civilă (art. 997-1002 C.proc.civ.).

4 Împotriva încheierii prin care s-a luat această măsură se poate declara recurs în termen de 5 zile de la comunicare. Recursul este suspensiv de executare şi se soluţionează de urgenţă.

5 Şi în privinţa acestei căi de atac precizăm că, în raport de prevederile Codului de procedură civilă, ce completează şi dispoziţiile Legii profesiei de avocat, precum şi de modificările normelor statutare incidente în cauză [art. 285 alin. (4) din Statut], *calea de atac va fi calificată ca şi contestaţie.*

BCU CLUJ-NAPOCA UNIVERSITY LIBRARY

Capitolul VII
Casa de Asigurări a Avocaţilor

Art. 91

(1) În cadrul UNBR este organizată şi funcţionează Casa de Asigurări a Avocaţilor, în scopul stabilirii şi acordării pensiilor şi ajutoarelor sociale cuvenite avocaţilor şi urmaşilor acestora cu drepturi proprii la pensie, în condiţiile prevăzute de legea specială.

(2) Organizarea şi funcţionarea Casei de Asigurări a Avocaţilor se stabilesc de Congresul avocaţilor prin statutul acesteia.

Corelaţii legislative: art. 33 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 51/1995; art. 319 alin. (1), art. 320-321 din Statut; art. 1 din O.U.G. nr. 221/2000; Statutul Casei de Asigurări a Avocaţilor; Regulamentul de organizare şi funcţionare a C.A.A.

Comentariu

Casa de Asigurări a Avocaţilor (C.A.A.) reprezintă organismul constituit la nivelul UNBR, în vederea organizării şi funcţionării sistemului propriu de asigurări sociale a avocaţilor. Conform art. 126 al Statutului C.A.A. şi art. 73 din Legea nr. 51/1995, sediul C.A.A. este în Bucureşti. 1

Scopul constituirii Casei de Asigurări a Avocaţilor îl reprezintă stabilirea şi acordarea pensiilor şi altor drepturi de asigurări sociale ce se cuvin avocaţilor şi urmaşilor acestora cu drepturi proprii la pensie. 2

Casa de Asigurări a Avocaţilor, alături de filialele sale înfiinţate la nivelul fiecărui barou, reprezintă sistemul propriu de asigurări sociale a avocaţilor. 3

Casa de Asigurări a Avocaţilor este o persoană juridică de interes public, care are patrimoniu şi buget propriu. 4

Conform art. 6 din Statutul C.A.A., sunt membri ai Casei de Asigurări a Avocaţilor: 5

- toţi avocaţii români şi străini care figurează în tablourile avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei;
- avocaţii pensionari;
- urmaşii celor de mai sus, în măsura în care au drepturi proprii la pensie şi ajutoare sociale.

BCU ASTRA CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

6 Congresul avocaţilor şi Consiliul UNBR, ca organe de conducere a profesiei de avocat, sunt organismele abilitate de lege să statueze asupra organizării şi funcţionării C.A.A.

7 Astfel, Congresul avocaţilor adoptă Statutul C.A.A., conform art. 64 lit. d) din Legea nr. 51/1995, iar Consiliul UNBR adoptă Regulamentul C.A.A., în baza art. 66 lit. r) din Legea nr. 51/1995.

Art. 92

(1) Sunt membri ai Casei de Asigurări a Avocaţilor toţi avocaţii în activitate, avocaţii pensionari şi urmaşii acestora cu drepturi proprii la pensie şi la ajutoare sociale.

(2) Avocatul înscris în barou, cu drept de exercitare a profesiei, este obligat să contribuie la constituirea fondului Casei de Asigurări a Avocaţilor. Contribuţia nu poate fi mai mică decât suma stabilită de Consiliul UNBR, astfel încât să acopere nevoile curente de plată ale Casei de Asigurări a Avocaţilor. Avocaţii pot face parte şi din alte forme de asigurări sociale.

Corelaţii legislative: art. 33 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 51/1995; art. 318, art. 320, art. 322-324 din Statut; Statutul Casei de Asigurări a Avocaţilor; Regulamentul de organizare şi funcţionare a Casei de Asigurări a Avocaţilor

Comentariu

1 În detalierea dispoziţiilor alin. (1), Statutul profesiei de avocat prevede că sunt membri de drept (prin efectul legii) ai C.A.A.:

- avocaţii înscrişi în barouri, cu condiţia să figureze pe tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei;
- avocaţii pensionari;
- urmaşii celor de mai sus, cu condiţia să aibă drepturi proprii la pensie şi ajutoare sociale [art. 318 alin. (1) din Statut].

2 Avocaţii care, deşi sunt înscrişi în barou, nu figurează pe tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei (a se vedea, în acest sens, prevederile art. 28 din Legea nr. 51/1995 şi art. 44-48 din Statut) pot beneficia de prestaţiile de asigurări sociale pentru perioada în care au exercitat profesia de avocat, dacă, desigur, au achitat contribuţia obligatorie.

3 Toţi avocaţii care, în baza legii, au calitatea de membru al C.A.A., beneficiază de pensii şi ajutoare sociale, stabilite şi acordate de C.A.A.

4 Fondurile sistemului propriu de asigurări sociale a avocaţilor se constituie, în principal, din sumele achitate de către avocaţi cu titlu de contribuţie obligatorie.

Din interpretarea textului de lege, reiese că singurii avocaţi care au obligaţia de a achita contribuţia legală sunt cei ce au dreptul de exercitare a profesiei, tot ei fiind cei care pot fi sancţionaţi pentru neachitarea contribuţiei obligatorii. 5

Art. 318 alin. (3) din Statut prevede însă o situaţie în care avocatul, deşi suspendat (deci fără a avea dreptul de exercitare a profesiei) poate achita contribuţia stabilită de lege, dacă doreşte să uzeze de acest drept (fără a exista o obligaţie legală în acest sens). 6

Astfel, în situaţia în care un avocat este suspendat din profesie, cu scopul exercitării unei funcţii de demnitate publică sau altei funcţii asimilate funcţiei de demnitate publică, perioada de suspendare va fi luată în considerare la stabilirea vechimii în avocatură. Dar această perioadă în care nu s-a exercitat efectiv profesia de avocat, ci o funcţie de demnitate publică, se va considera *vechime în avocatură* numai în măsura în care au fost achitate cotele de contribuţie la C.A.A. 7

Sumele de bani încasate de avocatul suspendat, cu titlu de indemnizaţie de demnitar sau alte drepturi băneşti similare, se vor considera venituri din profesia de avocat şi vor constitui bază de calcul, atât pentru stabilirea cotelor de contribuţie, cât şi la stabilirea pensiei de avocat. 8

Statutul profesiei de avocat reglementează pe larg modalităţile de stabilire şi de plată a cotelor de contribuţie obligatorie, precum şi termenele de plată, sancţiunile plăţii cu întârziere sau a neplăţii şi organele abilitate să supravegheze constituirea fondului sistemului propriu de asigurări sociale a avocaţilor (art. 322-324 din Statut). 9

Consiliul UNBR este organul de conducere abilitat de lege să stabilească sumele de contribuţie la constituirea fondului C.A.A. 10

Conform Hotărârilor Consiliului UNBR nr. 692 din 28 martie 2013 şi nr. 857 din 14 decembrie 2013, începând cu data de 1 ianuarie 2014, contribuţia individuală obligatorie a tuturor avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei la sistemul de asigurări sociale este de 11% din venitul brut realizat de avocat, dar nu mai puţin de suma reprezentând cota minimă obligatorie şi nici mai mult de suma reprezentând cota maximă de contribuţie obligatorie. În cazul cotei minime obligatorii, se face distincţie între avocaţii stagiari (cota minimă – 80 lei) şi avocaţii definitivi (cotă minimă – 250 de lei). Cota maximă de contribuţie obligatorie este aceeaşi atât în cazul avocaţilor stagiari, cât şi în cazul avocaţilor definitivi (în prezent, în sumă de 1.250 lei). 11

12 Avocatului nu îi este interzis să facă parte din alte forme de asigurări sociale; dimpotrivă, legea permite în mod expres acest lucru.

Art. 93

(1) Casa de Asigurări a Avocaților are personalitate juridică, patrimoniu și buget propriu. Sediul său este în municipiul București. Patrimoniul său poate fi folosit în activități economice producătoare de venituri, în condițiile legii, cu autorizarea consiliului uniunii.

(2) Casa de Asigurări a Avocaților poate înființa sucursale sau filiale, în condițiile și cu procedura prevăzute în statutul de organizare și funcționare a acesteia.

Corelații legislative: art. 33 alin. (1) și (2) din Legea nr. 51/1995; art. 319, art. 322-328 din Statut; Statutul Casei de Asigurări a Avocaților; Regulamentul de organizare și funcționare a Casei de Asigurări a Avocaților; O.U.G. nr. 221/2000

Comentariu

1 În cadrul UNBR, este înființată Casa de Asigurări a Avocaților, instituție autonomă, cu personalitate juridică de interes public, patrimoniu propriu și buget propriu.

2 Patrimoniul C.A.A., care este unic, reprezintă de fapt patrimoniul sistemului propriu de asigurări sociale a avocaților.

3 Pentru a se spori veniturile acestui sistem, patrimoniul C.A.A. poate fi folosit în activități economice producătoare de venituri, cu respectarea prevederilor legale în vigoare. Însă, pentru aceasta este necesară în mod obligatoriu autorizarea consiliului UNBR. *Per a contrario*, în lipsa acestei autorizări, bunurile aflate în patrimoniul C.A.A. nu pot fi folosite în scopul realizării de venituri.

4 Sumele de bani realizate prin aceste activități economice se constituie în venituri la bugetul C.A.A.

5 Pe lângă patrimoniul propriu, C.A.A. are și buget propriu.

6 Bugetul sistemului de asigurări sociale pentru avocați cuprinde următoarele venituri:

a) contribuția lunară obligatorie a fiecărui avocat înscris în barou cu drept de exercitare a profesiei;

b) contribuția lunară facultativă;

c) venituri realizate din folosirea patrimoniului sistemului în activități economice producătoare de venituri;

d) dobânzi bancare;
e) majorări pentru plata cu întârziere a contribuţiilor lunare obligatorii;
f) donaţii, subvenţii şi alte venituri prevăzute de lege.

Din acest buget, se achită următoarele drepturi de asigurări sociale: 7
a) pensii, după cum urmează:
- pensia pentru limita de vârstă;
- pensia de retragere definitivă din profesie;
- pensia de retragere anticipată definitivă din profesie;
- pensia de invaliditate;
- pensia de urmaş;
b) indemnizaţii, după cum urmează:
- indemnizaţia pentru incapacitate temporară de muncă;
- indemnizaţia pentru maternitate;
c) ajutoare materiale, după cum urmează:
- ajutor de deces;
- ajutor pentru creşterea copilului;
- alte drepturi de asigurări sociale prevăzute de Statutul C.A.A.

Bugetul propriu al C.A.A., pe lângă contravaloarea prestaţiilor de 8
asigurări sociale, aşa cum au fost detaliate mai sus, mai este grevat şi de alte cheltuieli, prevăzute de art. 13 din Statutul C.A.A., respectiv:

- cheltuieli privind organizarea şi funcţionarea sistemului – pot fi incluse aici, cu titlu de exemplu, cheltuielile cu personalul angajat, cheltuieli derivate din operaţiunile financiare realizate;

- finanţarea unor investiţii proprii – dacă în bugetul C.A.A., după acoperirea tuturor prestaţiilor de asigurări sociale, există un excedent bugetar, acesta poate fi folosit pentru realizarea unor investiţii proprii;

- alte cheltuieli – această parte a structurii cheltuielilor sistemului este necesar a fi prevăzută în Statutul C.A.A., având în vedere multitudinea cheltuielilor posibile şi imposibilitatea prevederii lor în mod exhaustiv.

Sediul C.A.A. este în municipiul Bucureşti. Este firesc ca sediul C.A.A. 9
să se regăsească în capitala ţării, dat fiind caracterul C.A.A. de organ central de specialitate, care are scopul de a administra şi gestiona sistemul propriu de asigurări sociale a avocaţilor la nivel naţional.

Alin. (2) al art. 93 dă posibilitatea C.A.A. de a organiza sucursale sau 10
filiale, în condiţiile prevăzute de Statutul C.A.A. Trebuie subliniat faptul că este vorba de o posibilitate, de o facultate a C.A.A., iar nu de o obligaţie.

11 Este necesar a se face o distincţie netă între sucursalele şi filialele C.A.A. Filiala C.A.A. are personalitate juridică, buget şi patrimoniu propriu, fiind constituită în scopul descentralizării sistemului de asigurări sociale a avocaţilor. Sucursala C.A.A. nu are personalitate juridică, putând fi considerată un „sediu secundar" al C.A.A.

12 În conformitate cu art. 1 alin. (3) din O.U.G. nr. 221/2000, C.A.A. înfiinţează sucursale, cu titlu obligatoriu.

13 Singura referire la posibilitatea constituirii de sucursale se regăseşte în Legea nr. 51/1995. Actualul Statut al C.A.A. are un capitol special (Capitolul X) privitor la sucursale, pe lângă cel referitor la filiale (Capitolul IX).

14 Conform art. 2 al Statutului C.A.A., filialele se constituie pe lângă fiecare barou, în scopul descentralizării sistemului de asigurări sociale. Alături de C.A.A., filialele constituie sistemul propriu de asigurări sociale pentru avocaţi. Filiala este constituită din avocaţii cu drept de exercitare a profesiei înscrişi în baroul pe lângă care este constituită filiala, avocaţii pensionari şi urmaşii avocaţilor cu drepturi proprii la pensie, cu domiciliul în judeţul în care este constituită filiala. Persoanele mai sus arătate pot fi membri doar ai unei filiale.

15 Aşa cum s-a arătat mai sus, filialele C.A.A. sunt persoane juridice de interes public, cu patrimoniu şi buget propriu. Însă patrimoniul filialei, deşi propriu acesteia, face parte din patrimoniul sistemului de asigurări sociale.

16 Deşi filialele există în scopul descentralizării sistemului de asigurări sociale, Statutul C.A.A. impune şi reglementează o subordonare a filialelor faţă de C.A.A., instituţie care asigură coordonarea, îndrumarea şi controlul activităţii filialelor, pentru a asigura aplicarea unitară a legislaţiei în domeniu, precum şi realizarea integrală a sarcinilor şi atribuţiilor ce revin filialelor.

17 În spiritul aceleiaşi subordonări, în situaţia în care patrimoniul filialei este folosit în activităţi economice producătoare de venituri, pe lângă autorizarea Consiliului UNBR, este necesară şi viza Consiliului C.A.A.

18 Structura bugetului filialei este similară bugetului C.A.A., cu deosebirea că filiala are obligaţia de a achita către C.A.A. o cotă procentuală de contribuţie, stabilită anual de Consiliul UNBR, din cota de contribuţie încasată de la avocaţi. În plus, C.A.A. asigură din rezerva sa fondurile necesare înfiinţării şi organizării filialei.

Art. 94

(1) Casa de Asigurări a Avocaţilor este condusă şi administrată de un consiliu format din 5 membri, dintre care 3 avocaţi în activitate şi 2 avocaţi pensionari, aleşi de congres pe o perioadă de 4 ani.

(2) Consiliul alege din rândurile sale un preşedinte şi un vicepreşedinte. Unul dintre membri, desemnat de preşedinte, îndeplineşte şi funcţia de secretar al consiliului.

Corelaţii legislative: art. 33 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 51/1995; art. 325-328 din Statut; art. 127-131 din Statutul Casei de Asigurări a Avocaţilor

Comentariu

Prin acest text de lege se stabileşte modalitatea de conducere şi administrare a C.A.A.; el se coroborează cu dispoziţiile art. 127 din Statutul C.A.A. Potrivit acestor prevederi, organele de conducere a C.A.A. sunt consiliul de administraţie şi preşedintele, care este membru al consiliului de administraţie. 1

Consiliul de administraţie este ales de către Congresul Avocaţilor, în calitate de organ suprem de conducere al profesiei. Consiliul de administraţie are 5 membri, dintre care 3 avocaţi în activitate, cu o vechime în profesie de cel puţin 10 ani, din filiale diferite, şi 2 avocaţi pensionari, dintre care unul în mod obligatoriu aflat în continuarea exercitării activităţii profesionale. Mandatul consiliului de administraţie este de 4 ani. 2

Din rândul membrilor consiliului de administraţie sunt aleşi un preşedinte şi un vicepreşedinte. Unul dintre membri, desemnat de preşedinte, îndeplineşte şi funcţia de secretar al consiliului. 3

Congresul avocaţilor alege şi 3 membri supleanţi ai Consiliului de Administraţie al C.A.A. cu respectarea condiţiilor prevăzute pentru componenţa acestui organ, care vor completa Consiliul de Administraţie al C.A.A., în caz de vacanţă, în ordinea voturilor primite. În cazul în care vacanţa priveşte preşedintele sau vicepreşedintele, Consiliul de Administraţie al C.A.A. va proceda la noi alegeri pentru funcţia respectivă 4

Atribuţiile preşedintelui C.A.A. sunt prevăzute la art. 130 din Statutul C.A.A.; preşedintele are obligaţia de a asigura executarea deciziilor Consiliului de Administraţie şi reprezintă C.A.A. în raporturile cu terţii. 5

Deşi Consiliul de administraţie al C.A.A. este unul dintre organele de conducere ale unei instituţii autonome – C.A.A. – activitatea sa este 6

coordonată de Consiliul UNBR, care are şi posibilitatea de a suspenda consiliul de administraţie în cazurile şi cu procedura prevăzută de Statutul profesiei de avocat.

Art. 95

(1) Controlul financiar al Casei de Asigurări a Avocaţilor se exercită de către comisia de cenzori, compusă din 3 membri, dintre care 2 avocaţi în activitate şi un avocat pensionar.

(2) Barourile şi avocaţii sunt obligaţi să pună la dispoziţie comisiei de cenzori şi inspectorilor financiari ai Casei de Asigurări a Avocaţilor toate datele privind veniturile asupra cărora se reţine contribuţia pentru fondul de pensii şi ajutoare sociale.

Corelaţii legislative: art. 33 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 51/1995; art. 117 din Statutul Casei de Asigurări a Avocaţilor

Comentariu

1 Comisia de cenzori este organul de control financiar al C.A.A. Ea este compusă din 3 membri, respectiv 2 avocaţi în activitate, cu drept de exercitare a profesiei de avocat, şi un avocat pensionar.

2 Membrii comisiei de cenzori sunt aleşi de Congresul avocaţilor, în calitate de organ de conducere al UNBR, pentru o perioadă de 4 ani. Dintre membrii săi, comisia alege un preşedinte.

3 Comisia de cenzori are drept principală atribuţie întocmirea raportului anual privitor la executarea de către C.A.A. a prevederilor bugetului expirat. Dacă se apreciază a fi necesar, cenzorii pot formula sugestii de îmbunătăţire a activităţii bugetare a C.A.A. Raportul întocmit de Comisia de cenzori este prezentat Congresului avocaţilor, în vederea descărcării de gestiune.

4 În vederea realizării efective a controlului financiar asupra sistemului de asigurări sociale, C.A.A. are un corp de inspectori financiari cu pregătire de specialitate economică, iar nu juridică.

5 Alin. (2) al art. 95 statuează obligaţia atât pentru barouri, cât şi pentru avocaţi, de a pune la dispoziţia acestui corp de control toate datele privind veniturile asupra cărora se reţine contribuţia la fondul de pensii şi asigurări sociale. Această obligaţie are drept scop acordarea posibilităţii corpului de control de a verifica corectitudinea datelor furnizate de către avocaţi şi de

către barouri, în vederea stabilirii şi plăţii contribuţiilor lunare obligatorii, prin raportare la veniturile încasate de către avocaţi.

Trebuie să subliniem că textul menţionat vizează doar datele privind veniturile, în raport de care se plăteşte cota lunară de contribuţie. 6

Art. 117 din Statutul Casei de Asigurări a Avocaţilor vizează obligaţia barourilor şi filialelor de a pune la dispoziţia corpului de control toate evidenţele financiar-contabile în legătură cu sistemul de asigurări sociale a avocaţilor, respectiv toate documentele şi evidenţele privind veniturile şi cheltuielile filialei. 7

Această obligaţie este justificată de necesitatea verificării de către corpul de control al C.A.A. a întregii execuţii bugetare şi nu doar a veniturilor realizate de către avocaţi cu privire la care se stabileşte cota de contribuţie lunară obligatorie, deoarece execuţia bugetară vizează atât veniturile, cât şi cheltuielile. 8

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Capitolul VIII
Exercitarea în România a profesiei de către avocaţii care au obţinut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene şi ale Spaţiului Economic European

Secțiunea 1. Dispoziții generale

Art. 96

(1) Dispozițiile prezentului capitol se aplică avocaților care și-au obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European, care își exercită profesia pe teritoriul României:

a) în mod independent sau în asociere;

b) ca avocați salariați în România;

c) prin prestare de servicii.

(2) Dispozițiile prezentului capitol sunt aplicabile și avocaților care și-au obținut calificarea profesională în Confederația Elvețiană, care își exercită profesia pe teritoriul României în oricare dintre modalitățile prevăzute la alin. (1).

Corelaţii legislative: *art. 5, 13, 97-110 din Legea nr. 51/1995; art. 21-25, 212, 329-332 din Statut; Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană; Directiva 77/249/CEE a Consiliului Comunităților Europene de facilitare a exercitării efective a libertății de a presta servicii de către avocați; Directiva 98/5/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene de facilitare a exercitării cu caracter permanent a profesiei de avocat într-un stat membru, altul decât cel în care s-a obținut calificarea; Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind recunoașterea calificărilor profesionale; Legea nr. 200/2004; O.U.G. nr. 49/2009*

Sumar

§1. Receptarea directivelor europene 333
§2. Caracterul special al reglementării 334
§3. Modalitatea de exercitare a profesiei în România prin prestare de servicii 335
§4. Modalitatea de exercitare a profesiei în România în mod independent (individual sau în asociere) 335

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Comentariu

§1. Receptarea directivelor europene

Dispozițiile care formează cuprinsul Capitolului VIII din Legea nr. 51/1995, privind exercitarea în România a profesiei de către avocații care au obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European, au fost introduse prin Legea nr. 201/2004 privind completarea Legii nr. 51/1995. Cuprinderea noilor reglementări în Legea de organizare a profesiei de avocat a fost impusă de obligația ce revenea României în procesul de aderare la Uniunea Europeană de a transpune în legislația națională prevederile directivelor comunitare. Normele cuprinse în acest capitol sunt receptate din dreptul comunitar și sunt în concordanță cu reglementările cuprinse în directivele Uniunii Europene. 1

Dispozițiile cu caracter general privind exercitarea de către avocații străini a profesiei de avocat în România sunt cuprinse în art. 13 din Legea nr. 51/1995. Acel articol are în vedere avocatul străin (membrul unui barou dintr-o altă țară), fără a deosebi după cum avocatul străin a obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European sau în oricare alt stat. 2

Capitolul VIII din Legea nr. 51/1995 reglementează în mod expres modalitățile în care avocații care au obținut calificarea profesională în unul din statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European pot exercita profesia de avocat în România. Potrivit prevederilor art. 96 alin. (2) din Legea nr. 51/1995, dispozițiile prezentului capitol sunt aplicabile și avocaților care și-au obținut calificarea profesională în Confederația Elvețiană, care își exercită profesia pe teritoriul României în oricare dintre modalitățile prevăzute de art. 96 alin. (1) din Legea nr. 51/1995. 3

În lipsa unor alte reglementări privind exercitarea în România a profesiei de către avocații care au obținut calificarea profesională în statele care nu aparțin Uniunii Europene, Spațiului Economic European și Confederației Elvețiene, considerăm că dispozițiile prezentului capitol sunt aplicabile tuturor avocaților străini care solicită admiterea în profesia de avocat în România și exercitarea profesiei sub titlul profesional obținut în România. Această interpretare rezultă din coroborarea dispozițiilor cuprinse în Capitolul VIII din Lege cu dispozițiile art. 330 din Statut. Astfel, art. 330 4

alin. (1) din Statut prevede că persoanele fizice străine pot dobândi calitatea de membru al unui barou din România dacă în statul în care îşi au domiciliul deţin titlul profesional de avocat, certificat de organismele profesionale recunoscute, precum şi în condiţiile stabilite în acordul încheiat cu Uniunea Europeană. În continuare, art. 330 alin. (2) din Statut prevede că pentru avocaţii din statele membre ale Uniunii Europene nu este necesară existenţa unor convenţii bilaterale. Acordarea acestei scutiri se explică prin faptul că pentru avocaţii care au obţinut calificarea profesională în statele membre ale Uniunii Europene încheierea unor convenţii bilaterale separate nu este necesară, deoarece condiţiile privind recunoaşterea calificărilor profesionale sunt cuprinse în Acordul de aderare încheiat de România cu Uniunea Europeană.

5 Dispoziţia cuprinsă în art. 330 alin. (2) din Statut impune în mod implicit ca, pentru avocaţii care nu provin din statele membre ale Uniunii Europene, să se încheie convenţii bilaterale în care să fie prevăzute condiţiile de dobândire a calităţii de membru al unui barou din România şi de exercitare a profesiei sub titlul profesional obţinut în România. În acest sens, art. 330 alin. (5) din Statut prevede că în convenţiile bilaterale încheiate de UNBR cu organismele similare din statele care nu sunt membre ale Uniunii Europene vor fi cuprinse în principal elemente din Metodologia de atestare a calificării de avocat pentru înscrierea în tabloul unui barou din România (Anexa nr. XXXI la Statut), precum şi condiţii privind soluţionarea unor litigii în legătură cu activitatea avocaţilor străini. În Metodologia de atestare se precizează faptul că, pentru avocaţii din statele care nu aparţin Uniunii Europene, Spaţiului Economic European sau Confederaţiei Elveţiene, se va menţiona convenţia bilaterală încheiată de UNBR cu organismul profesional similar din ţara în care solicitantul îşi are domiciliul, iar, în lipsa acesteia, se vor depune documente oficiale care să ateste existenţa şi limitele reciprocităţii.

§2. Caracterul special al reglementării

6 Modalităţile de exercitare a profesiei de avocat în România, prevăzute de art. 96 din Legea nr. 51/1995, constituie modalităţi speciale de exercitare a profesiei de către avocaţii străini. Modalităţile generale de exercitare a profesiei de către avocaţii români sunt cele prevăzute în art. 5 din Legea nr. 51/1995 şi în art. 212 din Statut.

Exercitarea în România a profesiei de către avocații care au obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European constituie activitate transfrontalieră și este supusă normelor Codului deontologic al avocaților din Uniunea Europeană. 7

§3. Modalitatea de exercitare a profesiei în România prin prestare de servicii

În ordine cronologică, prima modalitate în care a fost recunoscut avocaților care au obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene dreptul de a exercita profesia pe teritoriul unui alt stat membru a fost modalitatea de exercitare a profesiei prin prestare de servicii. Această modalitate a fost reglementată prin Directiva 77/249/CEE a Consiliului Comunităților Europene de facilitare a exercitării efective a libertății de a presta servicii de către avocați, adoptată la data de 22 martie 1977. Această Directivă a prevăzut dreptul avocatului care exercită profesia sub titlul profesional obținut în statul membru de origine de a i se recunoaște calitatea de avocat într-un alt stat membru gazdă. Recunoașterea calității de avocat obținută într-un stat membru al Uniunii Europene nu presupune și recunoașterea diplomei de către statul membru gazdă. Avocatul va utiliza în statul membru gazdă titlul profesional obținut în statul membru de origine. 8

Scopul acestei Directive a fost acela de a elimina, în ceea ce privește modalitatea de exercitare a profesiei prin prestarea de servicii, orice restricții pentru avocatul din statul de origine ce ar putea fi impuse de statul membru gazdă referitor la condiția de ședere în statul gazdă și orice obligație de înscriere într-o organizație profesională din statul gazdă. 9

Modalitatea de exercitare a profesiei prin prestare de servicii se caracterizează prin activități exercitate temporar și ocazional. 10

§4. Modalitatea de exercitare a profesiei în România în mod independent (individual sau în asociere)

Modalitățile de exercitare a profesiei în mod independent (individual sau în asociere) și în mod salarizat au fost reglementate prin Directiva 98/5/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene de facilitare a exercitării cu caracter permanent a profesiei de avocat într-un 11

stat membru, altul decât cel în care s-a obținut calificarea profesională, adoptată la data de 16 februarie 1998. Directiva a afirmat că piața Uniunii Europene reprezintă un spațiu fără frontiere interne, în care trebuie să fie permisă libera circulație a persoanelor și a serviciilor. În acest context, a fost recunoscut avocatului care a dobândit titlul profesional într-un stat membru dreptul de a-și exercita profesia sub titlul profesional din statul membru de origine, cu caracter permanent, într-un alt stat membru decât cel în care a obținut calificarea profesională.

12 Adoptarea unei reglementări europene unitare a fost impusă de existența unor diferențe în legislațiile care reglementau profesia de avocat în statele membre, în ceea ce privește domeniul de activitate al exercitării profesiei și obligația avocatului de a se înregistra la autoritatea competentă din statul membru gazdă. Existența acestor diferențe de reglementare era de natură să aducă atingere libertății de circulație atât pentru avocați, cât și pentru clienții provenind din statele membre ale Uniunii Europene.

13 Recunoașterea dreptului avocatului de a exercita profesia sub titlul profesional din statul membru de origine, cu caracter permanent, într-un alt stat membru gazdă, nu are ca efect modificarea legislațiilor naționale care reglementează accesul în profesie sau exercitarea profesiei sub titlul profesional în statul membru gazdă.

14 Modalitățile de exercitare a profesiei în mod independent și în mod salarizat au caracter permanent și impun avocatului străin obligația de a se înregistra la autoritatea competentă din statul membru gazdă, în scopul de a se asigura respectarea normelor profesionale și deontologice și de a se informa corect consumatorii cu privire la titlul profesional sub care avocatul străin exercită profesia în statul membru gazdă. Menționăm că înregistrarea la autoritatea competentă din statul membru gazdă nu înseamnă admiterea în profesia de avocat și exercitarea profesiei sub titlul profesional din statul membru gazdă. Avocatul străin se va înregistra la autoritatea competentă din statul membru gazdă și va avea dreptul de a profesa sub titlul profesional obținut în statul membru de origine. Potrivit dispoziției art. 13 alin. (6) din Legea nr. 51/1995, avocatul străin care exercită profesia în România este obligat să se înscrie în tabloul special ținut de fiecare barou.

15 Modalitatea de exercitare în România a profesiei în mod independent permite ca avocatul străin să profeseze sub titlul profesional din statul membru de origine sau, pentru avocatul care obține admiterea în profesia de avocat în România, sub titlul profesional obținut în România.

Modalitatea de exercitare în România a profesiei în mod independent se poate desfăşura în formă individuală sau în formă asociată. 16

Modalitatea de exercitare a profesiei în România în formă asociată permite ca unul sau mai mulţi avocaţi din aceeaşi grupare ori din acelaşi stat membru, care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine, să se asocieze, în cadrul formelor asociative prevăzute de legea română. Astfel, se pot asocia avocaţii din diferite state membre, care profesează sub titlurile profesionale din statele membre de origine, sau aceşti avocaţi se pot asocia cu unul sau mai mulţi avocaţi din România [art. 108 alin. (2) din Legea nr. 51/1995]. 17

§5. Modalitatea de exercitare a profesiei în România în mod salarizat

Modalitatea de exercitare în România a profesiei în mod salarizat poate fi desfăşurată de avocatul străin care profesează în statul membru de origine ca independent sau ca salariat. Avocaţii din statele membre, indiferent de calitatea lor de avocaţi independenţi sau salariaţi în statul membru de origine, îşi pot exercita profesia în calitate de avocaţi salariaţi în România, în condiţiile în care modalitatea de exercitare a profesiei ca avocat salarizat este reglementată pentru avocaţii români. 18

Modalitatea de exercitare a profesiei în mod salarizat permite avocatului străin, înscris în România sub titlul profesional din statul membru de origine, să profeseze ca salariat în oricare dintre formele de organizare a profesiei, permise pentru avocaţii care profesează sub titlul profesional obţinut în România (art. 105 din Legea nr. 51/1995). 19

Potrivit prevederilor art. 329 din Statut, dispoziţiile art. 96-111 din Legea nr. 51/1995 se aplică întotdeauna avându-se în vedere dispoziţiile art. 36 alin. (2) din Legea nr. 200/2004 privind recunoaşterea diplomelor şi calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România, cu modificările şi completările ulterioare. 20

Art. 97

În sensul prezentului capitol:

a) *avocat* reprezintă orice persoană provenind dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau al Spaţiului Economic European, care este autorizată să-şi desfăşoare activităţile profesionale sub titlul profesional corespunzător obţinut într-un stat membru;

b) *stat membru de origine* **reprezintă statul membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European, în care un avocat a obținut dreptul de a utiliza unul dintre titlurile profesionale prevăzute la lit. a), înainte de a practica profesia de avocat în România;**

c) *titlu profesional din statul membru de origine* **reprezintă titlul profesional utilizat în statul membru unde un avocat a obținut dreptul de a folosi acest titlu, înainte de a practica profesia de avocat în România;**

d) *grupare* **reprezintă orice entitate, cu sau fără personalitate juridică, organizată potrivit legislației unui stat membru, în cadrul căreia avocații își desfășoară activitățile profesionale împreună, sub nume comun;**

e) *titlu profesional din România* **reprezintă titlul profesional sub care un avocat este înscris în Tabloul avocaților din România;**

f) *autoritatea română competentă* **este structura din cadrul UNBR, desemnată potrivit statutului.**

Corelații legislative: *art. 24, art. 96, art. 98-111 din Legea nr. 51/1995; art. 21-15, art. 44, art. 45, art. 329-332 din Statut; Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană; art. 39 din Regulamentul de organizare și funcționare al UNBR, aprobat prin Hotărârea nr. 5 din 8 iulie 2011 a Consiliului UNBR; Directiva 77/249/CEE a Consiliului Comunităților Europene de facilitare a exercitării efective a libertății de a presta servicii de către avocați; Directiva 98/5/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene de facilitare a exercitării cu caracter permanent a profesiei de avocat într-un stat membru, altul decât cel în care s-a obținut calificarea; Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind recunoașterea calificărilor profesionale; art. 2 din O.U.G. nr. 49/2009*

Sumar

§1. Înțelesul noțiunii de „avocat” 339
§2. Înțelesul noțiunii de „stat membru de origine” 340
§3. Înțelesul noțiunii de „titlu profesional din statul membru de origine” 341
§4. Înțelesul noțiunii de „grupare” 343
§5. Înțelesul noțiunii de „titlu profesional din România” 344
§6. Înțelesul noțiunii de „autoritate română competentă” 345

Comentariu

1 Art. 97 din Legea nr. 51/1995 definește înțelesul unor noțiuni folosite în cuprinsul Capitolul VIII privind exercitarea în România a profesiei de către avocații care au obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European.

2 Determinarea înțelesului și cuprinderii noțiunilor folosite în acest capitol este necesară, deoarece aceste noțiuni au un înțeles autonom, fiind

preluate astfel cum au fost adoptate prin Directiva 98/5/CE. Noțiunile definite în art. 97 din Lege sunt astfel folosite în toate cele trei secțiuni ale Capitolului VIII.

§1. Înțelesul noțiunii de „avocat"

În sensul prezentului capitol, prin „**avocat**" se înțelege „orice persoană 3
provenind dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European, care este autorizată să-și desfășoare activitățile profesionale sub titlul profesional corespunzător obținut într-un stat membru".

Înțelesul noțiunii de „avocat" trebuie bine determinat, pentru că numai 4
persoanele care îndeplinesc criteriile stabilite de acest text pot să își exercite în România profesia în modalitățile prevăzute de art. 96 alin. (1) din Legea nr. 51/1995. Astfel, art. 102 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, care reglementează modalitatea de exercitare în România a profesiei cu caracter permanent, face trimitere în mod expres la definiția dată de art. 97 lit. a) atunci când prevede că „oricare dintre avocații prevăzuți la art. 97 lit. a) poate desfășura pe teritoriul României, cu caracter permanent și sub titlul profesional din statul membru de origine, activitățile prevăzute la art. 98".

Legea folosește înțelesul noțiunii de „avocat" astfel cum este definit 5
de art. 97 lit. a), atunci când reglementează, spre exemplu, următoarele aspecte:

- autoritatea română competentă poate cere unui avocat care profesează sub titlul profesional obținut în statul membru de origine să indice autoritatea judiciară în cadrul căreia este admis să își exercite profesia, potrivit legii din statul membru de origine [art. 99 alin. (3) din Legea nr. 51/1995];
- avocatul care dorește să profeseze în România sub titlul profesional din statul membru în care și-a obținut calificarea profesională se înscrie în tabloul special ținut de barourile române [art. 103 alin. (1) din Legea nr. 51/1995];
- autoritatea română competentă înscrie avocatul solicitant pe baza prezentării unui certificat care atestă înregistrarea lui la autoritatea competentă din statul membru de origine [art. 103 alin. (2) din Legea nr. 51/1995];
- avocații prevăzuți în prezentul capitol răspund disciplinar pentru nerespectarea prezentei legi sau a Statutului [art. 107 alin. (1) din Legea nr. 51/1995];
- retragerea de către autoritatea competentă din statul membru de origine a autorizației de exercitare a profesiei are ca efect obligatoriu interdicția ca

avocatul în cauză să profeseze în România sub titlul profesional din statul membru de origine [art. 107 alin. (4) din Legea nr. 51/1995];

- avocatul care intenționează să profeseze sub titlul profesional din statul membru de origine informează autoritatea română competentă despre faptul că este membru al unei forme de exercitare a profesiei în statul membru de origine [art. 108 alin. (3) din Legea nr. 51/1995];

- un avocat care nu este stabilit în România este ținut de respectarea acestor reguli (condițiile și regulile de conduită profesională ale statului membru de origine, precum și legislația română privind profesia) numai în măsura în care respectarea lor este justificată obiectiv pentru asigurarea exercitării corecte a activităților de avocat, a demnității profesiei și a respectării regulilor privind incompatibilitatea [art. 110 alin. (3) din Legea nr. 51/1995];

- autoritatea română competentă cere avocatului care prestează servicii dovedirea calității sale de avocat [art. 111 alin. (1) din Legea nr. 51/1995].

6 Menționăm faptul că, în cuprinsul art. 330 alin. (1) din Statut, noțiunea de „avocat" este folosită într-un sens mai larg, cuprinzând și pe avocații străini care își au domiciliul în state care nu sunt membre ale Uniunii Europene. Acest articol prevede că persoanele fizice străine pot dobândi calitatea de membru al unui barou din România dacă în statul în care își au domiciliul dețin titlul profesional de **avocat**, certificat de organismele profesionale recunoscute. Articolul se referă la deținerea titlului profesional de avocat, astfel cum dobândirea acestui titlu este reglementată în legislația statului de domiciliu al solicitantului care nu provine dintr-un stat membru al Uniunii Europene.

§2. Înțelesul noțiunii de „stat membru de origine"

7 Prin „**stat membru de origine**" se înțelege „statul membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European, în care un avocat a obținut dreptul de a utiliza unul dintre titlurile profesionale prevăzute la lit. a), înainte de a practica profesia de avocat în România".

8 Codul deontologic al avocatului din Uniunea Europeană folosește același înțeles pentru această noțiune: „Stat Membru de origine" semnifică Statul membru în care avocatul a dobândit dreptul la titlul profesional (pct. 1.6 – Definiții).

9 Legea nr. 51/1995 folosește înțelesul noțiunii de „stat membru de origine" astfel cum este definit de art. 97 lit. b), atunci când reglementează, spre exemplu, următoarele aspecte:

- avocații care profesează în România sub titlul profesional din statul membru de origine pot acorda asistență juridică și pot reprezenta persoane fizice sau juridice în fața instanțelor române, referitor la **dreptul statului membru de origine** (art. 98 din Legea nr. 51/1995);

- avocații care profesează în România sub titlul profesional din statul membru de origine vor folosi **denumirea sub care își desfășoară profesia în statul membru de origine** [art. 99 alin. (1) din Legea nr. 51/1995];

- în denumire se va menționa și **forma juridică a grupării din statul membru de origine** [art. 99 alin. (2) din Legea nr. 51/1995];

- autoritatea română competentă poate cere unui avocat care profesează sub titlul profesional obținut în statul membru de origine să indice **gruparea profesională din care face parte în statul membru de origine** sau autoritatea judiciară în cadrul căreia este admis să-și exercite profesia, potrivit **legii din statul membru de origine** [art. 99 alin. (3) din Legea nr. 51/1995];

- **autoritatea competentă din statul membru de origine** poate formula observații în cadrul procedurilor disciplinare care se desfășoară împotriva unui avocat care profesează sub titlul profesional din acel stat [art. 101 alin. (2) din Legea nr. 51/1995];

- autoritatea română competentă înscrie avocatul solicitant pe baza prezentării unui certificat care atestă înregistrarea lui la **autoritatea competentă din statul membru de origine** [art. 103 alin. (2) din Legea nr. 51/1995].

§3. Înțelesul noțiunii de „titlu profesional din statul membru de origine"

Prin „**titlu profesional din statul membru de origine**" se înțelege „titlul profesional utilizat în statul membru unde un avocat a obținut dreptul de a folosi acest titlu, înainte de a practica profesia de avocat în România". **10**

Stabilirea înțelesului noțiunii de „titlu profesional din statul membru de origine" prezintă importanță pentru toți avocații străini care doresc să profeseze în România sub titlul profesional din statul membru de origine, deoarece aceștia vor fi supuși atât dispozițiilor generale cuprinse în Secțiunea 1 a Capitolului VIII, cât și dispozițiilor speciale privind exercitarea în România a profesiei cu caracter permanent cuprinse în Secțiunea a 2-a a aceluiași capitol. **11**

12 În primul rând, avocații care exercită în România profesia sub titlul profesional din statul membru de origine sunt supuși următoarelor dispoziții generale cuprinse în Secțiunea 1 a Capitolului VIII:

- avocații care profesează în România sub **titlul profesional din statul membru de origine** pot desfășura aceleași **activități profesionale** ca și avocații care profesează sub titlul profesional obținut în România (art. 98 din Legea nr. 51/1995);
- avocații care profesează în România sub **titlul profesional din statul membru de origine** vor folosi **denumirea** sub care își desfășoară profesia în statul membru de origine [art. 99 alin. (1) din Legea nr. 51/1995];
- autoritatea română competentă poate cere unui avocat, care profesează sub **titlul profesional obținut în statul membru de origine**, să indice **gruparea profesională** din care face parte în statul membru de origine sau **autoritatea judiciară** în cadrul căreia este admis să-și exercite profesia [art. 99 alin. (3) din Legea nr. 51/1995];
- avocatul care obține admiterea în profesia de avocat în România are **dreptul să folosească titlul profesional din statul membru de origine** alături de titlul profesional corespunzător profesiei de avocat din România [art. 99 alin. (4) din Legea nr. 51/1995];
- avocații care profesează sub **titlul profesional din statul membru de origine** pot solicita oricând **recunoașterea diplomelor** în vederea admiterii în profesia de avocat și a practicării acesteia sub titlul profesional din România [art. 100 alin. (1) din Legea nr. 51/1995];
- autoritatea competentă din statul membru de origine poate formula **observații în cadrul procedurilor disciplinare** care se desfășoară împotriva unui avocat care profesează sub **titlul profesional** din acel stat [art. 101 alin. (2) din Legea nr. 51/1995].

13 În al doilea rând, avocații care exercită cu caracter permanent profesia în România sub titlul profesional din statul membru de origine sunt supuși următoarelor dispoziții speciale cuprinse în Secțiunea a 2-a a Capitolului VIII:

- avocatul care dorește să profeseze în România sub **titlul profesional din statul membru** se înscrie în **tabloul special** ținut de barourile române [art. 103 alin. (1) din Legea nr. 51/1995];
- avocaților care profesează sub **titlul profesional din statul membru de origine** li se asigură **reprezentarea** corespunzătoare în asociațiile profesionale ale avocaților din România [art. 104 alin. (1) din Legea nr. 51/1995];

- avocații care profesează sub **titlul profesional din statul membru de origine** sunt obligați fie să se asigure pentru **răspundere profesională**, fie să devină membri ai Casei de Asigurări a Avocaților [art. 104 alin. (2) din Legea nr. 51/1995];

- avocații înscriși în România sub **titlul profesional din statul membru de origine** pot profesa ca **salariați** în oricare dintre formele de exercitare a profesiei, permise pentru avocații care profesează sub titlul profesional obținut în România (art. 105 din Legea nr. 51/1995);

- avocații care profesează în România sub **titlul profesional din statul membru de origine** se supun aceloraşi **reguli de conduită profesională** prevăzute în prezenta lege şi în statutul profesiei pentru activitățile desfăşurate pe teritoriul țării (art. 106 din Legea nr. 51/1995);

- unul sau mai mulți avocați din aceeași grupare ori din același stat membru, care profesează sub **titlul profesional din statul membru de origine**, pot profesa în România prin înființarea unui **sediu secundar** al grupării respective [art. 108 alin. (1) din Legea nr. 51/1995];

- avocații care profesează sub **titlul profesional din statul membru de origine** sunt **admişi în profesia de avocat în România**, fără a mai fi necesară îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 100 [art. 109 alin. (1) din Legea nr. 51/1995].

§4. Înțelesul noțiunii de „grupare"

Prin „**grupare**" se înțelege „orice entitate, cu sau fără personalitate juri- 14
dică, organizată potrivit legislației unui stat membru, în cadrul căreia avocații își desfăşoară activitățile profesionale împreună, sub nume comun".

Determinarea înțelesului noțiunii de „grupare" este necesară în cuprinsul 15
prezentului capitol, deoarece este folosită atunci când sunt reglementate, spre exemplu, următoarele aspecte:

- în **denumire** se va menționa, alături de forma juridică de exercitare a profesiei în România, şi forma juridică a **grupării** din statul membru de origine [art. 99 alin. (2) din Legea nr. 51/1995];

- autoritatea română competentă poate cere unui avocat care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine **să indice gruparea** profesională din care face parte în statul membru de origine [art. 99 alin. (3) din Legea nr. 51/1995];

- unul sau mai mulți **avocați din aceeași grupare** ori din același stat membru, care profesează sub titlul profesional din statul membru de

origine, pot profesa în România prin înființarea unui **sediu secundar al grupării** respective [art. 108 alin. (1) din Legea nr. 51/1995];

- avocatul care intenționează să profeseze sub titlul profesional din statul membru de origine informează autoritatea română competentă despre faptul că este membru al unei forme de exercitare a profesiei în statul membru de origine și furnizează toate **detaliile relevante despre acea grupare** [art. 108 alin. (3) din Legea nr. 51/1995];

- **grupările străine** care nu au sediul profesional în România pot deschide **sedii profesionale secundare în România** [art. 331 alin. (1) din Statut].

§5. Înțelesul noțiunii de „titlu profesional din România"

16 Prin **„titlu profesional din România"** se înțelege „titlul profesional sub care un avocat este înscris în Tabloul avocaților din România".

17 Definirea noțiunii de „titlu profesional din România" este necesară, noțiunea fiind folosită în cuprinsul acestui capitol atunci când sunt reglementate, spre exemplu, următoarele aspecte:

- avocații care profesează în România sub titlul profesional din statul membru de origine pot desfășura aceleași **activități profesionale** ca și avocații care profesează sub **titlul profesional obținut în România** (art. 98 din Legea nr. 51/1995);

- avocații care își **exercită în mod permanent activitatea** pe teritoriul României **pot dobândi titlul profesional din România** fie în condițiile prevăzute la art. 100, fie potrivit art. 109 [art. 102 alin. (2) din Legea nr. 51/1995];

- avocații înscriși în România sub titlul profesional din statul membru de origine pot profesa ca **salariați** în oricare dintre formele de organizare a profesiei, permise pentru avocații care profesează sub **titlul profesional obținut în România** (art. 105 din Legea nr. 51/1995);

- avocații care profesează în România sub titlul profesional din statul membru de origine se supun aceloraşi **reguli de conduită profesională** ca și avocații care profesează sub **titlul profesional obținut în România**, pentru activitățile desfășurate pe teritoriul țării (art. 106 din Legea nr. 51/1995);

- avocații care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine pot obține **admiterea în profesia de avocat** și dreptul de a o

practica sub **titlul profesional din România** [art. 109 alin. (4) din Legea nr. 51/1995];

- reprezentanții UNBR sunt obligați să păstreze **confidențialitatea informațiilor** primite cu ocazia examinării cererii de acordare a **titlului profesional în România** [art. 109 alin. (8) din Legea nr. 51/1995].

§6. Înțelesul noțiunii de „autoritate română competentă"

Prin „**autoritate română competentă**" se înțelege „structura din cadrul UNBR, desemnată potrivit Statutului". 18

Deși art. 97 din Legea nr. 51/1995 este destinat să prezinte definițiile unor noțiuni folosite în cuprinsul Capitolului VIII, acest articol nu cuprinde definiția noțiunii de „autoritate competentă", ci stabilește doar care este autoritatea competentă în România, ca stat membru al Uniunii Europene. 19

Menționăm că noțiunea de „autoritate competentă" este definită la nivel european în art. 3 al Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale: „autoritatea autorizată în mod special de un stat membru să elibereze sau să primească titluri de calificare sau alte documente sau informații, precum și să primească cereri și să ia decizii". Instituirea unei „autorități competente" în fiecare stat membru a fost necesară în scopul colaborării dintre statele membre, precum și între statele membre și Comisia Europeană, pentru a facilita punerea în aplicare a reglementărilor comunitare și respectarea obligațiilor care decurg pentru statele din această reglementare (pentru prezentarea atribuțiilor „autorității competente" din statele membre, a se vedea *infra* comentariul de la art. 101 din Legea nr. 51/1995). 20

Codul deontologic al avocatului european definește astfel noțiunea de „autoritate competentă": „autoritate competentă" semnifică organizația sau organizațiile profesionale ori autoritățile respectivului stat membru care au competența de a stabili normele deontologice și de a exercita controlul disciplinar asupra avocaților (pct. 1.6 – Definiții). 21

Noțiunea de „autoritate competentă" este definită în legislația națională în O.U.G. nr. 49/2009 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii în România, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 68/2010 (M.Of. nr. 265 din 20 aprilie 2010). Potrivit reglementării interne, prin „autoritate competentă" se înțelege „orice organism sau autoritate dintr-un stat membru cu rol de 22

control ori de reglementare în ceea ce priveşte activităţile de servicii, în special autorităţile administrative, precum şi ordinele profesionale şi asociaţiile profesionale sau alte organisme profesionale care, în exercitarea competenţei de autoreglementare, creează cadrul legal pentru accesul la activităţile de servicii ori exercitarea acestora" [art. 2 lit. h) din O.U.G. nr. 49/2009].

23 Determinarea înţelesului noţiunii de „autoritate română competentă" este necesară, având în vedere atribuţiile importante ale acestei autorităţi, cu privire la următoarele aspecte:

- **autoritatea română competentă** poate cere unui avocat care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine **să indice gruparea profesională** din care face parte în statul membru de origine sau autoritatea judiciară în cadrul căreia este admis să îşi exercite profesia [art. 99 alin. (3) din Legea nr. 51/1995];

- **autoritatea competentă română** şi autorităţile competente din statele membre de origine **colaborează** în vederea aplicării corespunzătoare a dispoziţiilor prezentei legi [art. 101 alin. (1) din Legea nr. 51/1995];

- **autoritatea română competentă înscrie avocatul** solicitant pe baza prezentării unui certificat care atestă înregistrarea lui la autoritatea competentă din statul membru de origine. Autoritatea română competentă **informează** autoritatea competentă din statul membru de origine asupra înscrieri [art. 103 alin. (2) din Legea nr. 51/1995];

- la publicarea numelor avocaţilor înscrişi în România, **autoritatea română competentă va publica** şi numele avocaţilor înscrişi potrivit prezentei secţiuni [art. 103 alin. (4) din Legea nr. 51/1995];

- înainte de iniţierea procedurilor disciplinare împotriva unui avocat care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine, **autoritatea română competentă informează** în cel mai scurt timp autoritatea competentă din statul de origine, **furnizând orice informaţii** utile în cauză [art. 107 alin. (2) din Legea nr. 51/1995];

- **autoritatea română competentă cooperează** cu autoritatea competentă din statul membru de origine pe tot parcursul desfăşurării procedurilor disciplinare [art. 107 alin. (3) din Legea nr. 51/1995];

- retragerea de către **autoritatea competentă** din statul membru de origine a autorizaţiei de exercitare a profesiei are ca efect obligatoriu **interdicţia** ca avocatul în cauză să profeseze în România sub titlul profesional din statul membru de origine [art. 107 alin. (4) din Legea nr. 51/1995].

Potrivit art. 39 din Regulamentul de organizare şi funcţionare al UNBR, în structura organizatorică la nivelul UNBR sunt organizate şi funcţionează departamente. Pentru îndeplinirea competenţelor UNBR în calitatea sa de „autoritate română competentă", a fost organizat Departamentul Afaceri europene, cooperare internaţională şi programe. Conform atribuţiilor acordate prin Regulament, acest departament promovează şi păstrează legături cu departamente/direcţii/servicii similare din cadrul instituţiilor europene, asigură informarea corectă şi promptă a avocaţilor interesaţi să exercite profesia de avocat în spaţiul european şi asigură rezolvarea lucrărilor privitoare la înscrierea avocaţilor străini în barourile din România. 24

Art. 98

Avocaţii care profesează în România sub titlul profesional din statul membru de origine pot desfăşura aceleaşi activităţi profesionale ca şi avocaţii care profesează sub titlul profesional obţinut în România, pot acorda asistenţă juridică şi pot reprezenta persoane fizice sau persoane juridice în faţa instanţelor române, referitor la dreptul statului membru de origine, dreptul comunitar, dreptul internaţional, precum şi dreptul românesc, cu respectarea regulilor de procedură aplicabile în faţa instanţelor române.

Corelaţii legislative: art. 13, art. 24, art. 96, art. 97, art. 99-111 din Legea nr. 51/1995; art. 329-332 din Statut; art. 36 din Legea nr. 200/2004; Directiva 98/5/CE a Parlamentului European şi a Consiliului Uniunii Europene de facilitare a exercitării cu caracter permanent a profesiei de avocat într-un stat membru, altul decât cel în care s-a obţinut calificarea

Sumar

§1. Activităţile profesionale reglementate în art. 98 pot fi desfăşurate atât cu caracter permanent, cât şi cu caracter ocazional.....348
§2. Caracterul special al reglementării.....349
§3. Activităţi profesionale ce nu pot fi desfăşurate în România de avocaţii care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine.....350

Comentariu

Art. 98 reglementează conţinutul activităţilor profesionale care pot fi desfăşurate în România de către avocaţii care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine. 1

Norma de reglementare română a preluat dispoziţiile cuprinse în norma europeană, respectiv în Directiva 98/5/CE de facilitare a exercitării cu 2

caracter permanent a profesiei de avocat într-un stat membru, altul decât cel în care s-a obținut calificarea. Amintim că obiectivul principal al Directivei 98/5/CE a fost acela de a elimina obstacolele în calea liberei circulații a avocaților și a serviciilor avocațiale în interiorul pieței comune europene. În art. 1 al Directivei 98/5/CE se arată că obiectul de reglementare îl constituie facilitarea exercitării cu caracter permanent a profesiei de avocat, cu titlu independent sau salariat, într-un alt stat membru decât cel în care a fost obținută calificarea profesională. Exercitând profesia cu caracter permanent într-un alt stat membru, avocatul poate desfășura activitățile profesionale reglementate în directivă.

§1. Activitățile profesionale reglementate în art. 98 pot fi desfășurate atât cu caracter permanent, cât și cu caracter ocazional

3 Observăm că din textul art. 98 din Legea nr. 51/1995 lipsește precizarea cuprinsă în norma europeană cu privire la **caracterul permanent** al activităților profesionale ce pot fi desfășurate într-un alt stat membru sub titlul profesional obținut în statul membru de origine. Astfel, directiva europeană prevede în mod expres faptul că activitățile profesionale reglementate prin directivă pot fi desfășurate de avocații care exercită profesia cu caracter permanent într-un alt stat membru decât cel în care a fost obținută calificarea profesională. Art. 98 din Legea nr. 51/1995, atunci când reglementează activitățile profesionale ce pot fi desfășurate în România de avocații care profesează sub titlul profesional obținut în statul membru de origine, nu face deosebire între modalitatea de exercitare a profesiei cu caracter permanent (individual sau în asociere) ori cu caracter ocazional (prin prestare de servicii).

4 Observăm, de asemenea că, în structura Capitolului VIII, exercitarea cu caracter permanent a profesiei în România de către avocații care au obținut calificarea într-un alt stat membru formează domeniul de reglementare al Secțiunii a 2-a a acestui capitol. Prin includerea dispozițiilor art. 98 în Secțiunea 1 a Capitolului VIII, care cuprinde reglementări cu caracter general, legiuitorul a urmărit ca dispozițiile privind conținutul activităților profesionale ce pot fi desfășurate de avocații care profesează în România sub titlul profesional din statul membru de origine, să se aplice atât activităților profesionale care sunt exercitate cu caracter permanent (reglementate în Secțiunea a 2-a), cât și celor care sunt exercitate cu caracter ocazional, prin

prestarea de servicii (reglementate în Secţiunea a 3-a). Situarea art. 98 în Secţiunea 1, care cuprinde dispoziţiile generale, este justificată, de vreme ce şi activitatea ocazională, prin prestarea de servicii, se exercită în România prin reprezentarea drepturilor şi intereselor persoanelor fizice şi juridice în justiţie sau în faţa autorităţilor publice, chiar dacă pentru exercitarea profesiei în modalitatea prestării de servicii nu este necesară înscrierea în barou [art. 110 alin. (2) din Legea nr. 51/1995].

§2. Caracterul special al reglementării

Reglementarea făcută de art. 98 nu cuprinde o menţiune specială care există în textul art. 5 alin. (1) din Directiva 98/5/CE. Astfel, în norma europeană se prevede că „sub rezerva alin. (2) şi (3), un avocat care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine exercită aceleaşi activităţi profesionale ca şi un avocat care profesează sub titlul profesional corespunzător din statul membru gazdă şi poate, în special, să acorde consultanţă juridică cu privire la dreptul din statul membru de origine, dreptul comunitar, dreptul internaţional şi dreptul din statul membru gazdă". Norma europeană subliniază esenţa domeniului de activitate profesională a avocatului care profesează într-un alt stat membru decât cel în care a obţinut calificarea profesională, anume de a putea, în special, acorda asistenţă juridică şi reprezentare în faţa instanţelor judecătoreşti şi a celorlalte organe jurisdicţionale şi judiciare din statul membru gazdă. **5**

Decizia de interpretare nr. 320 din 8.03.2008 a Consiliului UNBR a lămurit contradicţia care a părut că există între dispoziţiile cuprinse în art. 13 alin. (4) din Legea nr. 51/1995 şi cele cuprinse în art. 98 din Legea nr. 51/1995, mai precis dacă dispoziţiile art. 13 alin. (4) din Legea nr. 51/1995 se aplică avocaţilor străini care profesează în România sub titlul profesional obţinut în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene şi ale Spaţiului Economic European. Amintim că potrivit dispoziţiilor art. 13 alin. (4) din Legea nr. 51/1995, „avocatul străin nu poate pune concluzii orale sau scrise în faţa instanţelor judecătoreşti şi a celorlalte organe jurisdicţionale şi judiciare, cu excepţia celor de arbitraj internaţional". Această interdicţie putea fi considerată ca fiind în contradicţie cu prevederile art. 98 din Legea nr. 51/1995, care permit avocaţilor străini care profesează în România sub titlul profesional din statul membru de origine să desfăşoare aceleaşi activităţi profesionale ca şi avocaţii care profesează sub titlul profesional **6**

obţinut în România, menţionând în mod expres că aceştia „pot acorda asistenţă juridică şi pot reprezenta persoane fizice sau persoane juridice în faţa instanţelor române".

7 Prin Decizia de interpretare menţionată s-a stabilit că dispoziţiile prevăzute în Capitolul VIII au caracter special ce derogă de la dispoziţiile cuprinse în art. 13 din Legea nr. 51/1995. Astfel, în concluziile Deciziei de interpretare se stabileşte că „restricţia relativă la imposibilitatea de a pune concluzii, orale sau scrise, în faţa instanţelor române şi a celorlalte organe jurisdicţionale şi judiciare, cu excepţia celor de arbitraj internaţional, nu se aplică în cazul avocaţilor străini care au obţinut calificarea profesională în unul din statele membre ale Uniunii Europene şi ale Spaţiului Economic European".

§3. Activităţi profesionale ce nu pot fi desfăşurate în România de avocaţii care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine

8 Considerăm că în conţinutul activităţilor profesionale ce pot fi desfăşurate de avocaţii care profesează în România sub titlul profesional din statul membru de origine nu poate fi cuprinsă asistenţa judiciară (asistenţa judiciară obligatorie/din oficiu, ajutorul public judiciar, asistenţa extrajudiciară, apărarea gratuită). Considerăm, de asemenea, că avocatul care profesează în România sub titlul profesional din statul membru de origine nu poate fi numit curator judiciar.

9 Cu toate că pot acorda asistenţă juridică şi reprezentare în faţa instanţelor române referitor la dreptul românesc, avocaţii care profesează în România sub titlul profesional din statul membru de origine nu au obţinut admiterea în profesia de avocat în România şi nu practică profesia sub titlul profesional din România. În acest sens, considerăm că dispoziţiile art. 332 din Statut, care prevăd că „avocaţii înscrişi într-un barou din România în condiţiile prevăzute în prezentul capitol dobândesc de la data înscrierii în barou toate drepturile şi obligaţiile prevăzute de Lege şi de prezentul statut", se referă numai la „avocaţii înscrişi în condiţiile prevăzute în prezentul capitol" adică avocaţii străini care au fost înregistraţi la UNBR şi au fost înscrişi în tabloul special al avocaţilor străini ţinut de barourile române, urmând etapele cuprinse în Metodologia prevăzută în anexa nr. XXXI la Statut.

10 Considerăm că Decizia (cu caracter interpretativ) nr. 320 din 8 martie 2008 trebuie aplicată şi în acest caz, în sensul că dispoziţiile cuprinse în

Capitolul VIII, care reglementează exercitarea în România a profesiei de către avocaţii străini, au un caracter special, care derogă de la normele cu caracter general care reglementează exercitarea profesiei sub titlul profesional din România.

În consecinţă, avocaţii care profesează în România sub titlul profesional 11
din statul membru de origine dobândesc numai drepturile recunoscute prin directivele europene, reglementate în Capitolul VIII şi nu toate drepturile şi obligaţiile prevăzute de Lege şi de Statut.

Avocaţii străini nu beneficiază în România de mai multe drepturi şi 12
obligaţii decât acelea care sunt recunoscute prin normele europene.

Precizăm că dispoziţiile art. 98 au în vedere pe avocaţii străini care 13
profesează în România sub titlul profesional din statul membru de origine, nu şi pe avocaţii străini care au fost admişi în profesie în România (fie în condiţiile art. 100, fie potrivit art. 109) şi care profesează sub titlul profesional din România. Avocaţii străini care obţin admiterea în profesia de avocat în România sunt obligaţi să folosească titlul profesional din România [art. 99 alin. (4)] şi să practice profesia sub titlul profesional din România [art. 100 alin. (1)].

Art. 99

(1) Avocaţii care profesează în România sub titlul profesional din statul membru de origine vor folosi denumirea sub care îşi desfăşoară profesia în statul membru de origine, exprimată în limba oficială sau în una dintre limbile oficiale ale statului membru de origine respectiv.

(2) Pe lângă denumirea prevăzută la alin. (1), în denumire se va menţiona, alături de forma juridică de exercitare a profesiei în România, şi forma juridică a grupării din statul membru de origine.

(3) Autoritatea română competentă poate cere unui avocat care profesează sub titlul profesional obţinut în statul membru de origine să indice gruparea profesională din care face parte în statul membru de origine sau autoritatea judiciară în cadrul căreia este admis să-şi exercite profesia, potrivit legii din statul membru de origine.

(4) Avocatul care obţine admiterea în profesia de avocat în România în condiţiile art. 100 sau 109 are dreptul să folosească titlul profesional din statul membru de origine, exprimat în limba oficială sau în una dintre limbile oficiale ale statului membru de origine, alături de titlul profesional corespunzător profesiei de avocat din România.

Corelaţii legislative: *art. 8, art. 13, art. 96-98, art. 100-111 din Legea nr. 51/1995; art. 16, art. 23, art. 44, art. 329-332 din Statut; Directiva 77/249/CEE a Consiliului*

Comunităților Europene de facilitare a exercitării efective a libertății de a presta servicii de către avocați; Directiva 98/5/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene de facilitare a exercitării cu caracter permanent a profesiei de avocat într-un stat membru, altul decât cel în care s-a obținut calificarea.

Sumar

§1. Denumirea care va fi folosită în cazul exercitării în România a profesiei cu caracter ocazional 352
§2. Denumirea care va fi folosită în cazul exercitării în România a profesiei cu caracter permanent 353
2.1. Denumirea care va fi folosită în cazul exercitării profesiei cu caracter permanent sub titlul profesional obținut în statul membru de origine 353
2.2. Denumirea care va fi folosită în cazul exercitării profesiei cu caracter permanent sub titlul profesional obținut în România 355

Comentariu

1 Art. 99 reglementează denumirea pe care avocații străini sunt obligați să o folosească pentru a profesa în România, atât atunci când profesează sub titlul profesional din statul membru de origine, cât și atunci când profesează sub titlul profesional dobândit în România. Reglementarea denumirii pe care o folosesc avocații străini care profesează în România este necesară pentru a identifica dacă avocatul străin își desfășoară profesia sub titlul profesional obținut în statul membru de origine, organizația profesională de care aparține sau instanța pe lângă care este admis să practice profesia în statul membru de origine sau dacă avocatul străin a fost admis în profesie în România și exercită profesia sub titlul profesional din România.

§1. Denumirea care va fi folosită în cazul exercitării în România a profesiei cu caracter ocazional

2 Directiva 77/249/CEE de facilitare a exercitării efective a libertății de a presta servicii de către avocați, obligă avocatul care prestează servicii în alt stat membru decât statul în care a obținut calificarea profesională să se identifice cu calitatea de avocat din statul membru de proveniență. Directiva prevede în art. 3 că orice avocat care prestează servicii în statul membru gazdă „își utilizează titlul profesional exprimat în limba sau una din limbile statului de proveniență, cu indicarea organizației profesionale

de care aparține sau a instanței pe lângă care este admisă să practice în aplicarea legislației acestui stat".

Titlul profesional din statul membru de origine trebuie indicat în limba oficială a statului membru de origine, în mod inteligibil și astfel încât să evite confuzia cu titlul profesional din statul membru gazdă [art. 4 alin. (1) din Directiva 98/5/CE]. Reglementările europene au fost preluate întocmai de legea română. 3

În concluzie, avocatul străin care exercită profesia în România prin prestare de servicii va cuprinde în denumire titlul profesional din statul membru de origine, exprimat în limba oficială sau în una dintre limbile oficiale ale statului membru de origine. 4

UNBR (autoritatea română competentă) poate cere avocatului străin care prestează servicii să facă dovada calității sale de avocat [art. 111 alin. (1) din Legea nr. 51/1995] sau să indice gruparea profesională din care face parte în statul membru de origine sau autoritatea judiciară în cadrul căreia este admis să-și exercite profesia, potrivit legii din statul membru de origine [art. 99 alin. (3) din Legea nr. 51/1995]. 5

§2. Denumirea care va fi folosită în cazul exercitării în România a profesiei cu caracter permanent

2.1. Denumirea care va fi folosită în cazul exercitării profesiei cu caracter permanent sub titlul profesional obținut în statul membru de origine

În cazul modalității de exercitare a profesiei în România cu caracter permanent sub titlul profesional obținut în statul membru de origine este necesară informarea corectă a consumatorilor, pentru a distinge între avocații străini care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine și avocații din România care profesează sub titlul profesional obținut în România. 6

Potrivit dispozițiilor art. 103 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, avocatul care dorește să profeseze în România sub titlul profesional din statul membru în care și-a obținut calificarea profesională trebuie să se înscrie în tabelul special ținut de barourile române. 7

Prin înscrierea în tabloul special al barourilor române, avocatul străin dobândește dreptul de exercitare cu caracter permanent a profesiei în 8

România și se supune prevederilor Legii nr. 51/1995, Statutului și Codului deontologic [art. 13 alin. (6) din Legea nr. 51/1995, art. 332 din Statut].

9 Conform dispozițiilor art. 13 alin. (3) din Legea nr. 51/1995, avocatul străin poate exercita profesia de avocat în România, la alegere, în cadrul uneia din formele de organizare a profesiei, prevăzute la art. 5 din Legea nr. 51/1995.

10 Formele de exercitare a profesiei se individualizează prin denumire [art. 8 alin. (1) din Legea nr. 51/1995], iar în cazul tuturor formelor de exercitare a profesiei de către avocații străini se pot utiliza denumirea și numele formei de exercitare a profesiei din țară sau din străinătate [art. 8 alin. (4) din Legea nr. 51/1995].

11 În concordanță cu dispozițiile art. 8 alin. (4), art. 13 alin. (3) și art. 103 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, dispozițiile art. 99 alin. (2) obligă avocații străini care profesează cu caracter permanent sub titlul profesional din statul membru de origine, să menționeze în denumire atât denumirea sub care își desfășoară profesia în statul membru de origine, cât și denumirea formei juridice de exercitare a profesiei în România.

12 Potrivit dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. d) și f) din Statut, cererea formulată de membrul unui barou din altă țară în vederea exercitării profesiei de avocat în România va cuprinde indicarea formei în care urmează să exercite profesia și a sediului profesional unde dorește să își exercite profesia.

13 Potrivit dispozițiilor art. 99 alin. (3) din Legea nr. 51/1995, UNBR (autoritatea română competentă) poate cere avocatului să indice gruparea profesională din care face parte în statul membru de origine sau autoritatea judiciară în cadrul căreia este admis să-și exercite profesia, potrivit legii din statul membru de origine. Reglementarea privind denumirea grupării din statul membru de origine este preluată din dispozițiile art. 2 din Directiva 98/5/CE, care prevede că „indiferent de modalitățile în conformitate cu care avocații profesează sub titlul profesional din statul membru de origine în statul membru gazdă, aceștia pot folosi denumirea oricărui grup căruia îi aparțin în statul membru de origine. Statul membru gazdă poate impune ca, pe lângă denumirea reglementată la primul paragraf, să se menționeze forma juridică a grupului din statul membru de origine și numele membrilor grupului care profesează în statul membru gazdă".

14 Potrivit dispozițiilor art. 23 alin. (1) lit. f) din Statut, cererea de primire în profesia de avocat în România a avocaților care au obținut calificarea

profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene sau ale Spațiului Economic European, va cuprinde indicarea titlului profesional obținut în statul membru de origine și a grupării profesionale din care face parte în statul membru de origine.

În concluzie, avocatul străin care profesează în România cu caracter permanent sub titlul profesional obținut în statul membru de origine este obligat să cuprindă în denumire titlul profesional din statul membru de origine și denumirea formei juridice de exercitare a profesiei în România. În plus, avocatul străin care face parte dintr-o grupare străină este obligat să cuprindă în denumire titlul profesional din statul membru de origine, forma juridică a grupării din statul membru de origine și denumirea formei juridice de exercitare a profesiei în România. 15

2.2. Denumirea care va fi folosită în cazul exercitării profesiei cu caracter permanent sub titlul profesional obținut în România

Potrivit dispozițiilor art. 99 alin. (4) din Legea nr. 51/1995, avocatul străin care obține admiterea în profesia de avocat în România are dreptul să folosească titlul profesional din statul membru de origine, alături de titlul profesional obținut în România. 16

Reglementarea făcută de art. 99 alin. (4) din Legea nr. 51/1995 preia dispoziția cuprinsă în art. 10 alin. (6) din Directiva 98/5/CE, prin care se arată că „un avocat admis în profesia de avocat în statul membru gazdă în conformitate cu modalitățile prevăzute la alin. (1), (2) și (3) are dreptul să folosească, pe lângă titlul profesional corespunzător profesiei de avocat din statul membru gazdă, titlul profesional din țara lui de origine, exprimat în limba oficială sau în una dintre limbile oficiale ale statului membru de origine". Observăm că reglementarea făcută de art. 99 alin. (4) din Legea nr. 51/1995 preia în mod deficitar reglementarea din norma europeană, înlocuind formularea corectă „pe lângă titlul profesional obținut în România", cu formularea ambiguă „alături de titlul profesional obținut în România". 17

Pornind de la reglementarea europeană, a cărei aplicare este prioritară în raport cu norma națională, trebuie să reținem că dispoziția cuprinsă în art. 99 alin. (4) din Legea nr. 51/1995 conține o normă imperativă și o normă supletivă. Norma imperativă arată că avocatul străin este obligat să folosească în denumire titlul profesional obținut în România. Norma supletivă prevede că avocatul străin are dreptul/poate să folosească și titlul 18

profesional obținut în statul membru de origine, exprimat în limba oficială a statului membru de origine, alături/pe lângă titlul profesional obținut în România. Avocatul străin are alegerea între a folosi în denumire numai titlul profesional obținut în România sau de a folosi cele două titluri alăturate. Textul nu permite însă alegerea de a folosi numai titlul profesional obținut în statul membru de origine.

19 În concluzie, avocatul străin admis în profesia de avocat în România este obligat să folosească titlul profesional obținut în România, la care are dreptul să adauge titlul profesional din statul membru de origine, exprimat în limba oficială a statului membru de origine.

Art. 100

(1) Indiferent de forma de exercitare a activității pe teritoriul României, avocații care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine pot solicita oricând recunoașterea diplomelor, în vederea admiterii în profesia de avocat și a practicării acesteia sub titlul profesional din România.

(2) În vederea recunoașterii diplomelor în România, solicitantul va trebui să susțină, la alegere, un examen de verificare a cunoștințelor sau să efectueze un stagiu de 3 ani în domeniul dreptului românesc.

(3) UNBR va stabili componența comisiei de evaluare, precum și conținutul și modul de desfășurare ale examenului sau ale stagiului, după caz.

(4) La depunerea cererii de recunoaștere a diplomei, în vederea determinării conținutului și modului de desfășurare ale examenului sau ale perioadei de stagiu, comisia de evaluare va verifica în prealabil dacă experiența profesională dobândită de solicitant este de natură să acopere în tot sau în parte diferențele existente între dreptul românesc și cel al statului membru de origine în care a fost obținută diploma, în vederea exceptării parțiale sau totale de la îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (2).

(5) Prevederile prezentului articol se completează cu dispozițiile legislației-cadru privind recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale.

Corelații legislative: *art. 13, art. 18, art. 19, art. 66, art. 96-99, art. 101-111 din Legea nr. 51/1995; art. 23-25, art. 289, art. 329-332, Anexele nr. VIII, nr. IX și nr. XXXI din Statut; art. 3, art. 4, art. 14 și art. 51 din Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind recunoașterea calificărilor profesionale; art. 25, art. 26, Anexele nr. 2, nr. 3 și nr. 4 din Legea nr. 200/2004; art. 25 din Regulamentul de organizare și funcționare a UNBR*

Sumar

§1. Reglementarea europeană....357
§2. Procedura de recunoaştere a diplomelor....358
2.1. Recunoaşterea diplomelor prin susţinerea examenului de verificare a cunoştinţelor....359
2.2. Recunoaşterea diplomei prin efectuarea unui stagiu de 3 ani în domeniul dreptului românesc....360

Comentariu

§1. Reglementarea europeană

Într-o evoluţie istorică firească la nivel european, după etapa în care a fost recunoscută în statul membru gazdă calitatea de avocat obţinută în statul membru de origine şi după etapa în care a fost acceptată exercitarea profesiei cu caracter permanent în statul membru gazdă sub titlul profesional obţinut în statul membru de origine, a urmat etapa integrării avocatului străin în profesie în statul membru gazdă şi a obţinerii de către avocatul străin a dreptului de a profesa sub titlul profesional corespunzător profesiei de avocat din statul membru gazdă. 1

Prin Directiva 89/48/CEE (în prezent abrogată şi înlocuită cu Directiva 2005/36/CE) s-a reglementat sistemul general de recunoaştere a diplomelor şi s-a prevăzut dreptul avocatului, care este pe deplin calificat într-un stat membru, de a impune recunoaşterea diplomei sale în vederea stabilirii într-un alt stat membru gazdă, pentru a exercita profesia de avocat sub titlul profesional obţinut în statul membru gazdă. Această reglementare a urmărit integrarea avocatului în profesie în statul membru gazdă, fără a modifica normele profesionale aplicabile în acel stat, dar supunând pe avocatul străin integrat în profesie normelor disciplinare şi deontologice din statul membru gazdă. Pentru a se integra în profesie în statul membru gazdă, avocatul străin poate alege între a susţine o probă de aptitudini sau a desfăşura o anumită perioadă de practică în statul membru gazdă. 2

Directiva 2005/36/CE privind recunoaşterea calificărilor profesionale, a recunoscut avocatului care a obţinut calificarea profesională în statul membru de origine, dreptul de a avea acces la exercitarea profesiei pe teritoriul altui stat membru gazdă. Directiva a reafirmat că piaţa internă a serviciilor impune exercitarea profesiei într-un regim uniform, transparent 3

și flexibil, acordând prin recunoașterea diplomelor aceleași drepturi ca și pentru cetățenii statului membru gazdă.

4 Astfel cum prevede art. 100 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, avocatul străin care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine poate solicita oricând recunoașterea diplomei (calificării profesionale) pentru a obține admiterea în profesie în România și exercitarea profesiei în România sub titlul profesional obținut în România.

5 Avocatul străin va depune cererea de primire în profesia de avocat în România la secretariatul UNBR, însoțită de actele și de declarațiile prevăzute în art. 23 din Statut.

§2. Procedura de recunoaștere a diplomelor

6 Art. 100 alin. (2) din Legea nr. 51/1995 dispune ca, în vederea recunoașterii diplomei în România, avocatul străin să susțină, la alegere, un examen de verificare a cunoștințelor sau să efectueze un stagiu de 3 ani în domeniul dreptului românesc.

7 Textul preia reglementarea cuprinsă în art. 14 din Directiva 2005/36/CE care prevede că pentru profesiile care necesită cunoașterea exactă a dreptului național, statul membru gazdă poate impune solicitantului „măsuri de compensare", acesta putând să aleagă între a efectua un stagiu de adaptare de cel mult 3 ani sau a se supune unei probe de aptitudini.

8 Conținutul și modul de desfășurare ale examenului sau ale stagiului vor fi stabilite de UNBR [art. 100 alin. (3) din Legea nr. 51/1995]. Consiliul UNBR are în competență organizarea examenului de verificare a cunoștințelor de drept românesc și de limba română ale avocaților străini [art. 66 lit. e) din Legea nr. 51/1995].

9 Potrivit dispozițiilor art. 330 alin. (3) din Statut, solicitantul trebuie să depună o documentație de evaluare, care va conține: a) cererea de evaluare; b) curriculum vitae și copie a pașaportului; c) certificatul (atestatul) profesional, în copie legalizată și traducere autorizată, în termen de 3 luni de la eliberarea lui; d) diplomă universitară; e) certificat de onorabilitate; f) declarația de compatibilitate; g) solicitarea de stagiu de adaptare de 3 ani sau de susținere a unui examen de verificare a cunoștințelor de drept românesc și de limbă română. Metodologia de atestare a calificării de avocat – anexa nr. XXXI la Statut – prevede cuprinsul și forma în care solicitantul trebuie să prezinte toate documentele necesare.

BCU BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY LIBRARY

Cererea de recunoaştere a diplomei va fi examinată de o comisie de evaluare, a cărei componenţă se stabileşte de Consiliul UNBR [art. 66 lit. e) şi art. 100 alin. (3) din Legea nr. 51/1995]. 10

Potrivit dispoziţiilor art. 100 alin. (4) din Legea nr. 51/1995, comisia de evaluare verifică în prealabil dacă experienţa profesională dobândită de solicitant este de natură să acopere în tot sau în parte diferenţele existente între dreptul românesc şi dreptul statului membru de origine în care a fost obţinută diploma. În urma verificării, comisia poate excepta pe solicitant de la obligaţia de a se supune, total sau parţial, măsurilor de compensare (examen sau stagiu). 11

2.1. Recunoaşterea diplomelor prin susţinerea examenului de verificare a cunoştinţelor

Examenul de verificare a cunoştinţelor reprezintă o „probă de aptitudini", care este definită de art. 3 din Directiva 2005/36/CE ca fiind „o probă care se referă exclusiv la cunoştinţele profesionale ale solicitantului şi care este concepută de autorităţile competente ale statului membru gazdă, cu scopul aprecierii aptitudinii solicitantului de a exercita profesia reglementată în acel stat membru". 12

Legea nr. 200/2004 privind recunoaşterea diplomelor şi calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România defineşte în art. 26 alin. (1) „proba de aptitudini" ca fiind „o examinare a cunoştinţelor profesionale ale solicitantului, organizată de autoritatea română competentă în scopul aprecierii aptitudinii solicitantului de a exercita profesia reglementată în România; proba de aptitudini nu poate include un examen de limbă română". 13

Potrivit Metodologiei de atestare a calificării de avocat – anexa XXXI la Statut – proba de cunoştinţe profesionale va cuprinde o evaluare orală şi o evaluare scrisă sub forma unui test-grilă. Comisia de evaluare va cuprinde avocaţii desemnaţi de Comisia permanentă a UNBR şi poate cuprinde şi cadre didactice universitare. Comisia de evaluare va elabora subiectele de evaluare orală şi grila de evaluare scrisă. Rezultatul examenului va fi consemnat de comisia de evaluare într-un proces-verbal, care încheie procedura de examinare a cererii. 14

Observăm că există neconcordanţe între dispoziţiile cuprinse în [art. 25 lit. h)] din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR [art. 25 lit. h) din Regulament] şi dispoziţiile cuprinse în Legea nr. 51/1995 şi în 15

anexa XXXI la Statut. Astfel, Regulamentul prevede că stabilirea componenței comisiei de examinare a avocaților străini care solicită exercitarea în România a profesiei de avocat intră în atribuțiile Consiliului UNBR, deși această atribuție revine Comisiei permanente a UNBR potrivit anexei XXXI la Statut. Comisia care organizează examenul de verificare a cunoștințelor este denumită în Regulament „comisie de examinare", deși această comisie este denumită în anexa XXXI la Statut „comisie de evaluare". Considerăm că prevederile din Regulament ar trebui puse în concordanță cu dispozițiile din Legea nr. 51/1995 și Statut.

2.2. Recunoașterea diplomei prin efectuarea unui stagiu de 3 ani în domeniul dreptului românesc

16 Stagiul de 3 ani în dreptul românesc reprezintă un „stagiu de adaptare", care este definit de art. 3 din Directiva 2005/36/CE ca fiind „exercitarea unei profesii reglementate în statul membru gazdă, sub responsabilitatea unui membru calificat în profesia respectivă și însoțită eventual de o formare profesională suplimentară". Legea nr. 200/2004 prevede în art. 25 că stagiul de adaptare constă în „exercitarea unei profesii reglementate în România, însoțit, eventual, de o formare profesională complementară, sub supravegherea unui membru calificat în profesia respectivă".

17 Potrivit Metodologiei de atestare a calificării de avocat – anexa XXXI la Statut – stagiul va fi desfășurat sub îndrumarea unui avocat român cu capacitate profesională deplină sau al unei forme de exercitare a profesiei în grup, care acceptă atribuțiile de îndrumător al stagiului. În acest scop, avocații sau formele de exercitare a profesiei care doresc să îndeplinească atribuțiile de îndrumător de stagiu pentru avocații străini, vor depune la barouri opțiunea de îndrumător de stagiu. Barourile, în urma verificării activității profesionale a solicitanților (vechime de cel puțin 6 ani ca avocat definitiv, reputație profesională neștirbită – art. 19 din Legea nr. 51/1995), vor atesta anual îndrumătorii de stagiu pentru avocații străini, vor întocmi lista îndrumătorilor de stagiu atestați și vor publica această listă pe pagina web a UNBR.

18 Avocatul străin va încheia cu îndrumătorul de stagiu un contract de colaborare, care va respecta modelul prevăzut în anexa nr. IX la Statut. Având în vedere că avocatul străin devine avocat stagiar, considerăm că în contractul de colaborare vor fi cuprinse clauzele obligatorii atunci când colaboratorul este avocat stagiar (art. 3.1. din Contractul de colaborare –

anexa nr. IX la Statut). Contractul de colaborare va fi prezentat UNBR. Odată cu avizarea contractului de colaborare, avocatul străin va dobândi calitatea de membru al baroului şi va fi înscris de barou în tabloul avocaţilor străini ca avocat stagiar.

Onorariul încasat de avocatul străin se înregistrează şi se plăteşte integral în România [art. 13 alin. (5) din Legea nr. 51/1995]. 19

În timpul stagiului de adaptare, îndrumătorul de stagiu va evalua pe avocatul străin stagiar la fiecare 6 luni şi la încheierea stagiului. Evaluările preliminare şi evaluarea finală vor fi depuse la UNBR prin grija solicitantului. 20

Potrivit dispoziţiilor art. 24 alin. (2) din Statut şi art. 25 lit. j) din Regulamentul de organizare al UNBR, Consiliul UNBR poate decide suspendarea analizării cererii până la efectuarea de către solicitant a stagiului de pregătire în domeniul dreptului românesc. 21

Stagiul de adaptare efectuat de avocatul străin are un conţinut specific şi o reglementare legală specială. Astfel, avocatul străin stagiar efectuează un stagiu cu o durata de 3 ani şi nu de 2 ani [aşa cum este prevăzut în art. 18 alin. (2) din Legea nr. 51/1995]. Avocatul străin stagiar nu este supus obligaţiei de a urma cursurile de pregătire iniţială în cadrul INPPA şi nu va susţine un examen de definitivare în profesie în România. Potrivit dispoziţiei art. 25 lit. i) din Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR, Consiliul UNBR stabileşte conţinutul programei stagiului şi modul de desfăşurare a examenului susţinut de avocaţii care profesează sub titlul profesional obţinut în statul membru de origine în vederea recunoaşterii diplomelor. 22

Considerăm că reglementarea specială a stagiului de adaptare al avocaţilor străini care provin din alt stat membru, este cuprinsă în interpretarea de principiu făcută prin Decizia de interpretare nr. 320 din 8.03.2008 a Consiliului UNBR care a stabilit că dispoziţiile cuprinse în Capitolul VIII au un caracter special, ce derogă de la dispoziţiile comune cuprinse în Legea nr. 51/1995 şi Statut. 23

Potrivit dispoziţiilor art. 24 alin. (1) din Statut, „Consiliul UNBR se va pronunţa asupra cererii de primire în profesia de avocat după susţinerea examenului de verificare a cunoştinţelor privind dreptul românesc şi de limba română sau după ce comisia de evaluare a decis asupra scutirii solicitantului de susţinerea examenului, conform art. 100 şi 109 din Legea nr. 51/1995". 24

25 Art. 24 alin. (3) din Statut prevede că „decizia este definitivă şi se comunică solicitantului în termen de 30 de zile de la data emiterii".

Considerăm că dispoziţia privind caracterul definitiv al deciziei Consiliului UNBR este în contradicţie cu dispoziţiile art. 109 alin. (7) din Legea nr. 51/1995 şi cu dispoziţiile art. 51 din Directiva 2005/36/CE şi că, în consecinţă, aceasta ar trebui eliminată.

26 Arătăm că potrivit dispoziţiilor art. 51 din Directiva 2005/36/CE privind recunoaşterea calificărilor profesionale, autoritatea competentă din statul membru gazdă confirmă în termen de o lună primirea dosarului depus de avocatul străin, verifică documentaţia depusă şi solicită autorităţii competente din statul membru de origine documentele care lipsesc. Procedura de evaluare a cererii de obţinere a autorizaţiei de a exercita profesia în statul membru gazdă trebuie finalizată în cel mai scurt timp. Autoritatea competentă din statul membru gazdă va emite, în termen de 3 luni de la data prezentării dosarului complet, o decizie privind soluţia luată în urma procedurii de examinare a cererii. Decizia luată de autoritatea competentă din statul membru gazdă de a nu acorda autorizaţia trebuie motivată. Decizia de respingere a cererii sau neluarea unei decizii în termenul de 3 luni pot face obiectul unor acţiuni în justiţie conform legislaţiei naţionale.

27 Potrivit dispoziţiilor art. 109 alin. (7) din Legea nr. 51/1995 „autoritatea română competentă poate, printr-o decizie motivată şi supusă căilor de atac prevăzute de statutul profesiei, să refuze avocatului solicitant acordarea titlului profesional de avocat în România, dacă se consideră că aceasta ar aduce atingere ordinii publice, ca urmare a unor abateri disciplinare, a unor plângeri şi incidente de orice fel". Deşi este plasată în cuprinsul art. 109 din Legea nr. 51/1995, care reglementează admiterea în profesie fără parcurgerea procedurii privind recunoaşterea diplomelor („admiterea automată"), credem că dispoziţiile privind emiterea unei decizii motivate şi existenţa căii de atac îşi găsesc aplicarea şi în cazul deciziei prin care se soluţionează cererea de admitere în profesie prin recunoaşterea diplomelor. Considerăm că şi în procedura reglementată de art. 100 din Legea nr. 51/1995 se impune ca autoritatea competentă română să motiveze soluţia de respingere a cererii, să comunice decizia motivată solicitantului iar decizia să fie supusă căilor legale de atac.

28 În urma deciziei de primire în profesie emisă de UNBR, avocatul străin va solicita consiliului baroului în care îşi va exercita profesia să fie

înscris în tabloul special al avocaților străini [art. 13 alin. (6) din Legea nr. 51/1995, art. 25 din Statut, anexa nr. VIII la Statut]. Potrivit dispozițiilor art. 13 alin. (6) din Legea nr. 51/1995, avocatul străin care exercită profesia în România „se supune prevederilor prezentei legi, ale statutului profesiei și codului deontologic".

Efectul admiterii în profesie prin recunoașterea diplomei este acela că 29
avocatul străin va exercita aceeași profesie, în aceleași condiții ca și avocații din statul membru gazdă (art. 4 din Directiva 2005/36/CE). Recunoașterea calificării profesionale nu acordă avocatului străin drepturi diferite în statul membru gazdă față de cele pe care i le conferă calificarea profesională în statul membru de origine.

Potrivit dispozițiilor art. 100 alin. (5) din Legea nr. 51/1995, prevederile 30
art. 100 se completează cu dispozițiile legislației-cadru privind recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale.

Legea nr. 200/2004 privind recunoașterea diplomelor și calificărilor 31
profesionale pentru profesiile reglementate în România preia dispozițiile cuprinse în Directiva 2005/36/CE și aplică aceste dispoziții la profesiile exercitate în România. Profesia de avocat este cuprinsă în lista profesiilor reglementate în România care necesită cel puțin 3 ani de studii superioare (anexa 2 la Legea nr. 200/2004) și care necesită cunoașterea dreptului românesc (anexa nr. 4 la Legea nr. 200/2004). Pentru profesia de avocat autoritatea română competentă este desemnată UNBR (anexa nr. 3 la Legea nr. 200/2004).

Legea nr. 200/2004 definește înțelesul unor termeni specifici în proce- 32
dura internațională de recunoaștere a diplomelor (certificat, diplomă, atestat de competență etc.).

Art. 101

(1) Autoritatea competentă română și autoritățile competente din statele membre de origine colaborează în vederea aplicării corespunzătoare a dispozițiilor prezentei legi, informațiile care se obțin în cadrul acestor colaborări fiind confidențiale. Colaborarea se poate realiza și prin intermediul sistemului de informare în cadrul pieței interne, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2009 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii în România, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 68/2010.

(2) Autoritatea competentă din statul membru de origine poate formula observații în cadrul procedurilor disciplinare care se desfășoară împotriva unui avocat care profesează sub titlul profesional din acel stat.

Corelații legislative: *art. 96-100, art. 102-111 din Legea nr. 51/1995; art. 23, art. 329-332 din Anexa nr. XXXI din Statutul profesiei de avocat; art. 13 din Directiva 98/5/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene de facilitare a exercitării cu caracter permanent a profesiei de avocat într-un stat membru, altul decât cel în care s-a obținut calificarea; art. 8, art. 56 și art. 57 din Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind recunoașterea calificărilor profesionale; art. 27 și art. 28 din Legea nr. 200/2004; art. 6 din O.U.G. nr. 49/2009; art. 39 din Regulamentul de organizare și funcționare a UNBR*

Comentariu

1 Exercitarea în România a profesiei de către avocații care au obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene impune o colaborare strânsă a autorității române competente (pentru definiția noțiunii de „autoritate română competentă" a se vedea *infra* comentariul de la art. 97 din Legea nr. 51/1995) cu autoritățile competente din statele membre de origine în care avocații străini au dobândit titlul profesional.

2 Dispozițiile cuprinse în art. 101 din Legea nr. 51/1995 sunt situate în Secțiunea 1 – Dispoziții generale a Capitolului VIII și se aplică pentru toate modalitățile de exercitare în România a profesiei de către avocații străini (cu caracter permanent sau cu caracter ocazional, prin prestare de servicii).

3 **1.** Colaborarea strânsă și asistența reciprocă dintre autoritatea competentă din statul membru gazdă și autoritățile competente din statele membre de origine are rolul de a-l împiedica pe avocatul străin să eludeze reglementările aplicabile în statul membru gazdă (art. 13 din Directiva 98/5/CE). În acest scop, fiecare stat membru desemnează autoritatea competentă împuternicită să primească cererile și documentele avocaților străini, să evalueze cererile și să ia deciziile prin care soluționează cererile (art. 56 din Directiva 2005/36/CE).

4 Colaborarea autorității române competente cu autoritățile competente din statele membre de origine este necesară începând cu momentul deschiderii procedurii, atunci când avocatul străin solicită recunoașterea în România a calității de avocat pe care a dobândit-o în alt stat membru (în cazul prestării de servicii) sau înregistrarea sa în România sub titlul profesional obținut în statul membru de origine (în cazul exercitării în România a profesiei cu caracter permanent).

5 Autoritatea română competentă va putea solicita autorităților competente din statul membru de origine informații cu privire la:

- legalitatea stabilirii avocatului străin în statul membru de origine: potrivit dispozițiilor art. 8 (Cooperarea administrativă) din Directiva 2005/36/CE, autoritatea competentă din statul membru gazdă poate solicita orice informație cu privire la legalitatea stabilirii solicitantului în statul membru de origine;

- legalitatea dobândirii titlului profesional, existența unor eventuale sancțiuni de natură disciplinară sau penală: potrivit dispozițiilor art. 23 din Statut, solicitantul trebuie să depună o atestare din partea autorității competente din statul membru privind calitatea de avocat cu drept de exercitare a profesiei și starea sa disciplinară; potrivit dispozițiilor art. 56 alin. (2) din Directiva 2005/36/CE, autoritățile competente vor comunica informații privind sancțiunile disciplinare sau penale sau privind alte circumstanțe specifice grave care pot avea consecințe asupra exercitării profesiei;

- onorabilitatea solicitantului: potrivit dispozițiilor cuprinse în Metodologia de atestare a calificării de avocat (anexa nr. XXXI la Statut, lit. B - Etapa de evaluare, pct. 7), avocatul străin trebuie să prezinte un certificat de onorabilitate eliberat de autoritățile profesionale competente;

- moralitatea și buna conduită a solicitantului: potrivit dispozițiilor art. 27 alin. (1) din Legea nr. 200/2004, în cazul în care, în România, accesul la o profesie reglementată necesită îndeplinirea de către solicitant a anumitor condiții de onorabilitate și/sau moralitate, accesul la respectiva profesie ori exercitarea acesteia este interzisă falitului fraudulos, celui care a săvârșit o infracțiune sau o greșeală profesională gravă, autoritatea română competentă cerând solicitantului, cetățean al unui stat membru, să facă dovada îndeplinirii acestor condiții;

- starea medicală a solicitantului: potrivit dispozițiilor art. 28 alin. (1) din Legea nr. 200/2004, dacă în România accesul la o profesie reglementată sau exercitarea acesteia este condiționată de prezentarea unui document care să ateste sănătatea fizică și psihică a solicitantului, autoritatea română competentă acceptă ca probă suficientă prezentarea documentului echivalent, solicitat în statul membru de origine sau de proveniență pentru accesul la respectiva profesie ori pentru exercitarea acesteia.

Colaborarea strânsă dintre autoritățile competente este permanentă, 6
având în vedere că avocatul străin care exercită profesia în România sub titlul profesional din statul membru de origine trebuie să rămână în continuare înregistrat la autoritatea competentă din statul membru de

origine, pentru a-şi păstra calitatea de avocat şi a putea să exercite profesia în România. Potrivit dispoziţiilor art. 107 alin. (4) din Legea nr. 51/1995, retragerea de către autoritatea competentă din statul membru de origine a autorizaţiei de exercitare a profesiei are ca efect obligatoriu interdicţia ca avocatul în cauză să profeseze în România sub titlul profesional din statul membru de origine.

7 **2.** Colaborarea dintre autorităţile competente este indispensabilă în special în cadrul unor eventuale proceduri disciplinare.

8 Potrivit dispoziţiilor art. 107 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, toţi avocaţii prevăzuţi în prezentul capitol răspund disciplinar pentru nerespectarea prezentei legi sau a statutului, potrivit prevederilor capitolului VII. Autoritatea română competentă va desfăşura procedura disciplinară împotriva avocatului străin, stabilind natura şi amploarea investigaţiilor pe care trebuie să le efectueze. Potrivit dispoziţiilor art. 101 alin. (2) din Legea nr. 51/1995, autoritatea competentă din statul membru de origine poate formula observaţii în cadrul procedurilor disciplinare care se desfăşoară împotriva unui avocat care profesează sub titlul profesional din acel stat. Precizăm că avocatul străin care a obţinut admiterea în profesie în România şi profesează sub titlul profesional din România este supus disciplinar numai autorităţii române competente, autoritatea competentă din statul membru de origine având calitatea de a formula observaţii în cadrul procedurii disciplinare care se desfăşoară împotriva avocatului care profesează sub titlul profesional din acel stat.

9 **3.** Informaţiile care sunt obţinute de autoritatea română competentă din partea autorităţilor competente din statele membre de origine au caracter confidenţial. În acest sens, dispoziţiile art. 56 din Directiva 2005/36/CE arată că păstrarea confidenţialităţii informaţiilor este necesară pentru protecţia datelor cu caracter personal şi protecţia vieţii private a avocatului străin.

10 **4.** Colaborarea dintre autorităţile competente cuprinde şi activitatea de informare a publicului cu privire la prevederile legislaţiei naţionale care reglementează profesia de avocat, cunoaşterea normelor deontologice aplicabile, procedura de recunoaştere a diplomelor, modul de eliberare/primire a documentelor necesare etc.

11 În acest scop, art. 57 din Directiva 2005/36/CE a prevăzut că fiecare autoritate competentă va înfiinţa un punct de contact, pentru a oferi informaţiile şi adresele necesare în procedura de recunoaştere a diplomelor.

Directiva a recomandat înființarea cardurilor profesionale europene, care să cuprindă informații privind calificarea profesională (universitatea absolvită, titluri academice acordate), experiența profesională, domiciliul legal, sancțiunile primite, autoritatea națională competentă. Cardul profesional va putea oferi un schimb eficient de informații între autoritățile competente, în condițiile mobilității actuale a profesioniștilor în cadrul pieții interne europene. 12

O.U.G. nr. 49/2009 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii în România, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 68/2010, a organizat sistemul de informare în cadrul pieței interne europene prin înființarea unui Punct de contact unic electronic, denumit în continuare *PCU electronic* [art. 6 alin. (1)]. PCU electronic asigură, pentru prestatori, posibilitatea îndeplinirii cu ușurință, de la distanță și prin mijloace electronice, a următoarelor proceduri și formalități: a) ansamblul procedurilor și formalităților necesare pentru accesul la activitățile de servicii ale acestora, în special declarațiile, notificările sau cererile necesare pentru obținerea autorizării, inclusiv cererile de înscriere într-un registru; b) orice cereri de autorizare necesare pentru exercitarea activităților de servicii [art. 6 alin. (2)]. 13

Potrivit dispozițiilor art. 39 alin. (12) din Regulamentul de organizare și funcționare a UNBR, la nivelul UNBR funcționează Departamentul Afaceri europene, cooperare internațională și programe, care are în atribuțiile sale cooperarea cu instituțiile europene. 14

Secțiunea a 2-a. Exercitarea cu caracter permanent a profesiei în România de către avocații care au obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European

Art. 102

(1) În condițiile prezentei secțiuni, oricare dintre avocații prevăzuți la art. 97 lit. a) poate desfășura pe teritoriul României, cu caracter permanent și sub titlul profesional din statul membru de origine, activitățile prevăzute la art. 98.

(2) Avocații care își exercită în mod permanent activitatea pe teritoriul României pot dobândi titlul profesional din România fie în condițiile prevăzute la art. 100, fie potrivit art. 109.

Corelaţii legislative: art. 96, art. 98, art. 100, art. 109 alin. (1) din Legea nr. 51/1995; art. 36 alin. (2) din Legea nr. 200/2004; art. 329-330 din Statut

Comentariu

1 În conformitate cu Directiva Parlamentului European şi a Consiliului privind serviciile (Directiva 2006/123/CE din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieţei interne), care prevede libertatea de a presta servicii în cadrul Uniunii Europene, precum şi cu prevederile O.U.G. nr. 49/2009 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii şi libertatea de a furniza servicii în România, art.102 reglementează dreptul avocaţilor care provin dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau al Spaţiului Economic European de a-şi desfăşura activităţile profesionale pe teritoriul României, sub titlul profesional corespunzător obţinut în statul de proveniență.

2 Dispoziţiile Capitolului VIII din Legea nr. 51/1995 şi cele ale Capitolului VII din Statut sunt aplicabile şi avocaţilor care au obţinut calificarea profesională în Confederaţia Elveţiană [art. 330 alin. (6) din Statut] şi care îşi exercită profesia pe teritoriul României în oricare din modalităţile prevăzute de lege (art. 96 din Legea nr. 51/1995).

3 Aceştia pot desfăşura toate activităţile profesionale pe care le pot desfăşura avocaţii care profesează sub titlul profesional obţinut în România (art. 98 din Legea nr. 51/1995).

4 Art. 102-109 din Legea nr. 51/1995 sunt dedicate reglementării exercitării cu caracter permanent a profesiei în România de către avocaţii menţionaţi mai sus, în timp ce art. 110-112 din Legea nr. 51/1995 reglementează condiţiile în care aceştia îşi pot exercita profesia în România în mod ocazional, sub forma prestării de servicii.

5 Avocatul dintr-un stat membru care doreşte să îşi desfăşoare în mod permanent activitatea pe teritoriul României, poate solicita oricând recunoaşterea diplomei în vederea admiterii în profesia de avocat şi a practicării acesteia sub titlul profesional din România, recunoaştere care se realizează, la alegerea celui în cauză, în urma fie a promovării unui examen de verificare a cunoştinţelor de drept românesc, organizat de UNBR, fie a parcurgerii unei perioade de stagiu de 3 ani (art. 100 din Legea nr. 51/1995).

6 Dacă avocatul străin îşi desfăşoară activitatea efectiv şi cu regularitate, pe o perioadă de cel puţin 3 ani în România, în domeniul dreptului românesc sau al dreptului comunitar, el poate fi admis, la cerere, în profesia de avocat în România, fără susţinerea examenului menţionat mai sus în vederea

recunoaşterea diplomei [art. 109 alin. (1) din Legea nr. 51/1995]. Dovada îndeplinirii condiţiei vechimii practicii în domeniul dreptului românesc sau comunitar este în sarcina petentului, în condiţiile prevăzute de art. 109 din Legea nr. 51/1995 (a se vedea *infra* comentariul art. 109).

Art. 103

(1) Avocatul care dorește să profeseze în România sub titlul profesional din statul membru în care și-a obținut calificarea profesională se înscrie în tabloul special ținut de barourile române, în condițiile prezentului articol, ale art. 13 alin. (6) și ale Statutului profesiei.

(2) Autoritatea română competentă înscrie avocatul solicitant pe baza prezentării unui certificat care atestă înregistrarea lui la autoritatea competentă din statul membru de origine. Autoritatea română competentă informează autoritatea competentă din statul membru de origine despre înscriere.

(3) Certificatul prevăzut la alin. (2) trebuie să fie eliberat cu cel mult 3 luni înainte de formularea cererii de înscriere în Tabloul avocaților din România.

(4) La publicarea numelor avocaților înscriși în România, autoritatea română competentă va publica și numele avocaților înscriși potrivit prezentei secțiuni.

Corelaţii legislative: art. 13 alin. (6) din Legea nr. 51/1995; art. 16, art. 329-330, art. 332 şi Anexa XXXI din Statut

Comentariu

Art. 103 vine să detalieze, cu referire la avocaţii menţionaţi la art. 102 din Legea nr. 51/1995, prevederile art. 13 alin. (6) din Legea nr. 51/1995, privitoare la obligaţia avocatului străin care exercită profesia în România de a se înscrie în tabloul special ţinut de fiecare barou. Înscrierea în acest tablou echivalează cu înscrierea în barou, numai de la data acestei înscrieri avocatul din statul membru dobândind drepturile şi obligaţiile prevăzute de Legea nr. 51/1995 şi de Statut (art. 332 din Statut). 1

În acest scop, avocatul solicitant trebuie să prezinte UNBR, care este autoritatea română competentă, un certificat, emis cu cel mult 3 luni înainte de data solicitării, atestând că acesta deţine titlul profesional de avocat în statul de origine, fiind înregistrat ca atare la autoritatea competentă din acel stat. 2

Trebuie precizat aici că, potrivit prevederilor art. 329 din Statut, dispoziţiile din Legea nr. 51/1995 privitoare la exercitarea în România a 3

profesiei de către avocaţii care au obţinut calificarea profesională în unul din statele membre ale UE sau ale SEE se aplică întotdeauna în considerarea dispoziţiilor art. 36 alin. (2) din Legea nr. 200/2004 privind recunoaşterea diplomelor şi calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România.

4 De asemenea, pentru avocaţii din statele membre ale Uniunii Europene nu este necesară existenţa unor convenţii bilaterale de reciprocitate privind exercitarea profesiei de avocat [art. 330 alin. (2) din Statut].

5 Documentaţia necesară dobândirii calităţii de membru al unui barou din România, precum şi metodologia de urmat în acest scop sunt reglementate de art. 330 alin. (3) şi (4) din Statut şi de Anexa XXXI a acestuia.

6 Documentaţia de evaluare trebuie să cuprindă cererea de evaluare, curriculum vitae, copia paşaportului, certificatul sau atestatul profesional în copie legalizată şi traducerea autorizată, diploma universitară, certificatul de onorabilitate, declaraţia de compatibilitate, precum şi opţiunea scrisă a petentului de efectua un stagiu de adaptare de 3 ani sau de a susţine un examen de verificare a cunoştinţelor de drept românesc şi de limbă română.

7 Metodologia de atestare a calificării avocatului în vederea înscrierii acestuia în tabloul unui barou din România, cuprinsă la Anexa XXXI a Statutului, cuprinde trei etape:

- etapa de informare, în cadrul căreia secretariatul general al UNBR transmite petentului informaţiile necesare privind mijloacele de pregătire a procedurii (cererea-tip ce trebuie completată de petent, lista documentaţiei ce trebuie depusă de acesta, precum şi tematica şi bibliografia orientativă pentru proba de aptitudini)

- etapa de evaluare, care cuprinde analiza documentaţiei depuse de petent, precum şi, în funcţie de opţiunea exprimată de acesta, modul de desfăşurare a stagiului de trei ani sau, după caz, a probei de verificare a cunoştinţelor de drept românesc şi de limbă română, potrivit prevederilor Regulamentului privind examenul de verificare a cunoştinţelor de drept românesc şi de limbă română aprobat de Consiliul UNBR;

- etapa înscrierii în tabloul avocaţilor unui barou, care constă în formularea cererii de înscriere în tabloul baroului, depunerea jurământului profesional scris, încheierea asigurării profesionale şi achitarea taxei de înscriere în tabloul baroului.

Potrivit prevederilor statutare, în cazul în care petenţii provin din alte state decât statele membre ale Uniunii Europene, acordarea dreptului de exercitare a profesiei în România este condiţionat de existenţa unei convenţii de reciprocitate, care va trebui să conţină elementele cuprinse în Anexa XXXI a Statutului, completate cu condiţii privitoare la soluţionarea unor litigii în legătură cu activitatea avocaţilor. 8

Art. 104

(1) Avocaţilor care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine li se asigură reprezentarea corespunzătoare în asociaţiile profesionale ale avocaţilor din România, potrivit dispoziţiilor prezentei legi şi ale statutului profesiei; ei au cel puţin dreptul de a participa la alegerea organelor de conducere ale acestor asociaţii.

(2) Avocaţii care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine sunt obligaţi fie să se asigure pentru răspundere profesională, în condiţiile stabilite prin statutul profesiei, fie să devină membri ai Casei de Asigurări a Avocaţilor, în condiţiile prevăzute la cap. VII.

(3) Avocaţii pot fi scutiţi de obligaţiile prevăzute la alin. (2), dacă fac dovada unei asigurări plătite sau a unei alte garanţii date în condiţiile legii statului membru de origine, în măsura în care asigurarea sau garanţia este echivalentă din punctul de vedere al condiţiilor şi al acoperirii. Dacă acoperirea este doar parţială, avocaţii trebuie să încheie o asigurare suplimentară pentru a acoperi aspectele care nu se regăsesc în asigurarea sau în garanţia dată potrivit reglementărilor din statul membru de origine.

Corelaţii legislative: art. 231, art. 235, art. 318 şi urm. din Statut

Comentariu

În mod firesc, avocaţilor admişi să profeseze permanent în România sub titlul profesional din statul de origine li se recunosc drepturile recunoscute celorlalţi membri ai corpului profesional. Astfel, potrivit alin. (1), ei participă la viaţa baroului pe tabloul special al căruia sunt înregistraţi şi au cel puţin dreptul de a participa la alegerea organelor de conducere ale profesiei, de unde rezultă că, dacă îndeplinesc condiţiile prevăzute de Legea nr. 51/1995 şi Statut, ei au şi dreptul de a fi aleşi în acestea. 1

În mod corelativ, potrivit dispoziţiilor alineatului al doilea, ei au şi obligaţiile ce revin membrilor corpului de avocaţi, respectiv obligaţia de a se asigura pentru răspundere profesională şi de a contribui, în calitate de membri, la Casa de Asigurări a Avocaţilor, în condiţiile prevăzute de Statut (art. 231 şi respectiv, art. 235, art. 318 şi urm. din Statut). 2

3 Semnalăm, în acest context, o imprecizie de reglementare cuprinsă în alin. al II-lea, unde, prin efectul utilizării conjuncţiei „fie", obligaţia încheierii asigurării de răspundere profesională este înfăţişată ca o alternativă a celei de-a deveni membru al Casei de Asigurări a Avocaţilor, deşi cele două asigurări nu urmăresc acelaşi scop şi nu privesc aceleaşi riscuri. În realitate, aşa cum rezultă din coroborarea acestui alineat cu cel de-al treilea, legiuitorul a urmărit să prevadă că, în măsura în statul de origine avocatul nu beneficiază de acoperire în sistemele celor două forme de asigurare (profesională şi socială) sau dacă acoperirea şi condiţiile acestora nu sunt echivalente cu cele reglementate de legea română, atunci el este obligat să se asigure, integral sau parţial, în acestea din urmă. Apreciem că, pentru claritate, ar fi trebuit utilizată conjuncţia „sau", urmată de expresia „după caz" şi de o trimitere la prevederile alineatului al treilea.

4 Potrivit ultimului alineat, dacă asigurările din statul de origine sunt similare cu cele din România, iar avocatul contribuie la acestea, el poate fi scutit de îndeplinirea acestor obligaţii. Dacă acoperirea este numai parţială, el va trebui să încheie în România o asigurare suplimentară, numai pentru aspectele rămase neacoperite.

5 Reglementarea este raţională, căci se evită astfel dublarea sarcinilor avocatului dintr-un stat membru care profesează permanent în România. Desigur că, dacă avocatul străin nu este asigurat în sistemul asigurărilor din România, el nu va putea nici beneficia de acestea, căci va beneficia de cele din statul de origine.

Art. 105

Avocaţii înscrişi în România sub titlul profesional din statul membru de origine pot profesa ca salariaţi în oricare dintre formele de organizare a profesiei, permise pentru avocaţii care profesează sub titlul profesional obţinut în România.

Corelaţii legislative: art. 180 alin. (2), art. 183 alin. (1) lit. e) şi g), art. 219 din Statut

Comentariu

1 Art. 105 reglementează o modalitate în care îşi poate exercita profesia avocatul care a fost autorizat să profeseze permanent în România sub titlul profesional din statul membru de proveniență, respectiv în calitate de salariat al unei forme de exercitare a profesiei.

Potrivit Statutului, avocatul salarizat în interiorul profesiei își consacră activitatea profesională uneia din formele de exercitare a profesiei, reglementate de art. 5 din Legea nr. 51/1995, căreia îi e subordonat, fără a avea drept la clientelă proprie [art. 183 alin. (1) lit. e) și g), art. 219 din Statut]. 2

Salarizarea în interiorul profesiei este o modalitate și nu o formă de exercitare a acesteia, iar avocatul care își desfășoară profesia în această modalitate nu mai poate exercita concomitent profesia și într-o formă de exercitare a acesteia. 3

Este posibilă și permisă situația în care un avocat înscris în România poate practica profesia în modalitatea de avocat salarizat la un alt avocat înscris în România sub titlul profesional din statul membru de origine, care își exercită profesia într-una din formele permise de lege. 4

Desigur că, dacă urmărește să aibă clientelă proprie, avocatul poate opta pentru desfășurarea activității profesionale în calitate de avocat titular sau colaborator, modalitate care îi conferă acest drept. 5

Art. 106

Avocații care profesează în România sub titlul profesional din statul membru de origine se supun aceloraşi reguli de conduită profesională prevăzute în prezenta lege și în statutul profesiei ca și avocații care profesează sub titlul profesional obținut în România, pentru activitățile desfășurate pe teritoriul țării.

Corelații legislative: art. 40, art. 45, art. 46 alin. (1), art. 47-48, art. 86 din Legea nr. 51/1995; art. 110-119, art. 173-174, art. 175-178, art. 229 alin. (1) și (3), art. 233 alin. (3), art. 238 alin. (1) și (2), art. 242, art. 236, art. 238 alin. (2), art. 243-249, art. 266 din Statut; Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană

Comentariu

Avocatul autorizat a profesa în România sub titlul profesional din statul membru de origine este dator a respecta regulile de conduită profesională impuse avocaților români. 1

Aplicarea de reguli uniforme pentru ambele categorii de avocați se impune deoarece activitatea profesională desfășurată de aceștia pe teritoriul României nu poate fi supusă unor reguli diferite, aplicabile în funcție de locul dobândirii titlului profesional. 2

Regulile privind conduita avocaților sunt cuprinse în Legea nr. 51/1995 și Statut, cât și în Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană, aplicabil corpului avocaților români. 3

4 Faptul că avocaţii români nu au elaborat un Cod deontologic propriu se explică, în parte, prin faptul că o parte semnificativă a acelor norme de conduită care, în alte ţări, figurează în coduri deontologice în România se regăsesc în Legea nr. 51/1995 şi în Statut. Acestea sunt exprimate sub forma unor îndatoriri profesionale şi sunt prevăzute, de regulă, cu sancţiuni disciplinare, semn că avocaţii români au înţeles să confere o pondere sporită acestor norme, deplasându-le din sfera eticului în sfera disciplinară.

5 Menţionăm, în acest sens, obligaţii precum cele privitoare la:

- studierea temeinică a cauzelor [art. 40 din Legea nr. 51/1995, coroborat cu art. 229 alin. (1) din Statut];
- prezentarea la termen la activităţile în faţa instanţei, organelor de urmărire penală sau altor instituţii [art. 40 din Legea nr. 51/1995, coroborat cu art. 229 alin. (1) din Statut];
- pledarea cu demnitate [art. 40 din Legea nr. 51/1995, coroborat cu art. 229 alin. (3) din Statut];
- restituirea actelor persoanelor de la care le-a primit [art. 45 din Legea nr. 51/1995, coroborat cu art. 233 alin. (3) din Statut];
- abţinerea de la exercitarea profesiei în caz de conflict de interese [art. 46 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, coroborat cu art. 238 alin. (1) şi 242 din Statut];
- purtarea robei în faţa instanţelor judecătoreşti (art. 47 din Legea nr. 51/1995, coroborat cu art. 236 din Statut);
- neutilizarea de procedee incompatibile cu demnitatea profesiei în scopul dobândirii clientelei, inclusiv a mijloacelor de reclamă şi publicitate în acest scop [art. 48 din Legea nr. 51/1995, coroborat cu art. 238 alin. (2), art. 243 şi urm. din Statut];

6 Acestea privesc:

- desfăşurarea activităţii prin depunerea tuturor diligenţelor în apărarea clientului;
- probitate, onestitate şi spiritul de dreptate;
- confidenţialitate şi secretul profesional;
- evitarea conflictului de interese (art. 110 şi urm. din Statut).

7 Reguli de conduită se regăsesc şi în Secţiunea a 3-a a Capitolului III din Statut, privind relaţiile dintre avocaţi – confraternitatea şi respectul reciproc (art. 173 din Statut), utilizarea de mijloace incorecte de dobândire a clientelei (art. 174 din Statut) etc.

Alte reguli, din aceeaşi categorie, prevăzute de Statut sunt cele referitoare la regulile de concurenţă profesională (art. 175 şi urm. din Statut) sau la obligaţia de actualizare permanentă a pregătirii profesionale, respectiv cea privind caracterul continuu al acesteia (art. 314 şi urm. din Statut). 8

Aşa cum am arătat mai sus, sancţiunile privind nerespectarea acestor reguli de conduită constituie, de regulă, abateri disciplinare (art. 86 din Legea nr. 51/1995, coroborat cu art. 265 din Statut), răspunderea disciplinară neexcluzând însă răspunderea civilă, penală sau administrativă, după caz (art. 266 din Statut). 9

Art. 107

(1) Avocaţii prevăzuţi în prezentul capitol răspund disciplinar pentru nerespectarea prezentei legi sau a statutului, potrivit prevederilor cap. VI.

(2) Înainte de iniţierea procedurilor disciplinare împotriva unui avocat care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine, autoritatea română competentă informează în cel mai scurt timp autoritatea competentă din statul membru de origine, furnizând orice informaţii utile în cauză.

(3) Autoritatea română competentă cooperează cu autoritatea competentă din statul membru de origine pe tot parcursul desfăşurării procedurilor disciplinare.

(4) Retragerea permanentă sau temporară de către autoritatea competentă din statul membru de origine a autorizaţiei de exercitare a profesiei are ca efect obligatoriu interdicţia temporară sau permanentă ca avocatul în cauză să profeseze în România sub titlul profesional din statul membru de origine.

Corelaţii legislative: art. 86 şi urm., art. 101, art. 103 alin. (2) din Legea nr. 51/1995; art. 265 şi urm. din Statut

Comentariu

Regulile aplicabile răspunderii disciplinare sunt cele prevăzute la art. 86-90 din Legea nr. 51/1995, care se completează cu cele de la art. 265-287 din Statut, şi sunt aplicabile în egală măsură şi avocaţilor care profesează în România sub titlul profesional din statul membru de origine. 1

Dat fiind statutul special al acestei categorii de avocaţi, Legea nr. 51/1995 introduce o procedură prealabilă specifică în cazul acestora, care cuprinde informarea de către autoritatea română competentă a autorităţii competente din statul membru de origine asupra respectivei cauzei disciplinare. Este 2

de precizat că este vorba numai despre o obligaţie de informare, care nu implică exprimarea de către autoritatea competentă din statul membru de origine a unui acord în legătură cu iniţierea procedurii disciplinare şi, deci, nu este o condiţie de admisibilitate a acesteia. Autoritatea competentă din statul membru de origine poate însă, potrivit prevederilor art. 101 alin. (2) din Legea nr. 51/1995, să formuleze observaţii în cadrul respectivei proceduri disciplinare. De fapt, suntem în prezenţa unei materializări a cooperării instituite prin acelaşi art. 101 din Legea nr. 51/1995, aşa cum în mod expres confirmă alin. (3) al articolului comentat, cooperare care este în mod obiectiv necesară, dat fiind că este posibil ca unele aspecte relevante pentru soluţionarea acţiunii disciplinare să nu poată fi lămurite fără concursul autorităţii competente din statul membru de origine. Reamintim că această cooperare începe încă din momentul înscrierii avocatului străin în tabloul special ţinut de barou, când, potrivit tezei finale a alin. (1) al art. 103 din Legea nr. 51/1995, autoritatea română competentă are obligaţia de a informa autoritatea competentă din statul membru de origine asupra înscrierii. Cooperării i se aplică, desigur, regulile generale instituite de art. 101 din Legea nr. 51/1995, respectiv confidenţialitatea informaţiilor schimbate între autorităţile competente din statele membre, prin utilizarea, dacă este cazul, a sistemului de informare în cadrul pieţei interne (IMI), prevăzut de O.U.G. nr. 49/2009 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii şi libertatea de a furniza servicii în România (IMI reprezintă o platformă electronică prin intermediul căreia se realizează schimbul de informaţii şi comunicarea între autorităţile competente, care decurg din obligaţiile de cooperare administrativă prevăzute în O.U.G. nr. 49/2009 – *n.n.*).

3 Această cooperare şi obligaţie de informare reciprocă dobândesc o importanţă specială în ipoteza în care avocatului străin îi este retrasă în statul de origine, permanent sau temporar, autorizaţia de exercitare a profesiei, ipoteză care formează obiectul de reglementare al alineatului (4). Într-un atare caz, în baza informării primite din partea autorităţii competente din statul membru de origine, autoritatea română are obligaţia stabilită prin lege de a interzice avocatului străin, cu titlu temporar sau permanent, după caz, să profeseze în România sub titlul profesional din statul de origine. Măsura este, desigur, una firească, căci nu se poate concepe ca un profesionist să-şi piardă licenţa în ţara de origine, dar să aibă dreptul de a-şi exercita în continuare profesia în altă ţară (cu privire la cooperarea între autorităţile competente a se vedea *supra* comentariul art. 101).

Art. 108

(1) Unul sau mai mulți avocați din aceeași grupare ori din același stat membru, care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine, pot profesa în România prin înființarea unui sediu secundar al grupării respective, organizat în orice formă de exercitare a profesiei de avocat prevăzută de legea română.

(2) Profesia de avocat se poate exercita și în cadrul formelor asociate prevăzute de legea română, astfel:

a) mai mulți avocați din diferite state membre, care profesează sub titlurile profesionale din statele membre de origine;

b) unul sau mai mulți avocați dintre cei prevăzuți la lit. a) și unul sau mai mulți avocați din România.

(3) Avocatul care intenționează să profeseze sub titlul profesional din statul membru de origine informează autoritatea română competentă despre faptul că este membru al unei forme de exercitare a profesiei în statul membru de origine și furnizează toate detaliile relevante despre acea grupare.

Corelații legislative: art. 5 din Legea nr. 51/1995; art. 331 din Statut

Comentariu

O importanță aparte o prezintă situația, prevăzută la alin. (1), în care avocați care fac parte, în statul de origine, dintr-o grupare profesională, doresc să profeseze în România în interesul acesteia, înființând în țara noastră, în acest scop, un dezmembrământ al respectivei grupări. În acest caz, Legea nr. 51/1995 permite ca unul sau mai mulți avocați din acea grupare să înființeze un sediu secundar al grupării, care poate fi organizat în oricare dintre formele de exercitare a profesiei prevăzute la art. 5 din Legea nr. 51/1995. Trebuie însă să admitem că redactarea alin. (1) este derutantă, căci face referire la „mai mulți avocați din aceeași grupare **ori** din același stat membru" (*subl.ns.*), mențiune căreia cu greu îi putem găsi o explicație, întrucât nu vedem cum ar putea mai mulți avocați din același stat membru, dar care nu fac parte dintr-o structură profesională comună, să constituie în România un sediu secundar pentru o structură comună inexistentă. 1

Aparent, ideea înființării în România a unui sediu secundar al unei grupări profesionale străine este dezvoltată de art. 331 din Statut, la Secțiunea a 3-a a Capitolului VII („Înscrierea grupărilor străine care exercită profesia de avocat în tablourile avocaților barourilor din România"). Spunem „aparent", deoarece analiza articolului statutar relevă că acesta are în vedere o ipoteză 2

diferită de cea reglementată de alin. (l) al art. 108 din Legea nr. 51/1995, respectiv privește înființarea de către însăși gruparea străină respectivă, și nu de către unul sau mai mulți membri ai acesteia, a unui sediu secundar în România. Practic, prin Statut s-a adăugat astfel o nouă situație celei prevăzute prin Legea nr. 51/1995, prevăzându-se că o grupare dintr-un stat membru își poate înființa un sediu secundar în România, dar numai dacă aceasta exercită profesia de avocat în statul în care își are sediul și are forma unei societăți civile profesionale, fiind certificată ca atare de către organismul profesional sau de autoritatea publică competentă din acel stat. Rezultă de aici că, de exemplu, membrii unei societăți comerciale dintr-un stat membru, care este autorizată să desfășoare activități proprii profesiei de avocat, nu vor putea fi autorizați să exercite în România profesia de avocat în numele acelei societăți. Același articol din Statut, prevede la alin. (3) și (4), condițiile și procedura de înscriere a societății în tabloul avocaților baroului. Este cerută prezentarea unei documentații de evaluare, care trebuie să cuprindă o cerere de evaluare, semnată de reprezentantul legal al societății străine, copia pașaportului reprezentantului legal al acesteia, certificatul (atestatul) profesional emis de autoritatea competentă, în copie legalizată, și traducerea autorizată a acestuia, valabil pentru 3 luni de la eliberarea sa, precum și actul constitutiv sau statutul respectivei societăți. Această documentație urmează apoi a fi supusă avizului conform al Comisiei permanente a UNBR, care decide cu privire la înscrierea societății străine în tabloul avocaților baroului.

3 Alin. (2) privește o altă situație, și anume aceea în care mai mulți avocați din diferite state membre se pot asocia, într-una dintre formele asociative prevăzute de Legea nr. 51/1995, cu sau fără participarea unor avocați români, pentru a exercita profesia de avocat în România. Sunt prevăzute așadar două ipoteze: prima are în vedere cazul în care se asociază în România avocați provenind din state membre diferite, iar cea de-a doua privește cazul în care un avocat dintr-un stat membru sau mai mulți avocați din state membre diferite se asociază în România cu unul sau mai mulți avocați din România.

4 Ultimul alineat are în vedere cazul avocatului membru al unei grupări profesionale dintr-un stat membru care dorește să profeseze în România sub titlul profesional din statul de origine și care are obligațiile de a informa autoritatea română competentă asupra faptului că face parte din acea grupare și de a furniza informații relevante despre aceasta. Textul nu

precizează dacă avocatul în cauză urmează a exercita profesia în România în interesul acelei grupări, dar se prezumă că un membru al unei grupări profesionale ce intenționează să profeseze în România sub titlul profesional din statul membru de origine intenționează să promoveze, cel puțin pentru considerente economice, interesele grupării din care face parte. Dacă legiuitorul a avut în vedere această ipoteză, credem că mai potrivită ar fi fost amplasarea acestui alineat după cel dintâi, care reglementează înființarea în România, de către unul sau mai mulți avocați membri ai unei grupări străine, a unui sediu secundar al acelei grupări.

Art. 109

(1) Avocații care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine și care își desfășoară activitatea efectiv și cu regularitate, pe o perioadă de cel puțin 3 ani în România, în domeniul dreptului românesc sau al dreptului comunitar sunt admiși în profesia de avocat în România, fără a fi necesară îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 100, cu respectarea prevederilor prezentei legi referitoare la exercițiul drepturilor civile și politice și la cazurile de nedemnitate și incompatibilitate.

(2) În fața autorității române competente solicitanții trebuie să facă dovada desfășurării cu regularitate a activității în România pe o perioadă de cel puțin 3 ani în domeniul dreptului românesc sau comunitar. În acest scop:

a) avocații trebuie să prezinte toate informațiile și documentele relevante cu privire la numărul de cauze în care au acordat asistență juridică, precum și cu privire la natura acestora;

b) autoritatea română competentă poate să verifice caracterul efectiv și regularitatea activității desfășurate și poate cere avocatului, dacă este necesar, să ofere clarificări, în scris sau verbal, cu privire la informațiile și documentele prevăzute la lit. a).

(3) Avocații care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine în România pot oricând să ceară ca diplomele să le fie recunoscute, potrivit dispozițiilor art. 100, în vederea obținerii admiterii în profesia de avocat în România și a exercitării acesteia sub titlul profesional astfel obținut.

(4) Avocații care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine și care au desfășurat în mod efectiv și cu regularitate o activitate profesională în România pe o perioadă de cel puțin 3 ani, dar pe o perioadă mai scurtă în domeniul dreptului românesc, pot obține admiterea în profesia de avocat și dreptul de a o practica sub titlul profesional din România, fără a fi necesară îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 100, cu respectarea prevederilor prezentei legi referitoare la exercițiul drepturilor civile și

politice şi la cazurile de nedemnitate şi incompatibilitate, după următoarea procedură:

a) autoritatea română competentă ia în considerare desfăşurarea efectivă şi cu regularitate a activităţii în perioada de cel puţin 3 ani, cunoştinţele şi experienţa profesională dobândite în România, precum şi orice participare la prelegeri şi seminarii despre dreptul românesc sau deontologia profesiei de avocat;

b) solicitantul pune la dispoziţia baroului român orice informaţie şi documentaţie relevantă, în special despre cauzele în care a acordat asistenţă juridică.

(5) Decizia autorităţii române competente de a nu acorda înscrierea automată în cazul în care nu s-a prezentat dovada că cerinţele prevăzute la alin. (1) sau (4) au fost îndeplinite va fi motivată, comunicată solicitantului şi baroului şi supusă căilor de atac prevăzute de statutul profesiei.

(6) Desfăşurarea efectivă şi cu regularitate a activităţii avocatului în România şi capacitatea sa de a o continua sunt evaluate pe baza unui interviu susţinut cu comisia de evaluare prevăzută la art. 100.

(7) Autoritatea română competentă poate, printr-o decizie motivată şi supusă căilor de atac prevăzute de statutul profesiei, să refuze avocatului solicitant acordarea titlului profesional de avocat în România, dacă se consideră că aceasta ar aduce atingere ordinii publice, ca urmare a unor abateri disciplinare, a unor plângeri şi incidente de orice fel.

(8) Reprezentanţii U.N.B.R. sunt obligaţi să păstreze confidenţialitatea informaţiilor primite cu ocazia examinării cererii de acordare a titlului profesional în România.

Corelaţii legislative: *art. 100 din Legea nr. 51/1995; art. 36 alin. (2) din Legea nr. 200/2004; art. 330 din Statut*

Comentariu

1 Art. 109 reglementează situaţia, menţionată deja în comentariul nostru de la alin. (2) al art. 102 din Legea nr. 51/1995, în care avocatul care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine poate dobândi titlul profesional din România fără susţinerea examenului de verificare a cunoştinţelor în dreptul românesc, reglementat la art. 100 din Legea nr. 51/1995. În acest sens, sunt prevăzute două ipoteze, descrise la alin. (1) şi (4):

- avocatul străin îşi desfăşoară activitatea efectiv şi cu regularitate pe o perioadă de cel puţin 3 ani în România, în domeniul dreptului românesc sau al dreptului comunitar; în acest caz, avocatul este admis în profesia de avocat în România fără a fi necesară recunoaşterea diplomei sale pe calea examenului prevăzut la art. 100 din Legea nr. 51/1995 [alin. (1)]

- avocatul străin îşi desfăşoară activitatea efectiv şi cu regularitate pe o perioadă de cel puţin 3 ani în România, dar pe o perioadă mai scurtă în domeniul dreptului românesc; în acest caz avocatul poate obţine admiterea în profesia de avocat în România, în conformitate cu o procedură specifică [alin. (4)].

În primul caz, dovada desfăşurării cu regularitate a activităţii în România 2
pe o perioadă de cel puţin 3 ani în domeniul dreptului românesc sau comunitar trebuie făcută de avocatul străin prin prezentarea informaţiilor şi a documentelor relevante cu privire la numărul de cauze în care acesta a acordat asistenţă juridică, precum şi cu privire la natura acestora. În baza acestor dovezi, autoritatea română competentă poate verifica caracterul efectiv şi regularitatea activităţii desfăşurate de petent, iar, dacă este cazul, poate solicita acestuia să ofere, în scris sau verbal, lămuriri suplimentare (a se vedea şi *supra* p. 357).

În cel de-al doilea caz, potrivit procedurii descrise la alin. (4), autoritatea 3
competentă română analizează mai multe criterii:

- caracterul efectiv şi regulat al activităţii profesionale desfăşurată de petent în decursul a cel puţin 3 ani
- cunoştinţele şi experienţa profesională dobândite de petent în România
- participarea petentului la prelegeri şi seminarii privind dreptul românesc sau deontologia profesiei de avocat.

În acest scop, petentul este dator să furnizeze orice informaţie şi 4
documentaţie relevantă, cu referire specială la cauzele în care el a acordat asistenţă juridică.

Diferenţa dintre cele două ipoteze constă în faptul că în primul caz 5
este obligatorie admiterea în profesia de avocat în România a petentului care îndeplineşte condiţiile cerute de Legea nr. 51/1995, pe când în cel de-al doilea caz admiterea reprezintă numai o posibilitate, care se va putea materializa numai dacă concluzia degajată în urma procedurii de evaluare a documentaţiei şi informaţiilor este favorabilă petentului.

Facem precizarea că, în sensul prezentului articol (dar şi al prevede- 6
rilor cuprinse în întregul Capitol VIII al Legea nr. 51/1995), prin „autoritate română competentă" se înţelege UNBR. În plus faţă de cele arătate cu privire la acest aspect în comentariul la art. 97 din Legea nr. 51/1995 (a se vedea *supra* p. 342), arătăm că, potrivit Legii nr. 51/1995 şi Statutului, examinarea în dreptul românesc şi comunitar a avocaţilor străini se realizează de către UNBR [art. 100 alin. (3) din Legea nr. 51/1995], aşa cum, în general, potrivit Legii nr. 51/1995, UNBR este

cea care organizează primirea în profesia de avocat a oricărei persoane (art. 17 din Legea nr. 51/1995); mai mult decât atât, UNBR este unica autoritate competentă din România din domeniul de referinţă, înregistrată ca atare în sistemul de informare în cadrul pieţei interne (IMI), prevăzut de O.U.G. nr. 49/2009 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii şi libertatea de a furniza servicii în România (a se vedea *supra* comentariul art. 107); UNBR a fost desemnată explicit ca autoritate naţională română în relaţiile cu sistemul IMI prin Legea nr. 200/2004 privind recunoaşterea diplomelor şi calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România]. În acest context, nu trebuie să deruteze sintagma „baroul român", cuprinsă la lit. b) a alin. (4), care apare a fi o preluare, prin traducere, a unei sintagme din altă limbă şi care are, pe fond, acelaşi înţeles, întrucât are sensul de „barou naţional".

7 Pentru ambele ipoteze prevăzute de alin. (1) şi (4), Legea nr. 51/1995 prevede că admiterea avocatului străin în profesia de avocat în România este supusă premizei respectării prevederilor Legii nr. 51/1995 privitoare la exerciţiul drepturilor civile şi politice şi la cazurile de nedemnitate şi incompatibilitate.

8 Alin. (5)-(8) cuprind prevederi generale, aplicabile ambelor ipoteze descrise mai sus.

9 Astfel, se prevede că autoritatea competentă română este datoare a-şi motiva decizia luată în cazul în care respinge cererea pentru motivul neprezentării dovezilor atestând îndeplinirea cerinţelor prevăzute la alin. (1) sau alin. (4) şi că decizia de respingere va fi comunicată petentului şi baroului, fiind supusă căilor de atac prevăzute de Legea nr. 51/1995 [art. 108 alin. (5) din Legea nr. 51/1995].

10 Alin. (6) instituie, pentru ambele ipoteze, cerinţa unui interviu în faţa comisiei de evaluare prevăzută de art. 100 din Legea nr. 51/1995, deci a acelei comisii care evaluează şi cunoştinţele de drept românesc ale celui care optează pentru dobândirea titlului profesional din România în condiţiile art. 100, adică prin susţinerea unui examen. În cadrul acestui interviu, care nu reprezintă o examinare, comisia are funcţia exclusivă de a evalua atât îndeplinirea cerinţelor pentru aprobarea cererii petentului, cât şi capacitatea sa de a continua activitatea profesională, în aceleaşi condiţii, în România.

11 Alin. (7) vine în completarea alin. (5), prevăzând un alt motiv pentru care autoritatea română competentă poate să refuze petentului acordarea titlului de avocat în România. Motivul de respingere în acest caz îl reprezintă atingerea pe care acordarea titlului profesional de avocat în România ar aduce-o ordinii publice ca urmare a comiterii de către petent a unor abateri

disciplinare, a unor plângeri şi incidente de orice fel. Este vorba, aşadar, de analiza în concret a conduitei petentului în calitatea sa de profesionist, plecându-se de la premiza că într-o profesie de interes public, cum este cea de avocat, comiterea unor abateri disciplinare sau săvârşirea unor fapte sau acte sesizate pe calea unor plângeri ori existenţa altor împrejurări care implică persoana petentului ar putea fi de natură a afecta ordinea publică, dat fiind că aceasta din urmă este strâns legată de ordinea de drept şi constă în respectarea tuturor normelor de comportare generala şi a regulilor de convieţuire socială, inclusiv a celor care guvernează exercitarea unei profesii reglementate. Aşadar, dacă alin. (5) vizează un caz determinat – neprezentarea dovezilor îndeplinirii cerinţelor prevăzute la alin. (1) sau (4) – alin. (7) are în vedere o paletă largă de împrejurări, indicate nelimitativ – „incidente de orice fel" – care trebuie analizate de autoritatea competentă pentru a stabili dacă aprobarea cererii petentului ar afecta negativ ordinea publică. Desigur că, cu atât mai mult, şi în acest caz decizia de respingere trebuie să fie motivată, aceasta putând fi atacată potrivit Statutului profesiei. Deşi alin. (7) nu prevede acest lucru, se înţelege că, pentru identitate de raţiune, decizia trebuie să fie comunicată petentului şi baroului.

În ceea ce priveşte calea de atac împotriva deciziei de respingere **12**
a cererii, atât în cazul prevăzut de alin. (5), cât şi în cel prevăzut de alin. (7), apreciem că, dat fiind faptul că atribuţiunile autorităţii competente se realizează prin intermediul Comisiei permanente a UNBR, aşa cum rezultă din Anexa XXI a Statutului, aceasta este plângerea la Consiliul UNBR, care poate fi urmată de procedura contencioasă reglementată de Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004.

În sfârşit, alin. (8) instituie, în sarcina reprezentanţilor UNBR, obligaţia **13**
de confidenţialitate în ceea ce priveşte toate informaţiile aduse de petent la cunoştinţa autorităţii competente sau obţinute de aceasta pe altă cale (de pildă ca urmare a comunicării cu autoritatea competentă din statul membru de origine al petentului) cu ocazia examinării cererii de acordare a titlului profesional în România. Această obligaţie, instituită prin Legea nr. 51/1995, este una firească, dat fiind că dovada îndeplinirii de către petent a cerinţelor prevăzute de Legea nr. 51/1995 implică divulgarea unor informaţii nepublice, cu caracter personal sau profesional, care reclamă administrarea acestora în regim de confidenţialitate.

Referitor la dreptul avocaţilor care profesează sub titlul profesional din **14**
statul membru de origine în România de a putea cere oricând ca diplomele să le fie recunoscute, potrivit dispoziţiilor art. 100, în vederea obţinerii

admiterii în profesia de avocat în România şi a exercitării acesteia sub titlul profesional astfel obţinut, este de precizat că, potrivit Legii nr. 200/2004 privind recunoaşterea diplomelor şi calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate în România, autorităţile române competente atestă faptul că acel titlu de calificare obţinut de avocaţii solicitanţi îndeplineşte condiţiile pentru a le permite accesul la exercitarea profesiei de avocat, atestare bazată pe documentele eliberate de autoritatea competentă din statul membru de origine [art. 36 alin. (2) din Legea nr. 200/2004].

Secţiunea a 3-a. Exercitarea în România, prin prestarea de servicii, a profesiei de către avocaţii provenind din statele membre ale Uniunii Europene şi ale Spaţiului Economic European

Art. 110

(1) În condiţiile prezentei secţiuni, avocaţii provenind din statele membre ale Uniunii Europene şi ale Spaţiului Economic European pot desfăşura în România activităţi profesionale care pot fi exercitate ocazional sub forma prestării de servicii.

(2) Activitatea de prestare de servicii prevăzută la alin. (1) se exercită în România prin reprezentarea drepturilor şi intereselor legitime ale persoanelor fizice şi persoanelor juridice în justiţie sau în faţa autorităţilor publice, în condiţiile prevăzute pentru avocaţii stabiliţi în acest stat, fără a fi necesară înscrierea în barou.

(3) Pentru exercitarea altor activităţi decât cele menţionate la alin. (2), avocatul respectă condiţiile şi regulile de conduită profesională ale statului membru de origine, precum şi legislaţia română privind profesia, în special cu privire la incompatibilităţi, la secretul profesional, la relaţiile dintre avocaţi, la interdicţia ca acelaşi avocat să reprezinte două părţi având interese contrarii, precum şi la publicitate. Un avocat care nu este stabilit în România este ţinut de respectarea acestor reguli numai în măsura în care respectarea lor este justificată obiectiv pentru asigurarea exercitării corecte a activităţilor de avocat, a demnităţii profesiei şi a respectării regulilor privind incompatibilitatea.

Corelaţii legislative: *art. 96-101, 104 alin. (2) şi (3), art. 106, art. 107 din Legea nr. 51/1995; art. 329, 332 din Statut; Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană; Directiva 77/249/CEE a Consiliului Comunităţilor Europene de facilitare a exercitării efective a libertăţii de a presta servicii de către avocaţi; Legea nr. 200/2004; O.U.G. nr. 49/2009*

Comentariu

Secţiunea a 3-a a Capitolului VIII reglementează exercitarea în România a profesiei de către avocaţii provenind din statele membre ale Uniunii Europene şi ale Spaţiului Economic European sub forma prestării de servicii. 1

Amintim că exercitarea profesiei prin prestarea de servicii a fost prima modalitate recunoscută avocaţilor care au obţinut calificarea profesională în unul din statele membre ale Uniunii Europene, numit stat membru de origine, de a exercita profesia pe teritoriul unui alt stat membru, numit stat membru gazdă. Posibilitatea de a exercita profesia sub titlul profesional obţinut în statul membru de origine se bazează pe recunoaşterea calităţii de avocat într-un alt stat membru gazdă (art. 2 din Directiva ă 77/249/CEE a Consiliului Comunităţilor Europene de facilitare a exercitării efective a libertăţii de a presta servicii de către avocaţi, adoptată la data de 22 martie 1977). 2

Exercitarea profesiei în modalitatea prestării de servicii are un caracter ocazional, nepermanent, sporadic. Caracterul ocazional al exercitării profesiei în modalitatea prestării de servicii este menţionat expres în cuprinsul art. 110 alin. (1) din Legea nr. 51/1995. Caracterul nepermanent al exercitării profesiei sub forma prestării de servicii rezultă şi din faptul că exercitarea cu caracter permanent a profesiei în România de către avocaţii străini este reglementată separat în cuprinsul Secţiunii a 2-a a Capitolului VIII. 3

Datorită caracterului său ocazional, nepermanent, pentru exercitarea profesiei sub forma prestării de servicii nu este necesară înscrierea într-un barou din România. 4

Activităţile profesionale ce pot fi exercitate sub forma prestării de servicii constau, în principal, în reprezentarea drepturilor şi intereselor legitime ale persoanelor fizice şi juridice în justiţie sau în faţa autorităţilor publice. Exercitarea acestor activităţi profesionale ocazionale impune avocaţilor străini respectarea condiţiilor „prevăzute pentru avocaţii stabiliţi în acest stat", adică a condiţiilor care sunt impuse avocaţilor care profesează cu caracter permanent în România sub titlul profesional din statul membru de origine. Textul art. 110 alin. (2) din Legea nr. 51/1995 trimite astfel la dispoziţiile generale cuprinse în art. 98 din Legea nr. 51/1995, care reglementează activităţile profesionale ce pot fi desfăşurate în România de avocaţii care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine. 5

Obligaţia de a exercita activităţile profesionale menţionate în art. 110 alin. (2) din Legea nr. 51/1995, cu respectarea condiţiilor prevăzute 6

pentru avocaţii stabiliţi în România, se referă la folosirea denumirii (art. 99 din Legea nr. 51/1995), la obligaţia de asigurare pentru răspundere profesională [art. 104 alin. (2) şi (3) din Legea nr. 51/1995], la respectarea regulilor de conduită profesională prevăzute în Legea nr. 51/1995 şi Statut şi la răspunderea disciplinară.

7 Pentru exercitarea sub forma prestării de servicii a unor alte activităţi profesionale decât reprezentarea drepturilor şi intereselor persoanelor fizice şi juridice în justiţie sau în faţa autorităţilor publice, avocatul străin va respecta:

- condiţiile şi regulile de conduită profesională ale statului membru de origine;

- legislaţia română privind profesia – adică regulile de conduită profesională prevăzute în Legea nr. 51/1995 şi în Statut. Dintre aceste reguli, avocatul va respecta în special dispoziţiile legii române privind incompatibilitatea, secretul profesional, relaţiile dintre avocaţi, interdicţia de a reprezenta două părţi cu interese contrare şi publicitatea profesională.

8 Avocatul care nu este stabilit în România va respecta regulile de conduită profesională prevăzute de legislaţia română numai în măsura în care respectarea lor este justificată obiectiv pentru asigurarea exercitării corecte a activităţilor de avocat, a demnităţii profesiei şi a respectării regulilor privind incompatibilitatea. Această reglementare a fost preluată din art. 4 alin. (4) al Directivei 77/249/CEE a Consiliului Comunităţilor Europene de facilitare a exercitării efective a libertăţii de a presta servicii de către avocaţi, care prevede că *„aceste norme nu se aplică decât în cazul în care pot fi respectate de către un avocat care nu este stabilit în statul membru gazdă şi în măsura în care respectarea acestora este justificată obiectiv pentru asigurarea, în statul respectiv, a exercitării corecte a activităţilor de avocat, a demnităţii profesiei şi a respectării normelor privind incompatibilitatea"*.

9 Referitor la recunoaşterea în România a calităţii de avocat a avocaţilor străini, I.C.C.J. a stabilit că este recunoscută în România calitatea de avocat numai pentru avocaţii care sunt înscrişi în tabloul special al avocaţilor străini al unui barou din România (I.C.C.J., Secţia penală, decizia nr. 862 din 14 iunie 2011). În speţă, un avocat care a dobândit titlul profesional în Republica Moldova a săvârşit pe teritoriul României infracţiunea de trafic de influenţă, fiind pusă în discuţie competenţa de judecată în prima instanţă dată de calitatea de avocat a inculpatului. Potrivit dispoziţiilor

art. 28 alin. (1) pct. 1 lit. b) C.proc.pen. (în vigoare la data pronunțării deciziei) curtea de apel este competentă să judece infracțiunile săvârșite de avocați. I.C.C.J. a stabilit că avocatul străin care nu este înscris în tabloul special al unui barou din România, nu are calitatea de avocat. Ca atare, I.C.C.J. a decis că inculpatul este o persoană fără calitate specială, competența de judecată în prima instanță fiind ordinară.

Dat fiind că Republica Moldova nu era membră a Uniunii Europene, **10**
inculpatului nu îi erau aplicabile dispozițiile art. 110 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, care se referă la avocații provenind din statele membre ale Uniunii Europene sau ale Spațiului Economic European.

Decizia I.C.C.J., corectă în speță, nu se va putea aplica avocaților **11**
străini provenind din statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European care exercită în România profesia de avocat sub forma prestării de servicii, fără a fi necesară înscrierea în barou. În cazul acestor avocați, calitatea de avocat obținută în statul membru de origine este recunoscută în România, iar pentru exercitarea profesiei în România sub forma prestării de servicii, avocatul străin nu are obligația de a se înscrie în tabloul special al avocaților străini al unui barou din România.

Art. 111

(1) Autoritatea română competentă cere avocatului care prestează servicii dovedirea calității sale de avocat.

(2) În cazul nerespectării obligațiilor prevăzute la art. 110, autoritatea română competentă stabilește prin statut consecințele acestei nerespectări.

(3) La verificarea cazului de nerespectare a obligațiilor prevăzute la art. 110, autoritatea română competentă poate solicita orice informații profesionale utile cu privire la persoana care prestează servicii.

(4) Autoritatea română competentă va informa autoritatea competentă din statul membru de origine despre orice decizie luată. Comunicările prevăzute de prezentul alineat au caracter confidențial.

Corelații legislative: art. 96-101, art. 106, art. 107, art. 110 din Legea nr. 51/1995; art. 16 alin. (2), art. 23 alin. (2) din Statut; Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană; Directiva 77/249/CEE a Consiliului Comunităților Europene de facilitare a exercitării efective a libertății de a presta servicii de către avocați; Legea nr. 200/2004; O.U.G. nr. 49/2009

Comentariu

1 În cuprinsul acestui articol sunt reglementate atribuţiile autorităţii române competente (UNBR) privind controlul modalităţii de exercitare a profesiei prin prestarea de servicii.

2 Organele UNBR cer avocatului care prestează servicii să facă dovada calităţii sale de avocat în statul membru de origine (apreciem că această solicitare ar putea fi făcută de UNBR în urma unei sesizări primite cu privire la activitatea desfăşurată pe teritoriul României de avocatul străin. În lipsa unei astfel de sesizări, autoritatea română competentă nu va lua cunoştinţă despre faptul că un avocat străin prestează servicii în România, de vreme ce avocatul străin nu este obligat să ceară înscrierea în tablou, nu solicită recunoaşterea diplomei pentru admiterea în profesie în România şi nici nu cere să fie autorizat să acorde consultanţă juridică privind dreptul românesc. Credem că ar fi necesar să se prevadă că avocatul străin are îndatorirea să notifice autoritatea română competentă, UNBR, despre faptul că exercită profesia în România sub forma prestării de servicii, fără ca prin această obligaţie să i se impună nicio condiţie de şedere sau de înscriere într-un barou din România). Considerăm că dovada calităţii de avocat se face în forma prevăzută de art. 16 alin. (2) lit. b) din Statut, respectiv prin prezentarea unei atestări din partea baroului sau a asociaţiei profesionale de avocaţi din ţara de origine privind calitatea de avocat cu drept de exercitare a profesiei.

3 Autoritatea română competentă stabileşte prin Statut consecinţele nerespectării de către avocatul străin a dispoziţiilor art. 110 din Legea nr. 51/1995. Este vorba despre nerespectarea condiţiilor şi a regulilor de conduită profesională ale statului membru de origine şi ale legislaţiei române privind profesia.

4 Observăm că Statutul nu cuprinde dispoziţii speciale cu privire la consecinţele nerespectării de către avocatul străin a obligaţiilor privind regulile de conduită profesională impuse prin dispoziţiile art. 110 alin. (2) şi (3) din Legea nr. 51/1995. Vor fi aplicabile dispoziţiile art. 107 alin. (1) din Legea nr. 51/1995 potrivit cărora avocaţii prevăzuţi în prezentul capitol răspund disciplinar pentru nerespectarea prezentei legi sau a Statutului, potrivit prevederilor Capitolului VI.

5 Înainte de iniţierea procedurilor disciplinare împotriva unui avocat care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine, autoritatea

română competentă informează în cel mai scurt timp autoritatea competentă din statul membru de origine, furnizând orice informaţii utile în cauză [art. 107 alin. (2) din Legea nr. 51/1995].

Autoritatea română competentă poate declanşa procedura disciplinară împotriva avocatului străin, situaţie în care autoritatea competentă din statul membru de origine poate formula observaţii în cadrul procedurii disciplinare [art. 101 alin. (2) din Legea nr. 51/1995]. 6

Autoritatea româna competentă cooperează cu autoritatea competentă din statul membru de origine pe tot parcursul desfăşurării procedurilor disciplinare [art. 107 alin. (3) din Legea nr. 51/1995]. 7

Alin. (3) al articolului comentat prevede că la verificarea cazului de nerespectare a obligaţiilor prevăzute de art. 110 alin. (2) şi (3) din Legea nr. 51/1995, autoritatea română competentă poate solicita orice informaţii profesionale utile cu privire la persoana care prestează servicii. Autorităţile naţionale competente îşi acordă asistenţă reciprocă, fac schimb de informaţii privind sancţiunile disciplinare şi penale şi alte circumstanţe grave care pot avea consecinţe asupra exercitării profesiei. 8

Potrivit alin. (4), autoritatea română competentă sesizată va analiza veridicitatea informaţiilor primite, va decide cu privire la natura şi la amploarea investigaţiilor pe care trebuie să le efectueze şi va informa autoritatea competentă din statul membru de origine despre concluziile la care ajunge în urma sesizării primite şi despre orice decizie luată împotriva unui avocat care profesează sub titlul profesional din statul membru de origine. Comunicările dintre autorităţile naţionale competente au caracter confidenţial. 9

Modul în care se realizează colaborarea dintre autoritatea română competentă şi autorităţile competente din statele membre de origine este reglementat în art. 101 din Legea nr. 51/1995. Colaborarea se realizează printr-un sistem computerizat de informare operaţional şi prin sistemul de informare din cadrul pieţei interne. 10

Modalităţile de cooperare administrativă şi atribuţiile autorităţilor naţionale competente sunt reglementate în Capitolul VI din O.U.G. nr. 49/2009 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii şi libertatea de a furniza servicii în România, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 68/2010. 11

Capitolul IX
Dispoziţii tranzitorii şi finale

Art. 112

Prezenta lege va fi pusă în aplicare astfel:

a) actualele organe de conducere ale Uniunii Avocaţilor din România îşi vor îndeplini în continuare atribuţiile, potrivit legii şi statutului profesiei, ca organe de conducere ale UNBR, pe întreaga durată a mandatului pentru care au fost alese;

b) Consiliul UNBR va elabora proiectul statutului profesiei şi îl va adopta în termen de cel mult 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi. Statutul profesiei va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I;

c) formele noi de asociere pentru exercitarea profesiei de avocat se vor organiza şi vor funcţiona numai după intrarea în vigoare a noului statut al profesiei.

Corelaţii legislative: *art. 60 alin. (5) din Legea nr. 51/1995; art. 199 şi urm. din Statut*

Comentariu

1 Exercitarea în continuare de către organele de conducere ale Uniunii Avocaţilor din România a atribuţiilor legale şi statutare şi după intrarea în vigoare a Legii nr. 51/1995 a fost expresia continuităţii mandatului pentru care acestea au fost alese, întrucât UNBR este succesoarea de drept a Uniunii Avocaţilor din România [art. 60 alin. (5) din Legea nr. 51/1995].

2 În aceste condiţii, este firească soluţia aleasă de legiuitor privind continuarea mandatului organelor de conducere a Uniunii Avocaţilor din România, devenită UNBR, acest mandat continuând până la finalizarea duratei acestuia.

3 Statutul profesiei de avocat a fost adoptat de Consiliul UNBR, ca obligaţie stabilită în sarcina sa de Legea nr. 51/1995, şi a fost publicat, prima dată, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 45 din 13 ianuarie 2005.

4 Formele noi de asociere au fost organizate şi au început să funcţioneze numai după intrarea în vigoare a Statutului, întrucât numai prin Statutul modificat au fost reglementate condiţiile de constituire, autorizare şi funcţionare ale acestora (art. 199 şi urm. din Statut). Legea nr. 51/1995 a

BIBLIOTECA UNIVERSITARY LIBRARY

introdus noi forme de asociere, dar modul concret de organizare şi funcţionare a acestora a fost reglementat prin Statutul profesiei. Fiind vorba despre reglementări interne, s-a respectat şi în acest caz principiul autonomiei de reglementare a profesiei, astfel încât s-a lăsat la latitudinea organelor de conducere a UNBR, respectiv a Consiliului UNBR, modalitatea concretă de reglementare a exercitării profesiei de avocat în noile forme de asociere prevăzute de Legea nr. 51/1995.

Art. 113

(1) La data intrării în vigoare a prezentei legi persoanele fizice sau juridice care au fost autorizate în baza altor acte normative ori au fost încuviinţate prin hotărâri judecătoreşti să desfăşoare activităţi de consultanţă, reprezentare sau asistenţă juridică, în orice domenii, îşi încetează de drept activitatea. Continuarea unor asemenea activităţi constituie infracţiune şi se pedepseşte potrivit legii penale.

(2) De asemenea, la data intrării în vigoare a prezentei legi încetează de drept efectele oricărui act normativ, administrativ sau jurisdicţional prin care au fost recunoscute ori încuviinţate activităţi de consultanţă, reprezentare şi asistenţă juridică contrare dispoziţiilor prezentei legi.

(3) Prevederile alin. (1) şi (2) nu se aplică profesiei de consilier juridic, care va fi exercitată potrivit dispoziţiilor Legii nr. 514/2003 privind organizarea şi exercitarea profesiei de consilier juridic, cu completările ulterioare.

(4) Consiliile şi decanii barourilor au obligaţia şi autorizarea să urmărească ducerea la îndeplinire a prevederilor alin. (1) şi (2) şi să ia măsurile legale în acest sens.

Corelaţii legislative: Legea nr. 514/2003

Comentariu

Prin efectul prevederilor alin. (1), încetează de drept la data intrării în vigoare a Legii nr. 51/1995, activitatea acelor persoane, fizice sau juridice, care au fost autorizate, pe cale normativă sau jurisdicţională, să exercite, în orice domenii, activităţi de consultanţă, de reprezentare şi de asistenţă juridică, fiind totodată incriminată fapta acestora de a continua, de la intrarea în vigoare a Legii nr. 51/1995, desfăşurarea unor asemenea activităţi. 1

Se dispune, de la aceeaşi dată, potrivit prevederilor alin. (2), încetarea de drept a efectelor oricărui act normativ, administrativ sau jurisdicţional de recunoaştere ori încuviinţare a oricăror activităţi de consultanţă, reprezentare şi asistenţă juridică ce contravin dispoziţiilor Legii nr. 51/1995. 2

3 Se observă, aşadar, că în timp ce alin. (1) vizează persoanele autorizate să desfăşoare astfel de activităţi, alin. (2) are în vedere actele prin care au fost recunoscute sau autorizate acestea din urmă.

4 Pentru a conferi eficienţă sporită acestor măsuri, este instituită, prin alin. (4), în sarcina consiliilor şi a decanilor barourilor, obligaţia specifică de a urmări ducerea la îndeplinire a prevederilor de mai sus, conferindu-li-se astfel legitimare procesuală activă în orice procedură având drept finalitate constatarea săvârşirii unor infracţiuni sau a încetării de drept a efectelor actelor sus menţionate.

5 O astfel de reglementare a fost absolut necesară, întrucât practica a demonstrat că au existat situaţii în care exercitarea profesiei de avocat a fost autorizată prin hotărâri judecătoreşti prin care a fost încuviinţată, printre altele, şi constituirea unor asociaţii fără scop patrimonial, care cuprindeau în obiectul de activitate şi constituirea de barouri. De asemenea, prin autorizarea funcţionării unor societăţi comerciale, a fost încuviinţată desfăşurarea de activităţi juridice de către astfel de societăţi, ajungându-se astfel la deplasarea într-o zonă comercială a activităţilor specifice profesiei de avocat, în flagrantă contradicţie cu concepţia actualei reglementări a profesiei de avocat. Autorizările date în aceste condiţii unor entităţi ce nu reprezentau forme de exercitare a profesiei de avocat au fost, în mod fatal, de natură a produce confuzii în percepţia beneficiarilor de servicii juridice asupra sferei celor legal îndreptăţiţi să exercite, în mod calificat, activităţile prevăzute de art. 3 din Legea nr. 51/1995.

Excepţia introdusă de alin. (3) priveşte profesia de consilier juridic, care beneficiază de o reglementare legală distinctă şi care nu putea fi afectată prin reglementarea profesiei de avocat.

Art. 114

La data intrării în vigoare a prezentei legi, denumirea Uniunea Avocaţilor din România se înlocuieşte cu denumirea Uniunea Naţională a Barourilor din România, în toate actele normative.

Corelaţii legislative: *art. VI din Legea nr. 270/2010; art. 60 alin. (5) din Legea nr. 51/1995*

Comentariu

Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat a fost republicată, prima dată, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 113 din 6 martie 2001 şi ulterior a mai fost modificată şi completată prin: 1

- Legea nr. 489/2002 privind modificarea şi completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat (M.Of. nr. 578 din 5 august 2002);
- O.U.G. nr. 77/2003 privind completarea Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenţei în exercitarea demnităţilor publice, a funcţiilor publice şi în mediul de afaceri, prevenirea şi sancţionarea corupţiei (M.Of. nr. 640 din 9 septembrie 2003), aprobată cu modificări prin Legea nr. 280/2004 (M.Of. nr. 574 din 29 iunie 2004);
- Legea nr. 201/2004 privind completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat (M.Of. nr. 483 din 28 mai 2004);
- Legea nr. 255/2004 privind modificarea şi completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat (M.Of. nr. 559 din 23 iunie 2004);
- Ordonanţa Guvernului nr. 94/2004 privind reglementarea unor măsuri financiare (M.Of. nr. 803 din 31 august 2004), aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 507/2004 (M.Of. nr. 1080 din 19 noiembrie 2004), cu modificările ulterioare;
- Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 190/2005 pentru realizarea unor măsuri necesare în procesul de integrare europeană (M.Of. nr. 1.179 din 28 decembrie 2005), aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 332/2006 (M.Of. nr. 629 din 20 iulie 2006);
- Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 159/2008 privind modificarea şi completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat (M.Of. nr. 792 din 26 noiembrie 2008), respinsă prin Legea nr. 81/2010 (M.Of. nr. 300 din 10 mai 2010).

Legea a fost republicată (M. Of. nr. 98 din 7 februarie 2011) în temeiul art. VI din Legea nr. 270/2010 privind modificarea şi completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat (M.Of. nr. 872 din 28 decembrie 2010), dându-se textelor o nouă numerotare. 2

Înlocuirea denumirii Uniunii Avocaţilor din România cu cea a Uniunii Naţionale a Barourilor din România în toate actele normative, ca urmare a faptului că UNBR a devenit succesoarea de drept a Uniunii Avocaţilor din 3

România [art. 60 alin. (5) din Legea nr. 51/1995], reprezintă o consecinţă firească a acestei succesiuni.

Art. 115

La data intrării în vigoare a prezentei legi orice dispoziţii contrare se abrogă.

Comentariu

1 Lista actelor modificatoare cuprinde următoarele acte normative:

- 14 februarie 2011 – O.U.G. nr. 10/2011 privind abrogarea alin. (8) al art. 39 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat (M.Of. nr. 113 din 14 februarie 2011)

- 10 iunie 2011, odată cu intrare în vigoare de la **1 octombrie 2011** a **Legii nr. 71/2011** pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil (M.Of. nr. 409 din 10 iunie 2011)

- 27 ianuarie 2012 – Decizia C.C. nr. 1519/2011 referitoare la excepţia de neconstituţionalitate a prevederilor art. 21 alin. (1) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat (M.Of. nr. 67 din 27 ianuarie 2012)

- 30 mai 2012, odată cu intrare în vigoare la **1 septembrie 2012** a **Legii nr. 76/2012** pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (M.Of. nr. 365 din 30 mai 2012)

- 23 august 2012, cu intrare în vigoare la **1 februarie 2013 a O.U.G. nr. 44/2012** privind modificarea art. 81 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (M.Of. nr. 606 din 23 august 2012)

- 12 noiembrie 2012, odată cu intrare în vigoare la **1 februarie 2014 a Legii nr. 187/2012** pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 757 din 12 noiembrie 2012)

- 31 ianuarie 2013, cu intrare în vigoare la **15 februarie 2013 a O.U.G. nr. 4/2013** privind modificarea Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum şi pentru modificarea şi completarea unor acte normative conexe (M.Of. nr. 68 din 31 ianuarie)

2 La data intrării în vigoare a Legii nr. 51/1995 aceste acte normative au fost şi au rămas abrogate.

Art. 116

Procedurile şi formalităţile de autorizare prevăzute de prezenta lege pot fi îndeplinite şi prin intermediul punctului de contact unic, în conformitate cu prevederile Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 49/2009, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 68/2010. Prevederile prezentului articol se aplică de la data operaţionalizării punctului de contact unic.

Corelaţii legislative: O.U.G. nr. 49/2009

Comentariu

Până în prezent, punctul de contact unic nu a devenit operaţional. 1

De abia după ce prevederile Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 49/2009 referitoare la îndeplinirea formalităţilor de autorizare a exercitării profesiei de avocat, în formele reglementate de prezenta lege, vor avea aplicabilitate, procedura acolo reglementată va putea fi folosită şi în scopul autorizării formelor de exercitare a profesiei de avocat. 2

Până la operaţionalizarea punctului de contact unic, singurele organe abilitate de Legea nr. 51/1995 pentru a autoriza formele de exercitare a profesiei de avocat rămân barourile, cu atribuţiile şi competenţele stabilite de Legea nr. 51/1995 şi de Statut. 3

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Hotărârea privind adoptarea Statutului profesiei de avocat

nr. 64/2011

(M.Of. nr. 898 din 19 decembrie 2011)

cu modificările aduse prin: **Hotărârea nr. 7/2012** privind modificarea şi completarea Statutului profesiei de avocat, adoptat prin Hotărârea Consiliului Uniunii Naţionale a Barourilor din România nr. 64/2011 (M.Of. nr. 594 din 20 august 2012); **Hotărârea nr. 769/2013** privind modificarea şi completarea Statutului profesiei de avocat (M.Of. nr. 497 din 7 august 2013); **Hotărârea nr. 852/2013** privind modificarea şi completarea Statutului profesiei de avocat, adoptat prin Hotărârea Consiliului Uniunii Naţionale a Barourilor din România nr. 64/2011 (M.Of. nr. 33 din 16 ianuarie 2014); **Hotărârea nr. 1069/2015** privind completarea Statutului profesiei de avocat, adoptat prin Hotărârea Consiliului Uniunii Naţionale a Barourilor din România nr. 64/2011 (M.Of. nr. 173 din 1 martie 2015)

În aplicarea dispoziţiilor art. 64 alin. (1) lit. d) şi al art. 66 lit. s) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările ulterioare,

verificând lucrările Congresului avocaţilor din 10-11 iunie 2011,

procedând la examinarea formei finale a Statutului profesiei de avocat,

***Consiliul Uniunii Naţionale a Barourilor din România**, întrunit în şedinţa din 3 decembrie 2011, hotărăşte:*

Cuprins **Art.**

Capitolul I. Principiile şi regulile fundamentale ale exercitării profesiei de avocat **1-13**

Capitolul II. Organizarea profesiei de avocat **14-88**

Secţiunea 1. Dobândirea calităţii de avocat 14-61

Subsecţiunea 1. Primirea în profesie 14-21

Subsecţiunea 2. Primirea în profesie a persoanelor provenind dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau al Spaţiului Economic European care sunt autorizate să îşi desfăşoare activităţile profesionale sub titlul profesional corespunzător obţinut într-un stat membru 22-25

Subsecţiunea 3. Demnitatea profesiei 26
Subsecţiunea 4. Incompatibilităţi 27-32
Subsecţiunea 5. Modalităţile de primire în profesia de avocat 33-38
Subsecţiunea 6. Interdicţii 39-43
Subsecţiunea 7. Tabloul anual al avocaţilor 44-48
Subsecţiunea 8. Suspendarea calităţii de avocat 49-54
Subsecţiunea 9. Transferul într-un alt barou 55-57
Subsecţiunea 10. Încetarea calităţii de avocat 58-61
Secţiunea 2. Organele profesiei de avocat 62-88
Subsecţiunea 1. Baroul 62-76
Subsecţiunea 2. U.N.B.R. ..... 77-88[1]

Capitolul III. Activitatea profesională a avocatului 89-219
Secţiunea 1. Conţinutul activităţii profesionale 89-107
Subsecţiunea 1. Consultaţii şi cereri cu caracter juridic 89-90
Subsecţiunea 2. Asistarea şi reprezentarea clienţilor 91
Subsecţiunea 2[1]. Activitatea de curator special ..... 91[1]
Subsecţiunea 3. Atestarea identităţii părţilor, a conţinutului şi a datei actelor prezentate spre autentificare 92
Subsecţiunea 4. Activităţi fiduciare 93-103
Subsecţiunea 5. Activităţi de stabilire temporară a sediului unor societăţi comerciale şi înregistrarea acestora, în numele şi pe seama clientului, a părţilor de interes, a părţilor sociale sau a acţiunilor societăţilor astfel înregistrate 104-107
Secţiunea 2. Relaţiile dintre avocat şi client 108-172
Subsecţiunea 1. Principiile şi regulile de bază ale relaţiei dintre avocat şi client 108-120
Subsecţiunea 2. Contractul de asistenţă juridică 121-149
Partea I. Forma şi conţinutul contractului de asistenţă juridică 121-132
Partea II. Efectele contractului de asistenţă juridică 133-149
Subsecţiunea 3. Asistenţa judiciară 150-172
Partea I. Cazurile şi condiţiile de acordare a asistenţei judiciare 150-156
Partea a II-a. Organizarea activităţii de acordare a asistenţei judiciare 157-172
Secţiunea 3. Relaţiile dintre avocaţi 173-179
Subsecţiunea 1. Confraternitatea şi respectul reciproc 173-174
Subsecţiunea 2. Concurenţa profesională 175-179
Secţiunea 4. Formele de exercitare a profesiei 180-211

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Subsecţiunea 1. Dispoziţii generale 180-189
Subsecţiunea 2. Cabinetul individual de avocat 190-191
Subsecţiunea 3. Cabinetele asociate de avocaţi 192-195
Subsecţiunea 4. Societatea civilă profesională 196-198
Subsecţiunea 5. Societatea profesională cu răspundere limitată 199-211
Secţiunea 5. Modalităţile de exercitare a profesiei 212-219
Subsecţiunea 1. Dispoziţii generale 212-213
Subsecţiunea 2. Avocatul titular al cabinetului individual 214
Subsecţiunea 3. Avocatul asociat 215
Subsecţiunea 4. Avocatul colaborator 216-218
Subsecţiunea 5. Avocatul salarizat în interiorul profesiei 219
Capitolul IV. Integritatea profesiei de avocat 220-287
Secţiunea 1. Drepturile şi îndatoririle avocaţilor 220-250
Subsecţiunea 1. Drepturile avocatului 220-225
Subsecţiunea 2. Recuperarea capacităţii de muncă 226
Subsecţiunea 3. Îndatoririle avocatului ..... 227-242[1]
Subsecţiunea 4. Publicitatea formelor de exercitare a profesiei 243-250
Secţiunea 2. Arbitrajul 251-264
Subsecţiunea 1. Dispoziţii generale 251
Subsecţiunea 2. Medierea 252-254
Subsecţiunea 3. Arbitrajul 255-264
Secţiunea 3. Răspunderea disciplinară 265-287
Subsecţiunea 1. Dispoziţii generale 265-268
Subsecţiunea 2. Organizarea şi funcţionarea instanţelor disciplinare 269-276
Subsecţiunea 3. Reguli de procedură 277-287
Capitolul V. Pregătirea şi perfecţionarea profesională a avocaţilor 288-317
Secţiunea 1. Stagiul profesional 288-310
Subsecţiunea 1. Dispoziţii generale 288-294
Subsecţiunea 2. Contractul de formare profesională iniţială 295-296
Subsecţiunea 3. Suspendarea stagiului 297-298
Subsecţiunea 4. Condiţiile şi efectele organizării pregătirii profesionale pe durata stagiului 299-304
Subsecţiunea 5. Finalizarea stagiului. Înscrierea la examenul de definitivare în profesie 305-308
Subsecţiunea 6. Examenul de definitivare în profesia de avocat ... 309-310
Secţiunea 2. Organizarea şi funcţionarea I.N.P.P.A. 311-313
Secţiunea 3. Pregătirea profesională continuă 314-317

BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ

Capitolul VI. Asigurările sociale **318-328**

Capitolul VII. Exercitarea în România a profesiei de către avocaţii care au obţinut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene şi ale Spaţiului Economic European **329-332**

Secţiunea 1. Dispoziţii generale 329

Secţiunea 2. Dobândirea calităţii de membru al unui barou din România de către persoane fizice străine care au calitatea de avocat 330

Secţiunea 3. Înscrierea grupărilor străine care exercită profesia de avocat în tablourile avocaţilor barourilor din România 331

Secţiunea 4. Exercitarea în România a profesiei de avocat de către avocaţii care au obţinut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene şi ale Spaţiului Economic European 332

Capitolul VIII. Activităţi economice şi contabilitate **333-336**

Capitolul IX. Dispoziţii tranzitorii şi finale **337-343**

Anexe

Art. 1. Se adoptă şi se comunică spre publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, Statutul profesiei de avocat, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. La data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, Statutul profesiei de avocat, adoptat în şedinţa Consiliului Uniunii Naţionale a Barourilor din România din data de 25 septembrie 2004, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 45 din 13 ianuarie 2005, cu modificările şi completările ulterioare, îşi încetează aplicabilitatea.

Art. 3. Prezenta hotărâre şi Statutul profesiei de avocat se publică pe pagina web www.unbr.ro

Art. 4. Prezenta hotărâre se comunică barourilor, preşedintelui Comisiei centrale de cenzori, preşedintelui comisiei centrale de disciplină şi preşedintelui Casei de Asigurări a Avocaţilor, care vor lua măsuri de aplicare a acesteia.

BCU IASI - CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexă

Statutul profesiei de avocat

Capitolul I. Principiile şi regulile fundamentale ale exercitării profesiei de avocat

Art. 1. (1) Profesia de avocat este liberă şi independentă, cu organizare, funcţionare şi conducere autonome, stabilite în condiţiile prevăzute de Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările ulterioare, denumită în continuare Lege, şi ale prezentului statut.

(2) Exercitarea profesiei de avocat este supusă următoarelor principii fundamentale:

a) principiul legalităţii;
b) principiul libertăţii;
c) principiul independenţei;
d) principiul autonomiei şi descentralizării;
e) principiul păstrării secretului profesional.

Art. 2. (1) Scopul exercitării profesiei de avocat îl constituie promovarea şi apărarea drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime ale persoanelor fizice şi persoanelor juridice, de drept public şi de drept privat.

(2) În exercitarea dreptului la apărare recunoscut şi garantat de Constituţia României, republicată, de lege, de pactele şi de tratatele la care România este parte, avocatul are dreptul şi obligaţia de a stărui, prin toate mijloacele legale, pentru realizarea liberului acces la justiţie, pentru un proces echitabil şi soluţionat într-un termen rezonabil, indiferent de natura cauzei sau de calitatea părţilor.

Art. 3. (1) În exercitarea profesiei avocatul este independent şi se supune numai legii, prezentului statut şi codului deontologic.

(2) Profesia de avocat se exercită numai de avocaţii înscrişi în tabloul avocaţilor întocmit de baroul din care fac parte.

(3) Un avocat nu poate fi înscris decât într-un singur barou şi nu îşi poate exercita concomitent activitatea în două sau mai multe forme de exercitare a profesiei.

(4) Este interzisă, sub sancţiunile prevăzute de Lege, exercitarea oricărei activităţi specifice profesiei de avocat de către o persoană fizică ce nu are calitatea de avocat înscris într-un barou şi în tabloul avocaţilor sau, după caz, de către orice persoană juridică, cu excepţia societăţii profesionale de avocaţi cu răspundere limitată.

Art. 4. (1) Profesia de avocat este organizată şi funcţionează în baza principiului

autonomiei şi descentralizării, în condiţiile prevăzute de Lege şi de prezentul statut.

(2) Alegerea organelor de conducere ale profesiei de avocat se face numai prin vot secret.

(3) Avocatul are dreptul de a alege şi de a fi ales în organele de conducere ale profesiei, în condiţiile prevăzute de Lege şi de prezentul statut.

(4) Competenţa şi atribuţiile organelor de conducere ale profesiei sunt prevăzute de Lege şi de prezentul statut.

Art. 4¹.[1)] (1) Persoanele care îndeplinesc funcţii în cadrul organelor de conducere ale baroului, Uniunii Naţionale a Barourilor din România şi instituţiilor aflate sub autoritatea acesteia, Casei de Asigurări a Avocaţilor şi filialelor acesteia nu pot participa la rezolvarea unei cereri, la luarea unei hotărâri sau decizii ori la încheierea unui act juridic prin care se produce un folos material pentru acestea, pentru soţul/soţia ori pentru rudele sau afinii până la gradul III inclusiv ale acestora.

(2) De asemenea, persoanele indicate la alin. (1) nu pot participa la rezolvarea unei cereri sau la luarea deciziilor cu privire la persoane fizice şi juridice cu care au relaţii cu caracter patrimonial.

(3) În cazul existenţei unui conflict de interese, persoanele indicate la alin. (1) sunt obligate să se abţină de la soluţionarea cererii, de la participarea la luarea hotărârii sau deciziei, informând în prealabil, în acest sens, organul profesional corespunzător.

(4) Prin conflict de interese se înţelege situaţia în care persoana indicată la alin. (1), soţul/soţia, rudele sau afinii acesteia până la gradul al III-lea inclusiv are/au un interes personal de natură patrimonială, care poate influenţa îndeplinirea cu obiectivitate a atribuţiilor acesteia.

(5) Încălcarea prevederilor prezentului articol constituie abatere disciplinară gravă.

Art. 5. (1) În fiecare judeţ şi în municipiul Bucureşti există şi funcţionează, în temeiul Legii, un singur barou, persoană juridică de interes public. Baroul este constituit din toţi avocaţii înscrişi în tabloul avocaţilor care au sediul profesional principal în localităţile de pe raza acestuia.

(2) Toate barourile din România, constituite potrivit Legii, sunt membre de drept ale Uniunii Naţionale a Barourilor din România, denumită în continuare U.N.B.R.

(3) U.N.B.R. este persoană juridică de interes public, înfiinţată prin Lege. U.N.B.R. este unica succesoare de drept a Uniunii Avocaţilor din România.

(4) Constituirea şi funcţionarea de barouri în afara U.N.B.R. sunt interzise. Actele de constituire şi de înregistrare a barourilor în afara U.N.B.R. sunt nule de drept. Nulitatea poate fi oricând constatată de către instanţă sau alt organ judiciar, la cererea oricărei persoane interesate sau din oficiu.

(5) Sunt interzise, sub sancţiunea prevăzută de Lege, folosirea, fără drept, de

---

[1)] Art. 4¹ a fost introdus prin art. I pct. 1 din Hotărârea nr. 7/2012.

către orice persoană a denumirilor „Barou", „Uniunea Națională a Barourilor din România", „U.N.B.R." ori „Uniunea Avocaților din România" sau a denumirilor specifice formelor de exercitare a profesiei de avocat, precum și folosirea fără drept a însemnelor specifice profesiei de avocat ori purtarea fără drept a robei.

Art. 6. (1) Libertatea și independența profesiei de avocat sunt principii în baza cărora avocatul promovează și apără drepturile, libertățile și interesele legitime ale clienților potrivit Legii și prezentului statut. Aceste principii definesc statutul profesional al avocatului și garantează activitatea sa profesională.

(2) Avocatul este liber să își aleagă, să schimbe și să dispună în tot sau în parte de forma de exercitare a profesiei, în condițiile prevăzute de Lege și de prezentul statut.

(3) Orice persoană are dreptul să își aleagă în mod liber avocatul. Nimeni nu poate impune unei persoane un anumit avocat, cu excepția cazurilor privitoare la acordarea asistenței judiciare obligatorii sau dispuse de către organul judiciar, a asistenței judiciare prin avocat ca formă a ajutorului public judiciar și a asistenței gratuite. Orice clauză ori convenție contrară, prohibitivă sau restrictivă este lovită de nulitate absolută.

(4) Relațiile dintre avocat și clienții săi se bazează pe onestitate, probitate, corectitudine, sinceritate, loialitate și confidențialitate. Drepturile și obligațiile avocatului sunt prevăzute de Lege, prezentul statut, codul deontologic și de contractul de asistență juridică legal încheiat.

Art. 7. (1) Într-o societate întemeiată pe valorile democrației și ale statului de drept, avocatul are un rol esențial. Avocatul este indispensabil justiției și justițiabililor și are sarcina de a apăra drepturile și interesele acestora. El este deopotrivă sfătuitorul și apărătorul clientului său.

(2) Avocatul, exercitând drepturile care îi sunt conferite de Lege și de prezentul statut, își îndeplinește îndatoririle și obligațiile față de client în raporturile cu autoritățile și instituțiile în relație cu care își asistă sau își reprezintă clientul, față de profesia sa în general și față de fiecare confrate în particular, precum și față de public. Avocatul are îndatorirea de a-și îndeplini cu conștiinciozitate, onoare și probitate profesională obligațiile față de client, în raporturile cu persoanele fizice, cu autoritățile și instituțiile publice sau private, cu alte persoane juridice, cu ceilalți avocați, precum și în relația sa cu publicul în general.

(3) În exercitarea profesiei, avocatul nu poate fi supus niciunei restricții, presiuni, constrângeri sau intimidări din partea autorităților sau instituțiilor publice ori a altor persoane fizice sau persoane juridice. Libertatea și independența avocatului sunt garantate de lege.

(4) Independența avocatului nu poate prejudicia interesele clientului său. Avocatul este dator să dea clientului sfaturi juridice corespunzătoare legii și să acționeze numai în limitele legii, ale prezentului statut și ale codului deontologic,

potrivit crezului său profesional.

(5) Avocatul nu răspunde penal pentru susţinerile făcute oral sau în scris în faţa instanţelor de judecată, a altor organe de jurisdicţie, a organelor de urmărire penală ori a altor autorităţi, dacă aceste susţineri sunt în legătură cu apărarea şi sunt necesare stabilirii adevărului.

(6) Urmărirea penală şi trimiterea în judecată a avocatului pentru fapte penale săvârşite în exercitarea profesiei sau în legătură cu aceasta se pot face numai în cazurile şi în condiţiile prevăzute de Lege.

Art. 8. (1) Secretul profesional este de ordine publică.

(2) Avocatul este dator să păstreze secretul profesional privitor la orice aspect al cauzei care i-a fost încredinţată.

(3) Avocatul nu poate fi obligat în nicio circumstanţă şi de către nicio persoană să divulge secretul profesional. Avocatul nu poate fi dezlegat de secretul profesional nici de către clientul său şi nici de către o altă autoritate sau persoană. Se exceptează însă cazurile în care avocatul este urmărit penal, disciplinar sau atunci când există o contestaţie în privinţa onorariilor convenite, exclusiv pentru necesităţi stricte pentru apărarea sa.

(4) Obligaţia de a păstra secretul profesional nu împiedică avocatul să folosească informaţiile cu privire la un fost client, dacă acestea au devenit publice.

(5) Nerespectarea prevederilor prezentului articol constituie abatere disciplinară gravă.

Art. 9. (1) Obligaţia de a păstra secretul profesional este absolută şi nelimitată în timp. Obligaţia se întinde asupra tuturor activităţilor avocatului, ale asociaţilor săi, ale avocaţilor colaboratori, ale avocaţilor salarizaţi din cadrul formei de exercitare a profesiei, inclusiv asupra raporturilor cu alţi avocaţi.

(2) Obligaţia de a păstra secretul profesional revine şi persoanelor cu care avocatul conlucrează în exercitarea profesiei, precum şi salariaţilor săi. Avocatul este dator să le aducă la cunoştinţă această obligaţie.

(3) Obligaţia de a păstra secretul profesional revine tuturor organelor profesiei de avocat şi salariaţilor acestora cu privire la informaţiile cunoscute în exercitarea funcţiilor şi atribuţiilor ce le revin.

Art. 10. (1) Orice comunicare sau corespondenţă profesională între avocaţi, între avocat şi client, între avocat şi organele profesiei, indiferent de forma în care a fost făcută, este confidenţială.

(2) În relaţiile cu avocaţii înscrişi într-un barou dintr-un stat membru al Uniunii Europene, avocatul este obligat să respecte dispoziţiile speciale prevăzute de Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană.

(3) În relaţiile cu un avocat înscris într-un barou din afara Uniunii Europene, avocatul trebuie să se asigure, înainte de a schimba informaţii confidenţiale, că în ţara în care îşi exercită profesia confratele străin există norme ce permit asigu-

rarea confidenţialităţii corespondenţei şi, în caz contrar, să încheie un acord de confidenţialitate sau să îl întrebe pe clientul său dacă acceptă, în scris, riscul unui schimb de informaţii neconfidenţiale.

(4) Corespondenţa şi informaţiile transmise între avocaţi sau între avocat şi client, indiferent de tipul de suport, nu pot fi în niciun caz aduse ca probe în justiţie şi nici nu pot fi lipsite de caracterul confidenţial.

Art. 11. În raporturile cu instanţele judecătoreşti, cu Ministerul Public, cu celelalte autorităţi şi instituţii publice, cu persoanele juridice şi persoanele fizice cu care vine în contact, avocatul este dator să aibă un comportament demn, civilizat şi loial.

Art. 12. (1) Organele profesiei de avocat au sarcina permanentă de a asigura exercitarea calificată a dreptului de apărare, organizând în mod corespunzător primirea în profesie, pregătirea profesională iniţială şi pregătirea continuă a avocaţilor, respectarea strictă a deontologiei şi a disciplinei profesionale.

(2) Toţi avocaţii au dreptul şi îndatorirea de a participa la formele de pregătire profesională stabilite de către organele profesiei.

(3) Barourile şi U.N.B.R. au obligaţia, din oficiu sau la cerere, să acţioneze prin toate mijloacele legale pentru protecţia profesiei, a demnităţii şi onoarei corpului de avocaţi.

Art. 13. Dispoziţiile prezentului statut se aplică în mod corespunzător şi avocaţilor străini, inclusiv formelor de exercitare a profesiei de către aceştia.

Capitolul II. Organizarea profesiei de avocat

Secţiunea 1. Dobândirea calităţii de avocat

Subsecţiunea 1. Primirea în profesie

Art. 14. (1) Primirea în profesia de avocat se realizează numai în baza promovării examenului organizat de către U.N.B.R. la nivel naţional.

(2) Cu titlu de excepţie, în condiţiile legii, pot accede în profesie, fără susţinerea examenului, judecătorii Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie cărora le-a expirat mandatul pentru care au fost numiţi ori, după caz, care au fost eliberaţi din motive neimputabile, precum şi, în aceleaşi condiţii, judecătorii de la instanţele internaţionale.

Art. 15. (1) Cererea formulată de persoana care doreşte să fie primită în profesie se adresează decanului baroului unde solicitantul intenţionează să exercite profesia. Cererea se depune sau, după caz, se comunică în două exemplare şi va cuprinde:

a) numele, prenumele şi domiciliul solicitantului;

b) locul şi data naşterii;

c) elementele actului de identitate şi organul emitent;

d) indicarea diplomei de licenţă eliberate de o instituţie de învăţământ superior acreditată în condiţiile legii, care atestă calitatea de licenţiat al unei facultăţi de

drept cu durata stabilită de lege, precum şi indicarea, dacă este cazul, a îndeplinirii funcţiei de judecător, procuror, notar public, consilier juridic sau jurisconsult timp de 5 ani şi a promovării examenului de definitivat în profesia din care provine ori a îndeplinirii condiţiilor prevăzute de art. 14 alin. (2), după caz;

e) declaraţia că nu se află în niciunul dintre cazurile de nedemnitate prevăzute la art. 14 din Lege;

f) declaraţia solicitantului că nu se află în niciunul dintre cazurile de incompatibilitate prevăzute la art. 15 din Lege ori că înţelege să renunţe la orice stare de incompatibilitate în cel mult două luni de la data emiterii deciziei de primire în profesia de avocat şi cunoaşte intervenirea sancţiunii caducităţii acesteia în caz de neconformare în termen;

g) precizarea că se solicită dobândirea calităţii de avocat stagiar şi angajamentul de a realiza, pe perioada stagiului, formarea profesională iniţială în profesia de avocat, respectiv de a frecventa, ca avocat definitiv, formele de pregătire profesională continuă, în condiţiile prevăzute de Lege şi de prezentul statut;

h) menţiunea, dacă este cazul, că, potrivit Legii, candidatul poate dobândi calitatea de avocat definitiv;

i) declaraţia expresă că nu este sau nu a fost înscris într-un alt barou din România. În caz contrar, se vor indica: baroul, perioada, cauzele retragerii sau încetării activităţii.

(2) Cererea va fi însoţită de următoarele acte depuse în dublu exemplar:

a) copie a actului de identitate şi a actelor de stare civilă;

b) copie a diplomei de licenţă şi, după caz, copii ale înscrisurilor care dovedesc îndeplinirea, timp de cel puţin 5 ani, a funcţiei de judecător, procuror, notar public, consilier juridic sau jurisconsult, precum şi promovarea examenului de definitivat în profesia respectivă ori îndeplinirea condiţiilor prevăzute de art. 14 alin. (2). În cazul în care se solicită primirea în profesie pe bază de diplome eliberate de instituţiile de învăţământ superior din altă ţară, se va depune şi dovada de echivalare, în condiţiile legii;

c) copie a cazierului judiciar, eliberată cu cel mult 15 zile înainte de data depunerii cererii;

d) certificat privind starea de sănătate a candidatului, eliberat de instituţia sanitară stabilită de barou conform hotărârii U.N.B.R. Durata de valabilitate a certificatului este de 60 de zile de la data emiterii;

e) certificat eliberat de baroul competent în care solicitantul a mai fost înscris în profesie, care să ateste cauzele încetării calităţii de avocat ori, dacă este cazul, motivele respingerii unei cereri anterioare de primire în profesie;

f) două fotografii de tip legitimaţie.

(3) În cazul prevăzut la art. 14 alin. (2), judecătorul care a activat la instanţe internaţionale va prezenta adeverinţă în original şi în traducere legalizată, eliberată de către respectiva instanţă, atestând că acesta a îndeplinit calitatea de judecător şi

că încetarea acestei calităţi a avut loc din motive neimputabile.

Art. 16. (1) Cererea formulată de membrul unui barou din altă ţară în vederea exercitării profesiei de avocat în România se va depune sau, după caz, se va comunica în dublu exemplar la baroul în care doreşte să profeseze şi va cuprinde:

a) numele, prenumele şi domiciliul solicitantului;

b) locul şi data naşterii;

c) numărul, data şi emitentul paşaportului;

d) indicarea sediului profesional unde solicitantul doreşte să îşi exercite profesia;

e) indicarea perioadei şi a formei în care a exercitat profesia de avocat în România, anterior depunerii cererii (acolo unde este cazul);

f) indicarea formei în care urmează să exercite profesia, conform art. 5 din Lege.

(2) Cererea va fi însoţită de următoarele acte, depuse în dublu exemplar, traduse în limba română şi certificate:

a) paşaport;

b) o atestare din partea baroului sau a asociaţiei profesionale de avocaţi din ţara de origine privind calitatea de avocat cu drept de exercitare a profesiei şi starea sa disciplinar.

(3) La cerere se vor ataşa:

a) avizul conform eliberat de Comisia permanentă a U.N.B.R.;

b) declaraţia expresă a solicitantului că nu se află în niciunul dintre cazurile de nedemnitate şi incompatibilitate prevăzute la art. 14 şi 15 din Lege;

c) declaraţia expresă a solicitantului că se obligă să respecte prevederile Legii, ale prezentului statut şi ale codului deontologic;

d) dovada încetării formei anterioare în care a exercitat profesia de avocat în România, conform dispoziţiilor art. II din Legea nr. 231/2000 privind modificarea şi completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, după caz;

e) certificat medical de sănătate, potrivit art. 15 alin. (2) lit. d);

f) două fotografii de tip legitimaţie.

Art. 17. (1) Cererea de primire în profesie, în forma şi însoţită de documentaţia prevăzute în prezentul statut, se depune în termen de cel mult 15 zile de la data publicării pe pagina web a U.N.B.R. a organizării examenului naţional de primire în profesie. În termen de cel mult 3 zile de la înregistrare, cererea de primire în profesie se va comunica de către barou U.N.B.R. şi se va afişa la sediul baroului şi pe pagina web a baroului şi a U.N.B.R.

(2) Afişarea cererii la sediul baroului se constată prin proces-verbal.

(3) În termen de 10 de zile de la afişarea cererii pe pagina web a baroului şi a U.N.B.R., orice persoană poate face opoziţie la cererea de primire în profesie, indicând motivele şi arătând împrejurările şi probele pe care îşi întemeiază opoziţia.

(4) Soluţionarea opoziţiei este de competenţa baroului la care a fost înregistrată

cererea de primire în profesie.

(5) În termen de 3 zile de la înregistrarea cererii de primire în profesie, decanul baroului va desemna dintre membrii consiliului baroului un avocat-raportor care va efectua investigaţiile necesare cu privire la moralitatea şi demnitatea solicitantului, chiar dacă nu se face opoziţie la înscriere.

Art. 18. (1) Avocatul-raportor va face toate cercetările pe care le va considera necesare.

(2) Cercetările se vor referi la îndeplinirea de către solicitant a condiţiilor prevăzute de lege şi de prezentul statut pentru primirea în profesia de avocat.

Art. 19. În termen de 5 zile de la expirarea termenului de formulare a opoziţiei, avocatul-raportor va depune la barou un raport scris care va cuprinde punctul de vedere motivat cu privire la admiterea sau la respingerea cererii.

Art. 20. (1) După depunerea raportului, în termen de cel mult 5 zile, consiliul baroului analizează îndeplinirea condiţiilor pentru primirea în profesie şi soluţionează eventualele opoziţii.

(2) Consiliul baroului va pronunţa o hotărâre motivată asupra cererii de primire în profesie, pe care o va comunica U.N.B.R. în termen de cel mult 10 zile de la expirarea termenului de opoziţie.

(3) Hotărârea poate fi atacată în termen de 15 zile de la comunicare la Comisia permanentă a U.N.B.R., care va soluţiona contestaţia cu cel puţin 15 zile înaintea datei anunţate a examenului naţional de primire în profesie. În cazul contestaţiilor formulate de persoanele prevăzute la art. 17 alin. (5) din Lege, termenul de soluţionare este de 30 de zile de la data înregistrării contestaţiei. Hotărârea Comisiei permanente a U.N.B.R. se va afişa pe pagina web a U.N.B.R.

(4) Se poate prezenta la examenul naţional de primire în profesie numai candidatul cu privire la care consiliul baroului sau, după caz, Comisia permanentă a U.N.B.R. a pronunţat o hotărâre favorabilă asupra cererii de primire în profesie formulate de acesta.

(5) Cel primit în profesia de avocat va fi înscris în tabloul avocaţilor în baza deciziei emise de consiliul baroului, cu respectarea dispoziţiilor art. 20 alin. (8), art. 21, 22 şi 23 din Lege.

Art. 21. (1) Cererea formulată de membrul unui barou din altă ţară de a fi autorizat să acorde consultanţă juridică privind dreptul românesc se depune la preşedintele U.N.B.R.

(2) Cererea va fi înaintată baroului în care este înscris avocatul pentru avizare şi raport, ce va fi efectuat de decanul baroului. Raportul întocmit de decan va fi înaintat Comisiei de examinare.

(3) Metodologia examenului de verificare a cunoştinţelor de drept românesc şi de limba română ale avocaţilor străini se stabileşte prin hotărâre a Consiliului U.N.B.R.

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ

(4) Comisia de examinare va fi desemnată de Consiliul U.N.B.R. şi poate fi alcătuită din avocaţi şi cadre didactice din instituţiile de învăţământ juridic superior, acreditate în condiţiile legii.

(5) Examenul va cuprinde probe scrise şi orale privind instituţiile de bază ale dreptului românesc şi cunoştinţele de limba română.

Subsecţiunea a 2-a. Primirea în profesia de avocat a persoanelor provenind dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau al Spaţiului Economic European care sunt autorizate să îşi desfăşoare activităţile profesionale sub titlul profesional corespunzător obţinut într-un stat membru

Art. 22. Cererea de primire în profesia de avocat în România a avocaţilor care au obţinut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene sau ale Spaţiului Economic European este de competenţa Consiliului U.N.B.R., conform art. 66 lit. e) din Lege.

Art. 23. (1) Cererea se depune sau, după caz, se comunică în dublu exemplar secretariatului U.N.B.R. şi va cuprinde:

a) numele, prenumele şi domiciliul solicitantului;

b) locul şi data naşterii;

c) numărul, data şi emitentul paşaportului;

d) menţionarea faptului că intenţionează exercitarea cu caracter permanent a profesiei în România;

e) indicarea perioadei şi a formei în care a exercitat profesia de avocat în România, anterior depunerii cererii (acolo unde este cazul);

f) indicarea titlului profesional obţinut în statul membru de origine şi a grupării profesionale din care face parte în statul membru de origine sau a autorităţii judiciare în cadrul căreia este admis să îşi exercite profesia potrivit legii din statul membru de origine.

(2) Cererea va fi însoţită de următoarele acte, traduse în limba română şi certificate:

a) paşaport;

b) o atestare din partea autorităţii competente din statul membru privind calitatea de avocat cu drept de exercitare a profesiei şi starea sa disciplinară.

(3) La cerere se vor ataşa:

a) declaraţia expresă a solicitantului că nu se află în niciunul dintre cazurile de nedemnitate şi incompatibilitate prevăzute la art. 14 şi 15 din Lege;

b) declaraţia expresă a solicitantului că se obligă să respecte prevederile Legii, ale prezentului statut şi ale codului deontologic;

c) certificat medical de sănătate, potrivit art. 15 alin. (2) lit. d);

d) două fotografii de tip legitimaţie;

e) alte documente prevăzute în anexa nr. XXXI.

Art. 24. (1) Consiliul U.N.B.R. se va pronunţa asupra cererii de primire în profesia de avocat după susţinerea examenului de verificare a cunoştinţelor privind dreptul românesc şi de limba română sau după ce comisia de evaluare a decis asupra scutirii solicitantului de susţinerea examenului, conform art. 100 şi 109 din Lege.

(2) Consiliul U.N.B.R. poate decide şi asupra suspendării analizării cererii până la efectuarea de către solicitant a stagiului de pregătire în domeniul dreptului românesc, conform art. 100 alin. (2) din Lege.

(3)[1)] Decizia este definitivă şi se comunică solicitantului în termen de 30 de zile de la data emiterii.

Art. 25. (1) Avocatul admis în profesie va fi înscris în tabloul avocaţilor la baroul în care îşi va exercita profesia, cu respectarea prevederilor prezentului statut.

(2) Consiliul baroului va dispune înscrierea în tabloul avocaţilor, la cerere, pe baza deciziei de primire în profesie emise de U.N.B.R.

Subsecţiunea a 3-a. Demnitatea profesiei

Art. 26. (1) Pentru aplicarea Legii, cazurile de nedemnitate se verifică atât cu ocazia primirii în profesie, cu ocazia reînscrierii în tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei, cât şi pe întreaga durată a exercitării acesteia.

(2) Persoana care solicită primirea în profesia de avocat sau reînscrierea în tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei va înfăţişa consiliului baroului la care depune cererea înscrisuri din care să rezulte condiţiile de încetare a exerciţiului profesiei din care provine, respectiv a celei pe care a exercitat-o în perioada de incompatibilitate. Consiliul baroului va întreprinde cercetări – folosind procedura prevăzută de art. 17 alin. (5), inclusiv în situaţia solicitării reînscrierii în tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei – pentru a verifica dacă solicitantul se găseşte în cazul de nedemnitate prevăzut de art. 14 lit. b) teza a II-a din Lege, respectiv dacă a fost exclus din profesia din care provine ca urmare a săvârşirii unor abateri disciplinare grave.

(3) Avocaţii care se găsesc în unul dintre cazurile de nedemnitate prevăzute de art. 14 lit. a), lit. b) teza I, lit. c) şi d) din Lege sunt obligaţi să prezinte baroului hotărârile judecătoreşti prin care au fost condamnaţi definitiv la pedeapsa cu închisoarea pentru săvârşirea unei infracţiuni intenţionate de natură să aducă atingere prestigiului profesiei, prin care li s-a aplicat pedeapsa interdicţiei de a exercita profesia, prin care au fost declaraţi faliţi frauduloşi sau prin care au fost condamnaţi definitiv pentru fapte săvârşite în legătură cu exercitarea profesiei.

(4) Consiliul baroului va examina, în termen de 15 zile, hotărârile judecătoreşti, respectiv înscrisurile ce privesc condiţiile încetării profesiei practicate de către avocatul înscris în tabloul avocaţilor incompatibili şi va aprecia asupra demni-

---

[1)] Alin. (3) al art. 24 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 1 din Hotărârea nr. 852/2013.

tăţii avocatului. Consiliul baroului va hotărî, după caz, menţinerea în profesie sau încetarea calităţii de avocat, potrivit Legii.

(5)[1] Decizia motivată se comunică în termen de 15 zile avocatului în cauză, precum şi preşedintelui U.N.B.R., împreună cu hotărârea judecătorească şi înscrisurile în baza cărora a fost verificată starea de nedemnitate.

(6) Decizia consiliului baroului poate fi atacată de preşedintele U.N.B.R. şi/sau de avocatul în cauză, în termen de 15 zile de la comunicare. Consiliul U.N.B.R. va analiza contestaţia şi va hotărî în condiţiile Legii.

(7) Decizia consiliului baroului de încetare a calităţii de avocat este executorie. Despre încetarea calităţii de avocat baroul va face menţiunile corespunzătoare în tabloul avocaţilor.

Subsecţiunea a 4-a. Incompatibilităţi

Art. 27. Pentru primirea în profesie şi pentru exercitarea acesteia avocatul trebuie să nu se găsească în niciunul dintre cazurile de incompatibilitate prevăzute de Lege.

Art. 28. Nu este incompatibil avocatul salarizat în interiorul profesiei de avocat.

Art. 29. (1) Sunt incompatibile cu exercitarea profesiei de avocat, dacă legi speciale nu prevăd altfel:

a) faptele personale de comerţ exercitate cu sau fără autorizaţie;

b) calitatea de asociat într-o societate comercială în nume colectiv, de comanditar într-o societate comercială în comandită simplă sau în comandită pe acţiuni;

c) calitatea de administrator într-o societate comercială în comandită pe acţiuni;

d) calitatea de administrator unic sau, în cazul unei pluralităţi de administratori, aceea de administrator cu puteri depline de reprezentare şi administrare, de preşedinte al consiliului de administraţie ori de membru în comitetul de direcţie al unei societăţi comerciale cu răspundere limitată;

e) calitatea de preşedinte al consiliului de administraţie sau al consiliului de supraveghere ori de membru în comitetul de direcţie sau în directoratul unei societăţi comerciale pe acţiuni.

(2) Avocatul poate fi asociat sau acţionar la societăţile comerciale cu răspundere limitată sau la cele pe acţiuni.

(3) Avocatul poate îndeplini funcţia de membru în consiliul de administraţie sau în consiliul de supraveghere al unei societăţi comerciale pe acţiuni ori de membru al consiliului de administraţie al unei societăţi comerciale cu răspundere limitată, cu obligaţia de a aduce acest fapt la cunoştinţa decanului baroului în care îşi exercită profesia. Avocatul va furniza toate explicaţiile asupra condiţiilor în care exercită funcţia de membru al consiliului de administraţie sau al consiliului

[1] Alin. (5) al art. 26 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 2 din Hotărârea nr. 852/2013.

de supraveghere şi va prezenta toate documentele doveditoare în acest sens, cu respectarea regulilor confidenţialităţii.

(4) Dacă consiliul baroului apreciază că exercitarea funcţiei de membru al consiliului de administraţie sau al consiliului de supraveghere este ori devine incompatibilă cu demnitatea şi cu regulile de conduită impuse avocaţilor, poate, în orice moment, să solicite celui interesat să părăsească funcţia pe care o ocupă. Decizia consiliului baroului va fi comunicată de îndată avocatului în cauză. Dispoziţiile art. 26 alin. (6) şi (7) se aplică în mod corespunzător.

(5) Încălcarea de către avocat a prevederilor alin. (4) constituie abatere disciplinară gravă.

Art. 30. (1) Incompatibilităţile prevăzute de Lege se verifică şi se constată de către consiliul baroului, chiar şi din oficiu.

(2) Avocatul devenit incompatibil are obligaţia să încunoştinţeze în scris consiliul baroului, solicitând trecerea sa din tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei în tabloul avocaţilor incompatibili.

(3) Continuarea exercitării profesiei după intervenirea cazului de incompatibilitate constituie exercitarea fără drept a profesiei de avocat, cu consecinţele prevăzute de lege, şi constituie abatere disciplinară gravă, sancţionată cu excluderea din profesie.

Art. 31. (1) În aplicarea art. 25 alin. (1) din Lege, consiliul baroului nu poate emite din oficiu decizia de trecere în tabloul avocaţilor incompatibili fără ascultarea avocatului.

(2) Avocatul va fi convocat în vederea ascultării prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire. Lipsa nejustificată a avocatului la data indicată în convocare nu împiedică luarea măsurii.

Art. 32. (1) În cazul prevăzut de art. 25 alin. (2) din Lege, şi anume atunci când situaţia care determină incompatibilitatea este preexistentă sau survine concomitent cu emiterea deciziei de primire în profesie, efectele acesteia din urmă se produc doar sub condiţia rezolvării stării de incompatibilitate.

(2) Starea de incompatibilitate trebuie rezolvată, conform art. 25 alin. (2) din Lege, în termen de două luni de la data emiterii deciziei de primire în profesie, sub sancţiunea caducităţii acesteia. În toate cazurile, consiliul baroului este obligat să înscrie pe ordinea de zi a primei şedinţe de după expirarea celor două luni verificarea măsurii în care, în termen, starea de incompatibilitate a fost rezolvată şi să constate caducitatea deciziei de primire în profesie acolo unde este cazul.

Interpretare: A se vedea **Decizia nr. 747/2013** (cu caracter interpretativ) despre aplicarea corectă a prevederilor art. 25 alin. (2) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată şi ale **art. 32 şi 37** din Statutul profesiei de avocat, adoptat prin Hotărârea Consiliului UNBR nr. 64/03.12.2011, cu modificările şi completările ulterioare şi art. 41 din Regulamentul-cadru privind

organizarea examenului de primire în profesia de avocat şi admitere în cadrul Institutului Naţional pentru Pregătirea şi Perfecţionarea Avocaţilor - INPPA, sub art. 25 din Legea nr. 51/1995.

Notă: Dispoziţiile conţinute de art. 41 din fostul Regulament-cadru aprobat prin Hotărârea nr. 4/2011 a Consiliului UNBR se regăsesc în prezent în art. 32 din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea nr. 128/2014 a Comisiei Permanente.

Subsecţiunea a 5-a. Modalităţile de primire în profesia de avocat

Art. 33. (1) Dreptul de primire în profesie se obţine numai pe baza unui examen, cu excepţia cazului prevăzut la art. 17 alin. (5) din Lege.

(2) Examenul de primire în profesie se organizează la nivel naţional de U.N.B.R., în mod obligatoriu cel puţin o dată pe an, şi se desfăşoară, în mod unitar, în centrele teritoriale ale Institutului Naţional pentru Pregătirea şi Perfecţionarea Avocaţilor, denumit în continuare I.N.P.P.A. Examenul va fi anunţat pe pagina web a U.N.B.R. cu cel puţin 60 de zile înainte de data susţinerii acestuia.

(3) În vederea asigurării caracterului unitar al examenului de primire în profesia de avocat, Consiliul U.N.B.R., cu luarea în considerare a propunerilor formulate de I.N.P.P.A., va stabili data examenului, tematica, bibliografia şi metodologia de examinare, care vor fi unice la nivelul U.N.B.R. În considerarea numărului de candidaţi, a zonelor din care provine majoritatea acestora, precum şi a eficienţei organizării examenului, Consiliul U.N.B.R. va stabili dacă examenul va fi desfăşurat în localitatea sediului central al I.N.P.P.A. şi/sau, după caz, în unul ori mai multe centre teritoriale ale I.N.P.P.A. Examinarea se face la 5 materii de examen, din care cel puţin la 3 materii examinarea se face în scris.

(4) Odată cu anunţarea datei examenului de primire în profesie şi a locului/locurilor organizării examenului, Consiliul U.N.B.R. va face publice, prin intermediul paginii web a U.N.B.R., tematica şi bibliografia examenului.

(5) Comisia permanentă a U.N.B.R. desemnează comisia naţională de examinare, ai cărei membri vor fi, în majoritate, avocaţi cadre didactice universitare cu o vechime în profesia de avocat de cel puţin 10 ani. Din rândul membrilor comisiei naţionale de examinare, Comisia permanentă a U.N.B.R. stabileşte, cu luarea în considerare a propunerilor barourilor, componenţa comisiei teritoriale/comisiilor teritoriale care este/sunt delegată/delegate la centrul/centrele teritorial/teritoriale de examen. De asemenea, Comisia permanentă a U.N.B.R. stabileşte materiile la care se organizează probe scrise şi orale şi organizează activitatea de examen.

Art. 34. Subiectele de examen la probele scrise se vor trage la sorţi de comisia naţională de examinare, exclusiv dintre subiectele unice stabilite conform art. 33 alin. (3).

Art. 35. Metodologia de examinare stabilită de U.N.B.R. va fi adusă la cunoştinţa celor interesaţi cu cel puţin 30 de zile înainte de data examenului, prin afişare pe pagina web a U.N.B.R.

Art. 36. (1) Pentru înscrierea la examen, candidatul va depune dosarul de înscriere la baroul în circumscripţia căruia doreşte să îşi exercite activitatea, cu îndeplinirea prevederilor prezentului statut. Dosarul de înscriere include cererea şi actele prevăzute la art. 15 şi va fi depus în termenul prevăzut la art. 17 alin. (1).

(2) Candidatul este obligat să achite, odată cu depunerea dosarului de înscriere, o taxă de participare la examen, stabilită de Consiliul U.N.B.R., ce va fi afişată pe pagina web a U.N.B.R. Din taxa de participare la examen o cotă va reveni baroului la care a fost depusă cererea de primire în profesie. Cota cuvenită baroului pentru operaţiunile de înregistrare şi verificare a cererilor depuse de candidaţi se stabileşte prin hotărâre a Consiliului U.N.B.R.

(3) Dosarele de înscriere ale candidaţilor vor fi păstrate şi arhivate de barourile la care au fost înregistrate cererile acestora de primire în profesie. Pentru candidaţii cu privire la care a fost pronunţată, în condiţiile prezentului statut, o hotărâre favorabilă privind cererea de primire în profesie, barourile vor transmite U.N.B.R., cu cel puţin 10 zile înaintea datei anunţate a examenului naţional de primire în profesie, în vederea întocmirii listelor participanţilor la examen, o copie a cererii de primire în profesie, însoţită de o adresă prin care se confirmă că respectivii candidaţi întrunesc condiţiile prevăzute de Lege şi de prezentul statut în vederea primirii în profesie şi de dovada achitării taxei de participare. Cota din taxa de participare cuvenită barourilor va fi virată de U.N.B.R. în contul barourilor cel târziu până la data examenului, cu excepţia taxei încasate de la acei candidaţi ale căror cereri de primire în profesie au fost respinse, care va fi restituită acestora.

Art. 37. (1) După validarea examenului, Consiliul U.N.B.R. va dispune primirea în profesie a candidaţilor admişi şi va emite decizia de primire în profesie.

(2) Rezultatele examenului vor fi comunicate barourilor de către Consiliul U.N.B.R.

Interpretare: A se vedea **Decizia nr. 747/2013** (cu caracter interpretativ) despre aplicarea corectă a prevederilor art. 25 alin. (2) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată şi ale **art. 32 şi 37** din Statutul profesiei de avocat, adoptat prin Hotărârea Consiliului UNBR nr. 64/03.12.2011, cu modificările şi completările ulterioare şi art. 41 din Regulamentul-cadru privind organizarea examenului de primire în profesia de avocat şi admitere în cadrul Institutului Naţional pentru Pregătirea şi Perfecţionarea Avocaţilor - INPPA, sub art. 25 din Legea nr. 51/1995.

Notă: Dispoziţiile conţinute de art. 41 din fostul Regulament-cadru aprobat prin Hotărârea nr. 4/2011 a Consiliului UNBR se regăsesc în prezent în art. 32 din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea nr. 128/2014 a Comisiei Permanente.

Art. 38. (1) Toate cazurile de primire în profesie cu scutire de examen sunt soluţionate individual de către consiliul baroului la care s-a depus cererea. Decizia de primire în profesie va fi comunicată şi U.N.B.R.

(2) Decizia consiliului baroului poate fi atacată de către solicitant sau de președintele U.N.B.R., în termen de 15 zile de la comunicare, la Consiliul U.N.B.R.

Subsecțiunea a 6-a. Interdicții

Art. 39. (1) Avocații foști judecători nu pot exercita profesia de avocat în fața instanțelor unde au funcționat timp de 5 ani de la încetarea funcției deținute. Prin instanțe în înțelesul Legii se înțelege judecătoriile, tribunalele, tribunalele specializate, curțile de apel, Înalta Curte de Casație și Justiție și Curtea Constituțională, inclusiv instanțele militare la care avocații au funcționat ca judecători, indiferent de secția la care au funcționat.

(2) În cazul în care avocatul a funcționat ca judecător la mai multe instanțe, interdicția operează pentru fiecare instanță și se calculează distinct de la data încetării activității la instanța respectivă.

(3) Aceeași interdicție se aplică și magistraților-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și de la Curtea Constituțională, executorilor judecătorești, grefierilor și personalului auxiliar al instanțelor judecătorești și al Curții Constituționale.

Art. 40. (1) Avocații foști procurori și cadre de poliție nu pot acorda asistență juridică la organul de urmărire penală la care și-au desfășurat activitatea timp de 5 ani de la încetarea funcției respective. Calculul duratei de interdicție se face conform art. 39 alin. (2).

(2) În cazul în care avocatul fost procuror sau cadru de poliție a funcționat și în calitate de judecător, interdicția privește atât instanțele, cât și organele de urmărire și de cercetare penală, durata fiind calculată în mod corespunzător.

(3) Dispozițiile prezentului articol se aplică și personalului auxiliar al organelor de urmărire penală.

Art. 41. (1) Interdicția exercitării profesiei de avocat în cazurile prevăzute de art. 21 din Lege privește în integralitate instanțele, parchetele de pe lângă acestea, inclusiv Direcția Națională Anticorupție și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, și organele de cercetare penală la care lucrează soțul, ruda sau afinul avocatului până la gradul al treilea inclusiv, indiferent de secția, direcția, serviciul sau biroul în care își desfășoară activitatea.

(2) Interdicția exercitării profesiei de avocat în situațiile stabilite de art. 21 alin. (1) și (2) din Lege nu se aplică formelor colective de exercitare a profesiei, respectiv cabinetului asociat, societății civile sau societății cu răspundere limitată, în care avocatul căruia i se aplică aceste interdicții este asociat sau angajat, cu condiția informării de către forma de exercitare a profesiei, în termen de cel mult 5 zile de la intervenirea situației respective, a baroului pe raza căruia aceasta își are sediul profesional.

(3) Avocatului asociat al avocatului căruia i se aplică interdicțiile prevăzute la art. 21 din Lege și avocatului colaborator sau salarizat în cadrul profesiei care își desfășoară activitatea într-o formă de exercitare a profesiei în care lucrează un

avocat căruia i se aplică interdicţiile prevăzute la art. 21 din Lege le este interzis să se folosească de forma de organizare profesională ori de raporturile de conlucrare profesională stabilite în condiţiile legii în scopul eludării acestor interdicţii.

Art. 42. Încălcarea de către avocaţi a altor restricţii sau interdicţii la care sunt supuşi conform legilor speciale constituie abatere disciplinară gravă.

Art. 43. Avocatul care nu respectă prevederile art. 39-42 sau care se foloseşte de forma de organizare profesională ori de raporturile de conlucrare profesională stabilite în condiţiile legii în scopul eludării interdicţiilor prevăzute de Lege sau de alte legi speciale săvârşeşte abatere disciplinară gravă. Consiliul baroului se poate sesiza şi din oficiu cu privire la aplicarea dispoziţiilor art. 39-42.

Subsecţiunea a 7-a. Tabloul anual al avocaţilor

Art. 44. (1) Până la data de 15 ianuarie a fiecărui an, decanul supune aprobării consiliului baroului tabloul avocaţilor, alcătuit potrivit anexei nr. VI.

(2) Tabloul avocaţilor va cuprinde:

a) numele şi prenumele avocaţilor definitivi şi stagiari cu drept de exercitare a profesiei şi sediul profesional al acestora;

b) cabinetele asociate, societăţile civile profesionale şi societăţile profesionale cu răspundere limitată, cu indicarea sediului acestora şi a avocaţilor care le compun;

c) restrângeri ale dreptului de a profesa, potrivit prevederilor art. 20 alin. (8) şi art. 21 din Lege, precum şi ale art. 41 alin. (2) din prezentul statut;

d) menţiuni privind încetarea calităţii de avocat, potrivit prevederilor art. 26 alin. (7);

e) situaţiile de întrerupere a activităţii profesionale a formelor de exercitare a profesiei;

f) alte menţiuni relevante.

(3) Avocaţii străini vor fi menţionaţi într-un tablou special, conform anexei nr. VIII. Separat se vor menţiona formele de exercitare a profesiei din care aceştia fac parte, potrivit prevederilor art. 13 alin. (3) şi (6) din Lege. Distinct sunt evidenţiaţi avocaţii străini care provin dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau al Spaţiului Economic European, care sunt autorizaţi să îşi desfăşoare activităţile profesionale sub titlul profesional corespunzător obţinut într-un stat membru, indicându-se şi dacă aceştia desfăşoară activităţi avocaţiale cu caracter permanent pe teritoriul României şi titlul profesional sub care îşi desfăşoară activitatea.

(4) În cazul avocaţilor străini se va menţiona dacă aceştia sunt autorizaţi să acorde consultanţă juridică privind dreptul românesc.

(5) Se va întocmi separat un tablou al avocaţilor incompatibili, alcătuit potrivit anexei nr. VII, care se verifică şi se reactualizează până la data de 15 ianuarie a fiecărui an.

(6) Tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei, tabloul special al avocaţilor străini şi tabloul avocaţilor incompatibili se reactualizează lunar şi se aduc la cunoştinţa tuturor membrilor baroului.

(7) Tablourile menţionate la alin. (6) vor fi comunicate U.N.B.R., pe cale electronică şi în forma stabilită de U.N.B.R., în termen de 5 zile de la actualizare.

Art. 45. Tabloul avocaţilor definitivi şi stagiari, precum şi tabloul special al avocaţilor străini se comunică autorităţilor menţionate la art. 24 alin. (3) din Lege, cel târziu până la data de 31 ianuarie a fiecărui an.

Art. 46. Refuzul înscrierii, al reînscrierii sau al menţinerii în tabloul avocaţilor se contestă la consiliul baroului. Decizia consiliului baroului poate fi contestată la Consiliul U.N.B.R., în termen de 15 zile de la data comunicării. Contestaţia este suspensivă de executare.

Art. 47. (1) Înscrierea în tablou a avocaţilor definitivi şi stagiari se face numai după depunerea jurământului prevăzut de Lege. Jurământul se depune într-un cadru solemn, în faţa consiliului baroului, de către avocaţii nou-înscrişi în barou.

(2) Înscrierea în tabloul avocaţilor după primirea în profesie este condiţionată de depunerea declaraţiei prevăzute la art. 5 alin. (1) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 293/2008. Depunerea unei declaraţii false atrage consecinţele prevăzute de lege.

Art. 48. (1) Decanul baroului va desemna avocaţii responsabili cu verificarea cazurilor de exercitare a activităţii de asistenţă juridică de către persoanele neînscrise în tabloul avocaţilor.

(2) Ori de câte ori va avea informaţii cu privire la persoane care exercită nelegal activităţi prevăzute de art. 3 din Lege, consiliul baroului va sesiza autorităţile competente şi va lua măsurile legale ce se impun în vederea realizării drepturilor prevăzute de dispoziţiile art. 26 alin. (3), (4) şi (5) din Lege.

Subsecţiunea a 8-a. Suspendarea calităţii de avocat

Art. 49. (1) Exerciţiul profesiei de avocat se suspendă:

a) pe toată durata existenţei stării de incompatibilitate;

b) în temeiul unei hotărâri judecătoreşti sau disciplinare de interdicţie temporară de a profesa;

c) în caz de neplată totală sau parţială a taxelor şi a contribuţiilor profesionale către barou, către U.N.B.R. şi către sistemul propriu de asigurări sociale timp de 3 luni de la scadenţa acestora, până la lichidarea integrală a datoriilor;

d) la cererea scrisă a avocatului, pentru alte motive decât cele prevăzute la lit. a).

(2) În cazul prevăzut la alin. (1) lit. a), baroul are obligaţia de a verifica trimestrial, precum şi înainte de data întocmirii tabloului anual al avocaţilor menţinerea situaţiei care a justificat suspendarea. În tabloul avocaţilor avocatul suspendat

la cerere figurează în secţiunea destinată menţionării avocaţilor fără drept de exercitare a profesiei.

Interpretare: 1. A se vedea **Decizia nr. 522/2009** (cu caracter interpretativ) cu privire la legalitatea adoptării de către consiliile barourilor a unor hotărâri ori decizii cu efecte şi caracter retroactiv în materie de constatare ori ridicare a stării de incompatibilitate, sub art. 56 din Legea nr. 51/1995. **2.** A se vedea **Decizia nr. 711/2011** (cu caracter interpretativ) despre aplicarea corectă a prevederilor art. 27 lit. c) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat (art. 27 a devenit art. 28 după republicare), cu modificările şi completările ulterioare şi a prevederilor art. 49 lit. c) din Statutul profesiei de avocat, sub art. 28 din Legea nr. 51/1995.

Art. 50. Dreptul de a exercita profesia de avocat poate fi suspendat în cazul în care împotriva avocatului s-a pus în mişcare acţiunea penală sau s-a dispus trimiterea în judecată pentru săvârşirea unei infracţiuni de natură să aducă atingere prestigiului profesiei, până la pronunţarea unei hotărâri judecătoreşti definitive.

Art. 51. (1) Avocatul este dator să încunoştinţeze de îndată consiliul baroului despre orice situaţie care ar putea duce la suspendarea exerciţiului dreptului de a profesa. Nerespectarea acestei obligaţii constituie abatere disciplinară.

(2) Decanul şi consiliul baroului se pot sesiza pe orice cale cu privire la aplicarea dispoziţiilor Legii şi ale prezentului statut privind suspendarea exerciţiului dreptului de a profesa.

(3) Consiliul baroului decide în toate cazurile după ascultarea avocatului în cauză.

(4) Decizia consiliului baroului este executorie. Despre aceasta se va face menţiune, în mod corespunzător, în tabloul avocaţilor şi în tabloul avocaţilor incompatibili.

(5) Decizia consiliului baroului poate fi contestată la Consiliul U.N.B.R., în termen de 15 zile de la comunicarea acesteia. Contestaţia nu suspendă executarea.

Art. 52. Independent de contestarea deciziei, în cazul în care măsura suspendării a fost luată pentru neplata totală sau parţială a taxelor şi contribuţiilor profesionale, la cererea avocatului în cauză, consiliul baroului, după verificarea temeiurilor cererii sau a dovezii achitării taxelor şi contribuţiilor prevăzute de Lege şi de prezentul statut, poate dispune încetarea măsurii suspendării şi ştergerea menţiunilor din tablou.

Art. 53. Exercitarea profesiei de către avocatul al cărui drept de exercitare a profesiei este suspendat potrivit prevederilor art. 49 în perioada măsurii suspendării constituie abatere disciplinară gravă.

Art. 54. (1) Avocatul împotriva căruia s-a dispus măsura suspendării este obligat ca în termen de cel mult 15 zile de la data comunicării măsurii să îşi asigure substituirea.

(2) Încălcarea dispoziţiilor prezentului articol constituie abatere disciplinară gravă.

Subsecţiunea a 9-a. Transferul într-un alt barou

Art. 55. (1) Avocatul care, din motive justificate, solicită transferul într-un alt barou se va adresa în scris decanului baroului de la care doreşte să se transfere.

(2) Cererea de transfer va fi însoţită de actele pe care se întemeiază şi de un certificat eliberat de baroul de la care se solicită transferul. Certificatul va indica datele personale, profesionale şi disciplinare ale solicitantului şi va atesta că solicitantul a achitat la zi taxele şi contribuţiile profesionale către barou, U.N.B.R. şi sistemul propriu de asigurări sociale.

(3) Consiliul baroului de la care se solicită transferul va elibera certificatul prin avizarea cererii de transfer, pe care o va înainta, împreună cu dosarul de înscriere în profesie, baroului la care se solicită transferul.

Art. 56. (1) Cererea de transfer va fi soluţionată pe baza raportului întocmit de un consilier delegat, care verifică dosarul de înscriere în profesie al celui care solicită transferul, precum şi a certificatului prevăzut la art. 55 alin. (2).

(2) La soluţionarea cererii consiliul baroului va avea în vedere şi respectarea de către petent a dispoziţiilor privind modul de organizare şi funcţionare a formelor de exercitare a profesiei, precum şi a condiţiilor de primire în profesie.

Art. 57. (1) Decizia cu privire la transfer se comunică solicitantului şi baroului din care acesta face parte. Consiliul baroului va face menţiuni corespunzătoare în tabloul avocaţilor.

(2) Decizia prin care s-a respins cererea de transfer va fi motivată şi poate fi contestată, în termen de 15 zile de la comunicare, la Consiliul U.N.B.R.

Subsecţiunea a 10-a. Încetarea calităţii de avocat

Art. 58. (1) Calitatea de avocat încetează:

a) prin renunţarea scrisă la exerciţiul profesiei;

b) prin deces;

c) prin excluderea din profesie, ca sancţiune disciplinară;

d) în cazul în care avocatul a fost condamnat definitiv pentru o faptă prevăzută de legea penală şi care îl face nedemn de a fi avocat, potrivit legii.

(2) Încetarea calităţii de avocat se constată prin decizie a consiliului baroului şi are drept consecinţă radierea celui în cauză din tabloul avocaţilor.

(3) Încetarea dreptului de a exercita profesia de avocat prin pensionare nu atrage pierderea calităţii de avocat.

Art. 59. Avocatul care renunţă la exerciţiul profesiei va formula o cerere în scris. Cu cel puţin 60 de zile înainte de data prevăzută pentru încetarea activităţii, acesta este obligat să finalizeze toate cauzele angajate sau să asigure substituirea.

Avocatul va prezenta baroului lista cuprinzând cauzele nefinalizate şi va indica numele avocaţilor care le vor prelua.

Art. 60. În caz de deces al avocatului, cauzele acestuia vor fi preluate de către colaboratorii ori asociaţii defunctului, iar în lipsa lor, de către avocaţii desemnaţi de consiliul baroului.

Art. 61. (1) În cazul în care avocatul îndeplineşte condiţiile de pensionare prevăzute de lege, are dreptul să solicite continuarea exercitării profesiei. Cererea de continuare a exercitării profesiei se soluţionează de consiliul baroului.

(2) Avocatul poate continua exercitarea profesiei pe baza unui aviz medical privind menţinerea capacităţii fizice şi psihice necesare exercitării profesiei de avocat. Avizul medical se prezintă anual pentru înscrierea în tablou.

(3) Consiliul baroului va soluţiona cererea pe baza avizului medical şi va proceda în conformitate cu prevederile Legii sau, după caz, ale legislaţiei privind pensiile şi asigurările sociale.

(4) Avocatul pensionar care continuă exercitarea profesiei sau este menţinut în profesie este obligat să contribuie la constituirea fondului sistemului propriu de asigurări sociale în condiţiile prevăzute de legislaţia pensiilor şi asigurărilor sociale pentru avocaţi.

(5) Decizia de respingere a menţinerii în activitate poate fi contestată, în termen de 15 zile de la comunicare, la Consiliul U.N.B.R.

Secţiunea a 2-a. Organele profesiei de avocat

Subsecţiunea 1. Baroul

Art. 62. Independenţa profesiei, autonomia baroului şi exercitarea liberă a profesiei de avocat nu pot fi îngrădite sau limitate prin actele autorităţilor administraţiei publice, ale instanţelor judecătoreşti, ale Ministerului Public sau ale altor autorităţi decât în cazurile şi în condiţiile expres prevăzute de lege.

Art. 63. (1) Baroul este persoană juridică de interes public, constituit din toţi avocaţii înscrişi în tabloul avocaţilor, cu patrimoniu propriu şi organizare de sine stătătoare.

(2) Sediul baroului este în oraşul de reşedinţă al judeţului, respectiv în municipiul Bucureşti.

Art. 64. (1) Fiecare barou are un buget propriu. Contribuţia avocaţilor la realizarea bugetului este stabilită de consiliul baroului.

(2) Cuantumul contribuţiei va fi stabilit prin decizia consiliului baroului, în raport cu prevederile bugetului propriu şi cu hotărârile Congresului avocaţilor. Decizia consiliului baroului va fi adusă la cunoştinţa avocaţilor înscrişi în tabloul avocaţilor baroului cu drept de exercitare a profesiei, cu cel puţin 30 de zile înainte de punerea sa în aplicare.

(3) Patrimoniul baroului poate fi folosit în activităţi producătoare de venituri, în condiţiile legii.

Art. 65. (1) Organele de conducere ale baroului sunt:

a) adunarea generală;

b) consiliul;

c) decanul.

(2) În cadrul baroului se constituie şi funcţionează:

a) comisia de cenzori;

b) comisia de disciplină.

Art. 66. (1) Adunarea generală a baroului poate fi, în condiţiile legii, ordinară şi extraordinară.

(2)[1] *Abrogat.*

Art. 67. (1) Data la care are loc adunarea generală ordinară se stabileşte de către consiliul baroului în prima şedinţă din luna ianuarie a fiecărui an.

(2) Adunarea generală extraordinară poate fi convocată de comisia de cenzori a baroului, precum şi la cererea a peste o treime din totalul membrilor baroului.

(3) Organizarea adunării generale ordinare sau extraordinare este în sarcina consiliului baroului.

(4) Neîndeplinirea obligaţiei de organizare a adunării generale atrage răspunderea disciplinară a celor vinovaţi.

(5) Odată cu convocarea adunării generale se stabileşte şi ordinea de zi. Avocaţii cu drept de a participa la şedinţele adunării generale pot face propuneri pentru completarea ordinii de zi. Propunerile vor fi depuse în scris la barou cu cel puţin 5 zile înainte de data la care a fost convocată adunarea generală.

(6) Ordinea de zi va fi supusă spre aprobare prin vot deschis adunării generale.

(7) Înscrierile la cuvânt se vor face înaintea începerii dezbaterii fiecărui punct al ordinii de zi. Orice înscriere ulterioară acestui moment va fi luată în considerare numai cu aprobarea prin vot deschis a adunării generale.

Art. 68. (1) Adunarea generală este legal constituită numai cu participarea majorităţii avocaţilor care au dreptul de a participa la adunarea generală.

(2) În cazul în care numărul legal nu este întrunit, prezidiul adunării generale va consemna această împrejurare într-un proces-verbal şi va stabili data următoarei adunări generale în prezenţa avocaţilor participanţi la adunare. Data noii adunări nu va putea fi mai târziu de 15 zile de la data primei adunări; consiliul baroului va convoca noua adunare generală cu cel puţin 7 zile înainte de data fixată.

(3) Cea de-a doua adunare generală, convocată în condiţiile alin. (2), este legal constituită cu participarea a cel puţin o treime din numărul total al membrilor săi.

---

[1] Alin. (2) al art. 66 a fost abrogat prin art. I pct. 3 din Hotărârea nr. 852/2013.

(4) Dispoziţiile alin. (2) şi (3) nu se aplică în cazul adunărilor generale de alegere a organelor de conducere ale barourilor care au în evidenţă până la 500 de avocaţi cu drept de exercitare a profesiei. În cazul acestor barouri, în situaţia în care cvorumul adunării generale de alegere a organelor de conducere ale baroului nu este legal constituit, consiliul baroului va stabili data la care se convoacă o nouă adunare generală de alegere a organelor de conducere ale baroului, cu respectarea regulamentului de organizare a alegerilor.

(5) Participarea la adunarea generală de alegere a organelor de conducere ale baroului se face personal. Exercitarea dreptului de vot nu poate fi delegată.

(6) Cu cel puţin 60 de zile anterior datei desfăşurării alegerilor, consiliile barourilor vor adopta regulamentul de organizare a alegerilor organelor de conducere ale baroului. Regulamentul va rămâne definitiv în termen de 15 zile de la data afişării sale la secretariatul baroului sau/şi pe pagina web a baroului.

(7) Hotărârile adunării generale, inclusiv cele ale adunărilor elective, se iau cu votul majorităţii membrilor prezenţi, în afară de cazurile în care Legea prevede alt cvorum de şedinţă şi de vot.

(8) În regulamentul pentru organizarea adunării elective se poate prevedea ca exprimarea votului să poată fi făcută în formă electronică, cu respectarea dispoziţiilor legale privind cvorumul.

Art. 69. (1) Secretarul adunării generale va redacta procesul-verbal, care va cuprinde:

a) modul în care a fost convocată adunarea generală şi caracterul ordinar sau extraordinar al acesteia;

b) anul, luna, ziua, ora şi locul unde se desfăşoară adunarea generală;

c) numărul membrilor prezenţi;

d) componenţa prezidiului adunării generale;

e) ordinea de zi votată de adunarea generală;

f) luările de cuvânt;

g) hotărârile, rezoluţiile şi moţiunile adoptate;

h) orice alte activităţi desfăşurate în adunarea generală.

(2) Procesul-verbal va purta semnăturile membrilor prezidiului adunării generale.

(3)[1)] Procesul-verbal va fi înregistrat şi depus la barou, putând fi consultat de membrii baroului şi de U.N.B.R.

Art. 70. (1) Adunarea generală a baroului adoptă hotărâri care sunt obligatorii pentru membrii baroului, în condiţiile prevăzute de Lege şi de prezentul statut.

(2) De asemenea, adunarea generală poate adopta rezoluţii şi moţiuni.

[1)] Alin. (3) al art. 69 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 4 din Hotărârea nr. 852/2013.

Art. 71. (1) Consiliul baroului este format din 5 până la 15 membri, aleşi pe o perioadă de 4 ani dintre avocaţii cu o vechime neîntreruptă în profesie de cel puţin 8 ani. Mandatul lor poate fi reînnoit.

(1[1])[1)] Nu pot face parte din consiliul baroului avocaţii care au datorii scadente privind taxele şi contribuţiile stabilite pentru formarea bugetului U.N.B.R. şi al baroului, precum şi a fondurilor Casei de Asigurări a Avocaţilor din România şi ale filialelor.

(2) Numărul consilierilor este proporţional cu numărul membrilor baroului înscrişi în tabloul avocaţilor, după cum urmează:

a) 5 consilieri pentru barourile cu mai puţin de 50 de avocaţi;

b) 7 consilieri pentru barourile cu un număr de avocaţi cuprins între 51 şi 100;

c) 9 consilieri pentru barourile cu un număr de avocaţi cuprins între 101 şi 200;

d) 11 consilieri pentru barourile cu un număr de avocaţi cuprins între 201 şi 500;

e) 13 consilieri pentru barourile cu un număr de avocaţi cuprins între 501 şi 1.000;

f) 15 consilieri pentru barourile cu peste 1.001 de avocaţi.

(3) În numărul total al membrilor consiliului sunt cuprinşi decanul şi prodecanul.

(4) Fiecare consilier va coordona unul sau mai multe departamente de activitate ale consiliului baroului.

(5) Adunarea generală a baroului poate hotărî alegerea unor consilieri supleanţi. În caz de încetare a mandatului de consilier ales, consilierii supleanţi vor completa consiliul baroului în ordinea numărului de voturi obţinut la alegeri pentru perioada de mandat rămasă vacantă.

Art. 72. (1) Comisia de cenzori este formată dintr-un număr impar de membri, dar cel puţin 3, aleşi pe o perioadă de 4 ani dintre avocaţii cu o vechime neîntreruptă în profesie de cel puţin 8 ani. Mandatul lor poate fi reînnoit.

(2) Dispoziţiile art. 71 alin. (5) se aplică în mod corespunzător.

(3) Alegerea membrilor comisiei de cenzori va urmări, în măsura situaţiei concrete a fiecărui barou, ca cel puţin unul dintre aceştia să aibă studii economice. Dacă volumul de activitate al comisiei de cenzori, propriu baroului, o impune, adunarea generală va stabili şi condiţiile remunerării acestora.

(4) Conducerea activităţii şi reprezentarea comisiei de cenzori în faţa organelor profesiei şi în raporturile cu autorităţile publice se fac de către preşedintele acesteia, ales cu majoritate de voturi din rândul membrilor săi.

(5) Comisia de cenzori are ca atribuţii principale supravegherea gestiunii baroului, verificarea legalităţii întocmirii situaţiilor financiare şi a concordanţei lor cu registrele, verificarea regularităţii ţinerii acestor registre, verificarea concordanţei efectuării cheltuielilor cu destinaţia aprobată de organele profesiei.

[1)] Alin. (1[1]) al art. 71 a fost introdus prin art. I din Hotărârea nr. 966/2014.

(6) În exercitarea atribuţiilor, comisia de cenzori întocmeşte rapoarte, procese-verbale de verificare a gestiunii şi note de propuneri, acte ce vor fi prezentate de îndată decanului şi/sau consiliului baroului.

(7) În situaţii de necesitate temeinic argumentată, în exercitarea atribuţiilor şi în îndeplinirea sarcinilor sale, comisia de cenzori poate recurge la serviciile unui contabil autorizat, expert contabil sau auditor extern, terţi care îşi pot desfăşura activitatea individual ori în forme asociative.

Art. 73. (1) Consiliul baroului se întruneşte în şedinţă cel puţin o dată pe lună, la sediul baroului.

(2) Lucrările şedinţei se consemnează în registrul de procese-verbale şi se semnează de toţi consilierii prezenţi la şedinţă. Registrul poate fi consultat de către avocaţii interesaţi şi de organele U.N.B.R.

(3) În exercitarea atribuţiilor sale, consiliul baroului adoptă decizii şi hotărâri.

Art. 74. (1) Decanul baroului este ales de adunarea generală a baroului dintre avocaţii definitivi cu o vechime în profesie de cel puţin 10 ani. Acesta trebuie să fie membru al baroului de cel puţin 5 ani.

(2) În exercitarea atribuţiilor sale, decanul emite decizii. Acestea se consemnează într-un registru special, ţinut la sediul baroului, care poate fi consultat de către orice avocat interesat şi de organele U.N.B.R.

Art. 74[1].[1)] Comunicarea răspunsurilor la cererile formulate de avocaţi se va realiza în aceeaşi modalitate prin care aceste cereri au fost transmise baroului, respectiv prin înscris original, expediat prin poştă, prin comuni-care fax sau prin e-mail. În mod similar se va proceda în privinţa comunicării soluţiilor adoptate de consiliul baroului în baza unor sesizări sau petiţii formulate de alte persoane, fizice sau juridice.

Art. 75. (1) Orice litigiu între membrii baroului în legătură cu exercitarea profesiei va fi adus la cunoştinţa decanului.

(2) Decanul va încerca medierea în vederea soluţionării amiabile a litigiului.

(3) Prevederile privind procedura medierii şi a arbitrajului din prezentul statut se aplică în mod corespunzător.

Art. 76. (1) Hotărârile adoptate de adunarea generală sau de consiliul baroului pot fi anulate de Consiliul U.N.B.R. numai pentru motive de nelegalitate ori de încălcare a prevederilor prezentului statut, cu respectarea autonomiei baroului.

(2) Deciziile emise de decan pot fi atacate la consiliul baroului, în termen de 15 zile de la data comunicării.

Subsecţiunea a 2-a. U.N.B.R.

Art. 77. Toate barourile din România înfiinţate potrivit legilor privind organizarea şi exercitarea profesiei de avocat sunt membre de drept ale U.N.B.R. Niciun barou nu poate funcţiona în afara U.N.B.R.

[1)] Art. 74[1] a fost introdus prin art. I pct. 2 din Hotărârea nr. 7/2012.

Art. 78. (1) U.N.B.R. este persoană juridică de interes public, înființată prin Lege, cu patrimoniu propriu și organizare de sine stătătoare.

(2) Bugetul U.N.B.R. se formează din contribuția barourilor, în cotele stabilite de Congresul avocaților. Contribuția barourilor la formarea bugetului U.N.B.R. se stabilește în raport cu numărul avocaților cu drept de exercitare a profesiei înscriși în tabloul avocaților barourilor și se virează lunar, în contul special constituit în acest scop, din cotele de contribuție achitate de avocați în contul barourilor.

(3) Patrimoniul U.N.B.R. poate fi folosit și în activități producătoare de venituri, în condițiile legii.

Art. 79. (1) Organele de conducere ale U.N.B.R. sunt:

a) Congresul avocaților;

b) Consiliul U.N.B.R.;

c) Comisia permanentă a U.N.B.R.;

d) președintele U.N.B.R.

(2) În cadrul U.N.B.R. se constituie și funcționează:

a) Comisia centrală de cenzori;

b) Comisia centrală de disciplină.

(3) Avocații care formează organele de conducere ale U.N.B.R. sunt avocați definitivi, cu o vechime neîntreruptă în profesie de minimum 8 ani.

(4) La congresele la care nu sunt alese organele profesiei pot participa, în calitate de delegați, și avocați care nu îndeplinesc condițiile prevăzute la alin. (3).

Art. 80. (1) Congresul avocaților este organul suprem de conducere a profesiei de avocat.

(2) Hotărârile adoptate de Congresul avocaților sunt definitive și obligatorii pentru toate organele profesiei și pentru toți avocații.

Art. 81. (1) Congresul avocaților se convoacă anual de către Consiliul U.N.B.R., prin președintele U.N.B.R.

(2) Congresul extraordinar al avocaților se convoacă de către președintele U.N.B.R. ori de câte ori este nevoie sau la cererea a cel puțin o treime din numărul total al barourilor.

(3) Convocarea va cuprinde luna, ziua, ora și locul desfășurării Congresului avocaților și ordinea de zi a acestuia.

(4) Decanii barourilor și membrii Consiliului U.N.B.R. sunt membri de drept ai Congresului avocaților.

(5) Din Congresul avocaților fac parte și delegații aleși de adunările generale ale barourilor, conform normei de reprezentare de un delegat la 200 de avocați.

(6) Numărul de delegați se calculează după cum urmează:

a) un delegat pentru barourile care au până la 200 de avocați;

b) 2 delegați pentru barourile care au între 201 și 400 de avocați;

c) 3 delegați pentru barourile care au între 401 și 600 de avocați și așa mai departe.

Art. 82. (1) Lucrările Congresului avocaţilor sunt conduse de către preşedintele U.N.B.R., împreună cu un prezidiu format din 8 avocaţi, ales prin vot deschis.

(2) Congresul avocaţilor va alege un secretariat compus din 3 avocaţi, dispoziţiile art. 69 aplicându-se corespunzător.

Art. 83. (1) Hotărârile, rezoluţiile şi moţiunile se adoptă prin vot deschis.

(2) Alegerea organelor profesiei se face prin vot secret. Congresul avocaţilor alege o comisie de numărare a voturilor dintre delegaţii care nu candidează, compusă din minimum 5 membri. Votul secret se exprimă prin buletine de vot introduse în urne sigilate. Pe buletinul de vot se menţionează: numele şi prenumele candidatului, funcţia pentru care candidează şi baroul din care face parte.

(3) Votul „pentru" se realizează prin lăsarea intactă a numelui şi prenumelui candidatului dorit; votul „contra" se exprimă prin ştergerea numelui şi a prenumelui persoanei propuse.

(4) Vor fi nule buletinele de vot care nu corespund modelului stabilit de Congresul avocaţilor, cele care nu poartă ştampila de control, precum şi buletinele pe care numărul candidaţilor votaţi „pentru" este mai mare decât numărul funcţiilor pentru care se candidează.

Art. 84. (1) Congresul avocaţilor alege Consiliul U.N.B.R.

(2) Consiliul U.N.B.R. este format din decanii barourilor şi din reprezentanţi ai barourilor, aleşi de Congres, potrivit următoarei norme de reprezentare:

a) un reprezentant pentru barourile care au până la 500 de avocaţi;

b) 2 reprezentanţi pentru barourile care au peste 500 de avocaţi şi câte 2 reprezentanţi pentru fiecare mie care depăşeşte prima mie de avocaţi.

(3) Consiliul U.N.B.R. se convoacă trimestrial în şedinţe ordinare sau, în situaţii excepţionale, în şedinţe extraordinare de către preşedintele U.N.B.R. Preşedintele U.N.B.R. va convoca Consiliul U.N.B.R. şi la cererea a cel puţin o treime din numărul membrilor Consiliului U.N.B.R.

(4) Conducerea şedinţelor Consiliului U.N.B.R. revine preşedintelui acestuia, asistat de către vicepreşedinţi şi alţi 3 consilieri.

(5) Prevederile art. 69 se aplică în mod corespunzător.

Art. 85. (1) Consiliul U.N.B.R. îşi desfăşoară activitatea în comisii de lucru şi în plen, potrivit regulamentului de desfăşurare a şedinţei Consiliului U.N.B.R., adoptat de către acesta.

(2) Consiliul U.N.B.R. adoptă decizii şi hotărâri obligatorii. La cererea majorităţii barourilor, hotărârile Consiliului U.N.B.R. pot fi atacate, pentru nelegalitate, la Congresul avocaţilor, în prima sa şedinţă.

Art. 86. (1) Comisia permanentă a U.N.B.R. se întruneşte înaintea şedinţelor Consiliului U.N.B.R. şi ori de câte ori este necesar, la convocarea preşedintelui U.N.B.R.

(2) Comisia permanentă a U.N.B.R. asigură activitatea permanentă a U.N.B.R. Şedinţele Comisiei permanente a U.N.B.R. sunt conduse de preşedintele U.N.B.R.

(3) În desfăşurarea activităţii curente, Comisia permanentă a U.N.B.R. emite decizii şi dispoziţii, în condiţiile prevăzute de lege. Deciziile şi dispoziţiile au caracter obligatoriu şi pot fi atacate cu plângere de către cei interesaţi, în termen de 15 zile de la comunicare, la Consiliul U.N.B.R.

Art. 87. În cadrul U.N.B.R. se constituie şi funcţionează un aparat tehnic administrativ, conform hotărârii Comisiei permanente a U.N.B.R.

Art. 88. (1) Plângerea introdusă împotriva actelor emise de organele profesiei nu este suspensivă de executare, cu excepţia cazurilor prevăzute de Lege şi de prezentul statut.

(2) Organul competent să soluţioneze plângerea poate, pentru motive bine întemeiate, să dispună suspendarea efectelor actului atacat până la soluţionarea plângerii.

Art. 88[1]. [1)] La cererea avocatului, Comisia permanentă a U.N.B.R. are obligaţia să apere reputaţia profesională a acestuia, dacă cercetările întreprinse şi propunerile înaintate de consiliul baroului din care face parte avocatul fundamentează acest demers.

Capitolul III. Activitatea profesională a avocatului

Secţiunea 1. Conţinutul activităţii profesionale

Subsecţiunea 1. Consultaţii şi cereri cu caracter juridic

Art. 89. Consultaţiile juridice pot fi acordate în scris sau verbal în domenii de interes pentru client, precum:

a) redactarea şi/sau furnizarea către client, prin orice mijloace, după caz, a opiniilor juridice şi informaţiilor cu privire la problematica solicitată a fi analizată;

b) elaborarea de opinii legale;

c) elaborarea proiectelor de acte juridice (contracte, convenţii, statute etc.) şi asistarea clientului la negocierile referitoare la acestea;

d) elaborarea proiectelor de acte normative;

e) participarea în calitate de consultant la activitatea organelor deliberative ale unei persoane juridice, în condiţiile legii;

f) orice alte consultaţii în domeniul juridic.

Art. 90. Avocatul poate întocmi şi formula în numele şi/sau în interesul clientului cereri, notificări, memorii sau petiţii către autorităţi, instituţii şi alte persoane, în scopul ocrotirii şi apărării drepturilor şi intereselor legitime ale acestuia.

Subsecţiunea a 2-a. Asistarea şi reprezentarea clienţilor

Art. 91. (1) În condiţiile legii, avocatul asigură asistenţă şi reprezentare juridică în faţa instanţelor judecătoreşti, a organelor de urmărire penală, a autorităţilor cu atribuţii jurisdicţionale, a notarilor publici şi a executorilor judecătoreşti, a organelor

[1)] Art. 88[1] a fost introdus prin art. I pct. 5 din Hotărârea nr. 852/2013.

administraţiei publice, a instituţiilor şi a altor persoane juridice, pentru apărarea şi reprezentarea cu mijloace juridice specifice a drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime ale persoanelor.

(2) Asistarea şi reprezentarea clientului cuprinde toate actele, mijloacele şi operaţiunile permise de lege şi necesare ocrotirii şi apărării intereselor clientului.

Subsecţiunea a 2¹-a. Activitatea de curator special[1)]

Art. 91¹. (1) Avocatul poate îndeplini activitatea de curator special, în condiţiile legii. În cadrul activităţii judiciare, în îndeplinirea acestei sarcini, avocatul are toate drepturile şi obligaţiile reprezentatului legal.

(2) Dispoziţiile art. 108-119 se aplică în mod corespunzător şi avocatului care îndeplineşte funcţia de curator special.

(3) Fiecare barou organizează un Registru al avocaţilor care pot fi desemnaţi de instanţele judecătoreşti, în condiţiile legii, în calitate de curatori speciali, în care sunt înregistraţi toţi avocaţii care au consimţit să îndeplinească activitatea de curator special. U.N.B.R. centralizează registrele barourilor şi ţine evidenţa Registrului naţional al avocaţilor care pot fi desemnaţi de instanţele judecătoreşti, în condiţiile legii, în calitate de curatori speciali. Dispoziţiile art. 161 şi 162 se aplică în mod corespunzător.

(4) Avocatului desemnat i se vor comunica de către decan înştiinţarea de numire, precum şi copia încheierii prin care a fost numit curator special. Dispoziţiile art. 153 alin. (1) şi (2) se aplică în mod corespunzător.

(5) Plata remuneraţiei pentru activitatea de curatelă care se suportă din bugetul statului se efectuează numai prin barou. Sumele destinate plăţii remuneraţiilor pentru activitatea de curatelă, stabilite prin încheierea instanţei, se virează într-un cont distinct deschis de fiecare barou. Baroul va comunica instanţei detaliile contului bancar aflat la dispoziţia sa în vederea plăţii sumelor stabilite prin încheiere cu titlul de remuneraţie a curatorului special. Dispoziţiile art. 85 alin. (3) din Lege se aplică în mod corespunzător. Respectarea de către barouri a destinaţiei acestor fonduri este supusă şi controlului U.N.B.R.

Subsecţiunea a 3-a. Atestarea identităţii părţilor, a conţinutului şi a datei actelor prezentate spre autentificare

Art. 92. (1) Un act juridic semnat în faţa avocatului, care poartă o încheiere, o rezoluţie, o ştampilă sau un alt mijloc verificabil de atestare a identităţii părţilor, a consimţământului şi a datei actului, poate fi prezentat notarului spre autentificare.

(2)[2)] Avocatul este obligat să ţină evidenţa actelor întocmite conform art. 3 alin. (1) lit. c) din Lege şi să le păstreze în arhiva sa profesională, în ordinea întoc-

---

[1)] Subsecţiunea a 2¹-a, cuprinzând art. 91¹ a fost introdusă prin art. I pct. 6 din Hotărârea nr. 852/2013.

[2)] Alin. (2) al art. 92 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 7 din Hotărârea nr. 852/2013.

mirii lor. În termen de cel mult 3 zile de la data întocmirii actelor prevăzute la alin. (1), sub sancțiunea inopozabilității față de terți, avocatul este obligat să înregistreze operațiunea în Registrul electronic al actelor întocmite de avocat potrivit art. 3 alin. (1) lit. c) din Lege în conformitate cu procedura prevăzută în Regulamentul de organizare și funcționare a registrului, aprobat de Consiliul U.N.B.R.

Notă: Potrivit **Hotărârii nr. 852/2013**: *„Art. II. Dispozițiile art. 92 alin. (2) din Statutul profesiei de avocat adoptat prin Hotărârea Consiliului Uniunii Naționale a Barourilor din România nr. 64/2011, cu modificările și completările ulterioare, privitoare la Registrul electronic al actelor întocmite de avocat potrivit art. 3 alin. (1) lit. c) din Lege se pun în aplicare după aprobarea de către Consiliul U.N.B.R. a Regulamentului de organizare și funcționare a registrului".*

Subsecțiunea a 4-a. Activități fiduciare

Art. 93. (1) Avocatul are dreptul să desfășoare activități fiduciare, în numele și pe seama clientului, cu respectarea prevederilor legii și ale prezentului statut.

(2) Activitățile fiduciare exercitate de avocat pot consta în:

a) primirea în depozit, în numele și pe seama clientului, de fonduri financiare și bunuri, rezultate din valorificarea de titluri executorii după finalizarea unui litigiu, a unei medieri, a procedurii succesorale sau a lichidării unui patrimoniu;

b) plasarea și valorificarea, în numele și pe seama clientului, a fondurilor financiare și a bunurilor încredințate;

c) administrarea, în numele și pe seama clientului, a fondurilor sau a valorilor în care acestea au fost plasate.

Art. 94. În exercitarea activităților fiduciare, avocatul trebuie:

a) să respecte întocmai limitele și durata mandatului încredințat, expres prevăzut în contractul de asistență juridică special încheiat. Când mandatul comportă împuternicirea de a dispune de fonduri, bunuri sau valori ori de a înstrăina bunurile clientului, avocatul poate proceda la efectuarea acestor operațiuni numai dacă acest lucru este în mod expres stipulat în mandat sau, în lipsa unei astfel de clauze, numai după ce va fi autorizat în mod special și în scris de către client;

b) să acționeze cu bună-credință, profesionalism și cu diligența unui bun proprietar, fără să se abată de la regulile specifice activității profesionale;

c) să administreze afacerile încredințate în interesul exclusiv al clientului;

d) să nu influențeze clientul, direct sau indirect, în scopul de a obține beneficii proprii, în afara onorariului de avocat;

e) să informeze corect și cu promptitudine clientul cu privire la executarea mandatului fiduciar și a rezultatelor obținute.

Art. 95. În executarea mandatului, avocatul poate să desfășoare:

a) activități de consultanță;

b) operațiuni de conservare a substanței și valorii fondurilor financiare și bunurilor încredințate;

c) operaţiuni de plasare a fondurilor în active mobiliare sau imobiliare, valori mobiliare şi alte instrumente financiare, în condiţiile legii;

d) administrarea şi valorificarea plasamentelor efectuate prin contractarea de operaţiuni materiale şi efectuarea de operaţiuni juridice menite să sporească valoarea şi lichiditatea plasamentelor;

e) activităţi conexe, cum ar fi completarea declaraţiilor de impozit şi plata acestora şi a celorlalte datorii ale clientului legate de administrarea unor asemenea proprietăţi, culegerea fructelor şi încasarea veniturilor sau a altor rezultate ale investiţiilor, mijlocirea/medierea operaţiunilor financiare etc.;

f) orice operaţiuni în numerar privind plăţi, încasări, efectuări de depozite bancare, compensări, rambursări impuse de natura activităţii încredinţate.

Art. 96. (1) Avocatul va deschide, pentru fiecare client pentru care desfăşoară activităţi fiduciare, un cont la o bancă reputată (cont fiduciar) destinat depozitării de fonduri fiduciare.

(2) Prin fonduri fiduciare, în sensul prezentului articol, se înţelege orice sumă primită de către avocat cu titlu de fond iniţial sau rezultată din valorificarea acestuia ori a bunurilor încredinţate.

(3) În contul fiduciar nu pot fi depozitate alte sume decât fonduri fiduciare.

Art. 97. (1) Toate plăţile legate de activităţile fiduciare efectuate pentru acelaşi client vor fi efectuate din contul fiduciar, iar toate încasările rezultate din activităţile fiduciare vor fi colectate în contul fiduciar al clientului respectiv.

(2) Avocatul va transmite clientului un extras al contului fiduciar cel puţin o dată la 3 luni, dacă în contractul de asistenţă juridică nu se prevede o perioadă mai scurtă.

Art. 98. Avocatul poate retrage sau autoriza retragerea fondurilor fiduciare din contul fiduciar, precum şi instructa efectuarea de plăţi din acesta doar în următoarele situaţii:

a) pentru efectuarea de plasamente sau cheltuieli în condiţiile şi limitele mandatului fiduciar;

b) la instrucţiunea expresă a clientului, dar cu posibilitatea reţinerii contravalorii onorariilor agreate pentru activităţile fiduciare;

c) în baza unei hotărâri judecătoreşti;

d) în baza contractului de asistenţă juridică, pentru încasarea onorariilor legate de activităţile fiduciare desfăşurate;

e) în cazul în care este în curs o procedură execuţională privind bunurile sau fondurile administrate.

Art. 99. Avocatul nu are dreptul să retragă fonduri sau să efectueze plăţi din contul fiduciar atunci când clientul i-a adus la cunoştinţă în scris opoziţia sa.

Art. 100. Este permisă încheierea unui contract de asistenţă juridică care să prevadă plata, în parte, a onorariului pentru activităţi fiduciare, condiţionate de un eveniment care să aibă loc sau de un rezultat care să fie atins.

Art. 101. Avocatul are obligaţia să păstreze evidenţe scrise ale tuturor operaţiunilor efectuate în baza sau în legătură cu un mandat fiduciar (contracte, corespondenţă, rapoarte de evaluare, extrase de cont etc.). În cazul în care clientul solicită originalul acestor evidenţe, avocatul este îndreptăţit să păstreze fotocopii pe format hârtie sau electronic.

Art. 102. (1) Avocatul are obligaţia să păstreze cel puţin un registru sau un sistem echivalent de înregistrare care să arate separat, pentru fiecare client pentru care a desfăşurat activităţi fiduciare:

a) identitatea clientului pe seama căruia fondurile şi/sau bunurile sunt primite şi/sau administrate;

b) un inventar al bunurilor primite, respectiv rambursate şi valoarea fondurilor primite şi rambursate, precum şi data primirii şi sursa fondurilor şi bunurilor şi data rambursării acestora sau rezultatul administrării şi valorificării acestora;

c) operaţiunile fiduciare efectuate, cu indicarea datei, părţilor, valorii şi tipului operaţiunii.

(2) Avocatul este obligat să înregistreze prompt fiecare tranzacţie fiduciară şi, în orice caz, nu mai târziu de 3 zile lucrătoare de la efectuarea lor.

Art. 103. Avocatul are obligaţia să păstreze evidenţele legate de activităţile fiduciare pe o perioadă de cel puţin 10 ani.

Subsecţiunea a 5-a. Activităţi de stabilire temporară a sediului unor societăţi comerciale şi înregistrarea acestora, în numele şi pe seama clientului, a părţilor de interes, a părţilor sociale sau a acţiunilor societăţilor astfel înregistrate

Art. 104. Stabilirea temporară a sediului unor societăţi comerciale la sediul profesional al avocatului presupune utilizarea sediului profesional al avocatului pentru scopul limitat al constituirii legale şi autorizării funcţionării societăţii comerciale sau, după caz, pentru mutarea sediului ori pentru stabilirea unui sediu secundar al societăţii în cauză.

Art. 105. (1) În vederea stabilirii temporare a sediului societăţii comerciale în cauză, avocatul va întocmi şi semna cu reprezentantul societăţii un contract separat de asistenţă juridică având acest obiect.

(2) Perioada pentru care sediul societăţii în cauza este stabilit la sediul profesional al avocatului nu poate depăşi un an, iar dovada sediului se face cu contractul de asistenţă juridică.

Art. 106. Avocatul poate îndeplini orice formalităţi legale necesare în vederea înregistrării, în numele şi pe seama clientului, a societăţilor comerciale, a părţilor de interes, a părţilor sociale şi a acţiunilor, în condiţiile legii.

Art. 107. Avocatul va întocmi şi păstra registre de părţi de interes, părţi sociale sau de acţiuni, emise de societăţile înregistrate de acesta în numele şi pe seama clien-

tului. Avocatul poate efectua, la cererea clientului, operaţiuni în aceste registre, inclusiv cesiuni şi constituiri de garanţii, şi poate emite, la cererea persoanei îndreptăţite, extrase din aceste registre, în condiţiile legii.

Secţiunea a 2-a. Relaţiile dintre avocat şi client

Subsecţiunea 1. Principiile şi regulile de bază ale relaţiei dintre avocat şi client

Art. 108. (1) Dreptul avocatului de a asista, a reprezenta ori a exercita orice alte activităţi specifice profesiei se naşte din contractul de asistenţă juridică, încheiat în formă scrisă între avocat şi client ori mandatarul acestuia.

(2) Forma, conţinutul şi efectele contractului de asistenţă juridică sunt stabilite prin prezentul statut.

(3) Avocatul nu poate acţiona decât în limitele contractului încheiat cu clientul său, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege.

Art. 109. (1) În exercitarea profesiei sale avocatul este independent.

(2) Activitatea avocatului nu poate fi motivată decât în interesul clientului, apreciat în limitele legii, ale prezentului statut şi ale codului deontologic.

(3) Constituie atingere a independenţei avocatului şi, ca atare, trebuie evitate şi înlăturate de către avocat, prin orice mijloace legale:

a) existenţa unui interes propriu ori al persoanelor apropiate lui în cauza care i-a fost încredinţată;

b) prestarea de activităţi avocaţiale în scopul de a se face plăcut clienţilor, magistraţilor sau publicului;

c) prestarea de activităţi avocaţiale din simplă complezenţă;

d) existenţa oricăror presiuni în scopul nerespectării secretului profesional.

Art. 110. Avocatul trebuie să depună toată diligenţa pentru apărarea libertăţilor, drepturilor şi intereselor legitime ale clientului.

Art. 111. Avocatul este dator să îşi sfătuiască clientul cu promptitudine, în mod conştiincios, corect şi cu diligenţă. Avocatul îşi informează clientul cu privire la evoluţia cazului ce i-a fost încredinţat.

Art. 112. Probitatea, spiritul de dreptate şi onestitatea avocatului sunt condiţii ale credibilităţii avocatului şi profesiei.

Art. 113. Avocatul este confidentul clientului în legătură cu cazul încredinţat. Confidenţialitatea şi secretul profesional garantează încrederea în avocat şi constituie obligaţii fundamentale ale avocatului.

Art. 114. (1) Avocatul nu trebuie să fie sfătuitorul şi nici reprezentantul sau apărătorul a mai mult de un client într-una şi aceeaşi cauză, atunci când interesele clienţilor sunt conflictuale ori când există, în mod real, riscul de a apărea un astfel de conflict de interese.

(2) Avocatul trebuie să se abţină să se mai ocupe de cauzele tuturor clienţilor implicaţi, atunci când intervine un conflict între interesele acestora, când secretul profesional riscă să fie violat sau când independenţa sa riscă să fie ştirbită.

(3) Avocatul nu poate accepta o cauză a unui nou client dacă secretul informaţiilor încredinţate de un client anterior riscă să fie afectat sau atunci când cunoaşterea de către avocat a cauzelor unui client anterior îl favorizează nejustificat pe noul client.

(4) În cazul în care avocaţii practică profesia într-o formă asociativă, în colaborare sau în conlucrare cu alţi avocaţi, dispoziţiile alin. (1)-(3) se aplică tuturor avocaţilor.

Art. 115. Există conflict de interese în situaţiile următoare:

a) în activitatea de consultanţă, când, la data solicitării sale, avocatul care are obligaţia de a da clientului său o informaţie completă, loială şi fără rezerve nu îşi poate îndeplini misiunea fără a compromite interesele unuia sau ale mai multor clienţi, prin analiza situaţiei prezentate, prin utilizarea mijloacelor juridice preconizate sau prin concretizarea rezultatului urmărit;

b) în activitatea de asistare şi de apărare, atunci când, la data sesizării sale, asistarea mai multor părţi ar determina avocatul să prezinte o altă apărare, diferită de aceea pentru care ar fi optat dacă i-ar fi fost încredinţată apărarea intereselor unei singure părţi, inclusiv în ceea ce priveşte tehnicile şi mijloacele profesionale ale apărării;

c) atunci când, prin modificarea sau evoluţia situaţiei ce i-a fost prezentată iniţial, avocatul descoperă una dintre dificultăţile arătate la lit. a) şi b).

Art. 116. Nu există conflict de interese:

a) atunci când, după ce şi-a informat clienţii şi a primit acordul acestora, avocatul, în exercitarea diferitelor sale activităţi, va încerca să concilieze contrarietatea de interese;

b) atunci când, în acord deplin cu clienţii, avocatul îi consiliază ca, plecând de la situaţia ce i-a fost prezentată, să adopte o strategie comună sau dacă, în cadrul unei negocieri, avocaţii care sunt membri ai aceleiaşi forme de exercitare a profesiei intervin separat pentru clienţi diferiţi, care sunt însă informaţi cu privire la această apartenenţă comună;

c) atunci când, după ce avocatul aduce la cunoştinţa fiecăruia dintre clienţii potenţial afectaţi de asistenţa juridică acordată existenţa sau posibilitatea creării unui conflict de interese, precum şi eventualele consecinţe nefavorabile ale acestuia, fiecare dintre respectivii clienţi îşi dau acordul expres şi prealabil cu privire la prestarea activităţii de asistenţă juridică.

Art. 117. Cu excepţia unui acord între părţi, avocatul trebuie să se abţină a se ocupa de cauzele tuturor clienţilor implicaţi, atunci când se iveşte un conflict de interese, când avocatul apreciază că nu poate asigura apărarea drepturilor şi intereselor

legitime ale fiecărui client în parte, când secretul profesional riscă să fie violat sau când independenţa sa riscă să fie lezată.

Art. 118. Avocatul va încerca în momentele oportune să îşi consilieze clientul cu privire la posibilitatea soluţionării unui conflict pe cale amiabilă sau printr-o cale legală alternativă, aptă a proteja drepturile şi interesele legitime ale acestuia.

Art. 119. (1) Avocatul este obligat să se asigure de răspundere profesională.

(2) Condiţiile asigurării de răspundere profesională sunt prevăzute de prezentul statut şi pot fi stabilite, în cazul formelor asociative de exercitare a profesiei, conform regulilor stabilite între avocaţi.

(3) Obligaţia de asigurare de răspundere civilă este permanentă. Suma asigurată nu poate fi mai mică decât cea prevăzută în statutul profesiei.

(4) Prin contract, părţile pot stabili limitele răspunderii avocatului. Clauzele de exonerare totală de răspundere profesională sunt socotite nescrise.

Art. 120. (1) Avocatul este obligat să verifice identitatea exactă a clientului său ori a persoanei care îi încredinţează cazul.

(2) În exercitarea activităţii fiduciare, precum şi în orice situaţie în care avocaţii sunt autorizaţi să administreze ori să gestioneze fondurile clienţilor, acestora le este interzis să primească sau să administreze ori să gestioneze fonduri care nu corespund în mod riguros mandatului sau gestiunii încredinţate.

(3) Când participă la o operaţie juridică, avocatul are obligaţia de a se retrage din cauză de îndată ce suspectează în mod serios că respectiva operaţie ar avea drept rezultat o spălare de bani şi când clientul nu înţelege să renunţe la operaţia în sine.

Subsecţiunea a 2-a. Contractul de asistenţă juridică

Partea I. Forma şi conţinutul contractului de asistenţă juridică

Art. 121. (1) Contractul de asistenţă juridică este încheiat în formă scrisă, cerută *ad probationem*. Acesta trebuie să îndeplinească toate condiţiile cerute de lege pentru încheierea valabilă a unei convenţii şi dobândeşte dată certă prin înregistrarea sa în registrul oficial de evidenţă al avocatului, indiferent de modalitatea în care a fost încheiat.

(2) Contractul de asistenţă juridică poate fi încheiat şi prin orice mijloc de comunicare la distanţă. În acest caz, data încheierii contractului este data la care a intervenit acordul de voinţă între avocat şi client. Se prezumă că avocatul a luat cunoştinţă de încheierea contractului la una dintre următoarele date:

a) data la care contractul a sosit prin fax sau e-mail (semnătură electronică) la sediul profesional al avocatului; dacă transmisiunea prin fax are loc după ora 19,00, se prezumă că avocatul a luat cunoştinţă în ziua lucrătoare următoare zilei transmisiunii;

b) data primirii contractului semnat prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire.

(3) Contractul de asistenţă juridică poate lua forma unei scrisori de angajament care să indice raporturile juridice dintre avocat şi destinatarul scrisorii, inclusiv serviciile avocaţiale şi onorariul, semnată de avocat şi transmisă clientului. În cazul în care clientul semnează scrisoarea sub orice menţiune expresă de accept a conţinutului scrisorii, aceasta dobândeşte valoarea unui contract de asistenţă juridică.

(4) Contractul de asistenţă juridică se consideră a fi fost încheiat în mod tacit dacă clientul a achitat onorariul menţionat în cuprinsul acestuia, achitarea acestui onorariu semnificând acceptarea contractului de către client, caz în care data încheierii contractului este considerată a fi data menţionată în cuprinsul contractului.

(5) Contractul de asistenţă juridică poate fi încheiat, în mod excepţional, şi în formă verbală. În acest caz, ca şi în situaţia prevăzută la alin. (2), dispoziţiile art. 44 din Lege se aplică în mod corespunzător. Contractul în formă scrisă va fi încheiat în cel mai scurt timp posibil.

(6) În cazul în care avocatul şi clientul convin, o terţă persoană poate fi beneficiarul serviciilor avocaţiale stabilite prin contract, dacă terţul acceptă, chiar şi tacit, încheierea contractului în astfel de condiţii.

(7) Cu excepţia cazului prevăzut la alin. (2), contractul de asistenţă juridică se încheie în atâtea exemplare câte părţi sunt. Orice exemplar care poartă în original semnăturile părţilor va fi considerat exemplar original.

(8) Avocatul va ţine o evidenţă strictă a contractelor încheiate într-un registru special şi va păstra în arhiva sa un exemplar al fiecărui contract şi un duplicat sau o copie a oricărei împuterniciri de reprezentare primite în executarea contractelor.

Art. 122. (1) Contractul de asistenţă juridică trebuie să cuprindă în mod obligatoriu următoarele elemente:

a) datele de identificare ale formei de exercitare a profesiei, denumirea, sediul profesional şi reprezentantul acesteia;

b) datele de identificare ale clientului: se indică persoana reprezentantului legal, precum şi mandatarul clientului, dacă este cazul;

c) obiectul contractului, care poate fi limitat la una sau mai multe dintre activităţile prevăzute de art. 3 din Lege ori poate avea caracter general, dând dreptul avocatului la acte de administrare şi conservare a patrimoniului clientului;

d) onorariul;

e) atestarea identităţii clientului sau a reprezentantului acestuia;

f) modul de soluţionare a litigiilor între avocat şi client;

g) semnăturile părţilor.

(2) Lipsa elementelor prevăzute la alin. (1) lit. a)-e) şi g) atrage nevalabilitatea contractului, dacă s-a produs o vătămare ce nu poate fi altfel remediată.

(3) Modelul contractului de asistenţă juridică este cuprins în anexa nr. I.

(4) Contractul de asistenţă juridică va fi tipărit în formulare tipizate şi înseriate ce vor conţine sigla U.N.B.R., cea a baroului emitent, denumirea „Uniunea Naţională a Barourilor din România" şi cea a baroului emitent. Seria va avea o compo-

nentă literală comună fiecărui barou şi o componentă cifrică formată din 6 cifre, urmată de menţionarea anului emiterii formularelor. Înserierea este rezervată de către barou fiecărei forme de exercitare a profesiei.

(5) Cu acordul prealabil al baroului de la sediul lor profesional principal şi cu respectarea cerinţelor prevăzute la alin. (4), formele de exercitare a profesiei pot emite şi utiliza, pe cheltuiala lor şi prin mijloace proprii, formularele menţionate la alin. (4) în mod individual, personalizate cu elementele de identificare ale formei de exercitare a profesiei. În acest caz, formele de exercitare a profesiei vor solicita baroului acordarea de serii unice pentru formularele pe care le vor emite în sistem propriu şi personalizat. Aceste serii vor fi înscrise în mod obligatoriu în contractele de asistenţă juridică emise de formele de exercitare a profesiei în baza prevederilor prezentului alineat.

(6) Pentru uzul în raporturile cu clienţii străini, formularele emise în condiţiile alin. (5) vor putea fi redactate într-o limbă de circulaţie internaţională, cu condiţia asigurării corespondenţei depline a traducerii cu modelul cuprins la anexa nr. I. Răspunderea pentru acurateţea traducerii revine formei de exercitare a profesiei care utilizează formularele emise în sistem personalizat.

Art. 123. Părţile pot modifica contractul de asistenţă juridică, cu respectarea dispoziţiilor legale, a prezentului statut şi, după caz, a condiţiilor prevăzute în contract. În acest caz, dispoziţiile art. 126 rămân aplicabile.

Art. 124. (1) Contractul de asistenţă juridică învestit cu formulă executorie, în condiţiile legii, constituie titlu executoriu cu privire la restanţele din onorariu şi alte cheltuieli efectuate de avocat în interesul clientului.

(2) Procedura de executare este cea prevăzută de dispoziţiile Codului de procedură civilă.

Art. 125. Cheltuielile efectuate de avocat în interesul procesual al clientului se estimează anticipat la momentul încheierii contractului şi se desocotesc pe măsura informării documentate a clientului cu privire la cuantumul şi destinaţia lor. Părţile pot suplimenta aceste cheltuieli, pe parcursul derulării contractului, prin acte adiţionale.

Art. 126. (1) Contractul de asistenţă juridică prevede, în mod expres, întinderea puterilor pe care clientul le conferă avocatului. În baza acestuia, avocatul se legitimează faţă de terţi prin împuternicirea avocaţială întocmită conform anexei nr. II. Prevederile art. 122 alin. (4) se aplică în mod corespunzător şi formularului împuternicirii avocaţiale.

(2) În lipsa unor prevederi contrare, avocatul este împuternicit să efectueze orice act specific profesiei pe care îl consideră necesar pentru realizarea intereselor clientului.

(3) Pentru activităţile prevăzute expres în cuprinsul obiectului contractului de asistenţă juridică, acesta reprezintă un mandat special, în puterea căruia avocatul

poate încheia, sub semnătură privată sau în formă autentică, acte de conservare, administrare ori dispoziţie în numele şi pe seama clientului.

Art. 127. (1) Pentru activitatea sa profesională avocatul are dreptul la onorariu şi la acoperirea tuturor cheltuielilor făcute în interesul clientului său.

(2) Onorariile vor fi stabilite în raport cu dificultatea, amploarea sau durata cazului.

(3) Stabilirea onorariilor avocatului depinde de fiecare dintre următoarele elemente:

a) timpul şi volumul de muncă solicitată pentru executarea mandatului primit sau a activităţii cerute de client;

b) natura, noutatea şi dificultatea cazului;

c) importanţa intereselor în cauză;

d) împrejurarea că acceptarea mandatului acordat de client îl împiedică pe avocat să accepte un alt mandat din partea unei alte persoane, dacă această împrejurare poate fi constatată de client fără investigaţii suplimentare;

e) notorietatea, titlurile, vechimea în muncă, experienţa, reputaţia şi specializarea avocatului;

f) conlucrarea cu experţi sau alţi specialişti, impusă de natura, obiectul, complexitatea şi dificultatea cazului;

g) avantajele şi rezultatele obţinute pentru profitul clientului ca urmare a muncii depuse de avocat;

h) situaţia financiară a clientului;

i) constrângerile de timp în care avocatul este obligat de împrejurările cauzei să acţioneze pentru a asigura servicii legale performante.

Art. 128. (1) Onorariile se stabilesc liber între avocat şi client, în limitele legii şi ale prezentului statut. Este interzisă fixarea de onorarii minime, recomandate sau maxime de către organele profesiei, de către formele de exercitare a profesiei de avocat sau de către avocaţi.

(2) Onorariile se determină şi se prevăd în contractul de asistenţă juridică la data încheierii acestuia între avocat şi client, înainte de începerea asistenţei şi/sau a reprezentării clientului.

(3) În cazul în care împrejurările concrete impun asigurarea asistenţei şi/sau a reprezentării imediate şi nu se poate încheia un contract de asistenţă juridică, avocatul este obligat să transmită clientului, în cel mai scurt timp posibil, o comunicare, prin care să aducă la cunoştinţa acestuia onorariile pe care le propune pentru asistenţă şi/sau reprezentare. În absenţa unei instrucţiuni exprese a clientului privind încetarea asistenţei şi/sau a reprezentării ori a unei comunicări prin care clientul îşi exprimă expres dezacordul în privinţa onorariilor, se consideră ca fiind acceptate onorariile propuse prin comunicarea făcută de avocat.

(4) În toate situaţiile, onorariile vor fi prevăzute în contractul de asistenţă juridică, ce urmează să fie încheiat în formă scrisă.

(5) Onorariile pot fi stabilite şi în monedă străină, sub condiţia ca plata acestora să respecte prevederile privind regimul legal al plăţilor.

Art. 129. (1) Onorariile pot fi stabilite astfel:

a) onorarii orare;

b) onorarii fixe (forfetare);

c) onorarii de succes;

d) onorarii formate din combinarea criteriilor prevăzute la lit. a)-c).

(2) Onorariul orar este stabilit pe ora de lucru, respectiv o sumă fixă de unităţi monetare cuvenită avocatului pentru fiecare oră de servicii profesionale pe care le prestează clientului.

(3) Onorariul fix (forfetar) constă într-o sumă fixă cuvenită avocatului pentru un serviciu profesional sau pentru categorii de astfel de servicii profesionale pe care îl prestează ori, după caz, le prestează clientului.

(4) Onorariul orar şi fix (forfetar) se datorează avocatului indiferent de rezultatul obţinut prin prestarea serviciilor profesionale.

(5) Avocatul poate să primească de la un client onorarii periodice, inclusiv sub formă forfetară.

(6) Avocatul are dreptul ca în completarea onorariului fixat să solicite şi să obţină şi un onorariu de succes, cu titlu complementar, în funcţie de rezultat sau de serviciul furnizat. Onorariul de succes constă într-o sumă fixă sau variabilă stabilită pentru atingerea de către avocat a unui anumit rezultat. Onorariul de succes poate fi convenit împreună cu onorariul orar sau fix.

(7) În cauzele penale, onorariul de succes nu poate fi practicat decât în legătură cu latura civilă a cauzei.

Art. 130. (1) Este interzis avocatului să îşi fixeze onorariile în baza unui pact de *quota litis*.

(2) Pactul *de quota litis* este o convenţie încheiată între avocat şi clientul său înainte de soluţionarea definitivă a unei cauze, convenţie care fixează exclusiv totalitatea onorariilor avocatului în funcţie de rezultatul judiciar al cauzei, indiferent dacă aceste onorarii constau într-o sumă de bani, un bun sau orice altă valoare.

(3) Onorariile reprezentând dobândirea, sub orice formă, a unor aporturi din afacere (activitatea juridică realizată de către avocat) sunt interzise.

Art. 131. Avocatul poate percepe onorarii numai de la clientul său ori de la un mandatar al acestuia.

Art. 132. (1) La cererea oricăreia dintre părţi, contestaţiile şi reclamaţiile privind onorariile se soluţionează de decanul baroului, prin decizie motivată, după ascultarea părţilor.

(2) Soluţionarea contestaţiilor şi reclamaţiilor se face prin aplicarea principiului medierii şi prin încercarea de conciliere a părţilor, în termen de cel mult 30 de zile de la data înregistrării contestaţiei sau a reclamaţiei.

(3) Decizia decanului poate fi atacată la consiliul baroului de partea interesată.

(4) Consiliul baroului hotărăşte cu privire la legalitatea şi temeinicia deciziei decanului fără participarea la vot a acestuia. Părţile interesate pot fi invitate pentru a da lămuriri şi explicaţii.

(5) Consiliul baroului se pronunţă în termen de cel mult 30 de zile de la data sesizării, prin hotărâre motivată, care va fi comunicată în cel mult 15 zile de la data pronunţării.

(6)[1] *Abrogat.*

Partea a II-a. Efectele contractului de asistenţă juridică

Art. 133. (1) În cazul în care se angajează să asiste şi/sau să reprezinte un client într-o procedură legală, avocatul îşi asumă obligaţii de diligenţă.

(2) Avocatul trebuie să asiste şi să reprezinte clientul cu competenţă profesională, prin folosirea cunoştinţelor juridice adecvate, a abilităţilor practice specifice şi prin pregătirea rezonabil necesară pentru asistarea sau reprezentarea concretă a clientului.

(3) Avocatul este obligat să se abţină să se angajeze ori de câte ori nu poate acorda o asistenţă şi o reprezentare competente.

(4) Asistarea şi reprezentarea clientului impun diligenţă profesională adecvată, pregătirea temeinică a cauzelor, dosarelor şi proiectelor, cu promptitudine, potrivit naturii cazului, experienţei şi crezului său profesional.

(5) În situaţii şi împrejurări care prezintă caracter de urgenţă pentru salvgardarea şi/sau protejarea drepturilor şi intereselor clientului, avocatul poate asista şi angaja clientul chiar şi în măsura în care în acel moment nu posedă o competenţă profesională adecvată cu natura cauzei, dacă prin întârziere s-ar aduce atingere drepturilor şi intereselor clientului. În astfel de situaţii avocatul se va limita doar la ceea ce în mod rezonabil este necesar potrivit cu circumstanţele şi cu prevederile legale.

(6) Competenţa profesională adecvată presupune analiza şi cercetarea atentă a împrejurărilor de fapt, a aspectelor legale ale problemelor juridice incidente în situaţia de fapt, pregătirea adecvată şi adaptarea permanentă a strategiei, tacticilor, tehnicilor şi metodelor specifice în raport cu evoluţia cauzei, a dosarului sau a lucrării în care avocatul este angajat.

Art. 134. (1) Avocatul îşi va reprezenta clientul cu diligenţa unui bun profesionist, în limitele legii.

(2) Avocatul se va abţine ca intenţionat:

a) să ignore obiectivele şi scopurile reprezentării stabilite de către client, astfel încât să eşueze în atingerea lor prin mijloace rezonabile, permise de lege şi de statutul profesiei;

b) să prejudicieze un client pe durata relaţiilor profesionale.

---

[1] Alin. (6) al art. 132 a fost abrogat prin art. I pct. 3 din Hotărârea nr. 7/2012.

(3) Avocatul va acţiona cu promptitudine în reprezentarea clientului, potrivit cu natura cauzei. Avocatul nu este obligat să acţioneze exclusiv în obţinerea de avantaje pentru clientul său în confruntarea cu adversarii. Strategiile şi tacticile stabilite de avocat trebuie să conducă activitatea acestuia pe principiul folosirii demersurilor profesionale în favoarea clientului.

(4) Avocatul este obligat să respecte secretul profesional în privinţa strategiilor, tacticilor şi acţiunilor preconizate şi desfăşurate pentru client.

(5) Avocatul va ţine permanent sub control gradul său de ocupare profesională şi extraprofesională, astfel încât să poată trata adecvat fiecare cauză, potrivit cu natura împrejurărilor şi specificul cauzei. Acesta va fi obligat să refuze un client ori de câte ori este conştient că nu îi poate oferi cu promptitudine serviciul profesional solicitat.

(6) Neglijarea cauzelor clientului, absenţa nejustificată în mod repetat, fără asigurarea unei substituiri legale şi competente, cu acordul prealabil al clientului, constituie abatere disciplinară.

(7) Avocatul va trata cu respect şi curtoazie orice persoană implicată în procedurile legale în care asistă sau reprezintă clientul şi se va abţine de la metode şicanatoare şi prejudiciabile pentru terţe părţi, dacă acestea sunt evident indiferente şi irelevante în raport cu interesele clientului reprezentat.

Art. 135. (1) În activitatea de consiliere avocatul va acţiona cu tact şi răbdare pentru a înfăţişa şi a explica clientului toate aspectele cazului în care îl asistă şi/ sau îl reprezintă. Avocatul va căuta să folosească cel mai potrivit limbaj în raport cu starea şi experienţa clientului, pentru ca acesta să aibă o reprezentare corectă şi completă asupra situaţiei sale juridice.

(2) Avocatul se va consulta adecvat cu clientul pentru a stabili scopul, modalităţile şi finalitatea consilierii, precum şi soluţiile tehnice pe care le va urma pentru a realiza, când este cazul, asistenţa şi reprezentarea clientului.

(3) Avocatul va respecta opţiunile clientului în ceea ce priveşte scopul şi finalitatea asistenţei şi reprezentării, fără a abdica de la independenţă şi crezul său profesional.

(4) Avocatul se va consulta permanent cu clientul în legătură cu strategia şi mijloacele tehnice şi tactice adoptate pentru atingerea scopurilor pentru care a fost angajat. Avocatul nu este obligat să urmeze acele tehnici şi proceduri legale indicate arbitrar de client şi păstrează responsabilitatea pentru acestea, în măsura în care clientul a fost rezonabil informat asupra costurilor şi consecinţelor posibile ale acestor tehnici şi proceduri.

Art. 136. (1) Consilierea şi reprezentarea unui client îl obligă pe avocat să privească speţa respectivă dintr-o perspectivă proprie şi să acorde clientului sfaturi dezinteresate. Sfătuirea clientului nu se rezumă la expunerea unor prevederi legale, ci va avea în vedere şi consecinţele de ordin moral, economic, social şi politic care ar putea avea relevanţă în situaţia respectivă.

(2) Ori de câte ori clientul propune un demers despre care avocatul apreciază că va avea consecinţe legale negative, acesta va atenţiona clientul cu privire la consecinţe sau, după caz, va putea denunţa contractul de asistenţă juridică.

Art. 137. (1) În cazul în care avocatul asistă/reprezintă în comun mai mulţi clienţi pe tot parcursul reprezentării, se va consulta permanent cu fiecare dintre clienţii reprezentaţi în comun în ceea ce priveşte deciziile care trebuie adoptate şi motivele determinante în adoptarea acestora, astfel încât fiecare client să poată lua propriile decizii, în baza unor informaţii complete.

(2) Avocatul poate iniţia demersuri pentru o consiliere comună a părţilor aflate în conflict în încercarea de a rezolva relaţia dintre clienţii respectivi într-un mod amiabil şi profitabil pentru toţi.

(3) Reprezentarea comună nu diminuează dreptul fiecărui client rezultat din relaţia client-avocat. Fiecare dintre clienţii reprezentaţi în comun are dreptul la o reprezentare loială şi diligentă de către avocatul respectiv, dreptul de a revoca mandatul acordat avocatului şi toate drepturile prevăzute de lege pentru cazul foştilor clienţi. Între clienţii reprezentaţi în comun regula confidenţialităţii nu se aplică.

Art. 138. Avocatul poate evalua o situaţie cu relevanţă pentru clientul său în folosul unei terţe persoane dacă:

a) este îndreptăţit să considere că evaluarea este compatibilă cu alte aspecte ale relaţiei client-avocat;

b) are acceptul clientului.

Art. 139. (1) Avocatul va oferi clientului o opinie legală onestă cu privire la consecinţele de fapt şi juridice ale cazului investigat, în limitele informaţiilor furnizate de client.

(2) Folosirea de către client a opiniilor şi sfatului avocatului în scopuri ilegale, fără cunoştinţa avocatului care a oferit opinia sau sfatul respective, nu face avocatul responsabil de acţiunea şi scopurile ilegale ale clientului. Avocatul este obligat să se abţină de la asistarea şi sfătuirea conştientă a unui client în activităţi infracţionale.

(3) Un avocat este îndreptăţit să se retragă imediat şi să renunţe la asistarea şi reprezentarea clientului în cazul în care acţiunile şi scopurile clientului, deşi aparent legale la începutul asistenţei şi/sau a reprezentării, se dovedesc pe parcursul acesteia ca fiind infracţionale.

Art. 140. (1) Avocatul are obligaţia să informeze rezonabil clientul în legătură cu situaţia curentă a asistenţei şi reprezentării şi de a răspunde cu promptitudine oricăror solicitări de informare din partea clientului.

(2) Avocatul va explica clientului împrejurările cauzei, situaţia curentă, posibilele evoluţii viitoare şi eventualele rezultate, în mod rezonabil, corespunzător cu împrejurările concrete ale cazului.

(3) Avocatul nu este obligat să informeze clientul în măsura în care s-a convenit în prealabil acest lucru. În cazul în care clientul este o persoană juridică, obligaţia

avocatului este de a informa exclusiv reprezentanţii legali sau persoanele expres desemnate în contract în acest scop. Informarea făcută de avocat acestor persoane este considerată o informare valabilă a clientului în sensul prezentului articol.

Art. 141. Avocatul este obligat să comunice clientului informaţiile pe care le deţine în legătură cu cazul acestuia, chiar şi în situaţia în care comunicarea lor ar contraveni interesului său personal.

Art. 142. (1) În toate cazurile în care avocatul este însărcinat să asiste un client el poate să conducă discuţiile doar în prezenţa clientului său ori numai cu acordul acestuia.

(2) În cazul negocierilor cu un interlocutor asistat de un alt avocat, avocatul nu poate angaja discuţii cu acesta fără acordul prealabil al confratelui său.

Art. 143. (1) Avocatul va ţine distinct evidenţa bunurilor aparţinând clienţilor săi sau unor terţe părţi care i-au fost încredinţate în legătură cu exercitarea profesiei.

(2) Fondurile financiare vor fi păstrate în conturi distincte, deschise la o instituţie financiară legal constituită şi autorizată să funcţioneze, potrivit legii.

(3) Evidenţa distinctă a celorlalte categorii de bunuri va fi păstrată de către avocat într-o manieră care să confere siguranţa menţinerii identităţii acestora.

(4) Fondurile financiare nu vor fi în mod obligatoriu păstrate în conturi deschise la instituţii financiare atunci când legea sau o hotărâre judecătorească permit păstrarea lor într-o altă modalitate.

(5) Avocatul va ţine o evidenţă contabilă completă a fondurilor financiare şi a celorlalte tipuri de bunuri încredinţate şi va păstra documentele respective pentru o perioadă de 10 ani după încetarea contractului de reprezentare cu clientul.

(6) În cazul în care primeşte fonduri financiare sau alte bunuri care au legătură cu un client ori cu un terţ, avocatul este obligat să îi notifice acestuia, în scris şi de îndată.

(7) Cu excepţia situaţiilor prevăzute de lege sau a unei înţelegeri cu clientul, avocatul este obligat ca imediat după primirea bunurilor să le predea clientului sau, după caz, terţei persoane îndreptăţite să le primească şi, la solicitarea clientului sau a terţei persoane, să pună la dispoziţia acestuia/acesteia evidenţa contabilă pe care a efectuat-o cu privire la respectivele bunuri.

Art. 144. Dacă există riscul ca un client să dea fondurilor deţinute de avocat o astfel de destinaţie încât avocatul să nu îşi mai poată încasa onorariul cuvenit, avocatul are un drept de retenţie asupra acestora pentru acoperirea onorariului datorat. Această prevedere nu dă dreptul avocatului să reţină fonduri în scopul de a constrânge clientul să îi accepte pretenţiile cu privire la onorariu. Partea de onorariu care face obiectul disputei va trebui în acest caz depozitată într-un cont special, iar avocatul va trebui să propună în cel mai scurt timp clientului soluţii pentru aplanarea conflictului privitor la onorariu, în limitele legii şi ale statutului profesiei. Partea din fonduri care nu face obiectul niciunei dispute cu clientul trebuie de îndată transferată acestuia.

Art. 145. Avansurile de onorariu şi avansurile de cheltuieli care se anticipează a fi efectuate de către avocat în interesul cauzei vor avea acelaşi regim ca şi bunurile aparţinând clienţilor până la momentul în care avocatul va exercita activitatea pentru care a primit avansul de onorariu sau va înregistra cheltuiala care să justifice avansul plătit de client în acest scop, cu excepţia cazului în care clientul le stabileşte un alt regim. Indiferent de regimul pe care clientul îl stabileşte referitor la respectivele sume avansate, acestea vor fi în mod obligatoriu returnate de către avocat acestuia la încetarea contractului, dacă până la momentul respectiv avocatul nu va fi exercitat activităţile pentru care i se plătise anticipat onorariu sau nu va fi înregistrat cheltuieli acoperite cu sumele avansate de client în acest sens.

Art. 146. Avocatul sau formele asociative de exercitare a profesiei vor putea, cu acordul clientului, să plaseze lichidităţile încredinţate de către client în conturi bancare purtătoare de dobânzi. Dobânzile se cuvin clientului.

Art. 147. (1) În afara cazurilor prevăzute de lege sau de părţi, contractul de asistenţă juridică încetează prin renunţarea unilaterală a clientului sau, după caz, a avocatului.

(2) Încetarea contractului prin renunţarea unilaterală a clientului sau a avocatului nu îl exonerează pe client de plata onorariului cuvenit pentru serviciile prestate, precum şi pentru acoperirea cheltuielilor efectuate de avocat în interesul său.

Art. 148. (1) Avocatul care este solicitat într-o cauză în curs de rezolvare trebuie să verifice dacă unul sau mai mulţi confraţi au fost în prealabil angajaţi.

(2) Avocatul care acceptă să succeadă unui confrate trebuie ca, înainte de a se angaja, să îi aducă la cunoştinţă această împrejurare.

Art. 149. (1) În oricare caz de încetare a mandatului avocatul are obligaţia să ia în timp util şi în mod rezonabil măsuri potrivite pentru apărarea intereselor clientului, cum ar fi: notificarea acestuia, acordarea unui timp suficient clientului pentru a-şi angaja un alt avocat, predarea documentelor şi a bunurilor la care clientul este îndreptăţit şi înştiinţarea organelor judiciare.

(2) În cazul în care clientul datorează avocatului restanţe din onorarii şi din cheltuielile făcute în interesul acestuia, avocatul are drept de retenţie asupra bunurilor încredinţate, cu excepţia înscrisurilor originale care i-au fost puse la dispoziţie.

Subsecţiunea a 3-a. Asistenţa judiciară

Partea I. Cazurile şi condiţiile de acordare a asistenţei judiciare

Art. 150. (1) În sensul Legii şi al prezentului statut, prin *asistenţă judiciară* se înţelege asistenţa juridică acordată prin avocat.

(2) Barourile asigură asistenţa judiciară:

a) în cauzele penale în care apărarea este obligatorie potrivit dispoziţiilor Codului de procedură penală sau potrivit dispoziţiilor din legi speciale ori în orice altă situaţie în care organul judiciar consideră necesară desemnarea unui apărător din oficiu;

b) în orice alte cauze decât cele penale, ca modalitate de acordare a ajutorului public judiciar, în condiţiile legii;

c) la solicitarea organelor administraţiei publice locale.

(3) În cazuri de excepţie, dacă persoana este lipsită de mijloace materiale, iar drepturile ei ar fi prejudiciate prin întârziere, decanul baroului poate aproba acordarea de asistenţă judiciară gratuită.

Art. 151. Ca formă a ajutorului public judiciar, asistenţa prin avocat cuprinde:

1. asistenţa extrajudiciară, care include acordarea de consultaţii în vederea iniţierii ori soluţionării unui litigiu pentru care legea prevede acordarea ajutorului public judiciar sau, după caz, în vederea iniţierii unei proceduri judiciare, arbitrale ori administrativ-jurisdicţionale în cazurile prevăzute de lege şi pregătirea şi întocmirea documentelor pentru iniţierea unei proceduri judiciare, inclusiv a unei proceduri prealabile obligatorii sau facultative, după caz;

2. asigurarea reprezentării şi asistenţei procesuale în faţa instanţelor judecătoreşti şi a altor organe de jurisdicţie, în condiţiile legii.

Art. 152. (1) În cazul în care, potrivit art. 11-19 din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 193/2008, a fost încuviinţată cererea de ajutor public judiciar sub forma asistenţei prin avocat, cererea împreună cu încheierea de încuviinţare se trimit de îndată decanului baroului din circumscripţia acelei instanţe.

(2) În termen de 3 zile, de la comunicarea încheierii de încuviinţare a cererii de ajutor public judiciar, decanul baroului va desemna un avocat înscris în Registrul de asistenţă judiciară pentru a asigura asistenţa prin avocat solicitată.

(3) Avocatului desemnat i se va comunica de către decan înştiinţarea de numire şi copie a încheierii de încuviinţare a cererii de ajutor public judiciar, iar beneficiarul ajutorului judiciar va fi înştiinţat de îndată cu privire la numele avocatului desemnat.

(4) În toate cazurile, beneficiarul ajutorului public judiciar poate solicita el însuşi desemnarea unui anumit avocat, cu consimţământul acestuia, în condiţiile legii.

Art. 153. (1) Avocatul desemnat să acorde asistenţa juridică conform art. 152 alin. (2) poate refuza exercitarea mandatului primit numai în caz de conflict de interese sau pentru alte motive justificate.

(2) Refuzul nejustificat al avocatului desemnat de a acorda asistenţă judiciară constituie abatere disciplinară.

(3) Beneficiarul care în mod nejustificat refuză sau renunţă la serviciile avocatului desemnat pierde ajutorul public judiciar acordat, fără a mai avea dreptul la o nouă cerere de ajutor public judiciar în cauza respectivă.

(4) Decanului baroului îi revine competenţa de a aprecia caracterul justificat sau nejustificat al refuzului ori renunţării.

Art. 154. (1) La nivelul fiecărui barou se organizează serviciul de asistenţă judiciară.

(2) Asistenţa extrajudiciară se acordă de către serviciul de asistenţă judiciară pe baza unei cereri care va cuprinde următoarele menţiuni:

a) obiectul şi natura solicitării;

b) identitatea şi codul numeric personal;

c) domiciliul şi starea materială ale solicitantului şi ale familiei sale;

d) dovezi privind veniturile solicitantului şi ale familiei sale;

e) dovezi cu privire la obligaţia de întreţinere sau de plată.

(3) Cererea va cuprinde, pe lângă menţiunile prevăzute la alin. (2), şi o declaraţie pe propria răspundere a solicitantului în sensul de a preciza dacă în cursul ultimelor 12 luni a mai beneficiat de ajutor public judiciar, iar în caz afirmativ, în ce formă, pentru ce cauză şi în ce cuantum. Modelul cererii de acordare a asistenţei extrajudiciare este cuprins în anexa nr. XXXII.

(4) Dovada stării materiale a solicitantului se face, în principal, cu următoarele documente:

a) adeverinţa eliberată de autorităţile competente sau de către angajator, după caz, din care să rezulte veniturile profesionale ale solicitantului şi ale celorlalţi membri ai familiei supuse impozitării, potrivit legii impozitului pe venit, realizate în perioada prevăzută de legislaţia privind ajutorul public judiciar ori sumele încasate cu titlu de pensie, indemnizaţie de şomaj sau asigurări sociale şi altele asemenea, încasate în aceeaşi perioadă;

b) livretul de familie şi, după caz, certificatele de naştere ale copiilor;

c) certificatul de persoană cu handicap al solicitantului sau al copilului, după caz;

d) declaraţie pe propria răspundere din care să reiasă că solicitantul şi ceilalţi membri ai familiei nu beneficiază de alte venituri suplimentare;

e) declaraţie pe propria răspundere privind situaţia patrimonială a solicitantului şi a familiei sale;

f) declaraţie pe propria răspundere din care să rezulte că solicitantul şi/sau celălalt părinte, natural ori adoptiv, ori, după caz, o altă persoană căreia i s-a încredinţat copilul în vederea adopţiei sau care are copilul în plasament ori în plasament în regim de urgenţă sau care a fost numită tutore se ocupă de creşterea şi îngrijirea copilului şi că acesta nu este încredinţat sau dat în plasament niciunui organism privat autorizat ori serviciu public autorizat sau niciunei persoane juridice;

g) dovada eliberată de autorităţile competente privind situaţia bunurilor imposabile ale solicitantului sau, după caz, ale celorlalţi membri ai familiei;

h) alte acte necesare stabilirii dreptului la acordarea de asistenţă judiciară, potrivit legii.

(5) Cererea însoţită de documentele justificative se depune la serviciul de asistenţă judiciară şi va fi soluţionată, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la data înregistrării, prin decizie de admitere sau respingere, după caz.

(6) În cazul admiterii cererii, decizia va cuprinde următoarele:

a) denumirea actului;

b) denumirea organului emitent;

c) temeiul legal şi de fapt pentru emiterea deciziei;

d) persoana căreia i se acordă asistenţă extrajudiciară;

e) tipul sau forma asistenţei extrajudiciare acordate;

f) data eliberării, funcţia şi semnătura persoanei care a eliberat actul respectiv.

(7) În baza deciziei de admitere, decanul baroului va desemna un avocat înscris în registrul de asistenţă judiciară. Decanul baroului poate desemna un avocat ales de către persoana căreia i se acordă asistenţa extrajudiciară, dacă avocatul este înscris în registrul de asistenţă judiciară, iar avocatul şi-a dat acordul pentru numire.

(8) În termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii, decizia prevăzută la alin. (5) va fi comunicată solicitantului.

(9) Decizia de respingere poate fi contestată în termen de 5 zile de la comunicare, la consiliul baroului.

(10) Contestaţia prevăzută la alin. (9) va fi soluţionată de către consiliul baroului în regim de urgenţă, în prima şedinţă a consiliului baroului de după data înregistrării ei.

Art. 155. Asistenţa extrajudiciară nu se acordă în următoarele situaţii:

a) atunci când beneficiul adus solicitantului prin acordarea asistenţei nu este justificat;

b) atunci când pretenţia este vădit nejustificată, neîntemeiată sau inadmisibilă;

c) în cazul cetăţenilor străini sau al persoanelor juridice străine solicitante, atunci când legislaţia lor naţională nu prevede un tratament similar pentru cetăţenii români;

d) atunci când solicitantul a fost decăzut din dreptul de a beneficia de asistenţă judiciară.

Art. 156. Avocatul care acordă asistenţă judiciară nu are dreptul să primească de la beneficiar niciun fel de sume de bani ori alte recompense, nici chiar cu titlu de acoperire a cheltuielilor.

Partea a II-a. Organizarea activităţii de acordare a asistenţei judiciare

Art. 157. (1) În cadrul U.N.B.R. se organizează Departamentul de coordonare a asistenţei judiciare, organ cu activitate permanentă, coordonat de un vicepreşedinte al U.N.B.R. Structura organizatorică a acestui departament se stabileşte prin decizie a Comisiei permanente a U.N.B.R.

(2) Departamentul de coordonare a asistenţei judiciare emite decizii şi norme metodologice, în limitele atribuţiilor conferite prin Lege şi în condiţiile prezentului statut.

Art. 158. Departamentul de coordonare a asistenţei judiciare exercită, în principal, următoarele atribuţii:

a) desfăşoară conducerea metodologică a activităţii de acordare a asistenţei judiciare;

b) elaborează proiectul Regulamentului-cadru pentru organizarea serviciilor de asistenţă judiciară;

c) propune sau, după caz, avizează proiecte de protocoale care se încheie cu autorităţile publice competente în scopul obţinerii mijloacelor financiare necesare pentru organizarea serviciilor de asistenţă judiciară;

d) organizează Registrul naţional de asistenţă judiciară pe baza registrelor întocmite de barouri;

e) organizează şi coordonează metodologia de plată a onorariilor pentru asistenţa judiciară acordată;

f) efectuează controlul asistenţei judiciare acordate;

g) elaborează proiecte de acte normative în domeniul asistenţei judiciare, pe care le propune Ministerului Justiţiei în vederea promovării;

h) stabileşte împreună cu Ministerul Justiţiei indicii statistici, ţine evidenţa statistică a sistemului de asistenţă judiciară şi analizează informaţiile necesare pentru planificarea şi coordonarea corectă a sistemului de asistenţă judiciară;

i) colaborează cu Ministerul Justiţiei pentru buna funcţionare şi planificarea, inclusiv din punct de vedere bugetar, a sistemului de asistenţă judiciară;

j) popularizează sistemul de asistenţă judiciară;

k) stabileşte formularistica utilizată de barouri pentru organizarea activităţii de asistenţă judiciară şi extrajudiciară, în condiţiile legii;

l) reprezintă U.N.B.R. în domeniul asistenţei judiciare, în cadrul colaborării internaţionale în materie, în condiţiile legii sau ale prezentului statut.

Art. 159. În vederea organizării activităţii de asistenţă judiciară, barourile îndeplinesc următoarele atribuţii:

a) organizează serviciile de asistenţă judiciară atât la nivelul fiecărui barou, cât şi la sediul fiecărei instanţe judecătoreşti;

b) organizează şi actualizează registrele proprii de asistenţă judiciară, pe baza cererilor avocaţilor, aprobate de consiliul baroului;

c) desemnează avocaţii înscrişi în registrul de asistenţă judiciară pentru acordarea asistenţei judiciare, ţinând cont de experienţa profesională şi de calificarea avocatului, precum şi de natura şi complexitatea cazului, de desemnările anterioare şi de gradul de angajare al acestuia;

d) efectuează controlul asupra acordării asistenţei judiciare de către avocaţii din cadrul baroului;

e) organizează şi execută programe de popularizare a sistemului de asistenţă judiciară;

f) îndeplinesc orice alte atribuţii prevăzute de lege sau de Regulamentul-cadru pentru organizarea serviciilor de asistenţă judiciară.

Art. 160. (1) Baroul organizează serviciile de asistenţă judiciară la sediile tuturor instanţelor judecătoreşti din judeţ, în spaţii destinate exclusiv desfăşurării acestei activităţi, care se pun la dispoziţie în mod obligatoriu şi cu titlu gratuit de Ministerul Justiţiei sau, după caz, de autorităţile administraţiei locale.

(2) Serviciile de asistenţă prevăzute la alin. (1) sunt conduse de un avocat definitiv numit de consiliul baroului şi sunt coordonate de un membru al consiliului. Organizarea, funcţionarea şi atribuţiile serviciilor de asistenţă judiciară se realizează potrivit regulamentului aprobat de consiliul baroului, în baza Regulamentului-cadru pentru organizarea serviciilor de asistenţă judiciară aprobat de Consiliul U.N.B.R.

(3) Consiliul baroului poate decide ca serviciul de asistenţă judiciară să fie condus de un director angajat, pe bază de concurs, prin contract individual de muncă.

(4) Pentru ocuparea funcţiei de director poate candida orice persoană fizică care îndeplineşte condiţiile Regulamentului cadru pentru organizarea serviciilor de asistenţă judiciară prevăzute în prezentul statut.

Art. 161. (1) Fiecare barou organizează registrul de asistenţă judiciară în care sunt înscrişi avocaţii ce pot fi desemnaţi pentru acordarea asistenţei judiciare şi a asistenţei extrajudiciare.

(2) Registrul este public, se păstrează pe suport hârtie şi în format electronic şi se publică pe pagina web a fiecărui barou.

(3) Actualizarea registrului de asistenţă judiciară pentru următorul an calendaristic se efectuează până la sfârşitul lunii septembrie a anului calendaristic precedent.

(4) În cazuri excepţionale, în registrul de asistenţă judiciară pot fi operate modificări şi în cursul anului, potrivit procedurii prevăzute pentru înscrierea în registru.

(5) U.N.B.R. organizează Registrul naţional de asistenţă judiciară, constituit din registrele de asistenţă judiciară ale tuturor barourilor.

(6) Registrul naţional de asistenţă judiciară se publică pe pagina web a U.N.B.R şi se actualizează, în mod automat, odată cu actualizarea datelor din registrul de asistenţă judiciară al fiecărui barou.

Art. 162. (1) Pentru înscrierea în registrul de asistenţă judiciară, avocatul depune o cerere la baroul din care face parte.

(2) Cererea prevăzută la alin. (1) se completează conform formularului aprobat de Departamentul de coordonare a asistenţei judiciare din cadrul U.N.B.R.

(3) Înscrierea avocatului în registrul de asistenţă judiciară se efectuează în baza deciziei consiliului baroului.

(4) Consiliul baroului poate, motivat, să refuze înscrierea în registru sau să radieze din registrul de asistenţă judiciară un avocat în următoarele cazuri:

a) dacă avocatului solicitant i s-a aplicat o sancţiune disciplinară;

b) dacă avocatul este învinuit pentru săvârşirea unei infracţiuni de drept comun;

c) dacă s-a constatat încălcarea repetată a dispoziţiilor Legii sau ale prezentului statut ori calitatea inferioară a asistenţei judiciare acordate.

d)[1] dacă a refuzat să îndeplinească activitatea de curator după ce a fost numit sau a fost înlocuit din această calitate din motive imputabile acestuia.

(5) Radierea din registrul de asistenţă judiciară poate fi dispusă pentru o perioadă de un an, iar, dacă se constată săvârşirea consecutivă a 3 sau a mai multor abateri de la obligaţiile prevăzute de Lege sau de prezentul statut, radierea se poate dispune pentru o perioadă de până la 3 ani.

(6) Refuzul baroului de înscriere a avocatului solicitant în Registrul de asistenţă judiciară, precum şi măsura radierii pot fi contestate potrivit procedurii prevăzute la cap. VI din Lege.

(7) Decizia de radiere din registrul de asistenţă judiciară se aduce la cunoştinţa publicului prin afişare pe pagina web a baroului, precum şi pe pagina web a U.N.B.R.

Art. 163. (1) Pentru asistenţa judiciară acordată avocatul desemnat are dreptul la un onorariu stabilit de organul judiciar, potrivit naturii şi volumului activităţii desfăşurate, în limitele sumelor stabilite prin protocolul încheiat între U.N.B.R. şi Ministerul Justiţiei.

(2) Prin actul de încuviinţare a asistenţei judiciare, organul judiciar stabileşte şi valoarea provizorie a onorariului avocatului.

(3) După acordarea asistenţei judiciare, avocatul întocmeşte un referat scris cu privire la prestaţia avocaţială efectivă, conform formularului aprobat de Departamentul de coordonare a asistenţei judiciare din cadrul U.N.B.R. Referatul este supus confirmării organului judiciar, care, în funcţie de volumul şi complexitatea activităţii desfăşurate de avocat, precum şi în raport cu durata, tipul şi particularităţile cauzei, poate dispune menţinerea sau majorarea onorariului stabilit iniţial.

(4) Referatul confirmat potrivit alin. (3) se înaintează baroului, în vederea efectuării formalităţilor prevăzute de lege pentru plata onorariilor.

(5) În cazul în care avocatul este sancţionat disciplinar potrivit art. 86 alin. (1) din Lege, acesta nu va primi onorariul pentru cazul concret ori pentru activitatea desfăşurată.

(6) Avocatului desemnat i se decontează sumele necesare pentru cheltuielile de apărare şi pentru deplasarea la locul de detenţie sau reţinere din altă localitate.

Art. 164. (1) Plata onorariului pentru asistenţa judiciară acordată se face lunar prin virament bancar, pe baza documentelor pentru decontare prevăzute la art. 82 alin. (2) şi (3) din Lege, avizate de consiliul baroului.

---

[1] Lit. d) de la alin. (4) al art. 162 a fost introdusă prin art. I pct. 8 din Hotărârea nr. 852/2013.

(2) Sumele necesare pentru plata onorariilor sau, după caz, a remuneraţiilor pentru asistenţă judiciară se virează lunar, într-un cont distinct deschis de fiecare barou. Respectarea de către barouri a destinaţiei fondurilor astfel virate face şi obiect al controlului U.N.B.R., în condiţiile stabilite de prezentul statut.

Art. 165. U.N.B.R. şi barourile conlucrează cu Ministerul Justiţiei, Consiliul Superior al Magistraturii, instanţele judecătoreşti, precum şi cu parchetele de pe lângă acestea, în vederea desfăşurării în bune condiţii a activităţii de acordare a asistenţei judiciare prevăzute de prezenta subsecţiune.

Art. 166. (1) Onorariile pentru asistenţa judiciară acordată în oricare dintre formele prevăzute de prezentul capitol se stabilesc prin protocolul încheiat între U.N.B.R. şi Ministerul Justiţiei, în condiţiile legii.

(2) Fondurile necesare pentru plata onorariilor prevăzute la alin. (1) se asigură potrivit art. 26 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările şi completările ulterioare.

(3) Pentru cheltuielile curente necesare funcţionarii serviciilor de asistenţă judiciară din cadrul barourilor, din sumele virate lunar pentru plata onorariilor cuvenite pentru asistenţa judiciară fiecare barou îşi constituie un fond prin reţinerea a 1% din valoarea acestor sume, aprobate şi efectiv vărsate. Reţinerea cotei de 1% se face la achitarea efectivă a onorariului către avocatul îndreptăţit.

(4) Onorariile pentru asistenţa judiciară acordată în oricare dintre formele prevăzute de prezentul capitol la solicitarea organelor administraţiei publice locale se acordă din fondurile acestor organe, în limitele sumelor stabilite prin protocolul încheiat de fiecare barou cu acestea. În lipsa protocolului sunt aplicabile limitele stabilite prin protocolul prevăzut la art. 82 alin. (1) din Lege.

Art. 167. (1) Serviciile de asistenţă judiciară vor asigura şi apărarea gratuită, în cazurile prevăzute la art. 71 alin. (2) din Lege, pe baza aprobării date de către decanul baroului.

(2) Avocatul delegat pentru asigurarea apărării gratuite are drepturile şi obligaţiile prevăzute de Lege şi de prezentul statut în îndeplinirea mandatului acordat în interesul beneficiarului gratuităţii, pe care trebuie să îl trateze cu atenţia cuvenită oricărui client.

Art. 168. (1) Acordarea asistenţei judiciare obligatorii se face numai ca urmare a solicitării motivate din partea instanţei, a organului de urmărire penală, a organului de cercetare penală sau a organului administraţiei publice locale, adresată baroului. Acordarea asistenţei judiciare se realizează exclusiv în baza delegaţiei de avocat eliberate de serviciul de asistenţă judiciară, conform modelului prevăzut în anexa nr. III.

(2) În cazul în care se solicită acordarea asistenţei judiciare gratuite de către organele prevăzute la alin. (1), decanul stabileşte valoarea onorariului ce va fi suportat de partea care ar cădea în pretenţii, având în vedere natura cauzei şi valoarea obiectului material al acesteia.

(3) Prin decizie, decanul poate delega atribuţiile prevăzute la alin. (2) unui consilier al baroului.

(4) Avocatul desemnat să acorde asistenţă judiciară gratuită urmează să îşi îndeplinească însărcinarea în condiţiile prevăzute la art. 82 din Lege, pe baza delegaţiei eliberate de barou, conform modelului prevăzut în anexa nr. IV.

Art. 169. Mandatul avocatului desemnat să acorde asistenţa judiciară obligatorie încetează în momentul în care partea îşi angajează un apărător. Dreptul la onorariu al avocatului înlocuit subzistă chiar dacă mandatul său a încetat, cuantumul acestuia fiind proporţional cu munca prestată.

Art. 170. Avocatul desemnat să acorde asistenţă judiciară obligatorie are dreptul la onorariu stabilit în condiţiile prevăzute la art. 85 din Lege, în raport cu natura şi cu dificultatea cauzei.

Art. 171. (1) Serviciile de asistenţă judiciară îşi desfăşoară activitatea în spaţiile situate la sediile instanţelor, puse la dispoziţie de Ministerul Justiţiei, în condiţiile art. 38 din Lege.

(2) Cheltuielile privind amenajarea şi întreţinerea spaţiilor aflate în situaţia prevăzută de art. 38 din Lege sunt suportate în condiţiile art. 166 alin. (3) din prezentul statut.

Art. 172. (1) Asistenţa judiciară gratuită acordată poate fi retrasă de către decanul baroului, dacă se dovedeşte că:

a) a fost obţinută prin fraudă;

b) starea de nevoie a solicitantului a încetat sau s-a ameliorat şi permite plata onorariului.

(2) În condiţiile legii, remuneraţia cuvenită avocatului va fi suportată de partea care a obţinut ilicit asistenţă judiciară gratuită.

Secţiunea a 3-a. Relaţiile dintre avocaţi

Subsecţiunea 1. Confraternitatea şi respectul reciproc

Art. 173. (1) Relaţiile dintre avocaţi sunt bazate pe încredere şi respect reciproc şi impun un comportament adecvat menţinerii reputaţiei profesiei.

(2) Avocatul nu poate comunica autorităţilor jurisdicţionale acte, note sau alte documente fără ca acestea să nu fi fost comunicate avocatului părţii adverse, cu excepţia cazurilor în care legea prevede altfel.

(3) Avocatul nu poate să divulge sau să supună instanţelor o propunere de soluţionare a cauzei făcută de partea adversă sau de către avocatul acesteia fără o autorizare expresă din partea avocatului părţii adverse.

(4) Avocatul nu trebuie în niciun moment să prezinte cu bună ştiinţă o informaţie falsă ori să inducă în eroare.

Art. 174. (1) Avocatul nu poate nici să pretindă şi nici să accepte din partea unui alt avocat sau din partea vreunui terţ un onorariu, un comision ori vreo altă

compensaţie pentru faptul că a recomandat un avocat unui client sau că a trimis un client la un avocat.

(2) Avocatul nu poate vărsa nimănui un onorariu, un comision şi nici vreo altă compensaţie în contrapartidă pentru că i-a fost procurat un caz.

(3) Nu intră sub incidenţa alin. (1) şi (2) cazurile în care în raporturile de conlucrare profesională se practică onorarii retrocedate pentru încredinţarea parţială sau totală a unei cauze.

Subsecţiunea a 2-a. Concurenţa profesională

Art. 175. (1) Avocaţii sunt obligaţi să îşi exercite activitatea cu bună-credinţă, potrivit uzanţelor cinstite, cu respectarea intereselor clienţilor şi a cerinţelor concurenţei loiale.

(2) Constituie concurenţă profesională neloială orice act sau fapt contrar uzanţelor cinstite în activitatea avocaţială. Este considerată ca fiind contrară uzanţelor cinstite utilizarea unor mijloace nelegale sau frauduloase pentru a elimina de pe piaţă ori a afecta poziţia avocaţilor concurenţi pe piaţă.

Art. 176. (1) Este interzisă concurenţa neloială săvârşită prin:

a) racolarea de personal, respectiv oferta agresivă de angajare a avocaţilor asociaţi, colaboratori sau salarizaţi ori a altor angajaţi-cheie ai unui concurent;

b) racolarea clientelei, personal sau prin intermediul altor persoane;

c) divulgarea, achiziţionarea ori folosirea unei informaţii confidenţiale de către un avocat sau de către colaboratori ori angajaţi ai acestuia, fără consimţământul deţinătorului legitim şi într-un mod contrar uzanţelor cinstite;

d) încheierea de contracte prin care un avocat asigură serviciile sale unui client în mod avantajos, fie pentru a concura cu ceilalţi avocaţi prin preţuri reduse, fie pentru a determina clientul să racoleze şi alţi clienţi pentru avocatul în cauză;

e) comunicarea sau răspândirea în public de către un avocat de afirmaţii cu privire la firma sa ori activitatea acesteia, menite să inducă în eroare şi să îi creeze o situaţie favorabilă în dauna unor concurenţi;

f) comunicarea, chiar făcută confidenţial, sau răspândirea de către un avocat de afirmaţii mincinoase relative la un concurent sau cu privire la serviciile acestuia, afirmaţii de natură să dăuneze bunului mers al activităţii avocatului concurent;

g) oferirea, promiterea ori acordarea, mijlocit sau nemijlocit, de daruri ori alte avantaje asociatului, colaboratorului sau salariatului unui avocat pentru ca acesta să divulge informaţii confidenţiale ori procedeele de lucru, pentru a cunoaşte sau a folosi clientela concurentului ori pentru a obţine alt folos pentru sine sau pentru altă persoană în dauna unui concurent;

h) deturnarea clientelei unui avocat prin folosirea legăturilor stabilite cu această clientelă în cadrul funcţiei deţinute anterior la acel avocat;

i) concedierea sau atragerea unor asociaţi, colaboratori ori salariaţi ai unui avocat în scopul înfiinţării unei entităţi concurente care să capteze clienţii acelui

avocat sau angajarea asociaţilor, colaboratorilor ori a salariaţilor unui avocat în scopul dezorganizării activităţii sale.

(2) Săvârşirea unor fapte de concurenţă neloială dintre cele expuse la alin. (1), precum şi săvârşirea în concurs a mai multor astfel de fapte constituie abatere disciplinară gravă pentru toţi avocaţii participanţi.

Art. 177. Este interzisă, sub sancţiunile prevăzute de art. 89 din Lege, săvârşirea următoarelor fapte de concurenţă neloială:

a) folosirea fără drept a unei firme, denumiri, embleme sau mărci de natură să producă confuzie cu cele folosite legitim de un alt avocat sau o altă formă asociativă de exercitare a profesiei;

b) punerea în circulaţie de produse, servicii sau publicaţii cu conţinut juridic plagiat, care aduc atingere drepturilor titularului şi induc în eroare clientul asupra produsului ori serviciului furnizat;

c) producerea în orice mod, punerea în circulaţie, depozitarea, oferirea spre vânzare sau vânzarea unor servicii ori publicaţii purtând menţiuni false privind denumirea, firma, emblema sau marca unui avocat ori alte tipuri de proprietate intelectuală, în scopul de a-i induce în eroare pe ceilalţi avocaţi şi pe clienţi.

Art. 178. Sunt interzise, sub sancţiunea prevăzută de art. 89 alin. (1) lit. e) din Lege:

a) încheierea între avocaţi de acorduri privind împărţirea pieţei serviciilor profesionale;

b) participarea, în mod concertat, prin oferte trucate, la licitaţii sau la orice alte forme de concurs de oferte, pentru achiziţionarea de servicii profesionale avocaţiale;

c) limitarea sau împiedicarea accesului la clientelă şi a libertăţii exercitării concurenţei profesionale oneste între avocaţi.

Art. 179. Aplicarea sancţiunii disciplinare în cazurile prevăzute de art. 176-178 nu exclude dreptul celui prejudiciat la repararea, în condiţiile legii, a prejudiciului cauzat.

Secţiunea a 4-a. Formele de exercitare a profesiei

Subsecţiunea 1. Dispoziţii generale

Art. 180. (1) Avocatul poate exercita profesia în una dintre următoarele forme:

a) cabinet individual;

b) cabinet asociat;

c) societate civilă profesională;

d) societate profesională cu răspundere limitată.

(2) În cadrul formelor de exercitare prevăzute la alin. (1) îşi pot exercita profesia şi avocaţi colaboratori, în baza unui contract de colaborare, sau avocaţi salarizaţi, în baza unui contract de salarizare în interiorul profesiei, potrivit prevederilor Legii şi ale prezentului statut.

(3)[1] La constituirea formelor de exercitare a profesiei, precum şi ulterior acestui moment, avocaţii au dreptul să stabilească patrimoniul afectat exercitării profesiei, în condiţiile legii, cu respectarea procedurii reglementate de Consiliul U.N.B.R. cu privire la constituirea Registrului electronic al evidenţei patrimoniului de afectaţiune al avocaţilor. Înscrierea efectuată în registru are efecte de opozabilitate faţă de terţi în condiţiile prevăzute de lege.

(4)[2] Dispoziţiile alin. (3) privind necesitatea respectării procedurii reglementate de Consiliul U.N.B.R. şi efectul de opozabilitate faţă de terţi al înscrierii în registru devin aplicabile de la data ce se va stabili în acest scop prin hotărârea Consiliului U.N.B.R. pentru aprobarea Regulamentului de organizare şi funcţionare a Registrului electronic al evidenţei patrimoniului de afectaţiune al avocaţilor.

(5) Până la data stabilită de către Consiliul U.N.B.R. conform alin. (4), operarea diviziunii patrimoniale se face prin declaraţie înscrisă în statutul societăţii civile profesionale, în actul de înfiinţare al cabinetului individual de avocat, în convenţia de asociere a cabinetelor individuale de avocaţi, după caz, sau prin declaraţie separată, întocmită în formă scrisă şi înregistrată la baroul din care face parte avocatul. Orice creditor al unui avocat a cărui creanţă s-a născut în legătură cu profesia poate solicita baroului informaţii privind masa patrimonială afectată exercitării profesiei avocatului conform declaraţiilor înregistrate la barou.

Art. 181. (1) Cabinetele individuale se pot grupa în scopul folosirii în comun a unui patrimoniu profesional şi/sau a unor salariaţi. Fiecare cabinet îşi păstrează individualitatea în raport cu clienţii.

(2) Avocaţii din cabinetele grupate nu pot acorda asistenţă juridică unor clienţi cu interese contrare.

(3) Cabinetele grupate se individualizează printr-o denumire specifică ce cuprinde numele fiecărui titular de cabinet, urmat de sintagma „cabinete de avocat grupate" (exemplu: „ION IONESCU, ION POPESCU – Cabinete de avocat grupate" sau „I. IONESCU, I. POPESCU – Cabinete de avocat grupate").

(4) Contractul de grupare a cabinetelor individuale de avocaţi se încheie în formă scrisă, conform anexei nr. XI.

Art. 182. (1) Avocatul este liber să opteze şi să îşi schimbe în orice moment opţiunea pentru una dintre formele de exercitare a profesiei prevăzute de Lege.

(2) Formele de exercitare a profesiei de avocat se pot transforma în oricare dintre formele de exercitare a profesiei prevăzute la art. 180 alin. (1), fără a intra în lichidare, cu respectarea prevederilor Legii şi ale prezentului statut.

(3) Transformarea se poate realiza separat sau deodată cu reorganizarea formelor de exercitare a profesiei de avocat, prin fuziune, absorbţie, divizare

---

[1] Alin. (3) al art. 180 a fost introdus prin art. I pct. 9 din Hotărârea nr. 852/2013.

[2] Alin. (4) şi (5) ale art. 180 au fost introduse prin art. I din Hotărârea nr. 1069/2015/2013.

totală sau divizare parţială (desprinderea unei părţi din patrimoniul de afectaţiune profesională, astfel cum acesta este reflectat în evidenţele financiar-contabil ale formei de exercitare a profesiei supuse divizării parţiale).

(4) În cazul transformării unei forme de exercitare a profesiei, avocaţii titulari ai cabinetelor individuale, avocaţii asociaţi ai cabinetelor asociate, ai societăţilor civile profesionale şi ai societăţilor profesionale cu răspundere limitată pot contribui cu titlu de aport la forma de exercitare a profesiei rezultată din transformare cu cota-parte indiviză din patrimoniul de afectaţiune profesională, astfel cum acesta este reflectat în evidenţele financiar-contabile ale formei de exercitare a profesiei care se transformă, întocmind în acest scop actele financiar contabile de transfer către forma de exercitare a profesiei în care au optat să se transforme. Aporturile transferate se vor opera la valoarea nominală reflectată în evidenţele financiar-contabile ale formei de exercitare a profesiei care se transformă.

(5) În cazul constituirii unei societăţi profesionale cu răspundere limitată de către avocaţi care fac parte din alte forme de exercitare a profesiei, dar fără transformarea acestora din urmă în societatea nou-constituită, respectivele forme preexistente de exercitare a profesiei pot să nu fie supuse lichidării, dacă fiecare din foştii lor titulari, nou-asociaţi, decid astfel.

(6) În situaţia prevăzută în alin. (5), forma de exercitare a profesiei din care provine asociatul îşi încetează activitatea profesională desfăşurată în nume propriu pe perioada în care avocatul titular sau, după caz, avocaţii titulari ai acesteia au calitatea de asociat în societatea profesională cu răspundere limitată.

(7) În oricare dintre formele de exercitare a profesiei, avocatul îşi va începe activitatea după obţinerea aprobărilor din partea consiliului baroului.

(8) Avocatul este obligat să înştiinţeze în scris baroul din care face parte despre orice modificare intervenită în forma de exercitare a profesiei, în cazurile de înstrăinare prin acte între vii a formelor de exercitare a profesiei sau de lichidare a acestora, precum şi în cazul transformării ori reorganizării formelor de exercitare a profesiei în condiţiile prevăzute în prezentul articol.

Art. 183. (1) Toate formele de exercitare a profesiei de avocat sunt supuse următoarelor principii:

a) patrimoniul comun este afectat exclusiv activităţii profesionale şi are regimul patrimoniului de afectaţiune profesională;

b) titularul cabinetului individual şi avocatul asociat nu pot presta activităţi profesionale în afara formei de exercitare a profesiei pentru care au optat;

c) avocatul titular al cabinetului individual nu poate avea calitatea de avocat colaborator sau de avocat salarizat în cadrul profesiei;

d) avocatul asociat nu poate avea calitatea de avocat colaborator sau de avocat salarizat în cadrul profesiei;

e) avocatul salarizat în interiorul profesiei şi avocatul colaborator nu pot activa, în aceeaşi calitate, în mai multe forme de exercitare a profesiei;

f) avocatul colaborator are dreptul de a avea clientelă proprie numai prin intermediul formei de exercitare a profesiei la care colaborează şi cu condiţia informării corespunzătoare a baroului;

g) avocatul salarizat în interiorul profesiei nu are drept la clientelă proprie;

h) obligaţia de a comunica de îndată baroului, în scris, modificările privind asocierea, colaborarea sau angajarea revine atât avocatului, cât şi titularului cabinetului individual ori coordonatorului cabinetelor asociate, societăţilor civile profesionale sau al societăţilor profesionale cu răspundere limitată;

i) formele de exercitare a profesiei se individualizează prin denumire, conform prevederilor Legii şi ale prezentului statut. În cazul tuturor formelor de exercitare a profesiei de către avocaţii străini se pot utiliza, la alegere, denumirea şi numele formei de exercitare a profesiei din ţară sau din străinătate.

(2) În cazul societăţilor civile profesionale şi al societăţilor profesionale cu răspundere limitată, convenţia de înstrăinare a formelor de exercitare a profesiei de avocat, încheiată în condiţiile prevăzute de Lege, are ca obiect exclusiv părţi deţinute de asociaţi.

(3) În toate cazurile de înstrăinare a formelor de exercitare a profesiei de avocat, contractele încheiate de transmiţător cu avocaţii stagiari rămân în fiinţă pe durata convenită şi se preiau de către dobânditor, dacă în persoana acestuia se verifică condiţiile prevăzute de Lege şi de prezentul statut.

Art. 184. Între formele de exercitare a profesiei se pot stabili raporturi de conlucrare profesională. Convenţia de conlucrare profesională se înregistrează la barou. Regulile privind publicitatea profesională prevăzute în prezentul statut se aplică în mod corespunzător.

Art. 185. (1) Toate neînţelegerile dintre avocaţi privind formele de exercitare a profesiei se rezolvă pe cale amiabilă; în cazul în care neînţelegerile nu se soluţionează pe cale amiabilă, avocatul este obligat să ceară concilierea decanului baroului, în condiţiile prevăzute de prezentul statut.

(2) Dacă prin conciliere nu se stinge litigiul dintre părţi, avocatul este obligat să recurgă la arbitrajul reglementat în prezentul statut. Arbitri pot fi numai avocaţii definitivi din baroul respectiv, cu cel puţin 10 ani vechime în profesie.

(3)[1)] *Abrogat.*

(4) Avocatul desemnat ca arbitru nu poate refuza acest oficiu fără o justificare întemeiată.

(5) Avocatul desemnat ca arbitru poate cere declinarea acestui oficiu, iar, dacă cererea este justificată, decanul va desemna un alt arbitru.

Art. 186. Toate formele de exercitare a profesiei pot angaja personal auxiliar. Este interzisă angajarea ca personal auxiliar a persoanelor cu studii juridice superioare.

[1)] Alin. (3) al art. 185 a fost abrogat prin art. I pct. 10 din Hotărârea nr. 852/2013.

Art. 187. (1) Cererea de înregistrare, modificare, transformare, reorganizare, transmitere, încetare sau lichidare a formei de exercitare a profesiei se depune la barou. Cererea va fi însoţită în mod obligatoriu de copie a tuturor înscrisurilor doveditoare.

(2) Cererea se soluţionează de către consiliul baroului potrivit Legii.

(3) Consiliul baroului poate delega un consilier să verifice condiţiile prevăzute de Lege şi de prezentul statut cu privire la soluţionarea cererilor.

(4) Cererea poate fi respinsă în cazul în care se încalcă dispoziţiile Legii şi ale prezentului statut.

(5) Cererea de exercitare a profesiei în asociere cu un avocat aflat într-o situaţie de interdicţie a dreptului de exercitare a profesiei va fi analizată în raport cu prevederile legii care reglementează interdicţia şi ale prezentului statut.

Art. 188. (1) Convenţiile de colaborare încheiate de avocat potrivit art. 7 din Lege vor asigura independenţa profesională, patrimonială şi deontologia profesiei de avocat. Verificarea îndeplinirii acestor condiţii este de competenţa consiliului baroului.

(2) În desfăşurarea activităţilor prevăzute la art. 3 din Lege, avocatul decide unilateral alegerea notarilor publici, experţilor, traducătorilor, executorilor judecătoreşti şi a altor specialişti cu care poate să colaboreze.

(3) Colaborările avocatului în condiţiile art. 7 din Lege se vor desfăşura cu respectarea de către avocat a prevederilor Legii şi ale prezentului statut.

Art. 189. Decizia poate fi atacată la Consiliul U.N.B.R. de către persoana interesată, în termen de 15 zile de la comunicare.

Subsecţiunea a 2-a. Cabinetul individual de avocat

Art. 190. (1) În cabinetul individual de avocat îşi exercită profesia un avocat definitiv titular, singur sau împreună cu avocaţi colaboratori. Cabinetul individual de avocat se înfiinţează în baza actului de înfiinţare a cabinetului individual de avocat înregistrat la barou şi întocmit conform anexei nr. XXVIII.

(2) Relaţiile dintre avocatul titular al cabinetului individual şi avocaţii colaboratori se stabilesc prin contractul de colaborare încheiat în formă scrisă. Contractul va cuprinde, în mod obligatoriu, menţiunile prevăzute în anexa nr. IX.

Art. 191. (1) Cabinetul individual este individualizat prin denumire, care cuprinde numele avocatului titular, urmat de sintagma „cabinet de avocat" (exemplu: „ION IONESCU – Cabinet de avocat" sau „I. IONESCU – Cabinet de avocat").

(2) Denumirea poate figura pe firma cabinetului şi se utilizează în actele profesionale, cu respectarea prevederilor prezentului statut.

(3) Denumirea cabinetului poate fi păstrată şi după decesul titularului, cu acordul tuturor moştenitorilor celui decedat, exprimat în formă autentică.

(4) Dobânditorul denumirii transmise conform alin. (3) va proceda la înştiinţarea baroului şi este îndrituit să informeze publicul referitor la schimbarea intervenită cu privire la titularul cabinetului.

Subsecțiunea a 3-a. Cabinetele asociate de avocați

Art. 192. (1) Cabinetele individuale se pot asocia în scopul exercitării în comun a profesiei. Asocierea nu poate restrânge drepturile avocaților asociați și nici nu poate aduce atingere drepturilor și obligațiilor aferente patrimoniului de afectațiune profesională al fiecărui cabinet intrat în asociere.

(2) Avocații din cabinetele asociate intră în relații cu clienții în numele asocierii din care fac parte.

(3) Cabinetele asociate nu pot angaja clienți cu interese contrare.

(4) Un cabinet asociat nu poate accepta o cauză sau un client dacă unul dintre cabinetele asociate se opune în mod justificat.

Art. 193. (1) Cabinetele asociate de avocați se individualizează prin denumire, care cuprinde numele tuturor titularilor, urmate de sintagma „cabinete de avocat asociate" (exemplu: „ION IONESCU, ION POPESCU – Cabinete de avocat asociate" sau „I. IONESCU, I. POPESCU – Cabinete de avocat asociate").

(2) Dispozițiile art. 191 alin. (2)-(4) se aplică în mod corespunzător.

Art. 194. Dispozițiile art. 192 și 193 se aplică în mod corespunzător și în cazul asocierii unui cabinet individual cu o societate civilă profesională. În acest caz, denumirea asocierii va cuprinde denumirea societății civile profesionale, urmată de denumirea cabinetului individual asociat și de sintagma „în asociere" (exemplu: „ION IONESCU – Societate civilă de avocați, ION POPESCU – Cabinet de avocat – în asociere").

Art. 195. Convențiile de asociere prevăzute la art. 192 și 194 se încheie în formă scrisă și vor cuprinde, în mod obligatoriu, mențiunile din anexa nr. XXIX, aplicate în mod corespunzător.

Subsecțiunea a 4-a. Societatea civilă profesională

Art. 196. (1) Societatea civilă profesională este constituită din 2 sau mai mulți avocați definitivi, care contribuie în natură și/sau în numerar la constituirea unui patrimoniu de afectațiune în vederea desfășurării activității profesionale. Ceilalți avocați activează în cadrul societății civile profesionale fie în calitate de avocați colaboratori, fie în calitate de avocați salarizați în cadrul profesiei.

(2) Raportul juridic civil se naște între client și societatea civilă profesională, serviciile profesionale urmând să fie îndeplinite de oricare dintre avocații desemnați de avocatul coordonator, fără a se cere opțiunea clientului, cu excepția situației în care serviciile profesionale constau în asistență și reprezentare juridică la instanțe, parchete, organe de cercetare penală sau alte autorități, când în contractul de asistență juridică se menționează numele avocatului desemnat ori acceptat de client, precum și dreptul sau interdicția de substituire a acestuia.

(3) Pentru litigiile născute din desfășurarea activității profesionale, societatea civilă profesională poate sta în judecată ca reclamant sau pârât, chiar dacă nu are personalitate juridică.

Art. 197. (1) Societatea civilă profesională se individualizează printr-o denumire specifică, cuprinzând numele a cel puţin unuia dintre asociaţi, urmat de sintagma „societate civilă de avocaţi" (exemplu: „ION IONESCU – Societate civilă de avocaţi" sau „IONESCU, POPESCU – Societate civilă de avocaţi").

(2) Dispoziţiile art. 191 alin. (2)-(4) se aplică în mod corespunzător.

Art. 198. (1) Contractul de societate civilă profesională şi statutul acesteia sunt încheiate în formă scrisă între avocaţii asociaţi, potrivit legii civile şi cu respectarea anexelor nr. XII şi XIII.

(2) Societatea civilă profesională de avocaţi se poate reorganiza prin absorbţie, fuziune, divizare totală sau divizare parţială (desprindere).

(3) Divizarea se realizează prin împărţirea patrimoniului de afectaţiune profesională între una sau mai multe forme de exercitare a profesiei de avocat, care există sau care iau astfel fiinţă.

(4) Societatea civilă profesională nu încetează în situaţia divizării parţiale (desprindere) în cazul în care o parte din patrimoniul său de afectaţiune profesională se desprinde şi se transmite către o altă formă de exercitare a profesiei de avocat, care există sau care ia astfel fiinţă.

Subsecţiunea a 5-a. Societatea profesională cu răspundere limitată

Art. 199. (1) Societatea profesională cu răspundere limitată este constituită din 2 sau mai mulţi avocaţi definitivi, aflaţi în exerciţiul profesiei, are personalitate juridică şi un patrimoniu propriu de afectaţiune destinat exercitării profesiei de avocat.

(2) În sensul prevederilor prezentului statut, patrimoniul propriu de afectaţiune este alcătuit din bunurile corporale, în numerar sau în natură, şi cele incorporale, reprezentând capitalul social, precum şi din cele dobândite de societate, cu orice titlu, pe durata funcţionării sale. Aportul în industrie constând în activitatea profesională a avocatului asociat este luat în considerare numai în raporturile dintre asociaţi.

(3) Obligaţiile şi răspunderea societăţii profesionale cu răspundere limitată sunt garantate cu patrimoniul de afectaţiune. Avocaţii asociaţi care îşi exercită profesia în cadrul societăţii profesionale cu răspundere limitată răspund personal în limita aportului social al fiecăruia.

(4) Societatea profesională cu răspundere limitată va avea ca obiect unic de activitate exercitarea profesiei de avocat, în condiţiile art. 3 din Lege.

(5) Activitatea profesională se realizează de către avocaţii asociaţi, avocaţi colaboratori şi avocaţi salarizaţi în interiorul profesiei.

Art. 200. (1) Societatea profesională cu răspundere limitată se individualizează printr-o denumire specifică, cuprinzând numele a cel puţin unuia dintre asociaţi, urmat de sintagma „societate profesională de avocaţi cu răspundere limitată" (exemplu: „ION IONESCU – Societate profesională de avocaţi cu răspundere

limitată" sau „IONESCU, POPESCU – Societate profesională de avocaţi cu răspundere limitată").

(2) Dispoziţiile art. 191 alin. (2)-(4) se aplică în mod corespunzător.

Art. 201. (1) Actul constitutiv şi statutul societăţii profesionale cu răspundere limitată sunt încheiate în formă scrisă, cu respectarea modelului prevăzut în anexele nr. XIV şi XV. Actul constitutiv se încheie în formă autentică dacă printre bunurile subscrise ca aport la capitalul social se află şi un bun imobil.

(2) Statutul societăţii profesionale cu răspundere limitată va cuprinde:

a) numele şi prenumele, numele purtate anterior, codul numeric personal, locul şi data naşterii şi domiciliul asociaţilor;

b) data dobândirii calităţii de avocat şi data definitivării în profesie a avocaţilor asociaţi;

c) denumirea, sediul şi, dacă este cazul, emblema societăţii;

d) capitalul social, integral vărsat, cu menţionarea aportului fiecărui asociat, în industrie, în bani sau în natură ori în clientelă, şi a valorii aporturilor, în industrie, în natură sau în clientelă, precum şi a modului evaluării lor; aportul în numerar la formarea capitalului social nu va putea fi inferior echivalentului în lei al sumei de 3.000 de euro;

e) numărul şi valoarea nominală a părţilor sociale, precum şi numărul părţilor sociale atribuite fiecărui asociat pentru aportul său, respectiv participarea la beneficii şi pierderi a fiecărui asociat;

f) asociaţii coordonatori care reprezintă şi administrează societatea, împreună cu puterile ce li s-au conferit; dacă sunt mai mulţi administratori şi ei formează un consiliu de coordonare, se vor preciza regulile de organizare şi funcţionare ale acestui organism;

g) reguli privind transmiterea părţilor sociale şi condiţiile de retragere a asociaţilor;

h) durata societăţii;

i) modul de transformare, reorganizare, dizolvare şi lichidare, inclusiv cu privire la situaţia clientelei.

(3) Actul constitutiv şi statutul societăţii profesionale cu răspundere limitată, încheiate în condiţiile Legii şi ale prezentului statut, sunt guvernate de legea civilă.

(4) Orice modificare a actului constitutiv şi/sau a statutului societăţii profesionale cu răspundere limitată se poate face numai în scris, cu respectarea Legii şi a prezentului statut.

Art. 202. (1) Societatea profesională cu răspundere limitată dobândeşte personalitate juridică la data înregistrării ei la barou, în baza deciziei emise de către consiliul baroului în a cărui rază teritorială se află sediul său principal.

(2) Dovada personalităţii juridice în raporturile cu terţii se va face în baza unui certificat de înregistrare, întocmit conform anexei nr. XVI.

(3) Baroul va ţine registrul de evidenţă a societăţilor profesionale cu răspundere limitată, care are caracter public. Modelul acestuia este prevăzut în anexa nr. XXX.

Art. 203. Pot avea calitatea de asociaţi 2 sau mai mulţi avocaţi definitivi şi aflaţi în exerciţiul profesiei, indiferent dacă deţin sau nu ori dacă aparţin sau nu unei alte forme de exercitare a profesiei, înscrişi în acelaşi barou ori în barouri diferite. În acest caz societatea îşi va stabili sediul principal în circumscripţia unuia dintre barourile de apartenenţă a unuia dintre asociaţii fondatori. Actul constitutiv al unei asemenea societăţi se depune spre verificare la consiliul baroului de la sediul principal al societăţii. Actul constitutiv se va transmite, exclusiv în scop de informare, şi către toate barourile unde sunt înscrişi asociaţi ai societăţii profesionale cu răspundere limitată, alţii decât acela sau aceia care sunt înscrişi în tabloul avocaţilor baroului de la sediul principal al societăţii.

Art. 204. (1) Capitalul social al societăţii profesionale cu răspundere limitată, reprezentând echivalentul în lei a minimum 10.000 euro, se va vărsa la momentul constituirii societăţii. Consiliul baroului unde va fi înregistrată societatea este obligat să verifice vărsarea integrală a capitalului social şi, dacă este cazul, evaluarea aporturilor în industrie, în natură sau în clientelă.

(2) Nu va putea fi înregistrată de către niciun barou o societate profesională cu răspundere limitată decât în condiţiile vărsării integrale a capitalului social.

(3) Clientela aparţine societăţii profesionale cu răspundere limitată, şi nu avocaţilor care au calitatea de asociaţi.

(4) În cazul transmiterii părţilor sociale, retragerii sau decesului unui asociat al unei societăţi profesionale cu răspundere limitată, toate bunurile împreună cu orice alte drepturi, inclusiv clientela, aduse drept contribuţie cu titlu de aport la capitalul societăţii de către respectivul asociat rămân proprietatea societăţii, dacă prin lege, actul constitutiv sau statutul societăţii nu se prevede altfel.

(5) Prevederile art. 192 alin. (2)-(4) se aplică în mod corespunzător.

Art. 205. (1) Societatea profesională cu răspundere limitată este condusă de adunarea generală a asociaţilor. Activitatea executivă este condusă de unul sau mai mulţi avocaţi coordonatori aleşi de majoritatea avocaţilor asociaţi.

(2) Adunarea generală se convoacă de către oricare dintre asociaţi, prin orice mijloace care să poată proba realizarea convocării.

(3) Adunarea generală se va întruni la sediul principal al societăţii sau, cu acordul unanim al asociaţilor, în orice alt loc.

Art. 206. (1) Hotărârile adunării generale se iau prin votul asociaţilor reprezentând majoritatea părţilor sociale, cu excepţia cazurilor prevăzute în prezentul statut.

(2) Pentru hotărârile având ca obiect modificarea actelor de constituire este necesar acordul unanim al asociaţilor.

Art. 207. (1) Competenţele şi puterile asociatului coordonator sau, după caz, ale asociaţilor coordonatori vor fi stabilite prin actul constitutiv şi statutul societăţii.

(2) Mandatul asociatului coordonator sau, după caz, al asociaţilor coordonatori este de 2 ani, dacă în statutul societăţii nu se prevede o durată mai mare

Art. 208. Asociaţii societăţii profesionale cu răspundere limitată pot hotărî numirea unor cenzori sau a unui auditor.

Art. 209. (1) Asociatul care intenţionează să transmită părţile sociale pe care le deţine într-o societate profesională cu răspundere limitată este obligat să notifice această intenţie, cu minimum 30 de zile anterior transmiterii, tuturor celorlalţi asociaţi, indicând persoana sau persoanele cărora doreşte să le transmită respectivele părţi sociale şi preţul.

(2) Transmiterea către terţi poate fi efectuată oricând, cu acordul unanim, exprimat în scris, al celorlalţi asociaţi sau dacă în termenul prevăzut la alin. (1) niciun asociat nu şi-a exercitat dreptul de preemţiune.

(3) Dreptul de preempţiune la dobândirea părţilor sociale ale societăţii cu privire la care există intenţia de înstrăinare aparţine asociaţilor rămaşi în societate. Acesta urmează să fie exercitat proporţional cu cota de capital deţinută de fiecare dintre asociaţii rămaşi şi care intenţionează să dobândească respectivele părţi sociale.

Art. 210. (1) Asociatul se poate retrage oricând din societate, cu condiţia de a notifica, în scris, celorlalţi asociaţi şi baroului din care face parte intenţia de retragere, cu cel puţin 3 luni înainte.

(2) La împlinirea termenului prevăzut în notificare, consiliul baroului va lua act de retragerea asociatului, operând modificările corespunzătoare în evidenţele sale.

(3) În caz de retragere, desocotirea dintre asociaţi se face în mod amiabil, ţinându-se seama de prevederile din statutul societăţii. În caz de neînţelegere sunt aplicabile dispoziţiile privind arbitrajul din prezentul statut.

Art. 211. Dacă, din orice motive, în societate rămâne un singur asociat, acesta nu poate deţine această calitate mai mult de 3 luni. În situaţia în care societatea nu este transformată în cabinet individual, aceasta se dizolvă de drept şi intră în lichidare.

Secţiunea a 5-a. Modalităţile de exercitare a profesiei

Subsecţiunea 1. Dispoziţii generale

Art. 212. Modalităţile de exercitare a profesiei de avocat sunt:

a) avocat titular al cabinetului individual;

b) avocat asociat în cadrul cabinetelor asociate;

c) avocat asociat în cadrul societăţii civile profesionale de avocaţi;

d) avocat asociat în cadrul societăţii profesionale cu răspundere limitată;

e) avocat colaborator;

f) avocat salarizat în interiorul profesiei.

Art. 213. Avocatul exercită profesia de avocat, la alegere, numai în una dintre modalităţile prevăzute la art. 212, cu respectarea prevederilor art. 180.

Subsecţiunea a 2-a. Avocatul titular al cabinetului individual

Art. 214. (1) Într-un cabinet individual există un singur avocat titular, care poate exercita profesia singur sau împreună cu avocaţi colaboratori.

(2) În situaţia în care cabinetele individuale se asociază, încetează calitatea de avocat titular al cabinetului individual şi se dobândeşte calitatea de avocat asociat. La încetarea asocierii, ca o consecinţă a încetării formei de exercitare a profesiei (cabinetele asociate de avocaţi), încetează calitatea de avocat asociat şi se redobândeşte calitatea de avocat titular al cabinetului individual.

Subsecţiunea a 3-a. Avocatul asociat

Art. 215. Dobândeşte calitatea de avocat asociat, după caz:

a) avocatul titular al cabinetului individual care se asociază potrivit art. 5 alin. (3) din Lege;

b) avocatul asociat într-o societate civilă profesională;

c) avocatul asociat într-o societate profesională cu răspundere limitată;

d) avocatul devenit avocat asociat ca urmare a transformării ori reorganizării formei de exercitare a profesiei căreia i-a aparţinut în calitate de avocat titular al cabinetului individual sau în cadrul unor cabinete asociate ori de avocat asociat într-o societate civilă profesională.

Subsecţiunea a 4-a. Avocatul colaborator

Art. 216. (1) Colaborarea este o modalitate de exercitare a profesiei de avocat prin care un avocat consacră activitatea sa unei forme de exerciţiu al profesiei de avocat.

(2) Contractul de colaborare se încheie în formă scrisă între avocatul colaborator şi titularul cabinetului individual sau coordonatorul celorlalte forme de exercitare a profesiei de avocat. Contractul va cuprinde în mod obligatoriu menţiunile din anexa nr. IX, precum şi clauze de formare profesională iniţială, dacă avocatul colaborator este stagiar. Orice clauză contrară legii sau prezentului statut este socotită nescrisă.

Art. 217. (1) Avocatul colaborator nu are dreptul de a avea clientelă personală în afara formei de exercitare a profesiei la care colaborează.

(2) Orice client personal trebuie adus la cunoştinţa avocatului titular/coordonator al formei de exercitare a profesiei la care avocatul colaborator îşi desfăşoară activitatea.

(3) Lucrările profesionale efectuate pentru clientela personală a avocatului colaborator se vor efectua prin intermediul formei de exercitare a profesiei, iar în contractul de asistenţă juridică se va menţiona expres caracterul de „client personal" al avocatului colaborator.

(4) Rezultatele financiare obținute de avocatul colaborator din contractele încheiate pentru clienții personali (onorariile) vor fi încasate integral sau parțial de avocatul colaborator, după caz, în raport cu clauzele contractului de colaborare, fără a se afecta în niciun mod cuantumul retrocedărilor lunare de onorarii, prevăzute în contractul de colaborare.

(5) Titularii sau avocații coordonatori ai formelor de exercitare a profesiei sunt obligați să permită avocatului colaborator tratarea clientelei personale, în condițiile prevăzute în contractul de colaborare.

(6) Pentru clientela personală și activitatea desfășurată în cadrul asistenței judiciare a baroului, avocatul colaborator va utiliza ștampila personală, aprobată de forma de exercitare a profesiei, pe care se inscripționează mențiunea „avocat colaborator". Ștampila personală a avocatului colaborator poate fi confecționată și utilizată numai cu acordul formei de exercitare a profesiei, cu respectarea prevederilor anexei nr. XXI, care se aplică în mod corespunzător.

(7) În activitatea desfășurată pentru clientela personală, avocatul colaborator este răspunzător personal față de client și are obligația de a nu prejudicia forma de exercitare a profesiei căreia avocatul colaborator îi aparține. În acest scop, în contractul de colaborare se poate prevedea ca, pentru tratarea clientelei proprii prin forma de exercitare a profesiei, avocatul colaborator să încheie o asigurare de răspundere civilă profesională pentru acoperirea eventualelor prejudicii aduse formei de exercitare a profesiei căreia îi aparține și care să precizeze cuantumul riscului asigurat, distinctă de asigurarea pentru răspundere profesională prevăzută de art. 42 din Lege.

(8) Pentru activitatea desfășurată în cadrul asistenței judiciare a baroului, avocatul colaborator va păstra rezultatele financiare obținute.

Art. 218. (1) În lipsa unor dispoziții contractuale mai favorabile, contractul de colaborare poate fi denunțat de oricare dintre părți, prin înștiințarea celeilalte/celorlalte părți cu cel puțin 3 luni înainte. În cazul în care contractul este încheiat cu un avocat stagiar, vor fi respectate dispozițiile din prezentul statut privind formarea profesională inițială.

(2) Desocotirea între părți în cazul denunțării unilaterale a contractului se va realiza potrivit contractului de colaborare.

Subsecțiunea a 5-a. Avocatul salarizat în interiorul profesiei

Art. 219. (1) Salarizarea în interiorul profesiei este o modalitate de exercitare a profesiei de avocat prin care un avocat consacră activitatea sa unei forme de exercitare a profesiei căreia îi este subordonat în legătură cu determinarea condițiilor concrete de muncă.

(2) Avocatul salarizat în interiorul profesiei nu are dreptul la clientelă proprie.

(3) Contractul de salarizare în interiorul profesiei se încheie în formă scrisă între avocatul salarizat și titularul cabinetului individual sau coordonatorul celor-

lalte forme de exercitare a profesiei de avocat. Contractul va cuprinde în mod obligatoriu menţiunile cuprinse în anexa nr. X, precum şi clauze de formare profesională iniţială, dacă avocatul salarizat este stagiar. Orice clauză contrară legii sau prezentului statut este socotită nescrisă.

(4) Dispoziţiile art. 218 se aplică în mod corespunzător.

Capitolul IV. Integritatea profesiei de avocat

Secţiunea 1. Drepturile şi îndatoririle avocaţilor

Subsecţiunea 1. Drepturile avocatului

Art. 220. (1) Avocatul înscris în tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei are dreptul să exercite activităţile specifice profesiei potrivit Legii, prezentului statut, codului deontologic şi regulamentului baroului din care face parte.

(2) Persoana primită în profesia de avocat nu poate exercita profesia decât după emiterea deciziei de primire în barou şi înscrierea în tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei.

Art. 221. (1) Dreptul avocatului de a asista, de a reprezenta ori de a exercita orice alte activităţi specifice profesiei se naşte din contractul de asistenţă juridică, în conformitate cu dispoziţiile prezentului statut. Contractul prevede în mod expres obiectul şi limitele mandatului primit, precum şi onorariul stabilit.

(2) În lipsa unor prevederi contrare, avocatul poate să efectueze orice act specific profesiei pe care îl consideră necesar pentru promovarea drepturilor şi intereselor legitime ale clientului.

Art. 222. (1) Formele de exercitare a profesiei de avocat au dreptul să îşi stabilească sediul profesional numai în circumscripţia baroului în care este înscris în tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei oricare dintre avocaţii titulari sau asociaţi.

(2) Avocatul îşi exercită profesia la sediul principal, la sediile secundare, precum şi la biroul/birourile de lucru avizat/avizate de consiliul baroului.

(3) Consiliul baroului poate aproba deschiderea unuia sau mai multor birouri de lucru în orice localitate din circumscripţia sa.

Art. 223. (1) Formele de exercitare a profesiei de avocat au dreptul să îşi stabilească sedii secundare în circumscripţiile barourilor din care nu fac parte.

(2) Înfiinţarea sediilor secundare se aprobă, la cerere, de consiliul baroului în circumscripţia căruia urmează să se deschidă sediul secundar. Cererea va menţiona: forma de exercitare a profesiei, adresa sediului secundar, motivul deschiderii acestuia, avocaţii care îşi vor desfăşura activitatea la sediul secundar şi vechimea acestora în profesie.

(3) Decizia de aprobare a cererii de înfiinţare a sediului secundar se comunică baroului de la sediul principal.

(4) Decizia de respingere a cererii de înfiinţare a sediului secundar poate fi atacată la Consiliul U.N.B.R., în termen de 15 zile de la comunicare.

(5) În urma aprobării cererii de înfiinţare a sediului secundar, avocatul/avocaţii va/vor achita taxa de înscriere şi contribuţia la bugetul baroului pe raza căruia funcţionează sediul secundar, separat de taxele plătite la baroul la care îşi are/au sediul principal. Contribuţia la fondul Casei de Asigurări a Avocaţilor, denumită în continuare C.A.A., se achită de fiecare membru al C.A.A. la filiala C.A.A. de pe lângă baroul la care este înscris sediul principal.

(6)[1)] În cazul acelor forme de exercitare a profesiei de avocat a căror activitate se desfăşoară preponderent în circumscripţia unui barou situat pe raza altui judeţ decât cel în care se află situat sediul lor principal, stabilirea unui sediu secundar în circumscripţia celui dintâi barou este obligatorie. Nerespectarea acestei obligaţii constituie abatere disciplinară gravă. În sensul dispoziţiilor prezentului alineat, o activitate va fi considerată a fi desfăşurată preponderent pe raza altui barou dacă aceasta generează majoritatea angajamentelor profesionale încheiate în decursul unui semestru calendaristic de către respectiva formă de exercitare a profesiei. În acest caz, forma de exercitare a profesiei are obligaţia de a solicita aprobarea deschiderii sediului secundar în termen de cel mult 15 zile de la începerea următorului semestru.

Art. 224. Avocatul are dreptul să refuze contactul cu clientul în prezenţa reprezentantului organului de urmărire penală sau de cercetare penală ori a oricărei autorităţi publice, precum şi în cazul în care există sau are cunoştinţă de existenţa unui sistem de control al contactului cu clientul.

Art. 225. (1) Formele de exercitare a profesiei de avocat au dreptul să utilizeze ştampilă, pe care o vor aplica pe actele emise. Ştampila va cuprinde obligatoriu următoarele menţiuni: „Uniunea Naţională a Barourilor din România", baroul din care avocatul face parte şi denumirea formei de exercitare a profesiei, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. XXI.

(2) Actele oricărei forme de exercitare a profesiei poartă antet, care va conţine: denumirea acesteia, sediul profesional principal, sediile secundare, birourile de lucru şi, după caz, telefonul, telefaxul, adresa de internet şi de e-mail, compunerea nominală a membrilor acesteia, menţiuni privind raporturile de conlucrare şi asociere profesională.

(3) Avocaţii pot utiliza parafă profesională. Aceasta va cuprinde denumirea formei de exercitare a profesiei din care face parte avocatul, numele şi prenumele avocatului, precum şi menţiunea „avocat stagiar" sau „avocat definitiv", după caz, potrivit anexei nr. XXIII.

[1)] Alin. (6) al art. 223 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 11 din Hotărârea nr. 852/2013.

(4) Pentru actele întocmite conform art. 3 alin. (1) lit. c) din Lege se aplică parafa al cărei model este prevăzut în anexa nr. XXIV.

Subsecţiunea a 2-a. Recuperarea capacităţii de muncă

Art. 226. (1) Avocatul are dreptul la recuperarea capacităţii de muncă prin una sau mai multe perioade de repaus în fiecare an. În perioada de repaus avocatul nu prestează activităţile sale profesionale obişnuite.

(2) Fiecare formă de exercitare a profesiei este liberă să stabilească perioadele de repaus anual pentru fiecare avocat care activează în cadrul său.

(3) Fiecare formă de exercitare a profesiei are obligaţia de a notifica în prealabil baroului în tabloul căruia este înscrisă, prin orice formă de comunicare care permite confirmarea expedierii, începerea şi durata estimată a fiecărei perioade de repaus pentru fiecare avocat, în scopul evidenţei.

(4) Cheltuielile cu recuperarea capacităţii de muncă efectuate de avocat includ, nelimitativ, costurile transportului, cazării, meselor, tratamentului de refacere etc. Toate aceste cheltuieli sunt necesare pentru exercitarea corespunzătoare a profesiei şi sunt deductibile în condiţiile legii.

(5) Dacă prin prevederile contractului de asistenţă juridică s-a acordat avocatului dreptul de a fi substituit, în perioadele de repaus anual avocatul are obligaţia să asigure substituirea sa pentru acele activităţi profesionale care nu suferă amânare sau pentru cele în legătură cu care amânarea prejudiciază interesele clientului.

Subsecţiunea a 3-a. Îndatoririle avocatului

Art. 227. (1) Exerciţiul liber al profesiei, demnitatea, conştiinţa, independenţa, probitatea, umanismul, onoarea, loialitatea, delicateţea, moderaţia, tactul şi sentimentul de confraternitate sunt principii esenţiale ale profesiei de avocat şi constituie îndatoriri ale acesteia.

(2) Avocatul este obligat să respecte aceste principii în activitatea sa profesională, precum şi în viaţa privată.

Art. 228. (1) Sediul profesional şi celelalte spaţii în care avocatul îşi desfăşoară activitatea profesională trebuie să asigure păstrarea secretului profesional.

(2) Secretul profesional vizează toate informaţiile şi datele de orice tip, în orice formă şi pe orice suport, furnizate avocatului de către client în scopul acordării asistenţei juridice şi în legătură cu care clientul a solicitat păstrarea confidenţialităţii, precum şi orice documente redactate de avocat care conţin sau se fundamentează pe informaţiile ori datele furnizate de client în scopul acordării asistenţei juridice şi a căror confidenţialitate a fost solicitată de client.

(3) În scopul asigurării secretului profesional, avocatul păstrează lucrările numai la sediul profesional sau în spaţiile avizate în acest sens de consiliul baroului. Sediul profesional poate fi situat şi în locuinţa avocatului.

(4) Actele şi lucrările cu caracter profesional sunt inviolabile. Pentru asigurarea secretului profesional, avocatul are obligaţia să se opună percheziţionării domiciliului, a sediului profesional principal, secundar şi a biroului de lucru, precum şi percheziţiei corporale, cu privire la actele sau lucrările cu caracter profesional aflate în locurile sus-menţionate ori asupra sa.

(5) Avocatul este obligat să se opună şi ridicării înscrisurilor şi bunurilor constând în acte şi lucrări cu caracter profesional, dacă nu sunt îndeplinite condiţiile art. 35 din Lege. Avocatul are obligaţia ca, de îndată, să îl încunoştinţeze despre cele întâmplate pe decanul baroului.

Art. 229. (1) Avocatul este obligat să studieze temeinic cauzele ce i-au fost încredinţate, să se prezinte la fiecare termen stabilit de instanţele de judecată, de organele de urmărire penală sau de alte instituţii şi să manifeste conştiinciozitate şi probitate pentru îndeplinirea mandatului încredinţat.

(2) Avocatul nu este obligat să motiveze refuzul preluării unui caz ce se propune a-i fi încredinţat, dacă acesta nu corespunde crezului său profesional, cu excepţia dosarelor repartizate obligatoriu sau a gratuităţilor. Pentru acelaşi motiv, avocatul poate denunţa unilateral o prestaţie în curs de executare deja angajată.

(3) Avocatul este obligat să respecte solemnitatea şedinţelor de judecată şi să pledeze cu demnitate. Avocatului îi este interzis să folosească expresii care ar putea leza instanţa şi participanţii la proces, atât în şedinţa de judecată, cât şi în afara acesteia.

(4) Ori de câte ori este necesar, în raport cu natura şi cu dificultatea cauzei, avocatul are obligaţia să depună note de şedinţă sau concluzii scrise, din proprie iniţiativă ori la cererea instanţei de judecată.

Art. 230. (1) Avocatul are obligaţia să acorde, atunci când este desemnat, asistenţă juridică gratuită. Avocatul înscris în registrul de asistenţă judiciară are obligaţia, atunci când este desemnat, să acorde asistenţă judiciară în formele prevăzute de art. 71 alin. (1) din Lege.

(2) Cauzele vor fi repartizate cu precădere avocaţilor stagiari şi tinerilor avocaţi, cu respectarea competenţei profesionale prevăzute de Lege. Refuzul nejustificat de a acorda asistenţă juridică gratuită constituie abatere disciplinară, comisia de disciplină urmând a fi sesizată în condiţiile dispoziţiilor art. 277-287.

(3) Avocaţii pensionari care continuă activitatea nu se pot înscrie în registrul de asistenţă judiciară.

Art. 231. (1) Avocatul are obligaţia să se asigure pentru răspunderea profesională, în temeiul art. 42 din Lege.

(2) Prin răspundere profesională se înţelege acoperirea daunelor efective suferite de client şi rezultate din exercitarea profesiei cu nerespectarea prevederilor Legii, ale prezentului statut şi a regulilor deontologice.

(3) Asigurarea de răspundere profesională cu caracter minim obligatoriu se încheie cu respectarea următoarelor reguli:

a) avocatul stagiar se asigură pentru un risc asigurat în valoare de minimum 3.000 euro anual;

b) avocatul definitiv se asigură pentru un risc asigurat în valoare de minimum 6.000 euro anual.

(4)[1)] Asigurarea pentru răspundere profesională va fi încheiată pentru un an de zile şi va fi reînnoită în mod obligatoriu anual. Poliţa de asigurare se depune, în copie certificată de avocat, la secretariatul baroului în termen de 15 zile de la data emiterii acesteia.

(5) Societatea civilă profesională şi societatea profesională cu răspundere limitată pot încheia asigurare profesională în care să fie cuprinşi toţi avocaţii care îşi exercită profesia în calitate de asociaţi, colaboratori sau salarizaţi în interiorul profesiei.

(6) Primele de asigurare profesională achitate de avocat sau de formele de exercitare a profesiei reprezintă cheltuieli profesionale obligatorii, legal datorate, integral deductibile pentru anul fiscal în curs, în condiţiile legii.

(7) Neîndeplinirea obligaţiilor prevăzute în prezentul articol atrage neînscrierea în tabloul anual al avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei.

Art. 232. (1) Avocatul care face parte din organele de conducere ale profesiei are obligaţia să participe la şedinţele acestora.

(2) Avocatul are obligaţia să participe la activităţile hotărâte de consiliul baroului şi aduse la cunoştinţă prin convocare sau prin anunţuri afişate la sediile instanţelor din circumscripţia baroului respectiv.

(3) Absenţa nejustificată de la activităţile prevăzute la alin. (1) şi (2) constituie abatere disciplinară gravă.

Art. 233. (1) În activitatea sa profesională, avocatul poate folosi ca mijloc de probă copii ale actelor încredinţate de client, păstrând actele originale în vederea prezentării la cererea instanţei.

(2) La cerere, avocatul este obligat să restituie actele originale care i-au fost încredinţate persoanei de la care le-a primit. În acest sens, avocatul va întocmi un proces-verbal semnat de client sau le va expedia prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire şi cu conţinut declarat.

Art. 234. (1) Avocatul are obligaţia să depună toate diligenţele necesare pentru îndeplinirea serviciului profesional ce i-a fost încredinţat.

(2) În cazul în care avocatul este împiedicat să îndeplinească serviciul profesional, îşi va asigura substituirea, inclusiv printr-un avocat care îşi desfăşoară activitatea într-o altă formă de exercitare a profesiei, dacă în prealabil obţine acordul clientului în acest scop. Modelul delegaţiei de substituire este prevăzut la

---

[1)] Alin. (4) al art. 231 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 12 din Hotărârea nr. 852/2013.

anexa nr. V. Prevederile art. 122 alin. (4) se aplică în mod corespunzător şi formularului delegaţiei de substituire.

(3) Pentru activitatea de substituire, avocatul care preia cauza are dreptul la onorariul corespunzător activităţii depuse, în condiţiile înţelegerii dintre avocaţi.

Art. 235. (1) Potrivit Legii, avocatul are obligaţia să achite, la termenul stabilit, taxele şi contribuţiile la formarea bugetului baroului, al bugetului U.N.B.R. şi al bugetului sistemului de asigurări al avocaţilor.

(2) Cuantumul şi termenul de plată a taxelor şi contribuţiilor prevăzute la alin. (1) se stabilesc prin decizie a baroului, respectiv a Consiliului U.N.B.R. şi se aduc la cunoştinţa avocaţilor înscrişi în tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei în maximum 15 zile de la data adoptării acestora. Contribuţiile către bugetul asigurărilor sociale nu pot fi mai mici decât suma stabilită de Consiliul U.N.B.R., care va ţine seama de cerinţa acoperirii nevoilor curente de plată ale C.A.A.

(3) La stabilirea contribuţiei avocaţilor la bugetului baroului, consiliul baroului va lua în considerare contribuţia la formarea bugetului U.N.B.R. Contribuţia baroului la formarea bugetului U.N.B.R. se virează lunar, la termenul stabilit de Consiliul U.N.B.R., în contul special constituit în acest scop.

(4) Depăşirea termenului de plată a contribuţiilor prevăzute în prezentul articol atrage suspendarea calităţii de avocat, în condiţiile legii.

(5) Distinct de măsura suspendării calităţii de avocat, depăşirea termenului de plată a contribuţiilor prevăzute de prezentul articol atrage obligaţia de plată a majorărilor de întârziere în cuantum de 0,15% pentru fiecare zi de întârziere, aplicat la suma datorată.

Art. 236. (1) Avocatul are obligaţia să poarte robă, în condiţiile Legii, în faţa tuturor instanţelor judecătoreşti, precum şi în faţa Curţii Constituţionale din România.

(2) Roba poate fi purtată şi în faţa instanţelor judecătoreşti din alte state, cu respectarea condiţiilor impuse de legislaţia naţională a statului în cauză, precum şi în faţa jurisdicţiilor internaţionale a căror activitate poate fi asimilată cu cea a instanţelor judecătoreşti, cu respectarea condiţiilor impuse de normele specifice ale acestor jurisdicţii.

(3) Modelul şi caracteristicile robei şi ale accesoriilor acesteia sunt cele descrise în anexa nr. XXV.

Art. 237. (1) Avocatul are obligaţia să poarte insignă şi să deţină legitimaţie de avocat, cu care se identifică în faţa instanţelor judecătoreşti, a organelor de urmărire penală, a autorităţilor cu atribuţii jurisdicţionale, a notarilor publici şi a executorilor judecătoreşti, a organelor administraţiei publice şi a instituţiilor publice, precum şi a altor persoane juridice şi fizice, inclusiv în faţa avocaţilor, cu care intră în contact în exercitarea activităţilor sale.

(2) Modelul legitimaţiei şi al insignei de avocat sunt prevăzute în anexele nr. XXVI şi XXVII.

Art. 238. (1) Avocatul are obligaţia să folosească atât în mod direct, cât şi indirect numai procedee oneste în scopul dobândirii clientelei.

(2) Mijloacele de publicitate a formelor de exercitare a profesiei sunt reglementate în subsecţiunea a 4-a a prezentei secţiuni.

Art. 239. (1) Înscrisurile întocmite de avocat pentru organizarea activităţii şi legitimarea sa faţă de terţi au forţă probantă deplină până la înscrierea în fals; dacă nu s-a prevăzut altfel prin prezentul statut, acestea vor purta semnătura avocatului şi stampila formei de exercitare a profesiei în care îşi desfăşoară activitatea.

(2) Avocatul este obligat să ţină următoarele evidenţe:

a) contractele de asistenţă juridică;

b) registrul de evidenţă a contractelor de asistenţă juridică, al cărui model este prezentat în anexa nr. XVII;

c) registrul de înregistrare a actelor juridice atestate de avocat cu privire la identitatea părţilor, conţinutul şi data actelor, în condiţiile art. 3 alin. (1) lit. c) din Lege, al cărui model este prezentat în anexa nr. XVIII;

d) registrul de înregistrare a activităţilor fiduciare, în condiţiile art. 3 alin. (1) lit. g) din Lege, al cărui model este prezentat în anexa nr. XIX;

e) registrul de înregistrare a părţilor de interes, a părţilor sociale şi/sau a acţiunilor societăţilor, în condiţiile art. 3 alin. (1) lit. h) din Lege, al cărui model este prezentat în anexa nr. XX.

(3) Au caracterul actelor prevăzute la alin. (1) şi următoarele înscrisuri întocmite de avocat:

a) împuternicirea avocaţială;

b) delegaţia de substituire;

c) contractul de colaborare;

d) contractul de salarizare în interiorul profesiei;

e) contractul de grupare a cabinetelor individuale.

(4) Consiliul baroului, printr-un consilier delegat, poate verifica evidenţele prevăzute la alin. (2) lit. b)-e), în vederea stabilirii modului în care avocatul îşi îndeplineşte obligaţiile stabilite de Lege, de prezentul statut şi de statutul C.A.A. Nerespectarea de către avocat a prezentării evidenţelor solicitate reprezintă abatere disciplinară.

(5) În cazul unei anchete disciplinare, verificarea evidenţelor prevăzute la alin. (2) lit. a) se face numai de decan sau de consilierul desemnat în acest scop.

Art. 240. (1) Orice avocat care intră în conflict cu un alt avocat este obligat să îl informeze pe decanul baroului, care va soluţiona conflictul potrivit regulilor prevăzute la secţiunea a 2-a.

(2) Conflictele avocatului cu magistraţii sau cu alte autorităţi publice se aduc de îndată de către acesta la cunoştinţa decanului baroului, care va decide asupra măsurilor ce trebuie luate.

(3) În cazul în care un conflict intervenit între avocaţi aparţinând unor barouri diferite nu a putut fi soluţionat de decanii respectivelor barouri, aceştia desemnează un al treilea decan. Conflictul va fi soluţionat prin acordul comun al celor 3 decani sau al delegaţilor acestora, reuniţi într-o adunare deliberativă cu caracter colegial. Decanii interesaţi vor supraveghea aplicarea soluţiei date.

Art. 241. Avocatul este obligat să prezinte clientului, la cerere, situaţia privind cheltuielile efectuate pentru îndeplinirea serviciului profesional ce i-a fost încredinţat şi a căror rambursare o solicită.

Art. 242. (1) Avocatul are obligaţia să se abţină de la exercitarea oricărei activităţi profesionale în cazul în care există sau survine un conflict de interese.

(2) Nerespectarea acestei obligaţii constituie abatere disciplinară gravă.

Art. 242[1].[1)] (1) Avocatul este obligat să se abţină de la desfăşurarea unor activităţi de natură a aduce atingere drepturilor profesionale rezervate avocaţilor prin lege şi statutul profesiei.

(2) Nerespectarea acestor obligaţii constituie abatere disciplinară gravă.

Subsecţiunea a 4-a. Publicitatea formelor de exercitare a profesiei

Interpretare: A se vedea **Decizia nr. 523/2009** (cu caracter interpretativ) despre publicitatea formelor de exercitare a profesiei în lumina prevederilor Legii nr. 51/1995 şi ale Statutului profesiei de avocat, sub art. 48 din Legea nr. 51/1995.

Art. 243. [2)] (1) Publicitatea formelor de exercitare a profesiei este distinctă de publicitatea profesională, care urmăreşte promovarea profesiei de avocat.

(2) Publicitatea formelor de exercitare este constituită din orice formă de comunicare publică, indiferent de mijloacele utilizate, care urmăreşte să aducă la cunoştinţa publicului informaţii asupra naturii ori calităţii practicii profesionale.

(3) Publicitatea profesională are drept obiect promovarea profesiei de avocat şi se realizează în exclusivitate de către organele profesiei sau la cererea şi sub supravegherea acestora.

(4) Mijloacele de publicitate a formelor de exercitare a profesiei nu pot fi folosite ca reclamă în scopul dobândirii de clientelă.

Art. 244.[3)] (1) Formele de exercitare a profesiei de avocat pot utiliza una sau mai multe mijloace de publicitate, respectiv:

a) amplasarea unei firme conforme cu prevederile art. 245;

b) anunţuri de publicitate potrivit prezentului statut;

[1)] Art. 242[1] a fost introdus prin art. I pct. 13 din Hotărârea nr. 852/2013.

[2)] Art. 243 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 14 din Hotărârea nr. 852/2013.

[3)] Art. 244 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 15 din Hotărârea nr. 852/2013.

c) anunţuri şi menţiuni în anuare şi cărţi de telefon;

d) invitaţii, broşuri şi anunţuri de participare la conferinţe, colocvii etc. profesionale ori cu o componentă de specialitate juridică;

e) corespondenţă profesională şi cărţi de vizită profesionale;

f) domeniu de internet şi adrese de e-mail;

g) pagină web;

h) publicarea de articole în reviste sau alte publicaţii de specialitate ori care nu sunt destinate publicului larg.

(2) Nu este permisă utilizarea următoarelor forme de publicitate:

a) racolarea clientelei, constând în oferirea serviciilor, prin prezentare proprie sau prin intermediar, la domiciliul sau reşedinţa unei persoane sau într-un loc public, ori în propunerea personalizată de prestări de servicii efectuată de o formă de exercitare a profesiei, fără ca aceasta să fi fost în prealabil solicitată în acest sens. Se consideră racolare şi adresarea personală sau prin terţi către victimele accidentelor sau către moştenitorii acestora, aflaţi în imposibilitate de a alege un avocat;

b) acordarea de consultaţii şi/sau redactarea de acte juridice, realizate pe orice suport material, precum şi prin orice alt mijloc de comunicare în masă, inclusiv prin emisiuni radiofonice sau televizate, cu excepţia publicaţiilor care conţin o rubrică de consultanţă juridică;

c) publicarea unor materiale cu conţinut publicitar în publicaţii, altele decât cele de specialitate ori care nu sunt destinate publicului larg;

d) aducerea la cunoştinţa publicului, prin orice mijloace, a donaţiilor sau altor liberalităţi acordate de forma de exercitare a profesiei sau de avocaţii din cadrul acesteia, cu excepţia sponsorizărilor de conferinţe, colocvii etc. profesionale ori cu o componentă de specialitate juridică, ori a unor alte evenimente sau acţiuni care nu sunt destinate publicului larg;

e) utilizarea, în scopul realizării corespondenţei prin e-mail sau al postării unei pagini web, a unui domeniu de internet rezervat de un operator economic în scopul prezentării sale;

f) prezentarea formei de exercitare a profesiei sau a avocaţilor care funcţionează în cadrul acesteia prin orice mijloace de publicitate realizate sau asociate cu numele şi denumirea unui operator economic sau cu domeniul de internet rezervat de acesta în scopul prezentării sale;

g) promiterea obţinerii unor rezultate profesionale care nu depind exclusiv de activitatea formei de exercitare a profesiei;

h) comunicarea publică a funcţiilor deţinute anterior în cadrul unor autorităţi, de către avocaţii incluşi în forma de exercitare a profesiei;

i) incitarea publică la iniţierea unui litigiu sau a unui conflict sau la amplificarea acestora.

(3) În raporturile sale cu mijloacele de comunicare în masă, avocatul este obligat să respecte interesele clientului său, onoarea şi reputaţia profesiei, precum şi

obligaţiile profesionale. În exercitarea mandatului său sunt permise luări de poziţie publice, prin mijloacele de comunicare în masă, dacă acestea nu contravin interesului clientului şi dacă există permisiune expresă din partea acestuia.

(4) Barourile, U.N.B.R. şi organele profesiei nu răspund pentru opinia sau activitatea avocatului reflectată în mijloacele de comunicare în masă.

Art. 245. (1) Firma trebuie să aibă dimensiunile maxime de 40 × 60 cm şi va fi amplasată la intrarea imobilului şi/sau a spaţiului ocupat în care forma de exercitare a profesiei îşi are sediul profesional principal sau secundar ori biroul de lucru.

(2) Firma cuprinde menţiunile prevăzute în anexa nr. XXII, gravate pe suport metalic.

Art. 246. (1) Formele de exercitare a profesiei pot publica anunţuri în mica sau în marea publicitate numai în presa scrisă, cu ocazia stabilirii ori a schimbării sediului profesional, a sediului secundar şi/sau a biroului de lucru, precum şi a modificării formelor acestora.

(2) În cazul în care anunţul se face prin presa scrisă, dimensiunile sunt de maximum 6 × 9 cm.

(3) Anunţurile publicate în anuarele profesionale privesc activitatea formelor de exercitare a profesiei, numele şi principalele domenii în care avocaţii îşi desfăşoară activitatea.

Art. 247.[1)] (1) Invitaţiile şi anunţurile de participare la întruniri şi colocviile de specialitate pot menţiona denumirea formei de exercitare a profesiei şi baroul din care aceasta face parte.

(2) În vederea participării la manifestările menţionate la alin. (1), formele de exercitare a profesiei pot edita broşuri de prezentare generală, ale căror formă şi conţinut trebuie transmise, în prealabil, consiliului baroului, în vederea autorizării comunicării acestora către public.

(3) Broşura de prezentare generală nu poate face referire la:

a) numele clienţilor formei de exercitare a profesiei. Prin excepţie, broşura poate indica doar numele clienţilor care şi-au dat acordul în acest sens;

b) activităţi care nu au legătură cu exercitarea profesiei.

(4) Formele de exercitare a profesiei pot difuza broşuri de prezentare generală către toate categoriile de public numai la manifestările prevăzute la alin. (1) şi în condiţiile stabilite de alin. (2). Difuzarea poate fi realizată numai de către forma de exercitare a profesiei, fără posibilitatea de a le depune în locurile publice sau de a le transmite terţilor în vederea difuzării, cu excepţia serviciilor poştale.

[1)] Art. 247 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 16 din Hotărârea nr. 852/2013.

Art. 248.[1] (1) Corespondenţa formei de exercitare a profesiei poate cuprinde:

a) numărul de telefon, telefax, adresa de internet şi adresa electronică (e-mail);

b) indicarea sediului principal şi, după caz, a sediului secundar şi/sau a biroului de lucru;

c) sigla formei de exercitare a profesiei, avizată, în prealabil, de consiliul baroului.

(2) Cărţile de vizită profesionale ale avocatului care îşi desfăşoară activitatea în cadrul formei de exercitare a profesiei pot cuprinde menţiunile permise corespondenţei, precum şi titlul de asociat, colaborator sau salarizat şi, dacă este cazul, titlurile ştiinţifice şi/sau profesionale dobândite în ţară sau în străinătate, precum şi ariile de practică ale acestuia.

Art. 249.[2] (1) Formele de exercitare a profesiei pot avea adresă proprie de internet, care poate cuprinde menţiuni referitoare la activitatea desfăşurată, la avocaţii care îşi desfăşoară activitatea în cadrul acestora, precum şi la modul de realizare a corespondenţei.

(2) Conţinutul şi modul de prezentare a adresei de internet se avizează, în prealabil, de consiliul baroului şi trebuie să respecte demnitatea şi onoarea profesiei, precum şi secretul profesional.

(3) Adresa de internet nu poate cuprinde nicio intercalare cu caracter de reclamă sau menţiune publicitară pentru un produs sau serviciu diferit de activităţile prevăzute la art. 3 alin. (1) din Lege.

(4) Adresa de internet nu poate conţine legături către alte adrese de internet (linkuri) al căror conţinut ar fi contrar principiilor esenţiale ale profesiei de avocat. Este admisă includerea unor legături care să permită accesarea paginilor de internet ale entităţilor cu care sunt încheiate convenţii de conlucrare profesională avizate de consiliul baroului, ale conferinţelor sau altor manifestări profesionale organizate de forma de exercitare a profesiei sau cu participarea acesteia, a articolelor publicate în reviste de specialitate juridică.

(5) Pentru îndeplinirea condiţiilor menţionate la alin. (4), forma de exercitare a profesiei deţinătoare a adresei de internet trebuie să asigure în mod regulat vizitarea şi evaluarea paginilor proprii şi a paginilor la care este permis accesul pe baza legăturilor realizate prin intermediul adresei proprii, la cererea organelor profesiei. Consiliul baroului poate dispune eliminarea de îndată a menţiunilor şi legăturilor ale căror conţinut şi formă sunt contrare principiilor esenţiale ale profesiei de avocat.

---

[1] Art. 248 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 17 din Hotărârea nr. 852/2013.

[2] Art. 249 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 18 din Hotărârea nr. 852/2013.

Art. 249¹.[1] (1) Mijloacele de publicitate a formelor de exercitare a profesiei nu pot fi folosite ca reclamă în scopul dobândirii de clientelă.

(2) Indiferent de mijlocul de publicitate utilizat, sunt interzise:

a) menţiunile autolaudative sau comparative;

b) nominalizarea clienţilor din portofoliu sau indicarea litigiilor în care forma de exercitare a profesiei a fost sau este implicată;

c) informaţiile privind realizările de ordin financiar, cifra de afaceri sau succesele profesionale;

d) furnizarea de informaţii în vederea includerii în clasamente întocmite pe criterii financiare;

e) menţiunile referitoare la valoarea serviciilor oferite de avocat, la gratuităţi sau la modalitatea de plată şi care constituie politici de dumping;

f) orice afirmaţii contrare demnităţii persoanelor, profesiei sau justiţiei;

g) orice forme de publicitate realizate de către terţi.

Art. 250.[2] Nerespectarea obligaţiilor prevăzute de Lege şi de prezentul statut privind publicitatea formelor de exercitare a profesiei de avocat prin fapte săvârşite în nume propriu sau în numele şi pentru forma de exercitare a profesiei din care avocatul face parte constituie abatere disciplinară gravă.

Secţiunea a 2-a. Arbitrajul

Subsecţiunea 1. Dispoziţii generale

Art. 251. (1) Litigiile dintre avocaţi cu privire la relaţiile profesionale, precum cele care se nasc din contracte de colaborare sau de salarizare, cele dintre asociaţi ori care privesc conlucrarea între diferitele forme de exerciţiu al profesiei, vor fi supuse dispoziţiilor prezentei secţiuni.

(2) Petentul va sesiza decanul baroului printr-o cerere în care va expune obiectul litigiului, situaţia de fapt şi temeiul de drept.

(3) Cererea va fi comunicată părţii reclamate, care va fi invitată să îşi precizeze, în scris, punctul de vedere.

Subsecţiunea a 2-a. Medierea

Art. 252. (1) Decanul baroului poate propune părţilor o procedură de mediere şi le comunică numele mediatorului pe care l-a propus.

(2) Dacă una dintre părţi refuză medierea, litigiul nu va putea fi soluţionat decât prin procedura arbitrajului prevăzută de art. 255 şi următoarele.

---

[1] Art. 249¹ a fost introdus prin art. I pct. 19 din Hotărârea nr. 852/2013.

[2] Art. 250 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 20 din Hotărârea nr. 852/2013.

Art. 253. (1) După ce părţile au acceptat propunerea de mediere, decanul baroului va fixa durata procedurii de mediere, care nu poate fi mai mare de 3 luni. În cazul litigiilor ce decurg din contracte de colaborare sau de salarizare, termenul nu poate fi mai mare de o lună.

(2) Activitatea mediatorului este gratuită.

Art. 254. (1) Mediatorul poate proceda la consultarea părţilor fie împreună, fie separat, pentru a constata punctele asupra cărora există divergenţă şi modalităţile în care interesele părţilor pot fi conciliate.

(2) La sfârşitul medierii, mediatorul va redacta un proces-verbal semnat şi de părţi, în care va consemna concilierea acestora. În caz de eşec parţial sau total al medierii, procesul-verbal va cuprinde pretenţiile asupra cărora părţile au convenit sau, după caz, punctele asupra cărora părţile au opinii diferite şi care vor fi comunicate decanului pentru a da curs procedurii arbitrajului.

(3) Procesul-verbal va fi comunicat decanului, care, în cazul consemnării eşecului medierii, îl va comunica părţilor în vederea parcurgerii procedurii arbitrajului.

Subsecţiunea a 3-a. Arbitrajul

Art. 255. Când litigiul nu a putut fi soluţionat integral prin mediere, partea interesată poate declanşa procedura arbitrajului, care va fi supusă dispoziţiilor art. 343-368 din Codul de procedură civilă şi dispoziţiilor de mai jos.

Art. 256. (1) Partea interesată formulează cerere de arbitrare, pe care o înaintează decanului baroului.

(2) Cererea de arbitrare va cuprinde numele sau denumirea pârâtului, obiectul litigiului, situaţia de fapt, probele, temeiurile de drept şi numele arbitrului propus.

(3) Cererea, precum şi înscrisurile care o însoţesc vor fi depuse în atâtea exemplare câte părţi sunt şi unul pentru decan.

Art. 257. (1) Primind cererea de arbitrare, decanul baroului o va comunica de îndată pârâţilor.

(2) În cazul în care pârâtul este o formă asociativă de exercitare a profesiei, comunicarea se face către reprezentantul acesteia.

(3) Pârâtul, în termen de 15 zile de la primirea cererii, va depune întâmpinare în care va arăta punctul său asupra faptelor expuse în cererea de arbitrare. În acelaşi termen poate formula cerere reconvenţională, care va îndeplini aceleaşi condiţii de formă ca şi cererea de arbitrare.

Art. 258. (1) În cazul în care părţile nu se înţeleg asupra persoanei arbitrului, decanul va desemna un avocat din barou.

(2) Funcţia de arbitru poate fi îndeplinită numai de un avocat cu cel puţin 10 ani vechime neîntreruptă în profesie şi care se bucură de o bună reputaţie.

(3) Activitatea arbitrului este remunerată potrivit regulilor stabilite de decan.

(4) Avocatul desemnat ca arbitru nu poate refuza această însărcinare fără o justificare întemeiată.

Art. 259. (1) În procedura arbitrală, părţile pot fi asistate de un avocat.

(2) În toate cazurile arbitrajul va respecta principiul contradictorialităţii. În acest sens o copie a tuturor actelor depuse de una din părţi va fi comunicată celeilalte părţi.

(3) Şedinţele de judecată nu sunt publice.

Art. 260. Termenul de arbitraj este de 5 luni şi poate fi prelungit numai în condiţiile prevăzute de Codul de procedură civilă.

Art. 261. Dacă părţile nu convin altfel, litigiul se va soluţiona exclusiv în drept. În toate cazurile se vor avea în vedere uzanţele profesionale şi regulile deontologice.

Art. 262. (1) Prin grija decanului, se va comunica fiecărei părţi o copie a hotărârii arbitrale.

(2) Executarea hotărârii arbitrale se realizează în condiţiile art. 367-368 din Codul de procedură civilă.

Art. 263. (1) În situaţia în care decanul baroului este implicat într-un litigiu arbitral de natura celui prevăzut la articolele din prezenta subsecţiune, atribuţiile prevăzute la art. 257, 258 şi 262 vor fi exercitate de către preşedintele U.N.B.R., iar arbitrul va fi desemnat dintre membrii Comisiei permanente a U.N.B.R.

(2) În litigiile arbitrale în care hotărârile sunt susceptibile a fi executate pe teritoriul unui stat străin, avocatul străin implicat în arbitraj va semna o declaraţie potrivit căreia recunoaşte caracterul definitiv şi executoriu al hotărârii arbitrale ce se va pronunţa.

Art. 264. Dosarul arbitral va fi arhivat de barou şi va fi păstrat timp de 5 ani.

Secţiunea a 3-a. Răspunderea disciplinară

Subsecţiunea 1. Dispoziţii generale

Art. 265. (1) Protecţia onoarei şi a prestigiului profesiei, respectarea legii, a statutului profesiei şi a deciziilor obligatorii ale organelor profesiei sunt încredinţate organelor constituite potrivit dispoziţiilor legii.

(2)[1)] Fapta săvârşită de avocat, în nume propriu sau în numele şi pentru forma de exercitare a profesiei din care face parte, prin care se încalcă dispoziţiile legii, ale statutului profesiei, deciziile obligatorii ale organelor profesiei la nivel naţional sau ale consiliului baroului în care avocatul este înscris sau în care acesta îşi are sediul secundar şi care este de natură să prejudicieze onoarea ori prestigiul profesiei sau al corpului de avocaţi constituie abatere disciplinară şi se sancţionează potrivit art. 89 din Lege.

[1)] Alin. (2) al art. 265 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 21 din Hotărârea nr. 852/2013.

(3) Constituie abatere disciplinară gravă încălcarea dispoziţiilor din Lege şi din prezentul statut care prevăd expres o astfel de calificare.

Art. 266. (1) Răspunderea disciplinară a avocatului nu exclude răspunderea civilă, penală sau administrativă.

(2) Acţiunea disciplinară poate fi exercitată în termen de cel mult un an de la data săvârşirii abaterii.

(3) Repetarea unei abateri disciplinare constituie o circumstanţă agravantă, care va fi luată în considerare la aplicarea sancţiunii.

Art. 267. Consiliile barourilor sunt obligate să ţină evidenţa sancţiunilor disciplinare aplicate fiecărui avocat şi să comunice situaţia disciplinară a avocatului la cererea organelor profesiei, constituite potrivit legii.

Art. 268. Instanţele disciplinare sunt:

a) comisia de disciplină a baroului;

b) Comisia centrală de disciplină;

c) Consiliul U.N.B.R., în plenul său, constituit conform art. 88 alin. (3) din Lege.

Subsecţiunea a 2-a. Organizarea şi funcţionarea instanţelor disciplinare

Art. 269. (1) În fiecare barou se organizează şi funcţionează o comisie de disciplină, independentă de organele de conducere ale baroului prevăzute la art. 51 din Lege, alcătuită din 5 până la 11 membri, aleşi de adunarea generală a baroului pe o perioadă de 4 ani.

(2) Membrii comisiilor de disciplină se aleg dintre avocaţii cu o vechime de minimum 10 ani în profesie.

Art. 270. (1) Comisia de disciplină a baroului este coordonată de un preşedinte ales de către membrii acesteia.

(2) Consiliul baroului va desemna un secretar care nu face parte dintre membrii comisiei de disciplină şi care îndeplineşte funcţia de grefier, calitate în care păstrează şi ţine evidenţele şi efectuează lucrările necesare în vederea desfăşurării activităţii comisiei, sub îndrumarea preşedintelui.

(3) Cheltuielile necesare activităţilor comisiei de disciplină se suportă de către barou.

(4) Alcătuirea completelor de judecată, programarea şedinţelor, organizarea evidenţelor şi a activităţilor cu caracter administrativ ale comisiei de disciplină sunt în sarcina preşedintelui.

Art. 271. Comisia de disciplină a baroului judecă, în primă instanţă, în complet de 3 membri, abaterile disciplinare săvârşite de avocaţii înscrişi în cadrul acestuia, cu excepţia abaterilor săvârşite de decan şi de membrii Consiliului U.N.B.R.

Art. 272. (1) În cadrul U.N.B.R. este organizată şi funcţionează Comisia centrală de disciplină.

(2) Comisia centrală de disciplină este alcătuită din reprezentanţii barourilor desemnaţi de adunările generale ale acestora. Fiecare barou are dreptul la câte un reprezentant ales de Congresul avocaţilor dintre candidaţii desemnaţi de adunările generale ale barourilor.

(3) Membrii Comisiei centrale de disciplină se aleg dintre avocaţii cu o vechime mai mare de 15 ani în profesie.

(4) Din completele de judecată alcătuite potrivit art. 88 alin. (2) din Lege nu pot face parte soţul sau rudele până la gradul al patrulea inclusiv ale membrilor consiliului baroului din care face parte avocatul trimis în judecată, ale membrilor Consiliului U.N.B.R., în cazul prevăzut la art. 87 alin. (2) din Lege, şi nici soţul sau rudele până la gradul al patrulea inclusiv ale părţii care a declanşat prin plângere procedura disciplinară.

(5) Comisia centrală de disciplină este coordonată de unul dintre membrii acesteia, în calitate de preşedinte, desemnat de Congresul avocaţilor, în ordinea voturilor obţinute.

Art. 273. Comisia centrală de disciplină judecă:

a) ca instanţă de fond, în complet de 3 membri, abaterile membrilor Consiliului U.N.B.R. şi ale decanilor;

b) în contestaţie, în complet de 5 membri, contestaţiile declarate de avocatul interesat, decanul baroului şi de preşedintele U.N.B.R. împotriva deciziilor pronunţate de comisiile de disciplină ale barourilor şi a încheierilor prevăzute la art. 90 alin. (1) şi (2) din Lege.

Art. 274. Comisia centrală de disciplină îşi organizează şi îşi ţine evidenţele şi îşi desfăşoară lucrările cu sprijinul Comisiei permanente a U.N.B.R. Unul dintre secretarii U.N.B.R., desemnat de către Comisia permanentă a U.N.B.R., îndeplineşte funcţia de grefier al Comisiei centrale de disciplină.

Art. 275. (1) Consiliul U.N.B.R., constituit ca instanţă disciplinară, în plenul său, mai puţin cel în cauză, judecă contestaţiile declarate împotriva deciziilor pronunţate de Comisia centrală de disciplină, ca instanţă de fond, şi a încheierilor prevăzute la art. 90 alin. (1) şi (2) din Lege.

(2) Unul dintre secretarii U.N.B.R., desemnat de Comisia permanentă a U.N.B.R., îndeplineşte funcţia de grefier al Consiliului U.N.B.R., constituit ca instanţă disciplinară în condiţiile alin. (1).

Art. 276. Executarea deciziilor disciplinare se face de către consiliul baroului în care avocatul este înscris.

Subsecţiunea a 3-a. Reguli de procedură[1)]

Art. 277. (1) Plângerea îndreptată împotriva unui avocat se adresează consiliului baroului pe al cărui tablou avocatul figurează cu drept de exercitare a profesiei. Dacă avocatul este pensionar care îşi continuă activitatea în profesie, este incompatibil sau s-a retras din profesie, plângerea se adresează baroului în care avocatul este sau a fost înscris în tabloul avocaţilor.

(2) Consiliul baroului poate fi sesizat şi prin modalităţile prevăzute la art. 86 alin. (2) şi (3) din Lege sau se poate sesiza din oficiu, prin hotărâre consemnată în procesul-verbal de şedinţă.

(3) Consiliul baroului procedează la anchetarea abaterii indicate în plângere sau în sesizare. În situaţiile prevăzute la art. 87 alin. (2) din Lege, plângerea sau sesizarea va fi înaintată de îndată Consiliului U.N.B.R.

Art. 278. (1) Anchetarea abaterii disciplinare se efectuează de consiliul baroului. În acest scop, consiliul va desemna un consilier pentru efectuarea cercetării disciplinare prealabile.

(2) Dacă abaterea disciplinară s-a săvârşit pe raza unui alt barou, consiliul baroului poate decide efectuarea de cercetări, prin comisie rogatorie, de către consiliul baroului pe raza căruia s-a săvârşit fapta.

(3) Anchetarea abaterii disciplinare a unui membru al Consiliului U.N.B.R. sau a unui decan se efectuează de către Consiliul U.N.B.R. În acest scop, Consiliul U.N.B.R. va desemna pe unul dintre consilieri pentru efectuarea cercetării disciplinare prealabile.

(4) Consilierul desemnat pentru efectuarea cercetării prealabile se poate abţine sau poate fi recuzat de avocatul cercetat. Cererea de recuzare se formulează în scris şi se judecă de către consiliul baroului, respectiv de Consiliul U.N.B.R., în absenţa consilierului recuzat.

Art. 279. (1) Anchetarea abaterii disciplinare se va face cu celeritate.

(2) Cercetările se efectuează după convocarea în scris, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, a avocatului cercetat, trimisă la sediul său profesional. Convocarea se poate face şi prin înştiinţare în scris, printr-un mijloc de comunicare ce asigură conservarea dovezii şi a datei la care s-a făcut înştiinţarea, ori prin luarea la cunoştinţă prin semnătură.

(3) Cercetarea se efectuează numai după încunoştinţarea avocatului cu privire la obiectul anchetei disciplinare prin luarea la cunoştinţă a conţinutului plângerii ori al sesizării. Avocatul cercetat poate da explicaţii scrise.

[1)] Potrivit Hotărârii nr. 769/2013: „Art. I. (...) 8. În tot cuprinsul Capitolului IV Subsecţiunea a 3-a din Statut, termenul «recurs», se înlocuieşte cu termenul «contestaţie». Art. II. Dispoziţiile prezentei hotărâri au regimul prevăzut de art. 85 alin. (2) din Statutul profesiei de avocat".

(4)[1] Refuzul de a da curs convocării sau de a prezenta înscrisurile solicitate de către organul care anchetează constituie o încălcare a îndatoririlor profesionale şi nu împiedică desfăşurarea anchetei disciplinare.

(5) În cursul cercetărilor, preşedintele U.N.B.R., decanul sau consilierul delegat va convoca în vederea ascultării persoana care a formulat plângerea, precum şi orice alte persoane ale căror declaraţii pot elucida cazul, va face verificări de înscrisuri şi va culege informaţii, prin mijloacele prevăzute de lege.

(6) După efectuarea cercetărilor, consilierul delegat întocmeşte un referat scris în care va consemna faptele, probele administrate, poziţia celui cercetat şi propunerea privind soluţionarea plângerii sau sesizării.

(7) Referatul astfel întocmit va fi înregistrat la secretariatul decanului baroului, respectiv al U.N.B.R., în cel mult 30 de zile de la primirea însărcinării.

Art. 280. (1) În şedinţa imediat următoare datei la care referatul a fost înregistrat, Consiliul U.N.B.R. sau, după caz, consiliul baroului procedează la anchetarea abaterii, pe baza referatului şi a lucrărilor care au stat la baza întocmirii acestuia.

(2) Consiliul U.N.B.R. sau, după caz, consiliul baroului poate convoca avocatul anchetat, în vederea audierii sale.

Art. 281. (1) După efectuarea anchetei disciplinare, Consiliul U.N.B.R., respectiv consiliul baroului va decide, după caz, exercitarea acţiunii disciplinare, clasarea cauzei sau completarea cercetărilor.

(2)[2] Soluţia se comunică, în termen de cel mult 15 zile de la luarea deciziei prevăzută la alin. (1), prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau prin remitere directă, cu luare de semnătură, avocatului cercetat, la sediul profesional principal al acestuia, persoanei care a făcut plângerea, la domiciliul declarat de aceasta, precum şi, prin adresă de comunicare, preşedintelui U.N.B.R.

(3) În situaţia în care, în urma anchetării abaterii, se decide exercitarea acţiunii disciplinare, Consiliul U.N.B.R., respectiv consiliul baroului va desemna consilierul însărcinat cu susţinerea acesteia la instanţa disciplinară.

(4) Acţiunea disciplinară se redactează în scris, motivat în fapt şi în drept, cu indicarea persoanelor care urmează a fi citate în faţa instanţei disciplinare, şi se semnează de către decanul baroului sau, după caz, de preşedintele U.N.B.R.

(5) În caz de abatere gravă, pe baza unui referat motivat, întocmit de consilierul desemnat de Consiliul U.N.B.R. sau, după caz, de consiliul baroului, preşedintele U.N.B.R. sau, respectiv, decanul poate solicita comisiei de disciplină competente suspendarea din profesie a avocatului în cauză, în conformitate cu dispoziţiile legale referitoare la ordonanţa preşedinţială cuprinse în Codul de procedură civilă.

---

[1] Alin. (4) al art. 279 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 1 din Hotărârea nr. 769/2013.

[2] Alin. (2) şi (5) ale art. 281 sunt reproduse astfel cum au fost modificat prin art. I pct. 2 din Hotărârea nr. 769/2013.

Interpretare: A se vedea **Decizia nr. 773/2013** (cu caracter interpretativ) despre aplicarea corectă a prevederilor art. 66 lit. p) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată şi ale **art. 281 alin. (1)** din Statutul profesiei de avocat, adoptat prin Hotărârea Consiliului U.N.B.R. nr. 64/03.12.2011, cu modificările şi completările ulterioare, sub art. 66 din Legea nr. 51/1995.

Art. 282. (1) Pe durata urmăririi penale sau a judecării faptei care constituie abatere disciplinară, procedura disciplinară se suspendă, urmând să fie reluată după soluţionarea cauzei.

(2) Pe perioada suspendării procedurii de anchetare şi judecată pentru săvârşirea unei abateri disciplinare, cursul termenului prevăzut la art. 87 alin. (4) din Lege este oprit. Cursul termenului se reia după soluţionarea definitivă a cauzei.

Art. 283. (1) Preşedintele comisiei de disciplină va fixa de îndată termen de judecată, cu citarea avocatului, a organului profesiei care a exercitat acţiunea şi a celorlalte persoane indicate în acţiune.

(2)[1] Procedura de citare în faţa instanţelor disciplinare se face prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire cu conţinut declarat, la sediul profesional principal al avocatului.

(3)[2] În cazul în care comunicarea potrivit alin. (2) nu este posibilă, procedura de citare şi comunicare se va realiza în conformitate cu regulile privitoare la citarea şi comunicarea actelor de procedură cuprinse în Codul de procedură civilă.

Art. 284. (1) În faţa instanţei disciplinare avocatul se va înfăţişa personal. În cursul şedinţelor avocatul poate fi asistat de un alt avocat.

(2)[3] Şedinţa instanţei disciplinare nu este publică, atât în etapa cercetării procesului, cât şi în faza dezbaterilor în fond iar lucrările şedinţei se consemnează într-o încheiere.

(3) Lipsa părţilor regulat citate nu împiedică judecata, instanţa disciplinară putându-se pronunţa pe baza actelor şi a dovezilor administrate în cauză.

(4) Instanţa disciplinară hotărăşte cu majoritate de voturi şi pronunţă o decizie disciplinară.

Art. 285. (1) Decizia disciplinară rămasă definitivă are autoritate de lucru judecat faţă de părţi şi de organele profesiei.

---

[1] Alin. (2) al art. 283 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 3 din Hotărârea nr. 769/2013.

[2] Alin. (3) al art. 283 a fost introdus prin art. I pct. 4 din Hotărârea nr. 769/2013.

[3] Alin. (2) al art. 284 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 5 din Hotărârea nr. 769/2013.

(2)[1] Decizia de excludere sau de suspendare din profesie se va comunica avocatului în cauză la sediul profesional principal al acestuia, baroului în care avocatul este înscris, precum şi preşedintelui U.N.B.R.

(3) Decizia privind aplicarea celorlalte sancţiuni disciplinare prevăzute de lege ori încetarea acţiunii disciplinare se comunică, de asemenea, în condiţiile alin. (2).

(4) Contestaţia declarată împotriva măsurilor luate prin încheiere în condiţiile art. 90 alin. (2) din Lege şi împotriva deciziei disciplinare are caracter devolutiv şi determină controlul de legalitate şi de temeinicie a acestora de către organul competent. Contestaţia se depune şi se înregistrează la secretariatul baroului, respectiv la secretariatul U.N.B.R. iar după expirarea termenelor de declarare a contestaţiei se înregistrează la comisia de disciplină care a pronunţat hotărârea, care, îi va înainta, de îndată, împreună cu dosarul cauzei, instanţei disciplinare competente.

Art. 286. Contestaţia prevăzută la art. 88 alin. (3) din Lege este distinctă de contestaţia prevăzută la art. 88 alin. (4) din Lege.

Art. 287.[2] (1) Dispoziţiile privind procedura judecării acţiunilor disciplinare prevăzute în prezentul statut se completează în mod corespunzător cu prevederile Codului de procedură civilă.

(2) Dispoziţiile legii noi de procedură se aplică numai proceselor disciplinare începute după intrarea în vigoare a acesteia.

(3) Procesele şi acţiunile disciplinare în curs de desfăşurare sunt supuse dispoziţiilor normative în vigoare la data la care au fost începute.

(4) Începutul procesului disciplinar este data la care consiliul baroului sau, respectiv. Consiliul U.N.B.R. a decis exercitarea acţiunii disciplinare.

Capitolul V. Pregătirea şi perfecţionarea profesională a avocaţilor

Secţiunea 1. Stagiul profesional

Subsecţiunea 1. Dispoziţii generale

Art. 288. (1) Stagiul profesional, denumit în continuare stagiu, reprezintă perioada parcursă la începutul exercitării profesiei şi are ca scop pregătirea şi formarea profesională iniţială a avocatului în vederea obţinerii titlului profesional de avocat definitiv.

(2) Stagiul este obligatoriu şi efectiv, cu excepţia situaţiilor prevăzute de lege.

(3) În perioada stagiului, avocatul îşi desfăşoară activitatea cu titlul profesional de avocat stagiar, sub care este înscris în tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei.

---

[1] Alin. (2) şi (4) ale art. 285 sunt reproduse astfel cum au fost modificat prin art. I pct. 6 din Hotărârea nr. 769/2013.

[2] Art. 287 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 7 din Hotărârea nr. 769/2013.

Art. 289. (1) În vederea pregătirii şi formării profesionale iniţiale, avocaţii stagiari sunt obligaţi să urmeze cursurile I.N.P.P.A., în condiţiile stabilite de U.N.B.R.

(2) În decursul perioadei de stagiu, pregătirea şi formarea profesională iniţială a avocaţilor stagiari se realizează şi prin:

a) îndrumare şi formare profesională în cadrul formei de exercitare a profesiei cu care avocatul stagiar se află în raporturi contractuale de colaborare sau în calitate de salarizat în interiorul profesiei;

b) conferinţe de stagiu organizate de consiliul baroului, conform unei programe stabilite de I.N.P.P.A.;

c) alte forme de pregătire profesională realizate în cadrul unor instituţii agreate de U.N.B.R.

(3) În exercitarea atribuţiilor prevăzute de art. 66 lit. f), g) şi h) din Lege, Consiliul U.N.B.R., la propunerea I.N.P.P.A. şi a barourilor, întocmeşte şi aprobă:

a) cadrul unitar al programelor de învăţământ pentru pregătirea profesională a avocaţilor stagiari, în cadrul conferinţelor de stagiu organizate de barouri;

b) programele şi planul de învăţământ propuse de I.N.P.P.A.;

c) cota care se virează de către barouri către I.N.P.P.A. din taxa încasată pentru înscrierea în barou, ca urmare a dobândirii dreptului de primire în profesie.

Art. 290. (1) Cererea de înscriere la examenul pentru primire în profesie ca avocat stagiar, însoţită de documentaţia prevăzută de prezentul statut, se depune la baroul în circumscripţia căruia solicitantul se va înscrie şi îşi va exercita profesia.

(2) În cererea de înscriere, solicitantul se va angaja că va urma formele de pregătire profesională prevăzute de prezentul statut şi hotărâte de organele profesiei.

Art. 291. (1) Cererea de înscriere la examenul pentru primirea în profesie cu titlul de avocat stagiar se aprobă de consiliul baroului prin hotărâre, după îndeplinirea procedurii prevăzute de prezentul statut.

(2) Solicitantul care a promovat examenul de primire în profesie obţine dreptul de a fi înscris în profesie, în baza deciziei de primire în profesie emise de Consiliul U.N.B.R. în urma validării examenului. La cerere, acesta va fi înscris în tabloul avocaţilor, în conformitate cu procedura prevăzută de prezentul statut, prin hotărâre a consiliului baroului. Hotărârea va fi comunicată solicitantului şi preşedintelui U.N.B.R. Hotărârea prin care se respinge cererea de înscriere va fi motivată şi va fi comunicată solicitantului.

(3) Hotărârile consiliului baroului pronunţate în cererile de înscriere la examenul pentru primirea în profesie sau în tabloul avocaţilor pot fi contestate conform prevederilor prezentului statut.

Art. 292. (1) Avocatul stagiar este supus tuturor dispoziţiilor legale, statutare şi deontologice.

(2) Avocatul stagiar are următoarele îndatoriri suplimentare:

a) să îşi perfecţioneze pregătirea profesională teoretică şi să îşi însuşească tehnica de practică avocaţială;

b) să participe la toate conferinţele de stagiu organizate de consiliul baroului, să pregătească în scris subiectele conferinţelor şi lucrările avocaţiale repartizate de coordonatorul conferinţelor de stagiu;

c) să efectueze lucrările avocaţiale repartizate de avocatul îndrumător şi de serviciul de asistenţă judiciară al baroului;

d) să participe la toate manifestările profesionale la care este convocat de către organele de conducere ale profesiei;

e) să desfăşoare o activitate efectivă în profesie şi să anunţe în scris orice motiv de suspendare a stagiului.

(3) Avocatul stagiar care urmează cursurile de pregătire şi perfecţionare profesională organizate de I.N.P.P.A. este obligat să îndeplinească şi îndatoririle ce decurg din această calitate şi să respecte contractul de formare profesională încheiat cu I.N.P.P.A.

(4) Nerespectarea îndatoririlor prevăzute mai sus reprezintă abatere disciplinară.

Art. 293. (1) Durata stagiului este de 2 ani, calculată de la data înscrierii în tabloul avocaţilor.

(2) Perioada în care avocatul stagiar urmează cursurile I.N.P.P.A. se include în durata stagiului.

(3) În perioada stagiului, cu acordul avocatului îndrumător, avocatul stagiar poate urma cursuri de masterat, care sunt luate în considerare la aprecierea formării profesionale iniţiale în condiţiile stabilite de U.N.B.R.

Art. 294. (1) Persoana care a promovat examenul de primire în profesia de avocat, organizat pentru persoanele care nu solicită calitatea de avocat stagiar, şi care anterior primirii în profesie a fost definitivată, prin examen, în funcţia juridică de judecător, procuror, notar public, consilier juridic sau jurisconsult, pe care a exercitat-o timp de 5 ani înainte de data susţinerii examenului de primire în profesia de avocat, dobândeşte calitatea de avocat definitiv fără susţinerea examenului de definitivare prevăzut la art. 20 alin. (1) din Lege.

(2) În baza dispoziţiilor art. 20 alin. (6) din Lege, are dreptul prevăzut la alin. (1) şi persoana care a promovat examenul de primire în profesia de avocat şi care timp de 5 ani neîntrerupţi a îndeplinit funcţii de specialitate juridică, prevăzute ca atare în organigrama Parlamentului, Administraţiei Prezidenţiale, Guvernului, Curţii Constituţionale, Avocatului Poporului, Curţii de Conturi şi a Consiliului Legislativ.

(3) Avocatul stagiar care a exercitat cel puţin un mandat de parlamentar, primar, viceprimar, preşedinte de consiliu judeţean sau vicepreşedinte de consiliu judeţean dobândeşte, la cerere, calitatea de avocat definitiv.

(4) Cererea adresată consiliului baroului de către persoana aflată în una dintre situaţiile prevăzute la alin. (1), (2) sau (3) va trebui să precizeze temeiul pe baza

căruia aceasta solicită acordarea calității de avocat definitiv. În afară de actele prevăzute la art. 15 alin. (2) lit. a)-d) și f), solicitantul va anexa cererii, după caz:

a) copie certificată a carnetului de muncă sau, după caz, o adeverință echivalentă, în original, eliberată de camera notarilor publici, atestând funcția de notar public îndeplinită de solicitant și durata acesteia, precum și o adeverință, în original, certificând faptul că acesta a promovat examenul de definitivat în acea funcție, eliberată de organul competent al profesiei menționate la alin. (1);

b) adeverință, în original, privind promovarea examenului de primire în profesia de avocat, eliberată de baroul care a emis hotărârea de înscriere a solicitantului în tabloul avocaților, precum și copie certificată a carnetului de muncă atestând funcția de specialitate juridică și perioada exercitării acesteia, eliberată de una dintre instituțiile prevăzute la alin. (2);

c) copie a cărții de identitate a avocatului, precum și adeverință, în original, eliberată de Parlamentul României, consiliul județean sau consiliul local, după caz, atestând mandatul menționat la alin. (3) îndeplinit de solicitant, precum și durata acestuia.

(5) În termen de 15 zile de la data cererii, solicitantul prevăzut la alin. (3) își va susține cererea în cadrul unui interviu organizat în acest sens de barou. Din comisia de interviu vor face parte decanul sau prodecanul baroului, care va prezida comisia, precum și 2 consilieri desemnați de consiliul baroului, dintre care unul va îndeplini calitatea de secretar. La interviu vor fi verificate în prealabil înscrisurile depuse de solicitant împreună cu cererea și, dacă va fi cazul, vor fi solicitate lămuriri suplimentare privitoare la acestea. Dacă dosarul va fi considerat a fi complet, se vor evalua aptitudinile solicitantului prin prisma exigențelor profesionale cărora trebuie să le răspundă avocații definitivi. În cazul în care se va constata necesitatea completării dosarului solicitantului cu alte înscrisuri relevante, interviul va fi reprogramat pentru o dată care nu va putea depăși 15 zile de la data primului interviu, caz în care verificarea aptitudinilor solicitantului va fi amânată pentru această din urmă dată. Interviul va putea fi reprogramat o singură dată. Desfășurarea interviului va fi consemnată într-un proces-verbal întocmit de secretarul comisiei.

(6) În termen de 30 de zile de la data interviului, consiliul baroului va pronunța o hotărâre motivată, pe care o va comunica U.N.B.R., împreună cu copia procesului-verbal încheiat cu prilejul interviului. Hotărârea poate fi atacată în termen de 15 zile de la comunicare la Consiliul U.N.B.R.

Subsecțiunea a 2-a. Contractul de formare profesională inițială

Art. 295. Pentru a fi înscris în Tabloul avocaților stagiari cu drept de exercitare a profesiei, avocatul stagiar va înregistra la barou un contract de colaborare profesională sau un contract de salarizare în interiorul profesiei, care va cuprinde clauze obligatorii privind formarea profesională inițială, încheiat cu o formă de exercitare

a profesiei, sub îndrumarea unui avocat care îndeplineşte condiţiile prevăzute de art. 19 din Lege

Art. 296. (1) Contractul va menţiona obligaţia de a se asigura avocatului stagiar venitul minim garantat pe economia naţională, distinct de veniturile ocazionale ale avocatului stagiar asigurate din asistenţa judiciară pentru care a fost desemnat de serviciul de asistenţă judiciară al baroului.

(2) Forma de exercitare a profesiei se angajează faţă de barou:

a) să asigure executarea contractului de formare profesională iniţială, printr-un avocat îndrumător anume desemnat, fiind obligată să îl informeze pe decan, în scris, asupra oricărei cauze de încetare a îndrumării; îndrumarea se va realiza conform hotărârilor adoptate de Consiliul U.N.B.R., pe baza propunerilor formulate de I.N.P.P.A.;

b) să asigure plata contribuţiei la fondul de formare profesională necesar pentru îndeplinirea atribuţiilor prevăzute la art. 56 alin. (2) lit. j) şi art. 66 lit. f) din Lege, conform hotărârilor adoptate de Congresul avocaţilor, în temeiul art. 64 alin. (1) lit. e) din Lege;

c) să permită participarea avocatului stagiar la formele de pregătire profesională iniţială organizate în cadrul I.N.P.P.A., cu respectarea programului stabilit de I.N.P.P.A. pentru acestea.

(3) Avocatul îndrumător trebuie să aibă reputaţie profesională neştirbită, vechimea prevăzută de art. 19 din Lege şi să declare expres situaţiile în care se află dacă sunt incidente cazurile prevăzute la art. 20 alin. (8) şi la art. 21 din Lege, care vor fi consemnate în contractele prevăzute la art. 295. Avocaţii pot acorda îndrumare profesională numai avocaţilor stagiari înscrişi în baroul din care ei fac parte.

(4) Consiliul baroului poate stabili numărul de contracte de colaborare profesională sau de salarizare în interiorul profesiei pentru formarea profesională iniţială care pot fi încheiate de un avocat care îndeplineşte condiţiile art. 19 din Lege.

(5) Pot semna contractele de colaborare sau de salarizare în interiorul profesiei numai avocaţii titulari ai cabinetelor individuale şi avocaţii asociaţi.

(6) Dacă, din orice motive obiective, încetează îndrumarea avocatului titular, toate obligaţiile impuse de lege, de prezentul statut şi de hotărârile consiliului privind îndrumarea avocatului stagiar vor fi preluate de către un alt avocat, iar consiliul baroului va sprijini avocatul stagiar pentru a-şi găsi un îndrumător. Până la găsirea altui îndrumător, stagiul se suspendă. Contractul de formare profesională iniţială va cuprinde în mod expres clauze corespunzătoare.

(7) Dacă, din orice motive, pe perioada stagiului, avocatul definitiv care încheie contractul de formare profesională iniţială nu îşi îndeplineşte obligaţiile asumate, consiliul baroului îi va solicita să depună un raport motivat asupra situaţiei intervenite. În cazul în care se constată că avocatul, cu rea-credinţă, nu şi-a îndeplinit obligaţiile asumate prin contractul încheiat cu avocatul stagiar, consiliul baroului va iniţia procedura disciplinară.

(8) Fiecare barou poate aprecia asupra contractelor de formare profesională inițială propuse de avocații străini înscriși în tabloul special al fiecărui barou.

Subsecțiunea a 3-a. Suspendarea stagiului

Art. 297. (1) Stagiul se suspendă în condițiile art. 18 alin. (4) din Lege. Prin lipsă motivată din profesie, în sensul acestor prevederi legale, se înțelege situația în care avocatul stagiar nu își poate exercita efectiv stagiul timp de cel puțin 30 de zile consecutive, din motive de sănătate, atestate cu acte medicale relevante, sau ca urmare a unor acte de autoritate emise de organele competente ale statului, intervenite în legătură cu obligațiile cetățenești ale avocatului stagiar și independent de culpa acestuia.

(2) Stagiul nu se suspendă în perioada în care avocatul stagiar urmează o formă de pregătire și perfecționare profesională la o instituție de învățământ superior (cursuri cu frecvență), dacă forma de exercitare a profesiei cu care stagiarul se află în raporturi contractuale profesionale atestă baroului acordul pentru frecventarea cursurilor și se obligă să garanteze plata contribuțiilor și taxelor prevăzute de lege în contul și pentru avocatul stagiar pe perioada cursurilor.

(3) Stagiul se suspendă în cazurile prevăzute pentru suspendarea calității de avocat, potrivit art. 28 din Lege.

(4) În situația în care un avocat stagiar devine incompatibil, acesta nu poate fi înscris în tabloul avocaților incompatibili și nu îi poate fi ridicată incompatibilitatea decât dacă avocatul care s-a obligat să asigure formarea profesională inițială este de acord cu suspendarea stagiului și cu executarea contractului inițial după ridicarea incompatibilității.

(5) În caz contrar, avocatul stagiar devenit incompatibil va trebui să prezinte un nou contract de colaborare pentru formare profesională inițială cu un avocat care îndeplinește condițiile legale de competență profesională apt a asigura prin îndrumare formarea profesională inițială.

Art. 298. (1) Suspendarea se dispune de consiliul baroului, care apreciază asupra împrejurărilor ce justifică lipsa din profesie, durata suspendării și întinderea perioadei de stagiu efectuat anterior suspendării.

(2) Stagiul efectuat anterior suspendării intră în calculul termenului stabilit de art. 18 alin. (1) din Lege.

Subsecțiunea a 4-a. Condițiile și efectele organizării pregătirii profesionale pe durata stagiului

Art. 299. (1) Urmarea cursurilor I.N.P.P.A. este obligatorie și reprezintă principalul mijloc de formare profesională inițială a avocaților stagiari. Înscrierea în evidențele I.N.P.P.A. se realizează de drept, prin efectul înscrierii în barou a avocatului stagiar.

(2) Absența repetată de la cursurile I.N.P.P.A., precum și orice alte acte de încălcare a statutului și regulamentului acestuia conduc la exmatricularea avoca-

tului stagiar. Exmatricularea din cadrul I.N.P.P.A. reprezintă o abatere disciplinară gravă, care conduce la pierderea calității de avocat stagiar.

(3) Cursurile I.N.P.P.A. se desfășoară în localitatea sediului central, în centrele teritoriale ale acestuia sau, în mod excepțional, în altă localitate hotărâtă de către conducerea I.N.P.P.A.

(4) Centrele teritoriale ale I.N.P.P.A. pot fi organizate și menținute potrivit statutului I.N.P.P.A., pentru mai buna implementare a activității I.N.P.P.A. în teritoriu și apropierii avocaților stagiari de instituția responsabilă de formarea profesională inițială. Centrele teritoriale nu au personalitate juridică și reprezintă puncte de activitate ale I.N.P.P.A.

(5) Cursurile I.N.P.P.A. se desfășoară conform unei programe unitare, structura cursurilor și sistemul de evaluare finală stabilite de I.N.P.P.A. fiind unice, aplicabile deopotrivă și în centrele teritoriale.

(6) În mod complementar, formarea inițială a avocaților stagiari se poate realiza și prin organizarea conferințelor de stagiu.

(7) Barourile sunt obligate să comunice I.N.P.P.A. avocații stagiari înscriși în barou în termen de 20 de zile de la înscrierea acestora.

Art. 300. (1) În exercitarea atribuțiilor prevăzute de art. 56 alin. (2) lit. j) din Lege, consiliul baroului organizează pregătirea profesională a avocaților stagiari prin organizarea conferințelor lunare de stagiu, conform programului unitar elaborat de I.N.P.P.A.

(2) Conferința de stagiu cuprinde: expuneri asupra problemelor juridice, studiul doctrinei juridice și al practicii judiciare, lucrări avocațiale scrise, dezbateri de speță.

(3) Conferințele de stagiu se desfășoară pe baza unui program aprobat anual de I.N.P.P.A.

(4) Consilierul coordonator al stagiului va desemna, din rândul avocaților stagiari care s-au remarcat în primul an de stagiu, pe secretarii conferințelor de stagiu, care vor ține evidența prezenței și a lucrărilor avocaților stagiari.

(5) Prezența la conferința de stagiu va fi constatată prin apel nominal. Consilierul coordonator va informa trimestrial consiliul baroului cu privire la îndeplinirea de către avocații stagiari a obligațiilor ce le revin.

Art. 301. (1) La sfârșitul fiecărui an de stagiu activitatea avocatului stagiar va fi notată cu note între 1 și 10 de către consilierul coordonator al stagiului, avându-se în vedere lucrările efectuate, participarea la dezbaterea temelor, precum și prezența la conferințele de stagiu și la manifestările baroului la care a fost convocat.

(2) Se va avea în vedere raportul întocmit de avocatul îndrumător și de coordonatorul serviciului de asistență judiciară al baroului cu privire la activitatea depusă pentru îndeplinirea sarcinilor profesionale.

(3) Notările vor fi transmise I.N.P.P.A. și, atunci când este cazul, centrelor teritoriale ale I.N.P.P.A. în vederea înscrierii avocatului stagiar la examenul de absolvire a cursurilor I.N.P.P.A.

(4) Dosarul de înscriere la examenul de definitivare în profesie va conține, în mod obligatoriu: raportul întocmit de avocatul îndrumător cu privire la activitatea desfășurată de avocatul stagiar, raportul avocatului coordonator al stagiului profesional cu privire la participarea la dezbaterea temelor și lucrările proprii realizate.

(5) Consiliul baroului, evaluând notarea acordată de consilierul coordonator al stagiului, precum și raportul avocatului îndrumător și raportul coordonatorului serviciului de asistență judiciară, poate dispune motivat prelungirea stagiului cu un an.

Art. 302. (1) Îndrumarea profesională a avocatului stagiar este asigurată de avocatul îndrumător care a consimțit în acest sens prin contractul încheiat.

(2) Pot asigura îndrumarea profesională a avocatului stagiar doar avocații care îndeplinesc cerințele impuse de art. 19 din Lege, care au achitat la zi taxele și contribuțiile către barou și C.A.A., care sunt titulari ai unui contract de asigurare profesională, precum și cei care îndeplinesc condițiile stabilite prin hotărârea consiliului baroului și sunt titulari ai unei forme de exercitare a profesiei.

(3) Încetarea îndrumării din orice motive se aduce la cunoștința consiliului baroului, care hotărăște schimbarea îndrumătorului.

Art. 303. (1) Avocatul îndrumător și coordonatorul serviciului de asistență judiciară se vor preocupa de realizarea de către avocatul stagiar a unui venit echitabil, corespunzător muncii depuse și prevederilor art. 296 alin. (1).

(2) Fapta avocatului care asigură îndrumarea profesională de a nu își îndeplini obligațiile de îndrumare și de a nu asigura venitul minim lunar garantat al avocatului stagiar constituie abatere disciplinară gravă.

(3) Distinct de răspunderea disciplinară, consiliul baroului poate decide și interzicerea de a mai încheia contracte de formare profesională pentru o perioadă de la unu la 5 ani.

Art. 304. (1) Avocatul stagiar are dreptul de a pune concluzii numai la judecătorii.

(2) Avocatul stagiar poate efectua activitățile prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. a) și b) din Lege.

Interpretare: A se vedea **Decizia nr. 746/2013** (cu caracter interpretativ) despre aplicarea corectă a prevederilor art. 23 alin. (1) și (3) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată și ale art. 304 alin. (1) din Statutul profesiei de avocat, adoptat prin Hotărârea Consiliului UNBR nr. 64/03.12.2011, cu modificările și completările ulterioare, sub art. 23 din Legea nr. 51/1995.

Subsecțiunea a 5-a. Finalizarea stagiului. Înscrierea la examenul de definitivare în profesie

Art. 305. (1) După terminarea stagiului, consiliul baroului, prin decizie motivată, va constata, de la caz la caz, îndeplinirea efectivă a stagiului. Constatarea se face pe baza raportului avocatului îndrumător și a celui al serviciului de asistență judiciară, precum și, dacă este cazul, a notărilor consilierului coordonator al stagiului profesional.

(2) I.N.P.P.A. va comunica fiecărui barou situaţia privind frecventarea cursurilor, înscrierea la examenul de absolvire şi rezultatele examenului susţinut de avocaţii stagiari.

Art. 306. În baza deciziei de constatare a îndeplinirii efective a stagiului, avocatul stagiar va solicita consiliului baroului avizul pentru înscrierea la examenul de absolvire a cursurilor I.N.P.P.A.

Art. 307. (1) Consiliul baroului va hotărî prin decizie înscrierea avocatului stagiar pentru susţinerea examenului de definitivat, în baza evaluării activităţii sale de pregătire profesională.

(2) Evaluarea prevăzută la alin. (1) se va realiza în baza:

a) calificativelor şi notelor acordate de consilierul coordonator al conferinţelor de stagiu, dacă este cazul;

b) raportului avocatului îndrumător;

c) referatului consilierului coordonator al serviciului de asistenţă judiciară a baroului.

Art. 308. (1) La sfârşitul perioadei de stagiu, avocatul este obligat să susţină examenul de definitivare.

(2) Avocatul stagiar declarat respins sau care nu s-a prezentat la examenul de definitivat, precum şi cel care nu a promovat examenul de absolvire a I.N.P.P.A. sunt înscrişi din oficiu în următoarea sesiune a examenului de definitivat/absolvire a I.N.P.P.A.

(3) Avocatul stagiar respins sau care nu s-a prezentat la 3 sesiuni ale examenului de definitivat/absolvire a I.N.P.P.A. va fi exclus din profesie.

Subsecţiunea a 6-a. Examenul de definitivare în profesia de avocat

Art. 309. (1) Examenul de definitivare în profesia de avocat se organizează anual de U.N.B.R. la nivel naţional şi se desfăşoară, în mod unitar, în centrele teritoriale ale I.N.P.P.A., potrivit regulamentului de examen de absolvire a I.N.P.P.A. În vederea asigurării caracterului unitar al examenului de definitivare, Consiliul U.N.B.R., cu luarea în considerare a propunerilor formulate de I.N.P.P.A., va stabili data examenului, tematica, bibliografia şi metodologia de examinare, care vor fi unice la nivelul U.N.B.R. Examinarea candidaţilor se va face atât cu privire la pregătirea profesională generală, cât şi cu privire la deprinderile practice specifice profesiei. Prevederile art. 33 alin. (3) privitoare la locul desfăşurării examenului se aplică prin asemănare.

(2) Regulamentul de examen va fi publicat pe pagina web a U.N.B.R. cu minimum 45 de zile anterior datei stabilite pentru desfăşurarea examenului naţional de definitivare.

(3) Prevederile art. 33 alin. (3)-(5) se aplică prin asemănare şi examenului de definitivare.

(4) La data înscrierii la examenul de definitivare candidatul este obligat să depună o taxă de participare la examen, stabilită de Consiliul U.N.B.R. Dispozițiile art. 36 alin. (2) și (3) privind taxa de participare la examen se aplică în mod corespunzător.

Art. 310. (1) Rezultatele examenului vor fi comunicate, spre validare, Comisiei permanente a U.N.B.R. I.N.P.P.A. va comunica, în mod corespunzător, rezultatele examenului de absolvire.

(2) După promovarea examenului, candidatul dobândește titlul profesional de avocat definitiv. De același drept se bucură și avocatul stagiar care a promovat examenul de absolvire a I.N.P.P.A.

(3) În baza rezultatelor examenului de definitivare, validate potrivit dispozițiilor alin. (1) sau, după caz, a rezultatelor examenului de absolvire comunicate de I.N.P.P.A., Comisia permanentă a U.N.B.R. va emite hotărârea de constatare a calității de avocat definitiv, pe care o va comunica barourilor în vederea efectuării înscrierii în tabloul avocaților definitivi și o va publica pe pagina web a U.N.B.R.

(4) Data dobândirii titlului profesional de avocat definitiv va fi considerată data împlinirii termenului stagiului prevăzut la art. 18 alin. (1) din Lege, chiar dacă promovarea examenului de absolvire a I.N.P.P.A. are loc înainte sau după această dată. Exercițiul efectiv al drepturilor și obligațiilor aferente acestui titlu profesional va putea avea loc numai cu începere de la data emiterii hotărârii prevăzute la alin. (3).

(5) În cazul acordării calității de avocat definitiv în baza prevederilor art. 20 alin. (5)-(7) din Lege, se va aplica procedura reglementată la art. 294. În cazul acordării calității de avocat definitiv în baza prevederilor art. 20 alin. (5) și (6) din Lege, data dobândirii calității de avocat definitiv va fi data deciziei prevăzute la art. 37 alin. (1), iar exercițiul efectiv al drepturilor și obligațiilor aferente acestei calități va avea loc la data înscrierii în tabloul avocaților. În cazul acordării calității de avocat definitiv în baza prevederilor art. 20 alin. (7) din Lege, data dobândirii calității de avocat definitiv va fi data aprobării cererii avocatului stagiar de către consiliul baroului, dată cu începere de la care va putea avea loc și exercițiul efectiv al drepturilor și obligațiilor aferente acestei calități.

(6) De la data dobândirii titlului profesional de avocat definitiv curge termenul prevăzut la art. 23 alin. (3) din Lege.

Secțiunea a 2-a. Organizarea și funcționarea I.N.P.P.A.

Art. 311. (1) I.N.P.P.A. este persoană juridică de drept privat, nonprofit, aflată sub autoritatea Consiliului U.N.B.R., care nu face parte din sistemul național de învățământ și nu este supus procedurilor de autorizare și acreditare.

(2) I.N.P.P.A. are personalitate juridică și buget propriu, care se aprobă anual de către Consiliul U.N.B.R.

(3) Consiliul U.N.B.R. adoptă și modifică statutul I.N.P.P.A., prin care se stabilește organizarea și funcționarea acestuia.

(4) Conducerea I.N.P.P.A. este asigurată de Consiliul de conducere al I.N.P.P.A., denumit în continuare Consiliul Institutului.

(5)[1)] Consiliul Institutului este format din 9 membri, desemnaţi pentru o perioadă de 4 ani, conform Statutului I.N.P.P.A.

(6) Preşedintele Consiliului Institutului este directorul I.N.P.P.A.

(7) Conducerea executivă a I.N.P.P.A. este asigurată de un director executiv numit de Consiliul Institutului.

(8) Veniturile I.N.P.P.A. provin din:

a) resurse provenite de la bugetul U.N.B.R. şi bugetele barourilor;

b) donaţii, sponsorizări sau legate;

c) venituri realizate din activităţi economice directe;

d) alte venituri prevăzute de statutul propriu.

Art. 312. (1) În temeiul Legii, al prezentului statut şi al statutului său de organizare şi funcţionare, I.N.P.P.A. are următoarele atribuţii:

a) organizează pregătirea şi formarea profesională iniţială a avocaţilor stagiari la standarde de competenţă profesională stabilite de organele profesiei;

b) elaborează programele de studiu ale avocaţilor stagiari şi propune Consiliului U.N.B.R. adoptarea programei anuale de studiu;

c) elaborează în conlucrare cu barourile proiectul programului anual de realizare a pregătirii continue şi propune Consiliului U.N.B.R. adoptarea acestuia;

d) asigură cursanţilor stagiile de practică la cabinete individuale de avocat, cabinete asociate, societăţi civile profesionale sau societăţi civile profesionale cu răspundere limitată;

e) organizează examenul de absolvire, în conformitate cu regulamentul de organizare şi desfăşurare aprobat de Consiliul U.N.B.R.

(2) Cursurile organizate de I.N.P.P.A. se desfăşoară sub formă de prelegeri şi ateliere încadrate în module de pregătire, în urma cărora cursanţii obţin calificative.

(3) Dispoziţiile referitoare la formarea profesională iniţială sunt aplicabile şi formelor de exercitare a profesiei care asigură stagiile de practică ale cursanţilor.

Art. 313. (1) La finalizarea cursurilor şi a stagiului de practică organizate de I.N.P.P.A., avocatul stagiar este obligat să susţină examenul de absolvire.

(2) Certificatul eliberat absolvenţilor care au promovat examenul de absolvire atestă formarea profesională iniţială în profesia de avocat şi are regimul prevăzut de lege în materia formării profesionale iniţiale şi în materia recunoaşterii calificărilor profesionale reciproce a profesiilor legal reglementate.

[1)] Alin. (5) al art. 311 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 4 din Hotărârea nr. 7/2012.

Secţiunea a 3-a. Pregătirea profesională continuă

Art. 314. (1) Avocaţii sunt obligaţi să îşi actualizeze permanent pregătirea profesională, prin menţinerea şi diversificarea cunoştinţelor în domeniile în care îşi exercită profesia, şi, în acest scop, să frecventeze formele de pregătire profesională continuă organizate de barou, I.N.P.P.A. sau de formele de exercitare a profesiei, conform dispoziţiilor prezentei secţiuni.

(2) Pregătirea profesională continuă presupune lărgirea cunoştinţelor şi competenţelor în noi domenii ale dreptului, lărgirea cunoştinţelor în domeniul procedurilor şi al legilor aplicate în Uniunea Europeană, precum şi dobândirea certificării pregătirii profesionale continue la standarde compatibile cu pregătirea profesională a avocaţilor din celelalte state membre ale Uniunii Europene.

(3) Pregătirea profesională continuă se realizează şi prin specializarea impusă de diversificarea şi extinderea aplicării dreptului în raport cu evoluţia relaţiilor social-economice contemporane.

Art. 315. (1) Toate organele profesiei şi instituţiile care îşi desfăşoară activitatea sub autoritatea acestora sunt obligate să asigure condiţiile necesare pregătirii profesionale continue a avocaţilor, în raport cu domeniile profesionale de specialitate pentru care avocaţii optează. Obligaţia priveşte în mod special şi domeniul dreptului Uniunii Europene, însuşirea şi aplicarea deontologiei şi standardelor profesionale în materie.

(2) Obligaţia avocaţilor de realizare a pregătirii profesionale continue se realizează în cadrul barourilor, al I.N.P.P.A. şi al formelor de exercitare a profesiei şi are drept scop îndeplinirea de către avocaţi a obligaţiei de perfecţionare a pregătirii profesionale, bazată pe o cultură juridică de calitate şi o pregătire temeinică, pentru îndeplinirea corespunzătoare a activităţilor de interes public pe care le implică folosirea titlului profesional de avocat.

Art. 316. Reprezintă modalităţi de pregătire profesională continuă, în cadru organizat:

a) activităţile coordonate şi îndrumate de Departamentul de pregătire profesională continuă al I.N.P.P.A.;

b) asistenţa la cursuri, seminare, reuniuni, conferinţe, congrese şi orice altă formă organizată pentru realizarea actualizării cunoştinţelor şi tehnicilor de exercitare a profesiei;

c) pregătirea on-line;

d) redactarea şi publicarea de note, articole, eseuri, studii pe probleme juridice;

e) activităţi specifice în cercurile de studii organizate de barouri;

f) activităţi organizate în cooperare cu instituţii de învăţământ sau instituţii de realizare a pregătirii profesionale în domenii conexe activităţii specifice profesiei de avocat.

g) orice altă activitate recunoscută de organele profesiei.

Art. 317. (1) Pregătirea continuă realizată de către avocaţi va fi evaluată în mod regulat.

(2) Controlul respectării obligaţiilor de pregătire continuă (inclusiv consecinţele nerespectării acestor obligaţii) se va reflecta într-un sistem declarativ realizat de către avocaţi, apt a fi verificat. Controlul pregătirii profesionale continue este de competenţa baroului şi se va realiza în cadrul normativ corespunzător exercitării profesiei la nivel naţional, conform hotărârilor adoptate de Congresul avocaţilor şi de Consiliul U.N.B.R.

(3) Pe baza hotărârilor Congresului avocaţilor, Consiliul U.N.B.R. va elabora un program anual privitor la evaluarea şi controlul pregătirii profesionale continue a avocaţilor, care va ţine cont de conlucrarea dintre barouri pentru realizarea pregătirii profesionale continue în mod coerent şi unitar la nivel naţional. Organele profesiei de avocat vor certifica periodic pregătirea profesională continuă a fiecărui avocat.

Interpretare: A se vedea **Decizia nr. 745/2013** (cu caracter interpretativ) despre aplicarea corectă a prevederilor art. 66 lit. g) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată şi ale **art. 314-317** din Statutul profesiei de avocat, adoptat prin Hotărârea Consiliului U.N.B.R. nr. 64/03.12.2011, cu modificările şi completările ulterioare, sub art. 66 din Legea nr. 51/1995.

Capitolul VI. Asigurările sociale

Art. 318. (1) Avocaţii înscrişi în barouri, care figurează în tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei, avocaţii pensionari şi urmaşii acestora cu drepturi proprii la pensie şi ajutoare sociale fac parte de drept din sistemul propriu de asigurări sociale al avocaţilor şi sunt membri de drept ai C.A.A.

(2) Avocaţii înscrişi în barou care nu figurează în tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei au dreptul la prestaţiile de asigurări sociale corespunzător perioadei în care şi-au exercitat profesia, în condiţiile prevăzute de legea şi statutul C.A.A.

(3) Perioada în care un avocat a fost suspendat din profesie, în vederea exercitării unei funcţii de demnitate publică sau a unei funcţii asimilate cu funcţia de demnitate publică, este luată în calcul la stabilirea vechimii în avocatură, în condiţiile achitării cotelor de contribuţie la C.A.A. Indemnizaţia de demnitar şi celelalte drepturi băneşti încasate, cumulate cu eventualele venituri din activitatea de avocat desfăşurată în perioada mandatului de demnitar, se consideră venituri din profesie şi se iau în calcul atât la stabilirea cotelor de contribuţie, cât şi la stabilirea pensiei de către C.A.A.

Art. 319. (1) C.A.A. este organizată şi funcţionează în cadrul U.N.B.R. C.A.A. este instituţie autonomă de interes public, are personalitate juridică, patrimoniu şi buget propriu.

(2) C.A.A. va înființa filiale organizate pe lângă barouri, cu avizul Consiliului U.N.B.R.

(3) Filialele C.A.A., constituite în condițiile prevăzute de Lege, au personalitate juridică de interes public, buget și patrimoniu propriu.

Art. 320. C.A.A. stabilește și acordă membrilor săi, în condițiile legii sale de organizare și ale statutului C.A.A., pensii și ajutoare sociale.

Art. 321. (1) Fondurile C.A.A. se constituie în condițiile statutului acesteia.

(2) Pensiile și ajutoarele sociale vor avea ca bază de calcul exclusiv stagiile de cotizare și cuantumul contribuțiilor achitate de avocatul asigurat, fiind interzisă aplicarea altor criterii de calcul.

Art. 322. (1) Plata contribuției lunare pentru constituirea fondurilor C.A.A. se va efectua prin transfer în contul bancar al filialei în care avocatul este înscris sau la casieria acesteia până la data de 25 a lunii următoare celei pentru care se face plata.

(2) În cazul achitării contribuției prin ordin de plată, plata se consideră făcută la data debitării contului bancar al plătitorului. În cazul în care data de 25 a lunii este o zi nelucrătoare, plata contribuției se socotește făcută în termen dacă este făcută în ziua lucrătoare imediat următoare datei de 25.

(3) Depășirea cu cel mult 5 zile a termenului de plată prevăzut la alineatul precedent atrage obligația de plată a majorărilor de întârziere în favoarea C.A.A. La achitarea contribuției avocatul este obligat să ateste, în scris și sub semnătură, veniturile realizate din onorarii în luna pentru care se efectuează plata și pentru care plătește cota de contribuție în condițiile prevăzute de statutul C.A.A. Statutul C.A.A. va prevedea forma și modalitatea în care se face și se înregistrează declarația.

(4) Avocatul care plătește cota maximă de contribuție nu are obligația de a declara valoarea veniturilor suplimentare cotei plătite.

Art. 323. (1) Neplata contribuțiilor lunare în cuantumul și la termenele stabilite atrage aplicarea măsurii prevăzute la art. 28 lit. c) din Lege.

(2) Filiala va notifica în prealabil avocatul debitor și va sesiza baroul în cazurile în care întârzierea plății este mai mare de 3 luni. La sesizare se va atașa dovada notificării.

(3) Respectarea procedurii prealabile de notificare prevăzute la alin. (2) nu este necesară dacă avocatul nu a dat declarația privind veniturile realizate pe o perioadă mai mare de 6 luni și nici nu a plătit cotele de contribuție la C.A.A.

(4) Încălcarea repetată a obligațiilor prevăzute la art. 92 alin. (2) din Lege constituie abatere disciplinară gravă.

Art. 324. (1) La cererea filialei, avocatul este obligat să informeze în scris cu privire la îndeplinirea obligației de a contribui la constituirea fondurilor sistemului asigurărilor sociale privind avocații, să indice criteriile în raport cu care a achitat contribuția și să prezinte dovezile de plată a acesteia, în cazurile în care din evidențele filialei nu rezultă datele prevăzute în prezentul articol.

(2) Consiliul de administraţie al C.A.A. este obligat să sesizeze în scris consiliul baroului în situaţia în care, în mod nejustificat, avocatul refuză să se prezinte la controlul efectuat de C.A.A. la filiala C.A.A. din care face parte ori dacă acesta refuză să prezinte actele şi informaţiile necesare realizării controlului. În acest caz, consiliul baroului va sesiza comisia de disciplină a baroului cu privire la abaterea disciplinară, pentru a se lua măsurile prevăzute de Lege şi de prezentul statut.

Art. 325. (1) Consiliul de administraţie al C.A.A. şi consiliile barourilor vor coordona activitatea filialelor în vederea aplicării unitare a Legii.

(2) Între filială, C.A.A. şi barouri se stabileşte prin statutul C.A.A. modul de comunicare a informaţiilor şi de coordonare a activităţii filialelor.

(3) Adunarea generală a filialei se întruneşte anual, la aceeaşi dată cu adunarea generală ordinară a baroului sau ori de câte ori este nevoie.

(4) Proiectul de buget al filialei va fi adoptat de adunarea generală după obţinerea avizului consiliului baroului şi va fi comunicat C.A.A. spre aprobare.

(5) Hotărârile consiliului de administraţie al filialei se comunică C.A.A. şi consiliului baroului.

(6) Consiliul baroului poate convoca în şedinţă comună consiliul de administraţie al filialei.

Art. 326. (1) Consiliul de administraţie al filialei va face propuneri Consiliului de administraţie al C.A.A. pentru aprobarea statului de funcţii, după obţinerea avizului consiliului baroului.

(2) După obţinerea avizului baroului şi cu aprobarea Consiliului de administraţie al C.A.A., poate fi angajat un director executiv al filialei.

(3) Consiliul de administraţie al filialei îndeplineşte atribuţiile stabilite prin Lege, statutul şi regulamentul de organizare şi funcţionare ale C.A.A. şi pune în aplicare hotărârile Consiliului de administraţie al C.A.A., Congresului avocaţilor, Consiliului U.N.B.R. şi ale consiliului baroului.

(4) În caz de abatere gravă şi evidentă ori de nereguli financiare, Consiliul de administraţie al C.A.A., din oficiu sau la cererea consiliului baroului, poate suspenda consiliul de administraţie al filialei. În acest caz, Consiliul de administraţie al C.A.A. va numi o conducere interimară cu avizul consultativ al consiliului baroului, până la organizarea unor noi alegeri respectiv până la data primei adunări generale ordinare sau extraordinare a filialei.

Art. 327. (1) Consiliul U.N.B.R. va coordona activitatea Consiliului de administraţie al C.A.A., în vederea aplicării Legii şi a statutului C.A.A.

(2) Pentru cheltuielile cu caracter de investiţii din disponibilităţile băneşti ale fondului centralizat al sistemului C.A.A. sau ale filialelor, se va întocmi programul anual de investiţii, care va fi aprobat de Consiliul U.N.B.R. în ultima şedinţă a fiecărui an pentru anul următor. La întocmirea programului anual de investiţii înscris în bugetul anului următor, Consiliul de administraţie al C.A.A. va avea

în vedere evoluțiile preliminate ale bugetului sistemului C.A.A., centralizate la nivelul primelor 3 trimestre ale anului în curs.

(3) În intervalul dintre congresele avocaților, în caz de abatere gravă și evidentă ori de nereguli financiare, Consiliul U.N.B.R., din oficiu sau la cererea unei treimi dintre membrii Consiliului U.N.B.R., va putea suspenda Consiliul de administrație al C.A.A. În acest caz, Consiliul U.N.B.R. va numi o conducere interimară, până la proximul congres.

Art. 328. (1) Toate hotărârile și deciziile Consiliului de administrație al C.A.A. intră în vigoare și vor fi puse în aplicare în 3 zile de la comunicarea acestora făcută către membrii C.A.A., inclusiv prin internet.

(2) În mod corespunzător, dispozițiile alin. (1) se aplică cu privire la hotărârile și deciziile consiliilor de administrație ale filialelor.

Capitolul VII. Exercitarea în România a profesiei de către avocații care au obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European

Secțiunea 1. Dispoziții generale

Art. 329. Dispozițiile art. 96-111 din Lege se aplică întotdeauna avându-se în vedere dispozițiile art. 36 alin. (2) din Legea nr. 200/2004 privind recunoașterea diplomelor și calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România, cu modificările și completările ulterioare.

Secțiunea a 2-a. Dobândirea calității de membru al unui barou din România de către persoane fizice străine care au calitatea de avocat

Art. 330. (1) Persoanele fizice străine pot dobândi calitatea de membru al unui barou din România și pot exercita, în consecință, profesia de avocat în România, dacă în statul în care își au domiciliul dețin titlul profesional de avocat, certificat de organismele profesionale recunoscute sau de autoritățile publice care le autorizează, precum și în condițiile stabilite în acordul încheiat cu Uniunea Europeană, conform prevederilor art. II din Legea nr. 201/2004 privind completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat.

(2) Pentru avocații din statele membre ale Uniunii Europene nu este necesară existența unor convenții bilaterale.

(3) Documentația de evaluare pentru dobândirea calității de membru al unui barou din România va conține:

a) cererea de evaluare;

b) curriculum vitae și copie a pașaportului;

c) certificatul (atestatul) profesional, în copie legalizată și traducere autorizată, în termen de 3 luni de la eliberarea lui;

d) diplomă universitară;

e) certificat de onorabilitate;

f) declarația de compatibilitate;

g) solicitarea de stagiu de adaptare de 3 ani sau de susținere a unui examen de verificare a cunoștințelor de drept românesc și de limbă română.

(4) Etapele necesare dobândirii calității de membru al unui barou din România și documentele aferente sunt cele cuprinse în metodologia prezentată în anexa nr. XXXI.

(5) Convențiile bilaterale încheiate de U.N.B.R. cu organismele similare din statele din care provin petenții, altele decât statele membre ale Uniunii Europene, vor conține în principal elemente din metodologia prezentată în anexa nr. XXXI, precum și condiții privind soluționarea unor litigii în legătură cu activitatea avocaților.

(6) Dispozițiile prezentului capitol sunt aplicabile și avocaților care și-au obținut calificarea profesională în Confederația Elvețiană, care își exercită profesia pe teritoriul României, în oricare din modalitățile prevăzute la art. 96 alin. (1) din Lege.

Secțiunea a 3-a. Înscrierea grupărilor străine care exercită profesia de avocat în tablourile avocaților barourilor din România

Art. 331. (1) Grupările străine care nu au sediul profesional în România pot deschide sedii profesionale secundare în România și se pot înscrie în tablourile avocaților barourilor din România, pentru ca membrii acestora să exercite în numele grupării profesia de avocat în România, dacă în statul în care își au sediul profesional desfășoară această activitate și au statutul de societate civilă profesională, certificată de organismele profesionale recunoscute sau de autoritățile publice care le autorizează, în condițiile stabilite în acordul încheiat cu Uniunea Europeană, conform prevederilor art. II din Legea nr. 201/2004.

(2) Pentru societățile civile profesionale de avocați din statele membre ale Uniunii Europene nu este necesară existența unor convenții bilaterale.

(3) Documentația de evaluare pentru înscrierea în tablourile avocaților barourilor din România va conține:

a) cererea de evaluare, semnată de reprezentantul legal al grupării;

b) copia pașaportului reprezentantului legal al grupării (în cazul în care acesta nu s-a înscris anterior în nume propriu într-un barou din România);

c) certificatul (atestatul) profesional emis de autoritatea competentă, în copie legalizată, și traducerea autorizată a acestuia, valabil pentru 3 luni de la eliberarea sa;

d) actul constitutiv sau statutul grupării.

(4) Cererea de evaluare, cu documentele aferente, se supune avizului conform al Comisiei permanente a U.N.B.R., care va hotărî cu privire la înscrierea societății în tabloul avocaților baroului.

Secţiunea a 4-a. Exercitarea în România a profesiei de avocat de către avocaţii care au obţinut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene şi ale Spaţiului Economic European

Art. 332. Avocaţii înscrişi într-un barou din România în condiţiile prevăzute în prezentul capitol dobândesc de la data înscrierii în barou toate drepturile şi obligaţiile prevăzute de Lege şi de prezentul statut.

Capitolul VIII. Activităţi economice şi contabilitate

Art. 333. (1) Barourile şi U.N.B.R. organizează contabilitatea în conformitate cu reglementările contabile pentru persoanele juridice fără scop patrimonial, în vigoare.

(2) Barourile pot înfiinţa, prin decizie, un departament economic şi financiar, condus de un director economic.

(3) Calitatea de director economic deţinută în cadrul unui barou sau al U.N.B.R. este incompatibilă cu o funcţie asemănătoare deţinută în sistemul C.A.A., dacă prin decizia prevăzută la alin. (2) nu se prevede altfel.

(4) Activitatea de contabilitate a barourilor şi a U.N.B.R. poate fi externalizată, în condiţiile legii.

Art. 334. Evidenţa contabilă a barourilor şi a U.N.B.R. poate fi ţinută şi în format electronic, printr-un program soft compatibil cu cel folosit de sistemul C.A.A.

Art. 335. (1) În aplicarea dispoziţiilor art. 50 alin. (4) şi ale art. 60 alin. (3) din Lege, fiecare barou şi U.N.B.R. îşi constituie şi poate folosi patrimoniul propriu, reflectând în contabilitate următoarele venituri:

a) venituri din activităţile fără scop lucrativ:

- venituri din contribuţiile băneşti şi taxele achitate de avocaţi pentru formarea bugetului baroului şi a bugetului U.N.B.R. ori pentru constituirea fondurilor cu destinaţie specială, hotărâte de organele profesiei, în condiţiile legii (fonduri pentru formarea profesională iniţială, fonduri pentru formarea profesionala continuă, fonduri pentru ajutorarea avocaţilor tineri etc.);
- venituri din taxele de înregistrare sau de modificare a actelor privind formele de exercitare a profesiei;
- venituri din donaţii şi sume sau bunuri primite prin sponsorizare;
- venituri din dobânzile şi dividendele obţinute din plasarea disponibilităţilor rezultate din activităţile fără scop lucrativ;
- resurse obţinute de la bugetul de stat şi/sau de la bugetele locale şi subvenţii pentru venituri;
- venituri din acţiuni ocazionale, utilizate în scop social sau profesional, potrivit Legii şi prezentului statut;

- venituri rezultate din cedarea folosinţei activelor corporale aflate în proprietatea barourilor sau a U.N.B.R., altele decât cele care sunt sau au fost folosite în activitatea economică;

- ajutoare şi împrumuturi nerambursabile din ţară şi din străinătate şi subvenţii pentru realizarea de venituri;

- venituri din despăgubiri de asigurare pentru pagube şi din subvenţii pentru evenimente extraordinare şi altele similare;

- venituri din diferenţe de curs valutar rezultate din activităţile fără scop lucrativ;

- veniturile obţinute din reclamă şi publicitate, potrivit legislaţiei în vigoare;

- alte venituri din activităţile fără scop lucrativ desfăşurate potrivit prezentului statut;

b) venituri din activităţi economice, precum:

- venituri din prestarea de servicii realizate pentru avocaţi, părţi sau alte entităţi;

- venituri din imobilizări financiare;

- venituri din investiţii pe termen scurt;

- venituri din creanţe imobilizate;

- venituri din investiţii financiare cedate;

- venituri din diferenţe de curs valutar;

- venituri din dobânzi;

- alte venituri financiare;

- venituri rezultate din compensaţiile primite pentru cheltuieli sau pierderi în urma calamităţilor sau altor evenimente extraordinare.

(2) Veniturile din prestări de servicii se înregistrează în contabilitate pe măsura efectuării acestora.

(3) Veniturile din dobânzi, redevenţe şi dividende se recunosc astfel:

a) dobânzile se recunosc periodic, în mod proporţional, pe măsura generării venitului respectiv, pe baza contabilităţii de angajamente;

b) redevenţele se recunosc pe baza contabilităţii de angajamente, conform contractului;

c) dividendele se recunosc atunci când este stabilit dreptul acţionarului de a le încasa.

Art. 336. (1) Cheltuielile fiecărui barou şi ale U.N.B.R. reprezintă valorile plătite sau de plătit, aferente activităţilor fără scop patrimonial, activităţilor cu destinaţie specială, potrivit legii şi activităţilor economice, pentru:

a) lucrări executate şi servicii prestate de care beneficiază entitatea;

b) cheltuieli cu personalul;

c) executarea unor obligaţii legale sau contractuale etc.

(2) În cadrul cheltuielilor exerciţiului financiar se cuprind, de asemenea, provizioanele, amortizările şi ajustările pentru depreciere sau pierdere de valoare reflectate.

(3) Contabilitatea cheltuielilor barourilor şi ale U.N.B.R. se ţine pe feluri de cheltuieli, după natura lor. Cheltuielile efectuate de barouri şi de U.N.B.R. cuprind:

a) cheltuieli cu materiile prime şi materialele consumabile; costul de achiziţie al obiectelor de inventar consumate; costul de achiziţie al materialelor nestocate, trecute direct asupra cheltuielilor; contravaloarea energiei şi apei consumate;

b) cheltuieli cu lucrările şi serviciile executate de terţi, redevenţe, locaţii de gestiune şi chirii; prime de asigurare; studii şi cercetări; cheltuieli cu alte servicii executate de terţi (colaboratori); comisioane şi onorarii; cheltuieli de protocol, reclamă şi publicitate; transportul de bunuri şi personal; deplasări, detaşări şi transferări; cheltuieli poştale şi taxe de telecomunicaţii, servicii bancare şi altele;

c) cheltuieli cu personalul (salariile, asigurările şi protecţia socială şi alte cheltuieli cu personalul, suportate de angajator);

d) alte cheltuieli de exploatare (pierderi din creanţe şi cu diverşi debitori; despăgubiri, amenzi şi penalităţi; donaţii şi alte cheltuieli similare; ajutoare şi împrumuturi nerambursabile; cheltuieli privind activele cedate şi alte operaţii de capital etc.);

e) cheltuieli financiare: pierderi din creanţe legate de participaţii; cheltuieli privind investiţiile financiare cedate; diferenţele nefavorabile de curs valutar; dobânzile privind exerciţiul financiar în curs; pierderi din creanţe de natură financiară şi altele;

f) cheltuieli extraordinare (calamităţi şi alte evenimente extraordinare);

g) cheltuieli cu provizioanele, amortizările şi ajustările pentru depreciere sau pierdere de valoare, precum şi cheltuielile cu impozitul pe profit şi alte impozite, calculate potrivit legii.

(4) În cadrul categoriilor de cheltuieli după natura lor, conturile de cheltuieli se dezvoltă obligatoriu în analitice distincte pe feluri de activităţi, respectiv activităţi fără scop patrimonial şi activităţi economice, iar în continuare se pot dezvolta în analitice în funcţie de necesităţile impuse de reglementari speciale sau potrivit necesităţilor proprii ale persoanei juridice.

(5) Conturile de venituri se pot dezvolta în conturi analitice, în funcţie de necesităţile impuse de anumite reglementări sau potrivit necesităţilor proprii ale fiecărui barou ori ale U.N.B.R.

Capitolul IX. Dispoziţii tranzitorii şi finale

Art. 337. (1) În aplicarea dispoziţiilor prevăzute de Lege, consiliul baroului are dreptul de a încasa şi, respectiv, de a colecta taxe pentru:

a) înscrierea în tabloul avocaţilor a avocaţilor primiţi în profesie, cu examen sau fără examen în cazul prevăzut la art. 17 alin. (5) din Lege;

b) acordarea calităţii de avocat definitiv fără susţinerea examenului de definitivare, în cazurile prevăzute la art. 20 alin. (5)-(7) din Lege;

c) reînscrierea în tabloul avocaţilor a avocatului suspendat pentru neplata contribuţiilor profesionale;

d) reînscrierea în tabloul avocaţilor a avocatului incompatibil;

e) transferul avocatului dintr-un barou în altul, taxă ce va fi percepută de baroul la care avocatul se transferă;

f) înfiinţarea pe raza baroului a unui sediu secundar sau a unui birou;

g) înscrierea în tabloul special a avocatului străin;

h) activităţi de secretariat şi jurisdicţie profesională.

(2) Limitele maxime şi scutirile de la taxele prevăzute la alin. (1) se stabilesc prin decizie a Consiliului U.N.B.R.

Art. 338. Comisia permanentă a U.N.B.R. are dreptul de a stabili şi încasa taxe pentru:

a) înscrierea candidaţilor la examenul de primire în profesie;

b) înscrierea candidaţilor la examenul de definitivare în profesie;

c) înscrierea la examenul de verificare a cunoştinţelor de drept românesc şi de limba română a avocaţilor străini;

d) acordarea de avize conforme, în condiţiile legii;

e) activităţi de secretariat şi de jurisdicţie profesională.

Art. 339. Avocaţii care se află în perioada de stagiu la data intrării în vigoare a prezentului statut şi pentru care s-au acordat reduceri ale duratei de stagiu pentru înscrierea la examenul de definitivare în profesie, până la publicarea Legii nr. 255/2004 privind modificarea şi completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, beneficiază de drepturile acordate. Avocaţii care urmează cursurile I.N.P.P.A. vor respecta contractele de formare profesională încheiate cu I.N.P.P.A., iar după promovarea examenului de absolvire dobândesc calitatea de avocat definitiv.

Art. 340. (1) Denumirile formelor de exercitare a profesiei în vigoare la data adoptării Legii nr. 255/2004 se păstrează. În caz de schimbare a formei de exercitare a profesiei de avocat, dispoziţiile art. 8 alin. (1) din Lege, precum şi cele corespunzătoare din prezentul statut devin aplicabile.

(2) Dispoziţiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător şi în cazul folosirii firmei, ştampilei, parafei, antetului şi a oricăror elemente de identificare a formelor de exercitare a profesiei.

Art. 341. (1) Dispoziţiile art. 309 privind organizarea examenului de dobândire a titlului de avocat definitiv, precum şi cele ale art. 301 alin. (2), (4) şi (5) se aplică exclusiv, cu caracter tranzitoriu, avocaţilor stagiari înscrişi în barou anterior intrării în vigoare a Legii nr. 270/2010 privind modificarea şi completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat. Avocaţii stagiari înscrişi în barou după data intrării în vigoare a Legii nr. 270/2010 au obligaţia de a urma cursurile I.N.P.P.A., examenul de absolvire a I.N.P.P.A. fiind singura formă

de dobândire a titlului profesional de avocat definitiv.

(2) Avocaţii stagiari care la data intrării în vigoare a prezentului statut se află în cel de-al doilea an de stagiu sunt obligaţi să urmeze cursurile I.N.P.P.A. şi să susţină examenul de absolvire a acestora.

(3) Prevederile art. 308 alin. (2) şi (3) se aplică şi avocaţilor stagiari prevăzuţi la alin. (2).

Art. 342. Anexele nr. I-XXXII fac parte integrantă din prezentul statut.

Art. 343. Prezentul statut a fost adoptat de Congresul avocaţilor din 10-11 iunie 2011.

Anexa nr. I
la statut

Uniunea Naţională a Barourilor din România
Baroul .....

CONTRACT DE ASISTENŢĂ JURIDICĂ

Nr. ....., data .....

Încheiat între:

1. Denumirea formei de exercitare a profesiei: ....., înfiinţată prin Decizia Baroului ..... nr. ..... din ....., cu sediul în ....., având codul fiscal nr. ..... şi contul bancar în ..... (lei/euro/dolari SUA/etc. .....) nr. ....., deschis la ....., prin avocat ....., în calitate de ....., pe de o parte, şi

2. Domnul/Doamna ....., domiciliat(ă) în ....., în calitate de (client, reprezentant, grad de rudenie, soţ etc.) ....., pe de altă parte.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările ulterioare, denumită în continuare *Lege*, şi ale statutului profesiei de avocat, părţile convin:

Art. 1. Obiectul contractului

1.1. Obiectul contractului îl reprezintă ..... (după caz, asistarea, reprezentarea, acordarea de consultaţii juridice, redactarea şi semnarea de acte, cereri şi alte căi de atac, forme de executare, mediere, operaţiuni fiduciare, domicilieri de firme, precum şi orice alte activităţi prevăzute de Lege), pentru clientul cu domiciliul/sediul în ..... .

1.2. Alte menţiuni: .....

Art. 2. Onorariul

2.1. Onorariul convenit este în cuantum de: ..... (lei/euro/dolari SUA/etc. .....).

2.2. Alte menţiuni cu privire la onorariu [se poate preciza: onorariul orar, onorariul fix (forfetar), onorariul de succes, onorariul format prin combinarea unuia sau a mai multor tipuri de onorarii anterior menţionate, moneda de plată, modalităţi de plată etc.]: .....

Art. 3. Cheltuieli

3.1. Cheltuielile sunt în cuantum de ..... (lei/euro/dolari SUA/etc. .....).

3.2. Cheltuielile aferente activităţii sus-menţionate vor fi suportate de client, separat de plata onorariului.

Art. 4. Clauze speciale

4.1. Prezentul contract este titlu executoriu cu privire la sumele datorate de către client cu titlu de onorariu şi cheltuieli aferente.

4.2. Raporturile dintre părţi nu pot fi dovedite decât cu prezentul contract şi/sau în condiţiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

4.3. Faţă de terţi dovada prezentului contract se face prin împuternicire avocaţială. Prezentul contract nu poate fi adus la cunoştinţa terţilor decât cu acordul expres al părţilor.

4.4. Clientul atestă exactitatea şi sinceritatea informaţiilor pe care le furnizează avocatului şi îşi exprimă acordul ca demersurile făcute de avocat să fie conforme informaţiilor pe care le-a furnizat.

4.5. Executarea obligaţiilor asumate de forma de exercitare a profesiei se realizează de către avocaţii care îşi exercită profesia în cadrul acesteia.

4.6. Neplata onorariului în cuantumul şi la termenele fixate potrivit art. 2, precum şi neachitarea contravalorii cheltuielilor efectuate potrivit art. 3 dau dreptul avocatului să procedeze la rezilierea de plin drept a prezentului contract fără nicio altă formalitate şi fără nicio altă procedură judiciară sau extrajudiciară. Prezentul pact comisoriu de gradul al IV-lea îşi produce efectele de la data scadenţei obligaţiei neexecutate.

4.7. Toate litigiile privitoare la naşterea, modificarea, stingerea, interpretarea şi executarea prezentului contract pot fi supuse regulilor de arbitraj şi regulilor de procedură prevăzute de Lege şi de Statutul profesiei de avocat.

Art. 5. Alte clauze

(În cazul în care serviciile profesionale constau în asistenţă la instanţe, parchete, organe de cercetare penală sau alte autorităţi se va menţiona expres numele avocatului desemnat/acceptat de client, precum şi dreptul/interdicţia de substituire a acestuia.)

Art. 6. Locul şi data încheierii. Înregistrarea contractului

Încheiat la (locul încheierii, modalitatea încheierii în cazul încheierii la distanţă) ....., astăzi ....., în două exemplare, ambele părţi atestând că un exemplar a fost înmânat/comunicat clientului sau reprezentantului acestuia, iar un exemplar a fost păstrat de către forma de exercitare a profesiei. Contractul a fost înregistrat sub nr. ..... din ..... în registrul de evidenţă a contractelor de asistenţă juridică.

(Forma de exercitare a profesiei)	*Client/Reprezentant,*
Atest data, conţinutul actului şi identitatea	.....
semnatarului prezentului contract, prin avocat	Actul de identitate
.....	.....
Semnătura	Semnătura

Anexa nr. II
la statut

Uniunea Naţională a Barourilor din România
Baroul .....
Forma de exercitare a profesiei .....
.....

ÎMPUTERNICIRE AVOCAŢIALĂ
Nr. .....

Domnul/Doamna avocat ..... se împuterniceşte de către clientul ....., în baza Contractului de asistenţă juridică nr. ..... din ....., să exercite următoarele activităţi: ..... şi să asiste/să reprezinte clientul în faţa .....
Data .....

Client/Reprezentant, *
.....
(semnătura)

Atest identitatea părţilor, conţinutul şi data contractului de asistenţă juridică în baza căruia s-a eliberat împuternicirea.
Forma de exercitare a profesiei **
prin avocat .....
.....
(semnătura şi ştampila)

* Semnătura nu este necesară în situaţia în care forma de exercitare a profesiei de avocat atestă identitatea părţilor, a conţinutului şi data contractului de asistenţă juridică în baza căruia s-a eliberat împuternicirea.

** Semnătura avocatului şi aplicarea ştampilei nu sunt necesare în situaţia în care prezenta împuternicire avocaţială este semnată de către client sau reprezentantul acestuia.

Anexa nr. III
la statut

Uniunea Naţională a Barourilor din România
Baroul .....

DELEGAŢIE PENTRU ASISTENŢA JUDICIARĂ OBLIGATORIE
Nr. .....

Domnul/Doamna avocat ....., telefon ....., este desemnat(ă) să acorde asistenţă judiciară din oficiu justiţiabilului ..... .

În temeiul prezentei delegaţii, avocatul desemnat are dreptul să efectueze următoarele activităţi avocaţiale: să asiste/să reprezinte/să redacteze acte cu caracter juridic/ să dea consultaţii justiţiabilului în faţa: .....

UAIC IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Onorariul: ..... lei.
Prezenta delegaţie încetează la depunerea împuternicirii avocatului ales.
Data şi ora eliberării delegaţiei .....

Decan,

.....
Semnătura/ştampila baroului

Anexa nr. IV
la statut

Uniunea Naţională a Barourilor din România
Baroul .....

DELEGAŢIE PENTRU ASISTENŢA JURIDICĂ GRATUITĂ
Nr. .....

Domnul/Doamna avocat ..... este desemnat(ă) să acorde asistenţă juridică gratuită justiţiabilului ....
.....

În temeiul prezentei delegaţii, avocatul desemnat are dreptul să efectueze următoarele activităţi avocaţiale: să asiste/să reprezinte/să redacteze acte cu caracter juridic/să dea consultaţii justiţiabilului în faţa: ....
.....

Prezenta delegaţie încetează la depunerea împuternicirii avocatului ales.
Data eliberării delegaţiei .....

Decan,

.....
Semnătura/ştampila baroului

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa nr. V
la statut

Uniunea Națională a Barourilor din România
Baroul .....
Forma de exercitare a profesiei .....

DELEGAȚIE DE SUBSTITUIRE
Nr. .....

Domnul/Doamna avocat ..... din Baroul ..... împuternicește pe domnul/doamna avocat ..... din Baroul ....., forma de exercitare a profesiei ....., să îl (o) substituie în fața ....., pentru clientul ..... .

Alte mențiuni: .....
.....

Data eliberării .....

Avocat substituit,	*Avocat substituent,*
.....	.....
(semnătura)	(semnătura)

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa nr. VI
la statut

Uniunea Națională a Barourilor din România
Baroul .....

TABLOUL AVOCAȚILOR
Partea I-A. Avocați definitivi

Nr. crt.	Numele și prenumele avocatului	Titlul științific în domeniul științelor juridice	Data înscrierii în barou/ Decizia nr.	Sediul profesional principal (adresă, tel./fax, e-mail, pagină web)	Sediul profesional secundar (adresă, tel./ fax, e-mail, pagină web)	Birou de lucru (adresă, tel./fax, e-mail, pagină web)	Forma de exercitare a profesiei*: (CI/CA/ SCPA/ SPARL)	Modalitatea de exercitare a profesiei (titular – T, asociat – A, colaborator – C, salarizat – S)	Instanțele la care au dreptul să pună concluzii	Alte mențiuni**
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
....										

* În situația în care avocatul exercită profesia ca asociat într-o societate profesională cu răspundere limitată ca urmare a întreruperii activității unei alte forme de exercitare a profesiei pe durata existenței celei dintâi, se menționează și forma inițială de exercitare a profesiei, însoțită de mențiunea „activitate întreruptă, activitatea se desfășoară la ..... S.P.A.R.L."

** Se menționează: trecerea pe tabloul avocaților incompatibili, situații survenite în cursul anului privind suspendarea din exercițiul dreptului de a exercita profesia, interdicția de a exercita profesia, retragerea din profesie, decesul etc.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Partea I-B. Avocaţi stagiari

Nr. crt.	Numele şi prenumele avocatului stagiar	Titlul ştiinţific în domeniul ştiinţelor juridice	Data înscrierii în barou/ Decizia nr.	Sediul profesional (adresă, tel./ fax, e-mail, pagină web)	Denumirea formei de exercitare a profesiei în care îşi desfăşoară activitatea	Modalitatea de exercitare a profesiei (titular – T, asociat – A, colaborator – C, salarizat – S)
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
.....						

Partea a II-a. Cabinete asociate, societăţi civile profesionale şi societăţi profesionale cu răspundere limitată

Nr. crt.	Denumirea cabinetelor asociate, a societăţilor civile profesionale sau societăţilor profesionale cu răspundere limitată	Sediul principal: (adresă, tel./ fax, e-mail, pagină web)	Sediul secundar: (adresă, tel./ fax, e-mail, pagină web)	Birou de lucru: (adresă, tel./ fax, e-mail, pagină web)	Numele, prenumele avocaţilor care o compun/ modalitatea în care aceştia îşi exercită profesia (asociat, colaborator, salarizat în interiorul profesiei)
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
.....					

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa nr. VII
la statut

Uniunea Naţională a Barourilor din România
Baroul .....

TABLOUL AVOCAŢILOR INCOMPATIBILI

Nr. crt.	Numele şi prenumele avocatului	Data aprobării cererii de trecere în tablou	Nr. deciziei consiliului baroului	Data radierii înregistrării din prezentul tablou	Nr. deciziei consiliului baroului
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
.....					

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa nr. VIII
la statut

Uniunea Naţională a Barourilor din România
Baroul .....

TABLOUL SPECIAL AL AVOCAŢILOR STRĂINI

Nr. crt.	Numele şi prenumele avocatului	Baroul străin în care este înscris	Data înscrierii în tablou	Numărul şi data deciziei de înscriere în barou	Titlul ştiinţific în domeniul ştiinţelor juridice	Forma de exercitare a profesiei	Sediul profesional (adresă, tel./fax, e-mail, pagină web)	Modalitatea de exercitare a profesiei	Are/Nu are dreptul de a da consultanţă în dreptul românesc din data	Instanţele la care are dreptul să pună concluzii	Alte menţiuni
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
.....											

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa nr. IX
la statut

CONTRACT DE COLABORARE

1. .....(forma de exercitare a profesiei de avocat) ....., cu sediul în ....., reprezentată prin avocat ....., denumită în continuare *Beneficiar,* şi

2. Dl/Dna ....., avocat colaborator, domiciliat(ă) în ....., str. ..... nr. ....., et. ....., ap. ....., sectorul ....., denumit(ă) în continuare *Colaborator*,

potrivit dispoziţiilor Legii nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările ulterioare, denumită în continuare *Lege,* şi Statutului profesiei de avocat, încheie prezentul

CONTRACT DE COLABORARE

Capitolul I. Obiectul contractului

Art. 1. (1) Obiectul prezentului contract îl constituie reglementarea condiţiilor şi termenilor colaborării profesionale, fără subordonare, dintre Beneficiar şi Colaborator.

(2) Domiciliul profesional al Colaboratorului este la sediul Beneficiarului.

Capitolul II. Durata contractului

Art. 2. (1) Prezentul contract se încheie pe o durată de ..... şi intră în vigoare de la data avizării de către barou.

(2) Colaboratorul va colabora exclusiv cu Beneficiarul pe perioada prezentului contract şi are/nu are dreptul la clientelă proprie.

Capitolul III. Obligaţiile părţilor

Art. 3. Beneficiarul se obligă:

3.1. să acorde sprijin şi informaţii profesionale pentru a se putea gestiona cu profesionalism clientela/cazurile încredinţate şi pentru a se valorifica/dobândi/perfecţiona pregătirea profesională şi deontologică a Colaboratorului; [1)]

[Următoarele clauze fac parte de drept din conţinutul contractului atunci când Colaboratorul este avocat stagiar:

Beneficiarul se obligă:

a) să asigure ca avocat îndrumător pentru formarea profesională iniţială a Colaboratorului pe dl/dna ....., pe toată durata stagiului, care îndeplineşte condiţiile prevăzute de Lege şi Statutul profesiei de avocat;

[1)] În cazul în care Colaboratorul este avocat stagiar, contractul se completează cu clauze specifice pentru formarea profesională iniţială.

b) să asigure toate condiţiile pentru participarea Colaboratorului la toate formele de pregătire profesională iniţială organizate de Institutul Naţional pentru Pregătirea şi Perfecţionarea Avocaţilor, denumit în continuare *I.N.P.P.A.*, şi la celelalte forme de pregătire şi formare profesională iniţială prevăzute de Statutul profesiei de avocat;

c) să asigure avocatului stagiar condiţiile necesare îndeplinirii obligaţiilor specifice prevăzute de Lege şi Statutul profesiei de avocat;

d) să contribuie financiar la fondul pentru formarea profesională iniţială şi să achite contribuţia stabilită de barou, potrivit prevederilor Statutului profesiei de avocat;

e) să supravegheze formarea tehnicilor şi deprinderilor profesionale şi însuşirea regulilor deontologice de către Colaborator pe toată perioada stagiului;

f) să repartizeze sarcinile ce revin avocatului îndrumător pentru asigurarea unui stagiu efectiv al Colaboratorului;

Colaboratorul se obligă:

a) să informeze periodic Beneficiarul cu privire la activitatea desfăşurată la I.N.P.P.A., precum şi cu privire la orice alte activităţi la care participă pentru pregătirea şi formarea sa profesională iniţială, hotărâtă de organele profesiei;

b) să îndeplinească întocmai şi la timp sarcinile repartizate de avocatul îndrumător;

c) să respecte clauzele speciale convenite conform prezentului contract privind desocotirile determinate de îndeplinirea de către Beneficiar a obligaţiilor prevăzute în prezentul contract cu titlu de contribuţie la suportarea cheltuielilor de formare profesională iniţială prevăzute la cap. VIII.]

3.2. să pună la dispoziţia Colaboratorului spaţiul de lucru, dotările şi logistica, pentru desfăşurarea activităţii, asigurând condiţii pentru păstrarea secretului profesional, primirea clientelei, comunicarea cu aceasta, în spaţiile afectate desfăşurării activităţii Beneficiarului.

3.3. să nu impună Colaboratorului un client sau un dosar/cauză ori să nu impună acordarea unui aviz profesional, acordarea unei consultaţii etc. contrar principiilor deontologice;

3.4. să retrocedeze lunar Colaboratorului o cotă din onorariile pe care le încasează, în cuantum minim de ..... brut;[1)]

3.5. să acorde Colaboratorului referinţele solicitate de acesta la încetarea prezentului contract;

3.6. să asigure Colaboratorului cel puţin ..... zile lucrătoare libere pe an, în vederea refacerii capacităţii sale de muncă.

3.7. să permită Colaboratorului accesul la formele de pregătire profesională iniţială şi continuă, potrivit hotărârilor organelor profesiei.

Art. 4. Colaboratorul se obligă:

4.1. să îşi organizeze activitatea şi timpul de muncă în funcţie de obligaţiile profesionale asumate;

[1)] În cazul în care Colaboratorul este avocat stagiar, onorariile retrocedate lunar nu pot fi mai mici decât cele prevăzute în Statutul profesiei de avocat.

4.2. să depună toată diligenţa pentru a servi clientela încredinţată de Beneficiar şi pentru a rezolva întocmai şi la timp lucrările repartizate;

4.3. să nu asiste, să nu reprezinte şi să nu acorde consultaţii juridice unor părţi cu interese contrare sau unor clienţi cu interese contrare Beneficiarului ori ale căror interese vin în conflict cu interesele altor clienţi ai Beneficiarului;

4.4. să respecte secretul profesional şi regulile de confidenţialitate cuprinse în prezentul contract şi regulamentul de ordine interioară al Beneficiarului;

4.5. să respecte regulamentul de ordine interioară al Beneficiarului, ale cărui prevederi i-au fost aduse la cunoştinţă odată cu semnarea prezentului contract;

4.6. să depună toată diligenţa pentru a respecta strategia profesională generală a Beneficiarului şi să se abţină de la orice act de natură a afecta interesele clienţilor Beneficiarului sau ale Beneficiarului;

4.7. să îşi îndeplinească întocmai şi la timp toate obligaţiile profesionale prevăzute de Lege şi Statutul profesiei de avocat şi să îşi plătească la zi toate taxele şi contribuţiile datorate pentru formarea bugetului Uniunii Naţionale a Barourilor din România, al baroului şi al Casei de Asigurări a Avocaţilor.

Art. 5. Următoarele clauze fac parte de drept din conţinutul contractului atunci când Colaboratorului i se permite să aibă dreptul la clientelă proprie:

1. Beneficiarul se obligă:

a) să ia cunoştinţă de clientela personală cu privire la care este informat de colaborator şi, în condiţiile pct. 4.3, să ia măsurile corespunzătoare prevăzute de art. 217 din Statutul profesiei de avocat, în cazul în care se acceptă clientul personal al Colaboratorului despre care Beneficiarul este informat;

b) să permită Colaboratorului tratarea clientelei personale a acestuia în următoarele condiţii: (se completează conform convenţiei părţilor) .....

c) să permită Colaboratorului utilizarea ştampilei personale pentru clientela personală şi activitatea desfăşurată în cadrul asistenţei judiciare a baroului, al cărei model este conform prevederilor pct. 6 din anexa nr. XXI la Statutul profesiei de avocat.

2. Colaboratorul se obligă:

a) să informeze Beneficiarul cu privire la clientela personală, punând la dispoziţia acestuia informaţii privitoare la problematica prestaţiei profesionale, timpul de muncă preliminat afectat tratării clientului personal şi orice altă împrejurare relevantă pentru aplicarea dispoziţiilor pct. 4.3-4.6;

b) să utilizeze în lucrările profesionale efectuate pentru clientela personală ştampila prevăzută la pct. 6 din anexa nr. XXI la Statutul profesiei de avocat;

c) să trateze clientela personală în următoarele condiţii: (se completează conform convenţiei părţilor) .....

d) să încheie o asigurare de răspundere civilă profesională pentru eventualele prejudicii aduse formei de exercitare a profesiei prin tratarea clientelei proprii cu încălcarea Legii, a Statutului profesiei de avocat şi a prevederilor prezentului contract,

pentru suma de ..... (se completează conform convenţiei părţilor numai atunci când se convine expres încheierea asigurării).

Capitolul IV. Repararea prejudiciului

Art. 6. (1) Culpa gravă a Colaboratorului în îndeplinirea obligaţiilor profesionale, care determină producerea unui prejudiciu sau aduce atingere imaginii Beneficiarului, atrage răspunderea Colaboratorului şi obligaţia la repararea prejudiciului astfel cauzat.

(2) În acest caz, Beneficiarul poate, în funcţie de gravitatea culpei, să rezilieze în mod unilateral prezentul contract, fără preaviz.

Art. 7. Culpa gravă a Colaboratorului în îndeplinirea obligaţiilor profesionale, care determină producerea unui prejudiciu clienţilor Beneficiarului pentru care Beneficiarul răspunde, atrage obligaţia Colaboratorului de a repara prejudiciul încercat de Beneficiar.

Capitolul V. Obligaţii privind confidenţialitatea

Art. 8. (1) Colaboratorul va respecta confidenţialitatea absolută cu privire la toate informaţiile şi/sau documentele privind activitatea Beneficiarului sau a clienţilor acestuia, despre care a luat ori putea să ia cunoştinţă pe perioada executării prezentului contract.

(2) Colaboratorul se angajează ca pe durata colaborării şi după încetarea acesteia, din orice motiv, să nu divulge niciunei persoane informaţiile prevăzute la alin. (1), să nu le folosească şi să ia toate precauţiile necesare pentru păstrarea secretului asupra acestora.

Art. 9. Colaboratorul are obligaţia să respecte confidenţialitatea asupra oricăror date de personal privind asociaţii, colaboratorii, avocaţii salarizaţi, conlucrările profesionale ale Beneficiarului şi angajaţii acestuia de care a luat sau putea lua cunoştinţă pe durata colaborării.

Art. 10. La încetarea din orice motiv a prezentului contract, Colaboratorul va preda Beneficiarului toate actele originale, copiile legalizate şi fotocopiile tuturor cererilor, dosarelor, rapoartelor, notelor, proiectelor sau oricăror documente încredinţate ori redactate de acesta în executarea prezentului contract, precum şi ale celor puse la dispoziţia sa sub orice formă de către Beneficiar.

Art. 11. (1) Colaboratorul are obligaţia să respecte drepturile Beneficiarului privind programele software utilizate în activitatea sa pe perioada colaborării, fără a fi îndreptăţit să utilizeze programe sau părţi ale programelor software pentru uz personal.

(2) Colaboratorul nu are dreptul să copieze programele software, bazele de date şi informaţiile conservate de către Beneficiar folosindu-se de logistica sau dotările ce i-au fost puse la dispoziţie pe perioada colaborării ori să le transmită altor persoane fără acceptul Beneficiarului.

Art. 12. Drepturile de autor asupra oricărei comunicări sau oricărui studiu pe care Colaboratorul l-a redactat pe durata colaborării vor fi întotdeauna considerate ca fiind pe deplin protejate în favoarea Beneficiarului, dacă au fost comandate de Beneficiar ori realizate în considerarea prezentei colaborări, dacă părţile nu convin altfel.

Art. 13. Obligaţiile de confidenţialitate prevăzute mai sus revin Colaboratorului pe toată durata prezentului contract şi după încetarea acestuia din orice motiv.

Art. 14. În cazul în care Colaboratorul încalcă obligaţiile de confidenţialitate şi de păstrare a secretului profesional, Beneficiarul este îndreptăţit la repararea integrală a prejudiciului cauzat acestuia sau clienţilor săi.

Capitolul VI. Încetarea colaborării

Art. 15. (1) Colaborarea încetează prin ajungere la termen.

(2) Oricare dintre părţi poate lua iniţiativa încetării colaborării înainte de împlinirea termenului, printr-un preaviz comunicat celeilalte părţi, cu cel puţin o lună înainte de data la care se doreşte încetarea colaborării.

(3) În caz de abatere gravă a Colaboratorului, prezentul contract încetează fără preaviz.

Art. 16. În caz de încetare a prezentului contract din culpa oricăreia dintre părţi, acoperirea integrală a oricărui prejudiciu suferit se face în condiţiile legii.

Art. 17. După încetarea colaborării, Colaboratorul va dispune de libertate profesională deplină, dar:

a) se va abţine de la orice act sau fapt de concurenţă profesională neloială cu Beneficiarul;

b) nu va participa ca avocat în cauze în care, în calitate de colaborator al Beneficiarului, a acordat asistenţă, a reprezentat sau a dat consultaţii;

c) nu va putea angaja clienţi dintre clienţi avuţi de Beneficiar pe perioada colaborării, timp de 2 ani de la încetarea prezentului contract.

Art. 18. Încetarea colaborării va fi comunicată în scris baroului în termen de 5 zile de la data de la care a intervenit.

Capitolul VII. Litigii

Art. 19. Orice litigii cu privire la încheierea, executarea, interpretarea, modificarea sau încetarea contractului se supun arbitrajului decanului sau avocatului delegat de decan.

Capitolul VIII. Alte clauze

.....

.....

.....

.....

Capitolul IX. Dispoziţii finale. Litigii

Art. 20. (1) Modificările aduse prezentului contract vor fi consemnate în scris şi vor fi semnate de către ambele părţi.

(2) Notificările şi avizările dintre părţi se fac în scris sau prin scrisoare recomandată cu aviz de primire.

Art. 21. Orice litigii cu privire la încheierea, executarea, interpretarea, modificarea sau încetarea Contractului se supun arbitrajului decanului Baroului ....., potrivit procedurii prevăzute în Statutul profesiei de avocat.

Încheiat astăzi, ..., la ....., în 3 (trei) exemplare, câte unul pentru fiecare parte, iar unul spre a fi depus la Barou de către Beneficiar.

Semnăturile:

Beneficiar, *Colaborator,*

....

Depus astăzi, ..., la Baroul ..... .

Vizat.

Decan,

.....

L.S.

Anexa nr. X
la statut

CONTRACT
de salarizare în interiorul profesiei

Societatea civilă profesională de avocaţi ..../Societatea profesională de avocaţi cu răspundere limitată ....., reprezentată prin avocatul coordonator ....., denumită în continuare *Societatea* [1],

şi

avocat ....., denumit în continuare *Salarizat,*

potrivit dispoziţiilor Legii nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările ulterioare, denumită în continuare *Lege,* şi Statutului profesiei de avocat, părţile încheie prezentul

[1] În situaţia în care Salarizatul încheie contractul cu un cabinet individual de avocat, se vor face menţiunile corespunzătoare.

BCU IAŞI - CULTURAL UNIVERSITY LIBRARY

CONTRACT
de salarizare în interiorul profesiei

Art. 1. Obiectul contractului

1.1. Obiectul prezentului contract îl constituie exercitarea profesiei de avocat de către Salarizat în cadrul Societăţii.

1.2. În exercitarea activităţii ce i se încredinţează, Salarizatul este independent profesional. Salarizatul este subordonat Societăţii cu privire la condiţiile de muncă.

1.3. Domiciliul profesional al Salarizatului este la sediul Societăţii.

1.4. Prezentul contract nu este un contract de muncă şi nu se supune legislaţiei muncii.

Art. 2. Durata contractului

2.1. Prezentul contract se încheie pe o durată de ..... şi intră în vigoare de la data avizării de către barou.

2.2. Salarizatul va lucra exclusiv pentru Societate pe perioada prezentului contract, fără a avea dreptul la clientelă proprie.

Art. 3. Timpul de muncă

3.1. Salarizatul va presta zilnic ore de muncă.

3.2. În cadrul timpului de muncă convenit, Salarizatul se obligă să îşi ofere toată experienţa şi competenţa profesională pentru îndeplinirea sarcinilor încredinţate de Societate.

Art. 4. Onorarii retrocedate

4.1. Retrocedarea brută de onorarii este convenită la suma de ..... lei lunar[1)].

Art. 5. Obligaţiile părţilor

A. Societatea se obligă:

5.1. să retrocedeze salarizatului suma convenită la data de ..... a fiecărei luni;

5.2. să pună la dispoziţia Salarizatului condiţiile de muncă necesare îndeplinirii sarcinilor încredinţate[2)];

[Următoarele clauze fac parte de drept din conţinutul prezentului contract atunci când Salarizatul este avocat stagiar:

Societatea se obligă:

a) să asigure ca avocat îndrumător pentru formarea profesională iniţială a Salarizatului pe dl/dna ....., pe toată durata stagiului, care îndeplineşte condiţiile prevăzute de Lege şi Statutul profesiei de avocat;

[1)] În cazul în care Salarizatul este avocat stagiar, onorariile retrocedate lunar nu pot fi mai mici decât cele prevăzute în Statutul profesiei de avocat.

[2)] În cazul în care Salarizatul este avocat stagiar, contractul se completează cu clauze specifice pentru formarea profesională iniţială.

b) să permită Salarizatului să participe la formele de pregătire şi formare profesională iniţială prevăzute de Statutul profesiei de avocat pentru care avocatul stagiar a optat;

c) să asigure avocatului stagiar condiţiile necesare îndeplinirii obligaţiilor specifice prevăzute de Lege şi Statutul profesiei de avocat;

d) să contribuie financiar la fondul pentru formarea profesională iniţială şi să achite contribuţia stabilită de barou, potrivit prevederilor Statutului profesiei de avocat;

e) să supravegheze formarea tehnicilor şi deprinderilor profesionale şi însuşirea regulilor deontologice de către Salarizat pe toată perioada stagiului;

f) să repartizeze sarcinile ce revin avocatului îndrumător pentru asigurarea unui stagiu efectiv al Salarizatului.

Salarizatul se obligă:

a) să informeze Societatea cu privire la orice activitate la care participă pentru pregătirea şi formarea profesională iniţială, hotărâtă de organele profesiei, în termen rezonabil;

b) să îndeplinească întocmai şi la timp sarcinile repartizate de avocatul îndrumător;

c) să respecte clauzele speciale convenite conform prezentului contract privind desocotirile determinate de îndeplinirea de către Societate a obligaţiilor prevăzute în prezentul contract cu titlu de contribuţie la suportarea cheltuielilor de formare profesională iniţială prevăzute la art. 9.]

5.3. să nu impună Salarizatului sarcini profesionale care sunt contrare conştiinţei acestuia sau pot aduce atingere independenţei profesionale.

B. Salarizatul se obligă:

5.4. să dedice întreg timpul de muncă convenit îndeplinirii sarcinilor încredinţate de Societate, cu întreaga sa capacitate profesională;

5.5. să nu aibă clientelă personală;

5.6. să se abţină de la orice concurenţă profesională neloială după încetarea prezentului contract, sub sancţiunile prevăzute de Lege şi Statutul profesiei de avocat;

5.7. să nu participe, ca avocat, în cauzele în care a depus activitate în calitate de salarizat şi să nu angajeze clienţi ai Societăţii pe o perioadă de 2 ani de la data încetării prezentului contract;

5.8. să răspundă civil pentru prejudiciile cauzate prin culpa sa profesională.

Art. 6. Perioada de încercare

6.1. Prezentul contract este supus unei perioade de încercare de 3 luni de la încheierea sa.

6.2. În perioada de încercare, părţile pot denunţa prezentul contract, cu un preaviz de 15 zile.

Art. 7. Încetarea contractului

7.1. Prezentul contract încetează la expirarea duratei pentru care a fost încheiat.

7.2. Prezentul contract poate fi denunţat unilateral de către fiecare parte, cu un preaviz de o lună.

7.3. Prezentul contract încetează în cazul în care una dintre părţi îşi încalcă grav obligaţiile contractuale, fără preaviz.

Art. 8. Clauze finale

8.1. Notificările şi avizările dintre părţi se fac în scris sau prin scrisoare recomandată cu aviz de primire.

8.2. Orice modificare a contractului se face prin act adiţional subscris de fiecare din părţi.

8.3. Orice litigiu între părţi în legătură cu prevederile prezentului contract este supus Legii şi Statutului profesiei de avocat.

8.4. Prezentul contract şi orice modificare a acestuia se depun de îndată la barou.

Art. 9. Alte clauze

.....

.....

.....

.....

.....

Încheiat astăzi, ..., la ....., în 3 exemplare, câte unul pentru fiecare parte, iar unul spre a fi depus la barou.

Semnăturile:

Societate, *Salarizat,*

....

Depus astăzi, ..., la Baroul ..... .

Vizat.

Decan,

.....

L.S.

Anexa nr. XI
la statut

CONTRACT
de grupare a cabinetelor individuale de avocaţi

Între subsemnaţii:

1. domnul/doamna ....., avocat titular al cabinetului individual ....., cu sediul profesional în ....
.....;

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

2. domnul/doamna ....., avocat titular al cabinetului individual ... ., cu sediul profesional în ....;

3. domnul/doamna ....., avocat titular al cabinetului individual .. .., cu sediul profesional în ....;

4. domnul/doamna ....., avocat titular al cabinetului individual ...., cu sediul profesional în ....,

în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (4) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările ulterioare, şi cu prevederile Statutului profesiei de avocat, s-au convenit următoarele:

Art. 1. Spaţiul comun de funcţionare

Subsemnaţii au decis să îşi grupeze cabinetele în localitatea (adresa completă) ....., începând cu ..... .

1. Situaţia juridică precisă a spaţiilor şi a titlului de care dispune grupul, (proprietar, locatar, sublocatar, punere la dispoziţie a locuinţei etc.) ....

2. Descrierea spaţiilor – părţile comune ....

3. Descrierea localurilor (părţi de localuri folosite în exclusivitate) ....

Cabinetul individual de avocaţi .... va dispune de ..... încăperi spre folosinţă ca birou (precizaţi situaţia locului respectiv şi suprafaţa) .....

Cabinetul individual de avocaţi .... va dispune de ..... încăperi spre folosinţă ca birou (precizaţi situaţia locului respectiv şi suprafaţa) .....

Cabinetul individual de avocaţi .... va dispune de ..... încăperi spre folosinţă ca birou (precizaţi situaţia locului respectiv şi suprafaţa) .....

Cabinetul individual de avocaţi .... va dispune de ..... încăperi spre folosinţă ca birou (precizaţi situaţia locului respectiv şi suprafaţa) .....

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 2. Cheltuieli

Cheltuielile comune cuprind: (detaliere a cheltuielilor comune convenţional asumate de grup) .....
.....

(Exemplu: chiria şi cheltuielile locative; cheltuielile de întreţinere a localurilor; cheltuielile de încălzire şi iluminat; taxa sau taxele de asigurare; cheltuielile de documentare comună; plata telefonului; salariile personalului de întreţinere – eventual salariul aferent secretariatului comun, onorariile contabilului însărcinat cu evidenţele contabile ale grupului etc.).

Art. 3. Repartizarea cheltuielilor comune

Cheltuielile comune vor fi repartizate între cabinete grupate conform criteriilor următoare, corespunzătoare procentajului indicat: ....
.....

(Pentru fiecare tip de cheltuială prevăzută la art. 2, indicaţi criteriul de repartiţie ales şi procentajul căruia îi corespunde, dacă acest lucru este posibil – de exemplu, pentru chirie şi cheltuieli anexe, criteriul: repartizarea suprafeţelor camerelor de lucru folosite în exclusivitate cu procentajul corespunzător; telefon: în funcţie de numărul de posturi; documentare, bibliotecă: o parte de către avocatul titular al cabinetului + 1/2 parte pentru fiecare din colaboratorii sau avocaţii salarizaţi din cabinetul acestuia.)

Art. 4. Contabilitate

O evidenţă contabilă specială va fi ţinută pentru cheltuielile comune ale cabinetelor grupate, în partidă simplă. Pentru funcţionarea grupului va fi deschis un cont bancar. Acesta va funcţiona sub semnătura unuia din titulari.

Art. 5. Şedinţele

La începutul fiecărui semestru, titularii cabinetelor grupate se reunesc pentru a aproba cheltuielile comune şi repartizarea lor.

Se întocmeşte un proces-verbal al şedinţei.

Un registru de procese-verbale se va ţine la sediul grupului.

Art. 6. Exercitarea profesiei

Prezentul contract nu are nicio consecinţă cu privire la exercitarea profesiei sub forma cabinetelor individuale de avocaţi, cabinetele individuale păstrându-şi pe deplin individualitatea, ca formă de exercitare a profesiei.

Art. 7. Durata

Prezentul contract este încheiat pe o durată nedeterminată/determinată (de la ..... la .....).

Fiecare din subsemnaţi poate oricând să se retragă din prezentul contract, sub rezerva respectării unui termen de 6 luni, în care trebuie să îşi prevină partenerii de contract. Acesta poate propune celorlalţi membri ai grupului un succesor.

Fiecare dintre subsemnaţii va putea face obiectul unei măsuri de excludere pentru nerespectarea obligaţiei sale de a participa la cheltuielile comune. Această decizie se va

lua cu unanimitatea celorlalţi membri ai grupului, cel în cauză beneficiind de un termen de ..... (minimum două luni) pentru a restitui grupului libera dispunere de mijloacele de exercitare a profesiei care i-au fost puse la dispoziţie.

În cazul în care survin dificultăţi, titularul iniţial al spaţiului va beneficia de dreptul preferenţial de atribuire a acestuia, cu obligaţia de a accepta un termen de preaviz de minimum 3 luni pentru ceilalţi membri ai cabinetului grupat.

Art. 8. Condiţie suspensivă

Prezentul contract este încheiat cu condiţia suspensivă a înregistrării la decanatul baroului.

Art. 9. Arbitraj

Orice diferend cu privire la interpretarea sau executarea prezentului contract va fi supus spre arbitrare decanului baroului sau avocatului desemnat de acesta.

Încheiat la (data) ..... (în tot atâtea exemplare câte părţi sunt, plus unul pentru consiliul baroului).

Anexa nr. XII
la statut

CONTRACT

pentru constituirea unei societăţi civile profesionale de avocaţi

Între:

1. dl/dna ....., avocat definitiv înscris în tabloul avocaţilor;
2. dl/dna ....., avocat definitiv înscris în tabloul avocaţilor;
3. dl/dna ....., avocat definitiv înscris în tabloul avocaţilor;
4. dl/dna ....., avocat definitiv înscris în tabloul avocaţilor,

s-a convenit constituirea unei societăţi civile profesionale de avocaţi, supusă reglementărilor prevăzute de Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările ulterioare, şi în conformitate cu Statutul profesiei de avocat.

Art. 1. Denumirea societăţii

Societatea civilă profesională de avocaţi poartă denumirea de .... şi are sediul în ....

Art. 2

Societatea se constituie pe o durată ....

Art. 3

Condiţiile de asociere sunt prevăzute în statutul societăţii civile profesionale de avocaţi, încheiat potrivit Statutului profesiei de avocat.

Localitatea ..... Data .....

Semnătura

Anexa nr. XIII
la statut

STATUTUL

Societăţii civile profesionale de avocaţi .....

Subsemnaţii:

- ....., domiciliat/domiciliată în ...., cod numeric personal ....., născut/născută în ....., la data de ....., înscris/înscrisă în tabloul avocaţilor în data de ..... şi avocat definitiv din data de .....;
- ....., domiciliat/domiciliată în ...., cod numeric personal ....., născut/născută în ....., la data de ....., înscris/înscrisă în tabloul avocaţilor în data de ..... şi avocat definitiv din data de .....;
- ....., domiciliat/domiciliată în ...., cod numeric personal ....., născut/născută în ....., la data de ....., înscris/înscrisă în tabloul avocaţilor în data de ..... şi avocat definitiv din data de ....,

au convenit, după cum urmează, statutul Societăţii civile profesionale de avocaţi ....., înfiinţată conform art. 5 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările ulterioare, denumită în continuare *Lege*, şi art. 196-198 din Statutul profesiei de avocat.

Titlul I. Forma, obiectul, scopul, denumirea (forma profesională), sediul şi durata

Art. 1. Forma

Prezenta societate este înfiinţată ca o societate civilă profesională de avocaţi şi este compusă din subsemnaţii avocaţi înscrişi în Tabloul avocaţilor Baroului ..... ca avocaţi definitivi:

- ..... – asociat;
- ..... – asociat;
- ..... – asociat.

Art. 2. Obiectul

Societatea are ca obiect exercitarea în comun a profesiei de avocat conform Legii şi Statutului profesiei de avocat.

Art. 3. Scopul profesional

3.1. Fiecare asociat, avocat colaborator şi avocat salarizat în interiorul profesiei îşi angajează răspunderea profesională pentru activitatea desfăşurată în cadrul societăţii.

3.2. Societatea este denumită ..... – Societate civilă de avocaţi (S.C.A.).

Art. 4. Sediul

Sediul principal al Societăţii este situat în ..... .

Societatea îşi poate deschide birouri de lucru în circumscripţia Baroului ..... sau sedii secundare în circumscripţia altor barouri din ţară şi străinătate.

Art. 5. Durata

Societatea se constituie pentru o durată de ..... ani din momentul înscrierii sale în Tabloul avocaţilor Baroului ..... .

Titlul II. Capitalul social

Art. 6. Compunerea capitalului social

6.1. Capitalul social este compus după cum urmează:

Domnul/Doamna: .....:.....

- aport în numerar/natură/clientelă: ..... lei (.....) lei.

Domnul/Doamna: .....:

- aport în numerar/natură/clientelă: ..... lei (.....) lei.

Domnul/Doamna: .....:

- aport în numerar/natură/clientelă: ..... lei (.....) lei.

6.2. Aporturile în natură/clientelă ale asociaţilor sunt constituite din următoarele bunuri:

- ....., evaluat de către asociaţi/conform raportului de expertiză nr. ..... din data de ..... la valoarea de ..... lei;

- ....., evaluat de către asociaţi/conform raportului de expertiză nr. ..... din data de ..... la valoarea de ..... lei;

- ....., evaluat de către asociaţi/conform raportului de expertiză nr. ..... din data de ..... la valoarea de ..... lei.

Art. 7. Repartizarea

Capitalul social este divizat în ..... părţi sociale a câte ..... lei fiecare, integral subscrise şi vărsate de către asociaţi, potrivit aporturilor menţionate la art. 6, astfel:

- ..... – ..... părţi sociale;

- ..... – ..... părţi sociale;

- ..... – ..... părţi sociale.

BCU IAŞI - CENTRALA UNIVERSITY LIBRARY

Titlul III. Adunarea generală

Art. 8. Adunările generale

8.1. Adunarea generală reprezintă totalitatea asociaţilor şi deciziile luate sunt obligatorii pentru toţi asociaţii.

8.2. Fiecare parte socială subscrisă şi vărsată dă dreptul la un vot.

8.3. Asociaţii nu pot fi reprezentaţi în adunarea generală decât de alţi asociaţi.

8.4. Adunările generale se convoacă de oricare dintre asociaţi prin orice mijloace care să poată proba realizarea convocării cu minimum 5 zile înainte de data ţinerii lor.

8.5. Adunarea generală se va întruni la sediul principal al societăţii sau cu acordul unanim al asociaţilor, în orice alt loc.

8.6. Hotărârile adunărilor generale se iau prin votul asociaţilor reprezentând majoritatea părţilor sociale, cu excepţia cazurilor prevăzute în Statutul profesiei de avocat.

8.7. Pentru hotărârile având ca obiect modificarea actelor de constituire este necesar acordul unanim al asociaţilor.

Art. 9. Atribuţiile adunării generale

Principalele atribuţii ale adunării generale sunt:

a) aprobarea bilanţului anual;

b) repartizarea rezultatelor financiare (beneficiul);

c) mărirea sau reducerea capitalului social;

d) fuziunea;

e) schimbarea denumirii societăţii;

f) schimbarea sediului principal, înfiinţarea de birouri de lucru sau sedii secundare;

g) crearea sau anularea părţilor de industrie;

h) primirea de noi asociaţi;

i) excluderea asociatului/asociaţilor;

j) alegerea avocatului coordonator al societăţii;

k) desemnarea lichidatorului/lichidatorilor;

l) orice modificarea a statutului societăţii.

Art. 10. Procedura adunării generale şi procesele-verbale

10.1. Adunările generale sunt prezidate de avocatul coordonator sau asociatul desemnat de către acesta.

10.2. Procesul-verbal va fi întocmit de secretarul adunării generale, desemnat dintre asociaţi, şi va cuprinde: data, locul, prezenţa, ordinea de zi, rezumatul dezbaterilor, hotărârile luate, voturile exprimate pentru fiecare hotărâre. Procesul-verbal va fi semnat de asociaţii prezenţi.

10.3. Lucrările adunării generale se consemnează într-un registru numerotat şi parafat de coordonatorul societăţii.

BCU CLUJ-NAPOCA UNIVERSITY LIBRARY

Titlul IV. Coordonarea activității

Art. 11. Coordonarea

11.1. Societatea este coordonată de un avocat coordonator sau asociatul desemnat de acesta. El este numit prin hotărârea asociaților ce dețin împreună mai mult de jumătate din capitalul social.

11.2. Mandatul avocatului coordonator este de 2 ani.

11.3. Calitatea de avocat coordonator încetează prin revocare, deces, demisie, retragere voluntară din societate sau pentru motive temeinice, cu aprobarea adunării asociaților.

Art. 12. Desemnarea avocatului coordonator

Dl (Dna) ..... este desemnat(ă) începând cu data de ..... avocatul coordonator al societății.

Art. 13. Drepturile și obligațiile avocatului coordonator

13.1. Avocatului coordonator reprezintă societatea în raporturile cu terții.

13.2. Actele de înstrăinare cu privire la drepturile și bunurile societății se încheie numai cu autorizarea prealabilă a asociaților conform art. 8. Asociații pot fixa un plafon maximal al valorii bunurilor care pot fi înstrăinate de către avocatul coordonator, fără a fi necesară autorizarea prealabilă și fără ca această valoare să poată depăși 10% din valoarea capitalului social.

13.3. Raporturile dintre avocatul coordonator și ceilalți avocați ai societății nu implică nicio subordonare în plan profesional.

Art. 14. Remunerarea

Avocatul coordonator poate fi remunerat potrivit hotărârii adunării generale.

Titlul V. Conturile și informarea asociaților cu privire la rezultatele obținute de societate

Art. 15. Exercițiul financiar

Exercițiul financiar începe de la data de 1 ianuarie și se sfârșește la data de 31 decembrie a fiecărui an, cu excepția primului an, când începe la data înființării și durează până la data de 31 decembrie.

Art. 16. Conturile și informarea asociaților

16.1. Operațiunile în conturile bancare ale societății sunt efectuate de avocatul coordonator, singur, alături sau împreună cu alte persoane desemnate prin hotărârea adunării generale. La încheierea exercițiului financiar, avocatul coordonator întocmește bilanțul, contul de profit și pierderi și raportul de activitate.

16.2. Asociații pot lua cunoștință de bilanț și de anexele acestuia și pot consulta orice registru și document contabil al societății.

16.3. Societatea poate angaja cenzori și auditori pentru a verifica evidențele contabile ale societății și a întocmi raportul asupra gestiunii.

Art. 17. Rezultatele financiare

Adunarea generală ordinară aprobă conturile, exercițiul financiar, bilanțul și hotărăște cu privire la utilizarea rezultatelor financiare.

Art. 18. Repartizarea beneficiilor

18.1. Beneficiul net al societății va fi stabilit după scăderea din totalul veniturilor a cheltuielilor deductibile, urmând a fi repartizat către asociați.

18.2. După deducerea tuturor celorlalte obligații și contribuții care pot greva profitul net al societății, repartizarea rezultatelor financiare rămase se va face astfel:

- cotă alocată deținătorilor părților sociale .....
.....;
- cotă alocată deținătorilor părților de industrie .....
.....;
- alte alocări (fond de premiere, provizioane de risc, fond de rezervă, fond de investiții etc.) .....

Titlul VI. Cesiunea și transmiterea părților sociale

Art. 19. Cesiunea părților sociale

19.1. Cesiunea părților sociale poate fi făcută numai către avocați definitivi cu drept de exercitare a profesiei, în condițiile Legii și ale Statutului profesiei de avocat.

19.2. Cesiunea între asociați este liberă.

19.3. Părțile sociale pot fi cesionate numai cu acordul unanim și exprimat în scris al asociaților.

19.4. Oricare asociat își poate exercita dreptul de preempțiune în termen de 30 de zile de la primirea notificării ofertei de cesiune. În caz de concurs între asociați, la preț egal, este preferat asociatul care dorește să achiziționeze numărul total de părți sociale ofertate, sau, în lipsă, după caz, asociații vor achiziționa părțile sociale proporțional cu cotele deținute la capitalul social.

Art. 20. Notificarea cesiunii

20.1. Asociatul care intenționează să cedeze părțile sociale este obligat să notifice intenția sa cu minimum 30 de zile anterior transmiterii tuturor asociaților.

20.2. În cazul de neexercitare a dreptului de preempțiune, cesiunea poate fi făcută unui/unor avocat/avocați neasociat/neasociați, fără ca ceilalți asociați să se poată opune.

20.3. Oferta notificată este irevocabilă pe toată durata ei de valabilitate.

Art. 21. Retragerea asociaților

21.1. Asociatul se poate retrage oricând din societate, cu condiția de a notifica, în scris, celorlalți asociați și baroului din care face parte, intenția de retragere cu cel puțin 3 luni înainte.

21.2. La împlinirea termenului prevăzut în notificare, consiliul baroului va lua act de retragerea asociatului, operând modificările corespunzătoare în evidențele sale.

21.3. În caz de neînțelegere cu privire la desocotirea consecutivă retragerii se aplică corespunzător următoarele prevederi ale prezentului statut:.....
.....
.....
.....

Art. 22. Încetarea calității de asociat

22.1. Asociatul care din orice motiv pierde dreptul de exercitare a profesiei de avocat, asociatul exclus din societate, asociatul care s-a retras din societate sau asociatul pus sub interdicție are la dispoziție un termen de 3 luni pentru cesionarea părților sociale, în condițiile prevăzute în prezentul titlu.

22.2. În cazul în care, la expirarea acestui termen, cesiunea nu a avut loc, părțile sociale se vor anula, iar statutul se va modifica corespunzător.

Interpretare: A se vedea **Decizia nr. 386/2012** (cu caracter interpretativ) privind dizolvarea și lichidarea unei societăți civile de avocați, în situația în care unul dintre cei doi asociați este suspendat din exercițiul profesiei, sub art. 5 din Legea nr. 51/1995.

Art. 23. Decesul asociatului

23.1. La data decesului unui asociat, părțile sociale deținute de acesta se anulează.

23.2. Părțile semnatare convin că desocotirea dintre asociați și succesorii asociatului decedat se va face potrivit următoarelor reguli: ....
.....
.....
.....

23.3. În termen de maximum 3 luni de la data anulării părților sociale, asociații vor proceda după cum urmează:

a) la reducerea corespunzătoare a capitalului social;

b) la emiterea de noi părți sociale în vederea reconstituirii capitalului social la valoarea existentă la momentul decesului;

c) la încetarea formei de exercitare a profesiei.

Art. 24. Alte dispoziții

24.1. Cesionarii sunt obligați să depună la barou un exemplar original al actului de cesiune. (Se pot introduce clauze specifice privind retragerea forțată, retragerea voluntară etc.)

Titlul VII. Exercitarea profesiei

Art. 25. Activitatea și răspunderea profesională

25.1. Asociații, avocații colaboratori și avocații salarizați în interiorul profesiei exercită profesia de avocat în numele societății.

25.2. Fiecare avocat răspunde pentru actele profesionale pe care le îndeplinește.

25.3. Societatea va încheia contracte de asigurare profesională în nume propriu și pentru fiecare avocat care își exercită profesia în cadrul acesteia.

BIBLIOTECA UNIVERSITARA

Art. 26. Suspendarea asociaţilor

.....

.....

.....

Art. 27. Intervenirea cazurilor de incapacitate de exercitare a profesiei

.....

.....

.....

Titlul VIII. Dizolvarea şi lichidarea

Art. 28. Dizolvarea

Societatea se dizolvă în următoarele situaţii:

a) prin hotărârea luată în unanimitate de asociaţi;

b) prin hotărâre judecătorească;

c) prin radierea din profesie a tuturor asociaţilor;

d) prin decesul simultan al tuturor asociaţilor;

e) prin dobândirea tuturor părţilor sociale de către un singur asociat şi păstrarea lor de către acesta o perioadă mai mare de 3 luni;

f) la cererea simultană de retragere din societate formulată de toţi asociaţii.

Art. 29. Lichidarea

29.1. Societatea intră în lichidare din momentul dizolvării sale. În toate actele sale se va menţiona „în lichidare".

29.2. Asociaţii vor desemna un lichidator cu votul cerut pentru numirea avocatului coordonator. În caz contrar acesta va fi numit de către decan.

29.3. Asociaţii vor fi convocaţi pentru a decide cu privire la rezultatele obţinute de lichidatori, la repartizarea activului net şi pentru a constata încheierea lichidării.

29.4. În situaţiile în care în societate rămâne un singur asociat pentru o perioadă mai mare de 3 luni, societatea intră în lichidare, cu excepţia cazului în care asociatul rămas decide reorganizarea acesteia.

Interpretare: A se vedea **Decizia nr. 386/2012** (cu caracter interpretativ) privind dizolvarea şi lichidarea unei societăţi civile de avocaţi, în situaţia în care unul dintre cei doi asociaţi este suspendat din exerciţiul profesiei, sub art. 5 din Legea nr. 51/1995.

Titlul IX. Condiţia suspensivă şi publicitate

Art. 30. Condiţia suspensivă

30.1. Societatea este constituită între asociaţi de la data semnării statutului, sub condiţia suspensivă a înscrierii sale în tabloul avocaţilor baroului.

30.2. După înscrierea societăţii, avocatul coordonator va convoca o adunare generală extraordinară pentru a se constata îndeplinirea tuturor condiţiilor cerute pentru începerea activităţii.

Art. 31. Publicitatea

În termen de 15 zile de la semnarea statutului, acesta va fi prezentat decanului.

Semnături:
Av. .....
Av. .....
Av. .....

Anexa nr. XIV
la statut

CONTRACT
pentru constituirea unei societăţi profesionale de avocaţi cu răspundere limitată

Între:

1. domnul/doamna ....., avocat definitiv înscris în tabloul avocaţilor .....;
2. domnul/doamna ....., avocat definitiv înscris în tabloul avocaţilor .....;
3. domnul/doamna ....., avocat definitiv înscris în tabloul avocaţilor .....;
4. domnul/doamna ....., avocat definitiv înscris în tabloul avocaţilor .....,

s-a convenit constituirea unei societăţi profesionale cu răspundere limitată, supusă reglementărilor prevăzute de Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările ulterioare, şi în conformitate cu Statutul profesiei de avocat.

Art. 1. Denumirea societăţii

Societatea profesională cu răspundere limitată poartă denumirea de ..... şi are sediul în .....

Art. 2

Societatea se constituie pe o durată de .....

Art. 3

Condiţiile de asociere sunt prevăzute în statutul societăţii profesionale de avocaţi cu răspundere limitată, încheiat potrivit Statutului profesiei de avocat.

Localitatea ..... Data .....

Semnătura

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa nr. XV
la statut

STATUTUL
Societăţii profesionale cu răspundere limitată .....

Subsemnaţii:

- ....., domiciliat/domiciliată în ....., cod numeric personal ....., născut/născută în ....., la data de ....., înscris/înscrisă în tabloul avocaţilor în data de ..... şi avocat definitiv din data de .....;
- ....., domiciliat/domiciliată în ....., cod numeric personal ....., născut/născută în ....., la data de ....., înscris/înscrisă în tabloul avocaţilor în data de ..... şi avocat definitiv din data de .....;
- ....., domiciliat/domiciliată în ....., cod numeric personal ....., născut/născută în ....., la data de ....., înscris/înscrisă în tabloul avocaţilor în data de ..... şi avocat definitiv din data de .....,

au convenit, după cum urmează, statutul Societăţii profesionale cu răspundere limitată ....., înfiinţată conform art. 6 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările ulterioare, denumită în continuare *Lege,* şi prevederilor corespunzătoare din Statutul profesiei de avocat.

Titlul I. Forma, obiectul, scopul, denumirea (forma profesională), sediul şi durata

Art. 1. Forma

Prezenta societate este înfiinţată ca o societate profesională cu răspundere limitată şi este compusă din subsemnaţii avocaţi înscrişi în tabloul Baroului ..... ca avocaţi definitivi:

- ..... – asociat;
- ..... – asociat;
- ..... – asociat.

Art. 2. Obiectul

Societatea are ca obiect exercitarea în comun a profesiei de avocat conform Legii şi Statutului profesiei de avocat.

Art. 3. Scopul profesional

3.1. Fiecare asociat răspunde personal în limita aportului său social.

3.2. Societatea este denumită ..... – Societate profesională de avocaţi cu răspundere limitată (S.P.A.R.L.).

Art. 4. Sediul

Sediul principal al societăţii este situat în ....
.....

Societatea își poate deschide birouri de lucru în circumscripția Baroului ..... sau sedii secundare în circumscripția altor barouri din țară și străinătate.

Art. 5. Durata

Societatea se constituie pentru o durată de ..... ani din momentul înscrierii sale în tabloul Baroului .....

Titlul II. Capitalul social

Art. 6. Compunerea capitalului social

6.1. Capitalul social este compus după cum urmează:

Domnul/Doamna: .....:

- aport în numerar/natură/clientelă: ..... lei (.....) lei.

Domnul/Doamna: .....:

- aport în numerar/natură/clientelă: ..... lei (.....) lei.

Domnul/Doamna: .....:

- aport în numerar/natură/clientelă: ..... lei (.....) lei.

6.2. Aporturile în natură ale asociaților sunt constituite din următoarele bunuri:

- ....., evaluat de către asociați/conform raportului de expertiză nr. ..... din data de ..... la valoarea de ..... lei;
- ....., evaluat de către asociați/conform raportului de expertiză nr. ..... din data de ..... la valoarea de ..... lei;
- ....., evaluat de către asociați/conform raportului de expertiză nr. ..... din data de ..... la valoarea de ..... lei.

6.3. Aporturile în industrie/clientelă ale asociaților constau în:

- ....., evaluat de către asociați/conform raportului de expertiză nr. ..... din data de ..... la valoarea de ..... lei;
- ....., evaluat de către asociați/conform raportului de expertiză nr. ..... din data de ..... la valoarea de ..... lei:
- ....., evaluat de către asociați/conform raportului de expertiză nr. ..... din data de ..... la valoarea de ..... lei.

Art. 7. Repartizarea

Capitalul social este divizat în ..... părți sociale a câte ..... lei fiecare, integral subscrise și vărsate de către asociați, potrivit aporturilor menționate la art. 6, astfel:

- ..... – ..... părți sociale;
- ..... – ..... părți sociale;
- ..... – ..... părți sociale.

Titlul III. Adunarea generală

Art. 8. Adunările generale

8.1. Adunarea generală reprezintă totalitatea asociaților. Hotărârile adunării generale sunt obligatorii pentru toți asociații.

UCV WSI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

8.2. Fiecare parte socială subscrisă și vărsată dă dreptul la un vot.

8.3. Asociații nu pot fi reprezentați în adunarea generală decât de alți asociați.

8.4. Adunările generale se convoacă de oricare dintre asociați prin orice mijloace care să poată proba realizarea convocării cu minimum 5 zile înainte de data ținerii lor.

8.5. Adunarea generală se va întruni la sediul principal al societății sau, cu acordul unanim al asociaților, în orice alt loc.

8.6. Hotărârile adunărilor generale se iau prin votul asociaților reprezentând majoritatea părților sociale, cu excepția situațiilor în care Statutul profesiei de avocat prevede alt cvorum.

8.7. Pentru hotărârile având ca obiect modificarea actelor de constituire este necesar acordul unanim al asociaților.

Art. 9. Atribuțiile adunării generale

Principalele atribuții ale adunării generale sunt:

a) aprobarea rezultatelor economice anuale;

b) repartizarea rezultatelor financiare (beneficiul);

c) mărirea sau reducerea capitalului social;

d) fuziunea;

e) schimbarea denumirii societății;

f) schimbarea sediului principal, înființarea de birouri de lucru sau sedii secundare;

g) aprobarea creării sau anulării părților de industrie;

h) primirea de noi asociați;

i) excluderea asociatului/asociaților;

j) alegerea avocatului coordonator sau, după caz, a avocaților coordonatori ai societății;

k) desemnarea lichidatorului/lichidatorilor;

l) orice modificare a statutului societății.

Art. 10. Procedura adunării generale și procesele-verbale

10.1. Adunările generale sunt prezidate de unul dintre avocații coordonatori sau de asociatul desemnat de către aceștia.

10.2. Procesul-verbal va fi întocmit de secretarul adunării generale, desemnat dintre asociați, și va cuprinde: data, locul, prezența, ordinea de zi, rezumatul dezbaterilor, hotărârile luate, voturile exprimate pentru fiecare hotărâre. Procesul-verbal va fi semnat de asociații prezenți.

10.3. Lucrările adunării generale se consemnează într-un registru numerotat și parafat de coordonatorul/coordonatorii societății.

Titlul IV. Coordonarea activității

Art. 11. Coordonarea

11.1. Societatea este coordonată de unul sau mai mulți avocați coordonatori. Ei sunt numiți prin hotărârea asociaților ce dețin împreună mai mult de jumătate din capitalul social.

11.2. Mandatul avocatului coordonator este de 2 ani.

11.3. Calitatea de avocat coordonator încetează prin revocare, deces, demisie, retragere voluntară din societate sau pentru motive temeinice, cu aprobarea adunării asociaților.

Art. 12. Desemnarea avocatului coordonator

Dl (Dna) ..... este desemnat(ă) începând cu data de ..... avocat coordonator al societății.

Art. 13. Drepturile și obligațiile avocatului coordonator

13.1. Avocatul coordonator sau, după caz, avocații coordonatori reprezintă societatea în raporturile cu terții.

13.2. Actele de înstrăinare cu privire la drepturile și bunurile societății se încheie numai cu autorizarea prealabilă a asociaților conform art. 8. Asociații pot fixa un plafon maximal al valorii bunurilor care pot fi înstrăinate de către avocatul coordonator, fără a fi necesară autorizarea prealabilă și fără ca această valoare să poată depăși 10% din valoarea capitalului social.

13.3. Raporturile dintre avocatul coordonator și ceilalți avocați ai societății nu implică nicio subordonare în plan profesional.

Art. 14. Remunerarea

Avocatul coordonator poate fi remunerat potrivit hotărârii adunării generale.

Titlul V. Exercițiul financiar, conturile bancare și informarea asociaților cu privire la rezultatele obținute de societate

Art. 15. Exercițiul financiar

Exercițiul financiar începe de la data de 1 ianuarie și se sfârșește la data de 31 decembrie a fiecărui an, cu excepția primului an, când începe la data înființării și durează până la data de 31 decembrie.

Art. 16. Conturile bancare și informarea asociaților

16.1. Operațiunile în conturile bancare ale societății sunt efectuate de către avocatul coordonator sau, după caz, avocații coordonatori, precum și de către alte persoane desemnate prin hotărârea adunării generale. La încheierea exercițiului financiar, avocatul coordonator întocmește raportul de activitate și proiectul declarației de venit pentru societate.

16.2. Asociații pot lua cunoștință de raport și de anexele acestuia, de proiectul declarației de venit și pot consulta orice registru și document contabil ale societății.

16.3. Societatea poate angaja cenzori și auditori pentru a verifica evidențele contabile ale societății și a întocmi raportul asupra gestiunii.

Art. 17. Rezultatele financiare

Adunarea generală ordinară aprobă conturile bancare, exercițiul financiar și hotărăște cu privire la utilizarea rezultatelor financiare.

Art. 18. Repartizarea beneficiilor

18.1. Toate cheltuielile necesare societății (remunerațiile pentru avocații salarizați, salariile, retrocedările de onorarii pentru avocații colaboratori, cheltuielile de întreținere, chirii, amortizări, taxe și impozite aferente bunurilor folosite în interesul societății, costul materialelor, consumabile, investiții, utilități și dotări, precum și orice alte cheltuieli) sunt suportate de către societate din veniturile realizate de către aceasta.

18.2. După deducerea cheltuielilor prevăzute la pct. 18.1, venitul rămas se distribuie între asociați conform părților sociale deținute de aceștia.

18.3. Asociații pot conveni înainte de distribuirea menționată la pct. 18.2 constituirea unui fond de rezervă al societății.

18.4. Deținerea părților sociale în societate conferă asociaților dreptul și obligația de a încasa venitul și de a suporta pierderea. Plata impozitului pe venit se face de către fiecare asociat, pentru venitul său propriu.

Titlul VI. Cesiunea și transmiterea părților sociale

Art. 19. Cesiunea părților sociale

19.1. Cesiunea părților sociale poate fi făcută numai unor avocați definitivi cu drept de exercitare a profesiei, în condițiile Legii și Statutului profesiei de avocat.

19.2. Cesiunea între asociați este liberă.

19.3. Părțile sociale pot fi cesionate numai cu acordul unanim și exprimat în scris al asociaților.

19.4. Oricare asociat își poate exercita dreptul de preempțiune în termen de 30 de zile de la primirea notificării ofertei de cesiune. În caz de concurs între asociați, la preț egal, este preferat asociatul care dorește să achiziționeze numărul total de părți sociale ofertate sau, în lipsă, după caz, asociații vor achiziționa părțile sociale proporțional cu cotele deținute la capitalul social.

Art. 20. Notificarea cesiunii

20.1. Asociatul care intenționează să cedeze părțile sociale este obligat să notifice intenția sa, cu minimum 30 de zile anterior transmiterii, tuturor asociaților.

20.2. În caz de neexercitare a dreptului de preempțiune, cesiunea poate fi făcută către avocat/avocați neasociat/neasociați, fără ca ceilalți asociați să se poată opune.

20.3. Oferta notificată este irevocabilă pe toată durata ei de valabilitate.

Art. 21. Retragerea asociaților

21.1. Asociatul se poate retrage oricând din societate, cu condiția de a notifica, în scris, celorlalți asociați și baroului din care face parte intenția de retragere cu cel puțin 3 luni înainte.

21.2. În caz de neînțelegere cu privire la desocotirea consecutivă a retragerii se aplică corespunzător următoarele prevederi ale prezentului statut:

.....

.....

.....

Art. 22. Încetarea calităţii de asociat

22.1. Asociatul care din orice motiv pierde dreptul de exercitare a profesiei de avocat, asociatul exclus din societate, asociatul care s-a retras din societate sau asociatul pus sub interdicţie are la dispoziţie un termen de 3 luni pentru cesiona-rea părţilor sociale, în condiţiile prevăzute în prezentul titlu.

22.2. În cazul în care, la expirarea acestui termen, cesiunea nu a avut loc, părţile sociale se vor anula, iar statutul se va modifica în mod corespunzător.

Art. 23. Decesul asociatului

23.1. La data decesului unui asociat, părţile sociale deţinute de acesta se anulează.

23.2. Părţile semnatare convin că desocotirea dintre asociaţi şi succesorii asociatului decedat se va face potrivit următoarelor reguli:

.....

.....

.....

23.3. În termen de maximum 3 luni de la data anulării părţilor sociale, asociaţii vor proceda după cum urmează:

a) la reducerea corespunzătoare a capitalului social;

b) la emiterea de noi părţi sociale în vederea reconstituirii capitalului social la valoarea existentă la momentul decesului;

c) la încetarea formei de exercitare a profesiei.

Art. 24. Alte dispoziţii

Cesionarii sunt obligaţi să depună la barou un exemplar original al actului de cesiune.

(Se pot introduce clauze specifice privind retragerea forţată, retragerea voluntară etc.)

Titlul VII. Exercitarea profesiei

Art. 25. Activitatea şi răspunderea profesională

25.1. Asociaţii, avocaţii colaboratori şi avocaţii salarizaţi în interiorul profesiei exercită profesia de avocat în numele societăţii.

25.2. Fiecare avocat răspunde pentru actele profesionale pe care le îndeplineşte.

25.3. Societatea va încheia contracte de asigurare profesională în nume propriu şi pentru fiecare avocat care îşi exercită profesia în cadrul acesteia.

Art. 26. Suspendarea asociaţilor

.....

Art. 27. Intervenirea cazurilor de incapacitate de exercitare a profesiei

.....

Titlul VIII. Dizolvarea şi lichidarea

Art. 28. Dizolvarea

Societatea se dizolvă în următoarele situaţii:

a) prin hotărârea luată în unanimitate de asociaţi;

b) prin hotărâre judecătorească;

c) prin radierea din profesie a tuturor asociaţilor;

d) prin decesul simultan al tuturor asociaţilor;

e) prin dobândirea tuturor părţilor sociale de către un singur asociat şi păstrarea lor de către acesta o perioadă mai mare de 3 luni;

f) la cererea simultană de retragere din societate formulată de toţi asociaţii.

Art. 29. Lichidarea

29.1. Societatea intră în lichidare din momentul dizolvării sale. În toate actele sale se va menţiona „în lichidare".

29.2. Asociaţii vor desemna un lichidator cu votul cerut pentru numirea avocatului coordonator. În caz contrar, acesta va fi numit de către decan.

29.3. Asociaţii vor fi convocaţi pentru a decide cu privire la rezultatele obţinute de lichidatori, la repartizarea activului net şi pentru a constata încheierea lichidării.

29.4. În situaţiile în care în societate rămâne un singur asociat pentru o perioadă mai mare de 3 luni, societatea intră în lichidare, cu excepţia cazului în care asociatul rămas decide reorganizarea acesteia.

Titlul IX. Condiţia suspensivă şi publicitate

Art. 30. Condiţia suspensivă

30.1. Societatea este constituită între asociaţi de la data semnării statutului, sub condiţia suspensivă a înscrierii sale în tabloul baroului.

30.2. După înscrierea societăţii, avocatul coordonator sau, după caz, unul dintre avocaţii coordonatori va convoca o adunare generală extraordinară pentru a se constata îndeplinirea tuturor condiţiilor cerute pentru începerea activităţii.

Art. 31. Publicitatea

În termen de 15 zile de la semnarea statutului, acesta va fi prezentat decanului.

Art. 32. Dobândirea personalităţii juridice

Societatea dobândeşte personalitate juridică la data înregistrării la barou a deciziei emise de către consiliul baroului în a cărui rază teritorială se află sediul ei principal.

Semnături:
Av. .....
Av. .....
Av. .....

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa nr. XVI
la statut

Uniunea Naţională a Barourilor din România
Baroul .....

CERTIFICAT
nr. .....
de înregistrare a Societăţii profesionale de avocaţi cu răspundere limitată .....

1. Denumirea: ..... S.P.A.R.L.
2. Sediul: .....
3. Durata de funcţionare: .....
4. Data dobândirii personalităţii juridice (data de înregistrare la barou a deciziei consiliului baroului): ....
.....
5. Semnătura şi ştampila .....

Semnătura decanului
L.S.

Anexa nr. XVII
la statut

REGISTRUL DE EVIDENŢĂ
a contractelor de asistenţă juridică

Nr. crt.	Data efectuării înregistrării	Nr. şi data încheierii contractului (inclusiv în cazul contractelor încheiate verbal)	Numele şi prenumele persoanelor semnatare	Onorariul stabilit (în cazul în care onorariul se încasează prin tarifarea orară a serviciilor, menţiunea se operează la data încasării)	Onorariul încasat	Alte observaţii
1						
2						
3						
4						
5						
...						

ECUIAS CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa nr. XVIII
la statut

REGISTRUL DE ÎNREGISTRARE
a actelor juridice atestate de avocat cu privire la identitatea părţilor, conţinutul şi data actelor, în condiţiile art. 3 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat

Nr. crt.	Denumirea actului	Persoana/Persoanele semnatară/semnatare a/ale actului (numele, prenumele, domiciliul, actul de identitate)	Data	Obiectul actului	Observaţii
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
...					

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa nr. XIX
la statut

REGISTRUL DE ÎNREGISTRARE
a activităţilor fiduciare în condiţiile art. 3 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat

Nr. crt.	Client			Contract [1]	Bunuri				Fonduri			Operaţiuni [2]	Alte menţiuni
	Denumirea	Sediul	Contul bancar		Denumirea bunului	– Valoarea (mii lei) – Proveniența	Data [3] preluării	Data [4] predării	Nr. contului	Intrări [5]	Ieşiri [6]		

1 Se vor înregistra numărul şi data contractului încheiat între avocat şi client în baza căruia avocatul desfăşoară operaţiunile fiduciare. Actele adiţionale se vor înregistra corespunzător.

2 Se va înregistra documentul care justifică predarea către avocat.

3 Se va înregistra documentul care justifică predarea de către avocat.

4 Se vor indica data evidenţierii fiecărei sume în contul deschis pentru client şi provenienţa acesteia (exemplu: executare silită).

5 Se vor indica fiecare sumă plătită din contul deschis pentru client, operaţiunea care justifică plata şi destinaţia plăţii.

6 Se vor descrie rezumativ fiecare operaţiune efectuată şi obiectul acesteia.

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa nr. XX
la statut

REGISTRUL DE ÎNREGISTRARE

a părţilor de interes, a părţilor sociale şi/sau a acţiunilor societăţilor, în condiţiile art. 3 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat

Nr. crt.	Client			Contract[7]	Informaţii privind titlurile				Identitatea acţionarilor/ Nr. de titluri deţinute	Operaţiuni		Alte menţiuni[8]
	Denumirea	Sediul	Contul bancar		Data emisiunii	Numărul	Valoarea totală (mii lei)	Valoarea nominală		Cesiuni (părţi, dată, nr., titluri, valoare)[9]	Garanţii (părţi, dată, nr., titluri, valoare)[10])	
1.												
2.												

7 Se vor înregistra numărul şi data contractului încheiat între avocat şi client; actele adiţionale se vor înregistra corespunzător.

8 Se vor menţiona: identitatea părţilor (cedent/cesionar), data cesiunii, numărul şi valoarea totală a titlurilor cedate.

9 Se vor menţiona: identitatea părţilor (creditor/debitor garant), data constituirii garanţiei, tipul garanţiei, numărul de titluri grevate şi valoarea totală garantată.

10 Exemplu: date privind înregistrarea în Arhiva electronică de garanţii reale mobiliare etc.

BCU IAŞI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa nr. XXI
la statut

MODELUL ŞTAMPILEI
formelor de exercitare a profesiei

1. Ştampila are forma rotundă.
2. Diametrul ştampilei este de 3 cm.
3. Conţinutul ştampilei:
   - Uniunea Naţională a Barourilor din România;
   - baroul;
   - denumirea formei de exercitare a profesiei.

4. Menţiunile privind Uniunea Naţională a Barourilor din România şi denumirea baroului se inscripţionează în interiorul circumferinţei ştampilei, urmărind linia circumferinţei.

5. Menţiunea privind denumirea formei de exercitare a profesiei se inscripţionează în interiorul circumferinţei ştampilei.

6. Pentru clientela personală şi activitatea desfăşurată în cadrul asistenţei judiciare a baroului, avocatul colaborator va utiliza ştampila personală, aprobată de forma de exercitare a profesiei, pe care se inscripţionează denumirea formei de exercitare a profesiei şi menţiunea „avocat colaborator".

Exemple:

Anexa nr. XXII
la statut

MODELUL FIRMEI
folosite de formele de exercitare a profesiei de avocat

Conţinutul firmei:
- Uniunea Naţională a Barourilor din România;
- baroul;
- denumirea formei de exercitare a profesiei;
- menţiuni privind identificarea sediului (etaj, apartament);

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

- menţiuni privind: sediul principal, sediul secundar, biroul de lucru.

Exemplu:

UNIUNEA NAŢIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA (baroul) (denumirea formei de exercitare a profesiei) (sediul principal/sediul secundar/biroul de lucru) ..... (elemente de identificare ale sediului; exemplu: etaj, apartament)

Dimensiunile maxime ale firmei sunt de 40 × 60 cm. Firma va fi confecţionată din metal, cu menţiunile gravate.

Anexa nr. XXIII
la statut

MODELUL ŞI CONŢINUTUL PARAFEI PROFESIONALE

Dimensiunile parafei sunt de 2 × 5 cm.

..... (forma de exercitare a profesiei) ..... (numele şi prenumele avocatului) avocat ..... (stagiar/definitiv)

Exemplu:

„Popescu şi asociaţii" S.C.A. Ion Popescu avocat definitiv

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa nr. XXIV
la statut

MODELUL ŞI CONŢINUTUL PARAFEI

folosite de avocat pentru actele întocmite conform art. 3 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat

Dimensiunile parafei sunt de 5 × 8 cm.

Avocat .....
În conformitate cu dispoziţiile art. 3 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările ulterioare, atest data, identitatea părţilor şi conţinutul prezentului act.
*) Nr. ..... Data .....
Semnătura
.....
L.S.

*) Numărul este corespunzător numărului curent din Registrul de înregistrare a actelor juridice atestate de avocat cu privire la identitatea părţilor, a conţinutului şi a datei actelor, întocmit conform Statutului profesiei de avocat.

Anexa nr. XXV
la statut

MODELUL ŞI CARACTERISTICILE ROBEI ŞI ALE ACCESORIILOR ACESTEIA

1. Roba purtată de avocaţi este confecţionată din stofă/material textil neşifonabil de culoare neagră; croiala este largă – model închis la gât, cu guler gen tunică, îngust; spatele este încreţit pe mijlocul bazei posterioare a gulerului (8 cm); mânecile sunt largi la bază şi încreţite la umăr (10 cm), iar manşetele sunt confecţionate din material de aceeaşi culoare, lucios (cu lăţimea de 25 cm). Roba se încheie cu nasturi aplicaţi în interiorul acesteia. În părţile laterale sunt prevăzute două deschideri, de dimensiunea 18 cm, gen buzunar.

2. Avocaţii poartă bavetă plisată, de culoare albă, de formă trapezoidală, având baza mare de 12 cm, baza mică de 4 cm şi lungimea de 25 cm. Baveta se prinde la baza gulerului.

3. Pe umărul stâng al robei se aplică o eşarfă de o parte şi de alta a umărului, fixată de robă printr-un sistem de prindere (bazele mici ale celor două eşarfe, legate între ele printr-o aplicaţie din acelaşi material, de formă trapezoidală, cu următoarele dimensiuni: baza

mare de 5 cm, baza mică de 3,5 cm şi înălţimea de 4 cm). Pe aplicaţie sunt confecţionate butonierele pentru cei 2 nasturi prin care eşarfa se fixează de robă. Eşarfa este confecţionată din acelaşi material ca roba, are formă trapezoidală în ambele părţi. Partea din faţă este pliată printr-o cută dublă. Partea din faţă a eşarfei se termină prin aplicarea unui material gen „blăniţă", de culoare albă, la exterior, cu lăţimea de 7 cm. Partea din spate a eşarfei are aceeaşi terminaţie aplicată pe ambele părţi ale eşarfei, cu lăţimea de 6 cm. Eşarfa se fixează de robă prin 2 nasturi neaparenţi. Cele două părţi ale eşarfei sunt cusute între ele, iar cusătura este mascată cu un nasture îmbrăcat în acelaşi material din care este confecţionată roba, de dimensiunea bazei mici a celor două eşarfe. Partea din faţă a eşarfei are baza mare de 17 cm, baza mică de 5 cm şi lungimea de 29 cm. Partea din spate a eşarfei are baza mare de 11 cm, baza mică de 5 cm şi lungimea de 59 cm.

4. Modelul de robă descris mai sus este redat în schiţa-tipar ce se păstrează spre conservare la secretariatul Uniunii Naţionale a Barourilor din România şi se va transmite fiecărui barou pentru a fi pusă la dispoziţia avocaţilor.

Anexa nr. XXVI[1)]
la statut

MODELUL LEGITIMAŢIEI DE AVOCAT

I. Formele legitimaţiei de avocat

Legitimaţia de avocat prevăzută la art. 237 din Statutul profesiei de avocat, adoptat prin Hotărârea Consiliului Uniunii Naţionale a Barourilor din România nr. 64/2011, cu modificările şi completările ulterioare, se prezintă sub două forme distincte, în funcţie de calitatea de avocat definitiv sau stagiar a deţinătorului, după cum urmează:

a) în cazul avocaţilor definitivi, legitimaţia are forma de legitimaţie tip card prevăzut cu cip de proximitate, conform modelului prevăzut în prezenta anexă;

b) în cazul avocaţilor stagiari, legitimaţia are forma de legitimaţie pe suport hârtie (care poate fi înlocuită cu legitimaţie tip card fără cip de proximitate, pentru barourile care au optat pentru această modalitate de legitimare).

II. Legitimaţia tip card prevăzut cu cip de proximitate

Avocaţii definitivi se legitimează, în toate cazurile, cu un card prevăzut cu cip de proximitate, conform modelului prevăzut în contractul de licenţă încheiat între Uniunea Naţională a Barourilor din România (U.N.B.R.) şi Consiliul Barourilor Europene (denumit în continuare C.C.B.E.) – în calitatea acestuia de titular al drepturilor privitoare la deţinerea şi utilizarea cardului european de identitate pentru avocaţi – şi

[1)] Anexa nr. XXVI este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. I pct. 22 din Hotărârea nr. 852/2013.

care va cuprinde în mod obligatoriu, potrivit formatului corespunzător al acestuia, cel puţin următoarele menţiuni:

a) Uniunea Naţională a Barourilor din România – U.N.B.R.;

b) sigla U.N.B.R.;

c) baroul;

d) numele, prenumele, fotografia şi titlul profesional al avocatului;

e) numărul cardului corespunzător codului unic al avocatului din sistemul de evidenţă oficială al avocaţilor denumit „Tabloul naţional al avocaţilor";

f) data înscrierii în barou;

g) data definitivării în profesie;

h) durata de valabilitate, care nu poate depăşi 5 ani de la data emiterii.

În spaţiul de deasupra fotografiei de pe faţa 2 se aplică de către baroul în tabloul căruia este înscris avocatul viza anuală, sub formă de timbru holografic, cu inscripţia „Vizat....." (se indică anul), şi care atestă că avocatul este înscris în Tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei din barou, în anul pentru care s-a aplicat viza.

Aplicarea vizei anuale se face după verificarea îndeplinirii condiţiilor prevăzute de lege, de statutul profesiei şi de hotărârile consiliului baroului.

La eliberarea cardului se va achita de către avocat suma necesară confecţionării şi implementării sistemului informatic de gestionare a acestuia, care a fost avansată de către U.N.B.R.

Modelele de legitimaţie vechi aflate în circulaţie şi care sunt în vigoare potrivit vizelor aplicate de către barou sunt valabile până la data înlocuirii lor cu formele de legitimaţie prevăzute de prezenta anexă. În cazul barourilor Bucureşti, Dolj şi Ilfov, data-limită prevăzută pentru înlocuirea modelelor de legitimaţie vechi aflate în circulaţie va fi stabilită prin hotărârea consiliului baroului.

Model exemplificativ:

Faţa 1:

Faţa 2:

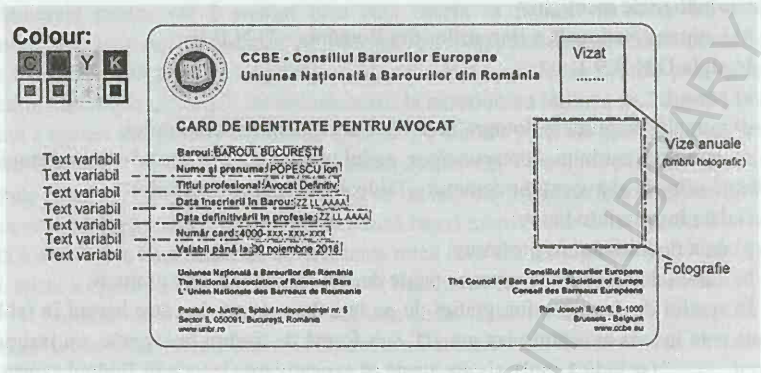

III. Legitimaţia pe suport hârtie sau tip card fără cip de proximitate

Avocaţii stagiari se legitimează, în regulă generală, cu o legitimaţie pe suport hârtie, conform modelului stabilit în prezenta anexă. Barourile pot opta pentru înlocuirea acesteia cu o legitimaţie tip card fără cip de proximitate.

1. Legitimaţia pe suport hârtie

Legitimaţia este constituită în interior din file tipografiate pe care se fac menţiuni şi se aplică vize semestriale şi are coperţi din piele sintetică de culoare identică cu fondul insignei de avocat.

Coperta 1 – exterior
culoare GRENA
dimensiune: 9 x 6 cm

UNIUNEA NAŢIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

Baroul _____

LEGITIMAŢIE DE AVOCAT

Coperta 1 – interior

Loc pentru fotografie tip 3 x 4 cm

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Pagina 1

UNIUNEA NAŢIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

BAROUL _____

LEGITIMAŢIE NR. _____

Dl./D-na _____

Cod unic avocat: _____

Este înscris în tabloul avocaţilor în calitate de avocat stagiar la data de: _____ prin decizia nr. _____/_____;

DECAN, **SECRETAR,**
L.S.

Pagina n

1. Eliberată la data de _____ _____.
2. Menţiuni privind situaţia profesională:
- Incompatibil de la data de: _____;
- ridicat incompatibilitatea la data de: _____;
- suspendat pe perioada: _____ _____.

DECAN,

Pagina 2, 3 ... n - 1

VIZAT Sem. I Anul	**VIZAT** Sem. II Anul .....
VIZAT Sem. I Anul	**VIZAT** Sem. II Anul .....
VIZAT Sem. I Anul	**VIZAT** Sem. II Anul .....

BCU IAŞI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Coperta 2 interior

Are competenţa profesională a avocatului stagiar.

DECAN,

Pagina n

Coperta 2 – exterior
Culoare GRENA
dimensiune: 9 x 6 cm

2. Legitimaţia tip card fără cip de proximitate

Legitimaţia tip card fără cip de proximitate va cuprinde în mod obligatoriu cel puţin următoarele menţiuni: U.N.B.R., baroul, numele şi prenumele, numărul cardului, codul unic al avocatului, fotografia, data înscrierii în barou, sigla U.N.B.R. şi sigla baroului.

Acest tip de legitimaţii se confecţionează pe cheltuiala fiecărui barou care iniţiază şi implementează acest tip de legitimaţie.

Model exemplificativ:

Faţa 1:

BCU IAŞI CENTRU UNIVERSITY LIBRARY

Fața 2:

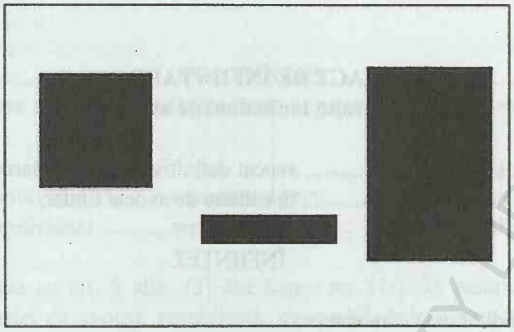

Cod unic avocat: 4000-xxx-xxx-xxx
Data înscrierii în Barou: ZZ/LL/AAA

Sediul profesional: .....
.....
.....

Anexa nr. XXVII
la statut

MODELUL INSIGNEI DE AVOCAT

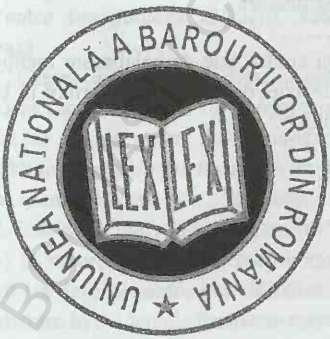

Dimensiunile (diametrul):
- pentru costum – 1 cm;
- pentru robă – 4 cm.

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa nr. XXVIII
la statut

ACT DE ÎNFIINŢARE
a Cabinetului individual de avocat .....

Subsemnatul/Subsemnata ....., avocat definitiv, înscris în Baroul ....., în baza Deciziei nr. ..... din data de ....., în calitate de avocat titular,

ÎNFIINŢEZ

Cabinetul individual de avocat cu:

1. denumirea ..... [conform art. 8 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările ulterioare];

2. sediul profesional: .....;

3. aportul la constituirea patrimoniului de afectaţiune profesională necesar cabinetului constând în (se descrie aportul, valoarea, actul sau modalitatea de dobândire) .....

4. avocaţi/colaboratori:

- ..... (numele, prenumele, data înscrierii în barou, individualizarea deciziei de înscriere prin număr şi dată, menţiunea „definitiv/stagiar", menţiuni privind contractul de colaborare – data încheierii, data avizării de către consiliul baroului etc.);

- ..... (numele, prenumele, data înscrierii în barou, individualizarea deciziei de înscriere prin număr şi dată, menţiunea „definitiv/stagiar", menţiuni privind contractul de colaborare – data încheierii, data avizării de către consiliul baroului etc.).

Mă angajez să achit întocmai şi la termen taxele şi contribuţiile profesionale care îmi revin (se fac menţiuni suplimentare privind eventuala contribuţie la fondul de formare profesională iniţială în cazul în care printre colaboratori sunt avocaţi stagiari, iar baroul a hotărât plata şi modalitatea de plată a unei astfel de contribuţii).

Data ..... Semnătura .....

Depus astăzi, ..., la barou împreună cu contractele de colaborare menţionate în actul de înfiinţare şi copiile certificate ale deciziei/deciziilor de înscriere în barou/ deciziilor de dobândire a calităţii de avocat definitiv.

Avizat în şedinţa consiliului baroului din ..... .

Secretar,

.....

Decan,

.....

L.S.

Anexa nr. XXIX
la statut

CONVENŢIE
de asociere a cabinetelor individuale de avocaţi (cabinete asociate)

Între:

1. Cabinetul individual ....., reprezentat prin ....., avocat titular;
2. Cabinetul individual ....., reprezentat prin ....., avocat titular;
3. .....,

în conformitate cu art. 5 alin. (3) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările ulterioare, denumită în continuare *Lege*, şi potrivit prevederilor Statutului profesiei de avocat s-a convenit asocierea în scopul exercitării în comun a profesiei în forma cabinetelor asociate de avocaţi.

Pe durata existenţei prezentei asocieri, cabinetele individuale au convenit că exercită profesia în numele prezentei asocieri.

Art. 1. Denumirea asocierii

Asocierea este denumită ....
.....
..... (numele tuturor titularilor, urmate de sintagma „Cabinete de avocat asociate").

Art. 2. Sediul şi durata asocierii

2.1. Sediul asocierii este stabilit în ..... .

2.2. Cabinetele asociate de avocaţi vor funcţiona şi în următoarele localuri:

a) .....;

b) .....;

c) .....

2.3. Asocierea se încheie pe o durată de ..... (nedeterminată).

Art. 3. Aporturi în bunuri pentru asociere

Pentru funcţionarea asocierii, cabinetele individuale aduc aporturi după cum urmează:

1. Cabinetul individual (denumirea) ..... contribuie cu titlu de aport:

a) în natură (cu titlu de patrimoniu de afectaţiune profesională), cu următoarele bunuri (se descriu pentru individualizare): ....., în valoare de ..... lei (valoarea de înregistrare în evidenţele financiar-contabile ale asocierii, pentru fiecare bun);

b) în numerar, cu ..... lei, depuşi în contul profesional ..... deschis la ..... .

2. Cabinetul individual (denumirea) ..... contribuie cu titlu de aport:

a) în natură (cu titlu de patrimoniu de afectaţiune profesională), cu următoarele bunuri (se descriu pentru individualizare): ....., în valoare de ..... lei (valoarea de înregistrare în evidenţele financiar-contabile ale asocierii, pentru fiecare bun);

b) în numerar, cu ..... lei, depuşi în contul profesional ..... deschis la ..... .

3. ..... .

Titlurile ce atestă apartenenţa aporturilor se vor indica în anexa ..... .

Art. 4. Cota de participare la asociere

4.1. Cota de participare la asociere convenită de părţi este:

Cabinetul individual .....%

Cabinetul individual .....%

..... .

Aporturile prevăzute la art. 3, aporturile în clientelă şi activitatea profesională concretă au reprezentat criteriile de stabilire a cotei prevăzute mai sus.

4.2. Toate cheltuielile necesare asocierii (remuneraţiile pentru avocaţii salarizaţi, salariile, retrocedările de onorarii pentru avocaţii colaboratori, cheltuielile de întreţinere, cu chirii, amortizări, taxe şi impozite aferente bunurilor folosite în interesul asocierii, costul materialelor, consumabilelor, investiţiilor, utilităţilor şi dotărilor, precum şi orice alte cheltuieli) sunt suportate de către asociere din veniturile realizate de către aceasta.

4.3. După deducerea cheltuielilor prevăzute la pct. 4.2 venitul rămas se distribuie între asociaţi conform cotelor convenite la pct. 4.1.

4.4. Asociaţii pot conveni înainte de distribuirea menţionată la pct. 4.3 constituirea unui fond de rezervă al asocierii.

4.5. Cota de participare la asociere conferă asociaţilor dreptul şi obligaţia de a încasa venitul şi de a suporta pierderea.

Art. 5. Conducerea şi coordonarea asocierii

5.1. Organul de conducere al asocierii este adunarea generală formată din titularii cabinetelor individuale asociate.

5.2. (se vor menţiona clauze convenite privind conducerea şi coordonarea asocierii, cu respectarea Legii şi a Statutului profesiei de avocat.)

5.3. Asociaţii desemnează cu unanimitate de voturi un coordonator care va reprezenta asocierea în raporturile cu terţii.

Art. 6. Exercitarea profesiei

6.1. Fiecare asociat exercită profesia de avocat în numele asocierii.

În actele sale profesionale fiecare asociat va indica denumirea (forma) asocierii.

6.2. Asociaţii vor consacra în beneficiul asocierii întreaga lor activitate profesională şi se vor informa reciproc în legătură cu aceasta.

6.3. (Pot fi incluse clauze convenite privind organizarea exercitării profesiei, pentru cazul incapacităţii temporare de exercitare a profesie, privind răspunderea profesională etc., cu respectarea Legii şi a Statutului profesiei de avocat.)

Art. 7. Încetarea asocierii. Lichidarea asocierii

(Pot fi incluse clauze convenite, cu respectarea Legii şi a Statutului profesiei de avocat.)

Art. 8. Alte clauze

Art. 9. Dispoziţii finale

Prezenta convenţie va fi depusă la barou de coordonatorul asocierii, avocatul ....., şi va intra în vigoare în condiţiile prevăzute de Lege şi de Statutul profesiei de avocat.

Încheiat astăzi, ..., la ....., în ..... exemplare, câte unul pentru fiecare parte, iar unul spre a fi depus la decanatul baroului.

Semnăturile avocaţilor titulari şi ştampila fiecărui cabinet individual:

1. .....
2. .....
.....

Depus astăzi, ..., la Baroul .....

Examinat şi avizat în şedinţa consiliului baroului din .....

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa nr. XXX
la statut

Uniunea Naţională a Barourilor din România
Baroul .....

REGISTRUL DE EVIDENŢĂ
a societăţilor profesionale cu răspundere limitată

Nr. crt.	Denumirea societăţilor profesionale cu răspundere limitată	Sediul principal (adresă, tel./fax, e-mail, pagină web	Sediul secundar: (adresă, tel./fax, e-mail, pagină web)	Birou de lucru: (adresă, tel./fax, e-mail, pagină web)	Numele şi prenumele asociaţilor	Baroul în care asociatul este înscris	Numele şi prenumele avocaţilor care compun societatea/ modalitatea în care aceştia îşi exercită profesia (asociat, colaborator, salarizat în interiorul profesiei)	Data înregistrării în registru	Numărul şi data eliberării certificatului de înregistrare	Modificări ale actului constitutiv	Alte menţiuni*)
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											

*) Se vor înregistra menţiuni privind notificările cesiunilor, transformarea sau reorganizarea societăţii, decesul asociaţilor, situaţia înscrierii în tablou etc.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa nr. XXXI
la statut

METODOLOGIE
de atestare a calificării de avocat pentru înscrierea în tabloul unui barou din România în situaţiile prevăzute în cap. VIII din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat[1])

Aprobarea cererii privind exercitarea în România a profesiei de avocat şi dobândirea dreptului de înscriere în tabloul unui barou din România se realizează potrivit următoarelor 3 etape, în temeiul art. 103 alin. (2) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările ulterioare, denumită în continuare *Lege,* şi în conformitate cu prevederile Legii nr. 200/2004 privind recunoaşterea diplomelor şi calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România, cu modificările şi completările ulterioare.

A. Etapa de informare

Scrisoarea adresată Uniunii Naţionale a Barourilor din România, denumită în continuare *U.N.B.R.*, de către solicitant se transmite secretariatului general al U.N.B.R., care va furniza datele cu privire la mijloacele de pregătire (cerere-tip de solicitare a accesului la profesie, cu lista documentelor care trebuie să însoţească cererea, tematica şi bibliografia orientativă pentru proba de aptitudini).

B. Etapa de evaluare

1. cerere de solicitare a accesului la profesia de avocat (formular-tip), în care sunt menţionate documentele necesare ce se anexează;

2. două fotografii tip legitimaţie;

3. curriculum vitae – original, semnat;

4. paşaport – copie xerox (fără legalizare);

5. certificatul (atestatul) organismului profesional ori al autorităţii publice din statul al cărui cetăţean este solicitantul sau, după caz, unde acesta îşi are domiciliul ori sediul profesional, cu legalizarea în original efectuată în statul respectiv şi cu traducerea autorizată (efectuată de un notar public din România), ambele prezentate în termen de 3 luni de la data eliberării lor;

6. diploma emisă de o universitate sau de un colegiu universitar, prin care se certifică încheierea de către titular a unui ciclu de studii superioare cu durata minimă de 3 ani, în copie legalizată, cu legalizarea în statul respectiv şi cu traducerea autorizată

---

[1]) Pentru avocaţii din statele care nu aparţin Uniunii Europene, Spaţiului Economic European sau Confederaţiei Elveţiene, seva menţiona convenţia bilaterală încheiată de U.N.B.R. cu organismul profesional similar din ţara în care solicitantul are domiciliul, iar, în lipsa acesteia, se vor depune documente oficiale care să ateste existenţa şi limitele reciprocităţii.

(efectuată de un notar public din România), ambele prezentate în termen de 3 luni de la data eliberării lor;

7. certificatul de onorabilitate eliberat de autoritățile profesionale competente sau declarație dată în fața unei autorități competente din statul de origine ori de proveniență al solicitantului, în copie legalizată, cu legalizarea în original efectuată în statul membru al Uniunii Europene și cu traducerea autorizată (efectuată de un notar public din România), ambele prezentate în termen de 3 luni de la data eliberării lor;

8. declarația expresă a solicitantului că nu se află în niciunul dintre cazurile de nedemnitate și incompatibilitate prevăzute la art. 14 și 15 din Lege;

9. declarație pe propria răspundere dată la un notariat din România, reprezentând angajamentul de a nu desfășura alte activități în afara celei de avocat, incompatibile cu exercitarea profesiei de avocat în România;

10. indicarea perioadei și a formei în care a exercitat profesia de avocat în România, anterior depunerii cererii (acolo unde este cazul);

11. precizarea opțiunii solicitantului în legătură cu:

a) efectuarea unui stagiu de adaptare de 3 ani;

b) susținerea unui examen de verificare a cunoștințelor de drept românesc și de limbă română.

În cazul prevăzut la lit. a), cererea va fi însoțită de acordul scris al unui avocat român cu capacitate profesională deplină sau al unei forme de exercitare a profesiei în grup, care acceptă atribuțiile de îndrumător al stagiului de 3 ani al solicitantului.

Îndrumătorii de stagiu vor fi atestați anual de către barouri, pe baza opțiunii acestora și a activității lor profesionale.

Lista îndrumătorilor de stagiu atestați va fi publicată pe pagina web a U.N.B.R.: www.unbr.ro

Condițiile colaborării dintre solicitant și îndrumător vor face obiectul unui contract între aceștia, care va respecta modelul prevăzut în anexa nr. IX la Statutul profesiei de avocat. Actul este necesar a fi prezentat U.N.B.R.

În timpul stagiului de adaptare, îndrumătorul va efectua evaluări preliminare la fiecare 6 luni și o evaluare finală la încheierea acestuia, care condiționează păstrarea de către solicitant a calității de membru al baroului în care s-a înscris ca avocat stagiar. Evaluările preliminare și evaluarea finală vor fi depuse la secretariatul general al U.N.B.R. prin grija solicitantului.

Nedepunerea în termen a evaluărilor preliminare va fi urmată de atenționarea în scris atât a solicitantului, cât și a îndrumătorului de stagiu.

În cazul prevăzut la lit. b), cererea va fi urmată de programarea probei de cunoștințe profesionale, care va avea loc numai după achitarea taxei de examinare, comunicată solicitantului prin grija secretariatului general al U.N.B.R.

Proba de cunoștințe profesionale va consta dintr-o evaluare orală, precum și dintr-o evaluare scrisă sub forma unui test-grilă cu câte 3 grupe de subiecte din domeniile de drept prevăzute în Regulamentul privind examenul de verificare a cunoștințelor de drept românesc și de limbă română, aprobat de Consiliul U.N.B.R.

Domeniul exceptat va fi cel pentru care solicitantul deţine şi prezintă diploma de studii superioare potrivit pct. 6.

Comisia de evaluare va cuprinde avocaţii desemnaţi de Comisia permanentă a U.N.B.R. şi poate cuprinde şi cadre didactice universitare din domeniile prevăzute în Programa de evaluare a cunoştinţelor profesionale.

Comisia de evaluare, ţinând seama de tematica şi de bibliografia orientativă, va elabora subiectele de evaluare orală, din care fiecare solicitant va extrage un singur subiect, şi grila de evaluare scrisă.

Subiectele vor fi redactate atât în limba română, cât şi în traducere, în limba engleză sau franceză (la alegerea solicitantului).

Taxa de examinare va trebui să acopere cheltuielile de organizare a probei de aptitudini, taxa individuală fiind determinată de numărul solicitanţilor aferenţi unei sesiuni de evaluare organizate în limita termenului stabilit potrivit art. 34 alin. (3) din Legea nr. 200/2004, cu modificările şi completările ulterioare.

Nota de promovare a probei de aptitudini este 7 (şapte), cu o apreciere de la 1 (unu) la 10 (zece).

Comisia de evaluare întocmeşte un proces-verbal care se va ataşa, împreună cu testul-grilă şi referatul încheiat de comisie în urma examinării orale, documentelor anexate cererii de solicitare a accesului la profesie. În baza acestui document se încheie procedura de examinare a cererii.

C. Etapa înscrierii în tabloul avocaţilor unui barou

1. cererea de înscriere în tabloul baroului;
2. depunerea jurământului profesional scris, cu textul prevăzut de Lege;
3. atestatul de asigurare profesională, conform Legii (copie, cu legalizarea în original);
4. achitarea taxei de înscriere în tabloul baroului.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa nr. XXXII
la statut

CERERE
de acordare a asistenţei extrajudiciare
– model –

1. Obiectul şi natura solicitării:
2. Date despre solicitant:
Numele:
Prenumele:
Data naşterii:
Naţionalitatea:
Codul numeric personal:
Adresa şi codul poştal:
Domiciliul/Reşedinţa:
Numărul de telefon:
Adresa de e-mail:
După caz, reprezentantul legal:
3. Dovezile prevăzute de lege privind starea materială a solicitantului şi a familiei sale:
4. Se anexează declaraţie pe propria răspundere a solicitantului cu privire la faptul că în cursul ultimelor 12 luni a mai beneficiat de ajutor public judiciar, cu specificarea formei, a cauzei, precum şi a cuantumului acestui ajutor.

Data: Semnătura

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană

Decizia nr. 1486/2007

***Comisia Permanentă a U.N.B.R.** în şedinţa din 27 octombrie 2007:*

- văzând referatul cu privire la asigurarea publicităţii şi aplicării Codului deontologic al avocatului român în vigoare din data de 19-20 iunie 1999,

- constatându-se că forma modificată a Codului deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană, în prezent în vigoare, trebuie să se publice şi să se aplice în mod corespunzător de avocaţi şi organele profesiei,

Decide:

I. În aplicarea Hotărârii Congresului avocaţilor din 19-20 iunie 1999, Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană adoptat la data de 28 octombrie 1998 şi ulterior modificat în Sesiunile plenare ale Consiliului Barourilor Uniunii Europene (CCBE) din 28 noiembrie 1998, 6 decembrie 2002 şi 19 mai 2006, prevăzut în Anexa la prezenta Decizie, se aplică în România ca fiind şi Codul deontologic al avocatului român, începând de la data de 1 ianuarie 2007.

II. Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană în forma în prezent în vigoare se comunică prin e-mail tuturor barourilor şi se publică pe website-ul www.unbr.ro.

Preşedinte,
Av. dr. Gheorghe Florea

BCU IASI / CENTRU UNIVERSITAR LIBRARY

Anexă
(la Decizia Comisiei Permanente nr. 1486/27.10.2007)

Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană

Acest Cod deontologic al avocaților din Uniunea Europeană a fost inițial adoptat în Sesiunea Plenară din data de 28 octombrie 1998, și ulterior modificat, în Sesiunile Plenare ale CCBE din 28 noiembrie 1998, 6 decembrie 2002 și 19 mai 2006.

Cuprins **Pct.**

1. Preambul 1.1-1.6
Misiunea avocatului 1.1
Natura normelor deontologice 1.2
Obiectivele Codului 1.3
Domeniul de aplicare *„ratione personae"* 1.4
Domeniul de aplicare *„ratione materiae"* 1.5
Definiții 1.6
2. Principii generale 2.1-2.8
Independența 2.1
Încrederea și integritatea morală 2.2
Secretul profesional 2.3
Respectarea deontologiei altor barouri 2.4
Incompatibilități 2.5
Publicitatea personală 2.6
Interesul clientului 2.7
Limitarea răspunderii avocatului față de client 2.8
3. Relațiile cu clienții 3.1-3.9
Debutul și încetarea relațiilor cu clientul 3.1
Conflictul de interese 3.2
Pactul *„de quota litis"* 3.3
Stabilirea onorariilor 3.4
Aconturi asupra onorariilor și cheltuielilor 3.5
Împărțirea onorariilor cu o persoană care nu este avocat 3.6
Costul litigiului și asistența gratuită 3.7
Fondurile clienților 3.8
Asigurarea pentru răspunderea profesională 3.9
4. Relațiile cu magistrații 4.1-4.5
Deontologia aplicabilă în activitatea judiciară 4.1
Caracterul contradictoriu al dezbaterilor 4.2

Respectul faţă de judecător 4.3
Informaţii false sau susceptibile de a induce în eroare 4.4
Aplicarea în cazul arbitrilor şi al persoanelor exercitând funcţii similare 4.5
5. Relaţiile dintre avocaţi 5.1-5.9
Confraternitatea 5.1
Cooperarea dintre avocaţii din State Membre diferite 5.2
Corespondenţa transmisă între avocaţi 5.3
Onorariile pentru recomandare 5.4
Comunicarea cu partea adversă 5.5
Abrogat de Sesiunea Plenară de la Dublin, din 6 decembrie 2002) 5.6
Răspunderea pecuniară 5.7
Pregătirea continuă 5.8
Litigiile dintre avocaţii din mai multe State Membre 5.9

1. Preambul

1.1. Misiunea avocatului

Într-o societate întemeiată pe respect faţă de justiţie, avocatul îndeplineşte un rol special. Îndatoririle avocatului nu se limitează doar la executarea fidelă a unui mandat în cadrul legii. Avocatul trebuie să vegheze la respectul Statului de drept şi a intereselor celor ale căror drepturi şi libertăţi le apără. Este îndatorirea avocatului nu numai să pledeze pentru cauza clientului său ci şi să fie sfătuitorul clientului.

Respectul pentru misiunea profesională a avocatului este o condiţie esenţială a Statului de drept şi a unei societăţi democratice.

Prin urmare, misiunea avocatului îi impune îndatoriri şi obligaţii multiple, (uneori aparent contradictorii), în raport de:

- client,
- tribunale şi celelalte autorităţi în faţa cărora avocatul pledează pentru cauza clientului sau acţionează în numele acestuia,
- profesia sa în general şi fiecare confrate în particular,
- public, pentru care o profesie liberală şi independentă, supusă respectării normelor pe care ea şi le-a impus, este un mijloc esenţial de apărare a drepturilor omului în faţa Statului şi a altor puteri din societate.

1.2. Natura normelor deontologice

1.2.1. Normele deontologice sunt destinate să garanteze, prin acceptarea lor liber consimţită, buna îndeplinire de către avocat a misiunii sale, recunoscută ca fiind indispensabilă pentru buna funcţionare a oricărei societăţi omeneşti. Nerespectarea acestor norme de către avocaţi poate duce la o sancţiune disciplinară.

1.2.2. Fiecare barou are normele sale specifice, care derivă din propriile sale tradiţii. Ele sunt adaptate organizării şi domeniului de activitate al profesiei în respectivul Stat Membru, precum şi procedurilor juridice, procedurilor administrative şi legislaţiei naţionale. Nu este nici posibil şi nici nu este de dorit ca acestea să fie

dezrădăcinate sau să se încerce generalizarea unor norme care nu sunt susceptibile de a fi generalizate.

Normele specifice fiecărui barou se referă totuşi la aceleaşi valori şi relevă, de cele mai multe ori, o bază comună.

1.3. Obiectivele Codului

1.3.1. Integrarea continuă a Uniunii Europene şi a Spaţiului economic european şi intensificarea activităţii transfrontaliere a avocatului în interiorul Spaţiului economic european, au făcut necesară, pentru binele public, definirea unor norme uniforme, aplicabile oricărui avocat din Spaţiul economic european, pentru activitatea sa transfrontalieră, indiferent care ar fi baroul căruia îi aparţine respectivul avocat. Definirea unor astfel de norme are esenţialmente drept scop atenua-rea dificultăţile care derivă din aplicarea unei duble deontologii, aşa cum se prevede în articolele 4 şi 7.2. din Directiva 77/249 şi în articolele 6 şi 7 din Directiva 98/5/CE.

1.3.2. Organizaţiile reprezentative ale profesiei de avocat reunite în cadrul CCBE doresc ca normele Codului, enunţate mai jos,

- să fie recunoscute, din acest moment, ca fiind expresia consensului tuturor Barourilor din Uniunea Europeană şi din Spaţiul economic european,
- să fie adoptate ca reguli aplicabile, în termenul cel mai scurt, în funcţie de procedurile naţionale şi/sau ale Spaţiului economic european cu privire la activitatea transfrontalieră a avocatului din Uniunea Europeană şi din Spaţiul economic european,
- să fie luate în considerare la efectuarea oricărei revizuiri a normelor deontologice interne, în vederea armonizării progresive a acestora din urmă.

Ele doresc, printre altele, ca, în măsura posibilului, normele deontologice interne să fie interpretate şi aplicate într-o manieră conformă acelora din prezentul Cod.

Atunci când normele din prezentul Cod vor fi fost făcute aplicabile în activitatea transfrontalieră, avocatul va rămâne supus normelor baroului de care aparţine, în măsura în care acestea din urmă concordă cu cele ale prezentului Cod.

1.4. Domeniul de aplicare „*ratione personae*"

Normele de mai jos se vor aplica avocaţilor, în sensul Directivei 77/249/CEE şi în sensul Directivei 98/5/CE.

1.5. Domeniul de aplicare „*ratione materiae*"

Fără a contraveni încercării de a realiza o armonizare progresivă a normelor deontologice aplicabile într-un cadru unic, naţional, normele expuse mai jos se vor aplica activităţii transfrontaliere desfăşurate de avocat în interiorul Uniunii Europene şi în Spaţiul economic european. Prin activitate transfrontalieră se înţelege:

(a) orice raport profesional cu un avocat dintr-un alt Stat Membru;

(b) activităţile avocatului într-un alt Stat Membru, indiferent dacă avocatul se află sau nu acolo.

1.6. Definiţii

În prezentul Cod:

„Stat Membru" semnifică un Stat membru al Uniunii Europene sau orice alt Stat a cărei profesie de avocat este vizată de articolul 1.4.

„Stat Membru de origine" semnifică Statul membru în care avocatul a dobândit dreptul la titlul profesional.

„Stat Membru gazdă" semnifică oricare alt Stat Membru în care avocatul desfăşoară o activitate transfrontalieră.

„Autoritate competentă" semnifică organizaţia sau organizaţiile profesionale ori autorităţile respectivului Stat Membru care au competenţa de a stabili normele deontologice şi de a exercita controlul disciplinar asupra avocaţilor.

2. Principii generale

2.1. Independenţa

2.1.1. Multitudinea îndatoririlor care îi revin avocatului impune o independenţă absolută a acestuia, scutită de orice presiune, îndeosebi de presiunea derivată din propriile sale interese sau datorată influenţelor din afară. Această independenţă este, de asemenea, necesară atât pentru încrederea în justiţie, cât şi pentru încrederea în imparţialitatea judecătorului. Prin urmare, avocatul trebuie să evite orice prejudiciere a independenţei sale şi să vegheze la a nu neglija etica sa profesională pentru a-i mulţumi pe clienţii săi, pe judecător sau pe terţi.

2.1.2. Această independenţă este necesară şi în activitatea juridică, şi în cea judiciară. Sfatul dat de avocat clientului său nu are nici o valoare atunci dacă acest lucru a fost făcut din complezenţă, din interes personal sau sub efectul unei presiuni din afară.

2.2. Încrederea şi integritatea morală

Relaţiile bazate pe încredere nu pot exista decât atunci când nu există nici o urmă de îndoială cu privire la onoarea personală, la probitatea şi integritatea avocatului. Pentru avocat, aceste virtuţi tradiţionale constituie obligaţii profesionale.

2.3. Secretul profesional

2.3.1. Prin însăşi natura misiunii sale, avocatul este depozitarul secretelor clientului său şi destinatarul comunicărilor de natură confidenţială. Fără garanţia confidenţialităţii, încrederea nu poate exista. Prin urmare, secretul profesional este recunoscut ca fiind deopotrivă un drept şi o îndatorire fundamentală şi primordială a avocatului.

Obligaţia avocatului cu privire la secretul profesional serveşte atât intereselor administrării justiţiei, cât şi intereselor clientului. În consecinţă, aceasta trebuie să beneficieze de o protecţie specială din partea statului.

2.3.2. Avocatul trebuie să respecte secretul oricărei informaţii confidenţiale de care ia cunoştinţă în cadrul activităţii sale profesionale.

2.3.3. Această obligaţie privind secretul profesional nu este limitată în timp.

2.3.4. Avocatul impune angajaţilor săi şi oricărei persoane care colaborează cu el în activitatea sa profesională să respecte secretul profesional.

2.4. Respectarea deontologiei altor barouri

Atunci când îndeplineşte o activitate transfrontalieră, avocatul poate fi obligat sa respecte regulile deontologice ale Statului Membru gazdă. Avocatul are datoria de a se informa asupra normelor deontologice pe care trebuie să le respecte în exercitarea acestei activităţi specifice.

Organizaţiile membre ale CCBE sunt obligate să depună codurile lor deontologice la Secretariatul CCBE, pentru ca orice avocat să-şi poată procura o copie de la respectivul secretariat.

2.5. Incompatibilităţi

2.5.1. Pentru a-i permite avocatului să-şi desfăşoare activitatea cu independenţa cerută şi de o manieră corespunzătoare îndatoririi sale de a participa la administrarea justiţiei, exercitarea anumitor profesii sau a anumitor funcţii îi este interzisă.

2.5.2. Avocatul care asigură reprezentarea sau apărarea unui client în faţa justiţiei sau în faţa autorităţilor publice ale unui Stat Membru gazdă va respecta normele de incompatibilitate aplicabile avocaţilor din respectivul Stat.

2.5.3. Avocatul stabilit într-un Stat Membru gazdă, care doreşte să exercite acolo în mod direct o activitate comercială sau o activitate diferită de profesia sa de avocat, este obligat să respecte normele de incompatibilitate aplicabile avocaţilor din respectivul Stat.

2.6. Publicitatea personală

2.6.1. Avocatul este autorizat să informeze publicul asupra serviciilor pe care le oferă, sub condiţia ca informaţia să fie fidelă, veridică şi să respecte secretul profesional şi alte principii esenţiale ale profesiei.

2.6.2. Publicitatea personală a unui avocat, indiferent de media utilizată, după cum este cazul, în presă, radio, televiziune, prin comunicare comercială electronică ori prin alt mijloc, este autorizată în măsura în care este conformă cu prevederile din art. 2.6.1.

2.7. Interesul clientului

Sub rezerva respectării stricte a normelor legale şi deontologice, avocatul are obligaţia de a apăra întotdeauna cât mai bine interesele clientului său, chiar în raport cu propriile sale interese sau cu interesele confraţilor săi.

2.8. Limitarea răspunderii avocatului faţă de client

În măsura în care legislaţia Statului Membru de proveniență şi legislaţia Statului Membru gazdă autorizează acest lucru, avocatul poate să limiteze răspunderea sa faţă de client, în conformitate cu regulile profesionale cărora le este supus.

3. Relaţiile cu clienţii

3.1. Debutul şi încetarea relaţiilor cu clientul

3.1.1. Avocatul nu acţionează decât atunci când este împuternicit de clientul său. Avocatul poate totuşi să acţioneze într-un caz în care a fost însărcinat de un

alt avocat care îl reprezintă pe client sau în care a fost numit de o instanţă competente.

Avocatul trebuie să se străduiască, în mod rezonabil, să cunoască identitatea, competenţa şi posibilităţile persoanei sau ale autorităţii de care a fost împuternicit, atunci când circumstanţe specifice relevă că această identitate, această competenţă sau aceste împuterniciri sunt îndoielnice.

3.1.2. Avocatul îşi sfătuieşte şi îşi apără clientul cu promptitudine, în mod conştiincios şi cu diligenţă. El îşi asumă personal răspunderea pentru misiunea care i-a fost încredinţată şi informează pe client cu privire la evoluţia cauzei care i-a fost încredinţată.

3.1.3. Avocatul nu acceptă să-i fie încredinţată o cauză atunci când ştie sau când ar trebui să ştie că el nu are competenţa necesară pentru a se ocupa de această cauză, fără a coopera cu un avocat care are competenţa necesară.

Avocatul nu poate accepta o cauză atunci când, datorită altor obligaţii, se află în imposibilitatea de a se ocupa de ea cu promptitudine.

3.1.4. Avocatul nu va putea să exercite dreptul său de a nu se ocupa de o cauză în aşa fel sau în astfel de circumstanţe încât clientul să nu mai poată găsi altă modalitate de a fi asistat juridic la timp, pentru a se putea preveni prejudicierea clientului.

3.2. Conflictul de interese

3.2.1. Avocatul nu poate să consilieze, să reprezinte sau să acţioneze în numele a doi sau mai mulţi clienţi din aceeaşi cauză, dacă există un conflict de interese, sau când există riscul semnificativ de a apărea un astfel de conflict între interesele acestor clienţi.

3.2.2. Avocatul trebuie să se abţină să se mai ocupe de cauzele ambilor sau tuturor clienţilor implicaţi, atunci când intervine un conflict între interesele acestora, când secretul profesional riscă să fie violat sau când independenţa sa riscă să fie ştirbită.

3.2.3. Avocatul nu poate accepta o cauză a unui nou client, dacă secretul informaţiilor încredinţate de un vechi client riscă să fie violat sau atunci când cunoaşterea de către avocat a cauzelor vechiului său client ar favoriza pe noul client în mod nejustificat.

3.2.4. În cazul în care avocaţii practică meseria într-o asociaţie în grup, paragrafele de la 3.2.1. la 3.2.3. sunt aplicabile asociaţiei în ansamblu şi tuturor membrilor săi.

3.3. Pactul *„de quota litis"*

3.3.1. Avocatul nu poate să-şi fixeze onorariile pe baza unui pact *„de quota litis"*.

3.3.2. Pactul *„de quota litis"* este o convenţie încheiată între avocat şi clientul său, înainte de încheierea definitivă a unei cauze de interes pentru respectivul client, convenţie prin care clientul se angajează să îi verse avocatului o parte din ceea ce rezultă de pe urma cauzei, fie că aceasta constă într-o sumă de bani, fie în orice alt bun sau valoare.

3.3.3. Nu constituie un astfel de pact convenţia care prevede stabilirea onorariului în funcţie de valoarea litigiului de care se ocupă avocatul, atunci când această valoare este corespunzătoare unui tarif oficial sau dacă ea este autorizată de autoritatea competentă de care depinde avocatul.

3.4. Stabilirea onorariilor

3.4. Avocatul trebuie să îl informeze pe client cu privire la tot ceea ce cere cu titlu de onorariu, iar valoarea însumată a onorariilor sale trebuie să fie echitabilă şi justificată, în conformitate cu legea şi cu normele deontologice la care avocatul este supus.

3.5. Aconturi asupra onorariilor şi cheltuielilor

Când avocatul solicită vărsarea unui aconto cu titlu de avans asupra cheltuielilor şi/sau a onorariilor, acesta nu trebuie să depăşească o estimare rezonabilă a onorariilor şi a cheltuielilor probabile pe care cauza le implică.

În caz de neplată a avansului solicitat, avocatul poate să renunţe să se mai ocupe de cauză sau se poate retrage, cu condiţia respectării dispoziţiilor articolului 3.1.4.

3.6. Împărţirea onorariilor cu o persoană care nu este avocat

3.6.1. Avocatului îi este interzis să îşi împartă onorariile cu o persoană care nu este avocat, în afara cazului în care asocierea dintre avocat şi această altă persoană este autorizată de legislaţia şi regulile deontologice căruia avocatul este supus.

3.6.2. Articolul 3.6.1. nu se aplică sumelor sau compensaţiilor vărsate de către avocat moştenitorilor unui confrate decedat sau unui confrate care s-a retras din calitatea de succesor al clientelei respectivului confrate.

3.7. Costul litigiului şi asistenţa gratuită

3.7.1. Avocatul trebuie să încerce, în orice moment, să găsească o soluţionare a litigiului clientului său care să fie corespunzătoare costului cauzei, şi va trebui ca, la momentul oportun, să îşi consilieze clientul cu privire la oportunitatea de a căuta să ajungă la o înţelegere sau de a face apel la soluţii alternative pentru a încheia litigiul.

3.7.2. În cazul în care clientul este susceptibil să beneficieze de asistenţă gratuită, avocatul are obligaţia să-l informeze despre aceasta.

3.8. Fondurile clienţilor

3.8.1. Avocatul care deţine fonduri în numele clienţilor săi sau în numele unor terţi (denumite în continuare „fondurile clienţilor"), este să le depună într-un cont deschis la o bancă sau un organism financiar agreat şi controlat de către autoritatea competentă (denumit în continuare „contul terţului"). Contul terţului trebuie să fie distinct de orice alt cont al avocatului. Toate fondurile clienţilor primite de un avocat trebuie să fie depuse într-un astfel de cont, în afara situaţiei în care proprietarul acestor fonduri este de acord să le acorde o destinaţie diferită.

3.8.2. Avocatul ţine registre complete şi corecte a tuturor operaţiunile efectuate cu fondurile clienţilor, făcând distincţie între aceste fonduri şi alte sume pe care le

deţine. Aceste registre trebuie păstrate timp de o perioadă fixată în conformitate cu regulile naţionale.

3.8.3. Un cont al clientului nu poate să fie debitor, decât în circumstanţe excepţionale permise expres de regulile naţionale sau în legătură cu cheltuieli bancare, asupra cărora avocatul nu are nici o influenţă. Un astfel de cont nu poate fi oferit drept garanţie sau să servească drept gaj pentru nici un motiv. Nu poate exista nici un fel de compensaţie sau convenţie de fuziune între un cont al terţului şi orice alt cont din bancă, după cum nici fondurile care aparţin clientului dintr-un cont al terţului nu pot fi utilizate pentru a rambursa sume datorate de avocat băncii sale.

3.8.4. Fondurile clienţilor trebuie să fie transferate proprietarilor unor astfel de fonduri în cea mai scurtă perioadă de timp ori în condiţiile autorizate de aceştia.

3.8.5. Avocatul nu poate transfera în contul său fonduri depuse într-un cont al terţului pentru a plăti onorariul sau cheltuieli, dacă nu a informat în scris clientul despre acest lucru.

3.8.6. Autorităţile competente ale Statelor Membre sunt autorizate să verifice şi să examineze, păstrând secretul profesional, documentele legate de fondurile clienţilor.

3.9. Asigurarea pentru răspunderea profesională

3.9.1. Avocatul trebuie să îşi asigure responsabilitatea civilă profesională într-o măsură rezonabilă ţinând cont de natura şi importanţa riscurilor asumate.

3.9.2. Dacă acest lucru este imposibil, avocatul trebuie să informeze clientul asupra acestei situaţii şi asupra consecinţelor acesteia.

4. Relaţiile cu magistraţii

4.1. Deontologia aplicabilă în activitatea judiciară

Avocatul care se prezintă în faţa Curţilor şi Tribunalelor sau care participă la o procedură trebuie să respecte normele deontologice aplicabile în respectiva jurisdicţie.

4.2. Caracterul contradictoriu al dezbaterilor

Avocatul trebuie să respecte, în orice circumstanţă, caracterul contradictoriu al dezbaterilor.

4.3. Respectul faţă de judecător

Avocatul va da dovadă de respect şi de loialitate faţă de oficiile judecătorului, dar, în acelaşi timp, îşi va apăra clientul în mod conştiincios şi fără teamă, fără a ţine cont de propriile sale interese şi nici de vreo consecinţă de orice fel ce l-ar putea privi pe el sau pe oricare altă persoană.

4.4. Informaţii false sau susceptibile de a induce în eroare

Avocatul nu trebuie, în nici un moment, să furnizeze judecătorului, cu bună ştiinţă, o informaţie falsă ori vreo informaţie de natură să îl inducă pe acesta în eroare.

4.5. Aplicarea în cazul arbitrilor şi al persoanelor exercitând funcţii similare

Normele aplicabile în cazul relaţiilor dintre un avocat şi un judecător se aplică, în egală măsură, şi în cadrul relaţiilor avocatului cu arbitrii şi cu orice altă persoană care exercită o funcţie judiciară sau semi-judiciară, chiar ocazional.

5. Relaţiile dintre avocaţi

5.1. Confraternitatea

5.1.1. Confraternitatea impune ca relaţiile dintre avocaţi să fie bazate pe încredere, spre interesul clientului şi pentru a evita atât procesele inutile cât şi orice comportament susceptibil să impieteze reputaţia profesiei. Totuşi, ea nu trebuie să pună niciodată în opoziţie interesele avocaţilor şi interesele clientului.

5.1.2. Avocatul recunoaşte drept confrate pe orice avocat dintr-un alt Stat Membru şi manifestă faţă de acesta un comportament colegial şi loial.

5.2. Cooperarea dintre avocaţii din State Membre diferite

5.2.1. Este de datoria oricărui avocat ca, la solicitarea unui confrate dintr-un alt Stat Membru, să se abţină să accepte o cauză pentru care nu are competenţa necesară. Într-o astfel de situaţie, el trebuie să îşi ajute confratele să intre în contact cu un alt avocat care să fie în măsură să-i ofere serviciul cerut.

5.2.2. Atunci când avocaţii din două State Membre diferite lucrează împreună, amândoi au datoria de a ţine cont de diferenţele care pot exista între sistemele lor legislative, barourile lor, competenţele şi obligaţiile profesionale care există în Statele Membre respective.

5.3. Corespondenţa transmisă între avocaţi

5.3.1. Avocatul care adresează unui confrate dintr-un alt Stat Membru o comunicare căreia doreşte să i se confere un caracter „confidenţial" sau „*without prejudice*", va trebui să precizeze în clar acest lucru încă dinaintea expedierii primei comunicări.

5.3.2. În cazul în care destinatarul comunicării nu este în măsură să îi confere acesteia un caracter „confidenţial" sau „*without prejudice*", el va trebui să îl informeze pe expeditor fără întârziere.

5.4. Onorariile pentru recomandare

5.4.1. Avocatul nu poate nici să pretindă şi nici să accepte din partea unui alt avocat sau din partea vreunui terţ un onorariu, un comision sau vreo altă compensaţie pentru faptul că a recomandat un avocat unui client sau că a trimis un client la un avocat.

5.4.2. Avocatul nu poate vărsa nimănui un onorariu, un comision şi nici vreo altă compensaţie în contrapartidă pentru că i-a fost prezentat un client.

5.5. Comunicarea cu partea adversă

Avocatul nu poate intra în relaţie directă cu o persoană, cu privire la o anume cauză, atunci când ştie că respectiva persoană este reprezentată sau asistată de un alt avocat, exceptând cazul în care el are acordul confratelui său (şi se angajează să-l ţină pe acesta la curent).

5.6. *(Abrogat de Sesiunea Plenară de la Dublin, din 6 decembrie 2002)*

5.7. Răspunderea pecuniară

În relaţiile profesionale dintre avocaţii din barouri din State Membre diferite, avocatul care, nelimitându-se doar la a recomanda un confrate unui client sau la a i-l prezenta, ci încredinţează o cauză unui omolog al său ori îl consultă într-o cauză, este obligat în mod personal, chiar în caz de insolvenţă a clientului, să plătească onorariul, cheltuielile şi sumele avansate datorate omologului străin. Totuşi, respectivii avocaţi pot conveni, încă din momentul demarării acestor relaţii, stabilirea unor dispoziţii speciale cu privire la acest subiect. În plus, avocatul poate, în orice moment, să limiteze obligaţia sa personală la nivelul valorii totale a onorariilor, cheltuielilor şi sumelor avansate de confratele străin, înainte de a-i notifica acestuia din urma decizia sa de a-şi declina răspunderea pe viitor.

5.8. Pregătirea continuă

Avocaţii trebuie să menţină şi să dezvolte cunoştinţele şi competenţele lor profesionale, dată fiind dimensiunea europeană a profesiei lor.

5.9. Litigiile dintre avocaţii din mai multe State Membre

5.9.1. Atunci când un avocat este de părere că un confrate dintr-un alt Stat Membru a încălcat o normă deontologică, el trebuie să-şi atenţioneze confratele asupra acestui lucru.

5.9.2. Atunci când între avocaţii din mai multe State Membre apare un diferend personal, de natură profesională, aceştia trebuie să încerce mai întâi să-l soluţioneze pe cale amiabilă.

5.9.3. Înainte de a angaja o procedură împotriva unui coleg dintr-un alt Stat Membru, pe tema unui diferend de tipul celui menţionat la paragrafele 5.9.1. şi 5.9.2., avocatul trebuie să informeze barourile de care depind cei doi avocaţi, pentru a permite respectivelor barouri să-şi dea concursul în vederea soluţionării diferendului pe cale amiabilă.

BCU IAŞI / CENTRU UNIVERSITAR

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Regulamentul de organizare şi funcţionare a Uniunii Naţionale a Barourilor din România (U.N.B.R.) şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului U.N.B.R.

Hotărârea nr. 5/2011

cu modificările aduse prin: **Hotărârea nr. 301/2011** a Consiliului U.N.B.R.

În conformitate cu dispoziţiile art. 66 lit. s) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată, şi ale art. 85 alin. (1) şi (2) din Statutul profesiei de avocat,

Având în vedere modificările şi completările aduse actelor normative sus menţionate,

***Consiliul Uniunii Naţionale a Barourilor din România**, întrunit în şedinţa din 8 iulie 2011,*

HOTĂRĂŞTE:

Art. 1. Se aprobă Regulamentul de organizare şi funcţionare a Uniunii Naţionale a Barourilor din România şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului Uniunii Naţionale a Barourilor din România (în continuare „Regulamentul"), prevăzut în anexa la prezenta Hotărâre.

Art. 2. Regulamentul de organizare şi funcţionare a Uniunii Naţionale a Barourilor din România şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului Uniunii Naţionale a Barourilor din România intră în vigoare de la data publicării pe pagina web a U.N.B.R. (www.unbr.ro).

Art. 3. Prezenta Hotărâre şi Regulamentul se publică pe pagina web www.unbr.ro.

Art. 4. Prezenta Hotărâre se comunică barourilor, Preşedintelui Comisiei Centrale de Cenzori, Preşedintelui Comisiei Centrale de Disciplină şi Preşedintelui Casei de Asigurări a Avocaţilor, care vor lua măsuri de aplicare a acesteia.

Art. 5. La data publicării prezentei Hotărâri se abrogă Hotărârea Consiliului U.N.B.R. nr. 294/15.12.2007.

PREŞEDINTE,
Av. dr. Gheorghe FLOREA

BCU "LUCIAN BLAGA" UNIVERSITY LIBRARY

Regulamentul de organizare și funcționare a Uniunii Naționale a Barourilor din România (U.N.B.R.) și de desfășurare a ședințelor Consiliului U.N.B.R.

Cuprins Art.

Capitolul I. Dispoziții generale 1-9
Capitolul II. Organizarea și structurile de conducere ale U.N.B.R. 10-56
Secțiunea I. Organele profesiei. Structuri de conducere 10-12
Secțiunea a II-a. Convocarea și desfășurarea lucrărilor Congresului avocaților 13-22
Secțiunea a III-a. Consiliul U.N.B.R. Reguli de desfășurare a ședinței Consiliului U.N.B.R. 23-29
Secțiunea a IV-a. Comisia Permanentă a U.N.B.R. Reguli de desfășurare a ședinței Comisiei Permanente a U.N.B.R. 30-34
Secțiunea a V-a. Președintele și vicepreședinții U.N.B.R. 35–38
Secțiunea a VI-a. Departamentele organizate la nivelul U.N.B.R. 39-41
Secțiunea a VII-a. Comisia Centrală de Cenzori 42-46
Secțiunea a VIII-a. Comisia Centrală de Disciplină 47-52
Secțiunea a IX-a. Casa de Asigurări a Avocaților 53-56
Capitolul III. Norme privind pregătirea și perfecționarea pregătirii profesionale a avocaților 57-65
Capitolul IV. Norme privind procedura de stabilire și încasare de taxe și contribuții de către U.N.B.R. și structurile sale organizatorice 66
Capitolul V. Dispoziții finale 67
Anexa 2

Capitolul I. Dispoziții generale

Art. 1. Statutul juridic. (1) U.N.B.R. este persoană juridică de interes public cu patrimoniu, buget propriu și organizare de sine stătătoare, care este constituită și funcționează în baza Legii nr. 51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat cu modificările și completările ulterioare, republicată (în continuare *„Lege"*) și a Statutului profesiei de avocat (în continuare *„Statut"*).

(2) U.N.B.R. este unica succesoare de drept a Uniunii Avocaților din România.

Art. 2. Componență. (1)[1)] U.N.B.R. este constituită din totalitatea barourilor din România, prevăzute în Anexa 2 care face parte integrantă din prezentul Regula-

[1)] Alin. (1) al art. 2 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 din Hotărârea nr. 301/2011.

ment, astfel cum acestea au fost constituite şi organizate potrivit legilor succesive privind organizarea şi exercitarea profesiei de avocat.

(2) Fiecare barou este constituit din toţi avocaţii dintr-un judeţ sau din Municipiul Bucureşti.

(3) Fiecare barou are calitatea de membru de drept al U.N.B.R.

(4) Este interzisă prin lege constituirea, organizarea şi funcţionarea barourilor în afara U.N.B.R. sau organizarea şi funcţionarea barourilor cu încălcarea dispoziţiilor legii şi ale Statutului.

Art. 3. Sediu. (1) Sediul U.N.B.R. este în Bucureşti, Palatul de Justiţie, Splaiul Independenţei, nr. 5, Sector 5.

(2) Schimbarea – temporară sau definitivă – a sediului U.N.B.R. precum şi locul funcţionării unor compartimente ori servicii ale U.N.B.R. se stabilesc prin hotărârea Comisiei Permanente a U.N.B.R.

Art. 4. Patrimoniu. (1) Se constituie patrimoniul U.N.B.R. prin contribuţia barourilor la bugetul U.N.B.R. în cotele stabilite de Congresul avocaţilor.

(2) Patrimoniul U.N.B.R. este format din totalitatea bunurilor mobile şi imobile dobândite în condiţiile legii, înregistrate şi evidenţiate corespunzător legii.

(3) Patrimoniul U.N.B.R. poate fi folosit în activităţi producătoare de venituri în condiţiile legii, numai în baza deciziilor sau dispoziţiilor emise de organele de conducere a profesiei.

(4) Evidenţa contabilă a U.N.B.R. se realizează cu respectarea dispoziţiilor legale în vigoare aplicabile organizaţiilor fără scop patrimonial.

Art. 5. Buget. Bugetul U.N.B.R. se formează din veniturile ce reprezintă contribu-ţia barourilor determinată pe baza criteriilor stabilite de Congresul avocaţilor, veniturile obţinute din exploatarea sau valorificarea bunurilor mobile şi imobile proprietatea sa, dobânzile aferente resurselor băneşti disponibile, donaţii şi din alte surse, conforme cu legea.

Art. 6. Principii de organizare şi funcţionare. U.N.B.R. este organizată şi funcţionează ca instituţie autonomă înfiinţată prin lege, cu competenţe şi atribuţii legale. Funcţionarea U.N.B.R. se realizează cu respectarea strictă a principiilor legalităţii, independenţei, libertăţii, descentralizării, păstrării secretului profesional, responsabilităţii sociale subordonate scopului promovării şi apărării drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime ale persoanelor de către Corpul avocaţilor, constituit din totalitatea avocaţilor înscrişi în tablourile barourilor din România.

Art. 7. Raporturi cu autorităţile publice şi alte structuri profesionale. (1) În relaţiile dintre U.N.B.R. şi autorităţile publice, centrale şi locale, nu există raporturi de subordonare. Relaţiile U.N.B.R. cu aceste autorităţi se bazează pe principiile autonomiei, legalităţii şi conlucrării pentru rezolvarea problemelor de interes comun.

(2) U.N.B.R. cooperează şi dezvoltă relaţii profesionale în condiţii de deplină egalitate cu toate organizaţiile şi asociaţiile profesionale, legal înfiinţate, ale membrilor altor profesii juridice sau ai altor profesii conexe activităţii profesionale a avocaţilor (notari publici, executori judecătoreşti, consilieri juridici, mediatori, experţi tehnici şi contabili, practicieni în reorganizare şi lichidare, evaluatori, auditori, consultanţi fiscali etc.), cu organizaţiile, instituţiile, asociaţiile constituite pentru promovarea apărării drepturilor şi intereselor legitime ale persoanelor şi pentru realizarea şi respectarea principiilor statului de drept pe baza instituţiilor ce organizează apărarea.

Art. 8. Scopul exercitării atribuţiilor. Principalele atribuţii ale U.N.B.R. sunt cele privitoare la crearea cadrului normativ infraparlamentar şi organizatoric pentru asigurarea respectării şi aplicării unitare de către toate barourile membre a prevederilor Legii privind organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, a hotărârilor şi celorlalte acte de decizie ale organelor profesiei, pentru apărarea onoarei şi demnităţii membrilor Corpului avocaţilor, pentru asigurarea exercitării calificate a dreptului la apărare prin avocat, pentru reprezentarea corespunzătoare a Corpului avocaţilor în raporturile cu autorităţile publice şi în raporturile cu celelalte organisme şi organizaţii profesionale ale avocaţilor constituite la nivel statal, regional sau mondial.

Art. 9. Luarea hotărârilor în organele de conducere ale U.N.B.R. Hotărârile organelor de conducere ale U.N.B.R., indiferent de titulatura acestor hotărâri, se iau cu majoritatea prevăzută prin prezentul regulament. Prin „majoritate simplă" se înţelege majoritatea de jumătate plus unu din voturile membrilor prezenţi iar prin „majoritate absolută" se înţelege majoritatea de jumătate plus unu din totalul membrilor organului profesiei. Dreptul de vot nu poate fi transmis.

Capitolul II. Organizarea şi structurile de conducere ale U.N.B.R.

Secţiunea I. Organele profesiei. Structuri de conducere

Art. 10. Atribuţii principale. U.N.B.R. îndeplineşte următoarele categorii principale de atribuţii:

a) elaborează şi aplică strategii şi politici profesionale în domeniul dezvoltării şi perfecţionării profesiei de avocat;

b) face propuneri autorităţilor cu drept de iniţiativă legislativă privind profesia de avocat şi raporturile acesteia cu sistemul judiciar şi mediul de afaceri;

c) asigură dezvoltarea relaţiilor dintre barouri, perfecţionarea pregătirii profesionale, respectarea deontologiei profesionale şi a regulilor de disciplină profesională; apără onoarea şi demnitatea Corpului avocaţilor;

d) organizează şi supraveghează serviciul statistic general al avocaţilor;

e) organizează şi editează publicaţii proprii şi încurajează editarea de către barouri a unor publicaţii proprii;

f) coordonează activitatea sistemului de asigurări sociale propriu avocaţilor;

g) organizează şi asigură reprezentarea Corpului avocaţilor în raporturile cu autorităţile române şi străine, cu alte organisme şi organizaţii profesionale ale avocaţilor.

Art. 11. Organe de conducere. Organele de conducere ale U.N.B.R. sunt:

a) Congresul avocaţilor;

b) Consiliul U.N.B.R.;

c) Comisia Permanentă a U.N.B.R.;

d) Preşedintele U.N.B.R.

Art. 12. Structuri organizatorice. În cadrul U.N.B.R. se constituie şi funcţionează:

a) Comisia Centrală de Cenzori;

b) Comisia Centrală de Disciplină;

c) Aparatul tehnico-administrativ.

Secţiunea a II-a. Convocarea şi desfăşurarea lucrărilor Congresului avocaţilor

Art. 13. Organul suprem de conducere a profesiei. Congresul este organul suprem de conducere a profesiei de avocat.

Art. 14. Convocare. (1) Congresul U.N.B.R. se convoacă anual de către Consiliul U.N.B.R., prin Preşedintele U.N.B.R.

(2) Congresul extraordinar se convoacă de către Preşedintele U.N.B.R. ori de câte ori este necesar sau la cererea a cel puţin o treime din numărul total al barourilor.

(3) Dispoziţia de convocare a Congresului se va comunica tuturor decanilor barourilor şi se va publica într-un ziar de largă circulaţie naţională şi în publicaţiile U.N.B.R. şi ale barourilor.

(4) Dispoziţia de convocare a Congresului va cuprinde obligatoriu:

a) luna, ziua, ora şi locul de desfăşurare;

b) ordinea de zi;

c) condiţiile convocării şi ale desfăşurării unui eventual Congres extraordinar.

(5) Convocarea Congresului se face cu cel puţin o lună înainte de data acestuia.

Art. 15. Membrii Congresului. Cvorumul de constituire. (1) La lucrările Congresului avocaţilor participă decanii barourilor şi membrii Consiliului U.N.B.R., de drept, precum şi delegaţii aleşi de adunările generale ale barourilor potrivit normelor de reprezentare stabilite prin Statut. În numărul delegaţilor, determinat prin norma de reprezentare, nu se includ membrii de drept ai Congresului.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

(2) Barourile vor comunica U.N.B.R., cel mai târziu cu 10 (zece) zile înainte de data stabilită pentru începerea lucrărilor Congresului, copii certificate de pe procesele-verbale şi hotărârile adunărilor generale în care au fost desemnaţi delegaţii avocaţilor la Congres.

(3) Congresul este legal constituit dacă sunt prezenţi la data şi ora convocării cel puţin două treimi din numărul total al membrilor Congresului.

(4) La lucrările Congresului pot participa în calitate de invitaţi: reprezentanţi ai autorităţilor publice române, ai altor organizaţii profesionale ale profesiilor juridice ori ale profesiilor conexe activităţii profesionale a avocaţilor, ai unor organizaţii neguvernamentale, reprezentanţi ai organizaţiilor profesionale ale avocaţilor din străinătate, ziarişti, alţi avocaţi precum şi invitaţii Preşedintelui U.N.B.R., cu aprobarea prealabilă a Consiliului U.N.B.R.

(5) Pentru buna desfăşurare a lucrărilor Congresului, aparatul tehnico-administrativ al U.N.B.R., sub coordonarea directă a Preşedintelui U.N.B.R., va publica materialele şi documentele ce urmează a fi analizate şi supuse aprobării Congresului şi va pregăti pentru membrii Congresului mape ce vor fi distribuite acestora înaintea deschiderii lucrărilor.

Art. 16. Competenţe. (1) Congresul U.N.B.R. are atribuţiile prevăzute de art. 64 alin. (1) din Lege.

(2) Congresul avocaţilor aprobă afilierea U.N.B.R. la organizaţii internaţionale de profil şi plata contribuţiei datorate de U.N.B.R. acestora.

(3) Congresul avocaţilor poate mandata Consiliul U.N.B.R. pentru a îndeplini, în perioada dintre Congrese, unele dintre atribuţiile acestuia cu condiţia ca deciziile Consiliului U.N.B.R. să fie ratificate la Congresul imediat următor. În lipsa unui astfel de mandat, Consiliului U.N.B.R. îi este interzisă îndeplinirea atribuţiilor legale ce revin Congresului avocaţilor.

Art. 17. Conducerea Congresului. Organele de lucru ale Congresului. (1) Lucrările Congresului U.N.B.R. sunt deschise şi conduse de Preşedintele U.N.B.R.

(2) După constatarea prezenţei membrilor Congresului, Preşedintele U.N.B.R. propune, pentru buna desfăşurare a lucrărilor, alegerea unui prezidiu cu respectarea regulilor prevăzute în Statut.

(3) Pentru buna desfăşurare a lucrărilor, vor fi alese organele de lucru ale Congresului: Secretariatul, format din 3 (trei) avocaţi, cu respectarea art. 82 alin. (2) din Statut, Comisia de validare a mandatelor de delegat acordate de adunările generale ale barourilor, formată din 5 (cinci) membri şi, după caz, Comisia de numărare a voturilor, formată din 5-15 membri.

(4) Alegerea membrilor prezidiului şi a organelor de lucru ale Congresului se face pe baza propunerilor delegaţilor dintre participanţii prezenţi, prin vot deschis, cu majoritate simplă de voturi.

(5) După alegerea Secretariatului Congresului, membrii acestuia vor lua măsurile necesare în vederea consemnării exacte a desfăşurării lucrărilor şi a punctelor de vedere exprimate de participanţi.

(6) Procesul-verbal va cuprinde obligatoriu:

a) modul în care a fost convocat Congresul, cu precizarea caracterului ordinar sau extraordinar al acestuia;

b) anul, luna, ziua şi locul unde se desfăşoară Congresul;

c) numărul membrilor prezenţi;

d) componenţa Prezidiului;

e) ordinea de zi aprobată de Congres;

f) luările de cuvânt;

g) hotărârile, rezoluţiile şi moţiunile adoptate, textul acestora anexându-se procesului-verbal şi făcând parte integrantă a acestuia;

h) orice alte evenimente survenite în timpul desfăşurării lucrărilor.

(7) În ipoteza în care lucrările Congresului se desfăşoară pe durata mai multor zile, Secretariatul va întocmi câte un proces-verbal pentru fiecare zi în parte.

(8) Secretariatul, sub supravegherea Prezidiului Congresului, va întocmi lista înscrierilor la cuvânt.

(9) Cu aprobarea Congresului, prin vot, lucrările pot fi înregistrate prin mijloace audio şi video.

(10) Procesul-verbal se semnează de membrii Secretariatului Congresului şi se contrasemnează de membrii Prezidiului.

(11) După alegerea membrilor Comisiei de validare a mandatelor de delegaţi aleşi de adunările generale ale barourilor, Comisia îşi va desfăşura lucrările în plen, adoptând hotărâri cu majoritate de voturi. După verificarea proceselor-verbale ale adunărilor generale ale barourilor privind desemnarea delegaţilor la Congres, puse la dispoziţie prin grija Preşedintelui U.N.B.R., membrii Comisiei de validare se pronunţă prin vot deschis asupra legalităţii acestora, întocmind un proces-verbal final ce va fi prezentat Congresului în plenul său.

(12) Conducerea lucrărilor Congresului se asigură de Preşedintele Congresului U.N.B.R. sau de către un alt membru al Prezidiului desemnat de acesta. În cazul imposibilităţii participării Preşedintelui, conducerea lucrărilor va fi încredinţată unuia dintre vicepreşedinţii U.N.B.R., desemnat de Congres cu majoritate simplă de voturi.

(13) După alegerea membrilor Prezidiului, Preşedintele U.N.B.R. anunţă şi supune spre aprobare ordinea de zi a Congresului.

(14) Ordinea de zi a Congresului se aprobă cu majoritate simplă de voturi.

(15) În ipoteza în care la lucrările Congresului participă reprezentanţi ai autorităţilor publice centrale sau locale, ale unor organizaţii profesionale ale avocaţilor din alte ţări, ai altor organizaţii profesionale, reprezentanţi care doresc să transmită anumite mesaje, Preşedintele U.N.B.R. dă cuvântul acestora înaintea începerii dezbaterilor asupra problematicii incluse pe ordinea de zi.

(16) Numai Congresul poate aproba desfăşurarea lucrărilor în plen şi pe secţiuni. În cazul în care lucrările se desfăşoară pe secţiuni, plenul Congresului va fi informat despre desfăşurarea şi rezultatul lucrărilor pe secţiuni, în modalitatea hotărâtă de Congres.

(17) Conform ordinii de zi aprobate, se prezintă în faţa membrilor Congresului materialele întocmite referitoare la problematica ce urmează a fi dezbătută şi aprobată, precum şi proiectele de hotărâri, rezoluţii şi moţiuni.

(18) În ipoteza în care membrii Congresului au studiat în prealabil materialele ce urmează a fi analizate, aprobate şi adoptate, aceştia pot vota cu majoritate simplă trecerea directă la dezbaterea materialelor supuse dezbaterii şi aprobării Congresului.

(19) Preşedintele U.N.B.R. sau membrii Prezidiului împuterniciţi de acesta dau cuvântul membrilor Congresului care doresc să participe la dezbateri în ordinea înscrierii acestora pe lista ţinută de Secretariat.

(20) Membrii Congresului prezenţi la dezbateri pot hotărî, cu majoritate simplă de voturi, limitarea la o perioadă de timp precis determinată a duratei luărilor de cuvânt ale participanţilor. Limitarea nu poate fi mai mică de 3 (trei) minute.

Art. 18. Acte adoptate. (1) Congresul avocaţilor adoptă hotărâri, rezoluţii şi moţiuni prin vot deschis.

(2) După finalizarea dezbaterilor, se supun spre aprobare, în mod individual, materialele incluse pe ordinea de zi.

(3) Hotărârile privind adoptarea şi modificarea Statutului profesiei de avocat, statutului Casei de Asigurări a Avocaţilor, aprobarea bugetului anual al U.N.B.R. şi cel al Casei de Asigurări a Avocaţilor şi execuţia bugetară anuală se adoptă cu majoritate absolută de voturi.

(4) Hotărârile privind alegerea organelor profesiei, a Comisiei centrale de cenzori şi a Consiliului de Conducere ale Casei de Asigurări a Avocaţilor se adoptă prin vot secret, cu majoritate simplă.

(5) Rezoluţiile şi moţiunile supuse dezbaterii se adoptă cu majoritate simplă de voturi.

(6) Hotărârile Congresului sunt definitive şi obligatorii pentru toate organele profesiei şi pentru toţi avocaţii, nesocotirea acestora constituind abatere disciplinară gravă.

(7) Rezoluţiile şi moţiunile adoptate de Congres exprimă voinţa şi punctele de vedere ale Corpului avocaţilor faţă de problemele de larg interes profesional pentru dezvoltarea profesiei, administrarea actului de justiţie, realizarea separaţiei puterilor în stat, apărarea avocaţilor.

Art. 19. Alegerea organelor profesiei. (1) Membrii Congresului care îndeplinesc condiţiile prevăzute de Lege şi Statut pentru a candida în vederea ocupării uneia dintre funcţiile organelor de conducere ale profesiei îşi vor anunţa candidatura în plenul Congresului.

(2) După închiderea listelor de candidaturi pentru fiecare categorie de organe de conducere ale U.N.B.R., Prezidiul consultă membrii Congresului dacă sunt contestaţii sau obiecţiuni în legătură cu persoanele înscrise pe lista de candidaţi, inclusiv sub aspectul eventualelor incompatibilităţi derivate din calitatea de membru al organelor profesiei, cu respectarea dispoziţiilor Legii şi ale Statutului.

(3) După ce se dă cuvântul contestatorilor, candidatului vizat şi altor persoane interesate, se supune la vot propunerea de neincludere pe buletinul de vot a avocatului respectiv.

(4) Hotărârea asupra contestaţiei candidaturii se ia prin vot deschis, cu majoritate simplă de voturi.

(5) După definitivarea listelor de candidaţi pentru fiecare dintre organele de conducere ale U.N.B.R., se alege Comisia de numărare a voturilor compusă din 5-15 membri, pe baza propunerilor făcute de participanţii mandataţi.

(6) Membrii Comisiei de numărare a voturilor nu pot fi soţi, rude sau afini până la gradul IV cu candidaţii înscrişi pe buletinele de vot.

(7) Alegerea membrilor Comisiei de numărare a voturilor se face prin vot deschis, cu majoritate simplă.

(8) Buletinele de vot se întocmesc separat pentru fiecare categorie de organe ale U.N.B.R. şi ale Casei de Asigurări a Avocaţilor alese de Congres, conform modelului de buletin de vot aprobat de Consiliul U.N.B.R. Fiecare buletin de vot va avea aplicată ştampila de control cu modelul aprobat de Consiliul U.N.B.R. în cadrul operaţiunilor necesare pregătirii Congresului.

(9) Înscrierea pe liste a candidaţilor se face în ordinea alfabetică a barourilor ori a candidaţilor, menţionându-se obligatoriu numele şi prenumele candidatului, funcţia pentru care candidează şi baroul din care face parte.

(10) Prin grija şi sub directa coordonare a Prezidiului se vor asigura condiţiile tehnico-organizatorice necesare asigurării secretului votului.

(11) Votul „pentru" se realizează prin lăsarea intactă a numelui şi prenumelui candidatului dorit, iar votul „împotrivă" se exprimă prin tăierea cu o linie orizontală a numelui şi prenumelui persoanei propuse.

(12) Membrii Comisiei de numărare a voturilor vor declara nule buletinele de vot care nu corespund modelului aprobat, pe cele care nu poartă ştampila de control, precum şi buletinele pe care numărul candidaţilor votaţi „pentru" este mai mare decât numărul funcţiilor pentru care candidează.

(13) După finalizarea operaţiunilor de numărare a voturilor, Comisia va întocmi un Proces-verbal ce va fi semnat de toţi membrii acesteia în care se vor consemna rezultatele votului în ordinea descrescătoare.

(14) Preşedintele Comisiei de numărare a voturilor, desemnat dintre membrii acesteia, va prezenta în plenul Congresului procesul-verbal privind rezultatele finale ale votului.

(15) Sunt aleşi candidaţii care au obţinut cel mai mare număr de voturi.

(16) Congresul adoptă hotărâri de alegere a organelor U.N.B.R. şi ale Casei de Asigurări a Avocaţilor, care se aduc la cunoştinţa Corpului avocaţilor prin publicare pe pagina web a U.N.B.R.

Art. 20. Asigurarea ordinii. (1) Prezidiul Congresului va urmări adoptarea măsurilor tehnico-organizatorice adecvate în vederea desfăşurării lucrărilor Congresului în condiţii de securitate şi ordine corespunzătoare.

(2) În cazuri excepţionale, Congresul poate hotărî evacuarea din sala în care se desfăşoară lucrările în plen a avocaţilor sau altor participanţi care au un comportament neadecvat sau care nu înţeleg să respecte regulile impuse de majoritatea membrilor Congresului.

Art. 21. Închiderea lucrărilor Congresului. Constatând că a fost epuizată ordinea de zi, Preşedintele U.N.B.R. sau membrul Prezidiului desemnat să conducă lucrările în plen declară închise lucrările Congresului.

Art. 22. Suportarea cheltuielilor. (1) Cheltuielile necesare organizării Congresului se suportă de fiecare barou proporţional cu numărul membrilor Congresului din baroul respectiv.

(2) Cu privire la cheltuielile ocazionate de Congres, Comisia Permanentă a U.N.B.R. va fi informată la prima şedinţă de după Congres.

Secţiunea a III-a. Consiliul U.N.B.R.
Reguli de desfăşurare a şedinţei Consiliului U.N.B.R.

Art. 23. Poziţia Consiliului U.N.B.R. în cadrul organelor profesiei.

(1) Consiliul U.N.B.R. îşi desfăşoară activitatea prin subordonare faţă de Congresul avocaţilor, organul suprem de conducere a profesiei, prin care se asigură realizarea democraţiei profesionale interne a Corpului avocaţilor.

(2) Consiliul U.N.B.R. este organul reprezentativ şi deliberativ al barourilor în perioadele dintre Congresele avocaţilor şi asigură activitatea permanentă a U.N.B.R.

(3) Consiliul U.N.B.R. este format din decanii barourilor şi reprezentanţii barourilor aleşi potrivit normei de reprezentare stabilite prin Statut.

(4) Consiliul U.N.B.R. asigură activitatea permanentă a U.N.B.R. prin organul său executiv – Comisia Permanentă.

Art. 24. Durata mandatului. (1) Mandatul membrilor Consiliului U.N.B.R. este de 4 (patru) ani. În cazul schimbării decanului unui barou înaintea expirării mandatului de 4 ani, noul decan devine membru de drept al Consiliului U.N.B.R. pentru diferenţa de mandat.

(2) În cazul încetării mandatului unui reprezentant al baroului înaintea împlinirii termenului pentru care a fost ales de Congres, candidatul ce a obţinut următorul număr de voturi în Congresul electiv îl înlocuieşte de drept pe reprezentantul al cărui mandat a încetat pentru diferenţa de timp rămasă.

(3) În cazul în care în Congresul electiv nu a existat decât candidatura reprezentantului al cărui mandat a încetat ori dacă cel ce a obţinut următorul număr de voturi în Congresul electiv refuză mandatul ori se află în imposibilitate de a deveni membru al Consiliului U.N.B.R., la proximul Congres va fi ales pentru diferenţa de timp rămasă un nou membru al Consiliului U.N.B.R. în calitate de reprezentant al baroului respectiv.

Art. 25. Competenţele Consiliului U.N.B.R. Consiliul U.N.B.R. îndeplineşte în principal, următoarele atribuţii:

a) urmăreşte îndeplinirea hotărârilor Congresului avocaţilor;

b) aprobă, la propunerea Comisiei Permanente, Regulamentul de organizare şi funcţionare a U.N.B.R. şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului U.N.B.R.;

c) exercită controlul asupra activităţii şi verifică legalitatea actelor emise de Comisia Permanentă a U.N.B.R.;

d) organizează examenul de verificare a cunoştinţelor de drept românesc şi de limba română ale avocaţilor străini;

e) stabileşte şi aprobă, la propunerea Institutului Naţional de Pregătire şi Perfecţionare a Avocaţilor (I.N.P.P.A.), tematica şi bibliografia examenelor de primire în profesia de avocat şi de dobândire a calităţii de avocat definitiv, subiectele şi metodologia de examinare în vederea creării cadrului tehnico-organizatoric adecvat asigurării caracterului unitar al examenelor respective;

f) stabileşte şi comunică barourilor, cu cel puţin 60 de zile înainte, data desfăşurării examenului de primire în profesie şi a examenului de dobândire a calităţii de avocat definitiv;

g) centralizează şi analizează rezultatele examenului de primire în profesie comunicate de barouri, cele ale examenului de definitivare în profesie, precum şi deciziile de primire în profesie cu scutire de examen, în condiţiile Legii, comunicate de barouri;

h) stabileşte componenţa Comisiei de examinare a avocaţilor străini care solicită, în condiţiile Legii, exercitarea în România a profesiei de avocat;

i) stabileşte componenţa Comisiei de evaluare, conţinutul programei stagiului şi modului de desfăşurare a examenului susţinut de avocaţii care profesează sub titlul profesional în statul-membru de origine în vederea recunoaşterii diplomelor, admiterii în profesia de avocat şi practicarea acesteia sub titlu profesional în România;

j) decide asupra suspendării analizării cererii de primire în profesie, după susţinerea examenului de verificare a cunoştinţelor privind dreptul românesc şi de limbă română sau după ce Comisia de evaluare a decis asupra scutirii solicitantului de susţinerea examenului;

k) organizează şi conduce activitatea I.N.P.P.A., constituit ca persoană juridică de drept privat nonprofit, adoptând şi modificând Statutul acestuia şi numind Consiliul de Conducere al Institutului;

l) întocmeşte şi aprobă, la propunerea barourilor, programele de învăţământ pentru pregătirea profesională iniţială unitară a avocaţilor stagiari, precum şi planul de învăţământ anual al I.N.P.P.A. la propunerea Consiliului I.N.P.P.A.;

m) analizează şi soluţionează:

1. contestaţiile formulate împotriva deciziilor consiliilor barourilor de aprobare sau de respingere a cererilor de primire în profesie cu scutire de examen;

2. contestaţiile formulate, după caz, de Preşedintele U.N.B.R. sau avocatul în cauză împotriva deciziilor consiliului barourilor de declarare a nedemnităţii avocatului aflat într-una dintre situaţiile expres enumerate de Lege şi/sau Statut;

3. contestaţiile formulate, după caz, de Preşedintele U.N.B.R. şi/sau avocatul în cauză declarat incompatibil ca urmare a deţinerii calităţii de asociat sau a îndeplinirii unei funcţii de conducere într-o societate comercială în condiţiile prevăzute în art. 30 din Statut;

4. contestaţiile formulate împotriva deciziilor barourilor de refuz a înscrierii, reînscrierii sau menţinerii pe Tabloul avocaţilor;

5. contestaţiile formulate împotriva deciziilor barourilor de suspendare a exerciţiului profesiei de avocat;

6. contestaţiile formulate împotriva deciziilor barourilor de menţinere sau nemenţinere în activitate a avocatului pensionar;

7. contestaţiile formulate împotriva deciziilor barourilor de respingere a cererilor de transfer ale avocaţilor;

8. contestaţiile formulate împotriva deciziilor barourilor de respingere a cererilor de înfiinţare de sedii secundare;

9. plângerile formulate împotriva deciziilor barourilor privind modul de soluţionare a contestaţiilor şi reclamaţiilor privind onorariile;

10. contestaţiile formulate împotriva deciziilor barourilor privind nelegalitatea convenţiilor de colaborare încheiate de avocaţi conform art. 7 din Lege;

11. contestaţiile formulate împotriva hotărârilor adunărilor generale ale barourilor şi hotărârilor Consiliului U.N.B.R.;

n) judecă în calitate de instanţă disciplinară, în plenul său, recursurile declarate împotriva deciziilor pronunţate de Comisia centrală de disciplină, ca instanţă de fond, şi a încheierilor prevăzute la art. 90 alin. (1) şi (2) din Lege;

o) stabileşte cuantumul taxelor şi contribuţiilor avocaţilor şi a barourilor la bugetul U.N.B.R., precum şi al contribuţiei la bugetul sistemului de asigurări al avocaţilor;

p) coordonează activitatea Casei de Asigurări a Avocaţilor, putând suspenda Consiliul de Administraţie al acesteia, în condiţiile prevăzute la art. 55 alin. (2) din prezentul Regulament;

q) aprobă programul anual de investiţii al Casei de Asigurări a Avocaţilor la propunerea Consiliului de Administraţie al acesteia;

r) avizează înfiinţarea şi desfiinţarea filialelor Casei de Asigurări a Avocaţilor;

s) convoacă, ori de câte ori este cazul, Congresul Avocaţilor;

t) alege şi revocă dintre membrii săi Preşedintele şi vicepreşedinţii U.N.B.R. şi membrii Comisiei Permanente în condiţiile prevăzute de Lege şi Statut;

u) întocmeşte şi supune spre aprobare Congresului avocaţilor proiectul de buget al U.N.B.R., raportul anual de activitate şi de gestionare a patrimoniului U.N.B.R., proiectele de hotărâri, rezoluţii şi moţiuni propuse spre aprobare Congresului;

v) aprobă înfiinţarea Casei Centrale de Credit şi Ajutor a Avocaţilor şi controlează activitatea acesteia;

w) acordă, la propunerea Comisiei Permanente a U.N.B.R., titlul de membru de onoare, respectiv de Preşedinte de onoare al U.N.B.R.;

x) organizează şi îndrumă activitatea serviciului statistic general al U.N.B.R., precum şi pe cea de editare a publicaţiilor Uniunii;

y) exercită alte atribuţii prevăzute de lege sau Statut.

Art. 26. Convocare. (1) Consiliul U.N.B.R. se întruneşte în şedinţe ordinare, trimestrial, la convocarea Preşedintelui U.N.B.R.

(2) Convocarea trebuie făcută cu cel puţin 10 zile înainte de data stabilită.

(3) În situaţii excepţionale, la solicitarea a cel puţin unei treimi din numărul membrilor sau a Preşedintelui U.N.B.R., Consiliul se întruneşte în şedinţă extraordinară.

(4) Convocarea şedinţei extraordinare a Consiliului U.N.B.R. trebuie făcută cu cel puţin 5 (cinci) zile înainte de data stabilită.

(5) Convocarea, indiferent de natura şedinţei, va fi trimisă tuturor membrilor Consiliului U.N.B.R. şi va cuprinde obligatoriu: data şi ora începerii lucrărilor, locul de desfăşurare, ordinea de zi, precum şi eventualele materiale documentare propuse spre dezbatere ori solicitarea de a fi prezentate de membrii Consiliului astfel de materiale.

(6) Convocarea membrilor Consiliului U.N.B.R. se realizează prin e-mail la adresele pe care membrii Consiliului le-au comunicat secretariatului tehnic al U.N.B.R., prin afişare pe pagina web a U.N.B.R. şi prin decanii barourilor, care sunt obligaţi să transmită convocarea şi materialele ce o însoţesc tuturor reprezentanţilor baroului în Consiliul U.N.B.R.

Art. 27. Desfăşurarea şedinţelor Consiliului. (1) Şedinţele Consiliului U.N.B.R. se desfăşoară în conformitate cu dispoziţiile art. 85 alin. (1) din Statut şi cu respectarea prezentului Regulament.

(2) Lucrările în plen ale Consiliului U.N.B.R. sunt conduse de Preşedinţele U.N.B.R. sau de unul dintre vicepreşedinţi desemnat de Consiliul U.N.B.R.

(3) Indiferent de natura şedinţei, Consiliul îşi desfăşoară în mod legal lucrările numai în prezenţa a cel puţin două treimi din numărul membrilor săi.

(4) Preşedintele U.N.B.R. sau vicepreşedintele desemnat, constatând că este legal constituită şedinţa Consiliului, declară deschise lucrările.

(5) Conducerea şedinţei se realizează de un prezidiu format din Preşedintele, vicepreşedinţii U.N.B.R. şi trei consilieri desemnaţi prin vot deschis.

(6) Ordinea de zi a şedinţei este supusă aprobării Consiliului. Ea poate fi modificată sau completată prin vot. În cazul în care există propuneri de completare a ordinei de zi, propunerea trebuie formulată în scris şi adusă la cunoştinţa Preşedintelui U.N.B.R. cu cel puţin 7 (şapte) zile înainte de data şedinţei ordinare şi cu cel puţin 3 (zile) înaintea şedinţei extraordinare. Despre propunerea de completare, membrii Consiliului sunt informaţi în prealabil şedinţei.

(7) Conform ordinii de zi aprobate, se prezintă în faţa membrilor Consiliului materialele întocmite referitoare la problematica ce urmează a fi dezbătută şi aprobată, precum şi proiectele de hotărâri şi decizii, după caz.

(8) În ipoteza în care membrii Consiliului au studiat în prealabil materialele ce urmează a fi analizate, aprobate şi adoptate, aceştia pot vota cu majoritate simplă trecerea directă la dezbaterea materialelor supuse dezbaterii şi aprobării.

(9) Preşedintele U.N.B.R. sau membrii Prezidiului împuterniciţi de acesta dau cuvântul membrilor Consiliului care doresc să participe la dezbateri în ordinea înscrierii acestora.

(10) Membrii Consiliului prezenţi la dezbateri pot hotărî, cu majoritate simplă de voturi, limitarea la o perioadă de timp precis determinată a duratei luărilor de cuvânt ale participanţilor. Limitarea nu poate fi mai mică de 3 (trei) minute.

(11) Dezbaterile asupra problemelor incluse pe ordinea de zi se consemnează într-un proces-verbal întocmit de către secretariatul şedinţei Consiliului U.N.B.R. alcătuit din personalul tehnic şi 3 (trei) consilieri desemnaţi prin vot deschis.

(12) Procesul-verbal va fi contrasemnat de Preşedintele U.N.B.R. sau de vicepreşedintele desemnat şi de cel puţin unul dintre consilieri membri ai Prezidiului.

(13) Consiliul U.N.B.R. poate aproba, cu majoritate absolută de voturi, participarea la şedinţele sale şi a altor persoane interesate sau invitaţi.

(14) După epuizarea tuturor problemelor incluse pe ordinea de zi, Preşedintele U.N.B.R. sau vicepreşedintele desemnat va declara închise lucrările Consiliului.

Art. 28. Secretariatul general al Consiliului U.N.B.R. Activitatea în comisii de lucru. (1) Pregătirea şi punerea în aplicare a hotărârilor Consiliului U.N.B.R., pregătirea dosarelor privitoare la soluţionarea contestaţiilor şi plângerilor privind decizii ale organelor profesiei, redactarea deciziilor luate de Consiliul U.N.B.R. se asigură prin grija Secretarului general al Consiliului U.N.B.R., persoană ce face parte din aparatul tehnico-administrativ al U.N.B.R.

(2) Secretarul general al Consiliului U.N.B.R. este subordonat direct Preşedintelui U.N.B.R. şi este ajutat în activitatea sa de personalul tehnico-administrativ special desemnat.

(3) Secretarul general al Consiliului U.N.B.R. participă la toate şedinţele Comisiei Permanente şi ale Consiliului U.N.B.R.

(4) Secretarul general al Consiliului U.N.B.R. contrasemnează toate actele Consiliului U.N.B.R.

(5) În raport de natura problemelor incluse pe ordinea de zi, Consiliul U.N.B.R. îşi poate desfăşura activitatea şi în comisii de lucru.

(6) Consiliul U.N.B.R. constituie ca structuri de lucru: departamente, comisii temporare şi grupuri de lucru. Departamentele au caracter permanent, sunt constituite pe perioada mandatului Consiliului, prin votul acestuia, în domeniile şi cu atribuţiile prevăzute de art. 39 din prezentul Regulament.

(7) Comisiile temporare ale Consiliului U.N.B.R. se constituie în raport de necesităţile de activitate identificate de Consiliu şi au atribuţiile stabilite de acesta. Coordonarea unei comisii temporare aprobată de Consiliu va putea fi încredinţată unui membru al Comisiei Permanente, desemnat de către aceasta din urmă.

(8) Grupurile de lucru sunt înfiinţate de Consiliul U.N.B.R., în domeniile şi cu atribuţiile stabilite de acesta. Grupurile de lucru desfăşoară o activitate cu caracter permanent, ca în situaţia celor prevăzute de art. 29 alin. (3) din prezentul Regulament, sau cu caracter temporar.

Art. 29. Actele Consiliului U.N.B.R. (1) Actele, de orice natură, supuse dezbaterii Consiliului U.N.B.R., vor putea fi incluse pe ordinea de zi a şedinţei Consiliului cu condiţia de a fi fost înregistrate la Secretariatul General al U.N.B.R. cu cel puţin 10 zile mai înainte de data anunţată a respectivei şedinţe.

(2) În ceea ce priveşte contestaţiile şi/sau plângerile enumerate la art. 25 alin. (1) litera m), în cazul în care consideră necesar, Consiliul poate aproba prin vot convocarea părţilor interesate în faţa Consiliului U.N.B.R.

(3) Pentru soluţionarea contestaţiilor şi/sau plângerilor enumerate la art. 25 alin. (1) lit. m), Consiliul U.N.B.R. va aproba componenţa grupurilor de lucru, cu activitate permanentă, de pe lângă fiecare membru al Comisiei Permanente, pe domenii de responsabilitate. Preşedintele U.N.B.R. va desemna un raportor din rândul membrilor Comisiei Permanente pentru fiecare contestaţie sau plângere, în raport de domeniul de competenţă al Consiliului U.N.B.R.

(3) Raportorul va întocmi un raport detaliat cu privire la dosarul contestaţiei sau al plângerii. Raportul va fi prezentat Consiliului U.N.B.R. în plenul său şi va constitui fundamentul deciziei ce se va adopta.

(4) Consiliul U.N.B.R. adoptă decizii şi hotărâri cu majoritatea voturilor celor prezenţi.

(5) Hotărârile şi deciziile Consiliului U.N.B.R. sunt obligatorii pentru toate Barourile şi avocaţii membri ai acestora.

(6) Hotărârile şi deciziile Consiliului U.N.B.R. se aduc la cunoştinţă barourilor şi membrilor acestora prin grija Preşedintelui U.N.B.R. Comunicarea acestora se poate face şi prin intermediul paginii web a U.N.B.R. În cazul deciziilor pronunţate în cadrul jurisdicţiei profesionale comunicarea se va face către contestator/barou la domiciliul/sediul acestuia, în condiţiile prevăzute de Lege.

(7) La cerere, Secretariatul General al U.N.B.R. va elibera oricărui barou o copie certificată a hotărârii/deciziei Consiliului U.N.B.R. în termen de cel mult 3 zile de la înregistrarea cererii, arhivând dovada de comunicare.

(8) Hotărârile/deciziile Consiliului U.N.B.R. vor fi arhivate într-un registru special şi vor fi numerotate cronologic, în ordinea adoptării lor, iar cele cu caracter public se vor publica cu indicarea numărului de înregistrare în registrul special.

(9) Hotărârile şi deciziile Consiliului U.N.B.R. pot fi atacate pentru nelegalitate de către membrii Consiliului U.N.B.R. în termen de 15 zile de la publicarea pe pagina web a U.N.B.R. Contestaţia va fi analizată, în procedură preliminară, în proxima şedinţă a Consiliului U.N.B.R. În cazul în care Consiliul U.N.B.R. menţine hotărârea/decizia contestată, competenţa de soluţionare a contestaţiei revine Congresului avocaţilor.

Secţiunea a IV-a. Comisia Permanentă a U.N.B.R. Reguli de desfăşurare a şedinţei Comisiei Permanente U.N.B.R.

Art. 30. Componenţă. (1) Comisia Permanentă a U.N.B.R. este compusă din 15 membri, dintre care 5 membri sunt reprezentanţi ai baroului Bucureşti iar 10 membri sunt reprezentanţi ai celorlalte barouri din ţară.

(2) Preşedintele şi vicepreşedinţii sunt membri de drept ai Comisiei Permanente şi se includ în cei 15 membri.

(3) Calitatea de membru al Comisiei Permanente este compatibilă cu calitatea de membru al altor organe ale profesiei şi cu calitatea de decan.

Art. 31. Durata mandatului. (1) Mandatul membrilor Comisiei Permanente este de 4 (patru) ani.

(2) În caz de încetare a mandatului de membru al Consiliului U.N.B.R. se desemnează de către Consiliul U.N.B.R. un înlocuitor al membrului Comisiei Permanente al cărui mandat a încetat, cu respectarea regulilor prevăzute în prezentul Regulament pentru mandatul membrilor Consiliului U.N.B.R., care se aplică în mod corespunzător.

(3) Înlocuitorul desemnat va executa diferenţa de mandat.

Art. 32. Competenţa. Comisia Permanentă ca organ de conducere executivă între şedinţele Consiliului U.N.B.R. a activităţii U.N.B.R. îndeplineşte următoarele atribuţii principale:

a) urmăreşte aducerea la îndeplinire a hotărârilor şi deciziilor Consiliului U.N.B.R. precum şi a hotărârilor Congresului avocaţilor;

b) întocmeşte şi supune spre aprobare Consiliului U.N.B.R. Regulamentul de organizare şi funcţionare al U.N.B.R.;

c) aprobă organigrama aparatului tehnico-administrativ al U.N.B.R. şi stabileşte criteriile de angajare şi verificare anuală a cunoştinţelor profesionale ale angajaţilor în vederea menţinerii acestora pe post;

d) asigură execuţia bugetară şi urmăreşte realizarea resurselor bugetului U.N.B.R.;
e) acceptă donaţiile şi legatele făcute U.N.B.R.;
f) stabileşte cuantumul taxelor pentru:
- înscrierea candidaţilor la examenul de primire în profesie;
- înscrierea candidaţilor la examenul de dobândire a titlului profesional de avocat definitiv;
- înscrierea avocaţilor la examenul de verificare a cunoştinţelor de drept românesc şi de limbă română;
- acordarea de avize conforme, în condiţiile legii;
- activităţi de secretariat şi jurisdicţie profesională;
g) desemnează arbitrul însărcinat cu arbitrarea litigiilor în care una dintre părţi are calitatea de decan;
h) aprobă lista invitaţilor la Congresul U.N.B.R.;
i) îndeplineşte şi alte atribuţiuni în baza şi limitele mandatului dat de Congresul avocaţilor şi/sau Consiliul U.N.B.R.

Art. 33. Convocare. (1) Comisia Permanentă se convoacă de Preşedintele U.N.B.R. şi-şi desfăşoară lucrările obligatoriu înaintea şedinţelor Consiliului U.N.B.R. sau ori de câte ori este necesar.

(2) Prevederile art. 26 se aplică în mod corespunzător.

Art. 34. Acte adoptate. (1) Ordinea de zi a şedinţei este supusă aprobării Comisiei Permanente. Ea poate fi modificată sau completată prin vot. În cazul în care există propuneri de completare a ordinei de zi, propunerea trebuie formulată în scris şi adusă la cunoştinţa Preşedintelui U.N.B.R. cu cel puţin 7 (şapte) zile înainte de data şedinţei. Despre propunerea de completare, membrii Comisiei Permanente sunt informaţi înaintea desfăşurării şedinţei.

(2) Conform ordinii de zi aprobate, se prezintă membrilor Comisiei Permanente materialele întocmite referitoare la problematica ce urmează a fi dezbătută şi aprobată, precum şi proiectele de hotărâri şi decizii, după caz.

(3) În cazul în care membrii Comisiei Permanente au studiat în prealabil materialele ce urmează a fi analizate, aprobate şi adoptate, aceştia pot vota cu majoritate simplă trecerea directă la dezbaterea materialelor supuse dezbaterii şi aprobării.

(4) Preşedintele U.N.B.R. dă cuvântul membrilor Comisiei Permanente care doresc să participe la dezbateri, în ordinea înscrierii acestora.

(5) Membrii Comisiei Permanente prezenţi la dezbateri pot hotărî, cu majoritate simplă de voturi, limitarea la o perioadă de timp determinată a duratei luărilor de cuvânt ale participanţilor. Limitarea nu poate fi mai mică de 3 (trei) minute.

(6) Dezbaterile asupra problemelor incluse pe ordinea de zi se consemnează într-un proces-verbal întocmit de către secretariatul şedinţei Comisiei Permanente alcătuit din Secretarul Comisiei Permanente, desemnat conform art. 67 din Lege, ajutat de personalul tehnic special desemnat.

(7) Procesul-verbal va fi contrasemnat de Preşedintele U.N.B.R. şi de Secretarul Comisiei Permanente.

(8) Comisia Permanentă poate aproba, cu majoritate absolută de voturi, participarea la şedinţele sale şi a altor persoane interesate sau invitaţi.

(9) După epuizarea tuturor problemelor incluse pe ordinea de zi, Preşedintele U.N.B.R. sau vicepreşedintele desemnat va declara închise lucrările Comisiei Permanente.

(10) Membrii Comisiei Permanente coordonează activităţile departamentelor de lucru organizate la nivelul U.N.B.R. şi, în raport cu atribuţiile hotărâte de Comisie, asigură între şedinţele Consiliului U.N.B.R. realizarea activităţilor ce corespund funcţiei Comisiei de organ executiv al Consiliului U.N.B.R. şi de legătură cu barourile.

(11) Comisia Permanentă, în desfăşurarea activităţii sale, emite decizii şi dispoziţii care au caracter obligatoriu.

(12) Deciziile şi dispoziţiile Comisiei Permanente pot fi atacate la Consiliul U.N.B.R. de persoanele interesate, în termen de 15 zile de la comunicare.

Secţiunea a V-a. Preşedintele şi vicepreşedinţii U.N.B.R.

Art. 35. Alegere. (1) Preşedintele şi vicepreşedinţii U.N.B.R. sunt aleşi prin vot secret, cu majoritate absolută de voturi, de către Consiliul U.N.B.R. în prima şedinţă ordinară după alegerea sa de către Congresul avocaţilor.

(2) Preşedintele şi vicepreşedinţii U.N.B.R. pot fi revocaţi de Consiliul U.N.B.R. în aceleaşi condiţii.

Art. 36. Competenţe. (1) Preşedintele U.N.B.R. îndeplineşte atribuţiile prevăzute de art. 69 din Lege.

(2) În realizarea acestora, Preşedintele U.N.B.R.:

a) poate mandata alţi membri ai Comisiei Permanente sau ai Consiliului U.N.B.R. pentru a reprezenta U.N.B.R. în relaţiile cu persoanele fizice sau juridice din ţară sau străinătate;

b) semnează hotărârile, deciziile şi dispoziţiile adoptate de Consiliul şi/sau Comisia Permanentă ale U.N.B.R.;

c) aduce la îndeplinire hotărârea Consiliului U.N.B.R. de convocare a Congresului avocaţilor;

d) încheie şi desface, în condiţiile legii, contractele de muncă ale personalului din cadrul aparatului tehnico-administrativ al U.N.B.R.;

e) coordonează activitatea de centralizare a tablourilor avocaţilor întocmite de barouri, precum şi reactualizarea lunară a acestora, pentru a asigura evidenţa statistică corectă şi la zi a Corpului avocaţilor şi informarea publică a interdicţiilor ori a conflictelor de interese ale avocaţilor, astfel cum acestea rezultă din tablourile întocmite de barouri, inclusiv prin afişarea centralizatorului tabloului avocaţilor pe pagina web a U.N.B.R.;

f) supraveghează activitatea de centralizare a deciziilor de excludere sau de suspendare din profesie emise de instanţele disciplinare ale profesiei, precum şi a celorlalte sancţiuni disciplinare;

g) ia măsuri pentru buna desfăşurare a activităţii de centralizare a rezultatelor examenelor de dobândire a titlului profesional de avocat definitiv şi de absolvire a I.N.P.P.A;

h) exercită acţiunea disciplinară în cazurile date prin Lege şi Statut în sarcina sa;

i) exercită, după comunicarea acestora, când apreciază că sunt întrunite condiţiile legale şi statutare, calea de atac a contestaţiei împotriva:

- deciziei consiliului baroului prin care un avocat este declarat nedemn pentru exercitarea în continuare a profesiei;

- deciziei consiliului baroului prin care calitatea de avocat este declarată incompatibilă cu calitatea de asociat sau cu îndeplinirea unei funcţii de conducere într-o societate comercială, în condiţiile prevăzute în art. 30 din Statut;

- deciziei consiliului baroului prin care s-a respins cererea unei persoane de primire în profesie cu scutire de examen;

j) primeşte cererile de arbitrare a litigiilor în care sunt implicaţi decani ai barourilor şi le comunică părţilor şi Comisiei Permanente;

k) îndeplineşte orice alte atribuţii stabilite de Comisia Permanentă şi Consiliul U.N.B.R.

(3) În caz de absenţă sau în vederea soluţionării operative a unor activităţi, Preşedintele poate delega pe unul dintre vicepreşedinţi să-l înlocuiască sau să îndeplinească o parte dintre atribuţiile aferente funcţiei de Preşedinte U.N.B.R.

Art. 37. Vicepreşedinţii U.N.B.R. (1) Numărul vicepreşedinţilor U.N.B.R. se stabileşte prin hotărâre a Consiliului U.N.B.R.

(2) Vicepreşedinţii U.N.B.R. îndeplinesc următoarele atribuţii principale:

a) coordonează activitatea Comisiilor de lucru organizate la nivelul Consiliului U.N.B.R., a Departamentelor organizate la nivelul U.N.B.R., în raport de repartizarea făcută de Comisia Permanentă;

b) asigură punerea în aplicare a hotărârilor Consiliului U.N.B.R. şi ale Comisiei Permanente, conform repartizării făcute de Comisia Permanentă a U.N.B.R. privitoare la conlucrarea zonală a barourilor;

c) îndeplinesc toate atribuţiile stabilite de Lege, Statut sau de organele ierarhice ale profesiei şi reprezintă U.N.B.R. în relaţiile cu persoanele fizice şi juridice din ţară şi din străinătate, pe baza însărcinărilor expres acordate de organele profesiei;

d) înlocuiesc Preşedintele, la cererea acestuia sau în absenţa sa, conform desemnării făcute de Preşedinte în acest scop.

Art. 38. Acte emise. (1) Preşedintele U.N.B.R. emite dispoziţii în limita competenţelor aferente funcţiei.

(2) Dispoziţiile emise de Preşedintele U.N.B.R. pot fi atacate în condiţiile prevăzute de Lege şi Statut.

Secţiunea a VI-a. Departamentele organizate la nivelul U.N.B.R.

Art. 39. Structura organizatorică. (1) La nivelul U.N.B.R., corespunzător departamentelor organizate la nivelul Consiliului U.N.B.R. şi al Comisiei Permanente a U.N.B.R. funcţionează următoarele departamente:

(2) *Departamentul Economico-financiar şi administrativ* este coordonat de un vicepreşedinte.

(3) Departamentul este condus de un manager economic şi răspunde de aducerea la îndeplinire a următoarelor atribuţiuni principale:

a) întocmeşte şi ţine contabilitatea financiară şi de gestiune a U.N.B.R.;

b) elaborează şi fundamentează proiectul bugetului anual de venituri şi cheltuieli;

c) urmăreşte realizarea veniturilor planificate şi efectuarea cheltuielilor cu respectarea strictă a destinaţiei acestora;

d) administrează bunurile imobile şi mobile proprietatea acesteia;

e) fundamentează proiectele de investiţii şi urmăreşte derularea corespunzătoare a acestora;

f) ţine evidenţa patrimoniului U.N.B.R.;

g) întocmeşte şi răspunde de corectitudinea şi exactitatea raportărilor financiar-contabile către autorităţile publice centrale şi locale competente;

h) sprijină barourile, la solicitarea acestora, în legătură cu problematica aferentă domeniului financiar contabil;

i) colaborează cu compartimentele de specialitate de la nivelul barourilor în vederea centralizării de date din domeniul financiar-contabil şi întocmirii situaţiilor solicitate de Comisia Permanentă;

j) îndeplineşte, în condiţiile Legii, şi alte atribuţii şi sarcini stabilite de organele U.N.B.R.

(4) Managerul economic răspunde de organizarea corespunzătoare a controlului financiar preventiv.

(5) *Departamentul Protecţia profesiei, informare şi relaţii publice* este coordonat de un vicepreşedinte şi îndeplineşte următoarele atribuţiuni principale:

a) organizează stocarea informaţiilor de larg interes referitoare la activitatea avocaţilor şi organelor profesiei;

b) asigură, cu încuviinţarea prealabilă a Preşedintelui U.N.B.R., punerea la dispoziţia persoanelor interesate a informaţiilor solicitate;

c) identifică, selectează şi stochează ştirile difuzate de mass-media naţională şi locală care au un impact asupra activităţii şi imaginii Corpului avocaţilor, barourilor şi organelor U.N.B.R., întreprinde demersurile necesare pentru verificarea veridicităţii acestora şi prezintă opiniei publice punctul de vedere al conducerii U.N.B.R.;

d) întocmeşte zilnic revista presei pe care o prezintă Preşedintelui U.N.B.R.;

e) întocmeşte şi ţine la zi evidenţa reprezentanţilor mijloacelor de informare în masă acreditaţi pe lângă U.N.B.R.;

f) redactează comunicate şi declaraţii de presă prin care exprimă punctul de vedere al conducerii U.N.B.R. în legătură cu problemele de larg interes care vizează şi activitatea avocaţilor;

g) ţine legătura cu birourile de presă şi purtătorii de cuvânt ai barourilor în vederea centralizării ştirilor şi informaţiilor difuzate în mijloacele de comunicare în masă în legătură cu activitatea avocaţilor şi organelor profesiei;

h) îndeplineşte şi alte sarcini trasate de Preşedintele U.N.B.R;

j) asigură actualizarea la zi a paginii web a U.N.B.R.

(6) Departamentul este condus de un specialist în relaţii publice sau de un avocat cu experienţă în activitatea de comunicare publică.

(7) Departamentul de informare, presă şi relaţii publice este coordonat de vicepreşedintele U.N.B.R. desemnat de Comisia Permanentă, care îndeplineşte şi funcţia de purtător de cuvânt al U.N.B.R.

(8) Poate fi purtător de cuvânt al U.N.B.R. şi un avocat cu experienţă în domeniul comunicării publice, desemnat de Comisia Permanentă a U.N.B.R.

(9) Purtătorul de cuvânt va exprima punctele de vedere şi luările de poziţie ale Preşedintelui U.N.B.R. şi celorlalte organe ale profesiei faţă de problemele referitoare la exercitarea profesiei de avocat.

(10) În situaţia în care în cadrul departamentului îşi desfăşoară activitatea un avocat, acesta poate avea raporturi de colaborare pe bază de convenţie de prestări servicii cu U.N.B.R.

(11) *Departamentul Secretariat, protocol şi coordonarea serviciilor tehnico-administrative* este coordonat de un vicepreşedinte şi îndeplineşte următoarele atribuţii:

a) organizează şi evidenţiază primirea şi comunicarea corespondenţei adresate U.N.B.R. ori care provine de la U.N.B.R.;

b) organizează evidenţa şi comunicarea deciziilor, hotărârilor, dispoziţiilor şi a adreselor U.N.B.R. prin care se realizează comunicări faţă de alte organe ale profesiei ori faţă de terţi;

c) realizează, cu participarea celorlalte departamente, sistemul de evidenţă a lucrărilor supuse arhivării, potrivit nomenclatorului aprobat de Comisia Permanentă;

d) organizează condiţiile de păstrare, predare şi transfer a lucrărilor;

e) organizează registrul general de evidenţă a lucrărilor U.N.B.R.;

f) înregistrează şi asigură transmiterea condicii de predare-primire a lucrărilor de la şi către Consiliul U.N.B.R., Comisia Permanentă a U.N.B.R. şi Preşedintele U.N.B.R. către departamentele U.N.B.R.;

g) organizează acţiunile de protocol necesare desfăşurării activităţilor iniţiate de U.N.B.R.;

h) execută orice alte dispoziţii ale conducerii U.N.B.R.

(12) *Departamentul Afaceri europene, cooperare internaţională şi programe* este coordonat de un vicepreşedinte şi îndeplineşte următoarele atribuţii principale:

a) asigură comunicarea activităţilor organizaţiilor internaţionale al căror membru este U.N.B.R. şi a hotărârilor acestora către organele U.N.B.R.;

b) participă la negocierea, implementarea şi monitorizarea programelor finanţate de diferite organisme şi organizaţii internaţionale precum şi a celor dezvoltate pe linie bilaterală de U.N.B.R. cu acestea;

c) formulează propuneri de asistenţă internaţională în implementarea strategiilor privind dezvoltarea profesiei de avocat;

d) participă la organizarea vizitelor reprezentanţilor avocaţilor din străinătate în România ori ai reprezentanţilor U.N.B.R. în străinătate;

e) promovează şi păstrează legături cu departamente/direcţii/servicii similare din cadrul instituţiilor româneşti şi ale instituţiilor europene şi internaţionale cu misiuni în România (Direcţia Afaceri Europene, Relaţii Internaţionale şi Programe din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, Direcţia Afaceri Europene din cadrul Ministerului Justiţiei, Serviciul de Cooperare Judiciară Internaţională, Relaţii Internaţionale şi Programe din cadrul Parchetului General, departamente similare din cadrul Parlamentului şi Guvernului României, Biroul de Informare al Consiliului Europei la Bucureşti, Delegaţia Comisiei Europene la Bucureşti, Înaltul Comisariat al Naţiunilor Unite pentru Refugiaţi, Programul Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare etc.);

f) asigură un flux de informaţii eficient între organizaţiile europene şi internaţionale şi Corpul avocaţilor;

g) colaborează pe probleme de management al procedurilor specifice cu coordonatorii de proiect sau programe;

h) asigură informarea corectă şi promptă a avocaţilor interesaţi să exercite profesia de avocat în spaţiul european şi asigură rezolvarea lucrărilor privitoare la înscrierea avocaţilor străini în barourile din România;

i) îndeplineşte activităţi specifice conform atribuţiilor stabilite de conducerea U.N.B.R.

(13) Activitatea departamentului se realizează prin coordonare directă a activităţilor de către doi membri ai Comisiei Permanente, desemnaţi ca ofiţeri de legătură, unul cu atribuţii în legătură cu organizaţiile europene şi celălalt cu atribuţii în legătură cu organizaţiile internaţionale. În realizarea acestor atribuţii vicepreşedintele coordonator împreună cu ofiţerii de legătură conlucrează cu membrii Consiliului U.N.B.R. ori cu avocaţi desemnaţi de barouri.

(14) *Departamentul de Coordonare a Asistenţei Judiciare* este coordonat de un vicepreşedinte şi îndeplineşte următoarele atribuţii principale:

a) desfăşoară conducerea metodologică a activităţii de acordare a asistenţei judiciare;

b) elaborează proiectul de Regulament-cadru pentru organizarea serviciilor de asistenţă judiciară;

c) propune sau, după caz, avizează proiecte de protocoale ce se încheie cu autorităţile publice competente în scopul obţinerii mijloacelor financiare necesare pentru organizarea serviciilor de asistenţă judiciară;

d) organizează Registrul naţional de asistenţă judiciară pe baza registrelor întocmite de barouri;

e) organizează şi coordonează metodologia de plata a onorariilor pentru asistenţa judiciară acordată;

f) efectuează controlul asupra asistenţei judiciare acordate;

g) elaborează proiecte de acte normative în domeniul asistenţei judiciare, pe care le propune Ministerului Justiţiei în vederea promovării;

h) stabileşte, împreună cu Ministerul Justiţiei indicii statistici, ţine evidenţa statistică a sistemului de asistenţă judiciară şi analizează informaţiile necesare pentru planificarea şi coordonarea corectă a sistemului de asistenţă judiciară;

i) colaborează cu Ministerul Justiţiei pentru buna funcţionare şi planificarea, inclusiv din punct de vedere bugetar, a sistemului de asistenţă judiciară;

j) popularizează sistemul de asistenţă judiciară;

k) stabileşte formularistica utilizată de barouri pentru organizarea activităţii de asistenţă judiciară şi extrajudiciară, în condiţiile legii;

l) reprezintă U.N.B.R în domeniul asistenţei judiciare, în cadrul colaborării internaţionale în materie în condiţiile legii sau ale Statutului.

(15) În aplicarea art. 76 alin. (1) din Lege, Comisia Permanentă a U.N.B.R. poate aproba delegarea atribuţiilor vicepreşedintelui U.N.B.R. către un membru al Comisiei Permanente.

(16) În cadrul U.N.B.R. Comisia Permanentă coordonează activitatea de formare profesională pentru realizarea atribuţiilor Consiliului U.N.B.R. prevăzute la art. 66 lit. g) din Lege.

Art. 40. Aparatul tehnico-administrativ al U.N.B.R. (1) Pentru îndeplinirea corespunzătoare a atribuţiilor conferite de Lege şi Statut, în cadrul U.N.B.R. funcţionează un aparat tehnico-administrativ care are structura organizatorică prevăzută în Anexa nr. 1, care face parte integrantă din prezentul Regulament.

(2) Nivelurile de salarizare ale personalului angajat sau ale indemnizaţiilor colaboratorilor se stabilesc prin decizie a Comisiei Permanente.

Art. 41. Conducerea. (1) Conducerea întregii activităţii a aparatului tehnico-administrativ este asigurată de Preşedintele U.N.B.R. sau,în situaţiile prevăzute de Lege şi Statut, de către unul dintre vicepreşedinţi desemnat de acesta.

(2) Actele, indiferent de natura acestora, întocmite de personalul din cadrul aparatului tehnico-administrativ, sunt valide şi angajează din punct de vedere juridic U.N.B.R. numai dacă sunt semnate de Preşedintele U.N.B.R. sau, după caz, de Vicepreşedintele desemnat de acesta.

Secţiunea a VII-a. Comisia Centrală de Cenzori

Art. 42. Alegere. Comisia Centrală de Cenzori este formată dintr-un număr de 3 membri aleşi, prin vot secret, de Congresul avocaţilor pentru un mandat de 4 (patru) ani, mandat care poate fi reînnoit.

Art. 43. Conducere. (1) Conducerea activităţii şi reprezentarea Comisiei centrale de Cenzori în faţa organelor profesiei şi în raporturile cu autorităţile publice se face de către Preşedintele acesteia, ales cu majoritate de voturi din rândul membrilor săi.

(2) Comisia Centrală de Cenzori îndeplineşte următoarele atribuţii principale:

a) verifică dacă bilanţul contabil şi raportările fiscale periodice sunt corect şi legal întocmite şi în concordanţă cu registrele de evidenţă contabilă ţinute de departamentul economic;

b) verifică periodic, cel puţin o dată pe trimestru, modul în care este gestionat patrimoniul U.N.B.R.;

c) verifică, cel puţin o dată pe lună şi pe neaşteptate, modul în care este ţinut registrul de casă şi sunt gestionate resursele băneşti ale U.N.B.R.;

d) verifică, cel puţin o dată pe trimestru, modul în care sunt realizate creanţele U.N.B.R. precum şi concordanţa şi efectuarea cheltuielilor potrivit destinaţiei aprobate de organele profesiei;

e) verifică şi propune măsurile necesare ţinerii corespunzătoare a evidenţelor contabile de către personalul din cadrul Direcţiei Economice;

f) verifică dacă persoanele care au calitatea de gestionar, în sensul legii, au constituit şi depus garanţiile corespunzătoare;

g) verifică modul în care sunt gestionate şi păstrate titlurile de proprietate ale bunurilor ce compun patrimoniul U.N.B.R., precum şi a titlurilor de valoare deţinute de Uniune;

h) formulează şi înaintează propuneri Preşedintelui U.N.B.R. vizând creşterea siguranţei şi eficienţei depozitaţii resurselor financiare ale Uniunii;

i) îndeplineşte şi alte atribuţiuni date prin lege în competenţa comisiilor de cenzori.

Art. 44. Desfăşurarea activităţii. (1) Comisia Centrală de Cenzori îşi desfăşoară activitatea în plenul său şi poate adopta măsuri numai dacă sunt prezenţi două treimi din numărul membrilor săi.

(2) În vederea îndeplinirii obligaţiilor prevăzute la art. 43 lit. a), b), d) şi h) membrii Comisiei Centrale de Cenzori vor delibera împreună, cu majoritate simplă de voturi, iar în ceea ce priveşte celelalte atribuţii aceştia vor putea lucra şi separat, potrivit repartizării făcute de Preşedintele Comisiei.

(3) Evidenţa activităţii Comisiei Centrale de Cenzori, inclusiv a sarcinilor individuale stabilite pentru unii dintre membrii săi, se va ţine în mod centralizat într-un registru special, numerotat şi sigilat de Preşedintele U.N.B.R.

Art. 45. Actele Comisiei. (1) Comisia Centrală de Cenzori întocmeşte rapoarte, procese-verbale de verificare gestionară şi note de propuneri, acte ce sunt prezentate operativ Preşedintelui U.N.B.R. prin înregistrarea în registrul de intrare-ieşire al U.N.B.R.

(2) Măsurile adoptate de organele profesiei în legătură cu actele întocmite de Comisia Centrală de Cenzori sau de unii dintre membrii săi sunt aduse la cunoştinţa acesteia prin grija Preşedintelui U.N.B.R., anexându-se obligatoriu la actele de control respective.

Art. 46. Răspunderi. Membrii Comisiei Centrale de Cenzori răspund, în condiţiile legii, în legătură cu modul în care-şi duc la îndeplinire mandatul încredinţat de Congresul avocaţilor.

Secţiunea a VIII-a. Comisia Centrală de Disciplină

Art. 47. Alegere. (1) Comisia Centrală de Disciplină, instanţă disciplinară ce funcţionează în cadrul U.N.B.R., este alcătuită din reprezentanţii Barourilor desemnaţi de Adunările Generale, reprezentanţi aleşi, prin vot secret, de Congresul Avocaţilor.

(2) Pot fi membri ai Comisiei Centrale de Disciplină numai avocaţi care au o vechime mai mare de 15 ani.

Art. 48. Competenţă. (1) Comisia Centrală de Disciplină judecă:

a) în complet format din 3 membri, ca instanţă de fond, abaterile disciplinare ale membrilor Consiliului U.N.B.R. şi ale decanilor;

b) în complet format din 5 membri, contestaţiile formulate de avocatul interesat, decanul baroului sau Preşedintele U.N.B.R., după caz, împotriva deciziilor pronunţate de comisiile de disciplină ale barourilor şi a încheierilor prevăzute la art. 90 alin (1) şi (2) din Lege.

(2) Activitatea Comisiei Centrale de Disciplină este coordonată (condusă) de Preşedintele acesteia, ales dintre membrii săi pentru un mandat de 4 (patru) ani.

(3) Funcţia de grefier al Comisiei Centrale de Disciplină este îndeplinită de unul dintre secretarii U.N.B.R. desemnaţi de Comisia Permanentă.

(4) Arhiva Comisiei Centrale de Disciplină este ţinută şi conservată, în condiţiile legii, de către grefierul acesteia, sub directa îndrumare a Preşedintelui Comisiei.

(5) Preşedintele Comisiei Centrale de Disciplină îndeplineşte următoarele atribuţiuni principale:

a) ia măsurile necesare pentru organizarea şi buna funcţionare a activităţii Comisiei ca instanţă disciplinară;

b) primeşte şi repartizează acţiunile disciplinare sau, după caz, contestaţiile formulate împotriva deciziilor Comisiilor de disciplină ale barourilor;

c) urmăreşte asigurarea dotărilor tehnico-materiale necesare bunei desfăşurări a activităţii completelor de judecată;

d) stabileşte, prin tragere la sorţi, componenţa completelor de judecată;

e) urmăreşte formarea şi conservarea corespunzătoare a arhivei Comisiei;

f) informează lunar, în scris, Preşedintele U.N.B.R. în legătură cu sancţiunile disciplinare aplicate avocaţilor de către completele de judecată constituite la nivelul Comisiei;

g) desemnează membrii unui alt complet de judecată care urmează să judece eventualele cereri de abţinere sau de recuzare;

h) ţine evidenţa centralizată a completelor de judecată care au soluţionat cauzele deduse judecăţii;

i) participă, în calitate de invitat la şedinţele Consiliului U.N.B.R. şi Comisiei permanente şi prezintă informări periodice.

Grefierul Comisiei Centrale de Disciplină îndeplineşte următoarele atribuţiuni principale:

a) participă la şedinţele completelor de judecată, îndeplinind, sub controlul preşedintelui de complet, atribuţiunile prevăzute de lege şi prezentul regulament;

b) întocmeşte conceptele pentru citarea părţilor din proces;

c) întocmeşte actele de procedură dispuse de completul de judecată;

d) completează borderourile şi predă corespondenţa pentru expediere;

e) completează condica şedinţelor de judecată în care se trec dosarele din şedinţa respectivă, în ordinea înscrisă în lista cauzelor, cu următoarele menţiuni: numele, prenumele şi calitatea părţilor, numărul dosarului, obiectul cauzei, termenul acordat, cu indicarea motivului amânării sau, după caz, soluţia pronunţată pe baza minutei întocmite de preşedintele completului;

f) comunică părţilor interesate, inclusiv Preşedintelui U.N.B.R. în situaţiile prevăzute în Statut, decizia pronunţată de completul de judecată;

g) urmăreşte tehnoredactarea (dactilografierea) motivării deciziei completului de judecată;

h) îndeplineşte, în limita funcţiei, orice alte sarcini de serviciu trasate de Preşedintele Comisiei sau al completului de judecată.

Art. 49. Evidenţa lucrărilor. Comisia Centrală de Disciplină îşi desfăşoară lucrările la sediul U.N.B.R. sau într-un alt loc corespunzător. Pentru evidenţa activităţii Comisiei Centrale de Disciplină, se întocmesc şi se păstrează:

a) registrul general de dosare în care se trec, în ordinea intrării, toate dosarele înregistrate, adresele, cu menţionarea numelui, prenumelui, calitatea părţilor, natura cauzei, obiectul cauzei, termenele de judecată acordate, soluţia pronunţată, datele comunicării deciziilor, data ieşirii şi reintrării dosarului în arhivă;

b) condica şedinţelor de judecată în care se trec dosarele separat pe complete, noul termen de judecată în caz de amânare a cauzei, soluţia pronunţată şi numărul deciziei, numele şi prenumele membrilor completului şi grefierului de şedinţă.

c) registrul de corespondenţă în care se înregistrează, în ordine cronologică, toate adresele şi înscrisurile primite sau expediate de Comisie.

Art. 50. Desfăşurarea lucrărilor. (1) Actele de sesizare a Comisiei Centrale de Disciplină, depuse personal sau prin reprezentant, sosite prin poştă, curier sau fax, se depun la registratură unde primesc data certă în aceeaşi zi, după care se predau Preşedintelui Comisiei.

(2) După primirea actelor de sesizare, prin rezoluţia Preşedintelui Comisiei acestea sunt repartizate completului de judecată desemnat de acesta, după care se înregistrează în Registrul general de dosare. Celelalte cereri şi acte de orice natură, inclusiv corespondenţa cu caracter administrativ, precum şi dovezile de comunicare a procedurilor se înregistrează în Registrul general de corespondenţă, după care se repartizează grefierului în vederea efectuării menţiunilor necesare în registrele Comisiei şi ataşării la dosarul cauzei aflat pe rol, după caz.

(3) În ziua fixată pentru desfăşurarea lucrărilor şedinţei de judecată, grefierul Comisiei va fi prezent în sala de judecată cu cel puţin o jumătate de oră înainte de începerea şedinţei de judecată pentru a pune la dispoziţia părţilor sau reprezentanţilor acestora dosarele spre consultare.

Completul de judecată este prezidat, prin rotaţie, de unul dintre membrii acestuia.

(4) După strigarea cauzei şi apelul părţilor, Grefierul Comisiei prezintă oral referatul cauzei prin precizarea obiectului pricinii şi stadiul în care se află judecata acesteia, indicându-se stadiul îndeplinirii procedurii.

(5) Pe parcursul desfăşurării şedinţei de judecată, grefierul Comisiei va consemna în Caietul de note de şedinţă numărul dosarului, poziţia acestuia pe lista de şedinţă, susţinerile orale din timpul şedinţei, cererile formulate de părţi şi actele depuse de acestea, măsurile dispuse de preşedintele completului, probele administrate, incidentele procedurale ivite, data şi ora când s-a amânat judecarea cauzei, precum şi data şi ora stabilite pentru pronunţarea deciziei.

(6) Lucrările şedinţelor completelor de judecată ale Comisiei Centrale de Disciplină nu sunt publice.

Art. 51. Soluţiile pronunţate. (1) Judecarea cauzelor se face cu precădere, în maximum 60 de zile de la înregistrarea actului de sesizare.

(2) Lipsa părţii legal citate nu împiedică judecata.

(3) Rezultatul deliberării se consemnează într-o minută care va fi scrisă pe cererea de chemare în judecată sau contestaţie, după caz, şi va fi semnată de toţi membrii completului de judecată.

(4) Decizia prin care se soluţionează cauza dedusă judecăţii se adoptă cu majoritate de voturi.

(5) Deciziile pronunţate de Comisia Centrală de Disciplină ca instanţă de recurs, precum şi cele pronunţate de Consiliul U.N.B.R. ca instanţă disciplinară în condiţiile art. 88 alin. (3) din Lege pot fi atacate cu recurs la Secţia de contencios administrativ şi fiscal a Curţii de Apel Bucureşti, a cărei hotărâre este definitivă şi irevocabilă.

Art. 52. Executarea deciziilor. (1) Decizia disciplinară rămasă definitivă are autoritate de lucru judecat faţă de părţi şi de organele profesiei şi se pune în executare prin grija Preşedintelui U.N.B.R. şi a decanului baroului din care face parte avocatul sancţionat.

(2) Dispoziţiile prezentei secţiuni se completează cu prevederile Codului de procedură civilă.

Secţiunea a IX-a. Casa de Asigurări a Avocaţilor

Art. 53. Organizare şi funcţionare. (1) Casa de Asigurări a Avocaţilor este organizată şi funcţionează în cadrul U.N.B.R. ca instituţie autonomă, de interes public, având personalitate juridică, patrimoniu şi buget propriu.

(2) Casa de Asigurări a Avocaţilor poate înfiinţa filiale cu personalitate juridică pe lângă barouri, cu avizul Consiliului U.N.B.R.

(3) Organizarea şi funcţionarea C.A.A. se stabilesc prin Statutul acesteia, aprobat de Congresul avocaţilor.

Art. 54. Membrii. (1) Sunt membri de drept ai Casei de Asigurări a Avocaţilor toţi avocaţii înscrişi în barouri, care figurează în Tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei, avocaţii pensionari şi urmaşii acestora cu drepturi proprii la pensie şi ajutoare sociale.

(2) Plata contribuţiei de asigurări sociale este o condiţie obligatorie pentru exercitarea profesiei de avocat.

Art. 55. Conducere. (1) Activitatea Casei de Asigurări a Avocaţilor este condusă de un Consiliu de Administraţie format din 5 membri şi 3 supleanţi, aleşi prin vot secret de Congresul avocaţilor, membri din rândul cărora este desemnat Preşedintele Consiliului de Administraţie şi vicepreşedinţii.

(2) În intervalul dintre Congresele avocaţilor, în caz de abatere gravă şi evidentă ori de nereguli financiare, Consiliul U.N.B.R. va putea suspenda Consiliul de Administraţie al Casei de Asigurări a avocaţilor, numind o conducere interimară care va conduce şi gestiona patrimoniul acesteia până la primul Congres.

(3) Consiliul de Administraţie al Casei de Asigurări a Avocaţilor va întocmi şi prezenta spre aprobare Consiliului U.N.B.R. planul de investiţii pentru anul următor.

(4) Preşedintele Consiliului de Administraţie al Casei de Asigurări a Avocaţilor participă, în calitate de invitat, la şedinţele Comisiei Permanente şi ale Consiliului U.N.B.R. în cadrul cărora va prezenta informări periodice în legătură cu execuţia bugetară şi problemele cu care se confruntă sistemul de pensii şi asigurări sociale al avocaţilor.

(5) Modul de ţinere a evidenţelor financiar-contabile şi gestionare a patrimoniului Casei de Asigurări a Avocaţilor sunt verificate de Comisia Centrală de Cenzori a Casei de Asigurări a Avocaţilor, formată din 3 membri şi 2 supleanţi, aleasă prin vot secret de Congresul Avocaţilor.

(6) Periodic, la solicitarea Preşedintelui U.N.B.R., preşedintele Comisiei Centrale de Cenzori a Casei de Asigurări a Avocaţilor va prezenta Consiliului U.N.B.R. informări şi rapoarte în legătură cu activitatea desfăşurată şi neregulile descoperite în timpul verificărilor efectuate.

Art. 56. Raporturile C.A.A. cu Filialele. (1) Raporturile financiar-contabile şi tehnico-organizatorice dintre Casa de Asigurări a Avocaţilor cu filialele legal înfiinţate se stabilesc prin Statutul acesteia.

(2) Deciziile Consiliului de Administraţie al Casei de Asigurări a Avocaţilor referitoare la constituirea şi destinaţiile fondurilor băneşti, criteriile şi modalităţile de stabilire şi calculare a pensiilor şi celorlalte drepturi de asigurări sociale, precum şi modalităţile de realizare a investiţiilor sunt obligatorii pentru conducerile filialelor.

Capitolul III. Norme privind pregătirea şi perfecţionarea pregătirii profesionale a avocaţilor

Art. 57. Scopul şi obiectivele formării profesionale a avocatului. Îndeplinirea obligaţiilor legale ce revin U.N.B.R. privind garantarea asigurării exercitării calificate a dreptului de apărare se realizează prin formarea şi dezvoltarea competenţelor profesionale a avocaţilor.

Art. 58. Modalităţile formării profesionale a avocatului. Formarea profesională a avocaţilor se realizează prin:

- formarea profesională iniţială, la începutul exercitării profesiei;
- formarea profesională continuă a fiecărui avocat definitiv.

Art. 59. Formarea profesională iniţială a avocatului. Formarea profesională iniţială a avocatului de realizează în perioada stagiului de pregătire profesională prin activitatea desfăşurată de I.N.P.P.A.

Art. 60. Programa-cadru a conferinţelor de stagiu. (1) Consiliul U.N.B.R. aprobă Programa-cadru a pregătirii profesionale iniţiale, pe baza propunerilor I.N.P.P.A.

(2) Programa-cadru poate include teme şi activităţi profesionale organizate de I.N.P.P.A., direct sau prin centrele teritoriale, cu sprijinul barourilor aflate pe raza aceleiaşi Curţi de Apel.

Art. 61. Formarea profesională în cadrul I.N.P.P.A. Comisia Permanentă a U.N.B.R. aprobă programele pentru cursurile de formare iniţială şi planul anual de desfăşurare a modulelor de pregătire în cadrul I.N.P.P.A.

Art. 62. Formarea formatorilor. Consiliul U.N.B.R., la propunerea Comisiei Permanente, hotărăşte modalitatea de selecţie şi formare a personalului de specialitate al I.N.P.P.A. şi centrelor teritoriale ale acestuia.

Art. 63. Formarea profesională continuă. (1) Consiliul U.N.B.R. hotărăşte Programul anual pentru formare profesională continuă care va cuprinde forme de

pregătire profesională organizate de I.N.P.P.A., direct sau prin centrele teritoriale, prin conlucrarea barourilor aflate pe raza aceleiași Curți de Apel.

(2) Programul anual pentru formare profesională continuă se hotărăște pe baza Programului pentru formare profesională continuă propus de I.N.P.P.A. pe o perioadă de cel puțin 3 ani.

Art. 64. Evidența opțiunii avocaților pentru urmarea formelor de perfecționare continuă. (1) Fiecare avocat este obligat să participe la acțiunile organizate de I.N.P.P.A. în baza programului anual pentru formare profesională continuă sau la alte acțiuni de formare profesională agreate de Consiliul U.N.B.R. și să întrunească numărul minim obligatoriu de ore de pregătire profesională stabilit de Consiliul U.N.B.R.

(2) Evidența opțiunii avocaților pentru participarea la acțiunile de formare profesională continuă se realizează și se încheie până la cel mai târziu 15 decembrie al anului anterior anului în care sunt organizate astfel de acțiuni.

(3) Evidența se păstrează de barou și I.N.P.P.A. și se comunică la U.N.B.R.

(4) În baza participării avocaților la acțiunile de formare profesională continuă se atestă urmarea formelor de pregătire profesională specializată, care vor fi avute în vedere de consiliile barourilor la eliberarea și menținerea Certificatelor de atestare a titlului profesional de avocat.

(5) Procedura eliberării și menținerii Certificatelor de atestare a titlului profesional de avocat este hotărâtă de Consiliul U.N.B.R.

Art. 65. Deductibilitatea cheltuielilor pentru pregătirea profesională continuă. Cheltuielile necesare participării la acțiunile de formare profesională continuă au regimul cheltuielilor de pregătire și perfecționare profesională obligatorie în cadrul profesiei de avocat.

Capitolul IV. Norme privind procedura de stabilire și încasare de taxe și contribuții de către U.N.B.R. și structurile sale organizatorice

Art. 66. Stabilirea procedurii. (1) Taxele și contribuțiile la bugetul U.N.B.R. se evidențiază în situația lunară comunicată departamentului de specialitate al U.N.B.R. de către fiecare barou, pe baza modelului aprobat de Comisia Permanentă a U.N.B.R.

(2) Stabilirea și încasarea taxelor datorate U.N.B.R. se realizează în baza deciziei Comisiei Permanente a U.N.B.R.

Capitolul V. Dispoziții finale

Art. 67. Intrarea în vigoare. Prezentul Regulament intră în vigoare după adoptarea sa de către Consiliul U.N.B.R. și publicarea pe pagina web a U.N.B.R. (www.unbr.ro).

Anexa 2 la Regulamentul de organizare si funcţionare a Uniunii Naţionale a Barourilor din România (U.N.B.R.) şi de desfăşurare a şedinţelor Consiliului U.N.B.R.[1)]

Nr. crt.	Baroul	Localitatea	Adresa poştală	Cod	Telefon	Fax	Email	Cod fiscal
	Alba	Alba-Iulia	Str. Teilor, nr. 15	510112	0258/812-905	812-905	office@barou-alba.ro	4331589
	Arad	Arad	Str. Ion Andreescu, nr. 3, ap. 3	310182	0257/257-421	257-411	conducere@baroul-arad.org	4143186
	Argeş	Piteşti	Str. I.C. Brătianu, nr. 42	110004	0248/213-066	213-066	baroularges.secretariat@gmail.com	4469264
	Bacău	Bacău	Str. Mihai Viteazu, nr. 12, sc. D, Parter	600038	0234/570-468	570/468	baroul_bacau@yahoo.com	944491
	Bihor	Oradea	Str. George Enescu, nr. 1	410034	0259/411-799	411-799	baroul.bihor@gmail.com	16071369
	Bistriţa-Năsăud	Bistriţa	Bd. Independenţei, bl. 71, sc. B, ap. 16	420170	0263/212-454	212-454	baroulbn@yahoo.ro	4730482
	Botoşani	Botoşani	Str. Maxim Gorki, nr. 8	710171	0231/580-801	580-801	baroulbotosani@gmail.com	8122143
	Braşov	Braşov	Str. Ana Ipătescu, nr. 6	500090	0268/547-121	547-122	secretariat@barou-brasov.ro	11275589
	Brăila	Brăila	Str. Goleşti, nr. 13	810024	0239/612-122	629-788	baroulbraila@yahoo.com	4585056
	Bucureşti	Bucureşti	Str. Dr. Râureanu, nr. 3, sector 5	050047	021/315-4538 021/311-1930	312-1084 313-8631	secretariat@baroul-bucuresti.ro info@baroul-bucuresti.ro	4283155
	Buzău	Buzău	Bd. Unirii, bl. 13 F-G, Parter	120020	0238/720-519	720-519	baroulbuzau@clicknet.ro	13192404

[1)] Anexa 1 nu este cuprinsă în această culegere.

BCU CLUJ / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Nr. crt.	Baroul	Localitatea	Adresa poştală	Cod	Telefon	Fax	Email	Cod fiscal
	Caraş-Severin	Reşiţa	Str. Horea, nr. 2-4	320061	0255/212-598	212-598	baroulcs@yahoo.com	4607049
	Călăraşi	Călăraşi	Str. Alexandru Sahia, nr. 36-A	910068	0242/312-740	312-740	baroul_av_cl@yahoo.com	4294006
	Cluj	Cluj-Napoca	Str. Pavel Roşca nr. 4, ap. 15	400118	0264/430-269	430-269	contact@baroul-cluj.ro	4288020
	Constanţa	Constanţa	Str. Traian, nr. 24-B	900743	0241/614-466	616-425	barouct@gmb.ro	2987081
	Covasna	Sfântu-Gheorghe	Str. 1 Decembrie 1918, nr. 13	520008	0267/352-687	352-687	baroucov@yahoo.com	5228213
	Dâmboviţa	Târgovişte	Str. Independenţei, nr. 2	130104	0245/212-050	210-823	baroul_db@yahoo.com	9192120
	Dolj	Craiova	Bd. Carol I, nr. 1, bl. 17D, Mezanin	200678	0251/413-940	413-940	office@barouldolj.ro	4553658
	Galaţi	Galaţi	Str. Brăilei, nr. 153	800319	0236/413-071	413-071	secretariat@baroulgalati.ro	3952243
	Giurgiu	Giurgiu	Str. Gral Berthelot, nr. 14	080031	0246/211-107	211-107	baroulgr@yahoo.com	4145861
	Gorj	Târgu-Jiu	Str. Victoriei, bl. 5-7, Mezanin	210165	0253/211-749	211-749	baroulgj@yahoo.com	4351969
	Harghita	Miercurea Ciuc	Bd. Frăţiei, nr. 3/A/6	530112	0266/312-984	312-984	baroulharghita@yahoo.com	13203767
	Hunedoara	Deva	Bd. Iuliu Maniu, bl. A, Parter	330021	0254/213-846	219-829	contact@barouhunedoara.ro	4374300
	Ialomiţa	Slobozia	Bd. Cosminului, nr. 12	920064	0243/235-706	235-706	baroulialomita@yahoo.com	4506940

Nr. crt.	Baroul	Localitatea	Adresa poştală	Cod	Telefon	Fax	Email	Cod fiscal
	Iaşi	Iaşi	Str. Sfântul Lazăr, nr. 2, bl. Mihail Kogălniceanu, et. 2, ap. 7	700044	0232/217-898	211-322	barouavocati@mail.dntis.ro	2639389
	Ilfov	Bucureşti	Calea Moşilor, nr. 88, sector 3	030152	0314/380-430	380-431	secretariat@barou-ilfov.ro	29954787
	Maramureş	Baia-Mare	Piaţa Libertăţii, nr. 15	430321	0262/223-336 0755/643-622	223-336	office@ baroul-maramures.ro	4605608
	Mehedinţi	Dr. Tr. Severin	Bd. Carol I, nr. 14	224230	0252/321-305	321-305	barou_mh@yahoo.com	4222298
	Mureş	Târgu Mureş	Str. Justiţiei, nr. 1	540069	0265/261-669	261-669	baroul_mures_av@yahoo.com	4275187
	Neamţ	Piatra-Neamţ	Str. Anton Vorel, nr. 6, bl. B-6, sc. A, ap. 1-2	610126	0233/212-286	212-286	baroulneamt@yahoo.com	3223694
	Olt	Slatina	Str. Grădiniţei, nr. 14	230086	0249/439-306	439-306	baroulolt@yahoo.com	4286372
	Prahova	Ploieşti	Str. Mihai Bravu, nr. 2	100550	0244/514-017	514-418	baroulprahova@yahoo.com	3282690
	Satu-Mare	Satu-Mare	Str. Horea, nr. 7, ap. 5	440010	0261/712-022	711-648	baroulsm@artelecom.net	4376084
	Sălaj	Zalău	Str. Tudor Vladimirescu, bl. Flora, ap. 7, et. 1	450091	0260/612-818	612-818	baroulsj@yahoo.com	494845
	Sibiu	Sibiu	Str. Rennes, nr. 4	550003	0269/211-669	210-520	contact@baroulsibiu.ro	4406649
	Suceava	Suceava	Str. Trandafirilor, nr. 6	720069	0230/520-327	520-327	contact@baroul-suceava.ro	4244881

BCU IAŞI - CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Nr. crt.	Baroul	Localitatea	Adresa poştală	Cod	Telefon	Fax	Email	Cod fiscal
	Teleorman	Alexandria	Str. Dunării, nr. 218, bl. Patria, sc. B, ap. 45	140040	0247/310-777	310-777	baroulavtr@yahoo.com	4731640
	Timiş	Timişoara	Str. Lucian Blaga, nr. 2, et. 2	300002	0256/498-055	498-055	baroul.timis@edicomputers.ro	4759527
	Tulcea	Tulcea	Str. Păcii nr. 101, bl. P101, sc. B, ap.7	820082	0240/510-458	510-458	contact@baroultulcea.ro	4320660
	Vaslui	Vaslui	Str. Mihail Kogălniceanu, bl. 31, sc. A, ap. 20	730104	0235/314-172	314-172	barou.vaslui@clicknet.ro	4359210
	Vâlcea	Râmnicu-Vâlcea	Str. Gabriel Stoianovici, nr. 8, bl. T2, sc. C, ap.4	240176	0250/732-336	732-336	baroul.valcea.secretariat@gmail.com	12135516
	Vrancea	Focşani	Str. Cuza Vodă, nr. 4	620034	0237/215-631	215-631	baroulvrancea@yahoo.com	4447347

BCU IAŞI - CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Decizii interpretative ale UNBR

1. Prin **Decizia nr. 386/2012** (cu caracter interpretativ) privind dizolvarea şi lichidarea unei societăţi civile de avocaţi, în situaţia în care unul dintre cei doi asociaţi este suspendat din exerciţiul profesiei, Consiliul U.N.B.R. a stabilit că: *„Din interpretarea textelor care reglementează constituirea şi funcţionarea societăţilor de avocaţi rezultă fără echivoc că premiza funcţionării acestor societăţi (fie acestea societăţi civile profesionale, fie societăţi profesionale cu răspundere limitată) o reprezintă exercitarea efectivă de către asociaţi a profesiei de avocat. Faptul că Legea, la art. 6 alin. (1), prevede numai cu privire la societatea profesională cu răspundere limitată că aceasta se constituie prin asocierea a cel puţin doi avocaţi definitivi, aflaţi în exerciţiul profesiei, nu este de natură a permite concluzia că societatea civilă profesională nu ar cădea sub imperiul aceleiaşi cerinţe. Având în vedere prevederile legale şi statutare sus-menţionate, rezultă că, în cazul suspendării din exerciţiul profesiei a unuia din cei doi asociaţi ai societăţii civile profesionale de avocaţi, neurmată de o cesionare către un terţ, în termenul de trei luni prevăzut de art. 22.1 din Statutul societăţii civile profesionale de avocaţi cuprins la Anexa nr. XIII din Statut, a părţilor sale sociale, sau de o reorganizare a societăţii civile profesionale în altă formă de exercitare a profesiei, devin aplicabile prevederile art. 29.4 din Statutul societăţii civile profesionale de avocaţi, potrivit cărora societatea rămasă cu un singur asociat intră în lichidare. Întrucât lichidarea unei societăţi este subsecventă dizolvării sale, dizolvarea trebuie considerată a se fi produs la împlinirea termenului de trei luni de la data la care a avut loc suspendarea din profesie a unuia din cei doi asociaţi."*

2. Prin **Decizia nr. 557/2012** (cu caracter interpretativ) despre aplicarea corectă a prevederilor **art. 20 alin. (5) şi (6)** din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată, Consiliul U.N.B.R. a stabilit că: *„prevederile art. 20 alin. (5) şi (6) din Legea nr. 51/1995, republicată, astfel cum au fost modificate şi completate de Legea nr. 270/2010* ***nu se pot aplica*** *în următoarele cazuri: 1. situaţia persoanei care a promovat examenul primire în profesie ca avocat stagiar* ***anterior*** *intrării în vigoare a Legii nr. 270/28.12.2010 şi care a fost respinsă sau care nu s-a prezentat la 3 sesiuni ale examenului de definitivat/absolvire a INPPA; 2. persoana care a promovat examenul primire în profesie ca avocat stagiar* ***ulterior*** *intrării în vigoare a Legii nr. 270/28.12.2010. Pe de altă parte, aceste prevederi* ***se vor aplica*** *în cazul persoanei care a promovat examenul primire în profesie ca avocat stagiar* ***anterior*** *intrării în vigoare a Legii nr. 270/28.12.2010 şi se află în derularea stagiului. În acest caz, însă, pentru clarificarea situaţiei, se impune legiferarea unui termen de decădere în care persoana în cauză să solicite aplicarea prevederilor în cauză."*

3. Prin **Decizia nr. 558/2012** (cu caracter interpretativ) privind condiţiile pe care trebuie să le îndeplinească examenul de definitivare în profesiile prevăzute de **art. 20 alin. (5) şi (6)** din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată, pentru dobândirea calităţii de avocat definitiv, fără susţinerea examenului de definitivare, Consiliul U.N.B.R. a stabilit că: *„**examenul de definitivare în alte profesii va trebui să respecte următoarele condiţii: 1. Condiţii generale:** a) Examenul de definitivare în altă profesie juridică a cuprins şi probe scrise; b) Examenul de definitivare în altă profesie juridică s-a desfăşurat în baza unei programe compatibile cu cea a examenului de definitivat în profesia de avocat; în sensul prezentului Regulament, este compatibilă cu programa de examen pentru admiterea în profesia de avocat o programă de examen ce cuprinde cel puţin 3 materii din cele prevăzute la punctul 2; c) Un document oficial, emis de autoritatea organizatoare care, prin lege, a fost autorizată să organizeze examenul de definitivare, atestă îndeplinirea condiţiilor prevăzute mai sus. **2. Materii de examen:** a) Materia privind organizarea şi exercitarea profesiei juridice în care s-a definitivat candidatul anterior prezentului examen (Legea nr. 514/2003, Legea nr. 92/1992, Legea nr. 303/2004 etc.), care este considerat, prin asimilare, examen suficient şi compatibil cu examenul organizat în profesia de avocat pentru materia „Statutul profesional al avocatului şi exercitarea profesiei de avocat"; b) Drept civil sau drept penal (alternativ); c) Drept procesual civil sau drept procesual penal (alternativ); d) Contencios constituţional şi electoral; e) Contencios administrativ şi contravenţional; f) Elemente de organizare şi funcţionare a instanţelor judecătoreşti şi parchetelor, a activităţii notariale şi activităţii executorilor judecătoreşti; g) Drept european şi instituţii europene; h) Contenciosul european al drepturilor omului; i) Elemente de drept fiscal. Procedură fiscală şi contencios fiscal; j) Drept comercial şi dreptul societăţilor comerciale (contracte comerciale; societăţi comerciale); k) Drept bancar şi instituţii de credit. Elemente ale procedurii insolvenţei; l) Dreptul român al concurenţei şi protecţiei consumatorilor; m) Dreptul proprietăţii intelectuale; n) Dreptul muncii şi securităţii sociale; o) Dreptul familiei; p) Dreptul mediului. Susţinerea examenului la cel puţin 3 din materiile de la subpunctul 2 trebuie probată prin acte doveditoare. Îndeplinirea condiţiei privind definitivarea în funcţia juridică exercitată anterior se verifică de către consiliul baroului cu ocazia soluţionării cererii."*

4. Prin **Decizia nr. 385/2012** (cu caracter interpretativ) despre aplicarea corectă a prevederilor **art. 20 alin. (8)** din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată, Consiliul U.N.B.R. a stabilit că: *„Având în vedere natura interdicţiei instituite prin textele legale şi statutare incidente şi faptul că acestea instituie o limitare temporară a exercitării profesiei, fără incidenţă asupra calităţii de avocat, prevederea inserată în art. 20 alin. (8) din*

Legea nr. 51/1995, republicată, şi în art. 39 şi 40 din Statutul profesiei de avocat, se va aplica în funcţie de data înscrierii în tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei şi nu în funcţie de data emiterii deciziei de primire în profesie. Un astfel de mod de aplicare a prevederilor legale şi statutare sus menţionate nu constituie un caz de retroactivare a legii, în situaţia în care dreptul de exercitare efectivă a profesiei a fost dobândit după intrarea în vigoare a Legii nr. 270/2011, respectiv după data de 3 ianuarie 2011. Înţelesul sintagmei „nu pot pune concluzii" este acela al interdicţiei de a pune orice concluzii la instanţele unde au funcţionat, textul vizând nu numai concluziile pe fondul cauzei ci şi cele formulate pentru orice cerere adresată instanţei."

5. Prin **Decizia nr. 746/2013** (cu caracter interpretativ) despre aplicarea corectă a prevederilor **art. 23 alin. (1) şi (3)** din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată şi ale art. 304 alin. (1) din Statutul profesiei de avocat, adoptat prin Hotărârea Consiliului UNBR nr. 64/03.12.2011, cu modificările şi completările ulterioare, Consiliul U.N.B.R. a stabilit că: *„a) Sintagma «a pune concluzii» nu se limitează la dezbaterile finale; b) Sintagma «a pune concluzii» cuprinde orice susţinere cu caracter juridic sau solicitare pe o poate face avocatul înaintea instanţei; c) Nu pot fi incluse în sintagma «a pune concluzii» depunerea de înscrisuri ori alte cereri, luarea termenului în cunoştinţă etc., în măsura în care acestea nu comportă susţineri contradictorii."*

6. Prin **Decizia nr. 711/2009** (cu caracter interpretativ) despre aplicarea corectă a prevederilor **art. 27 lit. c)** din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, cu modificările şi completările ulterioare şi a prevederilor art. 49 lit. c) din Statutul profesiei de avocat, Consiliul U.N.B.R. a stabilit că: *„Având în vedere prevederile art. 1111 din Codul Civil, care stipulează în mod clar că «debitorul unei datorii pentru care se plăteşte dobândă, sau o rentită, nu poate, fără consimţământul creditorului, să impute plata ce se face pe capital cu preferinţă asupra renditei sau dobânzii» şi de faptul că şi în situaţia unei plăţi parţiale, făcută pe capital şi dobândă, aceasta se impută mai întâi asupra dobânzii, rezultă cu claritate că textele cuprinse în art. 27 lit. c) din Legea 51/1995 şi art. 49 lit. c) din Statutul profesiei de avocat, interpretate în sensul prevederilor din Codul Civil evocate mai sus, se referă la toate obligaţiile către bugetul filialei C.A.A., atât la debitul propriu-zis cât şi la accesoriile acestuia, reprezentate de majorările de întârziere. O astfel de interpretare rezultă şi din sintagma «până la lichidarea integrală a datoriilor», folosită în finalul acestui text."*

7. Prin **Adresa nr. 136/2010** a INPPA privind regimul fiscal al contribuţiilor de asigurări sociale plătite de avocaţi către Casei de Asigurări a Avocaţilor, s-a stabilit că: *„La fel ca alte categorii de persoane care obţin venituri din activitatea lor,*

avocaţii au obligaţia legală de a plăti contribuţii de asigurări sociale, ca temei al dreptului de a beneficia, potrivit legii, de pensie şi alte drepturi de asigurări sociale. Întrucât avocaţii au propriul sistem autonom de pensii şi asigurări sociale, organizat conform legii, neintegrat sistemului public de pensii şi alte drepturi de asigurări sociale, sistem administrat de Casa de Asigurări a Avocaţilor, aceştia au obligaţia de a contribui la acest sistem propriu prin plăţi lunare. Conform actelor normative incidente prezentate mai sus, avocaţii nu au obligaţia legală de a plăti contribuţii către sistemul public de pensii şi alte drepturi de asigurări sociale. Contribuţiile plătite de avocaţi, conform legii, sistemului propriu de pensii şi alte drepturi de asigurări sociale, administrat de Casa de Asigurări a Avocaţilor, sunt contribuţii de asigurări sociale. în nici un caz acestea nu pot fi calificate ca fiind contribuţii profesionale. În consecinţă, faţă de prevederile Codului fiscal şi ale Normelor metodologice la Codul fiscal menţionate mai sus, contribuţiile de asigurări sociale plătite de avocaţi Casei de Asigurări a Avocaţilor sunt deductibile integral în scopul determinării venitului net impozabil şi a impozitului pe venit datorat de avocaţi."

8. Prin **Decizia nr. 523/2009** (cu caracter interpretativ) despre publicitatea formelor de exercitare a profesiei în lumina prevederilor Legii nr. 51/1995 şi ale Statutului profesiei de avocat, Consiliul U.N.B.R. a stabilit că: *„1. Publicarea unor articole ori materiale în reviste sau alte publicaţii de specialitate nu constituie, prin ea însăşi, o încălcare a regulilor legale ale publicităţii profesionale. Publicarea însă a unor materiale cu conţinut preponderent publicitar, în publicaţii care nu sunt de specialitate (cotidiene, săptămânale ori în suplimentele acestora etc.) şi care, prin conţinutul lor, demonstrează promovarea portofoliului de clientelă, al cifrei de afaceri, al tranzacţiilor asigurate cu titlul de prestaţii profesionale, nu constituie o formă de publicitate profesională permisă de lege. 2. Anuarele profesionale, editate de diverse publicaţii, fără agrementul Uniunii Naţionale a Barourilor din România, care cuprind clasamente, topuri etc. şi care urmăresc producerea unui impact publicitar, menit să contribuie la atragerea de clientelă, nu constituie o formă de publicitate profesională permisă de lege. 3. Adăugarea pe site-urile profesionale ale avocaţilor sau ale formelor de exercitare a profesiei a altor elemente decât cele referitoare la forma de exercitare a profesiei, activitatea desfăşurată şi cele referitoare la contact şi corespondenţă, conform art. 236 alin. (1) pct. 1 din Statutul profesiei de avocat nu constituie o formă de publicitate profesională permisă de lege. Menţionarea în pagina de web a colaboratorilor externi ai unei forme de exercitare a profesiei, pentru a se asigura reclama de natură comercială făcută unor persoane din afara profesiei, nu constituie o formă de publicitate profesională permisă de lege."*

9. Prin **Decizia nr. 522/2009** (cu caracter interpretativ) cu privire la legalitatea adoptării de către consiliile barourilor a unor hotărâri ori decizii cu efecte şi caracter

retroactiv în materie de constatare ori ridicare a stării de incompatibilitate, Consiliul U.N.B.R. a stabilit că: *„Actele emise de barouri, în îndeplinirea atribuţiilor ce le revin în calitatea lor de organe ale profesiei, persoane juridice de interes public, sunt acte asimilate actelor administrative, urmând regimul acestora din urmă, în ceea ce priveşte forţa juridică şi momentul de la care ele produc efecte juridice. Deciziile consiliilor barourilor privind constatarea stării de incompatibilitate şi suspendarea din exerciţiul profesiei, precum şi cele de ridicare a stării de incompatibilitate şi de reînscriere în tabloul avocaţilor cu drept de exercitare a profesiei produc efecte numai de la momentul comunicării lor. Aceste decizii nu pot produce efecte cu caracter retroactiv."*

10. Prin **Decizia nr. 745/2013** (cu caracter interpretativ) despre aplicarea corectă a prevederilor **art. 66 lit. g)** din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată şi ale art. 314-317 din Statutul profesiei de avocat, adoptat prin Hotărârea Consiliului U.N.B.R. nr. 64/03.12.2011, cu modificările şi completările ulterioare, Consiliul U.N.B.R. a stabilit că: *„**D. Concluzii.** Având în vedere cele sus menţionate, reiese că textele legale şi statutare relevante trebuie interpretate astfel: 1. Formele de exercitare a profesiei de avocat **nu pot desfăşura activităţi de pregătire profesională continuă pentru terţi din afara profesiei şi nici pentru avocaţii ce activează în cadrul altor forme de exercitare a profesiei de avocat.** 2. **Numele profesional al formelor de exercitare a profesiei de avocat nu poate fi preluat** în denumirea unor entităţi care să realizeze forme de pregătire profesională continuă în regim comercial sau prevăzute de legislaţia specială privind pregătirea profesională a adulţilor. 3. Formele de exercitare a profesiei **pot realiza forme de pregătire profesională continuă pentru proprii avocaţi**, cu avizul I.N.P.P.A. sau al centrului teritorial I.N.P.P.A., după caz, în baza unei documentaţii care să ateste organizatorul, tematica, data şi durata acestora, urmând ca baroul să evidenţieze pregătirea participanţilor".*

11. Prin **Decizia nr. 773/2013** (cu caracter interpretativ) despre aplicarea corectă a prevederilor **art. 66 lit. p)** din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, republicată şi ale art. 281 alin. (1) din Statutul profesiei de avocat, adoptat prin Hotărârea Consiliului U.N.B.R. nr. 64/03.12.2011, cu modificările şi completările ulterioare, Consiliul U.N.B.R. a stabilit că: *„În funcţie de soluţia adoptată de către consiliul baroului, soluţiile adoptate de către Consiliul U.N.B.R. sunt următoarele: 1. plângerile şi contestaţiile împotriva unor decizii ale consiliului baroului de exercitare a acţiunii disciplinare vor fi respinse ca inadmisibile; 2. plângerile şi contestaţiile împotriva unor decizii ale consiliului baroului de clasare a cauzei vor fi respinse ca inadmisibile, şi, având în vedere calitatea lor de plângeri prealabile, se vor îndrepta către consiliul baroului, conform art. 7 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ."*

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Index alfabetic*)

A
A acorda asistenţă juridică **3** 1
a pleda **3** 1
a reprezenta **3** 1
abatere disciplinară **1** 16, **43** 7, **44** 10, **73** 3, **106** 9
abatere disciplinară gravă **1** 26, **11** 15, **18** 8, **28** 7, **64** 16, **89** 10
absorbţie **5** 33
abţinere **1** 12
accesul în profesie **9** 7
accesul liber la justiţie **2** 2
achitarea onorariului **29** 19
Acord de mediere **3** 15
acordarea
- asistenţei extrajudiciare **72** 9
- judiciare obligatorii **72** 8
- juridice gratuite **71** 18

acordarea de consultaţii juridice incorecte **42** 4
act de înfiinţare a cabinetului individual **5** 8
act de justiţie **1** 3
acte nule **1** 7
acte specifice profesiei de avocat **1** 7
actele Congresului avocaţilor **64** 13
actele emise de Comisia permanentă **68** 16
activitate
- de asistenţă juridică **26** 4
- fără scop lucrative **50** 4
- fiduciară **3** 20
- politică **16** 4
- producătoare de venituri **60** 31
- salarizată **15** 4
- specifice profesiei **1** 6

admitere în profesie **10** 8
adunarea extraordinară **53** 2
adunarea generală a baroului **30** 4, 5
adunările generale elective **55** 1
ajutor public judiciar **1** 11, **41** 3, **74** 23, **74** 1
alegerea avocatului **1** 9
alte forme de asigurări sociale **91** 12
anchetarea abaterii disciplinare **88** 18, 19, 20, 21
anularea hotărârilor consiliului **56** 9
anunţuri de publicitate **48** 6
apărare calificată **10** 6
apărare concretă şi efectivă în cauză **71** 16
aporturi din afacere **31** 17
arhiva profesională **3** 11
asigurarea confidenţialităţii contactului dintre avocat şi client **36** 3
asigurarea conformităţii depline **31** 40
asigurarea de răspundere profesională **42** 1
asimilarea vechimii **34** 5
asistarea clientului **3** 2
asistenţa
- extrajudiciară **74** 4, **71** 23
- judiciară **1** 4, **3** 8, **71** 8, **10** 24, 25, 28

*) Primul număr, evidenţiat cu caractere aldine (Bold), reprezintă numărul articolului la care se face referire. Al doilea număr, scris normal, reprezintă numărul marginal aferent paragrafului în care se regăseşte un anumit cuvânt sau o anumită expresie.

BCU CLUJ CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

- juridică obligatorie **1** 11, **71** 10
- gratuită **1** 11, **41** 1
asociat la societăţi cu răspundere limitată **15** 7
asociaţi activi **5** 28
atestarea identităţii părţilor **3** 11, 12
atribuţia
- electivă **52** 4
- Congresului avocaţilor **64** 1
- Consiliului UNBR **66** 1
- decanului **58** 3
autonomia baroului **49** 3, **60** 18
autoritate română competentă **97** 18, **101** 5
avansarea remuneraţiei curatorului special **3** 33, 34
avocat **97** 1
- ascultat ca martor **46** 11
- asociat **5** 3, 16
- autorizat a profesa în România **106** 1
- colaborator **5** 3
- colaborator **6** 26
- consilier raportor **32** 2
- coordonator **5** 30
- definitiv **10** 7
- desemnat din oficiu **1** 11
- intern **1** 17
- mediator **3** 17
- salarizat **5** 3
- stagiar **18** 1, **5** 6, 37
- stagiar respins **20** 6
- străin **13** 1, 2
- titular **5** 3

B

barou **1** 4, **10** 19, 20, **50** 1
broşuri informative ale cabinetului **1** 25
bugetul propriu al C.A.A. **92** 8
bugetul propriu al fiecărui barou **50** 3
bugetul sistemului de asigurări sociale **92** 6
bun subscris ca aport la capitalul social **6** 3
bune moravuri **15** 5, **16** 2

C

cabinet individual **5** 2, 8
cabinete asociate **5** 2
cabinete de avocat grupate **5** 18
calitatea asistenţei juridice **1** 18
calitatea de îndrumător **19** 1
calitatea de mediator **3** 18
calitatea de parlamentar **16** 8
capacitate profesională limitată **18** 12
capitalul social vărsat **6** 5, 7, 8
caracteristicile robei **47** 1
caracterul inviolabil **35** 2
Casa de Asigurări a Avocaţilor **33** 12, **91** 1
caz de nedemnitate **12** 4, **14** 1, 2, **27** 7
cărţi de vizită profesionale **48** 6
cercetarea disciplinară prealabilă **44** 6
cerere
- colectivă **53** 3
- cu caracter juridic **3** 2
- de acordare a asistenţei extrajudiciare **74** 9
- de deschidere a unui sediu secundar **37** 7
- de înregistrare a formei de exercitare a profesiei **9** 2
- de primire în profesie **12** 3, **13** 4
certificat de înregistrare **6** 1
cetăţean român **12** 1

DOCUMENTAR / CENTRAL LAW LIBRARY

cheltuieli
- de judecată **31** 20
- deductibile **33** 26
- excedentare **29** 19
- judiciare **3** 35
- legate de corespondenţă **31** 32
- necesare **31** 30
clauza de jurisdicţie **29** 60
client
- al avocatului **36** 1
- personal **6** 28
clientelă proprie **6** 28
clienţi cu interese contrare **1** 24, **5** 22
colaborarea dintre autorităţile competente **101** 10
colocviu **20** 3
Comisia
- centrală de cenzori **51** 3, **95** 1, **61** 5
- centrală de disciplină **51** 3, **88** 4, **88** 7
- de numărare a voturilor **30** 15
- naţională de examinare **17** 8
- permanent **67** 2
- permanentă a UNBR **30** 11, **61** 2, **68** 1
Competenţa
- adunării generale a baroului **52** 1
- anchetării abaterii disciplinare **87** 1
- funcţională a avocatului **3** 1
- instanţelor de contencios administrativ **1** 34
- naţională a avocatului **1** 18
- teritorială a avocatului **3** 1
competenţele Consiliului UNBR **66** 4, 5
- avocatului coordonator **6** 21
- Comisiei permanente a UNBR **68** 4
- decanului **58** 4
- Congresului avocaţilor **62** 5
concurenţa **172**
condamnarea definitivă **14** 4
condiţia ascultării avocatului incompatibil **25** 2
condiţii
- de primire în profesie **12** 5
- pentru avocatul îndrumător **19** 2
conducerea serviciului de asistenţă **79** 3
conduita avocaţilor **106** 3
confidentul clientului **11** 14
confidenţialitate **46** 3
confidenţialitatea comunicărilor **36** 4
conflict de interese **1** 12, **29** 49, 50, **73** 2, **46** 1
Congresul avocaţilor **61** 2
Congresul UNBR **30** 9
consilier delegat **44** 3
consilieri supleanţi **53** 7, **56** 4
Consiliul baroului **30** 4, 6
Consiliul UNBR **30** 10, **61** 2, **88** 11
constituire de garanţie **3** 26
consultanţă prin intermediul mijloacelor de comunicare la distanţă **29** 38
consultaţie cu caracter juridic **3** 2
cont bancar separat pentru depunerea sumelor primite de la client **31** 34
contabilitate în partidă simplă **6** 23
contactul necenzurat dintre avocat şi clientul **36** 6
contestarea autenticităţii înscrisurilor **44** 12
contestaţia formulată împotriva deciziei de respingere **74** 14
continuitatea instituţională a profesiei **1** 32, 34

contract
- cadru **29** 33
- civil sinalagmatic **29** 15
- de activităţi fiduciare **3** 19
- de asistenţă juridică **41** 2, **6** 12, **29** 12, 14, 23, 24, **3** 25, 27
- de colaborare **5** 7, **6** 27
- de formare profesională iniţială **18** 7
- de salarizare **6** 33
contraprestaţie pentru un serviciu juridic **31** 1
contribuţia lunară
- facultativă **92** 6
- obligatorie **92** 6
controlul îndeplinirii obligaţiei de pregătire profesională **23** 8
convenţie
- bilateral de reciprocitate **103** 4
- de grupare **5** 20
- de colaborare cu specialişti **7** 1
- de asociere **5** 13, 14, **5** 26, **6** 3
convocarea Congresului **62** 4
corespondenţa avocatului **11** 5
corespondenţa deplină a traducerii **29** 30
corespondenţă confidenţială **1** 23
cotele de contribuţie ale barourilor **64** 2
crez profesional **22** 2
cuantumul contribuţiei avocaţilor **50** 7
cuantumul contribuţiei la bugetul baroului **64** 2
cuantumul onorariului de avocat **31** 23
curatela judiciară **3** 28, 30
curatelei speciale **41** 11
curator special **3** 31, **41** 13
curatorul judiciar **3** 29
cursurile INPPA **18** 22, 23
cvorumul de vot **63** 6
cvorumul legal de prezenţă **57** 1

D

decan **30** 4, 7, **58** 1
decanul baroului **24** 2
decanul de vârstă **53** 7
deces
- al asociatului **8** 8
- avocatului **27** 3
- titularului **5** 10, 11
decizia de primire în profesie **17** 12, 13
decizia de respingere a cererii de acordare a asistenţei extrajudiciare **74** 13
decizie de neconstituţionalitate **21** 2, 3, 6
delegaţia de substituire **44** 11
demnitatea **14** 1
demnitatea avocaţilor **10** 12
denumirea cabinetului **5** 9
denumirea formelor de exercitare a profesiei **8** 1, 2, 3, 4, 5,
denunţarea contractului de colaborare **6** 32
departamentul de coordonare a asistenţei judiciare **76** 1, **77** 3
depăşirea termenului de plată **44** 7
depunerea jurământului **22** 1
desemnarea unui avocat din oficiu **71** 14
desfăşurarea liberă şi nestingherită a activităţii **2** 2
diligenţa avocatului **40** 4
director angajat **79** 5
disciplina profesională **10** 7, 11
divizare **5** 33
dizolvare **5** 36

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

dobândirea calităţii de avocat definitiv 1
documentaţia de evaluare **103** 6
dovada
- sediului **37** 3
- sediului societăţii **3** 25
- stării materiale a solicitantului **74** 6
dovedirea susţinerilor **45** 1
drept de preempţiune **6** 14
dreptul avocaţilor de alege organele profesiei **1** 16
dreptul clientului la protejarea informaţiei **1** 27
dreptul de a alege **30** 1
dreptul de a depune concluzii **1** 11
dreptul de a exercita profesia **29** 3
dreptul de a fi ales **30** 1
dreptul de a informa publicul **48** 2
dreptul de a se retrage din asociaţie **6** 16
dreptul la apărare **75** 1
dreptul la sediu a tuturor formelor de exercitare a profesiei de avocat **37** 1, 5
dreptul la sediu profesional **37** 2
dreptul la sediu secundar **37** 6
dreptul la tăcere **1** 20
dreptul la un proces echitabil **41** 10
dreptul statului membru de origine **97** 9
drepturile avocatului **29** 1
drepturile de asigurări sociale **33** 14
dubla calitate a membrilor Comisiei permanente **67** 12

E

efectele dobândirii calităţii de avocat definitiv **20** 7
elaborarea actelor juridice **3** 2
eligibilitate în funcţia de decan **52** 5
emblemă profesională a avocatului **47** 5
evidenţa actelor juridice întocmite **3** 11
evidenţa electronică a tabloului avocaţilor **29** 10, 11
evidenţa privind formele de exercitare a profesiei **5** 41
examen
- de absolvire a cursurilor INPPA **18** 21, 22, 24
- de absolvire INPPA **20** 2
- de primire în profesie **174**
- de verificare a cunoştinţelor de drept românesc **13** 5
- naţional de primire în profesie **12** 5
excepţie de la examen privind admiterea în profesie **17** 5
excepţii
- de incompatibilitate **16** 1
- de la obligativitatea stagiului **18** 5, 6
excluderea din profesie **27** 6, **89** 7,
exerciţiul dreptului de vot **30** 14
exercitare
- activităţi de comerţ **15** 6
- fără drept a unei profesii **26** 1
exercitarea calificată a dreptului la apărare **10** 3
exercitarea controlului de legalitate la nivel central **32** 7
exercitarea funcţiei de demnitate publică **34** 3
exerciţiul dreptului de a alege **30** 2
exerciţiul profesiei **1** 5

BCU "ASTRA" CENTRAL UNIVERSITARĂ

F
faptă săvârşită cu intenţie **14** 4
faptele săvârşite în legătură cu profesia **86** 10
forma scrisă a contractului **29** 16
forma tipizată a contractului **29** 25
formă asociativă de exercitare a profesiei **5** 39
formă individuală de exercitare a profesiei **5** 39
forme de comunicare publică **48** 4
funcţia de senator sau deputat **16** 5
funcţia robei **47** 6
funcţii didactice **16** 3
funcţionar public **39** 11, 13, 14, 15, 16
fuziune **5** 33

G
garantarea impunităţii **1** 16
garanţia dreptului la apărare **10** 4
garanţia predării corecte şi complete **45** 8
garanţie de moralitate **10** 17
garanţie procesuală **41** 4
gravă abatere disciplinară **16** 12, 13
gruparea profesională din care face parte în statul membru de origine **97** 9

H
hotărâre judecătorească **14** 3
hotărâri **64** 14

I
imparţialitatea actului de justiţie **1** 12
impunitate **4** 3, **39** 29
in house lawyers **1** 17
incompatibilitate **15** 1, **34** 6
- preexistentă primirii în profesie **16** 10
- cu calitatea de expert **46** 13
- cu calitatea de martor **46** 12
- cu calitatea traducător **46** 12
incompatibilităţi absolute **16** 3
indemnizaţie de demnitar **91** 8
independenţa profesională a avocatului **39** 26
independenţa absolută **1** 17
independenţa funcţională a avocaturii **1** 15, **38** 7
independenţa profesiei **9** 10
inexistenţa dreptului de control al statului **1** 16
informările realizate prin mijloace electronice **48** 8
infracţiune **1** 6
infracţiune care aduce atingere prestigiului profesiei **14** 4
infracţiunea de încălcarea solemnităţii şedinţei **39** 19
INPPA **17** 3, **23** 7
insecuritate juridică **1** 19
insigna **26** 2, 5
interdicţii privind stabilirea onorariului **31** 15
interdicţia **15** 3
- a exercitării profesiei de avocat **21** 1
- avocatului de a avea clienţi cu interese contrare **1** 24
- de a asista sau reprezenta părţi cu interese contrare **46** 2
- de a fi ascultate şi înregistrate convorbirile **35** 14
- de nominalizare a clienţilor din portofoliu **1** 25
- de substituire a avocatului **5** 32

- interceptării şi înregistrării corespondenţei cu caracter profesional **35** 14
- utilizării mijloacelor de reclamă şi publicitate **48** 2
interdicţii
- absolute de comunicare **48** 10
- ale avocaţilor definitivi **20** 8
- de onorarii **31** 7
interes legitim **1** 12
interes public **1** 2, 3, 11, **15** 2, **60** 24
interese contrare **6** 11
interesele clientului **29** 43
interesele justiţiabilului **38** 11
interesul clientului **3** 7
inviolabilitatea dreptului la apărare **36** 1

Î
împuternicirea avocaţială **44** 11
în numele/interesul clientului **3** 3
încetarea calităţii de asociat **6** 17
încetarea calităţii de avocat **27** 1
încetarea contractului de asistenţă juridică **29** 55, 56, 57, 58, 59
încetarea stării de incompatibilitate **25** 6
încheierea contractului în formă verbală **29** 20
încredere în actul de justiţie **11** 16
îndatoririle avocaţilor **40** 1
îndrumarea avocatului titular **18** 16
înregistrare în registrul oficial de evidenţă **29** 13
înscrierea în tabloul avocaţilor **17** 13
înstrăinarea părţilor sociale de către asociaţi **6** 13
înştiinţarea scrisă **86** 13
învestirea cu formulă executorie **29** 32

J
jurământul **17** 13
juridică a grupării din statul membru de origine **97** 9
justiţiabil **1** 10

L
legalitatea dobândirii titlului profesional **101** 5
legalitatea hotărârii Consiliului baroului **32** 5
legalitatea profesiei **1** 30
legalitatea stabilirii avocatului străin în statul membru de origine **101** 5
legitimare procesuală activă a baroului **26** 8
legitimaţia **26** 2, 5
legitimaţia avocatului **47** 4
libertatea de exprimare **1** 16
libertatea de gândire **1** 9
limite ale alegerii avocatului **1** 11
limitele interesului privat al clientului **1** 19
limitele îndrumării profesionale **19** 4
limitele mandatului încredinţat **40** 10
lipsa de apărare **1** 7
lipsa motivată din profesie **18** 14
loialitatea faţă de client **46** 7

M
mandatul incomplete **52** 6
mediator **3** 16
mediere **3** 13
- în materie civilă **3** 13
- în materie comercială **3** 13
membrii
- consiliului **53** 6
- Consiliului UNBR **62** 6

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

membru
- de drept a C.A.A. **34** 5
- de familie **39** 5
- în consiliu de administraţie **15** 8
- vârstnic **53** 5
metodologia de atestare a calificării avocatului **103** 7
micşorarea onorariului de avocat **31** 22
mijloace de dobândire a clientele **48** 1
moralitatea şi buna conduită a solicitantului **101** 5
moţiuni **64** 15

N
natura de instituţii de interes public **1** 33
neconstituţionalitatea limitărilor dreptului de a alege avocatul **1** 12
nedeclararea corectă a veniturilor lunare brute **44** 10
nelegalitatea reprezentării **1** 7
neplata amenzii **89** 5
neplata onorariului **45** 5
neplata taxelor **28** 4
neprezentarea la un termen procesual **42** 4
nerespectarea deciziilor obligatorii adoptate de organele de conducere ale profesiei **86** 9
nerespectarea dispoziţiilor legale referitoare la conflictul de interese **42** 4
nerespectarea obligaţiilor legale referitoare la secretul profesional **42** 4
nerespectarea secretului profesional **1** 17
norme de etică **1** 17
nu au dreptul la remuneraţie **75** 2
numărul membrilor consiliului **56** 2

O
obiectul contractului de asistenţă juridică **29** 34, 35
obligaţia de a achita taxele **44** 5
obligativitatea
- reprezentării **3** 9
- reprezentării prin avocat în recurs **3** 4
- semnării scrisorii **29** 18
- stagiului **18** 3
obligaţia
- de a pleda cu demnitate **40** 11
- avocatului stagiar de a urma un program de formare **18** 17
- de a notifica baroul **33** 23
- de a nu divulga informaţiile **1** 20
- de a nu divulga informaţiile absolută **1** 21
- de a nu divulga informaţiile nelimitată în timp **1** 22
- de a restitui clientului originalele documentelor **45** 6
- de asigurare a substituirii **33** 24
- de confidenţialitate **46** 6
- de diligenţă **40** 17
- de diligenţă a avocatului **29** 45, 46
- de plată a onorariului **29** 40
- de raportare a operaţiunilor suspecte **1** 27
- de respectare a secretului profesional **46** 10
- încetării stării de incompatibilitate **25** 6, 7
- păstrării secretului profesional **11** 9, 10, 11
- secretului profesional **1** 28

- stagiarului de a urma cursurile INPPA **23** 1, 2
obligaţiile avocatului stagiar **18** 11
onorabilitatea solicitantului **101** 5
onorarii
- ale avocatului străin **13** 6
- de avocat **31** 2
- de succes **31** 11
- derizorii **31** 4
- fix **31** 10
- încasat de avocatul străin **100** 19
- orar **31** 9
operaţiuni de racolare a clientele **48** 7
opinii juridice **3** 2, **39** 31
organ al statului **36** 2
organe de jurisdicţie profesională **9** 5
organe proprii de conducere **43** 2
organele centrale ale profesiei **1** 18
organele de conducere în plan central **30** 3, 4
organele de conducere în plan local **30** 3
organizarea adunării elective **30** 16
organizarea examenului de primire în profesie **17** 6, 7
organul reprezentativ şi deliberativ al barourilor **65** 3
originalul înscrisului **45** 4

P

pactul *de quota litis* **31** 16
participarea la şedinţele convocate **43** 4
patrimoniu
- de afectaţiune **5** 43
- de afectaţiune profesională **5** 15, 21, 25
- determinat **5** 42
- UNBR **60** 29

păstrarea secretului profesional **1** 19
pedepse disciplinare **89** 1
pensionare **27** 9
percheziţia
- absolut necesară **35** 5
- corporală **35** 11
- domiciliară **35** 8
percheziţionarea avocatului **4** 4, **11** 13, **35** 3
perfecţionare continuă **10** 10
perioada stabilirii sediului unei societăţi la sediul avocatului **3** 54
perioadele de repaus **33** 21
persoană juridică de interes public **60** 32
persoană ocrotită **3** 33
plângere adresată consiliului baroului **86** 16
plângerile împotriva deciziilor consiliului baroului **66** 6
plata indemnizaţiei **41** 14
plata onorariului **83** 1
plata onorariului unui avocat **74** 2
pledoaria **3** 8
politică profesională **1** 18
politici profesionale de interes general **43** 6
preşedintele UNBR **30** 13
pregătire profesională
- continuă **23** 3, 4
- profesională iniţială **18** 18, 19, 20
prerogativa instanţei de a dispune asupra onorariului **31** 29
prestarea serviciilor avocaţiale **31** 1
preşedintele Comisiei permanente **67** 8
Preşedintele UNBR **61** 2, **69** 1
prezidiului adunării generale **53** 9
primirea în profesie **17** 1

BCU CENTRAL UNIVERSITARA LIBRARY

principiile organizatorice ale avocaturii **60** 16
principiul
- alegerii libere a avocatului **1** 10
- autonomiei **1** 18, **33** 4, **43** 1
- autonomiei **49** 3
- contributivităţii **33** 7
- decentralizării **1** 18
- descentralizării **33** 9
- egalităţii **33** 8
- independenţei **1** 15, **1** 8
- independenţei şi libertăţii avocatului **2** 1
- legalităţii **1** 2
- libertăţii **1** 8
- obligativităţii **33** 6
- organizării avocaturii **1** 1
- păstrării secretului profesional **35** 1
- repartiţiei **33** 10
- secretului profesional **1** 2
- solidarităţii între avocaţi **33** 5

privilegiul confidenţialităţii comunicărilor **1** 17
probă de aptitudini **100** 12
problema cenzurării onorariului avocaţial **31** 30
procedura
- de judecare a abaterii disciplinare **88** 16
- de recunoaştere a diplomelor **100** 6
- de solicitare a mandatului percheziţiei **35** 6
- falsului **44** 12
- de mediere **3** 14,18, **32** 3

proces echitabil **2** 2
prodecanul **58** 7
profesie autorizată **5** 42
profesie juridică **1** 2
profesie organizată la nivel naţional **1** 18
profesie unitară **1** 18
promovarea examenului de admitere **12** 2
promovarea profesiei de avocat **48** 5
proprietate comună **5** 34
protejarea avocatului prin lege **4** 1
protejarea prin legea penală **4** 2
protocolul pentru asistenţă judiciară **3** 36
publicitatea
- formelor de exercitare a profesiei **48** 3
- profesională **1** 25, **48** 3

R
raport de subordonare **1** 16
raţionamentul răspunderii civile delictuale **31** 27
răspundere
- disciplinară **86** 1, 2, 4
- avocatului colaborator **6** 29
- civilă **87** 8
- disciplinară a avocaţilor **10** 16
- juridică a avocaţilor **42** 3
- personală a avocaţilor asociaţi **6** 10
- profesională **42** 7

recunoaşterea calificărilor profesionale **100** 3
recuperarea capacităţii de muncă a avocatului **33** 20
recuzare **1** 12
referat-tip **82** 4
refuzul înscrierii pe tabloul avocaţilor **24** 7
refuzul nejustificat al avocatului **73** 2

refuzul nejustificat de a efectua serviciul avocaţial **1** 13
Registru
- de asistenţă judiciară **1** 13, **41** 15, **41** 9, **80** 2, 4, 6
- de evidenţă a contractelor de asistenţă juridică **44** 2
- de înregistrare a actelor juridice atestate de avocat **44** 2
- de înregistrare a părţilor de interes **44** 2
- de părţi de interes **3** 26
- de părţi sociale **3** 26
- electronic al actelor întocmite **3** 11
- electronic dedicat operaţiunilor de înregistrare a patrimoniilor de afectaţiune **5** 44, 45
- naţional de asistenţă judiciară **76** 2
reglementarea tipizatelor **29** 31
regula votului deschis **49** 5
regulamentul de organizare a examenului **17** 10, 11
reguli de conduită **106** 7
reguli deontologice **1** 17
relaţia avocat-client **29** 2
relaţii intraprofesionale **51**
relaţiile sociale referitoare la înfăptuirea justiţiei **39** 20
remuneraţia curatorului special **3** 33, 36
remuneraţie **39** 12
- provizorie **3** 32
reprezentanţii barourilor **65** 6
reprezentarea **3** 8
- clienţilor **3** 6
- convenţională a persoanelor fizice **10** 5
- persoanelor juridice **3** 10
- prin mandatar **3** 8
respectarea dreptului fundamental la apărare **41** 7
respectarea solemnităţii şedinţei de judecată **4** 3
respingerea cererii de învestire cu formulă executorie **31** 39
restrângerea dreptului de apărare **1** 12
restricţii din partea autorităţilor publice **1** 14
rezoluţii **64** 15
ridicarea înscrisurilor **35** 12
risc asigurat **42** 2
roba **47** 2, **26** 2, 5
rolul avocatului de colaborator al justiţiei **1** 17

S
sancţiune disciplinară **14** 5, **82** 6
sancţiunea disciplinară a amenzii **89** 4
săvârşirea de abuzuri **14** 5
săvârşirea unei infracţiuni împotriva unui avocat **39** 4
scadenţa obligaţiilor financiare ale avocatului faţă de bugetul baroului **44** 8
schimbul de informaţii cu caracter profesional **11** 6, 7, 8
scopul exercitării profesiei de avocat **40** 9
scrisoare angajament **29** 18
secretul profesional **11** 1, 2, 3
sediu
- C.A.A. **92** 9
- principal **3** 1
- profesional al avocatului **3** 22, **37** 10
- secundar **3** 1
- serviciilor de asistenţă juridică **53** 1

serviciul avocaţial **1** 13
serviciul de asistenţă judiciară **74** 8
sesizarea săvârşirii unei abateri disciplinare **86** 11
simpla calitate de avocat **39** 7
sistem
- de votare **30** 17
- electronic de vot **55** 6
- general de recunoaştere a diplomelor **100** 2
- mixt de onorarii **31** 13
- propriu de asigurări sociale **44** 9
- propriu de asigurări sociale al avocaţilor **33** 11

societate profesională cu răspundere limitată **6** 1
societăţi civile profesionale **5** 2, 25
societăţi profesionale cu răspundere limitată **5** 2
solemnitatea şedinţei de judecată **39** 17
soluţionare a contestaţiilor **32** 1
spaţii necesare **38** 11
- în vederea desfăşurării activităţii avocaţilor în sediul instanţelor **38** 1, 9

stabilirea remuneraţiilor pentru furnizarea serviciilor de asistenţă judiciară **84** 2
stabilirea temporară a sediului unei societăţi **3** 21, 23
stabilirea unor onorarii minime **31** 3
stagiu **18** 2
- de adaptare **100** 16

starea de nedemnitate **14** 3
stat membru de origine **97** 7
statutul societăţii profesionale cu răspundere limitată **6** 5
stipulaţie pentru altul **29** 21
succesoare de drept a UNBR **60** 36
suspendare
- calităţii de avocat stagiar **18** 15
- stagiului **18** 13
- avocatului **28** 1, 2, 3
- la cererea avocatului **28** 5
- exerciţiului profesiei **5** 36, **16** 9

suspiciune rezonabilă **35** 8, 9, 10
şedinţele consiliului **56** 5
ştampila **8** 7
ştampila formei de exercitare a profesiei **44** 11

T

Tabloul avocaţilor **1** 4, **22** 3, **24** 1, 3, 4, 5, 11, 12
- avocaţilor incompatibili **16** 11, **24** 9, **25** 1, 3, **29** 7
- avocaţilor stagiari **18** 7
- avocaţilor străini **8** 9, **24** 11, **29** 6
- baroului **5** 41
- cu drept de exercitare **29** 4, 5
- onorariilor minimale **31** 20

tarifele minime de onorarii unice pe ţară **31** 3
tehnica de redactare a recursului **3** 4
tergiversarea soluţionării cauzelor **2** 2
termen de decădere **87** 6
termen rezonabil **2** 2
termenul de exercitare a acţiunii disciplinare **87** 6
test de verificare a cunoştinţelor **20** 4
titlu executoriu **29** 41, **31** 37, 38
- cu privire la restanţele din onorariu **31** 36

titlu profesional din România **97** 16
titlu profesional din statul membru de origine **97** 10

transmiterea părţilor sociale **6** 19
tranzacţia **3** 14

U
ultraj judiciar **4** 2, **39** 8, 9
unicitatea profesiei **1** 31
Unitate de Informaţii Financiare **1** 28
Uniunea Naţională a Barourilor din România **60** 1, 12, 24
utilitatea publică a profesiei **10** 21

V
validarea rezultatelor **20** 5
vătămarea corporală **39** 2
vechime
- în muncă **33** 15, 16
- în profesia de avocat **34** 1

venit echitabil **18** 8
venituri din activităţi economice **50** 5
voinţa baroului **1** 18
votul elective **30** 15
votului secret **49** 4

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Biblioteca Avocatului de Succes

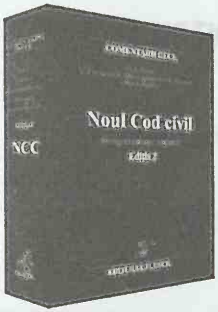

Noul Cod civil

Comentariu pe articole

Ediția 2

Coordonatori

Flavius-Antoniu Baias, Eugen Chelaru, Rodica Constantinovici, Ioan Macovei

2960 pag., 599 lei

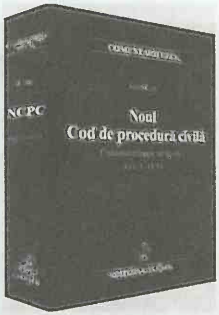

Noul Cod de procedură civilă

Comentariu pe articole

Art. 1-1133

Ioan Leș

1440 pag., 299 lei

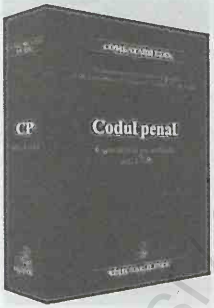

Codul penal

Comentariu pe articole

G. Bodoroncea, V. Cioclei, I. Kuglay L.V. Lefterache, T. Manea, I. Nedelcu, F.-M. Vasile

936 pag., 250 lei

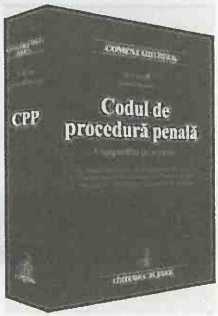

Codul de procedură penală

Comentariu pe articole

Coordonator și autor Mihail Udroiu

Autori: C. Meceanu, A.R. Trandafir, I. Tocan, D. Tițian, L. Postelnicu, I. Kuglay, C. Jderu, D. Grădinaru, V. Constantinescu, M. Bulancea, A. Bontaș, G. Bodoroncea

1712 pag., 350 lei

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CÂȘTIGAȚI TIMP CU LEGALIS 2.0

SOLUȚIA LEGISLATIVĂ PERSONALIZATĂ PENTRU AVOCAȚI

Accesați documentele esențiale unui practician:

Legislație actualizată, Monitorul Oficial, Documente U.E., Bibliografie

Beneficiați de cele mai bune oferte de preț

Legalis 2.0
EDITURA C.H. BECK

www.legalis.ro | legalis@beck.ro | 021-021.410.08.01

BCU IAȘI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

2615/1525

169 Ce

Legea privind organizarea şi exercitarea profesiei de avocat. Comentariu pe articole este prima lucrare de acest gen de pe piaţa de carte juridică din România.

Lucrarea nu se doreşte a fi un demers ştiinţific de cercetare a tematicii abordate, ci un instrument care să servească cunoaşterii şi înţelegerii corecte a acesteia. Comentariile relevă, în mod prioritar, sensul normelor legale analizate şi corelaţiile dintre acestea şi legislaţia secundară din materia reglementării profesiei de avocat. Scopul urmărit este acela ca cititorul, pornind de la prevederile Legii nr. 51/1995, să cunoască şi normele corespondente cuprinse în Statutul profesiei de avocat, Codul deontologic al avocaţilor din Uniunea Europeană şi Regulamentul de organizare şi funcţionare a UNBR, precum şi, acolo unde este cazul, particularităţile de interpretare stabilite prin Deciziile cu caracter interpretativ ale Consiliului UNBR.

Lucrarea este utilă **tuturor celor care doresc să cunoască mai bine profesia de avocat**, inclusiv celor cu care avocaţii interacţionează în viaţa profesională de zi cu zi. Nu în ultimul rând, aceasta vine în întâmpinarea nevoilor **candidaţilor la examenul de primire în profesia de avocat**, pentru ca disciplina «Organizarea şi exercitarea profesiei de avocat», a cărei cunoaştere este esenţială pentru cei care doresc să acceadă în această profesie, să nu mai fie, aşa cum frecvent s-a întâmplat în ultimii ani, o piatră de netrecut.

BCU IAŞI / CENTRU

Preţ 169 lei
ISBN 978-606-18-0363-7
9 786061 803637
www.beckshop.ro